DET KONGELIGE NORSKE

VIDENSKABERS SELSKABS

Museet

AARSBERETNING

FOR

1922

AKTIETRYKKERIET I TRONDHJEM
1923

Direksjonens årsberetning for 1922.

Ved Stortingets beslutning av 20. mai 1922 blev der for budgetterminen 1922—1923, på de vanlige betingelser, bevilget Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum) et statsbidrag av 56,600 kr.

Av Trondhjems kommunale kinematografers overskudd blev der, i henhold til selskapets andragende av 20. januar 1922, bevilget 23,000 kr. som bidrag til årets driftsutgifter og 6000 kr. til avdrag på selskapets gjeld for trykning.

Trondhjems Sparebanks bidrag beløp sig til ialt kr. 7042.00. Herav var 4000 kr. å regne som ordinært tilskudd til selskapets driftsutgifter, og 3042 kr. var bevilget som rentefrihet av lån mot pant i Videnskapsselskapets bygninger.

Fra Hans Majestet Kongen fikk selskapet det vanlige bidrag av 400 kr.

Av Den Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelses overskudd fra 1921 tilfalt der Videnskapsselskapet kr. 3263.65.

Av rentene av Videnskapsselskapets legater og fonds (ialt ca. 26,000 kr.) stod der til rådighet for årets drift noget over 17,000 kr.*)

Inntekten av utleid tomt beløp sig til 2600 kr. Medlemskontingenten beløp sig til omkr. 1300 kr.

I årets løp har Videnskapsselskapet fått helt utbetalt det beløp som blev det bevilget av det norske pengelotteris overskudd. Lotterifondets grunnkapital beløper sig til 150,000 kr.

De statutter som blev vedtatt av Videnskapsselskapets generalforsamling 27. oktober 1921, — for *Lotterifondet* og for *Freias Fond* —, er blitt stadfestet av Departementet for Sociale Saker. Statutterne for Freias Fond er stadfestet 28. januar 1922, statutterne for Lotterifondet 22. mars 1922. Statutterne er trykt i årsberetningen side 17 og 18.

Fra A/S E. C. Dahls Bryggeri fikk Videnskapsselskapet i 1922 som gave 2500 kr.**)

---

*) I oktober 1922 blev pantelånsrenten besluttet nedsatt fra næste termin til 5 pct.

**) Dette beløp er først tatt til inntekt i regnskapet for 1923.

Professor Sælands forslag til omorganisasjon av Videnskapsselskapet blev, efter å være droftet av den i 1921 opnevnte komité, diskutert i Videnskapsselskapets generalforsamling 14. november 1922. Efter en lengre diskussion, hvor forskjellige meninger kom til orde, blev der vedtatt et forslag, fremsatt av redaktør Duus, hvorved generalforsamlingen henstillet til selskapets direksjon å søke Videnskapsselskapet omformet til et videnskapsselskap i moderne forstand, på samme tid som museumsvirksomheten bibeholdes uforandret. Direksjonen har senere i en rekke møter droftet spørsmålet. De forskjellige forslag som er blitt innlevert, er trykt og tatt med som tillegg i denne årsberetning.

Bestyrerene av oldsaksamlingen, de zoologiske samlinger, og den botaniske samling, har fått de vanlige bidrag til reiser og undersøkelser. Dessuten blev der i slutten av juni 1922 tilstått oldsaksamlingens bestyrer Th. Petersen et bidrag av 500 kr. til reise til Stockholm for å delta i arkæologkongress, og samtidig blev der bevilget Videnskapsselskapets bibliotekar dr. J. D. Landmark et tilskudd av 400 kr. til ophold i Kjøbenhavn for å studere biblioteksforhold av interesse for selskapets bibliotek.

I løpet av 1922 blev innlemmelsen av Videnskapsselskapets funksjonærer i Statens Pensjonskasse, og de spørsmål som står i forbindelse med denne, endelig ordnet. I henhold til pensjonsloven av 1921 blir innskuddsgrunnlaget for alle stillinger bestemt efter den for stillingene ved regulativ fastsatte lønn.

Kirke- og Undervisningsdepartementet stillet i skrivelse av 19. september 1922 forslag om at der, ved eventuel besettelse av ledige museumsstillinger, treffes slik ordning at der før avgjørelsen innhentes uttalelse fra Norske Museers Landsforbund. Videnskapsselskapets direksjon fant imidlertid ikke å kunne anbefale en sådan ordning, og anså den hittil brukte fremgangsmåte for helt tilfredsstillende og betryggende.

Videnskapsselskapets *Skrifter* for 1921 og 1922 vil, som meddelt i forrige årsberetning, bli utgitt i ett bind, som vil inneholde følgende publikasjoner:

1921. Nr. 1. Th. Petersen. Oversigt over Videnskapsselskapets Oldsaksamlings tilvekst i 1921 av saker ældre end Reformationen.

Nr. 2. Dr. Henrik Printz. Det vegetative skuds anatomiske bygning hos Phelipaea Lanuginosa C. A. Meyer. (4 plancher og 31 tekstfigurer).

Nr. 3. A. Schellenberg (Berlin). Neue Norwegische Notodelphyiden.
Nr. 4. S. Schmidt-Nielsen und Jørgen Holmsen. Zur Kenntnis des chemischen Aufbaues der Eikapseln von *Raja Nidrosiensis* und *Chimaera Monstrosa.*
Nr. 5. O. Nordgård. Bemerkninger om dyrelivet i Borgenfjord.
Nr. 6. R. Hartmeyer. Die Ascidienfauna des Trondhjemfjords.
1922. Nr. 1. H. Printz. Über den Generationswechsel bei den Alkalien der Norwegischen Westküste. (14 Abbildungen im Text). Meddelelse fra Trondhjems Biologiske Stasjon.
Nr. 2. H. Kaldhol. Bidrag til Møre Fylkes Kvartærgeologi, II.
Nr. 3. O. Nordgård. Lemenår i Trøndelag.
Nr. 4. Victor Ronander. 4de Meddelelse om Myntfundet ved Sand.
Nr. 5. O. Nordgård. The Cephalopoda Dibranchiata observed outside and in the Trondhjemfjord.
Nr. 6. Th. Petersen. Oversigt over Videnskapsselskapets Oldsaksamlings Tilvekst i 1922 av saker ældre end Reformationen.

Om Videnskapsselskapets *samlinger* foreligger der i det følgende innberetninger fra samlingenes bestyrere.

Preparant ved Videnskapsselskapets zoologiske samling Arnold Julius Vogelsang Dircks døde 30. januar 1922. Han var født 1. desember 1874 og blev ansatt som preparant ved Videnskapsselskapet 1904. I denne stilling utførte han et fremragende arbeide og var høit skattet av sine overordnede.*)

Arnold Dircks' far, Andreas Vogelsang Dircks, døde 27. mai 1922. Han var preparant og vaktmester ved Videnskapsselskapet 1875—1893, og senere preparant ved selskapets zoologiske avdeling til 1905. Siden 1905 hadde han pensjon av selskapet.**)

Til den ledige preparantstilling ved den zoologiske avdeling meldte der sig innen ansøkningstidens utløp 7 ansøkere. Efter forslag av samlingens bestyrer blev det imidlertid besluttet å utsette avgjørelsen for inntil videre å prøve en bestemt av ansøkerne.

*) Da professor Robert Collet så fugler som var utstoppet av Arnold Dircks, erklærte han at arbeidet neppe kunde gjøres bedre.

**) Andreas Dircks var også dyktig tegner, og leverte meget gode tegninger av sjøstjerner til beskrivelse av V. Storm. Han var født 17. april 1843.

Til den ledige stilling som amanuensis ved selskapets oldsaksamling meldte der sig ingen habil ansøker. Efter andragende, blev den ledige lønn av Kirkedepartementet stillet til samlingsbestyrerens rådighet for å anvendes til nødvendig arbeidshjelp.

Efter andragende av oldsaksamlingens bestyrer, besluttet Videnskapsselskapets direksjon i møte 17. oktober 1922 å bevilge oldsaksamlingens preparant HERBERT FEWKES (ansatt 1. juli 1921) antecipert alderstillegg allerede fra årsdagen for hans ansettelse. Beslutningen blev approbert av fylkesmannen i Sørtrøndelag fylke 23. oktober 1922.

Ved skrivelse av 13. september 1922 meddelte Kirkedepartementet sitt samtykke til at fradraget i kontantlønn for bolig o.s.v. for selskapets vaktmester B. KROGLUND blev nedsatt med ⅓, foreløbig for terminene 1919—1920 og 1920—1921.

I anledning av skrivelse av 7. oktober 1922 fra den botaniske samlings bestyrer, innsendte direksjonen andragende om ekstraordinær bevilgning for næste termin til avlønning av en preparant eller assistent ved den botaniske samling. Samlingsbestyreren fremholdt at selskapets botaniske samling er av så stor verdi og av så stor historisk interesse at der snarest må søkes bøtet på den mangelfulde konservering. Særlig må det nettop nu, da Lærerhøiskolen på Lade er satt i gang, ansees for uomgjengelig nødvendig at de botaniske samlinger settes i slik stand at de ikke alene med utbytte kan besøkes av Lærerhøiskolens elever, men også kan stå til tjeneste som demonstrasjonsmateriale ved den ordinære undervisning.

Straks efter biblioteksmøtet i Trondhjem høsten 1922 bragte bibliotekar dr. Landmark på bane spørsmålet om de krav som måtte reises for Videnskapsselskapets bibliotek. Han fremholdt at bestræbelserne måtte rettes mot det mål å sikre biblioteket stillingen som statsdrevet videnskapsbibliotek for det nordenfjeldske, og fremsatte forslag om at der både blev søkt om særskilt statsbevilgning for biblioteket, og at der blev rettet inntrengende henvendelse til Trondhjems kommune om å gjøre de fornødne skridt til ordning av byens biblioteksforhold. I møte 17. oktober 1922 besluttet direksjonen å søke de forskjellige spørsmål utredet av en komité. Til medlemmer av komitéen blev valgt bibliotekar dr. LANDMARK, professor rektor RICHARD BIRKELAND og konservator CARL DONS. Komitéen kom særlig til å drøfte det spørsmål som blev reist om felles byggeplan for Videnskapsselskapet og byens folkebibliotek. En sådan plan fant komitéen at den bestemt måtte fraråde, da de to biblioteker har så forskjellige opgaver, at en sammenslutning bare vil bringe ulemper. Direksjonen mente forøvrig at et andragende om særbevilgning — som av bibliotekaren antydet — for tiden ikke vilde ha nogensomhelst utsikt til å bli innvilget, og fant at ydderligere arbeide med saken inntil videre måtte utsettes.

I generalforsamlingen 28. februar 1922 henstillet frk. Magda Hjorthoi til Videnskapsselskapets direksjon å virke for anlegg av en *botanisk have* i Trondhjem. I forvissning om betydningen av et sådant anlegg, både som verdifullt hjelpemiddel for byens undervisningsanstalter og som opdragende moment for den store almenhet, gav Videnskapsselskapets direksjon, i en forelobig henvendelse til Trondhjems kommunestyre, tanken sin beste anbefaling. Direksjonen tenkte sig at der vilde åpne sig adgang til å virkeliggjore tanken i forbindelse med eventuelle plantninger i nærheten av den Tekniske Hoiskole eller den nye Lærerhoiskole på Lade.

Til Videnskapsselskapets zoologiske samling kom der i mars 1922, ifolge testament av konsul Bernhard Richter, Königsberg, en samling horn og andre gjenstande som gave.

Videnskapsselskapet sendte i 1922 lykonskning til *Museum für Völkerkunde* i *Leipzig* til museets femtiårsjubileum 24. mars, — til Universitetet i *Padua* til dets 700-årsjubileum i mai, — og til *Tromsø Museum* til dets femtiårsjubileum 16. oktober.

Til generalmajor Johannes Seiersteds 80-årsdag 5. januar 1922 sendte Videnskapsselskapet sin hilsen og lykonskning. General Seiersted var Videnskapsselskapets vicepræses 1895—1897, og præses 1897—1899.

I november 1922 sendte Videnskapsselskapets direksjon andragende om bevilgning av kommunalt tillegg av 1000 kr. til hver av de fire bestyrere av Videnskapsselskapets storre samlinger og til selskapets bibliotekar. Formandskapet fant ikke å kunne imotekomme andragendet.

I september innsendte direksjonen ansokning om statsbidrag for næste budgettermin. I betraktning av de finansielle vanskeligheter fant direksjonen ikke å turde soke om forhoielse av det offentlige bidrag.

I december innsendte Videnskapsselskapet tre ansokninger om bevilgning av de kommunale kinematografers overskudd: 1) av 23,000 kr. til kommende års driftsomkostninger; 2) — 6000 kr. til hjelp til avdrag på selskapets gjeld for trykning; 3) — 5000 kr. til stipendier til bestyrerne av Videnskapsselskapets storre samlinger og til selskapets bibliotekar.

Professor Alfred Getz, som hadde været medlem av Videnskapsselskapets direksjon siden 30. oktober 1914, avgikk ved doden 31. juli 1922. Han var fodt i Trondhjem 28. juni 1862, tok examen artium 1880, og bergeksamen 1889. I studietiden var han ett år grubeassistent ved Minas de Bedas i Spanien, senere i flere år (1885—1889) amanuensis ved Universitetets mineralkabinett. Efter å ha tatt embedseksamen var han 1889—1893 ansatt som grube-

ingeniør i Mazarron i Spanien, derefter 1894—1902 disponent for A/S Werners Stenforretning i Kristiania, var 1902 konstituert som geschworner i de søndenfjeldske distrikter, var 1903—1912 administrerende direktør for Røros kobberverk, og blev 1912 utnævnt til professor i grubedrift ved Norges Tekniske Høiskole. I årene 1914—1917 fungerte han som Høiskolens rektor. I en årrekke var han formann i Norsk Bergingeniørforening, formann i bergverkernes sammenslutning, medlem av styret for den norske fellesforening for håndverk og industri, og medlem av den tekniske voldgiftsrett i Kristiania og Trondhjem. I stortingsperioden 1919—1921 var han stortingsrepresentant for Trondhjem (Baklandets krets). Fra mars til juni 1922 var han tilkalt som sakkyndig for å taksere de gruberettigheter som ved voldgiftsrett var tilkjent tyske grubeeiere i Marokko. Han har skrevet adskillige artikler om bergverksdrift og bergvidenskap i Salmonsens Konversationsleksikon, i Teknisk Ukeblad, i Tidsskrift for Bergvæsen, og i Norsk Magazin for Naturvidenskapen. Hans mange venner vil minnes ham som en rettlinjet, sympatisk og elskverdig personlighet.

For årene 1922 og 1923 opnevnte Kirke- og Undervisningsdepartementet påny bankchef Andreas Berg og professor Sem Sæland til medlemmer av Videnskapsselskapets direksjon.

I selskapets generalforsamling 14. november 1922 blev konservator O. Nordgaard gjenvalgt til vicepræses, og divisionslæge Halfdan Bryn gjenvalgt som medlem av direksjonen. Som nytt medlem av direksjonen istedenfor professor Getz valgte generalforsamlingen bankchef Johan Bruun.

Til revisorer blev valgt lektor O. Juel og direktør (for Trondhjems fagskole) J. H. Arneberg.

Videnskapsselskapet hadde ved årets utgang omtrent det samme antall medlemmer som i det foregående år. 51 medlemmer hadde betalt 100 kr. en gang for alle, 261 medlemmer betalte årskontingent. Av disse var 88 optatt før utgangen av 1903. Av de øvrige 173 (innmeldt efter endringen av Videnskapsselskapets statutter, stadfestet ved kongelig resolusjon av 13. februar 1904) var 24 utenbys. Antallet av utenbys medlemmer optatt før 1903 (av disse har de fleste tidligere været bosatt i Trondhjem) beløp sig til 52. Endelig hadde Selskapet ett æresmedlem og 22 livsvarige medlemmer som er utnevnt av Selskapets direksjon.

Videnskapsselskapets kapitalformue beløp sig ved utgangen av 1922 til *kr. 550.515.21*. Hertil kommer forskuddsfondet, rektor Lossius og hustrus legatt, 5000 kr., som fremdeles er tatt til inntekt i

kasseregnskapet, og båtbygningsfondet (dr. Lysholms gave 10.000 kr. og grosserer Dyre Halses gave 1000 kr.) som er stillet til rådighet for Trondhjems Biologiske Stasjon.

Med hensyn til Videnskapsselskapets inntekter og utgifter i 1921 og status for selskapets legatter og fonds henvises til omstående utdrag av regnskapene.

I direksjonen for

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum)

Trondhjem i september 1923.

Axel Sommerfelt. *O. Nordgård.* *Axel Buch.* *Halfdan Bryn.*
Johan Bruun. *Andr. Berg.* *Claus Riiber.*

Carl Gundersen.

Utdrag

av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs (Trondhjems Museums) regnskap for 1922.

Inntekt:

1. Beholdning fra 1921:			
a. Restanser:			
1. Dyrtidstillegg (4. kvartal 1921)	kr. 3,965.39		
2. Medlemskontingent	« 1,593.00		
3. Renter	« 2,257.00		
4. Tomteleie	« 300.00		
		kr. 8,115.39	
b. Innestående i Trondhjems Sparebank (Kasseregnskapet)		« 28.57	
c. Innestående i Forretningsbanken (Kvenilds gave)		« 5,062.38	
d. Kassebeholdning		« 246.53	
			kr. 13,452.87
2. Hans Majestet Kongens bidrag			« 400.00
3. Statskassens bidrag			« 56,600.00
4. Trondhjems Sparebanks bidrag:			
a. Ordinært driftstilskudd		kr. 4,000.00	
b. Rentefrihet av pantelån		« 3,042.00	
			« 7,042.00
5. Bidrag fra de kommunale kinematografers overskudd			« 29,000.00
6. Renter i 1922:			
a. ⅔ av Hammers legats utbytte. .		kr. 5,508.71	
b. 5/6 av Poulssons legats utbytte. .		« 1,738.97	
c. Aas og hustrus legats utbytte . .		« 704.65	
d. Benneches legats utbytte		« 943.66	
e. 5/6 av Jenssens legats utbytte . .		« 1,250.00	
f. ⅓ av Lundgreens legats utbytte		« 1,101.14	
g. 4/6 av Det Trondhjemske Gavefonds utbytte		« 1,040.80	
Overf.		kr. 12,287.93	kr. 106,494.87

	Overf.	kr. 12,287.93	kr.	106,494.87
	h. 4/5 av frøknerne Kristine og Laura Hansens legats utbytte	« 1,122.76		
	i. 4/5 av Freias fonds utbytte	« 240.88		
	k. 4/5 av Lotterifondets utbytte....	« 3,419.72		
	l. Videnskapsselskapets byggefond	« 918.73		
	m. Båtbygningsfondet (dr. Lysholms og grosserer Dyre Halses gaver)	« 660.00		
	n. Av kassebeholdning innestående i Trondhjems Sparebank	« 624.39		
	o. Av Kvenilds gave innestående i Forretningsbanken	« 204.58		
	p. Rentes rente v. overretssakf. Moe	« 28.35		
			«	19.507.34
7.	Utbytte av den Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse		«	3.263.65
8.	Medlemskontingent:			
	86 medlemmer à 4 kr.	kr. 344.00		
	173 medlemmer à 5 kr.	« 865.00		
	1 livsvarig medlem har innbetalt	« 100.00		
			«	1.309.00
9.	Inntekt av utleie av tomt		«	2,600.00
10.	Entré		«	270.14
11.	Leieinntekt av Kalvskindsgaten 1		«	422.00
12.	Salg av skrifter		«	80.00
13.	Lotterifondet (bidrag av det norske pengelotteris overskudd)		«	75,000.00
14.	Tilfeldige inntekter:			
	Tilbakebetalt fra Tyskland	kr. 8.89		
	Fått tilbake enkelte tidligere utbetalte beløp	« 19.25		
	Pensjonsinnskudd (for litet holdt tilbake 1919—1922)	« 408.67		
			«	436.81
15.	Tilbakeholdt pensjonsinnskud 1922		«	5.004.42
16.	Nye veksellån:			
	Aktietrykkeriets tratte	kr. 3,609.75		
	Forhøielse av veksellån i Trondhjems Sparebank	« 7,000.00		
			«	10.609.75
		Tilsammen	kr.	224,997.98

Utgift:

1. Lonninger:			
a. Oldsaksamlingens bestyrer (anc. fra 1900)	kr.	9,000.00	
b. Fugle-, fisk- og evertebratsamlingens bestyrer (anc. 1891)	«	9,000.00	
c. Pattedyr- og evertebratsamlingens bestyrer (anc. 1909)	«	7,000.00	
d. Botanisk samlings bestyrer (anc. 1/9 1913)	«	7,166.67	
e. Bibliotekaren (anc. 1/7 1911)	«	7,500.00	
f. Myntsamlingens bestyrer	«	800.00	
g. Mineralsamlingens bestyrer	«	800.00	
h. Bibliotekassistent (anc. ½ 1899)	«	4,500.00	
i. Zoologisk samlings preparant*) (anc. ⅓ 1904), januar og februar	«	633.34	
k. Oldsaksamlingens preparant (1 alderstillegg fra 1/7 1922)	«	2,750.00	
l. Vaktmesteren (anc. 8/5 1913)	«	3,694.08	
m. Kassereren	«	1,200.00	
n. Sekretæren	«	1,200.00	
o. Revisorene	«	100.00	
		kr.	55,344.09
2. Pensjoner:			
a. Fhv. vaktmester Nielsen	kr.	500.00	
b. Fhv. preparant Dircks sen. (død 27. mai 1922)	«	249.00	
		«	749.00
3. Betalte pensjonsinnskudd		«	15,683.08
4. Samlingene:			
a. Oldsaksamlingen:			
1. Samlingens ordinære drift ... kr. 7,433.17			
2. Til undersokelser « 1,500.00			
	kr.	8,933.17	
b. Myntsamlingen	«	381.39	
c. De zoologiske samlinger:			
1. Samlingenes ordinære drift ... kr. 1,726.46			
2. Til undersokelser « 1,500.00			
	«	3,226.46	
Overf.	kr.	12,541.02	kr. 71,776.17

*) Preparant ved den zoologiske samling Arnold Dircks døde 30. jan. 1922.

	Overf.	kr. 12,541.02	kr. 71,776.17
d. Den botaniske samling:			
1. Samlingens ordinære drift	kr. 437.75		
2. Kontorgodtgjørelse	« 600.00		
3. Til undersøkelser	« 500.00		
		« 1,537.75	
e. Biblioteket		« 5,553.47	
f. Mineralsamlingen		« 192.85	
			« 19,825.09
5. Utgivelse av Skrifter			« 8,982.72
6. Lys og brensel			« 7,811.35
7. Vedlikehold av bygningene			« 1,482.53
8. Renter av pantelån i Videnskapsselskapets bygninger			« 4,796.10
9. Utgifter ved Kalvskindsgaten 1 a			« 379.49
10. Diskonto			« 3,720.49
11. Opsyn i samlingene			« 1,194.00
12. Renhold			« 1,033.60
13. Telefon			« 1,629.75
14. Tilfeldige utgifter			« 3,496.66
15. Skatter			« 1,291.49
16. Overført til Selskapets legater og fonds:			
a. Lotterifondet		kr. 75,000.00	
b. Videnskapsselskapets byggefond		« 918.73	
c. Det Trondhjemske Gavefond: 1 kontingent		« 100.00	
			« 76,018.73
17. Rentefrihet for Trondhjems Biologiske Station			« 660.00
18. Avdrag på løpende veksler			« 11,709.75
19. Frafaldne restanser (1914—1922)			« 295.00
20. Beholdning:			
a. Restanser:			
1. Medlemskontingent		kr. 1,347.00	
2. Renter		« 730.00	
3. Tomteleie		« 300.00	
b. Innestående i Trondhjems Sparebank (Kasseregnskap)		« 657.96	
c. Innestående i Forretningsbanken (Kvenilds gave)		« 5,266.96	
d. Kassebeholdning		« 593.14	
			« 8,895.06
		Tilsammen	kr. 224,997.98

Oversikt

over status for Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs legater og fonds pr. 31. december 1922.

1. Hammers legat:			
Beholdning fra 1921	kr.	144,297.20	
Av rentene i 1922 oplagt ⅓	«	2,754.36	
			kr. 147,051.56
2. Poulssons legat:			
Beholdning fra 1921	kr.	35,771.22	
Av rentene i 1922 oplagt 1/6	«	347.80	
			« 36,119.02
3. Aas og hustrus legat			« 12,000.00
4. Benneches legat (H. A. Benneches stipendiefond)			« 20,000.00
5. a. Konsul Anton Mathias Jenssens legat			« 25,000.00
b. Jenssens legats akkumulasjonsfond:			
Beholdning fra 1921	kr.	4,034.27	
Renter i 1922	«	210.73	
Overført 1/6 av hovedlegatets renter i 1922	«	250.00	
			« 4,495.00
6. Det Trondhjemske Gavefond:			
Beholdning fra 1921	kr.	25,587.86	
1 livsvarig medlems kontingent	«	100.00	
Av rentene i 1922 oplagt 1/5	«	260.20	
			« 25,948.06
7. a. Grosserer Johan Fredrik Roshauw Lundgreens legat			« 60,000.00
b. Lundgreens legats akkumulasjonsfond:			
Beholdning fra 1921	kr.	4,524.58	
Renter i 1922	«	195.10	
Overført ⅔ av hovedlegatets renter i 1922	«	2,202.27	
			« 6,921.95
8. a. Frk. Kristine og Laura Hansens legat			« 25,000.00
		Overf.	kr. 362,535.59

		Overf. kr. 362,535.59
b. Frk. Kristine og Laura Hansens legats akkumulasjonsfond.		
Beholdning fra 1921 .... kr.	963.16	
Renter i 1922 .... «	37.70	
Overført $^{1}/_{5}$ av hovedlegatets renter i 1922 .... «	280.69	
		« 1,281.55
9. Videnskapsselskapets byggefond:		
Beholdning fra 1921 .... kr.	29,613.27	
Renter i 1922 .... «	918.73	
		« 30,532.00
10. a. Lotterifondet:		
Beholdning pr. 31. desbr. 1921.. kr.	75,000.00	
Mottatt fra februar—august 4 ganger kr. 12,500.00 .... «	50,000.00	
Mottatt fra oktober—desember 4 ganger kr. 6,250.00 .... «	25,000.00	
		« 150,000.00
b. Lotterifondets akkumulasjonsfond:		
Beholdning fra 1921 .... kr.	223.07	
Renter i 1922 .... «	8.06	
Overført $^{1}/_{5}$ av hovedlegatets renter i 1922 .... «	854.93	
		« 1,086.06
11. Freias fond:		
Beholdning fra 1921 .... kr.	5,019.79	
Av rentene for 1922 oplagt $^{1}/_{5}$ .... «	60.22	
		« 5,080.01
		Tilsammen kr. 550,515.21
Hertil kommer:		
12. Rektor Lossius og hustrus fond (Forskudsfondet) til gode av Selskapets kasse .... kr.		5,000.00
13. Båtbygningsfondet (rentefritt lån til Trondhjems Biologiske Stasjon):		
a. Dr. Bjarne Lysholms gave .... kr.	10,000.00	
b. Grosserer Dyre Halses gave .... «	1,000.00	
		« 11,000.00
		Kr. 16,000.00

Videnskapsselskapets status ved utgangen av 1922.

Aktiva:

A. *Faste eiendommer:*

1. Erling Skakkes gate 47 b, tidligere taksert til kr. 255,000.00, ny takst	kr. 530,000.00
Erling Skakkes gate 47 c, tidligere taksert til kr. 120,000.00, ny takst	« 289,000.00
Dessuten et betydelig tomtareal som for nærværende utleies til lagring av materialier til Trondhjems Cementstoperi og arkitekt Kunig.	
2. Kalvskindsgaten 1 a	« 30,000.00
B. *Legater og fonds*	« 550,515.21
C. Hertil kommer selskapets betydelige samlinger og bibliotek.	

Passiva:

A. *Pantegjeld* pr. 31. desember 1922:

1. Til Trondhjems Sparebank (Erling Skakkes gate 47 b og c)............................	kr. 50,700.00
2. Til fru Klem (Kalvskindsgaten 1 a)........	« 10,000.00
3. Til frk. Reidun Hansen (Kalvskindsgaten 1 a)	« 10,000.00
4. Til Hammers legat	« 5,000.00
5. Til Hammers legat	« 4,235.00
Tilsammen	kr. 79,935.00

B. *Løpende veksler* pr. 31. desember 1922*) .... kr. 63,400.00

*) Veksler pr. 31. desember 1921 beløp sig til kr. 64,500.00. I løpet av året 1922 kom hertil: a) ny tratte fra Aktietrykkeriet kr. 3,609.75, og b) forhøielse av vekselån i Trondhjems Sparebank med kr. 7,000.00. — hvorimot der i avdrag er betalt kr. 11,709.75.

Statutter for Freias Fond.

(Freia Chocolade Fabriks gave).

(Vedtatt av Videnskapsselskapets generalforsamling 27. oktober 1921, og stadfestet av Departementet for Sociale Saker 28. januar 1922).

§ 1.

Freias Fond, hvis grunnfond beløper sig til 5000 kr. — fem tusen kroner — tilhører Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum), og bestyres av Videnskapsselskapets direksjon.

§ 2.

Fondet skal, med den tilvekst det i tidens løp får, utgjøre en urørlig kapital, hvorav intet kan bli tatt til lans til dekkelse av løpende utgifter. Kapitalen skal anbringes på sådan måte som for offentlige stiftelser er eller blir bestemt.

§ 3.

Fondets formål er å støtte det videnskabelige arbeide ved Videnskapsselskapet. Av de årlige renter legges $^1/_5$ — en femtedel — til kapitalen, mens resten blir å ta til inntekt i Selskapets årlige budgetter.

§ 4.

Regnskapet over fondet blir for hvert år, innen påfølgende februar måneds utgang, å innsende gjennem Stiftsdireksjonen i Nidaros bispedømme til Kirke- og Undervisningsdepartementet til revisjon og decisjon.

Også forøvrig er fondet undergitt den for offentlige legater og stiftelser til enhver tid anordnede kontroll.

I direksjonen for
Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum)

Trondhjem 27. oktober 1921.

Axel Sommerfelt. O. Nordgård. Alfr. Getz. Axel Buch.
Halfdan Bryn. Andr. Berg. Sem Sæland.

Statutter for Lotterifondet.

(Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs andel i overskuddet av Det Norske Pengelotteri).

(Vedtatt av Videnskapsselskapets generalforsamling 27. oktober 1921, og stadfestet av Departementet for Sociale Saker 22. mars 1922).

§ 1.

Lotterifondet, hvis grunnfond beløper sig til 150,000 kr. — et hundre og femti tusen kroner, — tilhører Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum), og bestyres av Videnskapsselskapets direksjon.

§ 2.

Fondet skal, med den tilvekst det i tidens løp får, utgjøre en urørlig kapital, hvorav intet kan bli tatt til låns til dekkelse av løpende utgifter. Kapitalen skal anbringes på sådan måte som for offentlige stiftelser er eller blir bestemt.

§ 3.

Fondets formål er å fremme det videnskabelige arbeide ved Videnskapsselskapet.

Av de årlige renter anvendes 4/5 — fire femtedele — til videnskabelige undersøkelser og utgivelsen av videnskabelige arbeider. 1/5 — en femtedel — av rentene henlegges til et akkumulasjonsfond, som oppebærer rentene av sin egen kapital. Hver gang dette akkumulasjonsfond har nådd et beløp av 10,000 kr. — ti tusen kroner —, blir ti tusen kroner derav å overføre til fondets kapital.

§ 4.

Regnskapet over fondet blir for hvert år, innen påfølgende februar måneds utgang, å innsende gjennem Stiftsdireksjonen i Nidaros bispedømme til Kirke- og Undervisningsdepartementet til revisjon og decisjon.

Også forøvrig er fondet undergitt den for offentlige legater og stiftelser til enhver tid anordnede kontroll.

I direksjonen for

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum)

Trondhjem 27. oktober 1921.

Axel Sommerfelt. O. Nordgård. Alfr. Getz. Axel Buch.

Halfdan Bryn. Andr. Berg. Sem Sæland.

Oldsaksamlingen 1922.

(Bestyrer: Th. Petersen).

Oldsaksamlingen har i 1922 hat en tilvekst av 163 nummere (katal. nr. 12441—12603).

Herav falder 78 nummere paa stenalderen, og som vanlig er det Romsdalen som ogsaa iaar har git den største kontingent; flere av fundene herfra er av adskillig interesse. Saaledes er der gjennem gaardbruker *Jonas Eikrem* sendt nye fund fra den yngre stenalders bopladse paa de forskjellige bruk av gaarden Eikrem i Aukra med blandet indhold av skifer- og flintsaker. I min forrige beretning blev det fremholdt som paafaldende, at ingen av disse bopladse hadde leveret knive av skifer, men kun spidser. Dette er dog, efter hvad Jonas Eikrem velvilligst har oplyst, ikke helt korrekt, idet den vakre «bananformede» kniv T. 9525 i 1910 blev fundet paa bruket Nordli indenfor det herværende bopladsomraade. Dette er dog endnu den eneste skiferkniv, som kjendes fra Eikrem, mens spidser foreligger i ganske talrig mængde, saa skiferknivene i ethvert fald maa være meget svakt repræsenteret. Aarsaken hertil turde man maaske søke i den antagelse, at disse bopladse falder indenfor et saa tidlig avsnit av yngre stenalder, at skiferknivene endnu ikke for alvor er begyndt at sætte ind. Av de nye fund fra den tidligst kjendte boplads paa Eikrem (Jonas Eikrem) kan særlig fremhæves et litet hængesmykke av grønlig talksten med riflede kanter. Fra Hogsnes, en part av Eikrem, foreligger en vakker flintdolk av ældre type. Fra en anden lokalitet under Eikrem, Futviken, hvor lektor *A. Nummedal* tidligere skal ha gjort flintfund fra en ældre periode av stenalderen, er fundet nogen flinter, deriblandt en trekantet, mikrolitisk flintspids. Av de øvrige fra Aukra indkomne fund kan desuten fremhæves en samling av 19 tynde skiver og brede flekker av utsøkt flint fundet i en nu opdyrket myr ved Aukra Folkehøiskole i en dybde av ca. 0.5 m., aabenbart et votivfund. Fra Frena er der som vanlig indkommet en række fund, først og fremst fra flintmarkerne paa Tornes og Havnnes, deriblandt ogsaa en tyknakket flintøks. Blandt de øvrige fundpladse i dette prestegjeld kan nævnes Solbakken, en part av Løset, hvor der blandt flinterne med andre redskaper av vanlig art ogsaa forekommer et endestykke av en megalitisk flintdolk med merker efter ildslagning,

Stavik hvorfra der iaar gjennem hr. lærer *H. Kaldhol* er indsendt en skiferkniv, og Øksegrov, hvor der sammen med flinterne ogsaa blev fundet et litet ovalt hængesmykke av sten av næsten ganske samme form og størrelse som et tidligere indsendt stykke fra Eikrem. Fra Rypdal i Tresfjorden har lektor *H. Rypdal* indsendt et vakkert eksemplar av en slepen, tosidig og spidsnakket flintøks skjænket av gaardbruker *Lasse H. Rypdal*. Ogsaa fra fjordtrakterne længere inde i Romsdalen er der iaar indkommet flintfund, saaledes fra Indrevik i Innfjorden i Voll og fra Hargoten i Nesset.

Av de fra Nordmør indkomne fund er flere av betydelig interesse. Saaledes kan nævnes en vakker «matkniv» av flint fra Lund, part av Orset i Øre, skjænket av fanejunker *P. M. E. Orseth*. Dette er det andet eksemplar i flint av denne redskapstype, som nu kjendes fra det nordenfjeldske Norge. Det første blev fundet i 1921 paa Skei i Surnadal, Nordm. Blandede fund av skifer og flint er indkommet fra en boplads paa Rotingsnesstrand i Tingvoll, en ny lokalitet. En særlig interesse knytter der sig til en række fund fra Nælviken paa Smøla i Edøy. Et av disse er efter fundforholdene aabenbart et votivfund bestaaende av 9 vakre flintskiver, en skiveskraper, et skiveformet stykke flint med retoucher i kanterne som efter ildslagning, et brudstykke av en større flintflekke samt 3 mindre flintkjerner tildels med retoucher. Hertil slutter sig en bredbladet, enegget skiferkniv. Om denne sidste er oplyst at den er fundet ved samme anledning som flinterne, under grøftegravning i en myr, ganske i nærheten av disse, men da finderen nu er død, foreligger der dog intet fuldt tilstrækkelig bevis for skiferknivens umiddelbare samhørighet med flintsakerne. At det her dreier sig om et samlet fund, er dog sandsynlig, og dette var ogsaa grundeieren, gaardbruker *Nils Nelviks* opfatning. Av de øvrige, samtidig indsendte fund fortjener særlig at omtales resterne av en kurv av bjerkenæver, som har været sammensydd eller rettere sammenbundet med plantestrenge, efter dr. H. Printz's bestemmelse antagelig av einstape (bregne). Kurven fandtes ved torvskjæring ca. 40 m. fra findestedet for flinterne, paa myrens bund i omtrent samme dybde som disse, ca. 2 m. Den skulde ved fundet ha været nogenlunde hel, men er nu sterkt søndret. Dette merkelige stykke maa efter fundforholdene ganske sikkert antages at være forhistorisk, og det kan være adskillig grund til at henføre det til stenalderen. I saa tilfælde blir kurven kanske at sammenstille med de «myrfundne kar». Fundet vil bli nærmere beskrevet i den aarlige tilvekstfortegnelse.

Fra Fosendistrikterne længere nordover og Namdalen er der ogsaa indkommet flere gode fund. Herav kan fremhæ-

ves en vakker, slepen og tyndbladet flintoks fra Dosvik. Orlandet, ved grænsen mot Bjugn. Fra Orlandets lave og flate hovedbygd er fund fra stenalderen yderst sjeldne og kjendes med sikkerhet kun fra en enkelt lokalitet under gaarden Vik, fra en lav rygning, aabenbart en gammel strandvold. Herfra er iaar indsendt som gave fra gaardbruker *Jacob H. Vik* en ufuldstændig skiferspids fundet under jordarbeide; de tidligere fund bestaar av flintsaker, deriblandt en tyknakket oks og et brudstykke ant. av en lign. Fra Vangsmo av Vikan i Bjugn er indkommen et godt eksemplar av en bredbladet skiferkniv. Nye fund av flint og skifer i forbindelse med et antal av de bekjendte egformede fiskesok med en indknakket, omgaaende fure er indsendt fra flere lokaliteter paa Nordskjør i Roan, Bjornor, opsamlet av gaardbruker *Mathias A. Lothe*, som har kunnet konstatere spor av menneskelig virksomhet paa en flerhet av de gamle elveterrasser som karakteriserer landskapet inderst i Skjorafjorden. Nærmere undersokelser her vil vistnok kunne bringe gode resultater. Fra Flatanger er indkommet flere gode fund, saaledes en stor bredbladet skiferkniv fra Straum skjænket av redaktor *Ludv. Larssen*, Namsos, en skiferkniv fra Brandsmoen skjænket av gaardbruker *Jorg. Brandsmo*, og en ufuldstændig baatoks fra Gladsøy skjænket av gaardbruker *Håkon Gladso;* de to sidste fund er indsendt av museets tillidsmand lærer *Sam. Fuglaar*. Av stor interesse er et fund fra Lines (nyere navn), en part av Kumlan paa fastlandet i Nærøy. Det bestaar av 5 vakre sagblad av flint, det ene av den vanlige halvmaaneform, det andet mere sigdformet, og de tre ovrige av usymmetrisk form med en spids og en bred, tver ende, en type der saavidt vites ikke tidligere er paatruffet her i landet (cfr. Mannus, I, s. 229, fig. 3, Zeitschr. f. Ethnologie 1905, s. 462, fig. 12). Stykkerne er fundet paa et meget begrænset omraade under brytning av nyland, og antagelig dreier det sig ogsaa her om et votivfund.

Talrigere end vanlig er iaar fundene fra Helgeland, hvor interessen for oldtidens minder er i sterk vekst blandt befolkningen. Saaledes kan nævnes et lancetformet dolkeblad av ældre type fra Flatmo i Velfjorden, en ufuldstændig hakke fra Steinhaugmoen i Hemnes, en ufuldstændig skiferspids med indbuet basis fra Sellaat i Nesna, og en skiferspids fra Fagerli i Sjona, Nesna. Et større fund som tyder paa tilstedeværelsen av en boplads, er gjort under nylandsbrytning paa gaarden Frydenlund, en part av Myklebostad i Nesna, og indsendt av gaardbruker *L. Nilssen Kalås*. Det bestaar av en tyknakket, slepen retoks av gronsten, en ufuldstændig, tveegget kniv eller dolk av skifer av sjeldnere form, en skiferspids av typen R. 86, to slipestener, og et par spaltestykker av flint. Man stotte og-

saa paa en overvokset liten rois av rullesten med endel flate heller ovenpaa, som blev opfattet som et ildsted. Paa to andre parter av samme gaard, nemlig Nordmo og Solheim, er fundet henholdsvis en »bananformet» skiferkniv og en uslepen, tyknakket flintoks. Av særlig, lokal interesse er en slepen, tyknakket retoks av sten fra gaarden Einremmen oppe i Bjornaadalen i Vefsn.

Fra de indre bygder i det trondhjemske er fundene fra stenalderen betydelig færre end i kystdistrikterne. Der kan av aarets tilvekst fremhæves en ufuldstændig flintdolk fra Flyten i Rissa, en tyknakket retoks fra den hoitliggende gaard Norem ved Skarnsundet paa Inderoy, og en paa to motsatte sider uthulet granitblok fra Hjellan i Vuku, Verdalen, vistnok at opfatte som en kvernsten av ældste type. Dette sidste stykke kunde nok være yngre end stenalderen, men en like i nærheten fundet tilhuggersten (T. 12409) av typen med en liten grube paa hver side tyder dog nærmest paa denne periode. Hjellan ligger paa en hoi terrasse paa dalens nordside; her er flere gravhauger, hvori der bl. a. er gjort fund fra ældre jernalder. Endelig kan nævnes en meget vakker pilespids av halvklar, hvit kvarts med fint tandede egge fundet paa gaarden Myrmoen ved Aursunden i Roros pgd. Der kjendes nu i det hele 9 stenalders fund fra dette prestegjeld, deriblandt 4 fra trakterne omkring den store Aursundsjo, hvad der kunde tyde paa en forholdsvis stationær befolkning i denne hoifjeldsbygd allerede i den senere del av stenalderen.

Ogsaa broncealderen har iaar mottat tilvekst, vistnok kun av 2 nummere, men til gjengjeld er det ene av disse av særdeles stor interesse. Det er en spydspids, ikke mindre end 58 cm. lang, antagelig en av de storste som kjendes fra den nordiske broncealder, og smakfuldt ornamenteret i tidens stil. Den tilhorer Montelius's 5. periode, S. Müllers 8. tidsgruppe. Dette stykke er fundet paa gaarden Hoddoy paa oen av samme navn i Namsenfjorden, Fosnes pgd. Spidsen stod kilet ind mellem to stenblokke, og maa sikkert i sin tid være anbragt der med hensigt; maaske dreier det sig om et votivfund. Det andet nummer er helleristningen fra Graabrek i Nedre Stjordalen, som nu er monteret i museets gaardsrum.

Til ældre jernalder kan henfores 12 nummere. Herav kan særlig fremhæves en beltesten fra Brekka, part av Engan, en av de overste gaarde i Drivdalen i Opdal. Findestedet er en liten banke nede ved elven, og efter de indhentede oplysninger maa det her dreie sig om en liten brandgrav under flat mark, en gravform som turde vise sig at ha været meget almindelig i de indre nordenfjeldske bygder under den romerske jernalder og ældre folkevandringstid. Av denne art er det saaledes grund til at tro de ældre

brandgrave har været paa den et par km. sondenfor liggende store gravplads paa Rise. Denne gravplads er nu forlængst lagt omtrent helt under kultur, men under jordarbeidet gjøres der stadig nye fund paa de gamle gravtomter. Blandt de iaar herfra indkomne saker fra ældre jernalder kan fremhæves brudstykker av et par beltestene sondersprængt paa likbaalet samt to tyndbladede knive av jern av eiendommelig form. Som typisk for disse brandgrave under flat mark kan nævnes det store gravkompleks paa Vahaugen ved Svinsaas i Meldalen. Fundene herfra er blit katalogiseret ind i dette aars tilvekst og vil foreligge nærmere behandlet i det næste bind av serien «Norske Oldfund», som utgives av Universitetets Oldsaksamling. Fra en grusbankegrav uten haug skriver sig to spydspidser fra ældre folkevandringstid fra Gustad i Frol, skjænket av gaardbruker *Severin Malberg*, og en liten kastespydspids fra Rokne i Frol turde efter de indhentede oplysninger være fundet i en lignende grav. Ogsaa en av ild paavirket beltesten fra Langmark i Henning, Sparbu, skjænket av gaardbruker *Sverre Moen*, synes at skrive sig fra en brandgrav under flat mark. Av gaardbruker *Ole Musum* er skjænket en beltesten fundet paa øvre Musum i Leksdalen, Verd., det første kjendte fund fra ældre jernalder fra denne bygd. En anden beltesten fundet paa Hilstad i Flatanger er skjænket av lærer *Sam. Fuglaar*. Endelig kan nævnes en bøilespænde av bronce og stykker av et spandformet lerkar, begge fra ældre folkevandringstid, fundet i en røis i resterne av et hellekammer paa Klungset i Nærøy og indsendt som gave fra furer *J. E. Løvmo*.

22 nummere falder paa yngre jernalder. Herav kan nævnes et fund fra ældste vikingetid eller sen Vendeltid fra en brandgrav i en stor røis paa Holmem i Veøy, Romsd., bestaaende av enegget sverd, økseblad, bitselmundbit, ljaablad m. m. Under nylandsbrytning paa Bolsøynes i Bolsøy, Romsd., støtte man paa det smaleste av den lille tange, som her stikker frem østligst paa neset, paa flere underjordiske grave, mindst tre, men fundene er desværre blit sammenblandet. Det fremgaar ikke klart av de ufuldstændige fundoplysninger, hvorvidt disse grave, som samtlige synes at ha været skeletgrave, har været dækket av hauger eller røiser, men store kan disse i ethvert fald ikke ha været. Av de indsendte saker kan nævnes 3 ovale skaalspænder, hvorav den ene av den tidlige type R. 648, de øvrige av typen R. 652, et økseblad og en spydspids. De fleste av de fund der som foran nævnt er bragt for dagen fra de gamle gravtomter paa Rise i Opdal, er fra yngre jernalder. Herav er et enkelt stykke av særlig interesse, nemlig en liten rund broncespænde prydet med et ophøiet ornament av triangulært sammenstillede dobbelte spiraler.

En spænde av fuldstændig samme form og størrelse kjendes fra Birka (Birka. I. Hjalmar Stolpes grafundersökningar beskr. af Gustaf Hallström. s. 55. fig. 48). Næsten ganske samme ornering gjenfindes bl. a. ogsaa paa en liten rund spænde av tin fundet ved grundgravning under Frimurerlogen i Trondhjem (Ab. 1899, s. 155). Flere fund, særlig av pilespidser, er gjort under jorddyrkning paa den nu omtrent fuldstændig utjevnede store gravplads paa Kirkhus i Aalen, den største som kjendes i denne bygd. Disse grave falder vistnok helt indenfor den yngre jernalder. Fra Borrøy, et bruk av Storborr (vistnok rigtigere end Borgøy og Storborg) i Frol er indkommen en enkeltskallet skaalspænde orneret i 8. aarhundredes stil («stil III»); den skriver sig vistnok fra en grav under flat mark. Det er et meget vakkert eksemplar. Paa selve Storborr gjordes ved grustak et gravfund fra vikingetiden, bestaaende av et økseblad, et knivblad, rester av en benkam, en hein, samt betydelige levninger av et menneskelig skelet. Kun en ganske lav høining i terrænget dækket denne grav, som var ca. 0.6 m. nedskaaret under jordflaten. Fundet er skjænket museet av gaardbruker *P. M. Storborg.* Fra Hegstad i Verdalen er indsendt et enegget sverd av jern av type R. 498 som gave fra gaardbr. *Einar Hegstad.* Et tveegget sverd av typen R. 504 med spor av rik, sølvindlagt forsiring paa hjalterne i den for denne sverdgruppe typiske stil er fundet paa Noem i Kvam, Stod, og overdraget museet som gave fra gaardbruker *Haakon Noem.* Av lokal interesse er fundet av en spydspids fra vikingetiden paa Tossaas i Nordli, det første fund fra denne periode i Lierne. Fra Nordli kjendes dog tidligere et gravfund fra ældre jernalder. Stykket er foræret av gaardbruker *John J. Næss.* Endelig kan nævnes to fund fra skeletgrave paa gaarden Hov paa øen Lokta i Dønnes bestaaende av stykker av et tveegget sverd fra den ene grav, fra den anden to skaalspænder av typen R. 647, et sigdblad, stykke av et knivblad, samt betydelige rester av et menneskelig skelet, deriblandt kraniet; disse fund er skjænket av proprietær *Jens Winther.*

22 nummere tilhører middelalder og efterreformatorisk tid. Herav kan særlig fremhæves et stort, bredbladet stridsøkseblad fra Østeraunet i Tydalen av en type fra 11. aarh. som er noget yngre end de former som vanlig kjendes fra gravene. Fundforholdene kunde dog tyde paa at dette økseblad skriver sig fra en grav. Det vilde i saa fald ikke være det eneste eksempel paa gravfund av saker av tidlige middelalderske former i denne noget avsidesliggende bygd, hvor den hedenske gravskik vel kan være fastholdt endnu nogen tid efterat den var fortrængt i de nedre bygder.

Resten av tilveksten, 27 nummere, omfatter mindre daterbare saker som vævlod, haandtenshjul, fiskesøkk av sten, m. m. Et par av disse fund fortjener dog en særlig omtale. Saaledes støtte man

vaaren 1922 under grøftegravning paa gaarden Aune paa Leka paa resterne av et menneskelig skelet av et voksent individ. Graven laa i en dybde av ca. 0.70 m. og skal efter finderens, gaardbruker *P. J. Nilsons*, opgivende ikke ha været over en meter lang, idet liket syntes at ha ligget med knærne trukne op under haken; over hodet var lagt en liten stenhelle. Senere ut paa sommeren blev stedet besøkt av amanuensis *Bjørn Hougen*, men da der var aaker over graven, lot en nærmere undersøkelse sig desværre dengang ikke foreta. Knoklerne blev paa museets anmodning gravet op igjen og indsendt; de var da sterkt søndrede, og kraniet i smaa biter. Blandt knoklerne laa en littorina. Det er vist ikke utænkelig at her foreligger en grav fra stenalderen, maaske en bopladsgrav, og der bør, saasnart leilighet gives, foretas yderligere gravning paa findestedet. Et fund fra Fagerli i Sjona, Nesna, skriver sig vistnok fra en gammel hustomt eller boplads, men kan maaske gaa tilbake til vikingetiden. Fundet, som er fremdraget under nylandsbrytning og indsendt som gave fra gaardbruker *Johan Jakobsen*, omfatter bl. a. et større brudstykke av en traugformet sten, som maa opfattes enten som en slipesten eller en liggende kvernsten, 3 egformede sænkestene med omgaaende furer, et brott av en tykvægget gryte av klebersten, et par skiferheiner, slaggstykker, og et litet avlangt, terningformet blystykke av vegt 25 gr. aabenbart et vegtlod.

Konservator har i det forløpne aar foretat reiseundersøkelser delvis i forbindelse med gravninger i følgende bygder inden museets distrikt: Opdal, Hegra, Nedre Stjørdalen, Skatval, Aasen, Frol, Verdalen, Leksdalen, Henning, Stod, Ørlandet, Bjugn, Brønnøy, Alstahaug. Av resultaterne fra disse reiser og undersøkelser kan her nævnes opdagelsen av et nyt kompleks av brandgrave under flat mark fra ældre jernalder paa gaarden Stubban i Opdal. Fundet skyldes hr. gaardbruker *Ola J. Rise*, som under høstpløiningen støtte paa en liten helle av hvit kvarts, som igjen hvilte paa en kreds av 7 smaa kvartsstene; det hele gjorde indtryk av at være opbygget med hensigt. Desuten vakte det hans opmerksomhet at det øverste jordlag under græstorven paa dette sted var opfyldt av større og mindre bruddstene av kvarts. Hr. Rise meldte saken til museet, og ved den nærmere undersøkelse viste det sig at disse kvartsstykker oprindelig maa ha ligget i dagen som et dække eller en slags brolægning over smaa underjordiske brandgrave omgit av en omhyggelig opbygget pakning av sten. Der blev blotlagt ialt 5 slike grave paa et omraade av vel 4 kvadratmeter. Gravene indeholdt kun litt kulholdig jord og nogen biter brændte ben, men ingen rester av oldsaker. Der er imidlertid ikke tvil om at disse grave efter sit hele anlæg maa skrive sig fra ældre jernalder, og de kan nærmest sam-

menstilles med gravene paa Vahaugen i Meldalen. Hvor omfattende gravpladsen paa Stubban er, kan man dog endnu ikke vite noget om, da den fortsatte avdækning av gravene maatte utstaa paa grund av den fremrykkede aarstid.

Paa den hoitliggende gaard Mona i Nedre Stjordalen, paa dalens nordside, er blit fundet en ny helleristning fra broncealderen, ridset ind paa en stor stenblok oppe under fjeldet nord for gaarden. Figurene bestaar væsentlig av fotsaaler, hvorav to er indtegnet i en cirkel. Disse ristninger foier sig organisk ind i den serie av helleristninger, som fra Fordal i Hegra strækker sig langs nordsiden av dalen over Bjorngaard, Hegra og Ystines helt ut til Graabrek og derfra videre gjennem Skatval helt op til Rykke. En enkelt helleristningsfigur er ogsaa fundet paa en stenblok like under det bekjendte «Skrivarberg» paa gaarden Berg (Berri), ikke langt fra ristningerne paa Ystines. Fra samme gaard Berg blev erhvervet en hittil ukjendt «hellig hvit sten», som er overdraget som gave til museet fra gaardbruker *Iver Berri*. Stenen, som forovrig forst vil bli indtat i tilvekstfortegnelsen for 1923, er et vakkert og typisk eksemplar og av særlig interesse ved en vid, skaalformet grube paa toppen av den hvælvede overside. Det er ogsaa et betydningsfuldt træk at den skriver sig fra en lokalitet som grænser tæt ind til et ældgammelt religiost centrum, Bergs nabogaarde Hove og Voll. Den sidstnævnte gaard var i middelalderen kirkested, og paa det noget hoiereliggende Hove maa der ha staat et hedensk tempel. En av gaardene paa Hove kaldes i Aslak Bolts jordebok Frohove, hvor forste led enten er gudenavnet Froy eller vistnok snarere gudindenavnet Froya. Frohove maa ha været den part av Hove hvor templet har staat, og dette har da efter al sandsynlighet i forste række været viet frugtbarhetskulten. Det ligger da meget nær at se en indre sammenhæng mellem dette kultsted og den phalliske sten fra Berg. Om stenens proveniens kan intet andet oplyses end at den i mands minde har været opbevaret paa gaarden. Dette er det sjette eksemplar av disse merkelige oldtidslevninger som nu kjendes fra det trondhjemske (cfr. T.hjems Adresseavis 7/8 1922). I Skatval undersoktes en boplads(?) under en «abri» paa Forbordsli. Kulturlaget indeholdt en mængde skaller av littorinaer, tildels ogsaa av mytilus edulis, desuten kul, nogen biter brændte ben samt endel klumper av slagg og rustholdig masse, men forovrig intet som nærmere kunde datere dette fund, som dog sikkert ikke kan skrive sig fra stenalderen, men dog vistnok er forhistorisk. Mulig dreier det sig om en eller anden industriel virksomhet.

I Frol foretokes en befaring av den ostligste del av bygden, som hittil i ringe utstrækning har været arkæologisk undersokt. Foranledningen hertil var det foran omtalte gravfund fra ældre

jernalder paa gaarden Gustad. Kjendskapen til denne egns gravminder blev derved betydelig utvidet, og av særlig interesse var fundet av to helleristninger fra broncealderen paa den gamle, hoitliggende gaard Okkenhaug. Den ene var ridset paa to sider av en stor, næsten kubisk stenblokk, som i 1901 var blit gravet op av aakeren i den ovre del av gaardens sydskraaning. Man var vistnok allerede dengang blit opmerksom paa de tegn og figurer som var anbragt paa stenen, men tilla dem ikke nogen storre betydning. Imidlertid viser det sig at begge flater indeholder en hel serie av figurer som er typisk for broncealderens ristninger, og som i almindelighet maa opfattes som symbolske tegn, nemlig runde, skaalformede gruber, koncentriske ringe, spiraler og dobbeltspiraler m. m. Desuten et par figurer av nærmest ornamental karakter av former, som ikke tidligere er paavist. Stenen fandtes ganske sikkerlig paa sin oprindelige plads, men den maa i sin tid være blit gravet ned i jorden, da den laa med den storste ristningsflate ned, en forovrig heldig omstændighet, som har bidraget til ristningens gode konservering. Oprindelig har stenen staat oppe paa jordflaten, og man gjætter neppe feil ved at anta at den storre, noget skraa ristningsflate har vendt mot syd, den mindre har vendt op. I det hele kan denne sten vistnok betragtes som et slags alter. Den vil senere bli kjort op til gaarden og antagelig opstillet paa en haug mellem stuebygningen og veien. Den anden ristning er i fast fjeld ca. 100 m. nordost for det sted hvor stenen blev fundet. Den vender som vanlig mot syd og forestiller en dobbeltspiral, en hest og en rund grube. Alle tre figurer horer sammen og danner en avsluttet gruppe. Som det forste kjendte minde fra broncealderen i Frol er helleristningerne paa Okkenhaug av stor betydning, og de gir os haab om at det efterhaanden vil lykkes at utvide vor kundskap om helleristningerne i Indtrondelagen, idet man hittil ikke har kjendt nogen saadanne i stroket mellem Frosta og Beitstaden.

I Verdalen foretokes en befaring sammen med skolebestyrer *Musum*, væsentlig for at komplettere materialet til den bygdebok som er under forberedelse. Hovedvegten blev lagt paa en undersokelse av sidedalen Leksdalen, som hittil har været litet kjendt i arkæologisk henseende. Av gaardnavn som Fikse, Sende og Musum kunde man paa forhaand slutte at bebyggelsen i disse trakter maa være meget gammel, og at den ældste bosætning maa sokes forut for vikingetiden. Det lyktes ogsaa at paavise gravhauger paa alle disse tre gaarde, hvorav særlig kan nævnes en storre gravsamling i «Kutroa» paa ovre Musum. Men det egentlige bevis for at bosætningen heroppe ialfald maa gaa tilbake til ældre jernalder, fik man i form av den foran omtalte beltesten fundet paa ovre Musum. Den repræsenterer det forste fund fra ældre jernalder som kjendes fra selve Leksdalen. Men paa vestre Hallem,

langs høidedraget mellem denne dal og hoveddalen, har vi som bekjendt et stort gravfelt, som ved K. Ryghs utgravninger i 1870 er paavist maa gaa tilbake helt til den romerske jernalder. Desuten blev der fundet betydelige gravsamlinger paa gaardene Bunes, Lund og Hofstad, og endnu helt op til den avsidesliggende gaard Sætran, som engang har været sæter under Musum, kunde der paavises gravhauger. Oprindelig har vel her ligget en selvstændig gaard, hvis navn kanske nu er glemt. Det viser sig i det hele mere og mere, at oldtidens faste bebyggelse har strakt sig langt op i utmarkene, i høiere grad end nu er tilfældet, og at den nede i bygderne ikke altid falder sammen med den nuværende. Der har senere, vistnok under landets forfaldstid i den yngre middelalder, indtraadt en sterk tilbakegang, og mange gaarde er da blit lagt øde, og deres tomter dækkes nu av skogen. Andre igjen sank ned til sætre. Mindet om slike gaarde kan som bekjendt endnu leve i gamle stedsnavn. Saaledes er det mulig at Nastadmyra i Leksdalen som første led indeholder navnet paa en nu forsvundet gaard Nastad. Naar undersøkelserne i Leksdalen gav saa gode resultater, skyldes dette for en væsentlig del lærer *Anders Musum*, som nærer en levende interesse for bygdens oldtidsminder, og selv har opsporet de fleste av de gravhauger vi hadde anledning til at se. Man faar i det hele indtryk av at interessen for oldtidsminder og oldfund er betydelig større utover bygderne nu end tidligere, likesom ogsaa fredningsloven av 1905 synes at være naadd til mere almindelig kundskap.

Mot nord gaar Leksdalen over i Henning, det gamle Bagabu, som gjennemstrømmes av Figga, der falder ut i Beitstadfjorden ved Stenkjær. Ogsaa i denne bygd kunde antallet av kjendte oldtidsminder i betydelig grad suppleres, og det viste sig at gravhaugerne, hvorav der blev fundet større samlinger paa de fleste ældre gaarde, fortrinsvis grupperte sig paa begge sider av den ældste vei mellem Stenkjær og Verdalen, der overalt har fulgt høidedragene, hvor den nuværende vei er sænket ned i dalen. Paa gaarden Ryan opdagedes spor av gammel jernblaaster i form av en stor slagghaug nede i en bakkeskraaning. I Stod blev Kvam sogn befaret under ledsagelse av lærer *Birger Øksnes*. Herunder blev der fundet mange tidligere ukjendte gravhauger, særlig oppe paa den gamle, høitliggende gaard Noems grund. Samtidig besigtigedes det ved en fos i elven Bola i For indridsede billede av en ren med henblik paa muligheten av at ta en gipsavstøpning av denne vakre ristning. Det synes nok at kunne la sig gjøre, og forhaabentlig vil dette kunne utføres i den kommende sommer; det maa ske under liten vandføring i elven.

Paa Ørlandet foretokes en undersøkelse av endel lave hauger eller tuer i gaarden Gjeilvolls utmark. Det viste sig at

hver tue indholdt et kullag som i midten utvidet sig til en stor, traktformet grube fyldt med kul og smaa skarpkantede bruddstene, som maa ha været utsat for sterk ophetning, men der fandtes forøvrig intet som kunde tyde paa at det her dreier sig om grave. Man maa vistnok snarest tænke paa en eller anden industriel virksomhet, kanske tjærebrænding. I Bjugn undersøktes en røis paa gaarden Reitan paa den søndre side av Bjugnfjorden, like ved grænsen mot Ørlandet. Der avdækkedes et litet muret gravrum, hvori der dog kun fandtes endel brændte ben. Denne grav maa ialfald, efter hvad vi vet om gravskikke herute, skrive sig fra tiden forut for den yngre jernalder, men hvorvidt den tilhører ældre jernalder eller yngre broncealder, kan ikke sikkert avgjøres. Ved samme anledning besøktes den bekjendte Duvehcller paa den anden side av fjorden, hvor konservator tror at ha opdaget spor av gamle hellemalninger, men de er nu saa svake og utviskede samt overstroket med nyere rødkridtinskriptioner, at det vist vanskelig lar sig gjøre at faa noget ut av dem. Ved prøvegravninger i hulebunden kunde konstateres et tyndt kulturlag indeholdende knokler og skjæl.

En reise i Helgeland var foranlediget ved en anmeldelse av fund av helleristninger paa en liten ø paa den ytre side av Torget i Brønnøy. Det viste sig dog kun at dreie sig om naturdannelser. Den historiske gaard Torget er det nuværende indre Torget, som i 1907 var delt i 15 bruk. Pladsen for de gamle hustomter kan endnu paavises, likesaa de store nausttomter, som godt kan gaa tilbake til vikingetiden: de ligger nu et godt stykke fra sjøen, inde paa dyrket mark. Hustomterne er dækket av et tykt lag sort kulturjord, hvori av og til opploies enkelte smaasaker, særlig av klebersten, som blir opbevaret paa gaarden; saavidt konservator kunde se, var de for det meste fra yngre, efterreformatorisk tid. En eiendommelig formet liten beholder av klebersten, antagelig et saltkar, blev skjænket museet av grundeieren, gaardbruker *Alf M. Olsen*. Navnet Torget antages som bekjendt med grund at bety en markedsplads, omtrent det samme som «kaupang», og hermed stemmer det vel, at et av gaardens bruk har navnet Lavollen. Et vigtig minde om den centrale betydning dette sted hadde allerede i den hedenske oldtid, er Hovlundan, navnet paa et litet høidedrag[1], der skiller den sydligste av gaardene paa indre Torget fra de øvrige. Her har aabenbart staat et hov. Litt nedenfor rinder en bæk ved navn «Smørbækken».

Samtidig blev endel av Alsten befaret med utgangspunkt i

[1]) Naar *K. Lossius* i sin «Indberetning om en i sommeren 1882 foretagen arkæologisk undersøgelsesreise i søndre Helgelands fogderi» (V.S.S. 1882), s. 72 angir «Hovlunden» som navn paa en flate nedenfor husene, er dette feilagtig.

Sandnessjøen, hvorved vort kjendskap til de herværende faste oldtidslevninger kunde suppleres. Det er i det hele karakteristisk i vort litet overskuelige terræng, at enhver fornyet befaring saa godt som altid bringer noget nyt for dagen. Man blir i grunden aldrig helt færdig med en egn. Man kan støte paa grave og andre oldtidsminder paa de mest uventede steder, dypt inde i tykke skogen, likesom man finder dem paa øde, ubebodde steder ute i den nakne skjærgaard.

Da den efter *A. Bjørn* ledige assistentstilling endnu ikke har kunnet besættes, og det var særlig paakrævet at faa assistance til de praktiske undersøkelser i marken, som en enkelt mand ikke længer kan overkomme i dette vidtstrakte distrikt, gav professor dr. A. W. Brøgger med stor velvilje tilladelse til at amanuensis ved Universitetets Oldsaksamling *Bjørn Hougen* fik permission for at kunne bistaa konservator med de mindst opsættelige arbeider. Det gjaldt i første række undersøkelsen av en boplads fra stenalderen paa H e g g e i S k a t v a l, som i sin helhet blev utgravet av hr. Hougen. Resultaterne av denne undersøkelse vil bli publiceret i Selskapets skrifter. Ved samme anledning undersøktes ogsaa en gravrøis paa toppen av Høgaasen ved v e s t r e A l s t a d; den viste sig dog kun at indeholde et brandflak med brændte ben. Dernæst blev utgravet en mindre boplads (?) antagelig fra Vendeltid paa gaarden L u n d, en part av V i n n a n i L e k s v i k e n. Senere foretok hr. Hougen undersøkelser i Y t r e N a m d a l e n (Nærøy og Leka), i A u k r a og F r e n a pgd. i R o m s d a l e n, samt paa S m ø l a i E d ø y. En utgravning av en haug paa L i a n i B r a t s b e r g, S t r i n d a, hvor man hadde støtt paa stenheller, gav intet positivt resultat. Indberetning om disse arbeider er ved nedskrivningen herav endnu ikke indløpen.

Den store gravplads paa gaarden G j e i t e i F r ø l, som gaar tilbake helt til den romerske jernalder, er blit opmaalt og kartlagt av ingeniør *H. O. Christiansen* med assistance av konservator. Fører *Fr. Kr. Hermann* og lærer *Anders Musum* har vist museet den velvilje at kartlægge gravfelterne paa H o f s t a d og T j e l d r u m i L e k s d a l e n, V e r d., likesom skolebestyrer *Musum* har kartlagt gravpladsen paa H e g s t a d i V e r d a l e n.

Til konservators og amanuensis Hougens reiser i museets tjeneste er fribilletter velvilligst utstedt av Nordenfjeldske, Fosens, Namsos, Namdalens og Helgelandske dampskibsselskaper.

Kontorassistance har i høsthalvaaret været ydet av frk. *Elisa Petersen*, og utgifterne hermed er blit bestridt av den ledige assistentgage. Til fotografisamlingen, som nu i sin helhet er opklæbet paa karton, er anskaffet kapsler, likesom der ogsaa er anskaffet to amerikanske skap til opbevaring av seddelkatalogen, som foruten det nordenfjeldske Norge ogsaa omfatter Nord-Norge. Den fotografiske

negativsamling er seddelkatalogiseret og opbevaret i dertil skikkede, fra Tyskland anskaffede æsker. En topografisk ordnet seddelkatalog over faste fornlevninger, hvor hver gaard faar sin egen konto, er grundlagt og anbragt i dertil særlig forarbeidede kapsler. Likesaa er klichésamlingen blit katalogiseret, og det store skap, hvori denne skal ordnes, er under arbeide.

Det har desværre endnu ikke været mulig for alvor at paabegynde den store, i høieste grad paakrævede omordning av den hele samling. Dels nemlig fordi der mangler støvfri magasinrum for det sekundære materiale, som forinden maa trækkes ut av montrene i utstillingssalene, og dels fordi de løpende forretninger fuldstændig har optat konservators tid. Uten faglig assistance vil dette store arbeide heller ikke kunne gjøres; forhaabentlig vil det imidlertid ikke vare saa længe, før assistentstillingen atter kan besættes. Der er dog i det forløpne aar, saavidt tiden har strukket til, arbeidet med forberedelserne til omordningen. Saaledes fortsættes ustanselig med de ældre jernsakers ompræparering, og man holder paa med en gjennemført ometikettering samt utskifting av de ældre, altfor store nummerlapper med smaa og mindre iøinefaldende, hvor det i det hele tat er nødvendig at anbringe saadanne.

Paa den i museets have opførte stavkirke fra Holtaalen har der maattet skiftes ut et betydelig antal av de gamle takspaan, som er blit erstattet med nye laget nøiagtig efter model av de gamle. Likeledes er kirken blit tjærebredd utvendig. Disse arbeider har medført ikke ringe omkostninger. Samtidig er kirken blit tømt for alt det uvedkommende som tidligere har været magasineret derinde, med det formaal at skape et litet kirkeinteriør ved hjælp av endel av de kirkesaker, som nu opbevares paa loftet, først og fremst da av det inventar, som tidligere har tilhørt denne kirke. Arbeidet hermed er overdraget arkitekt *J. E. Tverdahl.*

Som foran nævnt, er helleristningen fra Graabrek i Stjørdalen, som det viste sig nødvendig at kile ut av fjeldet og fjerne fra sin plads, nu opstillet i museets gaardsrum paa en solid fundamentering ved østfløiens søndre væg. Samtidig montertes ogsaa en liten helleristning fra Rykke i Skatval, som tidligere har været opbevaret inde i stavkirken.

Efter anmodning av professor *K. E. Schreiner* er samlingens antropologiske materiale fra forhistorisk tid blit utlaant til Universitetets anatomiske Institut til nærmere undersøkelse.

Til Nordenfjeldske Kunstindustrimuseums utstilling av gamle laugsgjenstande fra Trondhjems haandverkerlaug blev utlaant museets samling av gamle laugskister, sigilstamper m. m. Likeledes utlaantes en række gjenstande til Kristiania Kunstindustrimuseums middelalderske sølvutstilling.

Ogsaa iaar har endel interesserte mænd gjennem overlæge *Alex-*

ander Holst skjænket bidrag til et fond, «Sparebankforstanderes fond», som nu er vokset til kr. 1096.56; bestemmelse om dets anvendelse vil senere bli truffet.

Konservator deltok i begyndelsen av juli i den tredje nordiske arkæologkongres, som blev avholdt i Stockholm. Han holdt herunder et foredrag om den ældre jernalders gravplads under flat mark paa Vahaugen i Meldalen. Til dækning av reiseomkostningerne hadde Selskapets direktion bevilget kr. 500.00.

Følgende har i det forløpne aar tilstillet samlingen gaver:

Lærer *S. Meldal*, Ranheim: To fiskesokk av sten fra Nervik, Bjugn.

Gaardbruker *Severin Malberg, Frol.* To spydspidser fra ældre jernalder.

Gaardbruker *Haagen Hammer*, Skatval: Kule av jern til en feltslange, fundet i nærheten av Steinvikholm.

Direktør *C. Schulz*, Trondhjem: Fire haandpiker fra «mandhusingens» bevæbning.

Gaardbruker *Arnt Alstad*, Skatval: Knusesten av kvarts.

Gaardbruker *Jens Skogaas*, Hesjedalen: En myrfundet hestesko av gammel form.

Gaardbruker *G. Bjørnbet*, Valstad, Orkedalen: Spydspids fra vikingetiden.

Gaardbruker *Arnt Ulvan*, Inderøy: Spydspids fra vikingetiden.

Isak Dahl, Byaasen: Svinghjul av klebersten til en dril, fundet ved Sverresborg.

Fanejunker *P. M. E. Orset*, Øre: «Matkniv» av flint.

Redaktør *Ludvig Larssen*, Namsos: Enegget skiferkniv fra Straum, Flatanger.

Gaardbruker *Jørgen Brandsmo*, Flatanger: Enegget skiferkniv.

Gaardbruker *H. Gladsø*, Flatanger: Stykke av baatformet stenøks.

Lærer *Sam. Fuglaar*, Hilstad, Flatanger: Stykke av stenkolle, øks av sten, m. m.

Gaardbruker *J. Bedin*, Flyten, Rissa: Ufuldstændig flintdolk.

Gaardbruker *Konrad Alstad*, Skatval: Fiskesokk av sten.

Gaardbruker *P. M. Storborg*, Frol: Gravfund fra vikingetiden.

Lærerinde *Beret Sinnes*, Aastfjorden, Hemne: To flintklumper med gamle spalteflater.

Gaardbruker *Ingv. Restad*, Frol: Spydspids fra vikingetiden.

Gaardbruker *Ole Musum*, Leksdalen, Verd.: Beltesten.

Gaardbruker *Iver Havnen*, Uglvik, Aukra: Ufuldstændig kole av klebersten.

Gaardbruker *H. Noem*, Stod: Sverd fra vikingetiden.

Gaardbruker *Einar Hegstad*, Verdalen: Enegget sverd fra Vendeltid.

Gaardbruker *Iver Nordsve*, Frol: Dragholder (draatt) av elghorn.

Gaardbruker *Einar Hermstad*, Hegra: Vævlod av sten, to jordfundne bryner.

Proprietær *Jens Winther*, Hov, Donnes: To gravfund fra vikingetiden.

Gaardbruker *Lasse H. Rypdal*, Tresfjorden: Spidsnakket flintoks.

Gaardbruker *Nils N. Kjersem*, Tresfjorden: To fiskesokk av sten, to jordfundne bryner.

Gaardbruker *Ola J. Ryan*, Henning: Slaggprove fra myrmalmsmeltning.

Agronom *Per Aursund*, Straumsnes: Stopeform til knapper.

Gaardbruker *Nikolai Store*, Ranheim, Strinda: To vævlod, et haandtenshjul av klebersten.

Gaardbruker *Sivert Norem*, Inderoy: Oks av sten, somglatter av glas.

Gaardbruker *Marsellus Stavik*, Ytre Frena: Tveegget skiferkniv.

Gaardbruker *Olaf Moen*, Stjordalen: Okseblad fra vikingetiden.

Gaardbruker *Johan B. Sylte*, Tresfjorden: Jordfundet bryne av kvartsitskifer.

Gaardbruker *Ivar Kirkeby-Garstad*, Vikna: Fiskesokk av sten.

Gaardbruker *Alf M. Olsen*, Torget, Bronnoy: Saltkar av klebersten.

Gaardbruker *Johan Jakobsen*, Fagerli, Nesna: Ufuldst. spydspids av skifer, traugformet kvernsten(?), slipesten, tre fiskesokk av sten, vegtlod(?) av bly, m. m. fra en gammel boplads eller hustomt.

Gaardbruker *Jonas Eikrem*, Aukra: Bopladsfund fra stenalderen.

Gaardbruker *L. J. Mork*, Kvernes: Ufuldst. skaftkar av klebersten.

Gaardbruker *Jacob H. Lund*, Vik, Orlandet: Ufuldst. skiferspids.

Gaardbruker *Johan J. Næss*, Tossaas, Nordli: Spydspids fra vikingetiden; jordfundet tveroks (teksle) av jern.

Smaabruker *John O. Haavin*, Hovin: Skospænde av messing.

Nils Gronning, Innfjorden, Romsd.: Spaltestykke av flint.

Furer *J. E. Lovmo*, Næroy. Boilespænde av bronce og ufuldstændig spandformet lerkar, fundet i en rois paa Klungset, Næroy.

Gaardbruker *Robert Kongshaug*, Nedre Stjordalen: Spydspids fra vikingetiden.

Gaardbruker *Peter B. Rian*, Storem, Overhalla: Spydspids fra vikingetiden.

Gaardbruker *Steffen A. Myrmo*, Aursund, Roros pgd.: Pilespids av kvarts.

Direktor *Thorm. Soelberg*, Trondhjem: Ufuldstændig skafthuloks av sten.

Arkitekt *Claus Hjelte*, Trondhjem: Gammelt bjornespyd.

Gaardbruker *Sverre Moen*, Langmark, Henning: Beltesten.

Gaardbruker *Knut K. Kjersem*, Tresfjorden: Jordfundet bryne.

Lektor *Hans Rypdal*, Haugesund: Endel baatsaum, ant. fra vikingetiden, fundet paa Sylte i Tresfjorden.

Skoleelev *Oddvar Grønlie*, Trondhjem: Diverse fotografier og reproduktioner.

Ingeniør *T. Moxnes*, Trondhjem: Kart over bygdeborgen paa Høøy, Selbu.

Furer *F. K. Hermann* og lærer *Anders Musum*. Kart over gravpladsene paa Hofstad og Tjeldrum i Leksdalen, Verd.

Ingeniørsersjant *H. Ratche*, Fandrem, Orkedalen: Vævlod av sten.

Gaardbruker *Halvor Sinnes*, Hemne: Endel spaltestkr. av flint.

Mynt- og Medaljesamlingen.

(Bestyrer: VICTOR RONANDER).

Ved kjøp og gaver har samlingen i 1922 hat en tilvekst paa 379 nummere, hvorav 15 medaljer og polletter, 78 sølvmynter, 77 kobber-, bronce- og aluminiummynter og 40 papirpengesedler, som ikke før fandtes i samlingen.

Blandt det nyerhvervede maa særlig fremhæves en firkantet bronceplaquette i anledning av *Académie Royale de Belgique's* 150 aars jubilæum.

Fra gaarden Sand i Verdalen er indkommet 7 middelalderske mynter: 2 angelsachsiske (Ethelred II), 1 irsk præget i Dublin (Thymn), og 4 tyske. En beskrivelse over disse og de øvrige mynter som er kommet fra Sand efter 1907, vil bli trykt som «Fjerde meddelelse om myntfundet fra Sand» i Det Kgl. Norske Videnskabers Selskabs Skrifter 1922, no. 4.

Til myntsamlingens bibliotek er indkjøpt: Catalogue of the Coins in the Indian Museum Calcutta, Vol. I—III.

Samlingen har i 1922 mottat gaver fra følgende:

Lektor A. Sommerfelt, Trondhjem.
Formand Olaf Andersen, Ilsviken, Trondhjem.
Vognvisitør Anton Jansen, Trondhjem.
Paul A. Ytterdal, 1114 Stuvart, Seattle, Washington.
Konsul Richter, Königsberg.
Statsadvokat O. Richter, Trondhjem.
Skoleelev Carl Bendixsen, Trondhjem.
Frøken Wenche Printz, Trondhjem.
Académie Royale de Belgique, Brüssel.
Frøken Astfrid Storm, Trondhjem.
Kontorchef Bertram Øien, Trondhjem.
Fredrik Rasmussen, Trondhjem.
Grosserer Dyre Halse, Trondhjem.
Avdelingschef F. Woldby, Trondhjem.
Ingeniør L. Schmidtnielsen, Trondhjem.
Arbeider Louis E. Jahn, Trondhjem.
Frøken Aagaat Daae, Trondhjem.
Gaardbruker Harald Antonsen, Holand, Donna.
Byfogedfuldmægtig Ole Petersen, Trondhjem.
Barber Ingebrigt Olsen, Trondhjem.
Hr. I. Øien, Trondhjem.
Fabrikarbeider Thore Granmo, Trondhjem.

Den botaniske samling.

(Bestyrer: H. Printz).

Samlingens bestyrer har i aarets løp foretat en række skrapninger efter havalger i og utenfor Trondhjemsfjorden. I de første maaneder av aaret blev der omtrent hver uke foretat skrapninger i Trondhjems omegn, i april blev der gjort en undersøkelsesreise med «Gunnerus» til Imsterfjorden og Bejan, i mai til Beitstadfjorden, i juni til Tautra, og senere sammen med konservatorene Nordgaard og Dons til Frøøerne og Halten. I september blev der foretat ekskursioner til Hitteren, Bejan, Sundnæs og Beitstadfjorden. Paa alle disse reiser blev der foretat skrapninger efter havalger, og det er herved indkommet et meget rikholdig materiale som danner en væsentlig tilvekst til samlingens kryptogamherbarium. Ved de undersøkelser over havalger, som nu har været drevet gjennem en aarrække, er der tilveiebragt et særdeles fyldig materiale av havalger fra Trøndelagens kyster. Det er herved ogsaa opdaget flere nye og hittil ukjendte alger. Disse samlinger er f. t. under bearbeidelse, og en utførlig beretning om Trøndelagens havalger med særlig hensyn paa vegetationens dybdegrænser og de enkelte arters aarlige tilvekstforhold, alder og periodisitet, vil bli publisert i selskapets skrifter.

Pastor Bjørn Elle, Vangaindrano, Madagascar, har ogsaa iaar som gave indsendt en række luft- og ferskvandsalger fra Madagascar. En meget værdifuld gave er ogsaa indkommet fra dr. Schaefer, King's Bay, nemlig ca. 100 glas ferskvandsalger indsamlet paa Spitsbergen sommeren 1922. De nævnte samlinger vil i nærmeste fremtid bli bearbeidet av samlingens bestyrer. En mindre samling chlorophyceer fra Syd-Afrika er indkommet fra miss Edith Stephens, University of Cape Town.

Fanerogamherbariet er blit forøket ved en række gaver fra følgende: Lærer K. Fimland, Trondhjem, docent R. Tambs Lyche, Trondhjem, skoleelev Oddvar Grønlie, Trondhjem, gaardbruker Einar J. Flottum, Singsaas, gaardbruker Jens Skogaas, Hesjedalen, Aalen, hk. Bravrud, Trondhjem, agronom Thomas Talsnes, Kotsøien, samt musikfører Ole Andersen, Trondhjem.

Av samlingens materiel har de sibiriske *Potentilla*-arter været utlaant til docent dr. B. Lynge, Kristiania.

Docent dr. G. SAMUELSSON, Upsala, har hat tillaans det sibiriske materiale av *Polygonum minus, P. Hydropiper, Rumex Acetosella, R. aquaticus, R. domesticus, R. crispus, R. maritimus, Potamogeton pectinatus, Atropis distans, Alchemilla minor, A. pastoralis* og *Bidens tripartitus.*

Dr. HENNING PETERSEN, Kjobenhavn, reviderer f. t. samlingens materiale av norske *Ceramium*-arter, ialt 385 ark.

Av mosherbariet er slektene *Philanotis, Bartramia* og *Conostomum* utlaant til lektor dr. HJ. MOLLER, Riksmuseet, Stockholm. I studieoiemed har samlingen ogsaa været benyttet av docent R. TAMBS LYCHE, Trondhjem.

Til en av de planter, som i aarets lop er indsendt til samlingen, knytter der sig en saavidt stor interesse at jeg vil omtale den med nogen ord. Fra agronom THOMAS TALSNES, Kotsoien, blev der nemlig i slutningen av august sendt Videnskapsselskapet et eksemplar av *Gentiana purpurea*, som i mange henseender er en av vor floras interessanteste planter. Dette er egentlig en syd- og mellemeuropæisk alpeplante som merkværdig nok ogsaa findes som en isolert forekomst paa fjeldene i det sydlige Norge — langt utenfor dens egentlige utbredelsesomraade. I Sverige findes den ikke. Rotterne av denne plante har helt fra oldtiden været et meget anset lægemiddel. Vi vet saaledes at allerede DIOSKORIDES som levet ca. 70 e. Kr. og som paa den tid — og forovrig ogsaa gjennem hele middelalderen — gik for at være en av farmakologiens autoriteter, anvendte et uttræk av roten mot en mængde forskjellige sygdommer og lidelser. Som lægeplante stod den ogsaa meget hoit i middelalderen, og den er officinel endnu den dag idag. Her i Norden omtales den som lægeplante forste gang av HENRIK HARPESTRENG (dod 1244), og han tilskriver den helbredende virkninger mot «siuk maghæ hauæ oc siuk liuær oc siuk niuræ oc siuk mylt oc siuk hiartæ». Den er ogsaa, sier han, «got for larwær oc æi fangær thæssæ siucdom, thær hetær krampæ oc ei worith i buuk ællær haft, num fly thc allæ for hænnæ. Thæn skathær oc æi krankæ andæfang thær hænnæ takæ, hun ær them goth miket, thær værk hauæ i sithæ oc bloth spittæ».

Professor I. HOLMBOE, som har omtalt denne plante temmelig utforlig i «Studier over norske planters historie», opforer foruten de ovenfor nævnte sygdommer ogsaa en hel række andre hvorimot den var et anset lægemiddel, saasom orelidelser, hudsygdommer, saar, giftige bit av gale hunde, endvidere skulde den befordre menses, utdrive dodt foster, vække appetit, styrke lemmerne, beskytte mot feber, pest og endog mot sindssygdommer. Der fandtes angit noiagtige bruksanvisninger for anvendelsen i de forskjellige tilfælder.

Det er klart at en plante som tillagdes slike virkninger mot alle-

haande sygdommer baade paa folk og fæ, maatte komme til at staa høit i ry og bli gjenstand for stor interesse og efterstræbelse fra befolkningens side. Sandsynligvis væsentlig som en følge herav er dens utbredelsesomraade her i landet i de senere aarhundreder blit meget indskrænket. Saaledes synes den nu helt at være forsvundet fra Søndfjord, Nordfjord, Søndmør og Romsdalen, hvor den ifølge de gamle botanikeres beretninger var almindelig endnu for 150 aar siden. Den er ogsaa nu en stor sjeldenhet baade i Numedal og Hallingdal. I Gudbrandsdalen og Valders, hvor den endnu i slutningen av det 18. aarhundrede var gjenstand for indsamling i stor maalestok, og altsaa dengang maatte være meget almindelig, findes den nu kun paa nogen faa steder.

I det trondhjemske har likeledes planten været anset for at være helt forsvundet. Vi vet av Chr. Gartners beretning at planten «voxer vild her udi Gulddalen» og presten Ole Lie meddeler i en skrivelse til Gunnerus i 1765 at han har fundet den «ved Gaardene Enlien og Storlien samt paa adskillige andre Steder». Han fortæller ogsaa at bønderne i Budalen «sælge Rodderne i Mængde». 11. september samme aar sendte han blomstrende eksemplarer til Gunnerus. Disse eksemplarer fandtes endnu i behold i 1825 da M. N. Blytt gjennemgik Gunnerus's herbarium, som er i Videnskapsselskapets eie, men da Ove Dahl undersøkte herbariet i 1890, var de forsvundet. Ifølge Holmboe l. c. vites planten ikke at være gjenfundet i Budalen eller noget andet sted nordenfjelds i hele forrige aarhundrede. Hvorvidt *Gentiana purpurea* i ældre tider ogsaa kan ha forekommet paa nordsiden av Trondhjemsfjorden, er meget usikkert. I gaardsnavnet Søtvik i Skjørn ligger muligens en antydning herom. O. Rygh (Norske Gaardsnavne XIV, p. 37, 1901) uttaler at navnets første del enten kan forklares som plantenavnet *Søta* eller ogsaa som et elvenavn. Plantens norske navn er gjerne søte, søtrot eller skarsøte.

Da *Gentiana purpurea* saaledes i over 100 aar har været anset for at være forsvundet i det nordenfjeldske og forøvrig i mange henseender er av betydelig interesse, foretok jeg i begyndelsen av september sammen med docent Tambs Lyche en tur op til Bjørgen for nærmere at undersøke dens forekomst. Agronom Thomas Talsnes fulgte velvilligst ogsaa med for at paavise findestedet. Det lykkedes paa denne tur at gjenfinde planten paa flere adskilte lokaliteter. Den forekommer saaledes i Fordalen baade paa nordsiden og sydsiden av Toaasen ovenfor gaardene Flottum. Paa nordsiden av Toaasen, i de saakaldte Fordalslierne, gaar den langs bækkefar o. l. ned næsten til dalbunden, hvor vi ved Raamoen fandt en 10—15 eksemplarer i en høide av 475 m. o. h. Den findes ogsaa spredt bortover mot Fordalssætrene, langs Lerbækken og Hyldbækken. Sit egentlige utbredelsesomraade har den dog høiere oppe

i lien særlig mellem ca. 660—780 m., hvor den i aapent krat av bjerk og vidjer var en ren karakterplante over kilometervide strækninger, og dens antal kan her sikkert tælles i titusener. Den findes her væsentlig i bjerkeregionen og i vidjebeltet, men manglet paa de høiere dele av Toaasen.

Paa grund av den knappe tid var det ikke mulig at foreta nogen vegetationsstatistiske undersøkelser, men for at angi det milieu hvori *Gentiana purpurea* her forekommer, vil jeg nævne de planter som jeg noterte inden dens egentlige utbredelsesomraade mellem 660—780 m. paa en rask spasertur opover lien: *Phegopteris Dryopteris, Blechnum Spicant, Equisetum palustre f. tenellum, Lycopodium Selago, L. alpinum, Selaginella selaginoides, Pinus silvestris, Picea excelsa, Juniperus communis et f. nana, Anthoxanthum odoratum, Nardus stricta, Phleum alpinum, Agrostis tenuis, Calamagrostis purpurea, Aera caespitosa, A. alpina, A. flexuosa, Molinia coerulea, Melica nutans, Poa pratensis, Carex pauciflora, C. Goodenoughii, C. flava, C. rariflora, C. rigida, C. capillaris, C. lagopina, Scirpus austriacus, Eriophorum alpinum, E. vaginatum, E. angustifolium, Juncus triglumis, J. biglumis, J. castaneus, Luzula sudetica, L. frigida, Tofieldia borealis, Majanthemum bifolium, Orchis maculatus, Peristylis viridis, Gymnadenia conopea, Salix aurita, S. glauca, S. lapponum, S. lanata, Betula odorata, B. nana et f. minor, Rumex arifolius, Polygonum viviparum, Cerastium alpestre, Melandryum rubrum, Aconitum septentrionale, Ranunculus acer, Thalictrum alpinum, Rhodiola rosea, Saxifraga aizoides, S. stellaris, Spiraea Ulmaria, Rubus saxatilis, R. Chamaemorum, Potentilla erecta, Geum rivale, Alchemilla alpina, A. alpestris, Comarum palustre, Geranium silvaticum, Empetrum nigrum, Viola biflora, V. palustris, Cornus suecica, Pyrola minor, Phyllodoce coerulea, Vaccinium Myrtillus, V. uliginosum, Calluna vulgaris, Trientalis europaea, Menyanthes trifoliata, Veronica alpina, V. officinalis, Euphrasia minima, Rhinanthus groenlandicus, R. minor, Pedicularis palustris, P. lapponica, Bartschia alpina, Pinguicula vulgaris, Galium boreale, Campanula rotundifolia, Solidago Virgaurea, Gnaphalium Norvegicum, Petasites frigidus, Cirsium heterophyllum, Saussurea alpina, Taraxacum sp., Mulgedium alpinum, Crepis paludosa, Hieracium sp. div.*

Ved herfra at passere over toppen av Toaasen kommer man paa sydsiden nedover mot Hesjaadalen. Ogsaa her fandt vi *Gentiana purpurea* i store mængder. Vor vei gik i flere kilometers længde gjennem aapent bjerke- og vidjekrat hvor den saaes overalt.

Paa et litet felt, kun ca. 8 m.², med litt fugtig mosgrodd græsmark, noterte jeg i dens selskap: *Equisetum silvaticum c, Lycopodium Selago r, L. alpinum r, Anthoxanthum odoratum c, Nardus stricta cc, Phleum alpinum c, Aera caespitosa c, A. flexuosa* +, *Mo-*

linia coerulea c, *Scirpus austriacus* c, *Luzula campestris* (coll.) +, *Peristylis viridis* r, *Salix herbacea* r, *Polygonum viviparum* +, *Potentilla erecta* r, *Empetrum nigrum* +, *Phyllodoce coerulea* +, *Trientalis europaea* +, *Viola biflora* +, *Vaccinium Myrtillus* +, *V. uliginosum* +, *Euphrasia sp.* +, *Solidago Virgaurea* +, *Gnaphalium Norvegicum* r, *G. supinum* +, *Hieracium alpinum* (coll.) +.

Ved henvendelse til Budalen har jeg gjennem hr. Lars Krigsvold faat meddelelse om at «skarsetrota», som planten kaldes der i distriktet, ogsaa forekommer ved Enli i Budalen. Dette er noiagtig samme lokalitet som presten Ole Lie omtaler i sit brev til biskop Gunnerus, og planten synes saaledes at ha holdt sig her siden den tid. Paa grund av den fremskredne aarstid fik jeg dog ikke anledning til at undersøke denne lokalitet nærmere.

Gentiana purpurea er saaledes sidste sommer gjenfundet paa 3 forskjellige steder i Bjorgen og Budalen, og det er sandsynlig at den ved senere undersokelser ogsaa vil kunne findes andre steder. Det findes der i distriktet mange lokaliteter som synes at være vel egnet som voksested for den. Saavel dens forekomst som individrigdom viser tydelig at planten maa ha vokset der i meget lange tider, og disse lokaliteter er nordligste kjendte voksesteder for denne plante. Det nærmeste sted hvor den forekommer, er i Ringebu i Gudbrandsdalen, omtrent 1½ breddegrad søndenfor.

Da *Gentiana purpurea* nu i saa lange tider har været anset for at være forsvundet nordenfjelds, saa har jeg paa grund av den interesse som arten har i plantegeografisk henseende, fundet at burde gjøre opmerksom paa denne forekomst.

Zoologisk samling.

1. samlingsbestyrer: O. NORDGÅRD (fugler, fisker og evertebrater).
2. » C. DONS (pattedyr, krypdyr og padder samt evertebrater).

Fuglesamlingen. Hr. TORALF YTTERMOEN, Sauøy, sendte avdelingen i februar en ringgås, *Branta bernicla* Lin. Eksemplaret var en han, skutt på Sauøy $^{16}/_{2}$ 1922. Et og annet eksemplar av denne art er skutt på Trøndelagens kyst, men hittil bare hanner. Følgende opbevares i samlingen:

Branta bernicla Lin. ♂. Omegnen av Trondhjem, april 1856.
—«— — - . Kristiansund, mars 1886.
—«— — - . Smøla, $^{5}/_{10}$ 1903.
—«— — - . Froan, $^{25}/_{6}$ 1912.
—«— — - . Sauøy, Froan, $^{16}/_{2}$ 1922.

En syk sangsvane, *Cygnus musicus* Bechst. blev skutt på Sauøy $^{13}/_{2}$ 1922. Det var en hun med rustbrun pande og isse.

Fra hr. RIKARD KULSETH fikk samlingen som gave i begynnelsen av juli 5 dununger av spurvehøk, *Accipiter nisus* Lin., som giveren fant under arbeide i Trondhjems bymark $^{15}/_{7}$ 1922.

En fjelljo, *Strecorarius Longicaudus*, blev skutt $^{27}/_{8}$ 1922 på fjellet i Stjørn. Gave til samlingen av forstkandidat H. KNUDTZON, Fredrikshald.

En lysgrå varietet av lirype, *Lagopus lagopus* Lin., blev skutt $^{3}/_{9}$ 1922 på Nordvikstrand i Stangvik, Nordmøre. Det var en han, næsten hvit, men sommerdragten kunde skimtes.

En hun av vaktel, *Coturnix coturnix* Lin., fangedes på Abelvær, Ytre Namdal, $^{23}/_{10}$ 1922. Den ene vinge var beskadiget, hvorfor fuglen blev drept. Det er det første eksemplar av vaktel fra Trøndelag som er innlemmet i samlingen. Gave av hr. C. BERGAN.

Eggsamlingen. Enkefru DIRCKS har skjenket avdelingen flere kuld egg som tilhørte hennes i begynnelsen av 1922 avdøde mann, preparant A. DIRCKS. Blandt disse kan nevnes: Et kuld (5 egg) av efugl, *Somateria mollissima* Lin., fra Brønnøy, juni 1904; ennvidere diverse egg samlet av A. DIRCKS på Froan i juni 1904, såsom egg av gås, sildmåse og storskarv. Konservator C. DONS har skjenket samlingen et kuld på 3 rødfarvede egg av *Larus argentatus* Brünn. fra Risøy utenfor Kvalsund ved Tromsø, omkr. 1. juni

1919. Preparant RUDOLF KRELL har likeledes gitt til samlingen et egg tatt ut av en vildgas i Trondhjem 28/5 1922, og som gave fra hr. ARNE FJERMSTAD har vi fatt et kuld (4 egg) av rugde, tatt på gården Fjermstad i Bratsberg, Strinda, 2/5 1922.

Fiskesamlingen. Den 18/2 1922 undersoktes 2 hunner av blankha, *Squalus acanthias* Lin., fisket ved Mosviken. Den ene hadde levninger av en uer i maven og 3 unger med halvt absorbert blommesekk i oviduktene, den annen hadde store egg i ovariene og intet bestembart i maven.

Den 16/2 1922 fiskedes ved Hellandsjo i Heim herred en hårflyndre, *Zeugopterus punctatus* Bloch. Det var en hun med orsmå egg i ovariene. Totallengde 16 cm. Gave av hr. JOHAN HELLANDSJØ. Harflyndren skal være god i smaken, men da den er så liten og sa sjelden fåes, har den ingen okonomisk betydning.

En berggylt, *Labrus berggylta* Ascan., fiskedes i Aure 20/2 1922. Det var en han, l. 44 cm. Gave av kjopmann H. A. HOLAND. Berggylten vites kun en gang fisket i Trondhjemsfjorden. Hosten 1902 optokes pa sildgarn utenfor Trolla ved Trondhjem en han på 34.8 cm.

En tretradet tangbrosme, *Onos maculatus* Risso, fiskedes i begynnelsen av mars 1922 ved Smola. Det var en han, l. 41.5 cm. Melken fast, ikke flytende. Gytning vilde neppe ha funnet sted for utpa varen eller sommeren. Denne arts nordgrense blir nu flyttet fra Aalesund til Smola.

Den 28/3 1922 fiskedes ved Sorgjeslingene av HAKON MOSHEIM, Bronnoy, en knurr, *Trigla gurnardus* Lin. Det var en hun, l. 47 cm. med store eggsekke. I ventriklen rester av sma bleksprutkjever. Nordenfor Vikna synes denne art a være meget sjelden i sin forekomst.

Den 23/6 1922 fisket ANDREAS SOKNES i not på Leangsbugten ved Trondhjem en horngjæl, *Ramphistoma belone* Lin. Det var en han med næsten moden sperma. Totallengde 60 cm. Det er forste gang denne art vites observert i Trondhjemsfjord innenfor Agdenes.

Den 2/8 1922 fikk SVERRE VOLLAN, Trælvik, Bronnoy, pa orretgarn i etpar favnes dyp ved Lenningstrommen i Trælvikosen en skjeggulk, *Agonus cataphractus*, som sendtes til vort museum. Det var en hun med orsma egg i ovariene, totallengde 16.5 cm. Av de modne egg fra siste gytning var der nogen fa igjen. De var stragul av farve med diameter 2 mm.

En perlemorfisk, *Argyropelecus olfersi* Cuv., l. 8.5 cm., blev opfisket ved Titran sammen med uer pa 90 favnes dyp den 3/8 1922. Gave av hr. ELIAS KNUDTSEN. Fisken tilhorer Atlanterhavet, men den drives av strommen til vore kyster, hvor eksemplarer tildels strander eller opfiskes. Et annet eksemplar av perlemorfisk fantes

den 21/12 1922 under nordvest kuling i fjæren på Mostervik, Besaker. Gave av hr. ALBERT O. STYRMYR.

Den 21/8 1922 rensedes en kloakkum ved L. O. HEGSTADS brygge i Trondhjem. Det viste sig da at en mengde unger av ål, *Anguilla anguilla* Lin., l. 6—7 cm., befant sig i kummen. Opstigningen av ålunger ved Trondhjemsfjorden kan således også foregå i august måned. Den 7/4 1908 fangedes en ålunge utenfor Trondhjems biologiske stasjon og man kan derav formode at innvandringen av ålunger ved Trondhjemsfjorden foregår fra begynnelsen av april til slutningen av august.

Den 27/8 1922 rennte en laksestorje, *Lampris guttatus* Brünn., iland på Uttian, Frøya. Den fantes levende i fjæren av HELMER UTTIAN. Kjøpmann NEKOLAI DAHL gjorde mig den følgende dag opmerksom på at fisken var kommen til byen. Det var en hun med store, men tomme ovarier. Lengde fra snuten til halekløften 98 cm. I mavesekken fantes en mengde bleksprutkjever, øiestener av fisk samt fiskeotoliter.

Fiskehandler PEDERSEN, Levanger, sendte samlingen i begynnelsen av november en dobbelflyndre av *Pleuronectes platessa*, fisket ved Hylla den 10/11 1922. Det viste sig å være en han, l. 35 cm. Den var temmelig ensfarvet på begge sider, men hodet på venstre side var helt hvitt, og de karakteristiske benknuter var heller ikke så utviklet på venstre som på høire side.

Fjordundersøkelser. I juni 1922 var dr. PRINTZ, konservator DONS og jeg på undersøkelser med «Gunnerus» i Trøndelags øygard ved Froan og Halten. Printz undersøkte algefloraen, Dons og jeg foretok skrapninger samt temperaturmålinger med optakelse av plankton- og vannprøver. Været var gunstig og det gikk godt med arbeidet. Resultater vil efterhånden bli publisert. I juli, august og halvparten av september arbeidet fil. lic. EINAR REHMAN fra Upsala ved den biologiske stasjon, og der blev foretatt en hel del bundundersøkelser i fjorden, hvorunder også erholdtes viktig og verdifullt materiale til faunistiske arbeider og til komplettering av selskapets samlinger. I juli og delvis i august deltok hr. OLA RAKSTANG, som nu er lærer i naturfag ved Levanger lærerskole, i ekskursjonene. I slutten av september foretok vi en ekskursjon til Beitstadfjord for å undersøke forekomsten av forskjellige flyndrearter samt næringsforholdene for flyndre. Resultatene vil bli referert i senere, mere spesielle beretninger.

Pattedyrsamlingen. Den i forrige årsberetning omtalte eiendommelige rødlig-hvite hare fra Nærøy er nu innlemmet i samlingene. Harestammen på Nærøy er av en heterogen oprindelse, og de eiendommelige gulaktige til svakt rødlige individer beror visstnok på arvelige kombinasjoner som med hensyn til avstamning kann føres tilbake til flere blanninger hvis historikk i korthet er følgende: Ifølge COLLETT blev der i 1899 overført endel harer fra Gottland til Hankø i Kristianiafjorden, hvor der på forhånd fantes endel norsk hare (*Lepus timidus*). I 1901 innførtes der sammesteds også en stamme av europeisk hare (*Lepus europæus*) som skal ha ha dannet bastarder med de øvrige. — Om Nærøy-haren meddeler tannlæge HERLOFSON: I 1905 blev 3 Hankø-harer sluppet ut på Hestøy, hvorfra der i 1910 blev overflyttet endel eksemplarer til Nærøy og sluppet ut sammen med norske harer. I de første årene var det adskillige gulaktige eller rødlige harer å se; i de senere år er imidlertid denslags individer blitt meget sjeldne. —

Av samlingenes tilvekst kann ellers nevnes:

En stor han-gaupe (*Felix lynx*), 111 cm. lang, tatt på åte 27/3 1922 på Munken i Vanvik er innkjøpt og utstoppet. Eksemplaret, som er opstillet i fremstrakt, speidende stilling, avviker i farvetegning endel fra de andre gaupene som er utstillet i samlingene. Våren 1922 blev der ellers fanget adskillige gauper i Trøndelag, tildels i nærheten av Trondhjem. —

Skinn av en liten ringsæl (*Phoca hispida*), ca. 60 cm. lang, skutt 25/1 1922 ved Brønnøy, er innkjøpt og opbevares som skinn. Ringsælen er et arktisk dyr som enkelte år foretar vandringer mot sør; imidlertid er det også mulig at endel individer er stasjonære utenfor kysten. Da man ikke vet dette med full sikkerhet, vil meddelelser om optreden av ringsæl altid være av interesse.

En gråhvit, albinotisk spissmus (*Sorex araneus*), fanget 11/8 1922 på Ålbu i Opdal, er utstoppet (gave fra ANNA STORLØKKEN). —

Avdøde konsul BERNHARD RICHTER, Königsberg, har som testamentarisk gave skjenket Videnskapsselskapet en samling bestående av 73 rådyrhorn, 3 renhorn, 3 hjortehorn, 1 dådyrhorn samt 1 utstoppet villsvinhode. Av disse er en typeserie av rådyrhorn samt villsvinhodet anbragt i samlingene. Resten av materialet er magasinert. —

Kraniedeler av bever (*Castor canadiensis*) funnet i Alaska (gave fra ALFRED HAGEN, Seattle).

Et subfossilt hvalben (overarmsben) funnet i en bekk ca. 30 m. o. h. i Løvli ved Staggarli i Lonnfjorden, Stokksund (gave fra tollbetjent CHRISTIANSEN, Trondhjem). Benet skal være kommet frem ved et ras for ca. 40 år siden sammen med endel hvirvler som imidlertid nu er borte. Benet vil sammen med endel andre jordfundne

knokler senere bli bestemt og bearbeidet av professor Brinkmann, Bergen. —

En meddelelse fra Halmøy pr. Einvika, Nordflatanger, ca. 1. desember 1921, om et ilanddrevet havdyr foranlediget at Videnskapsselskapet fikk en derboende fotograf til å ta et billede av dyret. Det fremgikk av dette og av den ledsagende beskrivelse at dyret har været en ca. 8 m. lang nebbhval-hun (*Hyperoodon rostratus*).

Meddelelser om sådanne funn og jordfundne dyreben samt meddelelser om pattedyr som enten i det hele tatt er sjeldne eller hvis optreden i de senere år på vedkommende sted er anderledes enn tidligere, vil det alltid være av interesse for oss å få til belysning av faunaens sammensetning i fortid og nutid.

Krypdyrsamlingen. Denne avdeling har i de siste år fått liten tilvekst. Følgende gaver er innkommet iår:

En huggorm (*Vipera berus*) fra Rissa $^{2}/_{9}$ 1916 (gave fra enkefru Dircks, Trondhjem).

En huggorm fra Trondhjem $^{22}/_{6}$ 1921 (gave fra Kjær, Trondhjem).

En svart varietet av huggorm (*Vipera berus f. prester*) fra Grønningen $^{17}/_{7}$ 1922 (gave fra lærer Åsgård, Trondhjem).

Et landfirben (*Lacerta vivipara*) fra Mongoliet (gave fra dr. H. Printz, Trondhjem).

En slange fra Manilla (gave fra konsul K. Ziegler, Trondhjem).

En slange fra vestkysten av Amerika (gave fra sjømann Edron Johanssen, Trondhjem).

De 2 sistnevnte er foreløbig ikke bestemt, men tilhører arter som tidligere ikke var representert i samlingen.

Evertebratsamlingen. Denne avdeling har fått sin forøkelse vesentlig fra «Gunnerus»s turer. Det meste av dette materiale har sin plass i studiesamlingenes magasiner hvor oprydningen og omordningen har vært fortsatt.

Blant materialet fra den ytre skjærgård (spes. Froan og Halten) kan nevnes endel hydroider, såsom *Corymorpha grønlandica* og etpar *Tubularia*-arter. Av decapoder kan nevnes: Etpar vakre eksemplarer av bokstavhummer (*Nephrops norvegicus*) fra Sørgjeslingene (gave fra kjøpm. B. Brandtzæg). Et eksemplar av langfotkrabben *Inachus dorsettensis*, som her på kysten visstnok har sin nordgrense. Et ualmindelig stort eksemplar av dverghummeren *Munida rugosa* o. fl. Av isopoder kan nevnes, *Tanais tomentosus* og *Idothea viridis* fra Sauøy. Disse hører til det selskap av sydlige dyreformer som forekommer ute i øygaren, men som ikke formår å trenge inn i fjordene.

Mineralsamlingen.

(Bestyrer: C. Schulz).

I 1922 er som gaver til mineralsamlingen indkommet:

1. Fra kontorchef Odlaug: Stuffer av molybdænglans og zinkblende fra Glomfjord.
2. Fra kontorist Pedersen: Gedigent kobber fra Calumet mine, Michigan.
3. Fra Tinfos Jernverk, Notodden: Prøver av jernmalm fra norske forekomster.
4. Fra Sulitelma Aktiebolags gruber: En samling mineraler, kiser og bergarter.

Fra Norges Tekniske Høiskoles geologiske institut har samlingen gjennem bytte mottat flere meget værdifulde og karakteristiske mineralspecimina fra sydnorske findesteder.

Gjennem mineralhandler Kvelle, Skien, er indkjøpt mineraler fra Langesundsfjorden, Kragerø og Bamble, gjennem A. Kusche (München), Weigand (Heidelberg), og Sonntag (Stassfurt) fra utenlandske findesteder — saaledes fra Øst- og Vestafrika.

Den for mineralsamlingen for utstilling disponible plads har i flere aar været helt optat, saa tilveksten til samlingen har maattet magasineres.

Da samlingen i ganske stor utstrækning er blit og blir benyttet av høiskolestuderende, vil det være av interesse at kunne faa disponere over mere plads.

Som vanlig, er der i 1922 ogsaa blit indsendt en god del prøver av mineraler, ertser, m. v., til bestemmelse, fra Nord-Norge. Særlig er der indsendt flere prøver paa formentlige meteorstene. Disse har bare været slagger, lavastykker, m. v.

Biblioteket.

(Bibliotekar: Dr. Joh. D. Landmark).

Boksamlingen er i 1922 forøket med 1458 bind. Tilveksten er fordelt som nedenstaaende tabel viser. I sidste rubrik er samtidig utlaanet angit.

	Tilvekst			Utlaan
	Ved kjøp	Ved gave el. bytte	Tilsammen	
	Bind	Bind	Bind	Bind
Skrifter av naturvidensk. indhold.	57	428	485	420
Skrifter av historisk indhold	90	355	445	1051
Skrifter av blandet indhold	3	178	181	150
Skrifter i andre fag	19	328	347	600
Sum	169	1289	1458	2221
Karter	3	15	18	26
Prospekter og Portrætter.........	1	4	5	55
Manuskripter	0	3	3	48

Til Universitetsbiblioteket har været utlaant 15 bind og 1 mskr. Til Riksarkivet 5 mskr. Av karter har været utlaant ialt 13, derav 1 til Universitetsbiblioteket og 12 til Riksarkivet, væsentlig for undersøkelserne angaaende grænseomraadet mellem Norge og Finland. Til Stortingets arkiv har været utlaant 105 bind i anledning av arbeidet med katalog over indstillinger fra kongelige og parlamentariske kommissioner. Til det Kongelige Bibliotek i Kjøbenhavn har været utlaant 6 bind, og til Rigsarkivet i Kjøbenhavn 1 mskr.

Fra Universitetsbiblioteket har været hitlaant 5 bind og 2 mskr. Fra det Kongelige Bibliotek i Kjøbenhavn 1 bind.

Ved aarets utgang har biblioteket for 1922 mottat 41 tidsskrifter i betalt abonnement, nemlig 13 naturvidenskabelige, 20 arkeologiske og historiske, 6 biblioteks-tidsskrifter, 2 av blandet indhold og 1 i andre fag. Av løpende subskriptionsverker er mottat 22, derav

8 naturvidenskabelige, 12 historiske og arkeologiske, og 2 av andre fag.

Bibliotekets bytteforbindelser er i 1922 øket med følgende: Malmö Museum, The American Geographical Society New York, Zoologisk Museum Kristiania, The Brooklyn Museum New York, Kentucky Geological Survey Frankfort Ky., Dove Marine Laboratory Cullercoats, Puget Sound Biol. Station Seattle.

Avdøde doktor Hagens bryologiske boksamling er overflyttet fra den botaniske avdelings rum til biblioteket. Katalogiseringen har ikke endda kunnet paabegyndes. I den brandfri tilbygning er der opsat hylder ogsaa i det øverste rum, hvor bibliotekets gamle manuskriptsamling er opstillet. Hertil er ogsaa indflyttet en flerhet av bibliotekets historiske tidsskriftserier.

Biblioteket har som tidligere mottat Revue des deux Mondes fra hr. justitiarius Beichmann. Hr. professor H. K. Stabell har skjænket samlingerne en reproduktion av hans kultegning av Victor Ronander. Billedet er indrammet og ophængt i bibliotekets læseværelse.

I Nordisk Tidskrift för Bok- och Biblioteksväsen for 1922 er der git en fremstilling med 6 facsimiler angaaende bibliotekets eksemplar av kong Frederik den andens «Sprüche».

Med stipendium kr. 400.00 fra Selskapets direktion besøkte bibliotekaren i maanederne juli og august Det Kongelige Bibliotek og Universitetsbiblioteket i Kjøbenhavn.

Ved det 15de norske biblioteksmøte, som holdtes i Trondhjem den 18de til 19de september, gav han i et kortere foredrag en fremstilling av bibliotekets historie fra dets grundlæggelse indtil begyndelsen av indeværende aarhundrede. Efter foredraget blev biblioteket forevist for møtets deltagere.

Som det vil kunne sees av statistiken i de foregaaende aarsberetninger, var bibliotekets utlaan i løpet av krigsaarene stadig synkende, med sit minimum i 1918. Senere er det atter jevnt steget for i 1922 at være større end i noget aar siden 1911. Stigningen har særlig været merkbar i aarets sidste halvdel. Dette har sin aarsak deri, at Lærerhøiskolen paa Lade i denne tid har begyndt sin virksomhet. Det vil være at haabe, at de bevilgende myndigheter er opmerksomme paa bibliotekets betydning for denne nye institution.

Gaver til biblioteket

er mottat fra følgende institutioner: Carlsberglaboratoriets Bestyrelse Kbh., Carnegie Endowment for International Peace Wash., Eksamenskommissionen for den høiere lærerprøve Kra., Fiskeridirektøren Bergen, Fiskeridirektøren Kbh., Fylkesmanden i Nord-Trøndelag, Fylkesmanden i Sør-Trøndelag, Generalstabens litografiska Anstalt Sth., Hollands Generalkonsulat Kra., Inspektøren for ferskvandsfiskerierne Kra., Kirkedepartementet, Kjøbenhavns Kommunebestyrelse, Kommissionen for Havundersøgelser Kbh., Kgl. statistiska centralbyrån Sth., Komiteen for Kap York Stationen Thule, Landbruksdepartementet, Landbruksdirektøren, Medicinaldirektøren, Medicinske Selskab Kra., Meteorologiska centralanstalten i Sth., Nordenfjeldske Kreditbank Trhj., Nordenfjeldske kunstindustrimuseum Trhj., Nordtrøndelags landbruksselskap Steinkjer, Nord-Trøndelags skogselskap Steinkjer, Norsk Husflids Venner Trhj., Norske Lægeforening Kra., Norske melkeproducenters landsforening, Norske nationalforening mot tuberkulosen, Retsmedicinske kommission, Selskapet Ny Jord Kra., Socialdepartementet, Stortingets kontor, Sør-Trøndelags landbruksskole Skjetlein, Trhjs. arbeiderforening, Trhjs. elektricitetsverk, Trhjs. fagskole, Trhjs. journalistforening, Trhjs. jæger- og fiskerforening, Trhjs. fiskeriselskap, Trhjs. magistrat, Trhjs. maskinistskole, Trhjs. sjømandsskole, Trhjs. skoleinspektør, Trhjs. tekniske aftenskole, Trhjs. tekniske forening, Trhjs. tekniske mellemskole, Trhjs. turistforening, Trøndernes arbeidersamfund, Undervisningsministeriet i Kbh., Universitetets oldsakssamling, Universitetsbiblioteket, Utenriksdepartementet, Vasdragsdirektøren, Videnskabsselskabet Kra. — Fra følgende aviser og tidsskrifter: Arbeidets Ret, Dagsposten, Dovre, Fjeldljom, Fosens Blad, Fraa Folkehogskulen, Handelsbestyreren, Helgelands Blad, Hyrden, Høgskulebladet, Indtrøndelagen, Lofotposten, Lokomotivmands Tidende, The Nation New York, Nasjonalbladet, Navigatøren, Nidaros, Nordensfjeldske Tidende, Nordre Trondhjems Amtstidende, Norges Utenrikshandel, Norsk Kunngjørelsestidende, Norsk Lovtidende, Norsk Magasin for Lægevidenskaben, «Nu», Ny Tid, Ofotens Tidende, Orkladalens Arbeiderblad, St. Olaf, Sociale Meddelelser, Statistisk Maanedsskrift, Stjørdalens Blad, Sverre, Sør-Trøndelag, Sør-Trøndelag Socialdemokrat, Tegn og Tale, Tidsskrift for

den norske Lægeforening, Thinglæsningstidende, Trondhjems Adresseavis, Under Dusken. — Fra følgende private: H. Aschehaug & Co. Kra., Stipendiat Anton Aure Asker, Statsarkivar dr. Just Bing Bergen, Dr. med. Lyder Borthen Trhj., Docent dr. Hjalmar Broch Drøbak, Divisionslæge H. Bryn Trhj., Diplomingeniør R. Büchler Aachen, Frøken Aagaat Daae Trhj., Professor dr. Frantz Dahl Kbh., Konservator C. Dons Trhj., Pastor A. Fjeldbu Trhj., Professor Aage Friis Kbh., Hr. Oddvar Grønlie Trhj., Boktrykker H. Anthon E. Gundersen Kra., Professor T. Hannaas Bergen, Forstander H. P. W. Hall Trhj., Ingeniør Edv. Harboe Trhj., Stipendiat V. W. H. Huitfeldt-Kaas Kra., Hr. Louis E. Jahn Trhj., Professor Charles Janet Alonne Frankrike, Enkefru Louise Johansen ved hr. grosserer L. Johansen Namsos, Menighetsforstander I. G. Kallestad Trhj., Overretssakfører Asbj. Lindboe Trhj., Hospitalsprest N. Magelssen Trhj., Professor G. Mittag-Leffler Sth., Bankchef I. Nickelsen Trhj., Konservator Nicolaissen Tromsø, Major N. C. H. Nissen Trhj., Konservator O. Nordgård Trhj., Lærer Olav Oversand, Bureauchef Sigv. Petersen Kra., Konservator Th. Petersen Trhj., Konservator dr. H. Printz Trhj., Rektor Qvigstad Tromsø, Postekspeditør O. Schmidt Trhj., Professor dr. S. Schmidt-Nielsen Trhj., Fiskeriintendant O. L. Schmidtnielsen Trhj., Direktør dr. F. B. Wallem Trhj., Bibliotekar A. M. Wiesener Bergen, Professor dr. K. A. Wieth-Knudsen Trhj., Hr. Bertr. Øien Trhj.

Fra følgende institutioner er bøker mottat ved bytte:

Åbo.
Åbo Akademi.
Aas.
Norges Landbrukshoiskole.
Adelaide.
Royal Society of South Australia.
Basel.
Naturforschende Gesellschaft.
Bergen.
Bergens Museum.
Selskapet for de norske Fiskeriers Fremme.
Berkeley.
University of California.
Berlin.
Preussische Akademie der Wissenschaften.
Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie u. Urgeschichte.
Gesellschaft für Erdkunde.
Gesellschaft Naturforschender Freunde zu Berlin.
Preuss. meteorologisches Institut.
Zoologisches Museum.
Deutscher Seefischerei-Verein.
Bern.
Historisches Museum.
Bonn.
Naturhistorischer Verein der preuss. Rheinlande und Westfalens.
Boston.
American Academy of Art and Science.
Bremen.
Naturwissenschaftlicher Verein zu Bremen.
Breslau.
Schlesischer Altertumsverein.
Bruxelles.
Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux Arts de Belgique.
Société Royale Zoologique et Malacologique de Belgique.

Brünn.
Faculté des Sciences de l'Université Massaryk.
Budapest.
Ungarisches Ornithologisches Centrale.
Magyar Botanikai Lapok.
Ungarisches Nationalmuseum.
Ungarische geol. Reichsanstalt.
Cambridge.
Cambridge Antiquarian Society.
Cambridge (Mass.).
Zoological Laboratory of the Museum of Comparative Zoology at Harvard College.
Cincinnati, Ohio.
Lloyd Library.
Cincinnati Museum Association.
Colombo, Ceylon.
Colombo Museum.
Córdoba, Argentina.
Academia nacional de ciencias.
Cullercoats, Northumberland.
Dove Marine Laboratory.
Danzig.
Westpreussischer botanisch-zoologischer Verein.
Dublin.
Royal Dublin Society.
Edinburgh.
Society of Antiquaries of Scotland.
Royal Society of Edinburgh.
Firenze.
Societá Italiana d'Antropologia e Etnologia.
Frankfort, Kentucky.
Kentucky Geological Survey.
Frankfurt a. M.
Senckenbergische naturforschende Gesellschaft.
Gefle.
Gestriklands kulturhistoriska förening.
Giessen.
Oberhessische Gesellschaft für Natur- und Heilkunde.
Greenwich.
Royal Observatory.
Greifswald.
Geographische Gesellschaft.
Naturwissenschaftlicher Verein für Neuvorpommern und Rügen.

Grubberholm, Vallø.
Nordiske Jordbrugsforskeres Forening.
Göteborg.
Göteborgs Högskola.
Göteborgs Museum.
Göteborgs kungl. Vetenskaps- och Vitterhets-Samhälle.
Göttingen.
Kgl. Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen.
Halifax, Nova Scotia.
Nova Scotian Institute of Science.
Hamburg.
Die Hamburgischen wissenschaftl. Anstalten.
Harlem.
Société Hollandaise des Sciences à Harlem.
Helsingfors.
Fiskeriföreningen i Finland.
Finska Fornminnesföreningen.
Geologiska Kommissionen i Finland.
Finska Historiska Samfundet.
Societas pro Fauna et Flora Fennica.
Société Finno-Ougrienne.
Finska Vetenskaps-Societeten.
Hobart.
The Royal Society of Tasmania.
Indianopolis.
Indiana Academy of Science.
Jönköping.
Norra Smålands Fornminnesförening.
Kalmar.
Kalmar läns fornminnesförening.
Karlsruhe.
Der Naturwissenschaftliche Verein in Karlsruhe.
Kiel.
Kommission zur wissenschaftlichen Untersuchung der deutschen Meere in Kiel und der Biologischen Anstalt auf Helgoland.
Königsberg.
Physikalisch-oekonomische Gesellschaft.
Kristiania.
Det statistiske Centralbureau.
Foreningen for norsk Folkemuseum.
Foreningen til norske Fortidsmindesmerkers Bevaring.
Det norske meteorologiske Institut.
Den geofysiske Kommission.
Det zoologiske Museum.

Det norske Myrselskap.
Kristiania Kunstindustrimuseum.
Norges geografiske Opmaaling.
Redaktionen av «Syn og Segn».
Det norske geografiske Selskap.
Det kgl. Selskab for Norges Vel.
Universitetsbiblioteket.
Videnskapsselskapet.

København.

Commissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland.
Conseil permanent international pour l'exploration de la mer.
Dansk naturhistorisk Forening.
Det kongelige nordiske Oldskrift-Selskab.
Det kgl. danske geografiske Selskab.
Det kgl. danske Videnskabernes Selskab.
Danmarks geologiske Undersøgelse.
Universitets Bibliotheket.
Universitetets zoologiske Museum.

Lawrence, Kansas.

The University of Kansas.

Leipzig.

Sächsische Akademie der Wissenschaften.
Museum für Völkerkunde.

Linköping.

Östergötlands Fornminnesförening.

Liverpool.

The University of Liverpool. Institute of Archaeology.

London.

British Archaeological Association.
The Royal Anthropological Institute of Great Britain and Ireland.
British Museum (Natural History Section).
Linnean Society.
Royal Society.
Society of Antiquaries of London.
The Viking Society for Northern Research.

Lund.

Redaktionen af Botaniska Notiser.
Universitetet.
Humanistiska Vetenskapssamfundet.

Malmö.

Malmö Museum.

Manchester.
The Manchester Museum.
Literary and Philosophical Society.
Manila.
Department of the Interior. Bureau of Science.
Melbourne.
The Royal Society of Victoria.
Mexico.
Instituto geologico de Mexico.
Minneapolis.
The University of Minnesota.
Missouri.
Botanical Garden.
New Haven.
Connecticut Academy of Arts and Sciences.
Yale University.
New York.
Academy of Sciences.
American Museum of Natural History.
The American geographical Society of New York.
New York Zoological Society.
The Torrey Botanical Club, Columbia University.
Nürnberg.
Naturhistorische Gesellschaft.
Germanisches Nationalmuseum.
Ottawa.
Canada Department of Mines.
Department of the Naval Service.
Royal Society of Canada.
Paris.
Musée National d'Histoire naturelle.
Philadelphia.
Academy of Natural Sciences.
American Philosophical Society.
Pisa.
Sociéta Toscana di scienze naturali.
Pittsburgh.
The Carnegie Museum.
Posen.
Historische Gesellschaft für Posen.
Prag.
Böhm. Kaiser Franz Joseph Akademie.
Société Royale des Sciences de Bohême.
Deutscher naturwissenschaftlich-medizinischer Verein «Lotos».

Riga.
Gesellschaft für Geschichte und Altertumskunde zu Riga.
Rochester.
Academy of Science.
Rom.
R. Accademia nazionale dei Lincei.
San Francisco.
California Academy of Sciences.
Schwerin.
Verein für mecklenburgische Geschichte und Altertumskunde.
St. Andrews, New Brunswick.
The Biological Board of Canada.
Skien.
Fylkesmuseet for Telemarken og Grenland.
Stavanger.
Stavanger Museum.
Stockholm.
Statens meteorologisk-hydrografiska Anstalt.
Svenska botaniska Föreningen.
Geologiska Föreningen.
Stockholms Högskola.
Nordiska Museet.
Statens Skogförsöksanstalt.
Svenska Sälskapet för Antropologi och Geografi.
Sveriges geologiska Undersökning.
K. svenska Vetenskapsakademien.
K. Vitterhets-, Historie- och Antikvitetsakademien.
Stuttgart.
Verein für vaterländ. Naturkunde in Württemberg.
Sydney.
The Linnean Society of New South Wales.
Tokyo.
The Tokyo botanical Society. Imp. University.
Toronto.
The Canadian Institute.
University.
Tromso.
Tromsø Museum.
Tübingen.
Universitätsbibliothek.
Uppsala.
Upplands Fornminnesförening.
Svenska Jägareförbundet.
Universitetet.

Washington.
National Academy of Sciences.
Department of Agriculture.
Department of Commerce.
Library of Congress.
Smithsonian Institution, Bureau of Ethnology.
U. S. National Museum.
U. S. Naval Observatory.
U. S. Coast and Geodetic Survey.
U. S. Geological Survey.
Wien.
Zoologisch-botanische Gesellschaft.
Naturhistorisches Museum.
Zentralanstalt für Meteorologie & Erdmagnetismus.
Zagreb, Croatia.
Societas Scientiarum Naturalium Croatica.

Medlemmer ved utgangen av 1922

av

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum).

Æresmedlem:

Lysholm, Bjarne, dr. philos., læge (medlem fra 1894), utnevnt til æresmedlem 13. februar 1917.

Livsvarige medlemmer utnevnt av Selskapets direksjon:

Winge, Herluf, viceinspektør ved det Zoologiske Museum i Kjøbenhavn, utn. 4 oktober 1910.

Nummedal, Anders, lektor ved Kristiansund offentlige høiere almenskole, utn. 11. april 1911.

Saxlund, Hans Olaus, sogneprest, Romedal, Hedemarken, utn. 11. april 1911.

Wille, Johan Nordal, professor, dr., Kristiania, utn. 24. oktober 1911 (medlem fra 1901).

Dahl, Ove, konservator ved Universitetets Botaniske Museum, utn 24. oktober 1911 (medlem fra 1893).

Oyen, Peter Annæus, konservator ved Universitetets Palæontologiske Museum, utn. 24. oktober 1911.

Isachsen, Gunerius Ingvald, ritmester, Asker, utn. 15. februar 1916

Koren, Kristian, riksarkivar, Kristiania, utn. 13. februar 1917 (medlem fra 1892).

Dahl, Knut, dr. philos., professor ved Norges Landbrukshøiskole, Aas, utn. 14. februar 1918 (medlem fra 1898).

Swenander, Gustaf, dr. philos., fiskeriintendent, Lund, utn. 14. februar 1918 (medlem fra 1901).

Hallström, Gustaf, dr. philos., Stockholm (Statens Historiska Musäum), utn. 14. februar 1918.

Berg, Andreas, bankchef, Nordenfjeldske Kreditbank, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1891).

Jenssen, Harald, bryggerieier, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1891).

Klingenberg, Halfdan, Fredrik, grosserer, fhv. vicekonsul for Rusland, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1886).

Halse, Dyre, grosserer, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1917).

Lykke, Ivar, grosserer, fhv. vicekonsul for Rusland, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1909).

Heiberg, Axel, konsul, Høvik, utn. 20. december 1918.

Hansen, Laura, frøken, Trondhjem, utn. 20. december 1918.

Jenssen, Anton, konsul for det Tyske Rike, Trondhjem, utn. 12. juni 1920 (medlem fra 1877).

Broch, Hjalmar, dr. philos., docent i zoologi ved Universitetet i Kristiania, bestyrer av Universitetets biologiske station, Drøbak, utn. 12. juni 1920 (medlem fra 1910).

Kaldhol, H., landbrukslærer, Vikebugt, Molde, utn. 6. december 1921.

Huitfeldt-Kaas, Hartvig, stipendiat, Kristiania, utn. 6. december 1921.

Medlemmer bosatt i Trondhjem, optatt før utgangen av 1903.

Alstad, Olaf, arkitekt .... (optatt 1882)
Arentz, Eyvind, tannlæge .... (— 1902)
Arentz, G. O., landbruksingeniør .... (— 1897)
Arnfinsen, Alex., læge .... (— 1900)
Bachke, Arild, konsul for Nederlandene .... (— 1899)
Bachke, Halvard, høiesteretsadvokat .... (— 1890)
Bang, J. S., læge, sanitetskaptein .... (— 1900)
Bauck, Hans, borgermester .... (— 1891)
Bauck, Henrik, overretssakfører .... (— 1899)
Beichmann, F. V. N., justitiarius i overretten .... (— 1899)
Bergersen, Bernhard, overretsassessor .... (— 1879)
Birkeland, Gunnar, grosserer .... (— 1898)
Borthen, Lyder, dr. med. .... (— 1877)
Brekke, Bernhard, agent .... (— 1895)
Brodahl, A., læge .... (— 1902)
Brun, A., bokhandler .... (— 1882)
Bruun, Fritz, pelsvarehandler .... (— 1899)
Bruun, Johan, overretssakfører, bankchef (Trondhjems Realkreditbank) .... (— 1896)
Bryn, Halfdan, læge, sanitetsmajor .... (— 1892)
Bryn, Kristian, bankdirektør (administrerende direktør for Trondhjems Sparebank) .... (— 1899)
Brænne, Bernhard, fabrikkeier, fhv. statsraad .... (— 1899)
Bøckman, Marius, fhv. stadsfysikus .... (— 1877)
Christophersen, Axel, tannlæge .... (— 1902)
Collin-Hansen, Carl, overretssakfører .... (— 1896)
Erichsen, Hans, læge .... (— 1896)
Erichsen, Ole, konditor og fabrikkeier .... (— 1898)

Foyn, Anton Christian, skolebestyrer, Trondhjems borgerlige Realskole (optatt 1897)
Gurstad, John, driftsbestyrer ved T.hjems Elektricitetsverk (— 1903)
Gotteman, C., grosserer (— 1882)
Grøndahl, Christopher, fhv. stadsingeniør (— 1900)
Gundersen, Carl, lektor ved Trondhjems Katedralskole, Videnskapsselskapets sekretær (— 1896)
Gunstensen, Jens Emanuel, professor i bygningsingeniørfag ved Norges Tekniske Høiskole (— 1892)
Hakonson-Hansen, M. K., overlærer ved Bispehaugens folkeskole (— 1894)
Hansen, Peter, fabrikkeier (— 1900)
Hartmann, Jacob Jonathan Aars, lektor ved Trondhjems katedralskole (— 1897)
Helgerud, Gabriel, kjøbmann (— 1899)
Hirsch, Robertus, apoteker, Løveapoteket (— 1882)
Holst, Alexander, overlæge, bestyrer av Tr.hjems sykehus (— 1894)
Hegstad, L. O., kjøbmann (— 1899)
Johanssen, Hans J., rektor ved Tr.hjems Katedralskole (— 1897)
Juel, Olaf, lektor ved Trondhjems Katedralskole (— 1897)
Jürgens, H. L., ingeniør (— 1895)
Kindt, Olaf, læge (— 1879)
Kjeldsberg, Francis, kjøbmann, vicekonsul for Storbritannien og Irland (— 1899)
Klingenberg, Ingvar, konsularagent for Frankrike, vicekonsul for Brasilien (— 1899)
Knoff, Albr., dispachør (— 1882)
von Krogh, Carl Adolf Riis, distriktschef (— 1894)
Lundeman, Torvald, dr. philos., professor i teknisk uorganisk kemi ved Norges Tekniske Høiskole (— 1898)
Lyng, Johannes, fhv. skolebestyrer (— 1875)
Locke, Christian Thrond, institutbestyrer (Trondhjems offentlige skole for døve) (— 1902)
Locke, Henrik, byfoged (— 1900)
Mo, Jacob, overingeniør (— 1898)
Martfeldt, Arthur, ingeniør (— 18[illegible]6)
Møller, Henrik, eiseler (— 1894)
Nissen-Dreier, Hans, oberstløitnant (— 1895)
Nissen, Hartvig, major (— 1899)
Nordgaard, Ole, konservator, bestyrer av Videnskapsselskapets zoologiske samlinger, bestyrer av Trondhjems biologiske station (— 1[illegible]07)
Olsen, Oscar, læge (— 1895)
Ottesen, Otto, tandlæge (— 1902)

Ouren, Henrik, læge, stadsfysikus ....(optatt 1900)
Pedersen, Johan Peter, lektor ved Trondhjems Katedral skole ....(— 1894)
Petersen, Theodor, konservator, bestyrer av Videnskapsselskapets oldsaksamling ....(— 1901)
Rambech, A., ingeniør ....(— 1901)
Refsaas, Jørgen, statsarkivar ....(— 1902)
Richter, Olaf, stadsadvokat ....(— 1903)
Ronander, Victor, kapelmester, assistent ved Videnskapsselskapets bibliotek ....(— 1902)
Schløsser-Møller, K., agent ....(— 1899)
Schmidtnielsen, L., ingeniør ....(— 1891)
Schulerud, Peter Ludvig Andreas, lektor ved Trondhjems Katedralskole ....(— 1893)
Schulz, Carl, direktør ved Trondhjems Tekniske Mellemskole, bestyrer av Videnskapsselskapets mineralsamling (— 1878)
Schytte, Paul Emil, kaptein ....(— 1893)
Schøyen, Karl, lektor ved Trondhjems Katedralskole ....(— 1892)
Skirstad, Ole, toldkasserer ....(— 1902)
Smedal, Olaf, overretssakfører ....(— 1900)
Solberg, Erik, dr. philos., bestyrer av Den kemiske kontrolstation i Trondhjem ....(— 1901)
Sommerfelt, Axel, lektor ved Trondhjems Katedralskole ..(— 1892)
Sæthre, Th., læge ....(— 1899)
Sættem, Olaf, grosserer ....(— 1899)
Thams, Christian Marius, generalkonsul for Belgien ......(— 1897)
Thaulow, Christian, grosserer ....(— 1894)
Thaulow, Lauritz, grosserer ....(— 1900)
Thomassen-Overvik, Bernt, skoledirektør i Nidaros bispedømme ....(— 1896)
Vangen, N., cand. theol., lærer ved Trondhjems borgerlige Realskole ....(— 1903)
Widerøe, Emil, læge ....(— 1895)
Widerøe, Johan Sofus, læge, direktør ved Rotvold Sindssykeasyl ....(— 1896)
Widerøe, M. E., baker ....(— 1899)
Wille, Fredrik, oberstløitnant ....(— 1888)
Øvergaard, Alexander Bretteville, generalmajor ....(— 1896)

Utenbys medlemmer optatt før utgangen av 1903.

(De fleste av disse tidligere bosatt i Trondhjem, flyttet fra byen.)

Berg, J., assessor, Kristiania ....(optatt 1874)
Bomhoff, K., fhv. direktør for Norges Bank, Kristiania .(— 1874)

Bugge, Martin, fhv. overlærer ved Trondhjems Katedralskole, Horten (optatt 1879)
Broch, H. H., læge (bosatt i Danmark) (— 1884)
Bryn, Knut, direktør (— 1884)
Brøgger, Waldemar, professor (—)
Berntsen, M., rektor ved St. Svithuns skole, Stavanger (— 1897)

Drewsen, Viggo, dr. philos. (bosatt i Amerika) (— 1884)
Dietrichson, Olaf, generalmajor, Kristianssand (— 1891)
Dedichen, Henrik, overlæge, Østre Aker (— 1895)
Dahll, Peter, konsul, Molde (— 1896)
Drolsum, A. C., universitetsbibliotekar, Kristiania (— 1897)
Dahl, Alf, prest (— 1903)

Eriksen, A. Holbæk, grosserer, Kristiania (— 1891)
Eriksen, Anton, politimester, Bergen (— 1898)
Evensen, H. E., læge, direktør for Gaustad sindssykeasyl (— 1902)

Fleischer, Hans, lektor ved Frogner kommunale høiere almenskole, Kristiania (— 1892)

Hiortdahl, Th., professor, Kristiania (— 1888)
Hjort, Johan, dr. philos., professor, Kristiania (— 1901)

Isaachsen, D., justerdirektør (— 1892)

Jenssen, Kristian, fhv. statsadvokat, Kristiania (— 1896)
Jenssen, Nikolai, fhv. banksekretær, Kristiania (— 1896)

Knudtzon, H. P. K., fhv. sorenskriver, auktionsforvalter, Kristiania (— 1894)
Krefting, Peter, fhv. major i ingeniørvaabnet, Kristiania (— 1896)

Lorck, Karl, cand. jur., Kristiania (— 1878)
Larsen, Amund, dr. philos., Kristiania (— 1880)
Løberg, J., overlæge (— 1892)
Løken, Haakon, fylkesmann, Kristiania (— 1893)
Lund, Joakim, fhv. oberst, Kristiania (— 1900)

Monsen, Georg, sogneprest, Kolbu, Toten (— 1888)
Møinichen, Th., politimester, Arendal (— 1908)

Nansen, Fridthjof, professor, dr., Kristiania (— 1900)
Nicolaissen, O. M., bestyrer av Tromsø Museums oldsaksamling (— 1898)

Ording, J. F., oberst, chef for Nordre Haalogalands regim. optatt 1903)

Quigstad, I. K., rektor ved Tromsø offentlige lærerskole, fhv. statsraad, Tromsø ....(— 1898)

Sars, G. O., professor, Kristiania ....(— 1870)
Skavlan, E., fhv. stiftsprovst ....(— 1875)
Sejersted, J., generalmajor ....(— 1874)
Stabell, G., cand. philos., skolebestyrer, Stjørdal ....(— 1879)
Spørck, A., generalmajor, Kristiania ....(— 1890)
Schaaning, Chr., skifteforvalter (fhv. kriminaldommer), Kristiania ....(— 1891)
Stabell, Hannibal, sogneprest, Vang (Hamar bispedømme (— 1893)
Schultz, Andreas, læge, Slemdal ....(— 1893)
Smith, I. Riddervold, sorenskriver, Orkedalen ....(— 1893)
Støren, E., læge, Meldalen ....(— 1895)
Svensen, Sven, skoleinspektør, Drammen ....(— 1900)
Sønderaal, K., fhv. bankchef (bosatt i Danmark) ....(— 1899)

Tandberg, G., fhv. landbruksdirektør, Kristiania ....(— 1884)
Thiis, Jens, direktør for Statens Kunstmuseum, Kristiania (— 1897)
Thorsen, H., læge, Kristiania ....(— 1900)

Wessel, A. B., oberstløitnant, Kristiania ....(— 1883)
Werring, C. O., apoteker, Moss ....(— 1891)

Medlemmer som er innmeldt efter forandringen av Videnskapsselskapets statutter 6. novbr. 1903 (stadfestet ved kgl. resolusjon av 13. febr. 1904).

a) *Medlemmer som har betalt 100 kr. en gang for alle:*

*Baumann, Hans Adolf Victor, kommandorkaptein ....(innmeldt 1917)
*Bentzen, Chr. F., bryggerimester ....(— 1917)
*Berg, Sverre, vicekonsul for Portugal ....(— 1917)
*Boe, Carsten, kaptein ....(— 1917)
*Brodtkorb, Chr., læge ....(— 1918)
*Brun, Frithjof, bokhandler ....(medlem fra 1906, livsvarig fra 1917)
*Brænne, Trygve, fabrikkbestyrer ....(innmeldt 1917)
*Buch, Axel, grosserer ....(medlem fra 1906, livsvarig fra 1918)
*Buzzi, Johs. A., grosserer ....(innmeldt 1917)
*Bøgh, Vilhelm, overretssakfører ....(— 1917)
*Christie, Sara, frk. ....(— 1918)
*Dahl, Einar, overretssakfører ....(— 1917)
*Digre, Einar, brukseier ....(— 1918)
*Finne, Carl, grosserer ....(— 1911)

*Flock, Hans Jensen Blom, justitiarius ....(innmeldt 1917)

*Garmo, Johan, direktør ....(— 1917)
*Gellein, Fredrik, grosserer ....(— 1917)
*Grønning, Emil, grosserer ....(— 1917)

*Halseth, Adolf, grosserer ......(medlem fra 1899, livsvarig fra 1917)
*Halvorsen, Abraham, brandchef ....(innmeldt 1917)
*Hansen, H. M., disponent ....(— 1917)
*Havig, Jørgen, politifullmektig ....(— 1917)
*Hirsch, Chr., læge ....(— 1917)
*Hoeg, Arne, ingeniør ....(— 1917)

*Janssen, Einar, disponent ....(— 1917)
*Jenssen, Erling, cand. jur., grosserer ....(— 1919)
*Jenssen, P. O., grosserer ....(— 1917)

*Kierulf, O., disponent ....(— 1918)
*Klingenberg, Odd, fylkesmann, fhv. statsraad ......(— 1917)
*Krum, R., overretssakfører, krigsadvokat
(medlem fra 1917, livsvarig fra 1918)
*Kvenild, Birger, grosserer ....(innmeldt 1911)

*Lieskar, Morten, agent ....(— 1917)
*Lindboe, Ørnulf, borgermester.....................(— 1917)
*Lykke, Birger, læge ....(— 1917)

*Matheson, Birger, kjøbmann ....(— 1917)
*Matheson, Christian, kjøbmann ....(— 1917)
*Melandsø, Idar, cand, oecon. ....(— 1920)
*Moe, Andreas, kjøbmann, vicekonsul for Spanien ....(— 1917)

*Olssen, Hj. Jul., revisor...........................(— 1917)

*Piene, C. Chr., fabrikkeier ....(— 1917)
*Piene, Frantz, direktør ....(— 1917)

*Rasch Nielsen, Hilmar, ingeniør ....(— 1917)
*Riesterer, Célestin, sogneprest for den romersk-katolske menighet ....(— 1918)

*Storm, Cathinca, frøken ....(— 1917)
*Storm, Thora, frøken ....(— 1917)
*Swensson, Sven, kjøbmann ....(— 1917)
*Swensson, Wilhelm, kjøbmann ....(— 1917)

*Wedøe, Hj., distriktslæge, Norderhov pr. Hønefoss
(innmeldt 1916, livsvarig fra 1919)
*Wefring, Niels, grosserer ....(— 1917)

*Aas, Arne, politifullmektig ......(medlem fra 1921, livsvarig fra 1922)

*Jahr, Torstein, bibliotekar, Library of Congress,
Washington, U. S. A. ....(innmeldt 1905)

b) *Medlemmer som betaler aarskontingent.*

Andorff, K. S., bestyrer for Trondhjems Sjømannsskole (innmeldt 1918)
Anker Andersen, I., kjøbmann .... (— 1917)
Arneberg, Jan Haaversen, direktør for Trondhjems fagskole for håndverk og industri .... (— 1922)
Aune, Peder O., fotograf .... (— 1917)
Bachke, Chr. Anker, konsul for Belgien .... (— 1909)
Bachke, Halvard L., grosserer .... (— 1913)
Bachke, O. A., bergingeniør .... (— 1917)
Bennett, A., direktør (Bennett's Reisebureau) .... (— 1917)
Berg, Karl Oskar, lektor ved Trondhjems Katedralskole (— 1914)
Berg, Trygve, læge .... (— 1912)
Bergersen, Olav, marinekaptein .... (— 1922)
Birkeland, Richard, professor i matematik, rektor ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1911)
Bjørge, Johan Halvor Bryn, lektor ved Trondhjems Katedralskole .... (— 1917)
Bjørnstad, Einar, ingeniør .... (— 1917)
Blom, Chr., høiesteretsadvokat, dispachør, assessor .. (— 1917)
Bonnevie, Oscar, kaptein .... (— 1917)
Bothner, Harald, fhv. stiftamtmand .... (— 1917)
Bragstad, O. S., professor i elektroteknik ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1910)
Breien, Sverre, disponent .... (— 1917)
Brekke, Reidar, direktør for Trondhjems Forsikringsselskab .... (— 1917)
Brodahl, J. E., lektor ved Trondhjems kommunale Middelskole .... (— 1919)
Brodtkorb, Tobias, ingeniør .... (— 1917)
Bryn, Karl, postmester .... (— 1914)
Brønner, Alf, disponent .... (— 1917)
Bugge, Andreas, professor i husbygningslære ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1917)
Bøckman, Erasmus Dietrichson, assessor .... (— 1917)
Bøckman, Peter Wilhelm Kreydahl, biskop .... (— 1917)
Cappelen, Chr., overlæge .... (— 1917)
Cappelen, Johan, overretssakfører .... (— 1917)
Carstens, Carl Wilhelm, cand. min., assistent i mineralogi og geologi ved Norges Tekniske Høiskole.... (— 1917)
Castberg, Tycho, prost, sogneprest i Strinda .... (— 1917)
Christensen, Joh., stadskonduktør .... (— 1917)
Christensen, Niels, ingeniør .... (— 1917)
Christensen, Sverre, murmester .... (— 1917)
Christie, Hartvig, lektor ved Trondhjems Katedralskole (— 1915)

Claussen, Andreas, overretssakfører ....(innmeldt 1917)
Daae, Aagaat, frøken, fhv. bibliotekar ....(— 1915)
Daae, Hans, skattefoged ....(— 1917)
Dons, Carl, konservator, 2nen samlingsbestyrer ved Videnskapsselskapets zoologiske samlinger ....(— 1920)
Duus, Frits, cand. jur., redaktør, «Tr.hjems Adresseavis» (— 1918)
Eckhoff, M., fabrikkeier ....(— 1917)
Eidsvaag, Edvard, overvraker ....(— 1907)
Falkanger, Thor, grosserer ....(— 1917)
Finberg, Carl, pianist ....(— 1917)
Flood, Jørgen Wright, apoteker (Nordstjernen) ......(— 1916)
Fosse, Christian August, ekspeditør for Vesteraalens Dampskibsselskab, vicekonsul for Argentina ....(— 1917)
Frost, Herman, ingeniør ....(— 1917)
Gadebusch, Harald Kristian Dahl, overretssakfører ..(— 1917)
Gogstad, O. B., driftsingeniør, Trolla Bruk ....(— 1917)
Grilstad, Olaf, kjøbmann ....(— 1917)
Grønning, Arne, ingeniør ....(— 1917)
Gudde, Trygve, overretssakfører ....(— 1918)
Haanes, Johannes, major ....(— 1917)
Hagen, Sverre, kaptein ....(— 1917)
Hall, Hans, forstander ved Thomas Angells Stiftelser ..(— 1910)
Hanssen, Hans, grosserer ....(— 1917)
Hanssen, Karl M., grosserer ....(— 1917)
Harbitz, Georg Prahl, lektor ved T.hjems Katedralskole (— 1906)
Harboe, E., ingeniør ....(— 1921)
Harmens, Hugo, læge ....(— 1917)
Hartmann, Eyvind, kaptein ....(— 1917)
Haukaas, Per, politiadjutant ....(— 1918)
Hegge, Fridtjov, lagmann ....(— 1919)
Heggstad, Olaf, professor i vannbygning ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1917)
Heje, Kolbjørn, professor i vei- og jernbanebygning ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1917)
Henmo, E. Næsvold, ingeniør ....(— 1917)
Henmo, Olav, overlærer ved Trondhjems folkeskole ..(— 1917)
Hilfling-Rasmussen, Fr., fotograf ....(— 1917)
Hjelte, Claus, arkitekt ....(— 1917)
Hjorthøy, Magda, frk., lærerinne ved Trondhjems borgerlige Realskole ....(— 1917)
Hoel, Mikael Ivar, lektor ved Tr.hjems Katedralskole (— 1913)
Hoel, Trygve, cand. oecon. ....(— 1917)
Holm, Halvard, politifullmektig ....(— 1922)
Holmsen, Fin, overlæge ved Trondhjems Sykehus ....(— 1909)
Holmsen, H. B., direktør ....(— 1917)

Holst, Einar, bankchef ....(innmeldt 1917)
Huitfeldt, Henrik, kontorchef (Nordenfjeldske Dampskibsselskab) ....(— 1917)
Husby, John, kjøbmann ....(— 1917)
Ingvaldsen, Ingvald, telegrafkasserer ....(— 1912)
Jelstrup, Hans Nikolai Krenkel, politimester ....(— 1911)
Jenssen, Jens Sigurd Martin, oberst ....(— 1921)
Johannsen, W. R., kjøbmann ....(— 1917)
Johanssen, Ragna, frk. ....(— 1917)
Jørgensen, E. M., lærer ....(— 1921)
Kavli, Wilhelm, aktiemegler ....(— 1917)
Kindt, Alfred, kjøbmann ....(— 1917)
Klemetsen, Chr., disponent ....(— 1917)
Klinge, Nicolay, kjøbmann ....(— 1917)
Klingenberg, Olaf, overretssakfører ....(— 1917)
Knudtzon, Yngvar, ingeniør ....(— 1917)
Landmark, Johan Daniel, dr. philos., Videnskapsselskapets bibliotekar ....(— 1915)
Lange, Karl Lous, kaptein i feltartilleriet ....(— 1917)
Larsen, Karen, frue ....(— 1918)
Lie, Magnus, cand. philos..........................(— 1920)
Lindeman, Kristian, organist ved Tr.hjems Domkirke (— 1917)
Lund, K., ingeniør ....(— 1916)
Lund, M. Bonsach, major ....(— 1919)
Lund, Per, høiesteretsadvokat ....(— 1917)
Lund, Wilhelm Kristen Severin Hammer, lektor ved Trondhjems Katedralskole ....(— 1914)
Lutz, Reinholdt, dr. ing., professor i maskinelementer og oljemaskiner ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1917)
Matheson, Job E. B., avdelingsingeniør ....(— 1917)
Meyer, Johan, professor i ornament- og formlære og norsk bygningskunst ved Norges Tekniske Høiskole (— 1917)
Moe, Vilhelm, overretssakfører ....(— 1917)
Moxness, Arne, fabrikkeier ....(— 1917)
Mørch, Hans Ramm, professor i skibsbygning ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1917)
Nielsen, Isidor, fabrikkeier ....(— 1917)
Nissen, August, apoteker, Svaneapoteket ....(— 1917)
Noodt, Nicolay, kontorchef ....(— 1917)
Nordhagen, Olaf, arkitekt, professor i bygningskunst ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1911)
Nossum, Arne, agent ....(— 1917)
Osness, Johan, arkitekt ....(— 1917)
Ottesen, Jacob Aall, sogneprest, Ilen ....(— 1917)

Pedersen, Sverre, professor i bygningskunst ved Norges Tekniske Høiskole ....(innmeldt 1917)
Perleff, Morten, overretssakfører ....(— 1917)
Printz, Henrik, dr. philos., bestyrer av Videnskapsselskapets botaniske samling ....(— 1913)
Qvam, Ingulf, lektor ved Trondhjems Katedralskole ..(— 1911)
Ribsskog, O. K., skoleinspektør for T.hjems folkeskoler (— 1917)
Riiber, Claus Nissen, dr. philos., professor i organisk kemi ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1917)
Rüsing, Eliot Sofus, distriktslæge i Strinda ....(— 1917)
Ryjord, Nils, arkitekt ....(— 1912)
Rynning, Rolf, overretssakfører ....(— 1917)
Ryssdal, Olav, lektor ved Trondhjems Katedralskole ..(— 1914)
Rønning, Johan, disponent ....(— 1917)
Schmidt, Olaus, postekspeditør ....(— 1920)
Schmidt-Nielsen, S., professor i kemi ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1915)
Schytte-Berg, Hagbart, arkitekt ....(— 1917)
Skirstad, Otto, overretssakfører ....(— 1917)
Sommerschield, Ludvig, kjøbmann, fhv. konsul for Østerrike-Ungarn ....(— 1917)
Stabell, Gunnar, arkitekt ....(— 1917)
Stabell, Harald K., arkitekt, professor ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1917)
Stang, Lars, apoteker (Elgesæter apotek) ....(— 1918)
Stene, Aksel, lærer ....(— 1920)
Storm, Astfrid, frøken ....(— 1917)
Svanholm, Martin Luther, domprovst ....(— 1917)
Sæland, Sem, professor i fysikk ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1913)
Sæther, Jakob, apoteker (Ilens apotek) ....(— 1917)
Tessem, Harald, ekstraordinær assessor ved Trondhjems overrett ....(— 1917)
Thesen, Trygve, stadsingeniør ....(— 1917)
Thilesen-Lund, Aagot, frue, lektor ved Trondhjems Katedralskole ....(— 1917)
Thune, Nils, assessor ....(— 1917)
Vogt, Johan Herman Lie, dr. philos., professor i mineralogi, geologi og metalurgi ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1912)
Wallem, Fredrik B., dr. philos., direktør for Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum ....(— 1920)
Watzinger, Adolf, dr., professor i maskinlære ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1910)
Wedø, Andr. B., overretssakfører ....(— 1917)

Wildhagen, Carl Eugen, overretsassessor ....(innmeldt 1917)
Wildhagen, J. C., kontorchef ....(— 1917)
Wilhelmsen, Franz, grosserer ....(— 1917)
Wolmar, Henrik, læge ....(— 1917)
Zachariassen, Z., direktør for Norske Alliance ......(— 1918)

c) *Utenbys betalende medlemmer:*

Berntsen, Bernt, læge, Levanger ....(innmeldt 1919)
Bjørlykke, Knut Olai, dr. philos., professor ved Norges Landbrukshoiskole, Aas ....(— 1910)
Bock, Gustav Reginald, distriktslæge, Vestnæs ....(— 1919)
Dahler, Christen Larsen, sogneprest, Stadsbygd ......(— 1922)
Ebbel, Sven, major, Hønefoss ....(— 1918)
Fonahn, Adolf, dr. philos., docent, Kristiania ....(— 1920)
Friis, Jacob, arkivar, Kristiania ....(— 1916)
Glimme, Kristofer, cand. real., docent ved Sjøkrigsskolen, Horten ....(— 1911)
Hammer, K. V., arkivar, Kristiania ....(— 1919)
Handagard, Idar, dr. phil., Kristiania ....(— 1921)
Havnø, Edv. J., fisker, Rødø ....(— 1916)
Kolsrud, Olaf, professor (i kirkehistorie), Kristiania ....(— 1914)
Kreutz, Richard, residerende kapellan, Orkedalen ....(— 1919)
Lund, Johan Grøn, direktør for Kristiania fag- og forskoler, Kristiania ....(— 1906)
Moe, Peder Torvaldsen, rektor ved Bodø offentlige høiere almenskole ....(— 1916)
Mortenson, Per, direktør for Kongsberg Sølvverk ....(— 1914)
Preuthun, skogforvalter, Molde ....(— 1921)
Rise, Ola J., gaardbruker, Opdal ....(— 1921)
Soot-Ryen, Tron, konservator, Tromsø ....(— 1914)
Tharaldsen, F., ingeniør, Kristiania ....(— 1909)
Thomassen, Th., direktør for brandforsikringsselskapet Norge, Drammen ....(— 1917)
Vestrum, Arne, lektor, Levanger ....(— 1912)
Kjerskow-Agersborg, dr. phil., professor, University of Wyoming, Lazanne, Wyoming, U. S. A. ....(— 1917)
Schlesch, Hans, cand. pharm., Seydisfjord, Island....(— 1918)

Fra

professor dr. J. H. L. Vogt.

For at fremme det videnskabelige liv i Trondhjem, og for at opretholde den historiske tradition, bor Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab efter vor opfatning omordnes saaledes, at selskapet blir grundlagt paa de for videnskapsselskaper i sin almindelighet gjældende principer. Navnlig tillater vi os at paapeke, at der bør avholdes regelmæssige videnskabelige møter, og at man, for at kunne bli indvalgt som medlem, maa sitte inde med videnskabelige kvalifikationer. Videre bor der sættes en maksimalgrænse for selskapets medlemsantal.

Det nu bestaaende museum bor efter vor mening ogsaa i fremtiden være nøie knyttet til Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab. Vi tillater os at antyde den ordning, at der dannes et særskilt museumsselskap (Trondhjems Museum), som paa en eller anden vis stilles i samarbeide med Videnskapsselskapet.

Vi ønsker ogsaa herved at fremhjælpe museet og bringe dets videnskabelige funktionærer gode vilkaar. Vi mener, at museet vil kunne opnaa større bevilgninger av stat og kommune, dersom det er knyttet til et videnskapsselskap, som viser levekraft i videnskabelig henseende. Netop en ordning som ovenfor skissert vil derfor efter vor mening være den bedste støtte som man kan bringe museet.

Og for det videnskabelige liv i Trondhjem vil et herværende, i faste former etablert videnskapsselskap være en meget væsentlig fordel.

Mens Kristiania Videnskabsselskap staar i nært forhold til Universitetet med dets fem fakulteter, vil et videnskapsselskap i Trondhjem for en væsentlig del bli bygget paa matematik og naturfag samt paa arkitektur og teknik. Selv om der ogsaa hertil slutter sig fag som arkæologi, historie, filosofi, socialøkonomi, medicin o.s.v., vil derfor et videnskapsselskap i Trondhjem i fremtiden temmelig sikkert utvikle sig til et andet præg end det, som karakteriserer Kristiania Videnskabsselskap.

Ovenstaaende skrivelse blev utarbeidet høsten 1919 av flere medlemmer av Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab og paatænkt oversendt til selskapets direktion. Dette blev dog ikke gjort, idet selskapets direktion selv tok op spørsmaalet om en omordning.

Som grundlag for diskussion tillater jeg mig at fremholde:

Nogle hovedlinjer for omordning av
Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum).

Der utskilles et særskilt museumsselskap (Trondhjems Museumsselskap), saa man faar to intimt med hinanden forbundne selskaper:

Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, og
Trondhjems Museumsselskap.

Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab

planlægges som et videnskapsselskap i ordets hævdvundne betydning.

Der avholdes aarlig et visst antal regelmæssige møter for *videnskabelige foredrag, diskussion* o.s.v.

Medlemsantal. Naar en viss overgangstid er forløpet, kan selskapet ikke ha mere end et *begrænset* antal medlemmer, og tallet bør ikke sættes over f. eks. 50 (eller 40) fra Trondhjem med nærmeste omegn.

Man bør ogsaa ha adgang til at vælge et begrænset antal andre norske medlemmer (bosittende utenfor Trondhjem), samt utenlandske medlemmer.

Indvalg betinges ved *videnskabelige* kvalifikationer og sker efter motivert forslag av mindst 2 medlemmer. Indvalg bør kun finde sted en gang om aaret (f. eks. i aarets sidste møte).

Man bør vistnok — i alle fald naar der er gaat en del aar — opdele selskapet i visse indvalgsgrupper, som ethvert indvalgsforslag maa passere til vedtagelse.

Indvalg foregaar i plenarmøte og kræver ⅔ pluralitet. Hvis der foreligger flere forslag end antal ledige pladser, blir den eller de valgt, som har flest stemmer (og mindst ⅔ av de avgivne).

Administration. Selskapet leder selv sine indre anliggender, ved et styre bestaaende av præses, vicepræses, og f. eks. 3 andre medlemmer, hvorav en fungerer som sekretær. Valg gjælder f. eks. for 2 aar ad gangen (vekselvis for to og tre medlemmer). Der sættes en viss, dog noksaa rummelig maksimalgrænse for adgang til gjenvalg.

Publikation. Selskapet utgir sine egne forhandlinger, omfattende referat av de avholdte foredrag, diskussioner o.s.v. Disse forhandlinger bør efter min mening ikke overskride en viss grænse (f. eks. 3—4 ark, tallet forøvrig valgt vilkaarlig). Forhandlingerne bør antagelig ha samme format som aarboken.

Hvis selskapets økonomi skulde tillate det, har det adgang til at offentliggjøre større skrifter og forøvrig paa hvilkensomhelst maate støtte videnskap, ved direkte bidrag, belønninger, prisopgaver o.s.v. Videre vil selskapet ha adgang til at støtte museet (og biblioteket) ved økonomisk assistance.

Økonomi. Hvis selskapet ikke har egne midler eller tilstrækkelige egne midler, har det ret til at kræve av de fælles for Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab og Trondhjems Museumsselskap disponible midler det fornødne til utgifter ved møterne (en bagatel), publikation av de ovenfor nævnte forhandlinger, eventuel representation (f. eks. representant ved jubileer o.s.v. av andre videnskapsselskaper) og deslige.

De som fra nu av indvælges i Videnskapsselskapet, betaler ikke kontingent. De nuværende medlemmer betaler kontingent, og er derved stemmeberettiget i Museumsselskapet.

Overgangsbestemmelser. Selskapets nuværende medlemmer har adgang til at bli staaende som medlemmer i Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab.

Da en flerhet av de nuværende medlemmer er indvalgt (før 1903) eller har meldt sig ind (efter 1903), hovedsagelig for at støtte museet ved at betale aarskontingent, vil de fleste nuværende medlemmer høre mere hjemme i et museumsselskap, end i et videnskapsselskap. Det maa derfor være berettiget at rette en forespørsel til hver enkelt, om vedkommende ønsker sig overført til Museumsselskapet. En saadan forespørsel maa ikke ha karakter av noget paatryk i bestemt retning.

Under overgangstiden, nemlig indtil selskapets medlemsantal er avtat til det fastsatte fremtidige maksimum, kan kun indvælges et bestemt antal, f. eks. i hver femaars-periode (1921—25, 26—30, 31—35, 36—40 o.s.v.) ikke mere end 7 nye medlemmer, og i et enkelt aar aldrig mere end 3.

Trondhjems Museumsselskap.

Her maa hvemsomhelst kunne melde sig ind, og man maa prøve at faa flest mulig medlemmer. — Der betales aarlig kontingent (kontingent for livsvarige medlemmer gaar til særskilt fond).

Museets og bibliotekets styre og styret for de fælles økonomiske anliggender for begge foreninger.

Det forutsættes, at museet og biblioteket eies av de to foreninger i fællesskap. Som styre foreslaaes:

Et visst antal (f. eks. 2) medlemmer valgt av Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab eller sammes styre, herunder Videnskapsselskapets præses som selvskrevet medlem; det samme antal (f. eks. 2) valgt av Museumsselskapet; et medlem valgt av selskapets viden-

skabelige funktionærer; f. eks. 2 medlemmer valgt av staten. Endvidere bør kommunestyret, forutsat at kommunen yder et passende bidrag til museet (og biblioteket), ha adgang til at vælge f. eks. 2 medlemmer.

Der sættes begrænset tid for valg og for gjenvalg. Styret vælger selv sin formand og næstformand, ansætter sekretær eller forretningsfører (lønnet), kasserer o.s.v. — Der bør være adgang til at vælge Videnskapsselskapets præses som formand, men han bør ikke være selvskreven som formand.

Under dette styre henlægges museet og biblioteket, aarboken (de nuværende «Skrifter» o.s.v.). Aarboken forutsættes at skulle ha samme program (eller begrænsede program) som hittil.

Der bør være adgang til at vælge æresmedlemmer av Museumsselskapet.

Bevilgning av stat (og kommune) gis til sammenslutningen av begge foreninger, — eller av kommunen kanske (?) kun til museet (og biblioteket).

Museet og biblioteket forutsættes at komme til at lægge beslag paa den væsentligste del av de for sammenslutningen av de to foreninger disponible midler.

Om de nu bestaaende legater o.s.v. Jeg har ikke læst statuterne for nogen av disse legater og skal indskrænke mig til at fremholde nogen almenbetragtninger. Jeg gaar ut fra, at de legater o.s.v., som efter 1874 er skjænket til Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum), uten videre kan overføres til Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab og Trondhjems Museumsselskap.

Det samme kan antagelig ogsaa gjælde tidligere legater, som formelt blev skjænket til Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, men som efter testators tankegang fortrinsvis eller kanske udelukkende tok sigte paa museet (og biblioteket).

Saavidt jeg vet, fik Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab et eller flere legater paa et meget tidlig trin, da hensigten med selskapet var, at dette skulde være et videnskapsselskap i ordets vanlige betydning. Dersom denne forutsætning er rigtig, bør dette eller disse legater for fremtiden overtas av Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, i overensstemmelse med testators hensigt med sin gave.

Er man enig i principet, at man for hvert enkelt legats vedkommende skal *ramme testators tankegang*, kan løsningen av legatspørsmaalet neppe volde særlige vanskeligheter.

Fremtidige legater o.s.v. maa efter giverens ønske kunne skjænkes enten til «Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab og Trondhjems Museumsselskap», eller til «Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab», vel ogsaa til «Trondhjems Museumsselskap».

Trondhjem, 9. december 1920.

J. H. L. Vogt.

Fra
Professor S. Sæland.

Til Direktionen i
Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum),
Trondhjem.

I direktionsmøte 2. december 1919 bragte undertegnede paa bane spørsmaalet om en omorganisation av selskapet i den retning at dette igjen kan faa karakteren av et virkelig videnskapsselskap samtidig som museums- og bibliotekvirksomheten fortsætter efter sit nuværende program. I anledning herav ga direktionen mig i opdrag at utrede tanken nærmere og eventuelt komme med positive forslag. Jeg tillater mig herved at fremlægge en saadan utredning.

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab blev som bekjendt stiftet som et rent videnskapsselskap og med et meget omfattende formaal . I statuterne av 17. juni 1767 heter det saaledes: «Selskabet udelukker ikke nogen grundig, nyttig eller smuk Videnskab. Dets Øiemærke gaar fornemmelig ud paa Opdagelser i Videnskaberne, synderlig i Landets Geographie, borgerlige, kirkelige og lærde Historie, Mathematik, Physik, Lægekunst, Naturhistorie, Oeconomie og Cameralvidenskaberne.»

Dette meget omfattende formaal viste sig jo snart at være mere end selskapet med sine forholdsvis beskedne resourcer, baade med hensyn til pengemidler og tilgangen paa videnskabelige kræfter, kunde magte. Trods mange fortjenstfulde tiltak i forskjellige retninger blev selskapets virksomhet, efterat dets stiftere og første drivende kræfter, Gunnerus, Schøning og Suhm, var faldt fra, av en temmelig dilettantisk karakter. Selskapets skrifter tapte litt efter litt sin betydning, og hverken de av selskapet opstillede videnskabelige prisopgaver eller de utsatte belønninger til opmuntring av nyttige virksomheter synes i længden at ha hat sin tilsigtede virkning.

Allerede i 1819 og senere gjentagne gange blev det derfor bragt paa bane at lægge selskapets virksomhet over i en ny retning; men disse bestræbelser førte først i 1871 til et positivt resultat ved vedtagelsen av den statutforandring som daværende adjunkt K. Rygh med særlig iver hadde arbeidet for. Ved denne statutfor-

andring opgav selskapet den almenvidenskabelige retning, det tidligere hadde virket i, og det blev bestemt, at dets midler fortrinsvis skulde anvendes til fremme av de naturhistoriske, arkæologiske og historiske videnskaper, og at man i første række skulde ta sigte paa de nordlige egne, særlig det nordenfjeldske Norge. Disse bestemmelser staar som bekjendt fremdeles ved magt.

Selskapets medlemmer blev oprindelig optat ved ballotering. I statuterne av 1811 var det bl. a. bestemt, at den som vilde optas i selskapet, skulde indsende en av ham forfattet og tidligere utrykt og ubelønnet avhandling over et eller andet videnskabelig emne, likesom statuterne indeholdt omstændelige regler for bedømmelsen av denne avhandling og om fremgangsmaaten ved optagelsen. Men efter hvad K. Rygh oplyser om i «Bidrag til det trondhjemske videnskabsselskabs historie», er disse bestemmelser neppe nogen gang blit overholdt. Forholdene utviklet sig mere og mere i den retning at videnskabelige kvalifikationer ikke dannet det eneste grundlag for optagelse som medlem. Av denne grund blev ogsaa balloteringen i 1903 sløifet helt og erstattet med den nugjældende bestemmelse.

Der kan neppe herske nogen meningsforskjel om at statutforandringen i 1874 var paakrævet og har virket ganske fornyende paa selskapet. Den begrænsning av virksomheten som derved blev fastsat, er naturlig og gjør det mulig at opnaa værdifulde resultater paa de valgte omraader, selv med de indskrænkede resourcer selskapet har til sin raadighet.

Derimot kan der være delte meninger om ophævelsen av balloteringen ved optagelsen av nye medlemmer har været ubetinget heldig. Saadan som forholdene hadde utviklet sig, maatte imidlertid ogsaa denne statutforandring fremstille sig som ganske naturlig. Men om denne forandring forsaavidt var naturlig og berettiget, saa den nærmest maa sies at være en formel anerkjendelse av en allerede fuldbyrdet utvikling, kan det paa den anden side ikke negtes at selskapet netop ved en saadan formel anerkjendelse av denne utvikling ogsaa opgav saa at si den sidste skanse i sin oprindelige position og antok nærmere karakteren av en museumsforening, som ikke har synderlig andet tilfælles med et videnskapsselskap end det gamle navn.

Jeg fremhæver disse forhold udelukkende til belysning av de efterfølgende forslag, idet jeg bestemt ønsker at betone at jeg heri ikke lægger nogen kritik, hverken over beslutningen av 1903 eller over selskapets senere virksomhet, og jeg er for mit vedkommende fuldt klar over, at fordi om selskapet for nærværende ikke kan sies at ha karakteren av et virkelig videnskapsselskap, er det arbeide som selskapet driver, likefuldt av stor videnskabelig betydning. Og naar jeg overhodet finder det berettiget nu at opta til drøftelse spørsmaalet om at gi selskapet tilbake sin oprindelige karakter,

skyldes dette udelukkende den omstændighet, at tilgangen paa videnskapsmænd her i Trondhjem er blit øket saavidt betydelig efter igangsættelsen av Den Tekniske Høiskole. Som i selskapets første tid vil det derfor være naturlig at søke dannet i byen en sammenslutning av alle som arbeider med videnskabelige opgaver av en eller anden art. Før eller senere vil man sikkerlig ogsaa faa en saadan sammenslutning av videnskapsmænd i Trondhjem, saafremt Den Tekniske Høiskole utvikler sig saaledes som den bør. Det vil forsaavidt kun være et spørsmaal, paa den ene side om tiden allerede nu er inde til at danne et i faste former organiseret videnskapsselskap, og paa den anden side om dette selskap i tilfælde bør knyttes til det gamle Kongelige Norske Videnskabers Selskab.

A priori maa det fremstille sig for alle interesserte som en overordentlig vigtig sak at et saadant selskap kommer igang, idet det er klart at det vil kunne styrke og fremme det videnskabelige liv her i Trondhjem og i hele det nordenfjeldske Norge.

Alle erfaringer viser at neppe nogen menneskelig virksomhet er saa avhængig av miljøet som videnskabelig arbeide, og for utviklingen av dette miljø vil netop et videnskapsselskap kunne faa stor betydning og støtte og opmuntre den enkelte forsker i hans arbeide.

Paa den anden side indrømmer jeg gjerne at selv med det tilskudd av videnskapsmænd som Trondhjem har faat og fremdeles vil faa ved Den Tekniske Høiskole, blir det samlede antal medlemmer i et saadant selskap fremdeles saa begrænset at det nok kan bli vanskelig at holde et saadant oppe. Dette ikke mindst av den grund, at antallet av de videnskapsmænd som arbeider just paa de omraader nærværende selskap omfatter, ikke er blit øket synderlig ved igangsættelsen av Den Tekniske Høiskole, og at det nye selskap som følge derav ikke kan indskrænke sig til disse begrænsede omraader. Men tiltrods for disse vanskeligheter tror jeg det nødvendige grundlag for et saadant selskap nu foreligger.

Samtidig maa man kunne gaa ut fra, at Den Tekniske Høiskole vil faa stadig større videnskabelig betydning, og at ogsaa kredsen av de videnskaper som repræsenteres ved den, vil bli stadig mere utvidet. I et vordende videnskapsselskap i Trondhjem maa derfor ogsaa Den Tekniske Høiskoles lærere antas at utgjøre en væsentlig del av medlemmene.

Det kunde saaledes fremstille sig som det mest nærliggende utgangspunkt at disse begyndte med at danne en videnskabelig forening for sig, og at denne forenings formaal i tilfælde blev begrænset til de fag og videnskaper som gaar ind under Høiskolens eget program, d. e. de matematiske, fysiske og kemiske videnskaper med sine tekniske anvendelser, og at samtidig nærværende selskap fortsætter sin virksomhet og beholder sin nuværende organisation uforandret indtil videre. Men en saadan ordning har for det første den store reelle svakhet, at man herigjennem ikke opnaar at s a m l e

alle videnskabelige kræfter i byen om et fælles program for videnskabelige bestræbelser, og for det andet stoter man ved den med en gang paa den store formelle vanskelighet at nærværende selskap allerede for længe siden er indarbeidet i den videnskabelige verdens bevissthet som videnskapsselskapet i Trondhjem. Dette gjor det saa at si umulig for et nyt videnskapsselskap at kunne utvikle sig og bestaa her i byen ved siden av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab. Selv om dette i og for sig var mulig, vilde forholdet mellem de to selskaper altid bli uklart ihvertfald utadtil og let gi anledning til rivninger. Hertil kommer de forpligtelser vi unegtelig har likeoverfor vort gamle selskap og dets traditioner.

Det kan folgelig efter min opfatning aldrig for alvor bli tale om at soke dannet et nyt videnskapsselskap her i Trondhjem ved siden av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab, men tvertimot at samle saavidt mulig alle videnskabelige bestræbelser paa stedet i en hensigtsmæssig omordning av dette. Selve grundlaget for en saadan omordning bor da være de principer som gjælder for moderne videnskapsselskaper i sin almindelighet; særlig maa der tas sigte paa avholdelse av videnskabelige moter, publikation av videnskabelige skrifter og indforelse av saadanne bestemmelser som til enhver tid sikrer selskapet en gjennemfort videnskabelig karakter. Det sidste medforer at de som skal kunne bli medlemmer, maa sitte inde med videnskabelige kvalifikationer.

En saadan ordning kan tænkes opnaadd paa forskjellige maater. Det enkleste — formelt set — vilde utvilsomt være at man paany indforer ballotering ved optagelse av nye medlemmer og hævder som betingelse for optagelse, at medlemmerne skal besidde visse videnskabelige kvalifikationer. Selskapets virksomhet kunde forovrig under denne forutsætning fortsætte uforandret. Men en saadan ordning vilde være praktisk talt ugjennemforlig paa grund av de mange vanskeligheter som ligger deri, at selskapets medlemmer i tilfælde vilde komme til at bestaa dels av saadanne som er indvalgt i henhold til statuterne for 1903, dels saadanne som er indmeldt efter denne statutforandring, og endelig de medlemmer som selskapet vil faa i henhold til de nye bestemmelser. Men ordningen vil neppe heller være onskelig eller praktisk i og for sig; ti selv om selskapet ved en saadan statutforandring litt efter litt kan faa en gjennemfort videnskabelig karakter og blandt sine medlemmer tælle ikke faa repræsentanter for de eksakte naturvidenskaper og tekniken, vil dette ikke tilfore selskapet nogen oket fagkundskap med hensyn paa de videnskaper som virksomheten efter statutforandringen i 1874 skal omfatte, altsaa heller ikke nogen oket faglig indsigt i ledelsen av museet; og nogen forandringer i denne virksomhets omraader er efter mit skjon aldeles utilraadelig. Erfaringerne fra selskapets forste hundrede aar taler forsaavidt et tydelig sprog. Virksomheten ved museet og biblioteket bor netop

saavidt mulig supplere virksomheten ved Hoiskolen og indtil videre holde sig inden den ramme som blev trukket op i 1874.

Hertil kommer at museet bor staa i et saadant forhold til byen selv og dens hele kulturliv, at flest mulige av byens borgere kan bli medinteresserte i og medansvarlige for dets virksomhet.

Men hvis den hele ledelse av museets anliggender skulde overfores til en mindre kreds av videnskapsmænd, vil folgen let kunne bli, at det kommer mere paa avstand. Forovrig vil ogsaa selve administrationen av museet og biblioteket og den hele virksomhet som knytter sig hertil, nærmest være en sidegren av det direkte videnskabelige program som et saadant selskap fortrinsvis bor samle sig om.

Alt i alt stiller jeg saaledes de krav til den omordning av selskapet som jeg tilsigter, at denne ikke blot skal tilgodese de interesser som maatte knytte sig til dannelsen av et virkelig videnskapsselskap her i byen, men at den tillike udelukker enhver fare for at museets og bibliotekets virksomhet blir forandret, medmindre dette i fremtiden av hensyn til museet selv skulde vise sig at være onskelig, at omordningen videre tar alle rimelige hensyn til selskapets nuværende medlemmer, og endelig stiller museet og dets virksomhet i den bedst mulige kontakt med byen og dens borgere.

Efterat ha overveiet forskjellige alternativer tor jeg ut fra disse forutsætninger bringe folgende nyordning i forslag:

1. Til stotte for museets og bibliotekets videre utvikling dannes der her i Trondhjem en egen museumsforening (Trondhjems Museumsforening), svarende til Bergens museumsforening. I virkeligheten har, som jeg allerede ovenfor har paapekt, nærværende selskap for oieblikket nærmest karakteren av en saadan museumsforening, og jeg har tænkt mig, at en del av selskapets nuværende medlemmer ogsaa foretrækker at melde sig ind i den eventuelle museumsforening fremfor at bli staaende som medlemmer av videnskabernes selskap, om den her antydede omorganisation blir vedtat. Efter de nuværende statuters § 7, vil de jo ha adgang hertil.

Med hensyn til museumsforeningens formaal og nærmere ordning kan jeg forovrig indskrænke mig til at henvise til vedlagte utkast til love for samme (Bilag I). Dette utkast har jeg utarbeidet paa grundlag av de tilsvarende love for Bergens museumsforening. Som det vil fremgaa av dette utkast, skal det være foreningens formaal at stotte museets virksomhet, idet museumsforeningen samtidig skal ha 2 repræsentanter i museets styre. Foreningen vil efter dette program ha al opfordring til at hverve flest mulig medlemmer blandt Trondhjems borgere og vil kunne tilfore museet og det videnskabelige liv i byen stor stotte baade okonomisk og moralsk.

2. Museet med bibliotek og samlinger faar sin egen fundats og

skilles ut fra det egentlige videnskabernes selskap som en egen institution, Trondhjems Museum, med de rettigheter som lovgivningen tilsikrer offentlige stiftelser. Det skal ledes av et styre, som bestaar av repræsentanter saavel fra museumsforeningen som fra det egentlige videnskapsselskap og fra Kirke- og Undervisningsdepartementet.

Jeg foreslaar saaledes at museet ledes av et styre bestaaende av 2 medlemmer valgt av Trondhjems museumsforening, 2 medlemmer opnævnt av Det Kgl. Kirke- og Undervisningsdepartement, 2 medlemmer valgt av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab og 1 medlem valgt av museets samlingsbestyrere. Dette styre skal lede museets virksomhet og specielt ha avgjørende myndighet i alle spørsmaal vedrørende museets økonomi, bestyre alle de midler og eiendomme museet har til sin raadighet, saaledes ogsaa de legater og fonds som Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab forutsættes at skulle stille til museets raadighet ved gjennemførelsen av denne ordning, foruten de fonds og midler som for fremtiden maatte tilflyte museet direkte.

Videre gaar jeg ut fra, at Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs skrifter skal fortsætte at utkomme, og at skrifterne likesom nu utgives og trykkes ved museets foranstaltning og paa dets bekostning og betragtes som museets eiendom, men at selve redaktionen av dem og ansvaret for skrifternes videnskabelige indhold paaligger videnskapsselskapet eller dets repræsentanter i museets direktion. Skrifterne blir saaledes fremdeles at distribuere fra biblioteket, blandt andet som byttemiddel til dets forøkelse.

Den eneste vanskelighet ved denne ordning med en egen fundats for Trondhjems Museum er, saavidt jeg kan se, det rent juridiske spørsmaal om lovligheten av at lægge Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs eiendomme ind under et særskilt styre som det for museet foreslaatte, samtidig som selve selskapet fortsætter sin virksomhet som videnskapsselskap. Efter mit skjøn skulde det dog være mulig at finde en lovlig form for en saadan transaktion.

Med hensyn til detaljerne ved denne ordning forøvrig tillater jeg mig at henvise til vedlagte utkast til «Fundats for Trondhjems Museum» (Bilag II). Herav vil fremgaa hvordan jeg har tænkt mig ordningen gjennemført men det sier sig selv at mangt og meget i utkastet kan og bør gjøres til gjenstand for nærmere drøftelse.

3. Ved siden av Trondhjems Museumsforening og Trondhjems Museum fortsætter Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab sin virksomhet med delvis nyt program, idet selskapet omorganiseres i overensstemmelse med de principer som gjælder for moderne videnskapsselskaper i sin almindelighet.

Selskapet bør herunder sætte sig som maal at samle alle videnskabelige bestræbelser og interesser i Trondhjem og omegn og bli saa at si det fælles forum for byens videnskapsmænd. Fortrinsvis

bør dets virksomhet konsentrere sig om avholdelse av videnskabelige møter og utgivelse av videnskabelige skrifter, men ved siden herav vil selskapet som den høieste sakkyndige instans nordenfjelds i spørsmaal av rent videnskabelig natur ogsaa kunne yde raad og retledning i saadanne spørsmaal eller selv ta initiativet til videnskabelige foretagender.

Som allerede fremholdt maa selskapets fagomraade under disse omstændigheter utvides og omfatte ikke blot naturhistorie, historie og arkæologi, men tillike de videnskaper som gaar ind under Den Tekniske Høiskoles virke. Dette vil imidlertid ikke influere paa museets virksomhet. Og paa den anden side bør heller ikke selskapets fagomraade til at begynde med være mere omfattende end strengt nødvendig. Fortidens feil bør ogsaa her tjene som en rettesnor, og det faar bli fremtidens sak at utvide fagomraadet eftersom behovene melder sig.

Som en naturlig begrænsning tillater jeg mig at foreslaa at selskapet faar 4 grupper:

1) Historie, arkæologi og ev. filosofi.*)
2) Naturhistorie og medicin (biologi).
3) Matematik, fysik og kemi.
4) Teknik.

En saadan gruppeinddeling vil dog ikke være av nogen væsentlig betydning undtagen ved spørsmaal om faglige erklæringer, om optagelse av nye medlemmer eller avgjørelser angaaende arbeider som ønskes trykt i selskapets skrifter. Disse sidste hensyn gjør dog efter min mening en gruppedeling ønskelig.

Det ordinære medlemsantal foreslaar jeg begrænset til 60, og helst saaledes at hver enkelt gruppe disponerer over sit bestemte antal, f. eks. 15 i hver gruppe eller muligens 12 i den historisk-filosofiske og 12 i gruppe 2 med 18 i hver av gruppene 3 og 4.

Disse tal gjælder de medlemmer av selskapet som maa forutsættes at være arbeidsdygtige. For at undgaa at ældre medlemmer som kanske ikke længer utfører noget aktivt arbeide i selskapets tjeneste skal opta plads til fortrængsel for yngre arbeidsdygtige kræfter, vil jeg foreslaa, at alle medlemmer betragtes som overtallige naar de har fyldt 75 aar. Naar følgelig et medlem av selskapet passerer denne aldersgrænse, skal man ha adgang til at vælge et nyt i hans sted. En saadan bestemmelse anser jeg ikke bare nyttig og berettiget i og for sig, men den vil samtidig kunne tjene til at formidle overgangen til den nye ordning. Herom mere i det følgende.

Av selskapets norske medlemmer forutsættes nogen at være utenbysboende, bl. a. av hensyn til de vanskeligheter som ellers vil opstaa, naar et eller flere medlemmer flytter fra byen. Antallet av

*) Anm. ved korrekturen: samt sprogvidenskap.

utenbysboende har jeg tænkt mig passende kan sættes til ca. ⅓ av det samlede antal norske medlemmer. Antallet av utenlandske medlemmer foreslaar jeg sat lik antallet av norske medlemmer.

Selskapets skrifter bør indtil videre ikke omfatte andet end historiske, arkæologiske og naturhistoriske emner som nu, idet utgivelsen av disse skrifter som nævnt forutsættes bekostet av Trondhjems Museum. Først naar der ved donationer eller paa anden maate er skaffet midler til en utvidelse av skrifterne, skal disse ogsaa kunne omfatte arbeider hørende ind under gruppe 3 og 4. Disse skrifter bør i tilfælde danne en særskilt serie, saa man tar sigte paa under fællestitlen Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs skrifter med tiden at faa følgende serie.

Serie 1 omfattende historie (herunder kunsthistorie m. v.), arkæologi, filosofi o. s. v.
» 2 omfattende naturhistorie, antropologi o. l.
» 3 omfattende matematik, fysik og kemi.
» 4 omfattende teknik.

Hertil kommer «forhandlinger» indeholdende kortfattede referater m. v. av de møter som er holdt i selskapet i aarets løp.*) Disse «forhandlinger» bør indtil videre kunne trykkes paa museets bekostning i forbindelse med selskapets øvrige skrifter.

Nye medlemmer av selskapet forutsættes optat ved valg og under anvendelse av nogenlunde samme fremgangsmaate som den der benyttes i Kristiania Videnskapsselskap.

Men her melder sig det ganske vanskelige spørsmaal, hvem skal begynde med at vælge medlemmer efter de nye regler, og hvilken stilling faar selskapets nuværende medlemmer efter omorganisationen?

Som tidligere antydet gaar jeg ut fra, at ældre medlemmer som selv ikke betragter sig som videnskapsmænd, har adgang til at melde sig ut og gaa ind i museumsforeningen. Men dette er selvsagt ingen forutsætning for omorganisationen, og ingen av selskapets nuværende medlemmer bør føle sig forpligtet hertil. For imidlertid med en gang at skaffe selskapet en fast kjerne av videnskapsmænd med den nødvendige autoritet vil jeg foreslaa, at selskapet anmoder Kristiania Videnskapsselskap og for 4de gruppes vedkommende Den Tekniske Høiskole om at bringe i forslag 5 ordinære medlemmer av hver gruppe, og at disse forslag fremlægges til avgjørelse for de resterende medlemmer av selskapet. Jeg gaar da ut fra at samtlige de foreslaatte vil bli indvalgt, hvis de ikke allerede er medlemmer paa forhaand. Dermed vil den nødvendige

*) Med hensyn til denne ordning av selskapets publikationer vil jeg henstille til overveielse, om man ikke med en gang bør søke at gjennemføre en deling av skrifterne i to serier — den ene indeholdende arbeider av historisk-arkæologisk art, den anden arbeider av naturvidenskabelig art, uten hensyn til den omorganisation som her er bragt i forslag.

grundstamme av medlemmer inden hver gruppe være dannet, og videre indvalg vil kunne foregaa paa regulær maate.*)

I forbindelse hermed foreslaar jeg at samtlige selskapets gjenværende ældre medlemmer betragtes som overtallige, medmindre de hører med blandt dem som ved første gangs indvalg blir bragt i forslag av Kristiania Videnskapsselskap. *Disse overtallige medlemmer maa selvfølgelig ha samme rettigheter — stemmeret o. s. v. — som de øvrige medlemmer.*

Jeg tillater mig forøvrig at henvise til vedlagte «Utkast til statuter for Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab» (Bilag III).

Idet jeg hermed fremsender disse forslag, maa jeg til slutning faa lov at fremholde som et almindelig utgangspunkt for enhver diskussion av spørsmaalet om en omorganisation, at selskapets interesser ikke kan være tjent med nogen anden ny-ordning end én, som paa den ene side kan bidra til at gi det øket autoritet i ren videnskabelig henseende og paa den anden side samle omkring museet og dets virksomhet saa sterkt som mulig saavel videnskabelige som lokale borgerlige interesser. Begge disse krav har jeg søkt at imøtekomme.

Men endda vigtigere er det at en omorganisation kan føre utviklingen av saavel selskapet i dets egenskap av videnskapsselskap

*) Anm. ved korrekturen:

Da jeg har bragt i erfaring at dette forslag har git anledning til misforstaaelse og tildels ogsaa været utnyttet mot nærværende omorganisationsforslag i sin helhet, finder jeg at burde erklære, at tanken om at la Kristiania Videnskapsselskap bringe i forslag de første ordinære medlemmer anser jeg selv for at være en detalj av ganske underordnet betydning. Efter mit skjøn vilde den medføre visse praktiske fordele under overgangen fra den nuværende organisation til en ny; men der gis selvsagt mange andre brukbare overgangsbestemmelser. Man kunde f. eks. ganske enkelt regne *alle* selskapets nuværende medlemmer som overtallige, — men indordne dem i de foreslaatte grupper — og la dem foreta nye indvalg i henhold til statuterne. Eller man kunde la selskapets direktion med en gang foreslaa et passende antal, f. eks. 5 à 10, ordinære medlemmer i hver gruppe, hvorefter disse overtar forslagsretten for videre indvalg.

Overhodet maa jeg i denne forbindelse betone, hvad der forøvrig er fremhævet ogsaa i min oprindelige skrivelse (se ovenfor pag. 9), at overtallige medlemmer maa ha nøiagtig samme rettigheter som de medlemmer der ved særskilt indvalg eller av andre grunde regnes med i de for hver gruppe fastsatte maximaltal.

S. S.

som av museet videre fremover paa et sundt og naturlig grundlag, og at den kan lægge tilrette nye muligheter og skape nye betingelser for al videnskabelig virksomhet her i Trondhjem og de nordlige landsdele.

Hvorvidt dette sidste vil lykkes, kommer naturligvis i alle tilfælde til at bero paa, om vi har de rette mænd til at gi organisationen liv. Men det har ialfald været min bestræbelse at finde en ordning som bedst mulig kunde fylde disse krav.

Paa den anden side betragter jeg selv nærværende forslag mer som et konkret diskussionsgrundlag end som den endelige utformning av de synsmaater jeg ved nærværende søker at fremme.

Jeg er nemlig fuldt opmerksom paa at andre løsninger end de foreslaatte kan og bør komme under overveielse og meget vel vise sig at være fordelagtigere end de jeg her har valgt.

Men da vi i første række trænger netop konkrete forslag for overhodet med noget utbytte at kunne opta til alvorlig drøftelse en omorganisation av selskapet, har jeg anset mig forpligtet til at utforme saadanne, selv hvor jeg personlig kan tænke mig flere løsninger, og maa under den nærmere behandling av spørsmaalene forbeholde mig ret til at gi uttryk herfor.

Trondhjem 16. februar 1921.

Sem Sæland.

Bilag I.

UTKAST TIL LOVE FOR TRONDHJEMS MUSEUMSFORENING

§ 1. Foreningens formaal er at støtte Trondhjems Museum i dets virksomhet.

§ 2. Medlem av foreningen kan enhver bli som betaler en aarlig kontingent av mindst kr. 5.00 (ev. kr. 10.00). Livsvarige medlemmer blir alle som betaler et beløp av mindst kr. 100.00 en gang for alle, eller som av styret paa grund av fortjenester av museet utnævnes dertil.

§ 3. Foreningens anliggender ledes av et styre paa 3 medlemmer valgt av foreningens generalforsamling. Styret fordeler aarlig blandt sine medlemmer funktionene som formand, næstformand og sekretær. Styrets medlemmer har en funktionstid av 2 aar. Ved hvert aars generalforsamling fratræ̈r det medlem som har fungeret længst. Det første aar efter vedtagelsen av disse love avgjøres ved lodtrækning, hvem der skal fratræ. Styrets formand og næstformand er tillike foreningens repræsentanter i museets styre (konf. Fundats for Trondhjems Museum § 7).

§ 4. Foreningens indtægter overgis hvert aar til Trondhjems Museum som bidrag til dets virksomhet. Likeledes overgis til museet hvad der ellers maatte tilfalde foreningen av gjenstande som er av værdi for museets bibliotek og samlinger. Foreningen forbeholder sig gratis adgang for sine medlemmer til museets samlinger, naar disse er aapne for publikum, samt at museet bestrider alle foreningens administrationsutgifter.

§ 5. Hvert aar inden utgangen av mars avholder foreningen en ordinær generalforsamling, ved hvilken medlemmene har stemmeret forsaavidt der er gaat 3 maaneder siden deres indmeldelse. Generalforsamlingen sammenkaldes av styret ved offentlig kundgjørelse mindst 2 uker iforveien. Paa denne generalforsamling fremlægges beretning om foreningens virksomhet i det forløpne aar, tillikemed den i museets fundats § 16 omhandlede beretning om museets virksomhet. Disse beretninger skal være tilstillet indenbys medlemmer mindst en uke for generalforsamlingen. Naar styret finder

det nødvendig, kan det med en ukes varsel sammenkalde ekstraordinær generalforsamling, idet det samtidig med kundgjørelsen oplyses om hvad forhandlingens gjenstand er. Generalforsamlingen ledes av styrets formand eller i hans sted av et av dets øvrige medlemmer.

§ 6. Forslag til forandringer i eller tillæg til disse love maa indleveres til styret inden hvert aars 1. december. Forslaget underkastes behandling av en komité paa 3 medlemmer, av hvilke de to opnævnes av styret og det tredje av forslagsstilleren. Denne komité avgir indstilling om forslaget, som ledsaget av styrets uttalelse utligger til eftersyn mindst 8 dage før generalforsamlingen avholdes. Til vedtagelse av saadanne forslag kræves paa generalforsamlingen $^{2}/_{3}$ flertal av de møtende. Forslag om foreningens opløsning behandles paa samme maate som ovenfor angit, men for at beslutningen om opløsning skal være gyldig, maa den gjentages paa 3 paa hinanden følgende generalforsamlinger. I tilfælde av at foreningen opløses, skal samtlige dens rettigheter i Trondhjems Museum overgaa til Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab.

Trondhjem 16. februar 1921.

Sem Sæland.

Bilag II.

UTKAST TIL FUNDATS FOR TRONDHJEMS MUSEUM.

§ 1. Trondhjems Museum er en til Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab knyttet videnskabelig institution og skal som saadan nyde alle de rettigheter som lovgivningen og de til enhver tid gjældende bestemmelser indrømmer offentlige stiftelser.

§ 2. Som grundlag for sin virksomhet disponerer museet 1. januar 1922 over følgende faste og rørlige eiendomme, legater, fonds og rettigheter, som Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum) ifølge beslutning paa selskapets generalforsamling den....[*dato aar*]..har stillet til museets raadighet, nemlig: .... [*Detaljeret fortegnelse*].

Trondhjems by med nærmeste omegn skal til alle tider forbli sætet for museet og dets bibliotek og samlinger.

§ 3. Museets formaal er at fremme videnskabelig forskning og oplysning.

§ 4. Til dette maal virker det:

a) ved vedlikehold og stadig økning av sit bibliotek og sine øvrige samlinger, der skal staa til almindelig benyttelse i overensstemmelse med de til enhver tid vedtagne bestemmelser,

b) ved understøttelse til undersøkelser og reiser i videnskabelige øiemed,

c) ved understøttelse til utgivelse av videnskabelige og populære skrifter,

d) ved andre midler som maatte staa til raadighet, f. eks. foredrag, avholdelse av kurser o. l.

§ 5. Saa længe de midler museet har til sin raadighet, er saa begrænset, at en metodisk og kraftig virksomhet i en flerhet av retninger ikke er mulig, skal midlerne saavel hvad bibliotekets og samlingernes utvikling som hvad bevilgninger til undersøkelser angaar, anvendes til fremme av de naturhistoriske, arkæologiske og historiske videnskaper, dog blir gjennemsnitlig halvparten av de til biblioteket henliggende annuer at anvende til anskaffelse av historisk literatur.

§ 6. Ved samlingernes forokelse og ved bevilgninger av understottelse i videnskabelige oiemed skal det fortrinsvis holdes for oie at bidra til belysning av de nordlige egne og fornemmelig av det nordenfjeldske Norge.

§ 7. Museets styre bestaar av 7 medlemmer, hvorav:

a) 2 medlemmer opnævnes av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab,

b) 2 medlemmer opnævnes av Trondhjems Museumsforening,

c) 2 medlemmer opnævnes av Det Kgl. Kirke- og Undervisningsdepartement,

d) 1 medlem vælges av og blandt museets samlingsbestyrere — bibliotekaren iberegnet.

Styremedlemmerne har en funktionstid av 2 aar. Hvert aar fratræer inden hver gruppe det medlem som har fungeret længst. Det forste aar efter vedtagelsen av denne fundats avgjøres ved lodtrækning, hvem der skal fratræ.

Samtlige styremedlemmer kan gjenvælges, hvis de ikke selv undslaar sig. De samme som opnævner medlemmer av styret, opnævner tillike det tilsvarende antal varamænd for disse. Varamændene opnævnes for samme tidsrum som de styremedlemmer i hvis forfald de skal fungere. Styret vælger hvert aar inden sin midte formand og næstformand.

§ 8. Styret sammenkaldes til mote efter indkaldelse av formanden saa ofte han finder det fornodent eller 2 av dets medlemmer forlanger det. Det forestaar og leder museets virksomhet og ovrige anliggender og har saaledes navnlig:

a) at ha indseende med at de museet vedkommende donatariske og testamentariske bestemmelser følges,

b) at bestyre og ha opsigt med museets faste og rorlige eiendomme og vaake over dets midler, og i dette oiemed i overensstemmelse med plakat av 10. april 1795 at gi paategning paa de av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs obligationer, som ifolge § 2 er stillet til museets raadighet,

c) at gjennemgaa alle til museet stilede andragender, forslag, med videre, og træffe de fornodne forfoininger til disse sakers avgjørelse,

d) at fastsætte det aarlige budget og fordelingen av dette paa de forskjellige avdelinger og virksomhetsomraader, samt fastsætte lønnen for museets tjenestemænd,

e) at ansætte de ved museet virkende tjenestemænd og utfærdige instrukser for deres virksomhet, og

f) overhodet at soke i alle henseender at fremme museets formaal ved de til styrets raadighet staaende midler.

§ 9. Styrets formand leder motenes forhandlinger, og i tilfælde av stemmelikhet gjor hans stemme utslaget. For at gyldig

beslutning skal kunne fattes av styret, maa mindst 4 av dettes medlemmer ha deltat i avstemningen.

§ 10. Næstformanden skal i formandens forfald overta dennes del av forretningerne. Han har tilsyn med museets arkiv, fører det nærmeste tilsyn med museets midler, og anviser alle dets utgifter. Det av og blandt museets samlingsbestyrere valgte medlem fører det nærmeste tilsyn med bygninger og inventar, samt med utgivelsen, trykningen og avsætningen av de i §§ 10 og 16 nævnte skrifter. Forøvrig fordeler styrets medlemmer sig imellem forretningerne.

§ 11. Saalænge de nuværende bestemmelser i nærværende fundats' § 5 staar ved magt, skal de av museets midler som kan avsees til utgivelse av videnskabelige skrifter (forsaavidt ikke testamentariske bestemmelser anderledes bestemmer) anvendes til trykning og utgivelse av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs skrifter av naturhistorisk, arkæologisk og historisk indhold, samt dets forhandlinger. Styret bestemmer i overensstemmelse med § 8 d) hvilket beløp aarlig kan anvendes hertil. Dog maa dette beløp aldrig være mindre end en femtedel av indtægterne av de under § 2 nævnte legater, medmindre direktionen i Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab i hvert enkelt tilfælde av ekstraordinære grunde samtykker heri. Vedkommende skrifter er museets eiendom og distribueres av dets bibliotek bl. a. som byttemiddel mot andre museers og videnskapsselskapers skrifter. Dog skal medlemmerne av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab erholde hver et eksemplar av skrifterne.

§ 12. For museets videnskabelige tjenestemænd (bibliotekar, bestyrere og konservatorer) skal saavel den av styret fastsatte løn som ansættelsesvilkaar og ansættelser approberes av Det Kgl. Kirke- og Undervisningsdepartement. Ansættelser i disse stillinger, samt i stillingene som kasserer og sekretær, skal kun ske efter forutgaat kundgjørelse av den ledige stilling og efter indhentede sakkyndige erklæringer om ansøkernes videnskabelige kvalifikationer.

§ 13. De av museets tjenestemænd hvis ansættelse approberes av Kirke- og Undervisningsdepartementet, kan i tilfælde av mislig forretningsførsel suspenderes av styret, som da midlertidig overdrar vedkommendes forretning til en anden og forelægger saken for departementet, som i tilfælde maa approbere den endelige avskedigelse. For de øvrige tjenestemænds vedkommende har styret avgjørende myndighet med hensyn til avskedigelser o. l. inden tjenestemandslovens ramme.

§ 14. For saker der angaar nogen av samlingerne eller bibloteket,

avgjøres av styret, bør vedkommende bestyrer tilkaldes til møte.

§ 15. Samlingernes tilstand bør mindst hvert 3die og 5te aar, og forøvrig saa ofte styret finder det fornødent, undersøkes av fagmænd, som avgir beretning til styret om undersøkelsen. Om denne beretning bør vedkommende bestyrer ha adgang til at avgi sin erklæring.

§ 16. Styret utgir hvert aar inden 15. mars en beretning om museets virksomhet i det forløpne aar, hvori anføres indtægter, det vedtagne budget, samt alle regnskapsekstrakter for museet og de til samme knyttede legater og fonds. Aarsberetningen trykkes i Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs skrifter (jfr. § 11) og skal tilstilles medlemmerne av Trondhjems Museumsforening.

§ 17. Museets eiendomme maa aldrig bortgives, avhændes eller pantsættes. Herfra undtas bytte og salg av dubletter, hvorom reglement utfærdiges av styret.

§ 18. Til revision av museets regnskaper opnævner Trondhjems Museumsforening og Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab hver en revisor.

§ 19. Forandringer i eller tillæg til denne fundats maa stadfæstes av Det Kgl. Kirke- og Undervisningsdepartement, og maa forinden saadan stadfæstelse kan ske paa forhaand være vedtat av saavel Trondhjems Museumsforening som av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab efter regulær behandling paa vedkommende forenings og selskaps generalforsamling eller aarsmøte, og for begges vedkommende maa der være ⅔ flertal av de møtende stemmer.

MOTIVER OG FORKLARINGER TIL FORANSTAAENDE UTKAST

Ad § 1. Det valgte uttryk «en til Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab knyttet videnskabelig institution» gaar jeg ut fra tilstrækkelig tydelig markerer museets stilling likeoverfor Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab.

Ad § 2. Hensigten med denne paragraf er at skaffe tilveie det retslige grundlag for museets dispositionsret over de nuværende samlinger og de av selskapets legater og fonds som stilles til museets raadighet. Jeg har ment at dette forhold kunde avgjøres ved en paragraf som nærværende, idet jeg forutsætter at den kommer til at indeholde en fortegnelse over samtlige de eiendomme, legater, fonds og rettigheter, som i tilfælde besluttes overført til

museets raadighet. Det blir i denne forbindelse et særskilt spørsmaal, hvilke legater og fonds her kan komme i betragtning. Saavidt jeg kan skjønne maa H. M. Kongens bidrag til videnskabernes selskap ialfald være unddrat herfra og maa disponeres av videnskapsselskapet direkte. Hvorvidt der til de øvrige legater og selskapets andel i det Hjelmstjerne-Rosencroneske fond findes bestemmelser, som stiller sig iveien for en saadan overføring, kjender jeg ikke til.

Ad § 3. Dækker de nuværende statuters § 1, blot med den forandring at jeg har ombyttet ordene «videnskabelige bestræbelser» med «videnskabelig forskning».

Ad § 4. Dækker i det store og hele de nuværende statuters § 2, kun med de forandringer som følger av at jeg forutsætter videnskapsselskapet i omordnet skikkelse vil komme til at virke ved siden av museet. Med hensyn til den noksaa detaljerte formulering av saavel denne som flere av de følgende paragrafer, vil jeg bemerke, at jeg har fundet saavidt mulig at burde benytte de nuværende statuters uttryksmaate og form, selv hvor denne kan sies at være en smule gammeldags eller kanske vel detaljert.

Ad §§ 5 og 6. Dækker nøiagtig de nuværende statuters §§ 3 og 4.

Ad § 7. Jeg har ombyttet ordene d i r e k t i o n med s t y r e og p r æ s e s og v i c e p r æ s e s med f o r m a n d og n æ s t f o r m a n d, idet jeg har ment at de gamle betegnelser her burde reserveres for videnskapsselskapet, men jeg har for mit vedkommende intet væsentlig at indvende imot at man ogsaa for museet anvender betegnelsene præses, vicepræses og direktion, skjønt dette kan komme til at skape forvirring, naar samme navn skal anvendes ogsaa for videnskapsselskapet.

Ad § 8. I og for sig kan der være meget at indvende imot en saa detaljert opregning av styrets pligter, som den nærværende paragraf indeholder; men jeg har ogsaa her fundet at burde holde mig til de nuværende statuter og bare føie til de ledd som er betinget av de nye forutsætninger. Jeg kan personlig ikke dømme om, hvorvidt det er nødvendig, som anført under punkt b), uttrykkelig at paalægge styret at gi paategning paa obligationer i overensstemmelse med plakat av 10. april 1795. Bestemmelsen er som man ser, tat direkte ut av de nugjældende statuter. Jeg finder videre at burde paapeke at styrets myndighetsomraade forsaavidt angaar punktene d) og e) er nærmere begrænset ved bestemmelsene i § 12.

Ad § 9. Trænger ingen nærmere forklaring.

Ad § 10. Denne paragraf dækker i det store og hele de nuværende statuters §§ 14 og 15, men jeg tror det er det hensigtsmæssigste at fastslaa en gang for alle, at det medlem av styret som er valgt av og blandt museets tjenestemænd, bør ha overtilsynet med bygninger og inventar, samt med utgivelsen av skrifterne. I

virkeligheten bør jo dette styremedlem fungere som museets direktør, men jeg har for nærværende ikke fundet det formaalstjenlig at foreslaa en egentlig direktorstilling oprettet (som tilfældet er ved Bergens Museum).

Ad § 11. Bestemmelsene i denne paragraf er helt nye og bør drøftes omhyggelig. Som det vil sees, foreslaar jeg her indtat en direkte bestemmelse om at de av museets midler som kan anvendes til videnskabelige publikationer, skal udelukkende anvendes til skrifter av naturhistorisk, arkæologisk og historisk indhold. Dette er efter min mening nødvendig, fordi det forutsættes at videnskapsselskapet senere kan komme til at utgi ogsaa videnskabelige skrifter av andet indhold; men disse bør da danne en serie for sig og bekostes av andre midler end de som for øieblikket staar til museets raadighet. Naar jeg foreslaar indtat en bestemmelse om at et visst mindste beløp av de aarlige indtægter av museets legater og fonds skal anvendes til utgivelse av videnskabelige skrifter, kan der selvsagt være spørsmaal om størrelsen av dette beløp, men en bestemmelse av denne art bør efter min mening ubetinget findes som en garanti for at legaternes oprindelige formaal kan bli overholdt. Den opførte femtedel er tat ganske paa slump, da jeg ikke har regnskaperne for haanden. Jeg har tænkt mig, at beløpet burde være ca. 5000 kroner.

Ad § 12. Denne paragraf dækker realiter 1ste ledd av § 16 i de nuværende statuter, samt bestemmelsen i de nuværende statuters § 11 b. Jeg har derimot ikke ment eller fundet det nødvendig at indta nogen bestemmelse om opsigelsestid, idet man nu har tjenestemandsloven at holde sig til.

Ad § 13. Denne paragraf er ment at skulle dække sidste ledd i de nuværende statuters § 16, men jeg antar at paragrafen uten videre kan utgaa som overflødig paa grund av den nye tjenestemandslov.

Ad § 14. Dækker de nuværende statuters § 18.

Ad § 15. Denne paragraf svarer i indhold til de nuværende statuters § 19. Det kunde være et spørsmaal om man ikke her burde indføre en bestemmelse om at de av kontrolkommissionene avgivne beretninger skal sendes videre fra styret til de institutioner som er repræsenteret i styret, eller ihvertfald til videnskapsselskapet. For yderligere at markere museets stilling til videnskapsselskapet vilde det kanske være hensigtsmæssig at la det sidste opnævne kontrolmedlemmerne.

Ad § 16. Paragrafen indeholder i det væsentlige helt nye bestemmelser svarende til museets nye stilling. Det foreslaatte tidspunkt som termin for styrets beretning om museets virksomhet er valgt ganske skjønsmæssig. Jeg har her gaat ut fra at aarsberetningen følger kalenderaaret, og under denne forutsætning anser jeg det foreslaatte tidspunkt for rimelig, idet styret vil ha 2½ mnd. til

utarbeidelsen av beretningen. Det er mulig at det vil være mere praktisk at la aarsberetningen følge budgetterminen, og i saa fald maa selvsagt tidspunktet for beretningen vælges anderledes, f. eks. 15. oktober.

Ad § 17. Ogsaa denne paragraf indeholder nye bestemmelser. I nogen grad indskrænker disse bestemmelser styrets handlefrihet, men jeg finder det naturlig at saadanne bestemmelser eksisterer. Jeg kan vanskelig tænke mig at de kan være generende for styret og byr samtidig museet visse garantier. Tilsvarende bestemmelser findes for Bergens Museum. I forbindelse med disse bestemmelser maa jeg ogsaa henstille til overveielse om der ikke bør indtas nogen bestemmelse om at styret ikke kan paaføre museet gjæld, med mindre f. eks. Kirke- og Undervisningsdepartementet eller Trondhjems kommune eller ev. videnskapsselskapet eller museumsforeningen uttrykkelig har git sit samtykke hertil. Jeg vil personlig anse det rigtig at en eller anden saadan bestemmelse blir indtat i fundatsen, og en saadan bestemmelse findes ogsaa i Bergens Museums fundats. Likeledes turde det være hensigtsmæssig at indføre en bestemmelse som i indhold dækker statuternes nuværende § 12.

Ad § 18. Spørsmaalet om revision og decision av museets regnskap kommer i en ny stilling, naar museet faar sit eget styre forskjellig fra videnskabernes selskaps direktion. Personlig tror jeg det vil være det greieste at følge de for offentlige stiftelser sedvanlig benyttede regler at overlate revision og decision til vedkommende departement, men det er jo logisk set det rigtigste, at videnskapsselskapet decidérer regnskaperne. Dette bør i tilfælde anføres i fundatsen. Personlig lægger jeg liten vegt paa hvilken fremgangsmaate man her vil foretrække, idet det efter min mening kun er om at gjøre at vælge den enkleste.

Ad § 19. Gir ikke anledning til nogen særskilt bemerkning.

Trondhjem 16. februar 1921.

Sem Sæland.

Bilag III.

UTKAST TIL STATUTER FOR DET KONGELIGE NORSKE VIDENSKABERS SELSKAB

§ 1. Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab i Trondhjem har til formaal at fremme videnskaperne særlig i det nordenfjeldske Norge (alt. «at fremme videnskabelige bestræbelser og oplysning særlig i det nordenfjeldske Norge»).

(Alternativt:

§ 1. Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab har til formaal at fremme videnskaperne og herunder særlig støtte videnskabelige bestræbelser i det nordenfjeldske Norge).

§ 2. Til dette maal virker det ved at avholde møter, utgi videnskabelige arbeider, bidra til driften av Trondhjems Museum, og forøvrig støtte videnskabelige tiltak ved de midler som i de enkelte tilfælder staar til raadighet.

§ 3. Hans Majestæt Kongen er, naar det maatte behage ham, selskapets protektor, med hans samtykke kan denne stilling ogsaa indtas av en anden. Til protektor sker hvert aar indberetning om selskapets virksomhet i det forløpne aar. Bestemmelserne i nærværende statuter maa ikke forandres uten protektors samtykke.

§ 4. Selskapet bestaar av norske og utenlandske medlemmer samt æresmedlemmer. Antallet av norske medlemmer maa ikke overskride 60, og antallet av utenlandske medlemmer maa likeledes ikke overskride 60. I ovenstaaende antal skal dog ikke medregnes de av selskapets medlemmer hvis alder er over 75 aar, samt de medlemmer selskapet hadde ved vedtagelsen av disse statuter.

§ 5. Selskapets medlemmer deles i grupper, der omfatter bestemte videnskaper. Fordelingen av medlemmerne inden de forskjellige grupper foretas av selskapet efter nedenstaaende maximaltal:

Gruppe 1. Historie (herunder kunsthistorie), arkæologi og filosofi samt sprogvidenskap med max. 15 norske og 15 utenlandske medlemmer.

Gruppe 2. Naturhistorie og medicin med max. 15 norske og 15 utenlandske medlemmer.

Gruppe 3. Matematik, fysik og kemi med max. 15 norske og 15 utenlandske medlemmer.
Gruppe 4. Teknik med max. 15 norske og 15 utenlandske medlemmer.

I hver gruppe bør som regel ⅔ av medlemmerne være bosat i Trondhjem og omegn.

Æresmedlemmerne staar utenfor gruppeinddelingen.

§ 6. Selskapets direktion bestaar av en præses, en vicepræses og en generalsekretær samt av formændene (ordførerne) for hver av de i § 5 nævnte grupper. Dens medlemmer fungerer i to aar. Første gang efter vedtagelsen av disse statuter avgaar 3 efter lodtrækning. Der avgaar vekselvis 4 eller 3 hvert aar. Medlemmerne kan gjenvælges.

Præses, vicepræses og generalsekretæren vælges ved skriftlig avstemning av selskapet, gruppeformændene (ordførerne) paa samme maate av de enkelte grupper (smlgn. § 8). Præses og generalsekretæren repræsenterer selskapet i styret for Trondhjems Museum.

§ 7. Direktionen forestaar og leder selskapets virksomhet og øvrige anliggender. Den har saaledes navnligen:

a) at paase at de selskapet vedkommende donatariske og testamentariske bestemmelser overholdes,
b) at forvalte og bestyre de av selskapets midler og eiendomme som ikke av selskapet er stillet til disposition for Trondhjems Museum,
c) at træffe bestemmelse om hvad der av det forhaandenværende materiale skal optas i selskapets skrifter,
d) bestemme tiden for selskapets møter og forøvrig fremme selskapets formaal ved de midler som maatte staa til raadighet.

Forat en direktionsbeslutning skal være gyldig, maa mindst 4 av direktionens medlemmer ha deltat i avstemningen. Præses leder direktionsmøtene, og i tilfælde av stemmelikhet gjør hans stemme utslaget. Direktionen skal føre protokol over sine møter og forhandlinger.

§ 8. Selskapets møter holdes i tiden fra midten av september til begyndelsen av juni. Møtene skal saavidt mulig holdes med regelmæssige mellemrum og antallet av dem maa ikke — med mindre særlige omstændigheter gjør det nødvendig — sættes mindre end 5 pr. aar. Herav skal mindst 2 være fællesmøter for alle selskapets grupper.

Paa det ene av disse fællesmøter, der skal holdes om høsten, inden midten av november maaned, foretas valg paa alle i § 6 omhandlede embedsmænd og paa 2 revisorer samt decision av selskapets regnskaper for det foregaaende budgetaar. Paa det sidste fællesmøte for sommeren fremlægger

direktionen beretning om selskapets virksomhet, samt budgetforslag for det efterfølgende aar. I samme møte foretas valg paa nye medlemmer av selskapet.

§ 9. Selskapets forhandlinger er offentlige, og adgangen til dem er fri. Naar selskapets indre anliggender drøftes, har kun selskapets medlemmer ret til at være tilstede. Fraværende medlemmer har ikke ret til at stemme i selskapets anliggender.

§ 10. I møtene holdes foredrag og diskussion om videnskabelige emner. Foredrag anmeldes til generalsekretæren, som ogsaa utfærdiger kundgjørelse om møtene. Præses kan gi ikke-medlemmer av selskapet adgang til at holde foredrag. Generalsekretæren tilstiller dagspressen i Trondhjem kortfattede referater fra møtene.

§ 11. I selskapets skrifter, som utgaar til ubestemte tider, optas originale avhandlinger over videnskabelige emner, beretninger om opdagelser og reiser i videnskabelige øiemed i de nordlige egne, samt referater av de videnskabelige forhandlinger i selskapets møter.

Ønsker et medlem et av ham forfattet arbeide trykt i selskapets skrifter, maa dette fremlægges eller refereres i et møte. Ogsaa utenforstaaende kan faa arbeider trykt i selskapets skrifter, naar selskapets midler tillater dette og arbeidet fremlægges til trykning av et av dets medlemmer. Saadanne arbeider skal paa titelbladet indeholde meddelelse om hvem dette medlem er. Generalsekretæren har at paase, at de godkjendte arbeider trykkes i den orden hvori de indleveres.

§ 12. Valg paa nye medlemmer foregaar i det sidste møte i vaarsemestret. Naar en plads er ledig, underretter generalsekretæren vedkommende gruppes formand, som anmoder gruppens norske medlemmer om at indsende skriftlige og motiverte forslag om valg av et nyt medlem. De indkomne forslag drøftes først i et gruppemøte og maa for at kunne indbringes for fællesmøtet være vedtat av mindst halvparten av gruppens i Trondhjem og omegn boende medlemmer. Valget foregaar i fællesmøtet ved skriftlig avstemning og uten diskussion. Til vedtagelse kræves ⅔ flertal av de møtende stemmer, og at herunder mindst 20 av selskapets i Trondhjem og omegn boende medlemmer har deltat i avstemningen.

Valget av selskapets norske medlemmer skal være begrænset til fortrinsvis at omfatte videnskapsmænd som er bosat i Trondhjem eller det nordenfjeldske Norge, eller hvis arbeide er av særlig betydning for selskapets virksomhet eller for utforskningen av det nordenfjeldske Norge.

Æresmedlemmerne foreslaaes av selskapets direktion.

Valget av æresmedlemmer foregaar i fællesmøtet efter de for medlemmer gjældende bestemmelser.

Ethvert nyoptat medlem mottar medlemsdiplom, underskrevet av selskapets præses og generalsekretær. Generalsekretæren fører fortegnelse over selskapets medlemmer.

§ 13. Ethvert medlem erholder et eksemplar av selskapets skrifter, og selskapets norske medlemmer betaler en aarlig kontingent av kr. 5.00.

§ 14. Til hjælp ved forvaltningen av selskapets midler og ved administrationen kan direktionen anta en lønnet kasserer samt en lønnet sekretær.

§ 15. Forslag til forandringer i eller tillæg til disse statuter maa fremsættes paa et av selskapets fællesmøter, men kan først komme under behandling paa et følgende fællesmøte og ikke tidligere end 3 mndr. efterat forslaget blev fremsat. Ethvert saadant forslag skal undergis forberedende behandling av en komité paa 3 eller 5 medlemmer, hvorav forslagsstilleren opnævner det ene og direktionen de øvrige. Komiteens betænkning om forslaget maa være utlagt mindst 8 dage før den endelige behandling finder sted. Til vedtagelse kræves ⅔ flertal av de møtende.

MOTIVER OG FORKLARINGER TIL FORANSTAAENDE UTKAST TIL STATUTER FOR DET KONGELIGE NORSKE VIDENSKABERS SELSKAB

Ad § 1. Paragrafen kan bibeholdes i den form den har i de nu gjældende statuter, men jeg synes det vil være naturlig at man præciserer og moderniserer den en smule, specielt anser jeg det for hensigtsmæssig at man i denne paragraf fastslaar, at selskapets arbeidsomraade fortrinsvis skal være det nordenfjeldske Norge. Den foreslaatte form er forøvrig noget nær identisk med § 1 i statuterne for Kristiania Videnskapsselskap.

Ad § 2. Trænger ingen nærmere forklaring.

Ad § 3. Denne paragraf er som det vil sees uforandret optat fra de nuværende statuter, idet jeg gaar ut fra at man ved den foreslaatte omorganisation av selskapet ikke foretar andre forandringer end dem som nødvendiggjøres av denne omordning selv.

Ad § 4. Naar jeg foreslaar det maximale antal av norske medlemmer sat til 60, gaar jeg ut fra at ca. ⅔ av dette antal kommer til at bo i Trondhjem og omegn, ⅓ i det øvrige land. Tallet kan

selvsagt være gjenstand for nærmere diskussion. Hensigten med bestemmelsen om at medlemmer hvis alder er over 75 aar, ikke skal medregnes i ovenstaaende antal, er at hindre at ældre og mindre arbeidsdygtige medlemmer optar plads til fortrængsel for yngre kræfter som ellers burde være medlemmer. Dette forhold har været adskillig diskuteret i Kristiania Videnskapsselskap. Selvfølgelig kan der tænkes tilfælde hvor et medlem som er over 75 aar, er like arbeidsdygtig og virksom for selskapets interesser som yngre medlemmer, men regelen er jo at mennesker i en saavidt høi alder ikke længer er helt arbeidsdygtige, og der ligger selvsagt intet fornedrende i den bestemmelse at de fra nævnte aldersgrænse av regnes for overtallige, men nyder forøvrig nøiagtig samme rettigheter som andre medlemmer.

Paragrafen indeholder ogsaa de nødvendige overgangsbestemmelser med hensyn paa selskapets nuværende medlemmer, idet jeg gaar ut fra at heller ikke disse regnes med i ovennævnte maximaltal. I praksis vil derimot forholdet stille sig anderledes, at netop endel av selskapets nuværende medlemmer kommer til at danne kjernen ogsaa i den fremtidige utvikling av selskapet, og det er selvsagt ikke meningen at man skal opta 60 nye medlemmer utenom de nuværende. Angaaende fremgangsmaaten ved opnævnelsen av de første nye medlemmer tillater jeg mig at henvise til min skrivelse foran (s. 8—9).

Ad § 5. Oprindelig hadde jeg tænkt mig at selskapets medlemmer helst burde inordnes i to klasser, en historisk-filosofisk og en matematisk-naturvidenskabelig klasse. En saadan ordning vilde imidlertid medføre at der maatte bli stor ulikhet mellem medlemsantallet i disse to klasser, og jeg er av den grund blit staaende ved forslaget om en række sideordnede grupper. Hele organisationen blir derved saavidt jeg kan forstaa enklere og mere hovelig for de lokale forhold. Denne gruppeinddeling vil ogsaa ha sin store fordel med hensyn paa den fremtidige ordning jeg har tænkt mig for selskapets skrifter. Hver enkelt av de opførte grupper skulde nemlig herved faa sin særskilte serie av publikationer og være ansvarlig for denne. Medlemsantallet inden de enkelte grupper har jeg sat like stort. Selvom behovene kan være litt forskjellige ved de enkelte grupper, vil det ikke være særlig paakrævet at gjøre nogen forandringer i de maximaltal som opføres i lovene.

Jeg er litt i tvil om plaseringen av fag som mineralogi og geologi, om disse bør gaa ind under gruppe 2 eller gruppe 3. Gruppe 2 har jeg tænkt mig væsentlig som omfattende biologiske videnskaper, zoologi, botanik, antropologi o. l., men det er mulig at man burde ta med alle beskrivende naturfag i denne gruppe, altsaa alt hvad man pleier henregne til naturhistorie. Dette spørsmaal maa man forøvrig drøfte nærmere i detaljer senere.

Naar jeg foreslaar tat ind i paragrafen en bestemmelse om at

som regel bor $^{2}/_{3}$ av medlemmerne i hver gruppe være bosat i Trondhjem og omegn, er det fordi jeg har ment, at der ialfald bor findes en viss regel om forholdet mellem antallet av de av selskapets medlemmer som bor i Trondhjem og de som bor i det øvrige land. Der vil nemlig let bli vanskeligheter ved opnævnelsen av nye medlemmer, hvis det ikke med en gang slaaes fast at hovedmassen av medlemmerne skal være bosat i Trondhjem og omegn, og at antallet av de utenbysboende maa være forholdsvis sterkt begrænset. Jeg henviser i denne forbindelse forøvrig til bestemmelsen i § 12.

Ad § 6. Ved den foreslaatte sammensætning av direktionen vil, som man ser, hver enkelt gruppe faa en repræsentant i samme. Disse repræsentanter vælges av og blandt vedkommende gruppes medlemmer. Desuten vælges præses, vicepræses og sekretær (generalsekretær) av selskapet i fællesmøte. Stillingen som generalsekretær bør naturligvis helst indehas av en og samme person i længre tid, naar man kan faa et dertil skikket og villig medlem, mens præses og vicepræses antagelig kommer til at veksle forholdsvis hyppig. Istedetfor at vælge disse embedsmænd paa 2 aar som foreslaat i utkastet, kunde det ogsaa være tale om at følge de regler, som gjælder ved Kristiania Videnskapsselskap, hvor præses fungerer kun i et aar, hvorefter vicepræses rykker op og fungerer det efterfølgende aar. Herved faar man endda hyppigere ombytte av præses, men med det mindre antal medlemmer vi faar her i Trondhjem at vælge imellem, tror jeg ikke det er fordelagtig at fastsætte i statuterne et altfor hyppig skifte i selskapets embedsstillinger.

Ad § 7. Idet jeg henviser til utkastet til fundats for Trondhjems Museum, gaar jeg ut fra at direktionen ikke vil faa noget at gjøre med forvaltningen av de av selskapets midler og eiendomme som stilles til museets raadighet. Naar jeg videre foreslaar at direktionen har at træffe bestemmelse om hvad der av det forhaandenværende materiale skal optas i selskapets skrifter, gaar jeg ut fra at de enkelte grupper blir praktisk talt suveræne likeoverfor den faglige side av alle saadanne spørsmaal. Men direktionen maa ha formel myndighet til at gripe ind, hvis det skulde vise sig at der kommer til at bestaa større uoverensstemmelser mellem de krav de enkelte grupper stiller til den videnskabelige gehalt av disse publikationer.

Ad § 8. Det foreløbige minimumstal av møter, 5 pr. aar, vil man muligens finde er for litet. Jeg har imidlertid ment at det ikke vil være hensigtsmæssig at fastslaa i statuterne et større antal end det man med sikkerhet tror man kan klare. Møterne blir naturligvis at holde saa ofte det er paakrævet, det vil si saa ofte nogen av medlemmerne har meddelelser av interesse at fremlægge. Møterne kan enten arrangeres som fællesmøter eller som gruppemøter. I sidste

tilfælde gaar jeg ut fra vedkommende gruppes formand (ordfører) leder møtet, men at alle selskapets medlemmer har ret til at delta som i fællesmøterne, undtagen naar gruppens interne saker behandles.

Med hensyn til de administrative spørsmaal som skal behandles paa de to fællesmøter, bør vel valg av embedsmænd foregaa om høsten og indvalget av nye medlemmer i fællesmøtet om vaaren, men beretninger o. l. bør vistnok følge budgetaaret, saaledes at hvis man regner budgetaaret fra 1. juli, istedetfor fra kalenderaarets begyndelse, bør beretningen om selskapets virksomhet foreligge paa høstmøtet. Muligens bør ogsaa skiftet av embedsmænd under denne forutsætning foregaa om sommeren.

Ad § 9. Paragrafen svarer til de tilsvarende bestemmelser i Kristiania Videnskapsselskap.

Ad § 11. Rent generelt indeholder denne paragraf samme bestemmelser som de nuværende statuters § 5. Detaljbestemmelserne er overensstemmende med de tilsvarende bestemmelser for Kristiania Videnskapsselskap.

Ad § 12. I det store og hele svarer de foreslaatte regler for indvalg til de regler som gjælder i Kristiania Videnskapsselskap. Jeg tror det vil være rigtig at forslag om valg av nye medlemmer først passerer vedkommende gruppe og godkjendes av denne, før forslagene kan bringes ind for fællesmøtet. Jeg er opmerksom paa at der kan tænkes og forekomme tilfælde, hvor en enkelt gruppe paa den maate kan komme til at holde personer utenfor selskapet længer end forsvarlig, men paa den anden side bør den specielle faglige indsigt ha størst mulig indflydelse ved valg av nye medlemmer. Bestemmelsen om at mindst halvparten av gruppens i Trondhjem og omegn boende medlemmer maa støtte et forslag om indvalg, forat dette skal kunne bringes ind for fællesmøtet, er efter mit skjøn nødvendig, om ikke et forsvindende mindretal skal kunne optræ paa gruppens vegne. Samme hensigt vil man naturligvis kunne opnaa ogsaa ved andre bestemmelser. Jeg tror dog den foreslaatte regel vil være grei at praktisere. Det samme gjælder de foreslaatte regler om valget i fællesmøtet. I gruppen diskuterer man de foreslaatte kandidaters kvalifikationer, men i fællesmøtet maa valget foregaa uten saadan diskussion. Naar jeg foreslaar valget av selskapets norske medlemmer begrænset til fortrinsvis at omfatte videnskapsmænd som er bosat i Trondhjem eller det nordenfjeldske Norge, eller hvis arbeide er av særlig betydning for det videnskabelige liv i denne landsdel, er det som allerede anført i bemerkningerne til § 5, for at gi selskapet en naturlig begrænsning i sammenligning med Kristiania Videnskapsselskap. Det er selvfølgelig meningen at selskapet samtidig skal virke til fremme av videnskaperne i sin almindelighet. Gruppe 4 bør muligens ogsaa søkes

utviklet til at samle hele landets videnskabelige indsigt paa teknikens omraade.

Ad § 13. Jeg gaar ut fra at selskapets medlemmer senere ikke kommer til at betale kontingent, men det er nodvendig at norske medlemmer indtil videre betaler kontingent av hensyn til de ældre medlemmer som for tiden betaler kontingent, og som vil komme til at betale kontingent som medlemmer av Trondhjems Museumsforening, hvis de melder sig ut av selskapet og gaar ind i denne forening.

Ad § 14. Trænger ingen nærmere forklaring.

Ad § 15. Svarer til de nuværende statuters § 20.

Trondhjem 16. februar 1921.

Sem Sæland.

Forslag fremsatt av

doktor Halfdan Bryn.

1. Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab i Trondhjem beslutter for fremtiden at organisere sig i to avdelinger:
   a. Den ene avdeling fortsætter selskapets nuværende virksomhet som forskningsinstitut. Denne gren av selskapet beholder alle selskapets nuværende eiendomme, fonds og øvrige indtægter, deri ogsaa indbefattet selskapets nuværende medlemsindtægter. Denne avdeling benævnes: *Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Museum.*
   b. Den anden avdeling, som benævnes *Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab,* organiseres efter de for moderne videnskapsselskaper gjældende principer, idet den første grundstamme foreslaaes opnævnt av det nuværende Kongelige Norske Videnskabers Selskabs direktion sammen med de av selskapets medlemmer som tillike er medlemmer av Kristiania Videnskapsselskap.
2. Begge avdelinger blir helt selvstændige og har hver sit selvstændige styre.

Alternativt vil jeg foreslaa følgende ordlyd av punkt 1 b: «den anden avdeling, som benævnes *Trondhjems Videnskapsselskap*», etc.

Trondhjem 28. februar 1923.

H. Bryn.

Forslag fremsatt av

justitiarius Beichmann.

Trondhjem 14. mars 1923.

Til direktionen for
Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab.

Efter den ærede direktions anmodning om at utarbeide forslag til en ændret organisation av selskapet overensstemmende med de ideer, som jeg gav uttryk for i en artikel i Trondhjems Adresseavis sidste høst, har jeg utarbeidet vedlagte utkast til forandringer i selskapets statuter og utkast til reglement for en særskilt gruppe av videnskabelig arbeidende medlemmer av selskapet.

Grundtanken er at selskapet uten at opgi noget av sin hittidige virksomhet, saaledes som denne har utfoldet sig efter de nuværende statuter, ogsaa bør kunne gi plads for den form av videnskabelig virksomhet som er særegen for de fleste videnskapsselskaper, nemlig regelmæssige forhandlingsmøter om videnskabelige emner av en sammenslutning av aktive videnskapsdyrkere, en form som selskapet fra begyndelsen av ogsaa rummet og længe opretholdt. Jeg har derved gaat ut fra, at det maatte være en betingelse, at der inden de aktive videnskapsdyrkeres kreds paa stedet var en trang til saadanne forhandlingsmøter, og at kredsen var tilstrækkelig talrik til at opretholde en derpaa rettet organisation. Herom kan der maaske reises tvil, og jeg har derfor fundet det rigtigst, at statutforandringen ikke p a a b y d e r dannelsen av en saadan særskilt gruppe videnskabelig arbeidende medlemmer, men alene g i r a d g a n g til at danne en saadan gruppe, naar forholdene findes at tillate det. Av samme grund har jeg ogsaa mest mulig indskrænket forandringerne i statuterne og henvist de nærmere regler om gruppens organisation og funktionering til et særskilt reglement. Jeg har fastholdt, at den økonomiske ledelse ogsaa efter gruppens oprettelse maa henligge under selskapets direktion, og har ikke foreslaat nogen forandring i denne direktions sammensætning, idet jeg mener, at gruppens oprettelse ikke gjør nogen saadan forandring paakrævet og navnlig ikke gjør det paakrævet at indføre en særrepræsentation for gruppen.

Det har vist sig at være noget vanskelig at finde et nogenlunde velklingende og paa samme tid betegnende navn paa gruppen. Jeg er blit staaende ved «gruppe» og gir denne benævnelse fortrinet fremfor «avdeling», «utvalg» og «klasse», som jeg ikke finder saa betegnende. Ordet «klasse» har jeg derimot anvendt paa de underavdelinger av gruppen, som jeg foreslaar at der skal kunne dannes. Forsaavidt er jeg i overensstemmelse med hvad der gjælder for Christiania Videnskabsselskab. Men det erkjendes villig, at der kan være delte meninger om hvilke benævnelser der er at foretrække.

I utkastet til reglement har jeg, som det vil sees, i meget fulgt professor Sælands utkast. Endel detaljer er utelatt som overflødige; de fleste avvikelser skyldes naturligvis «gruppens» indordning under selskapet. Hvor høit man skal sætte maksimumstallet for medlemmer, kan der være tvil om. Jeg skulde tro, at et antal av 50 indenlandske medlemmer vil være høit nok, selv om man regner med, at adskillige indenbys medlemmer efterhaanden kommer til at fraflytte byen og efterfølges av andre, for hvem der ogsaa bør være en plads i gruppen. Av adgangen til at opta utenlandske medlemmer antar jeg der bør gjøres en sparsom bruk, og jeg har derfor foreslaat et maksimum av 20. Med hensyn til maaten, hvorpaa den første opsætning av gruppen skal foregaa, har jeg fulgt, hvad jeg i den ovennævnte avisartikel hadde antydet. Jeg gaar ut fra, at direktionen i fornøden utstrækning vil raadføre sig med videnskabelige kredse i byen, inden den foretar opnævnelsen. Jeg har ikke trod at kunne foreslaa benævnelsen «præses» og «vicepræses» for gruppens formand og viceformand. Man maatte isaafald — for at undgaa forvekslinger — forandre benævnelserne for formanden og viceformanden i selskapets direktion, som nu heter «præses» og «vicepræses», og herom bør der ikke være tale saalænge det ikke er sikkert, at en saadan gruppe vil bli oprettet og vise sig levedygtig. Jeg har heller ikke fundet det rigtig at foreskrive, at gruppen skal inddeles i underavdelinger («klasser») og bestemme hvilke fag disse skal omfatte. Det vil efter min mening være bedre at overlate dette til gruppens egen bestemmelse.

Jeg er ikke blind for, at adskillige av de i reglementsutkastet foreslaaede bestemmelser kan være gjenstand for tvil, og at de ved en yderligere bearbeidelse kan gives en saavel i indhold som i form heldigere avfatning. Men jeg antar, at utkastet, som det nu foreligger, vil være tilstrækkelig til at vise, hvordan de i min ovennævnte artikel i «Trondhjems Adresseavis» fremholdte tanker i tilfælde kunde realiseres.

Ærbødigst

Beichmann.

UTKAST TIL FORANDRINGER I SELSKAPETS STATUTER

§ 1 uforandret.

§ 2 skal lyde:

«Til dette maal virker selskapet:

a) som nuv. littr. a.

b) ved videnskabelige forhandlinger og foredrag.

c) som nuv. littr. b.

d) som nuv. littr. c.

e) ved andre midler, f. eks. populære foredrag og utbredelse av populære skrifter.»

Paragraferne 3 og 4 slaaes sammen til en § (§ 3).

§ 4 skal lyde:

«Til avholdelse av videnskabelige forhandlinger og foredrag kan der dannes en særskilt gruppe av medlemmer som aktivt deltar i videnskabelig arbeide. Gruppen dannes, naar selskapets direktion finder, at forholdene tillater det, og derom fremsætter forslag, som bifaldes av selskapets generalforsamling med to tredjedels flertal.

Gruppen bor saavidt mulig rumme repræsentanter for de væsentligere grene av det videnskabelige arbeide i Trondhjem og omegn. Saaledes bor ogsaa de væsentligere ved Norges Tekniske Hoiskole i Trondhjem dyrkede videnskaper sokes repræsenteret i gruppen.

Nærmere bestemmelser om gruppens organisation og virkemaate gives i særskilt reglement, vedtat paa den i nærværende statuters § 20 angivne maate.»

I § 5 tilfoies:

«Bestemmelse om, hvad der av det forhaandenværende materiale skal indtages, træffes av selskapets direktion, eller naar en saadan særskilt gruppe som i foregaaende § omhandlet, er dannet, av direktionen i forening med 3 dertil opnævnte medlemmer av gruppen.

I skrifterne optages endvidere direktionens aarsberetning, og naar en saadan særskilt gruppe er dannet, tillike aarsberetningen fra gruppens styre og referat av gruppens offentlige forhandlinger.»

§ 6 uforandret.

§ 7 skal lyde:

«Enhver som interesserer sig for selskapets virksomhet, kan bli medlem av selskapet ved i skriftlig henvendelse til direktionen at uttale onske derom. Man kan kun indtræde som medlem fra et aars begyndelse av, og anmeldelse til direktionen maa være indsendt inden den foregaaende 1ste december. Onsker et medlem at uttræde, maa dette likeledes anmeldes skriftlig for direktionen inden 1ste december i det aar, fra hvis utgang uttrædelsen skal gjælde.

Medlemmerne betaler en aarlig kontingent av mindst 5 kroner, som erlægges efter paakrav inden aarets utgang. Medlemmer som staar til rest med kontingent for 2 aar, kan av direktionen strykes

av selskapets medlemsliste. Medlem, som engang for alle erlægger mindst 100 kroner, blir livsvarig medlem.

Til livsvarig medlem kan av direktionen ogsaa utnævnes saadanne som ved donationer eller paa anden maate har indlagt sig fortjeneste av selskapet.

De som er indvalgt som medlemmer av den i § 4 omhandlede særskilte gruppe, blir uten særlig anmeldelse medlemmer av selskapet.

Til æresmedlemmer av selskapet kan av direktionen utnævnes saadanne som har indlagt sig særlig fremtrædende fortjenester av videnskaben eller av selskapet. Naar den i § 4 omhandlede særskilte gruppe er dannet, kan utnævnelse til æresmedlem alene ske efter indstilling fra gruppen.

De av direktionen utnævnte livsvarige medlemmer og æresmedlemmer betaler ingen kontingent.

Ethvert medlem av selskapet har ret til at erholde et eksemplar av selskapets skrifter.»

§ 8 uforandret.

I § 9 gives littr. e følgende lydelse:

«at træffe bestemmelse om trykning, forhandling og utdeling av selskapets skrifter.»

I § 10 utgaar sidste punktum.

I § 11 littr. a tilføies:

«Naar en saadan særskilt gruppe er dannet som i § 4 omhandlet, blir et passende beløp at stille til gruppens raadighet til bestridelse av utgifter.»

UTKAST TIL REGLEMENT FOR DEN I STATUTERNES § 4 OMHANDLEDE SÆRSKILTE GRUPPE

1. Gruppens formaal er at fremme den videnskabelige virksomhet i Trondhjem og det nordenfjeldske Norge ved videnskabelige forhandlinger og foredrag.

2. Antallet av gruppens indenlandske medlemmer maa ikke overstige 50, heri ikke medregnet de medlemmer som har fyldt 75 aar. Gruppen kan ogsaa ha utenlandske medlemmer, hvis antal dog ikke maa overstige 20.

Videnskapsselskapets æresmedlemmer er ogsaa medlemmer av gruppen, men medregnes ikke i de ovenfor bestemte antal.

3. Naar gruppen er besluttet oprettet, opnævner Videnskapsselskapets direktion ved enstemmig beslutning 12 av de i Trondhjem eller omegn boende medlemmer av selskapet, som beskjæftiger sig med videnskabelig arbeide, til medlemmer av gruppen. De saaledes opnævnte 12 medlemmer vælger saa mindst 9 og høist 18 andre medlemmer fortrinsvis blandt de i Trondhjem eller omegn bosatte medlemmer av Videnskapsselskapet. Ved valget blir forskriften i

selskapets statuter § 4 at iagtta. Det foretages i et eller flere møter under ledelse av Videnskapsselskapets præses eller vicepræses. Til gyldig valg utfordres at ha opnaadd mindst 8 stemmer. Stemme kan alene avgis ved personlig fremmøte.

Naar mindst 9 medlemmer saaledes er valgt, kan gruppen beslutte at konstituere sig og vælge styre.

4. Gruppens styre bestaar av en formand, en viceformand og en sekretær. Valget gjælder for saa lang tid, som gruppen selv bestemmer, dog ikke over 2 aar for formand og viceformand og ikke over 5 aar for sekretæren.

5. Gruppen kan beslutte at inddele sig i klasser omfattende bestemte videnskapsgrene. Forslag om saadan inddeling fremsættes i et møte og kan ikke endelig vedtages før i et senere møte. Til vedtagelse utfordres to tredjedele av de møtendes stemmer. Er klasseinddeling besluttet, vælger den eller de klasser, hvortil formanden og viceformanden ikke hører, en særskilt ordfører til at lede klassens forhandlinger. I de klasser som formanden og viceformanden tilhører, ledes forhandlingerne av disse. Klasseordførerne vælges for en tid av ikke over 2 aar og fratræder i ethvert fald, hvis der til formand eller viceformand vælges et andet medlem av vedkommende klasse.

Gruppen kan beslutte at klasseordførerne skal være medlemmer av gruppens styre.

6. Styret forestaar og leder gruppens virksomhet og bestemmer tiden for møterne. Det forvalter de midler som staar til gruppens raadighet under iagttagelse av de bestemmelser, som maatte være fastsat av Videnskapsselskapet eller av vedkommende giver eller testator. For midlernes anvendelse avlægges aarlig regnskap.

Styrets møter ledes av formanden eller i hans forfald av viceformanden. Gyldig beslutning kan ikke fattes med mindre end 2 stemmer. I tilfælde av stemmelikhet gjør formandens eller i hans forfald viceformandens stemme utslaget. Over styrets forhandlinger føres protokol.

7. Gruppens møter holdes i tiden fra midten av september til begyndelsen av juni. De skal saavidt mulig holdes med regelmæssige mellemrum, og antallet av dem maa i almindelighet ikke være mindre end 5 pr. aar. Herav skal, om klasseinddeling har fundet sted, mindst 2 være fællesmøtes for alle klasser, et om høsten og et om vaaren. Paa det ene av disse møter fremlægger styret aarsberetning og regnskap, som derefter oversendes til Videnskapsselskapets direktion.

8. Møterne er offentlige. Dog har alene medlemmer adgang til at være tilstede, naar indre anliggender behandles. I avstemninger og valg kan alene tilstedeværende medlemmer delta.

9. Foredrag som ønskes avholdt i møterne, maa forut anmeldes til sekretæren. Med tilladelse av formanden (viceformanden), eller

forsaavidt angaar klassemoter, av klassens ordforer, kan foredrag avholdes ogsaa av ikke-medlemmer.

10. Kundgjorelse om moterne med angivelse av, hvad der skal behandles, utfærdiges av sekretæren. Han sorger for, at der optages referat av forhandlingerne. Et kortfattet referat av disse tilstilles dagspressen i Trondhjem.

11. Videnskabelige arbeider som onskes trykt blandt Videnskapsselskapets skrifter maa fremlægges eller refereres i et mote (gruppemote eller klassemote). Arbeider av ikke-medlemmer kan ogsaa optages, naar de er fremlagt til trykning av et medlem. Anbefaler gruppen eller klassen et arbeide til trykning, oversendes det av sekretæren til Videnskapsselskapets direktion til avgjorelse overensstemmende med § 5 i selskapets statuter.

12. Indvalg av nye medlemmer kan alene foretages efter skriftlig og motiveret forslag fra et eller flere av gruppens medlemmer. Finder klasseinddeling sted, refereres forslaget forst i et mote i vedkommende klasse, og hvis det anbefales av klassen med mere end halvdelen av de motendes stemmer, forelægges det til avstemning paa et fællesmote. Finder klasseinddeling ikke sted, maa det efterat være refereret i et mote, forst undergis behandling enten av styret eller et særskilt utvalg, hvorefter det undergis avstemning i et senere mote.

Avstemningen over forslaget foregaar skriftlig. Til vedtagelse kræves to tredjedels flertal av de motendes stemmer. Opnaaes dette stemmetal, men har mindre end to tredjedele av gruppens i Trondhjem eller omegn boende medlemmer deltat i avstemningen, blir ny avstemning at foreta i det folgende mote, hvor valg kan finde sted med to tredjedele av de motendes stemmer.

Til nye indenlandske medlemmer skal fortrinsvis vælges videnskapsmænd som er bosat i Trondhjem eller det nordenfjeldske Norge, eller hvis arbeide angaar eller har særlig betydning for denne landsdel.

Paa samme maate som med valg av nye medlemmer forholdes ogsaa med forslag om indstilling til Videnskapsselskapets direktion om utnævnelse av æresmedlemmer av selskapet.

13. Gruppens indenlandske medlemmer betaler samme kontingent som er eller maatte bli fastsat for Videnskapsselskapets medlemmer i almindelighet. Utenlandske medlemmer betaler ingen kontingent.

14. Til ethvert medlem av gruppen utstedes diplom undertegnet av gruppens styre. Fortegnelse over medlemmerne fores av sekretæren.

15. Forandringer i eller tillæg til dette reglement kan alene besluttes paa folgende maate: Forslag maa fremsættes skriftlig paa et mote i gruppen (fællesmote) og kan ikke behandles for paa et senere mote, efterat være behandlet av en komité paa 3 eller 5

medlemmer opnævnt av gruppen. Komitéens betænkning om forslaget maa derhos ha utligget til eftersyn i mindst 8 dage for forslagets behandling. Til vedtagelse utfordres to tredjedels flertal av de møtende. Er forslaget vedtat av gruppen, sendes det til Videnskapsselskapets direktion som forelægger det for en ordinær eller ekstraordinær generalforsamling ledsaget av sin uttalelse. Til vedtagelse av generalforsamlingen utkræves likeledes to tredjedels flertal av de møtende.

STATUTER

FOR

DET KONGELIGE NORSKE VIDENSKABERS SELSKAB,

(TRONDHJEMS MUSEUM)

vedtagne i Generalforsamling den 10de Juni 1874 og meddelte naadigst Stadfæstelse af Hs. Maj. Kong Oscar II den 29de Juli s. A., samt med Forandringer, vedtagne i Generalforsamlinger den 28de Februar 1896, 20de Oktober 1897, 14de Marts 1902 og 6te November 1903 og stadfæstede henholdsvis ved kgl. Resolutioner af 2den November 1896, 8de Februar 1898, 15de Juli 1902 og 13de Februar 1904.

§ 1.

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab i Trondhjem (Trondhjems Museum*) har til Formaal at fremme videnskabelige Bestræbelser og og Oplysning.

§ 2.

Til dette Maal virker det:

a. ved Vedligeholdelse og stadig Forogelse af sit Bibliothek og sine øvrige Samlinger, der skulle staa til almindelig Benyttelse overensstemmende med de derom til enhver Tid vedtagne Regler;
b. ved Understottelse til Undersogelser og Reiser i videnskabelige Øiemed;
c. ved Understottelse til Udgivelse af videnskabelige Arbeider og ved Optagelse af saadanne i sine Skrifter;
d. ved andre Midler, som maatte staa til Raadighed, f. Ex. Foredrag, videnskabelige Forhandlinger, populære Skrifters Udbredelse.

§ 3.

Saalænge de Midler, Selskabet kan raade over, er saa begrændsede, at en methodisk og kraftig Virksomhed i en Flerhed af Ret-

*) Parenthesen er vedtaget i Generalforsamling den 6te November 1903 og stadfæstet ved kgl. Res. af 13de Februar 1904.

ninger ikke er mulig, skulle Midlerne, saa vel hvad Bibliothekets og Samlingernes Udvikling, som hvad Bevilgning af Understottelse angaar, fortrinsvis anvendes til Fremme af de naturhistoriske, arkæologiske og historiske Videnskaber. Dog bliver gjennemsnitlig mindst Halvparten af de til Bibliotheket henlagte Annuer at anvende til Anskaffelse af historisk Litteratur.*)

§ 4.

Ved Samlingernes Forogelse og Bevilgning af Understottelse i videnskabelige Oiemed skal det fortrinsvis haves for Oie at bidrage til den videnskabelige Belysning af de nordlige Egne og fornemmelig af det nordenfjeldske Norge.

§ 5.

I Selskabets Skrifter, som udgaa til ubestemte Tider, optages originale Afhandlinger over videnskabelige Emner, Beretninger om Opdagelser og Reiser i videnskabelige Oiemed i de nordlige Egne, særlig de af Selskabet understottede, samt andre Bidrag, der maatte egne sig til Optagelse.

§ 6.

Hans Majestæt Kongen er, naar det maatte behage ham, Selskabets Protektor; med hans Samtykke kan denne Stilling ogsaa indtages af en anden.

Til Protektor sker hvert Aar Indberetning om Selskabets Virksomhed i det forlobne Aar.

Bestemmelserne i nærværende Statuter maa ikke forandres uden Protektors Samtykke.

§ 7.

For at blive Medlem af Selskabet kræves, at man i en skriftlig Henvendelse til Direktionen udtaler sit Onske derom. Man kan kun indtræde som Medlem fra hvert Aars Begyndelse af, og Anmeldelse til Direktionen maa være indsendt senest inden den foregaaende 1ste December. Medlemmer erlægger en aarlig Kontingent af mindst 5 Kr. Livsvarigt Medlem bliver enhver, der engang for alle betaler et Belob af mindst 100 Kr., eller som paa Grund af Fortjeneste af Selskabet af Direktionen dertil udnævnes. Til Æresmedlemmer kan af Direktionen udnævnes saadanne, som har ydet Selskabet særlig fremtrædende Tjenester.

Medlemmer erholder 1 Exemplar af Selskabets Skrifter.

Naar Medlemmer enten paa Grund af Fraflyttelse eller andre personlige Forhold fremsætter Onske om at udtræde som saadanne,

*) Sidste Passus er vedtaget i Generalforsamling den 28de Februar 1896 og stadfæstet ved kgl. Res. af 2den November s. A.

kan Direktionen give sit Samtykke til, at deres Navne udgaar af Medlemsfortegnelsen.*)

Kontingenten erlægges efter Paakrav inden Aarets Udløb. Medlemmer som staar til Rest med Kontingent for to Aar, kan af Direktionen stryges af Selskabets Medlemsliste.**)

§ 8.

Selskabets Direktion bestaar af en Præses, en Vicepræses og tre Direktorer. Dens Medlemmer fungere i to Aar, men kunne gjenvælges, saafremt de ikke undslaa sig. Der afgaar vexelvis to eller tre hvert Aar. Af den Direktion, som vælges første Gang, efterat disse Statuter ere traadte i Kraft, afgaa efter et Aars Forløb to efter Lodtrækning. Kirkedepartementet har Adgang til for et Tidsrum af to Aar ad Gangen at opnævne to Mænd til at tiltræde den af Generalforsamlingen valgte Direktion.***)

§ 9.

Direktionen, der i Regelen sammentræder en Gang hver Maaned og ellers saa ofte, som Præses finder det fornødent, forestaar og leder Selskabets Virksomhed og øvrige Anliggender. Den har saaledes navnligen:

a. at have Indseende med, at de Selskabet vedkommende donatariske og testamentariske Bestemmelser befølges;
b. at vaage over Selskabets Midler, til hvilken Ende den har at give dets Obligationer Paategning i Overensstemmelse med Plakat af 10de April 1795, ligesom ogsaa at have Opsigt med Selskabets rørlige og faste Eiendele;
c. at bringe i Udførelse de af Generalforsamlingen fattede Beslutninger;
d. at gjennemgaa de til Selskabet indløbne Andragender og Forslag m. v. og at træffe de fornødne Forføininger til disse Sagers Afgjørelse;
e. at træffe Bestemmelse om, hvad der af det forhaandenværende Materiale skal optages i Selskabets Skrifter, samt om disses Forhandling og Uddeling m. v.;
f. og overhovedet at søge i alle Henseender at fremme Selskabets Formaal ved de til Direktionens Raadighet staaende Midler.

§ 10.

Der holdes aarlig to ordinære Generalforsamlinger. I den første, der afholdes senest inden Udgangen af Februar Maaned, forelæg-

*) Vedtaget i Generalforsaml. den 6. Novbr. 1903, stadfæstet ved kgl. Res. af 13. Febr. 1904.

**) Tillæg til § 7 vedtaget i Generalforsamling 27. Februar 1917, stadfæstet af Kirke- og Undervisningsdepartementet 23. Mars 1917.

***) Sidste Passus af denne § blev vedtaget i Generalforsamling den 14. Marts 1902, stadfæstet ved kgl. Res. af 15. Juli 1902.

ger Direktionen foruden Beretning om Selskabets Stilling og Virksomhed i det forlobne Aar, tillige en specificeret Opgave over de Indtægter, som kunne paaregnes at ville tilflyde Selskabet for det indeværende Aar, samt et specificeret Forslag til disse Indtægters Anvendelse for Aaret.

I den anden ordinære Generalforsamling, der afholdes senest inden Udgangen af Oktober, foretages Valg paa Medlemmer af Direktionen og paa Revisorer, og det reviderede Regnskab for det foregaaende Aar forelægges med Direktionens Forslag til Decision.

Direktionen kan desuden sammenkalde en Generalforsamling, saa ofte den finder det fornodent eller onskeligt.

Sammenkaldelse sker ved Bekjendtgjorelse i Byens Aviser og, om saa ansees fornødent, ved Cirkulære.

De Sager, som skulle forelægges Generalforsamlingen, skulle udligge til Eftersyn i Selskabets Lokale mindst otte Dage forud.

Aarsberetningen trykkes i Selskabets Skrifter.*)

§ 11.

Det tilligger Generalforsamlingen:

a. at fatte Beslutning om Anvendelsen af Selskabets hvert Aar disponible Midler, hvilket maa ske med noiagtig Befolgelse af de i saa Henseende givne donatariske og testamentariske Bestemmelser, hvorhos det saavidt muligt bor sees paa, at de forskjellige Samlinger og Bibliotheket beholde et regelmæssigt Annuum.

Ved Budgettets Fastsættelse bliver aarlig at opfore et Belob til tilfældige og uforudseede Udgifter, der stilles til Direktionens Raadighed.

b. at afgjore, hvilke af Selskabets Funktionærer der skulle nyde fast Lon, og bestemme Lonnens Storrelse; denne approberes af Kirkedepartementet for de Tjenestemænds Vedkommende, der er ansatte ved den videnskabelige Virksomhed;**)

c. at modtage Direktionens Meddelelser Selskabet vedkommende og at afgive Bestemmelse eller Erklæring i de Sager, hvori Direktionen maatte æske en saadan;

d. at vælge Selskabets Direktion;

e. at decidere Selskabets Aarsregnskab efter derom af Direktionen gjort Forslag og vælge Revisorer for det nye Regnskabsaar.

Ved Behandling af Budgetsager udkræves der til Forslag, som er afvigende fra Direktionens Indstilling, ⅔ Stemmefler-

*) Vedtaget i Generalforsamling 20. Oktober 1897 og stadfæstet ved hoieste Res. af 8. Februar 1898.

**) Sidste Passus af denne Litr. blev tilfoiet ved Beslutning i Generalforsamling den 14. Marts, stadfæstet ved kgl. Res. af 15. Juli 1902.

hed og ved de i Litr. d. omhandlede Valg over Halvdelen af de afgivne Stemmer. Forovrigt afgjores Sagerne ved simpel Stemmeflerhed af de mødende.*)

§ 12.

I Tilfælde af, at Selskabet beslutter storre Foretagender, der vel ikke ligefrem kunne henfores under de i §§ 2 og 3 angivne Maal, men dog sigte til at fremme dets Virksomhed, og hvorved Selskabet beheftes med Laan, skal Protektors Samtykke indhentes.

§ 13.

Præses staar som Direktionens Formand i Spidsen for Selskabets Virksomhed. Han leder Forhandlingerne i Direktionsmoder og Generalforsamlingerne, i hvilke hans Stemme i Tilfælde af Stemmelighed gjor Udslaget. Han modtager, forsaavidt han ikke overdrager dette til Sekretæren, de til Selskabet indlobne Breve og Forestillinger. Ved Selskabets Hoitideligheder og navnlig ved dets aarlige Festdag, som er Hs. Maj. Kongens Fodselsdag, holdes Festtalen af den, som af Direktionen med Vedkommendes eget Samtykke dertil udvælges.

§ 14.

Vicepræses, der, naar Præses har Forfald, tillige overtager dennes Del af Forretningerne, har Overtilsynet med Archivet og forer det nærmeste Tilsyn med Selskabets Midler, hvorfor han anviser alle dets Udgifter; derhos besorger han med Sekretærens Bistand Alt, hvad der vedkommer Udgivelsen, Trykningen og Afsætningen af Selskabets Skrifter.

Naar Vicepræses har Forfald, overtages hans Forretninger af en af de øvrige Direktører.

§ 15.

De tre Direktorer fordele mellem sig de ovrige Forretninger, saaledes det nærmeste Tilsyn med Selskabets Bygninger og Inventarium og Sekretærforretningerne, forsaavidt ikke disse maatte ansees for at have det Omfang, at de bor udfores af en særskilt lønnet Sekretær.

§ 16.

Direktionen ansætter efter forudgaaende Bekjendtgjorelse og med Kirkedepartementets Approbation de for den videnskabe Virksomhed nodvendige Tjenestemænd (Bibliothekar, Bestyrere og Kon-

*) Sidste Passus af denne § blev vedtaget i Generalforsamling den 6. November 1903 og stadfæstet ved kgl. Res. af 13. Februar 1904.

servatorer ved Samlingerne). Ligeledes ansætter den efter forudgaaende Bekjendtgjørelse Kasserer og Sekretær.*)

Alle disse Funktionærer ansættes med tre Maaneders Opsigelse fra begge Sider; dog kan Opsigelsesfristen med Generalforsamlingens Samtykke forlænges, hvis det maatte vise sig onskeligt for at vinde dygtige Kræfter.

Samtlige Funktionærer kunne i Tilfælde af mislig Forretningsforsel suspenderes af Direktionen, som da imidlertid overdrager Vedkommendes Forretninger til en anden og snarest muligt forelægger Sagen for Selskabet.

Ad § 16:

For Ansættelse af de ved Selskabet arbeidende Videnskabsmænd kræves Kirkedepartementets Godkjendelse. For de øvrige Funktionærers Vedkommende (Bibliothekassistent, Præparanter, Kasserer, Vagtmester) har Kirke- og Undervisningsdepartementet ifølge Skrivelse af 2. September 1919, indtil videre bemyndiget Fylkesmanden i Sor-Trondlag Fylke til at approbere Ansættelsen.

§ 17.

For alle disse Funktionærer giver Direktionen de fornodne Instruxer.

§ 18.

For Sager, der angaa nogen af Samlingerne eller Bibliotheket, afgjores i Direktionen, bor vedkommende Bestyrer tilkaldes til Modet.

§ 19.

Samlingernes Tilstand bor mindst hvert 3die eller 5te Aar undersoges af Fagmænd, der til Direktionen afgive en Indberetning om Undersogelsen. Saadan Undersogelse bor ogsaa foretages for Bibliothekets Vedkommende. Om den indgivne Beretning bor vedkommende Bestyrer gives Adgang til at afgive sin Erklæring. Derhos kan Direktionen ogsaa naarsomhelst foretage lignende Undersogelser ved dertil beskikkede Kontrolkommissioner, med hvis Indberetninger der forholdes paa samme Maade.

§ 20.

Forslag til Forandringer i eller Tillæg til disse Statuter maa fremsættes paa en af de to aarlige ordinære Generalforsamlinger, men kan forst komme under Behandling enten paa den næste ordinære Generalforsamling eller paa en extraordinær, der dog ikke maa afholdes for 3 Maaneder efter Forslagets Fremsættelse. Et

*) Forste Passus af denne § blev vedtaget i Generalforsamling den 14. Marts, stadfæstet ved kgl. Res. af 15. Juli 1902.

saadant Forslag undergives forberedende Behandling af en Komite af 5 Medlemmer, af hvilke 4 opnævnes af Direktionen, medens den 5te vælges af den eller dem, der har fremsat Forslaget. Denne Komite afgiver en Betænkning om Forslaget,, der udlægges til Eftersyn mindst 8 Dage for den nye Generalforsamlings Afholdelse. Til Vedtagelse af saadanne Forslag udkræves to Trediedels Flertal af de Mødende.*)

---

*) Denne § blev vedtaget i Generalforsamling 28. Februar 1896, stadfæstet ved kgl. Res. af 2. November s. A.

DET KONGELIGE NORSKE

VIDENSKABERS SELSKABS

AARSBERETNING

FOR

1923

AKTIETRYKKERIET I TRONDHJEM
1924

Direksjonens årsberetning for 1923.

For budgetterminen 1923—1924 blev der ved Stortingets beslutning av 12. mai 1923, på de vanlige betingelser, bevilget Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum) et statsbidrag av *53,000* kr.

Av Trondhjems kommunale kinematografers overskudd for det foregående år blev der ialt bevilget *34,000* kr., hvorav 23,000 kr. var bestemt til bidrag til årets driftsutgifter, 6000 kr. skulde anvendes til avdrag på selskapets gjeld for trykning, og 5000 kr. var tilstått bestyrerne av selskapets større samlinger og bibliotek som stipendier (1000 kr. til hver).

Trondhjems Sparebank bidrog det vanlige tilskudd til selskapets driftsutgifter, 4000 kr., og bevilget dessuten, som i de foregående år, rentefrihet av lån mot pant i Videnskapsselskapets bygninger (5 pct. av 50,700 kr.).

Fra Hans Majestet Kongen fikk selskapet det vanlige bidrag 400 kr.

Av Den Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelses overskudd fra 1922 tilfalt der Videnskapsselskapet kr. 3,613.29.

Av rentene av Videnskapsselskapets legater og fonds (ialt noget over 25.000 kr.) stod der til rådighet for årets drift henimot 18.000 kr.

Inntekten av utleid tomt beløp sig til 2.600 kr. Medlemskontingenten beløp sig til noget over 1,100 kr.

Direksjonens forslag til årets budgett blev vedtatt av selskapets generalforsamling 28. februar 1923 med en balanse av kr. 124,627.00.

Aktieselskapet Freia Chocolade Fabrik i Kristiania skjenket, i anledning av sitt 25-årsjubilæum 12. april 1923, selskapet 2500 kr. til økning av *Freias Fond*.

Fra aktieselskapet E. C. Dahls Bryggeri i Trondhjem fikk Videnskapsselskapet også i 1923, som det foregående år, som gave 2,500 kr.

Fanejunker Hans O. Seem i Grong, som i mange år har bistått selskapet som Oldsaksamlingens tillitsmann i sin bygd, forærte i februar 1923 selskapet aktiebrev i Norges Bank på 100 kr.

I henhold til beslutning av selskapets generalforsamling 14. november 1922, blev drøftelsen av spørsmålet om *selskapets omorga-*

nisasjon[1]) fortsatt i flere møter av direksjonen, som for generalforsamlingen 6. november 1923 fremsatte et forslag til organisasjon av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab *i to avdelinger*, hver avdeling med selvstendige statutter, selvstendig styre, og selvstendig økonomi, — og med et fellesutvalg til å behandle eventuelle fellesanliggender. Efter nogen diskusjon sluttet generalforsamlingen sig i det vesentlige til direksjonen, som blev anmodet om for en senere generalforsamling å fremlegge utkast til den nødvendige endring av selskapets statutter.

I direksjonsmøte 6. december 1923 blev der — i henhold til statutternes § 20 — foreslått og utnevnt en komité på fem medlemmer med det hverv å omarbeide selskapets statutter. Til medlemmer av komiteen blev opnevnt: Videnskapsselskapets præses lektor Sommerfelt, bankchef Johan Bruun, doktor Halfdan Bryn, professor og rektor ved Norges Tekniske Høiskole Claus Riiber, og bibliotekar dr. phil. Johan Daniel Landmark.

Videnskapsselskapets *Skrifter* for 1923 og 1924 vil bli utgitt i ett bind. For 1923 er der trykt følgende publikasjoner:

1. Signe und Sigval Schmidt-Nielsen. Beiträge zur Kenntnis des osmotischen Druckes der Fische.
2. Th. Petersen. Oversigt over Videnskapsselskapets Oldsaksamlings tilvekst i 1923 av saker ældre end Reformationen.
3. Th. Mortensen. Observations on some Echinoderms from the Trondhjem Fjord.
4. O. Nordgard. Paralepis borealis Reinh. A new fish for the Norwegian fauna.

Om Videnskapsselskapets *samlinger* foreligger der i det følgende innberetninger fra samlingenes bestyrere.

Bestyreren av selskapets botaniske samling, dr. Henrik Printz hadde efter ansøkning permisjon i månedene april—august 1923 til studieophold i Neapel og Würzburg.

I stillingen som preparant ved Videnskapsselskapets zoologiske avdeling, som hadde været ledig siden Arnold Dircks's død 30. januar 1922, ansatte direksjonen fra 1. februar 1923, — efter innstilling av samlingsbestyrerne Nordgard og Dons — John Mogaard (født 1898), som i det siste halvår hadde arbeidet ved samlingen på prøve. Ansettelsen blev stadfestet av fylkesmannen i Sør-Trøndelag fylke i skrivelse av 22. februar 1923.

Assistent ved Videnskapsselskapets bibliotek, fhv. kapelmester Victor Roxandler (født 1847) fratrådte sin stilling 1. juli 1923. Som ny assistent blev i oktober 1923 ansatt Ingolv Hunnes (født 1898, underofficerseksamen i Trondhjem 1920, ex. artium ved Gjøvik

[1]) I årsberetningen for forrige år er som tillegg optatt de i årene 1920—23 innleverte forslag.

høiere skole 1922). Ansettelsen blev stadfestet av fylkesmannen i Sør-Trøndelag fylke i skrivelse av 22. oktober 1923.

Victor Ronander, som har været knyttet til Videnskapsselskapets bibliotek siden 1899, vil fremdeles bistå med ekstraarbeide, og bestyrer dessuten inntil videre selskapets myntsamling.

Amanuensisstillingen ved selskapets Oldsaksamling har fremdeles været ubesatt, og lønnen for stillingen har med det offentliges samtykke stått til rådighet til arbeidshjelp for samlingens bestyrer.

Ved skrivelse av 1. juni 1923 meddelte Kirkedepartementet at Finansdepartementet 24. mai 1923 hadde fastsatt lønnsfradraget for bolig, lys og brensel for Videnskapsselskapets vaktmester B. Kroglund til kr. 411.50 årlig (for bolig alene 275 kr) fra 1. juli 1921 å regne.

Til medlem av styret for den humanistiske avdeling av Statens videnskabelige Forskningsfond gjenvalgte Videnskapsselskapets direksjon, i møte 7. juni 1923, for de kommende år (1. juli 1923—30. juni 1926) Oldsaksamlingens bestyrer konservator Th. Petersen, og til varamann selskapets bibliotekar dr. phil. Johan Daniel Landmark.

Ved rundskrivelse av 24. september 1923 meddelte Kirkedepartementet at der av departementet var opnevnt en komité til anskaffelse av norsk videnskabelig litteratur til valutasvake land, og at overbibliotekar ved Universitetsbiblioteket W. Munthe hadde foreslått at statsunderstøttede institusjoner skal forpliktes til å avgi til komitéen et visst antall av sine publikasjoner. I sitt svar på denne skrivelse meddelte direksjonen at den største del av Videnskapsselskapets publikasjoner stadig er blitt sendt til utenlandske bytteforbindelser, således et betydelig antall til valutasvake land, og at selskapet forøvrig stiller til den nevnte komités rådighet det antall eksemplarer som eventuelt vil kreves.

Til Folkeforbundets komité for intellektuelt samarbeide *(Commission de Coopération Intellectuelle)* i Genf blev der — efter anmodning av komitéens medlem professor Kristine Bonnevie — i juli 1923 sendt en redegjørelse for Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs opgaver og virksomhet.

I anledning av forespørsel fra riksarkivar Koren, i skrivelse til selskapets præses, — om Videnskapsselskapet vil søke om å få plass i det nye statsarkiv som skal bygges for Trondhjem, til opbevaring av de hittil magasinerte bøker i selskapets bibliotek, — fant direksjonen å måtte henvise til de praktiske vanskeligheter som synes å stille sig i veien for gjennemførelsen av en sådan plan.

Fra foged Peter Motzfeldts arvinger, ved ingeniør Arthur Motzfeldt, fikk selskapets bibliotek i begynnelsen av året 1923 en samling bøker og manuskripter som gave.

Ved skrivelse av 31. oktober 1923 forærte dr. med. Lyder Borthen sin brevsamling til Videnskapsselskapets bibliotek.

Fra advokat ARNE RYGH, Kristiania, fikk selskapet i november 1923 avskrift av et brev fra de første studenterdage til Oluf Rygh (senere professor i arkeologi) — med løfte om flere kopier av ungdomsskrivelser fra overlærer Karl Rygh og bankdirektør Evald Rygh.

Fra executores testamenti i avdøde overretssakfører Marcus Pareliuss's bo mottok selskapet i oktober 1923 som gave maleri av JACOB VON DER LIPPE PARELIUS, sogneprest til Meldalen (født 4. mai 1741, død 25. september 1827), sekretær i Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab 1786—1793).

Til Trondhjems Sparebanks hundreårsjubileum 26. mai 1923 sendte Videnskapsselskapet en kunstnerisk utstyrt lykønskningsadresse.

Likeledes sendte selskapet lykønskningsadresse til Göteborgs Museum i anledning av åpningen av det «Nya Naturhistoriska Museet» 8. juli 1923. Adressen blev overrakt av professor ved Norges Tekniske Høiskole SIGVAL SCHMIDT-NIELSEN.[1])

Til Nordiska Museet, Stockholm, som 24. oktober 1923 feiret sin femtiårsdag, sendte selskapet telegrafisk lykønskning. Forøvrig blev dr. GUSTAF HALLSTRÖM, Stockholm, anmodet om å representere selskapet ved jubileet.

Fra *The Corresponding Secretary for Academy of Natural Sciences, Philadelphia, U. S. A.*, fikk Videnskapsselskapet meddelelse om hundreårsdagen for naturforskeren JOSEF LEIDY's fødsel og innbydelse fra fjorten *scientific institutions* til å delta i et *commemorative meeting* i Philadelphia 6. december 1923.

Den danske zoolog dr. HERLUF WINGE, som var livsvarig medlem av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab, døde 9. november 1923 i en alder av 66 år. Herluf Winge (født 19. mars 1857) var en fremragende hvirveldyranatom og har som sådan gjort norsk videnskap store direkte tjenester ved bestemmelse av benrester fra en rekke norske boplasser. Fra 1892 til sin død var Winge viceinspektør ved Zoologisk Museums 1ste avdeling i København. Hans videnskabelige arbeider er omtalt med stor anerkjennelse av de største europeiske autoriteter. Av sine biografer karakteriseres den dyktige naturforsker som en sympatisk fint dannet personlighet med et følsomt sinn og varmt hjerte.

I februar 1923 fratrådte professor SÆLAND som var utnevnt til professor ved Universitetet i Kristiania, som medlem av Videnskapsselskapets direksjon. I hans sted opnevnte Kirke- og Undervisningsdepartementet i april 1923 professor ved Norges Tekniske Høiskole CLAUS RIIBER til Statens representant i direksjonen inntil årets utgang.

For årene 1924 og 1925 opnevnte Kirke- og Undervisningsdepar-

[1]) Begge de nevnte adresser var utført av arkitekt GUNNAR STABELL.

tementet pány bankchef ANDREAS BERG og professor CLAUS RIIBER til medlemmer av Videnskapsselskapets direksjon.

I selskapets generalforsamling 6. november 1923 blev lektor AXEL SOMMERFELT gjenvalgt som selskapets præses. Som nytt medlem av direksjonen istedenfor grosserer Axel Buch, som ikke onsket gjenvalg, valgte generalforsamlingen konsul FRANCIS KJELDSBERG.

Til revisorer blev gjenvalgt lektor O. JUEL og direktor for Trondhjems fagskole J. H. ARNEBERG.

Videnskapsselskapet hadde ved arets utgang 296 betalende medlemmer. 51 medlemmer hadde betalt 100 kr. en gang for alle, 245 medlemmer betalte arskontingent. Av disse var 81 optatt for utgangen av 1903. Av de ovrige 164 (innmeldt efter endringen av Videnskapsselskapets statutter, stadfestet ved kongelig resolusjon av 13. februar 1904) var 22 utenbys. Antallet av utenbys medlemmer optatt for 1903 (av disse har de fleste tidligere været bosatt i Trondhjem) belop sig til 49. Endelig hadde selskapet ett æresmedlem og 26 livsvarige medlemmer som er utnevnt av selskapets direksjon.

I 1923 utnevnte direksjonen i henhold til statutternes § 7. fem livsvarige medlemmer: 27. februar 1923 fanejunker HANS SEEM, Grong, og 6. december 1923 justitiarius BEICHMANN, dr. med. LYDER BORTHEN, professor dr. med. AXEL JOHANNESSEN, Kristiania, professor SEM SÆLAND, Kristiania.

Videnskapsselskapets kapitalformue belop sig ved utgangen av 1923 til kr. *564,781.39*. Hertil kommer forskuddsfondet, rektor Lossius og hustrus legat, 5000 kr., som fremdeles er tatt til inntekt i kasseregnskapet, og batbygningsfondet (dr. Lysholms gave 10,000 kr. og grosserer Dyre Halses gave 1000 kr.), som er stillet til rådighet for Trondhjems Biologiske Stasjon.

Med hensyn til Videnskapselskapets inntekter og utgifter i 1923 og status for selskapets legater og fonds henvises til omstående utdrag av regnskapene.

I direksjonen for

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum)

Trondhjem i september 1924.

Axel Sommerfelt. O. Nordgard. Halfdan Bryn. Johan Bruun.

Andr. Berg. Claus Riiber. Francis Kjeldsberg.

Carl Gundersen.

Utdrag

av det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs (Trondhjems Museums) regnskap for 1923.

Inntekt:

1. Beholdning fra 1922:			
a. Restanser:			
1. Medlemskontingent	1,347.00		
2. Renter	730.00		
3. Tomteleie	300.00		
		2,377.00	
b. Innestående i Trondhjems Sparebank (kassen)		657.96	
c. Innestående i Forretningsbanken (Kvenilds gave)		5,266.96	
d. Kassebeholdning		593.14	
			8,895.06
2. Hans Majestet Kongens bidrag			400.00
3. Statskassens bidrag:			
2. halvår 1922—1923		28,300.00	
1. halvår 1923—1924		26,500.00	
			54,800.00
4. Trondhjems Sparebanks bidrag:			
a. Ordinært driftstilskudd		4,000.00	
b. Rentefrihet av pantelån (kr. 50,700.00)		2,535.00	
			6,535.00
5. Bidrag fra de kommunale kinematografers overskudd:			
a. Tilskudd til årets driftsomkostninger		23,000.00	
b. Bidrag til dekning av gjeld for trykning		6,000.00	
c. Stipendier til samlingsbestyrere og bibliotekar		5,000.00	
			34,000.00
6. Renter i 1923:			
a. 2/3 av Hammers legats utbytte		4,728.33	
b. 5/6 av Poulssons legats utbytte		1,417.30	
c. Aas og hustrus legats utbytte		574.78	
d. Benneches legats utbytte		857.05	
Overf. kr.		7,577.46	104,630.06

Overf. kr.	7,577.46	104,630.06
e. 5/6 av Jenssens legats utbytte	1,041.67	
f. ⅓ av Lundgreens legats utbytte	988.23	
g. 4/5 av Det Trondhjemske Gavefonds utbytte	1,028.78	
h. 4/5 av frk. Kristine og Laura Hansens legats utbytte	1,131.75	
i. 4/5 av Lotterifondets utbytte	5,760.35	
k. 4/5 av Freias fonds utbytte	304.40	
l. Utbytte av aktie i Norges Bank......	12.00	
m. Videnskapsselskapets byggefond	1,372.53	
n. Båtbygningsfondet (dr. Lysholms og grosserer D. Halses gave)	550.00	
o. Av kassaregnskapets bok i Trondhjems Sparebank	1,072.17	
p. Av Kvenilds gave, innestående i Forretningsbanken	225.57	
		21,061.91
7. Utbytte av den Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse		3,613.29
8. Medlemskontingent:		
84 medlemmer à 4 kr.	336.00	
167 medlemmer à 5 kr.	835.00	
		1,171.00
9. Inntekt av utleie av tomt		2,600.00
10. Entré		301.12
11. Leieinntekt av Kalvskindsgaten 1		432.00
12. Salg av Skrifter		44.50
13. Pakhusleie		200.00
14. Gaver:		
Fra E. C. Dahls Bryggeri i 1922	2,500.00	
Fra E. C. Dahls Bryggeri sommeren 1923	2,500.00	
Fra Freia Chocolade Fabrik	2,500.00	
		7,500.00
15. Innbetalt for litet tilbakeholdt pensjonsinnskudd..		300.00
16. Tilbakeholdt pensjonsinnskudd for 1923		5,561.00
17. Nytt vekselllån (Aktietrykkeriets tratte)		5,021.95
		kr. 152,439.83

Utgift:

1. Lonninger:			
a. Oldsaksamlingens bestyrer (anc. fra 1900)		9,000.00	
b. Fugle-, fisk- og evertebratsamlingens bestyrer (anc. 1891)		9,000.00	
c. Pattedyr- og evertebratsamlingens bestyrer (anc. 1909)		8,000.00	
d. Botanisk samlings bestyrer (anc. 1/9 1913)		7,500.00	
e. Bibliotekaren (anc. 1/7 1911)		7,750.00	
f. Myntsamlingens bestyrer		800.00	
g. Mineralsamlingens bestyrer		800.00	
h. Bibliotekassistent		3,664.20	
i. Oldsaksamlingens preparant (ansat 1/7 1921, 1 tillegg 1/7 1922)		2,900.00	
k. Preparant ved de zoologiske samlinger (ansatt 1/2 1923)		2,383.33	
l. Vaktmesteren (anc. 8/5 1913)		3,800.00	
m. Kassereren		1,200.00	
n. Sekretæren		1,200.00	
o. Revisorene		100.00	
			58,097.53
2. Pensjon: Fhv. vaktmester Nielsen			500.00
3. Betalte pensjonsinnskudd			5,493.50
4. Samlingene:			
a. Oldsaksamlingen:			
1. Samlingens ordinære drift	6,787.91		
2. Til undersøkelser	1,500.00		
		8,287.91	
b. Myntsamlingen		148.06	
c. De zoologiske samlinger:			
1. Samlingens ordinære drift	2,211.78		
2. Til undersokelser	1,500.00		
		3,711.78	
d. Den botaniske samling:			
1. Samlingens ordinære drift	210.54		
2. Kontorgodtgjørelse for bestyreren	600.00		
3. Til undersokelser	1,000.00		
		1,810.54	
e. Biblioteket		4,334.70	
f. Mineralsamlingen		103.65	
			18,396.64
		Overf. kr.	82,487.67

		Overf. kr.	82,487.67
5. Utgivelse av Skrifter			10,332.67
6. Renter av pantelån i Videnskapsselskapets bygninger			4,171.75
7. Lys og brensel			3,000.37
8. Vedlikehold av bygningene			3,803.73
9. Utgifter ved Kalvskindsgaten 1 a			186.26
10. Opsyn i samlingene			1,263.00
11. Renhold			972.00
12. Telefon			1,463.25
13. Tilfeldige utgifter			2,445.23
14. Diskonto			3,903.87
15. Skatter			1,304.28
16. Stipendier (bidrag fra de komm. kinematografer)			5,000.00
17. Overført til Selskapets legater og fonds:			
a. Det Trondhjemske Gavefond		2,500.00	
b. Freias fond		2,522.00	
c. Lotterifondet		220.00	
d. Videnskapsselskapets byggefond		1,372.53	
			6,614.53
18. Rentefrihet for Trondhjems Biologiske Stasjon			550.00
19. Avdrag på løpende veksler			9,400.00
20. Beholdning:			
a. Restanser:			
1. Dyrtidstillegg	300.00		
2. Renter	1,056.66		
3. Medlemskontingent	720.00		
4. Tomteleie	2,000.00		
5. Husleie	8.00		
		4,084.66	
b. Innestående i Trondhjems Sparebank (kasseregnskap)		2,924.13	
c. Innestående i Forretningsbanken (Kvenilds gave)		5,492.53	
d. Kassebeholdning		3,039.90	
			15,541.22
			kr. 152,439.83

Oversikt

over status for Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs legater og fonds pr. 31. december 1923.

1. Hammers legat:		
Beholdning fra 1922	147,051.56	
Av rentene i 1923 oplagt ⅓	2,364.16	
		149,415.72
2. Poulssons legat:		
Beholdning fra 1922	36,119.02	
Av rentene i 1923 oplagt 1/6	283.46	
		36,402.48
3. Aas og hustrus legat		12,000.00
4. Benneches legat (H. A. Benneches stipendiefond)..		20,000.00
5. a. Konsul Anton Mathias Jenssens legat		25,000.00
b. Jenssens legats akkumulasjonsfond:		
Beholdning fra 1922	4,495.00	
Renter i 1923	218.56	
Overfort 1/6 av hovedlegatets renter i 1923	208.33	
		4,921.89
6. Det Trondhjemske Gavefond:		
Beholdning fra 1922	25,948.06	
Gave fra E. C. Dahls Bryggeri	2,500.00	
Av rentene i 1923 oplagt 1/5	257.19	
		28,705.25
7. a. Grosserer Johan Fredrik Roshauw Lundgreens legat		60,000.00
b. Lundgreens legats akkumulasjonsfond:		
Beholdning fra 1922	6,921.95	
Renter i 1923	345.22	
Overfort ⅔ av hovedlegatets renter i 1923	1,976.46	
		9,243.63
8. a. Frk. Kristine og Laura Hansens legat		25,000.00
b. Frk. Kristine og Laura Hansens legats akkumulasjonsfond:		
Beholdning fra 1922	1,281.55	
Overf. kr.	1,281.55	370,688.97

Overf. kr.	1,281.55	370,688.97
Renter i 1923	54.30	
Overført $^1/_5$ av hovedlegatets renter i 1923	282.94	
		1,618.79
9. Videnskapsselskapets byggefond:		
Beholdning fra 1922	30,532.00	
Renter i 1923	1,372.53	
		31,904.53
10. a. Lotterifondet		150.220.00
b. Lotterifondets akkumulasjonsfond:		
Beholdning fra 1922	1,086.06	
Renter i 1923	44.84	
Overført $^1/_5$ av hovedlegatets renter i 1923	1.440.09	
		2.570.99
11. Freias fond:		
Beholdning fra 1922	5,080.01	
Gave fra Freia Chocolade Fabrik	2.500.00	
Kursdifferense ved kjøp av obligasjoner 1921 + renter	22.00	
Av rentene i 1923 oplagt $^1/_5$	76.10	
		7,678.11
12. Aktiebrev i Norges Bank		100.00
		kr. 564.781.39

Hertil kommer:

13. Rektor Lossius og hustrus fond (Forskudsfondet). tilgode av Selskapets kasse		5,000.00
14. Båtbygningsfondet (rentefritt lån til Trondhjems Biologiske Stasjon):		
a. Dr. Bjarne Lysholms gave	10,000.00	
b. Grosserer Dyre Halses gave	1,000.00	
		11,000.00
		kr. 16,000.00

Videnskapsselskapets status

ved utgangen av 1923.

Aktiva:

A. *Faste eiendomme:*

1. Erling Skakkes gate 47 b, tidligere taksert til kr. 255,000.00, ny takst 530,000.00
   Erling Skakkes gate 47 c, tidligere taksert til kr. 120,000.00, ny takst 289,000.00
   Dessuten et betydelig tomtareal, som for nærværende utleies til lagring av materialier til Trondhjems Cementstøperi og til arkitekt Kunig.
2. Kalvskindsgaten 1 a 30,000.00

B. *Legater og fonds* 564,781.39

C. Hertil kommer Selskapets betydelige samlinger og bibliotek.

Passiva:

A. *Pantegjeld* pr. 31. december 1923:

1. Til Trondhjems Sparebank (Erling Skakkes gate 47 b og c) 50,700.00
2. Til fru Klem (Kalvskindsgaten 1 a) 10,000.00
3. Til frk. Reidun Hansen (Kalvskindsgaten 1 a).. 10,000.00
4. Til Hammers legat 5,000.00
5. Til Hammers legat 4,235.00

Tilsammen kr. 79,935.00

B. *Løpende veksler* pr. 31. december 1923 .... kr. 59,021.95

Veksler pr. 31. december 1922 beløp sig til kr. 63,400.00. I løpet av året 1923 kom hertil ny veksel, tratte fra Trondhjems Aktietrykkeri kr. 5,021.95, — hvorimot der i avdrag er blitt betalt kr. 9,400.00.

Oldsaksamlingen.

(Bestyrer Th. Petersen).

Oldsaksamlingen har i 1923 hatt en tilvekst av 213 nummere (katal.nr. 12604—12816), hvorav en betydelig del som vanlig omfatter større, samlede fund.

Av disse faller 101 nummer på stenalderen. Også iår har Romsdalens kystdistrikter, fortrinsvis Aukra og Frena, ydet det største antall fund fra denne periode. Særlig tallrike har disse været i Frena, hvorfra der er innkommet omfattende samlinger, vesentlig fra tidligere kjente lokaliteter, således fra flintmarkerne på Havnnes-Tornes, Solbakken av Loset, **Oksegrov, Kjørsvik, Stavik, Engelset, Harøy** m. fl. Fundenes inventar av redskaper er temmelig ensartet og omfatter særlig skrapere av de forskjelligste former, for det meste kun små, like ned til rent diminutive størrelser, dernæst flekker, kniver og små borespisser. Pilespisser av flint er sjeldne; derimot forekommer de ofte av skifer. Kniver av skifer inntar en meget tilbaketrukken plass, men finnes av og til. Oksematerialet representeres for det meste av små grønstensokser av mere eller mindre primitive former, delvis eller helt slepne; enkelte gange forekommer også små kjerneokser av flint; derimot er skivespalteren sjelden. Den videnskabelige betydning av alle disse fund, som opsamles under jordarbeidet og ofte blandes sammen fra forskjellige lokaliteter, blir dessverre kun sekundær og begrenses til de enkelte oldsaksformer og fundenes totalkarakter. Redskapsmaterialet fra disse plasser kan dog av og til byde nye eller tidligere litet kjente former. Av det i 1923 innsendte kan således særlig fremheves en liten «penneknív» av flint ganske av samme form som vi kjenner den fra Sværdborg mose i Danmark (Aarb. for nord. Oldk. 1919, s. 141, fig. 23). Den blev funnet på ytre Stavik. Fra samme gard innkom også en kjerneskraper av flint av den såkalte hovelformede type. Fra en annen lokalitet (Skomakerneset) på samme gård er innsendt et slepet, diminutivt eggredskap av skifer, som vanskelig kan opfattes som annet enn en tveregget pilespiss, altså i tilfelle et nytt eksempel på efterligning i skifer av

former av flint. Man får i det hele inntrykk av at disse tallrike boplasse i Frena, som tilsammen synes at spenne over hele vår stenalder, tildels må være meget gamle, og at de eldste av dem når op i et tidsrum som ligger forut for kjøkkenmøddingtiden.

Flere av de nye fund fra Frena tilhører den senere del av yngre stenalder eller den megalitiske tid. Således kan nevnes en karakteristisk opskjerpet, halvmaneformet flintsag fra Nygardsvoll og tre flintdolke henholdsvis fra Jendemsjø, Håset og Engelset. Til den siste knytter der sig den særlige interesse, at den sammen med to skafthulokser, hvorav den siste innkom i 1923, er funnet i den utfjærede leire mellem fastlandet og en liten holme utenfor dette. Dette og lignende, tidligere kjente forhold kan tyde på en yngre landsenkning.

Fra Aukra prestegjeld kan nevnes endel fund fra Tautra og den nærmeste del av Otterøy, således en vakker hulmeisel av sortgrå stenart og en liten øks av «Gullrumtype», begge fra Jenset. Disse fund er velvilligst innsendt av museets interesserte tillitsmann gardbruker *Johan Tautra*. Fra Opstad på Otterøy har man gjennem hr. *H. Kaldhol* bl. a. mottatt et litet, sterkt opskjerpet dolkeblad av flint, og fra Akselvoll og Kirkeland, likeledes på Otterøy, er flintfund innsendt av provisor *P. Amdam*, Molde. Av fund fra Romsdalens indre fjordtrakter kan nevnes tre skiferspisser fra Hatlen i Isfjorden, Hen s., Grytten pgd. Dette er det første kjente stenaldersfund i denne egn.

Fra Nordmør er i det forløpne år kun et mindre antall fund innkomne. Et par av disse bør dog særlig fremheves. Således har lærer *M. Aukan* innsendt en samling flinter av eldre karakter fra to av ham opdagede flintplasse henholdsvis på Nordheim (tidligere Nautan) og Nygarden på Tustna. Eldre stenalders karakter har også et flintfund fra Ulset (Aulset) i Straumsneset, som er innsendt av gardbruker *Nils J. Odegaard*. Det inneholder bl. a. tre små, helt typiske skivespaltere.

Av de innkomne fund fra Sørtrøndelag er som vanlig de ytre sjødistrikter sterkest representert, og fundene herfra har en gjennemgående eldre karakter enn fundene fra de indre fjorddistrikter og innlandsbygdene. Således har lærer *Elias Moe* også iår innsendt en serie flintfund fra forskjellige lokaliteter inderst ved Hemnefjorden og ved det straks innenfor liggende Rovatn. Ingen av disse fund synes dog, forsavidt de lar sig tidfeste av redskapsmaterialet, at rekke op til eldre stenalder. Av andre fund fra Hemne kan særlig fremheves en stor, spissnakket tverøks av flint med spisstovalt tversnitt, formet ved tilhugning med en lett avslipning i stykkets halve lengde. Denne gamle økseform i flint er ytterst sjelden i Trøndelagen, og dette eksemplar er det største som ennu kjennes heroppe. Det er funnet på Mjønesaunet i

Aastfjorden. Ennvidere kan fra samme prestegjeld nevnes en liten oks av «Gullrumtype» funnet på Alstad samt en liten dolk av flint fra Fagervik av Stamnes. Fra Musdalsvik i Agdenes, hvorfra der tidligere foreligger tildels meget gamle flintfund, er iår innkommen den ene arm av en over skafthullet avbrukket stor hakke av sten av typen R. 43. Nyere iakttagelser synes at vise at disse redskaper kan gå meget langt tilbake i tiden. Fra flintplassene på Nordskjør i Roan, Bjørnør, har hr. *Mattias A. Lothe* innsendt en rekke nye fund fra forskjellige lokaliteter. Såvel høideforholdene som redskapsmaterialet antyder at disse fund ialfall når op i et tidlig avsnitt av den yngre periode av nordisk stenalder. Av særlig interesse er den utstrakte anvendelse av kvarts ved siden av flint. Av fundene fra de indre bygder i Sørtrøndelag kan fremheves en flintdolk fra Sundlihaug i Sokndalen, det første kjente stenaldersfund fra denne bygd, samt et meget stort køllehode av sten av typen R. 45 funnet på Mørken i Opdal og skjenket av gårdbruker *Ivar H. Skorheim*; et lignende redskap av næsten ganske samme form og størrelse kjentes tidligere fra Fagerhaug i samme bygd. Fremdeles kan nevnes en halvmåneformet flintsag fra Holem i Melhus, en vakker facettert slipesten av kvarts fra Lauset, Byneset, skjenket av gårdbruker *Lars Løvset*, og en båtøks fra Saksvik, Malvik, skjenket av gårdbruker *Johan Saksvik*.

Fra Nordtrøndelag er der innkommet et forholdsvis betydelig antall fund, hvorav flere er av adskillig interesse. Av disse kan nevnes en båtøks fra Floan i Skatval, skjenket av gårdbruker *Johan O. Floan*, samt to skafthuløkser fra Beitstaden, den ene fra gården Melhus, den annen fra Bryndalen av Torring, skjenket henholdsvis av gårdbruker *Aage Melhus* og hr. *Haakon Torring*. Der kjennes nu ialt 12 skafthuløkser fra dette prestegjeld, som hittil har ydet de fleste eksemplarer av denne oldsaktype i Trøndelagen. Fra Halmøy i Flatanger har lærer *Sigurd Halmøy* innsendt endel nye fund av flint og skifer, deriblandt en megalitisk pilespiss. Fra Jonvik på Elvlandet i Fosnes er fra gårdbruker *O. Jonvik* innkommen som gave en hakke av sten, det første fund fra stenalderen, som kjennes fra denne næst største av de store øier i arkipelaget nord for Namsenfjorden. Et vakkert eksemplar av en liten øks av «Gullrumtype» forferdiget av mørk, finkornet stenart (diabas), som så ofte er tilfellet med redskaper av denne type, er funnet på Rørvik på Vikna i Ytre Namdalen, og skjenket samlingen av hr. *Hjalmar Haugland*. Også fra indre Namdalen er der iår innkommet fund fra stenalderen. Det ene er en slepen tverøks av sortaktig stenart med lavt, tresidig tversnitt av en form som turde representere en senere utvikling av den såkalte karelske økstype. Den er funnet på gården Gavlen av Tømmerås i Grong og velvilligst

innsendt av kirkesanger *Urstad:* fra sistnevnte gård er tidligere innkommet en flintdolk og en tyknakket oks av stenart. Disse tre fund fra en snevrere lokalitet innen en bygd, hvorfra der ellers ennu kjennes meget få minner fra stenalderen, er av ikke liten interesse og tyder på en fast stenalders bosetning netop på dette sted. Denne bosetning må igjen visstnok settes i forbindelse med det rike laksefiske, som fra eldgamle tider har funnet sted nedenfor Tommeråsfossen. Ennu lenger oppe i dalen, på A u n e t i H a r r a n, er der på Namsens vestre side funnet en kniv av skifer, som er skjenket museet av gårdbruker *Ivar G. Mælen.* Dette er det østligste kjente stenalderfund fra Namsens dalføre. Endelig kan nevnes at fundene fra amanuensis *Bjørn Hougens* i 1922 foretatte undersøkelse av en stenalders boplass på H e g g e i S k a t v a l er katalogisert inn i tilveksten for 1923. Av disse fund kan særlig fremheves tre vakre og typiske fiskekroker av ben.

For H e l g e l a n d s vedkommende er kildematerialet til studiet av denne landsdels eldste bosetning blitt betydelig forøket. Dette skyldes for en vesentlig del hr. *Edv. J. Havnøs* opdagelser av flere stenalders boplasse av en utstrekning og med en fundrigdom, som stiller dem i rekke med de største som kjennes i Norden. Om disse vil der bli talt nærmere i avsnittet om de praktiske undersøkelser. Fundene fra disse boplasse hadde man ved årets utgang ennu ikke vunnet at katalogisere inn. Av de øvrige fund, hvorav de fleste er innkommet gjennem hr. Havnøs undersøkelser, kan nevnes flintfund fra flere lokaliteter på G u l s v a g på V e g a, en hjerteformet pilespiss av flint og en usedvanlig liten tveegget kniv av skifer, begge fra samme gård, den siste velvilligst innsendt av hr. lensmand *Chr. Finbak,* ennvidere flintfund fra V e g d a l e n, V e g a, hvorav et enkelt fra en «abri», samt en båtøks fra V i k a, likeledes på V e g a. Fremdeles kan nevnes en porfyrøks av typen R. 37, et av de nordligste eksemplarer som kjennes, fra H a v n i V e v e l s t a d, samt nye fund av flint og skifer fra boplasse på B r a t l a n d i H e m n e s, velvilligst innsendt av hr. gårdbruker *Ivar Hoff.* Også fra boplassene på F r y d e n l u n d av M y k l e b u s t a d i N e s n a er der innkommet nye fund, bl. a. tre små rundskrapere av flint med omhyggelig retoucherte egge, innsendt av gårdbruker *Helge L. Nilsen.*

Fra b r o n c e a l d e r e n er der i det forløpne år ikke inkommet nogen nye fund. Derimot omfatter e l d r e j e r n a l d e r s tilvekst 17 nummere. Fra R o m s d a l e n foreligger kun et enkelt fund, nemlig en beltesten fra J e n s e t i A u k r a. Fra N o r d m ø r er der intet innkommet. Av fundene fra S ø r t r ø n d e l a g kan særlig fremheves en spydspiss av en meget alderdommelig form, som tydelig har sin rot i broncealderen. Spissen er funnet på D r i v s t u a i O p d a l og skriver sig efter de mottatte fundopplysninger antagelig fra en grav under flat mark. Stykket kan

måske dateres til romersk jernalder; formen er ennu enestaende i Trøndelagen, og dateringen usikker, idet der maske ogsa kunde tenkes pa forromersk jernalder. Dette vilde i sig selv ikke være sa påfaldende i en egn, hvorfra man har fund fra broncealderens slutning. De fleste av de innkomne fund fra eldre jernalder skriver sig fra Nordtrondelag. Saledes er den i min forrige beretning omtalte phalliske sten („hellige, hvite sten«) fra Berg i Stjordalen iar blitt innsendt som gave fra gardbruker *Iver Berri*. Stenen er i forbindelse med en lignende, tidligere erhvervet sten fra Rykke i Skatval blitt nærmere behandlet av konservator i et festskrift til professor dr. Eug. Mogk, Leipzig. Fra den hoitliggende, gamle gaard Berg pa Ytteroy har gardbruker *Johs. Stavrum* skjenket en celt av eldre jernalders form. Av stor interesse er fundet av en romersk kobbermynt pa Okkenhaug i Frol, skjenket samlingen av standartjunker *P. Okkenhaug*. Mynten, som nu er meget medtatt og slitt, er velvilligst bestemt av cand. philol. *Hans Holst* ved Universitetets Myntkabinett. Den er preget under keiser Constantius I. Chlorus (285—306 e. Kr.) i Aquileia visstnok i aret 306 e. Kr. (efr. Gnecchi: Monete Romane, 1907, pag. 315). Under forutsetning av at mynten er kommen i jorden allerede i oldtiden, og at fundet saledes er primært, hvad der visstnok ikke er nogen grunn til at tvile pa, er dette savidt vites det forste kjente fund av romersk mynt i det nordenfjellske Norge. Fra Langmark i Henning er innsendt som gave fra gardbruker *Sverre Moen* et okseblad av eldre jernalders form funnet under flat mark. Fra samme lokalitet innkom i 1922 en beltesten funnet under lignende forhold som oksebladet; efter de mottatte oplysninger synes det at dreie sig om et kompleks av grave under flat mark, og en nærmere undersokelse vil bli foretatt sa snart som mulig. En beltesten funnet pa Haviken i Vemundvik, Namdalen, er skjenket samlingen av folkehoiskolebestyrer *L. Benum*. Dette er det forste fund fra eldre jernalder som kjennes fra Vemundvik. Endelig kan nevnes en celt av eldre jernalders form funnet i den store haug pa Glein i Donnes, hvor den bekjente, i Bergens Museum nu opbevarede store, phalliske marmorsten tidligere har statt. Denne engang sa prektige og vakre haug er nu ganske ødelagt.

27 nummere tilhorer yngre jernalder, heri ogsa innbefattet yngre folkevandringstid. De skriver sig samtlige fra de to trondelagsfylker samt Helgeland og omfatter vesentlig fund fra vabengrave av vanlig karakter. Fra Sortrondelag kan fremheves et enegget sverd av typen R. 498, en spydspiss, en celtformet sko til en isbild samt to perler av glasmosaik, alt funnet pa Dragset i Meldalen og skjenket av gardbruker *Anders Dragset*. Efter de mottatte oplysninger skriver disse gjenstande sig antagelig fra minst tre forskjellige grave, som i det hoieste har været

dekket av en ganske lav tue, og ligget nede i dalbunnen ikke langt fra gardens huse. Et gravfund bestaende av sverd, spydspiss, knivblad, sigdblad, saks og stekepanne er gjort i en rois pa Rottemsaunet i Hemne og skjenket av gardbrukerson *Gabriel Rottem*. Fra Storset i Borseskogn er innkommen en sverddopsko av bronce med gjennembrutte ornamenter; dette stykke turde måske ga tilbake til 6. arh. Fra hr. *Jens J. Engesvold* har man mottatt som gave en spydspiss av formen R. 531 funnet pa Engesvoll i Hesjedalen, Aalen pgd., det forste kjente fund fra yngre jernalder i denne sidedal. En vakker mosaikperle funnet på Emstad av Eidem nedre, Selbu, er skjenket av lærer *M. Emstad*. Pa Gimsan i Melhus fantes under arbeide med en veiskjæring langs kanten av den herv. bratte, gamle elvemel et enegget sverd ant. av typen R. 494 og en skjoldbule av eldre folkevandringstids form, cfr. R. 221. Det dreier sig visstnok om to forskjellige grave, skjont begge stykker, som blev overdraget samlingen som gave fra gardbruker *Even P. Borten*, blev funnet meget nær sammen. Av fundene fra Nordtrondelag kan nevnes inventaret fra en skelettgrav under flat mark fra Vendeltid bestående av et kort, enegget sverd, et okseblad, en celt, stkr. av sigdeller ljåblad, et knivblad, et ildstål med flint og en hein. Dette fund blev gjort under groftegraving pa nedre Mossingan i Åsen og er skjenket av gardbruker *Ole E. Mossing*. Fra Sæter av Alstadhaug, Skogn, er innkommet en ufullstendig og meget tynnvegget skål av forsolvet bronce av hovedform som R. 725, funnet sammen med en spydspiss og batsom. Dessverre blev dette fund ikke i tide anmeldt til museet, så fornoden efterundersokelse kunde bli foretatt. Ved fortsatt grustakning pa Storborg i Frol stotte man ca. 4 m. ost for den i Tilvekstfortegnelsen 1922, s. 16 f. omtalte grav og under den l. c. nevnte ganske lave forhoining pa en ny skelettgrav fra yngre vikingetid. Ogsa her var liket orientert ost—vest med hodet mot vest, og likesom ved den foregaende grav var oksen det eneste vaben; dessuten fantes et knivblad og stykker av en remspenne. Fundet er skjenket samlingen av gardbruker *P. M. Storborg*. Et annet gravfund er gjort i en haug på Våttabakken ved Steinkjer, på gården Hegges grunn. Det er en skelettgrav fra eldre vikingetid, og gravutstyret bestar av et enegget sverd, en spydspiss av typen R. 517, et okseblad og et sigdblad. Liket har været nedlagt i en bat, hvorav batsommene var i behold. Av fundene fra Helgeland kan fremheves inventaret fra en kvinnelig skelettgrav i en rois pa Berfjord pa Donna, Heroy pgd. Det bestar av to skålspenner av typen R. 650, en likearmet broncespenne, en diminutiv armboile av bronce med fordypede ornamenter omtrent som R. 721, samt 4 glasperler. I tomten av en annen rois blev funnet et bruddstk. av en skålspenne av typen R. 647. Disse roiser har sam-

men med flere andre ligget på en strandvoll i nærheten av husene og omtales i O. Rygh: Faste Fornl. i Tromsø Stift, s. 40. Ved nylandsbrytning på V å g, likeledes på D o n n a, blev et par mindre hauger utjevnet. De ved denne anledning funne våben og redskaper, som av finneren er blitt sammenblandet, synes at måtte skrive sig fra to forskjellige, mannlige skelettgrave.

På middelalder og efterreformatorisk tid faller 37 nummere. Av disse kan fremheves en pilespiss av jern funnet i en ur oppe på fjellet S t o l s h o a ovenfor garden S t o l e n i O p d a l samt endel fund av vanlig karakter, fremdraget ved en grunngravning i V o r F r u e S t r æ d e, T r o n d h j e m, langs Frimurerlogen: kulturlaget er her meget dypt. Av gardbruker *Torger A. Herrem*, R e n n e b u, er deponert et gammelt drikkehorn, som har en særlig interesse derved at det på den ytre, konkave side nærmest munningen er forsynet med en runeinnskrift som antagelig kan transskriberes således: ...... *s Asmundar son á mik*, d. e. ...... *s Asmunds son eier mig*. Hornet har i nyere tid været anvendt som saltbeholder oppe på en seter under garden, efterat en større del av den brede ende, hvori der har været en sprekke, er blitt skaret av, og åpningen lukket med en trebunn. Herunder er dessverre innskriftens første runer, som må ha betegnet eierens navn, blitt fjernet. Dessuten kan nevnes tre i ekerammer innfattede små reliefplater av alabast fremstillende bibelske scener, nemlig Maria bebudelse, Maria himmelfart og Kristus på Genesarets sjø. Disse relieffer er antagelig italiensk arbeide fra det 17. årh. De er erhvervet gjennem en antikvitetshandler, som igjen har kjøpt dem ute på S ø r - L e k s a i A g d e n e s. Som så meget annet gammelt ute på Ørlandet er de blitt antatt at stamme fra Østrat, hvilket imidlertid er ganske usikkert; de nevnes ialfall ikke i inventariene fra Østrat kapell. De tør dog antas at skrive sig fra en eldre kirke sannsynligvis på Ørlandet eller i en av de nærmeste bygder.

Resten av tilveksten, 31 nummere, omfatter mindre daterbare saker som vevlodd, handtenshjul, fiskesøkk av sten, m. m. Innen denne gruppe kan særlig fremheves et menneskelig kranium funnet i L a m o f j æ r e n, T r o n d h j e m, under mudring til det nye havneanlegg. Det skal ha ligget temmelig dypt, i et lag av fin leire. Som opmudret sammen med kraniet innbragtes også skaller av hjertemusling, kuskjell og albueskjell. Om dette kraniums alder tør intet sikkert uttales; s æ r l i g gammelt behøver det efter fundforholdene neppe at være. Som følge av en stigende interesse utover bygdene for kjennskapen til den gamle myrjerntilvirkning, mottar konservator stadig nye meddelelser om lokaliteter, hvor denne industri i sin tid har været drevet. Fra garden K j e r r i n g v o l l i H e s j e d a l e n, Å l e n, har museets interesserte tillitsmann gårdbruker *P. O. Myhren* innsendt en slaggprøve; her

må i sin tid være drevet en betydelig jernblåster ved de store, jernholdige myrer, som finnes i denne egn.

Konservator har i det forløpne år foretatt reiseundersøkelser delvis i forbindelse med gravninger i følgende bygder innen museets distrikt: Frøya, Opdal, Rennebu, Byneset, Hegra, Nedre Stjørdalen, Frosta, Skogn, Frol, Ytterøy, Egge, Vuku, Nærøy samt de ytre distrikter i Søndre Helgeland. Reiserne blev først avsluttet ved vinterens inntreden, og med hensyn til de herunder utførte gravundersøkelser henvises til Samlingens Tilvekstfortegnelse for 1923, hvor der i forbindelse med fundene er gitt resuméer av gravningsberetningene. Gravfund av særlig fremtredende interesse er herunder ikke gjort. En større gravhaug på Bergvin i Skogn, som i en mannslang kiste muret av horizontalt lagte heller med en jevn indre kant inneholdt menneskelige skelettrester, kan måske dateres til broncealder; dessverre fantes der ingen oldsaker i graven.

En større del av de praktiske arbeider har været koncentrert om helleristningsundersøkelser. Disse har navnlig funnet sted i Hegra og den øvre del av Nedre Stjørdalen, hvor museets tillitsmann gardbruker *Einar Hermstad* har opdaget en rekke nye ristninger. Særlig kan fremheves en ny, særdeles interessant ristning på Bjørngård i Hegra; den ligger noget nedenfor de tidligere kjente ristninger på dette sted og inneholder bl. a. flere meget tydelige og tildels ganske kompliserte skibsfigurer åbenbart av sene typer, som vil bli av betydning ved studiet av denne figurgruppe. Dessverre lå et vedholdende regnvær hindringer i veien for kopieringen av disse ristninger; derimot hadde man den fordel at få gode fotografier uten figuropkritning. Av ristningene i Hegra og Nedre Stjørdalen fikk man kun gjort de på Leirfall[1]) og Mona (efr. Oldsaksamlingens beretning 1922, s. 26) samt de av *Oliver Alstad* opdagede ristninger på vestre Stokkan helt ferdige. Undersøkelsene vil bli fortsatt i 1924. Fotografimaterialet fra disse undersøkelser i Stjørdalen blev senere ved ungdomslaget i Hegra utstillet på fylkesutstillingen på Steinkjer sommeren 1923. Ristningene på Evenhus, Frosta, er på ny blitt undersøkt og fotografert, men ennu gjenstår der endel efterundersøkelser nødvendiggjort ved den påbegynte litteraære bearbeidelse av materialet. Også de i Beretningen 1922, s. 27 omtalte, nyopdagede ristninger på Okkenhaug i Frol er blitt kopiert og fotografert. Med bidrag av den til Oldsaksamlingens disposition i 1923 stillede assistentgage har man kunnet gjennemføre undersøkelsen og kopieringen av de omfattende ristninger på østre og vestre Tessem i Beitstaden. Dette arbeide er med professor dr. A. W.

---

[1]) Efter velvillig meddelelse av lensmann *J. Nielsen* er der på denne gård yderligere opdaget nye ristninger.

Brøggers velvillige tilladelse blitt utført av amanuensene ved Universitetets Oldsaksamling *Bjørn Hougen* og *Eiv. S. Engelstad*. Samtlige disse ristninger på Tessem, som med hensyn til sitt innhold kan betegnes som de interessanteste og merkeligste av bronealdersristningene i det nordenfjellske Norge, blev herunder kalkert og fotografert. Materialet vil bli fremlagt i en publikation av nordenfjellske helleristninger, som konservator har under bearbeidelse. Samtidig undersøktes to små gravhauger, som ligger ved foten av ristningen på vestre Tessem. Dessverre gav utgravningen kun meget ringe utbytte. Det kan kun sies om disse hauger, at den ene av dem må tilhøre jernalderen, og at den antagelig kan dateres til denne periodes eldre avsnitt, da den ved siden av et par bruddstykker av et knivblad av jern også inneholdt en klump harpikstettning[1]) Det er litet sannsynlig, at disse grave har nogen forbindelse med ristningen, skjønt kanskje ikke helt utelukket, da helleristninger av den yngre gruppe likesom i Sydskandinavien også heroppe må kunne gå ned i førromersk jernalder. Endelig kan i denne forbindelse nevnes at der er blitt tatt en gipsavstøpning av den bekjente renfigur ved Bola i Stod. Avstøpningen er utført ved gipsstøper *Santi* i domkirken, og omkostningene, som i alt vil beløpe sig til ca. 730 kr., er bestridt av det fond, som er stillet til Oldsaksamlingens disposition av medlemmer av Trondhjems Sparebanks forstanderskap. Den vellykkede avstøpning, der ved nedskrivningen herav ennu befinner sig i domkirkens billedhuggeratelier, vil bli opstillet ved veggen ovenfor nederste trappeopgang, vis à vis Museets hovedinngang.

Den større del av Helgeland er som bekjent arkæologisk tilknyttet Videnskapsselskapets Oldsaksamling, og det vil fra tid til annen være nødvendig at verifisere de fra dette distrikt efterhånden innkomne oldfund og i forbindelse hermed ikke sjelden foreta undersøkelser på fundplassene i form av gravninger og nivellements. Flere av de fund som i den senere tid er gjort heroppe, er av stor bebyggelseshistorisk betydning, og Helgeland er i det hele en landsdel som bør vies den største arkæologiske opmerksomhet. Hovedinteressen vil for øieblikket samle sig om de boplasse fra stenalderen som på forskjellige lokaliteter er opdaget av den kunnskapsrike og videnskabelig interesserte helgelending *Edvard J. Havnø*, som med bidrag av Oldsaksamlingen i 1923 har foretatt en arkæologisk befaring av en del av søndre Helgeland. De tre av dem er meget omfattende. Av disse fantes den første på øen Vega, på gardene Vikas og Floas grunn, de to andre ligger i Tjøtta prestegjeld, henholdsvis på Hestun i Vevelstad og på gården Brastads grunn på Mindlandet. Sammen med hr. Havnø hadde konservator senere ut på høsten anled-

[1]) Et resumé av gravningsberetningen vil bli gitt i Tilvekstfortegn. 1924.

ning til at ta disse boplasse i nærmere øiesyn og planlegge deres undersøkelse, som forhabentlig vil kunne ta sin begynnelse i en nær fremtid. De frembyr alle tre et eiendommelig billede, idet de bestar av store flyvesandstrekninger, hvor sandflukten har blottlagt stenalderfolkets ildsteder, som kunde ligge sa tett — pa Vika-Floa taltes saledes henimot 40 stk. — at man var fristet til at tenke pa en stammes leir eller landsby. Spredt rundt omkring la arbeidsavfall og redskaper av sten. Pa Vika-Floa er flinten fremherskende ved siden av andre stenarter, særlig «blakvarts», pa Mindlandet trer blakvartsen og andre kvartsitiske bergarter i forgrunnen, mens derimot pa Hestun skiferen har spillet en ganske stor rolle. Alle disse boplasse representerer utvilsomt en gammel strandbebyggelse. For Hestunfeltets vedkommende er situationen i denne henseende klar. Boplassen ligger nemlig i nærheten av sjøen, pa vestsiden av Vevelstadsundet, og i et belte mellem ca. 13 og 40 m. o. h. Feltene pa Vika-Floa og Brastad finner vi derimot lenger inne i landet. Felles for dem er at de ligger på en bakkeskråning på vestsiden av en langstrakt, myrlendt dalsenkning, som pa boplassfolkets tid ennu ikke kan ha hevet sig over havets overflate, men har statt i forbindelse med sjøen og dannet en vik eller kanskje et sund. Det første synes at ha været tilfellet pa Mindlandet, hvor boplassen abenbart er situert ovenfor en revdannelse mellem to dype viker. Begge disse boplasse ligger ved 30-meterkoten og synes ikke at ga vesentlig nedenfor denne. Der er her fortrinsvis arbeidet i harde bergarter, ved spalte- og slagteknikk, mens den slepne skifer synes at karakterisere Hestunfeltet, ialfall den lavere del av dette. Den detaljerte gjennemgaelse av det rikholdige oldsakmateriale har først kunnet finne sted i 1924, og fundene vil derfor bli nærmere omtalt i tilvekstfortegnelsen for dette ar. Savidt man kan se, peker materialet navnlig fra Vika-Floa og Brastad mot betydelig elde, og det er visstnok intet særlig til hinder for at denne boplasskultur kan na op til eldre nordisk stenalder. I ethvert fall står vi her overfor de eldste hittil kjente spor av mennesket i Helgeland. En nøiaktig bestemmelse av høideforholdene vil her være av vesentlig betydning for en riktig datering.

Der er ogsa i den senere tid gjort adskillige fund fra stenalderens yngre avsnitt i Helgeland, mens broncealderen ennu er overmade sparsomt representert; utvilsomt blev dog i Nord-Norge stenen benyttet i meget stor utstrekning gjennem hele denne periode. I Tjøtta har vi de nordligste kjente helleristninger fra broncealderen. Der er to av dem, den ene pa garden Tro og den annen pa Flatøy. Den siste, som ikke tidligere er undersøkt, blev oprenset og inntegnet pa rutepapir, men pa grunn av utilstrekkelig forrad av kalkerpapir matte den fullstendige kopiering utsta. På øen Tomma i Nesna besøktes to huler som må ha været

bebodd i forhistorisk tid. Der blev foreløbig kun foretatt prøvegravninger, uten at dog ennu kulturrestenes alder har kunnet bestemmes.

Den fremskutte stilling Helgeland inntok ved den historiske tids begynnelse har satt sig spor i en mengde gravhauger, som særlig har gruppert sig om de gamle storgarde og kulturcentra. Mange av disse hauger er dog nu jevnet med jorden, og dessverre fortsetter ødeleggelsen fremdeles. Gravhauger er så lette at ty til, når det gjelder at skaffe sig veifyll eller grøftesten, og man tenker sjelden på at for hvert oldtidsminne som forsvinner, blir vårt lands eldste historie et blad fattigere. Ofte skyldes ødeleggelsen av en gravhaug den rene nysgjerrighet, sjeldnere i vår tid den gamle tro at slike hauger gjemmer skatter av edelt metall. For at stanse dette hærverk har man visstnok loven at falle tilbake på, og i enkelte mere graverende tilfeller blir det nok nødvendig at ta dens ganske strenge straffebestemmelser til hjelp, men man når dog utvilsomt lengere ved gjennem oplysning at søke at vekke folkets ansvarsfølelse og forståelse. Her har museene en stor opgave. I de trønderske bygder kan der nu spores en sterkt voksende pietetsfølelse like overfor oldtidens minner, og ikke sjelden gjenreises bautastene av ungdoms- og skytterlag. Forhåbentlig vil Helgeland snart følge efter. —

På den vestlige av de to bautastene ved Hegra kirkegård har kirkesanger *Moe* opdaget en innskrift med de yngre runer ridset antagelig med en knivsodd. Innskriften, som er meget utydelig og vanskelig at dechifrere, er besiktiget av konservator. Den vil bli nærmere undersøkt av professor Magnus Olsen.

Kontorassistance har gjennem hele året været ydet av frk. *Elisa Petersen*, og utgiftene hermed er blitt bestridt av den ledige assistentgage. Klichésamlingen er blitt katalogisert og innordnet i det nye, store skap på loftet. Likeledes er også samlingen av helleristningskopier blitt ordnet, samt den store samling antikvariske notiser og avisutklipp, der er anbragt i særskilte kassetter anskaffet for dette øiemed. Dessverre har man heller ikke iår sett sig istand til at kunne påbegynne samlingens omordning. Det synes nokså håbløst at ta fatt på dette store arbeide før man får innredet et nogenlunde støvfritt magasinrum på loftet. Men forholdene er nu nokså uholdbare og volder adskillig bekymring. Imidlertid fortsetter man stadig med jernsakernes preparering, og før dette arbeide er ferdig, kan ialfall ikke jernalderen omordnes. Konservators tid er også så nedlagt av det løpende arbeide, at man ikke vinner at ofre de større opgaver synderlig tanke.

Efter henstilling fra konservator har direktionen opnevnt fanejunker *Hans O. Seem*, Grong, som livsvarig medlem av Selskapet. Hr. Seem har alltid været sterkt interessert for bevarelsen av de gamle kulturminner og har helt siden 1870-årene været en udmer-

ket støtte for oldsaksamlingen i dens arbeide. En rekke viktige fund er ved hans aktpågivenhet blitt reddet for den videnskabelige forskning. Hr. Seem er såvidt vites den første av museets medarbeidere ute i bygdene som er blitt hedret på denne måte. Men oldsaksamlingen kan med tilfredshet se et stadig voksende tall av interesserte medhjelpere i distriktene, og flere av disse yder fremragende, helt uegennyttig arbeide. Den tanke påtrenger sig derfor, om ikke tiden nu skulde være inne til at gjenopta den gamle skikk at utdele Selskapets fortjenstmedalje. Selskapet har her i sin hånd et av traditionen hjemlet middel til at gi et vakkert uttrykk for sin takknemlighet overfor de menn som således støtter dets arbeide. Også andre grunne som jeg ikke her nærmere skal gå inn på, turde tale for berettigelsen av på denne måte at søke at knytte båndet fastere mellem Videnskapsselskapet og de nordenfjellske bygder.

Følgende har i det forløpne år tilstillet samlingen gaver:

Gårdbruker *Johan J. Guttelvik*, Stoksund: Senkesten ant. fra stenalderen.

Gårdbruker *Ivar G. Mælen*, Aunet, Harran: Kniv av skifer.

Lærer *Elias Moe*, Hemne: Fund fra stenalders boplasse ved Hemnefjorden.

Snekker *Martin Forset*, Trondhjem: Øksede bord fra Bodin gamle kirke.

Gårdbruker *Anders Dragset*, Meldalen: Enegget sverd, spydspiss, sko til isbild, glasperler fra yngre jernalder, en knusesten fra stenalderen, m. m.

Gårdbruker *Ole O. Sæter*, Opdal: Kvartsbryne ant. fra eldre jernalder.

Gårdbruker *Sivert Donali*, Opdal: Jordfunnet sylspiss av jern, måske fra eldre jernalder.

Trondhjems Havnevesen: Kranium av menneske funnet ved mudring i Lamofjæren.

Gårdbruker *Iver Berri*, Stjørdalen: Phallisk («hellig hvit») sten fra eldre jernalder.

Skoleelev *Nils Kr. Hynne*, Trondhjem: En gammel sneppert.

Gårdbruker *Torger A. Herrem*, Rennebu: Middelaldersk drikkehorn med runeinnskrift. (Depositum).

Dykker *A. Bjerkan*, Trondhjem: Rorpinne(?) av ek, senke av sten, funnet ved mudring i Lamofjæren.

Ingeniør *K. Lund*, Trondhjem: To gamle bogtrær.

Gårdbruker *J. Saksvik*, Malvik: Båtformet øks av sten.

Gårdbruker *L. Lorset*, Byneset: Slipesten av kvarts fra stenalderen.

Gårdbruker *K. Fissum*, Bissa: Spydspiss fra yngre jernalder.

Gårdbruker *Sverre Moen*, Langmark, Henning: Økseblad fra eldre jernalder.

Gårdbruker *Ole E. Flaa*, Øksendalen: 4 tildannede stene.

Gårdbruker A. *Lindgjerdet,* Vanviken: Vevlodd av klebersten ant. fra yngre jernalder.
Gårdbruker *Lars Holan,* Stokkan, Stjørdalen: Kvartsbryne ant. fra eldre jernalder.
Gårdbruker *Anders Florholmen,* Hegra: Okseblad fra yngre jernalder.
Gårdbruker *Even P. Borten,* Gimsan, Melhus: Skjoldbule fra eldre jernalder, enegget sverd fra yngre jernalder.
Gårdbruker *Johan Tautra,* Romsdalen: 4 skrapere av flint, jordfunnet bryne, 2 vevlodd.
Gårdbruker *Aage Melhus,* Beitstaden: Skafthuloks av sten.
Gårdbruker *Johs. Stavrum,* Berg, Ytterøy: Celt fra eldre jernalder, beltespenne av messing fra nyere tid.
Gårdbruker *J. Norem,* Vang, Inderøy: Enegget sverd, spydspiss m. m. fra yngre jernalder.
Gårdbruker *Ole E. Mossing,* Åsen: Enegget sverd, okseblad, celt m. m. fra yngre folkevandringstid.
Standartjunker *N. Hoin,* Helge, Egge: Bruddstykke av et lerkar fra eldre jernalder, stykke av et sverd fra yngre jernalder, vevlodd.
Småbruker *H. Torring,* Bryndalen, Beitstaden: Skafthuloks av sten.
Kristine Alstad, Skatval: Vevlodd av klebersten.
Skolebestyrer *L. Benum,* Haviken, Vemundvik: Beltesten fra eldre jernalder.
J. P. Markatro, Skatval: Senkesten ant. fra stenalderen.
Isak Dahl, Sverresborg, Byåsen: Tildannet klebersten.
Gårdbruker *Barkhald,* Holtan, Sparbu: Sverd og spydspiss fra yngre jernalder.
Gårdbruker *Ole A. Svanem,* Hemne: Flintklump med avspaltningsflater, kranierester fra en forhistorisk grav på Stamnes (Aunet), Hemne.
Gårdbruker *J. Foss,* Meldalen: Hakkeformet redskap av sten.
Gårdbruker *Aksel Skipnes,* Åsen, Tjøtta: Stenredskap av ukjent bestemmelse.
Standartjunker *P. Okkenhaug,* Frol: Kobbermynt preget under keiser Constantius I Chlorus (285—306).
Gårdbruker *Ivar H. Skorheim,* Morken, Opdal: Kollehode fra stenalderen.
Gårdbruker *Ole Stavne,* Rennebu: 2 jordfunne bryner.
Gårdbruker *Peder J. Hegge,* Skatval: 3 spaltestykker av flint.
Lærer *M. Aukan,* Tustna: Flintfund fra eldre stenalders boplasse på Nordheim og Nygården, Tustna.
Hjalmar Haugland, Rørvik, Vikna: Øks av sten.
Iver Skjaanes, Rørvik, Vikna: Senke av sten ant. fra stenalderen.
Gårdbruker *Iver Holmen,* Vuku: Brente ben fra en eldre jernalders grav.
Gårdbruker *J. Todal,* Aure: 2 tildannede stene.

Gårdbruker *P. M. Storborg*, Frol: Okseblad m. m. fra yngre jernalder.

Gårdbruker *Johan O. Floan*, Skatval: Båtformet oks av sten.

Gårdbruker *Ole O. Kirkeland*, Otterøy, Romsdalen: Skraper av flint.

Lærer *M. Emstad*, Selbu: Glasperle fra yngre jernalder.

Gårdbruker *Ola J. Rise*, Opdal: Brente ben fra eldre jernalders grav.

Mattias A. Lothe, Nordskjør, Bjørnør: Fund fra stenalders boplasse, flintfund fra boplass på Skorstad, Fosnes.

Fisker *J. M. Halleren*, Kvalvær, Frøya: Jordfunnet vadbein.

Gårdbruker *O. Jønvik*, Fosnes: Hakke av sten.

Gårdbrukersøn *Gabriel Rottem*, Hemne: Diverse jernsaker fra en yngre jernalders grav.

Gårdbruker *P. J. Gjelvold*, Ørlandet. Spaltestykke av flint.

Disponent *G. Naumann*, Trondhjem: Beltehake og beltebeslag av bronce fra den forromerske jernalder (La Tène) funnet i Gera, Reuss i Sachsen.

Gårdbruker *H. Gladsø*, Flatanger: Senke av klebersten.

Gårdbruker *P. O. Myhren*, Ålen: Slaggprøve fra gammel myrmalmsmeltning på Kjerringvoll i Hesjedalen.

Gårdbruker *Jens J. Engesvold*, Hesjedalen, Ålen: Spydspiss fra yngre jernalder.

Stiger *John L. Hov*, Ålen: Gammelt, jordfunnet bjørnespyd.

Oberst *A. Grüner*, Trondhjem: Kartskisse av bygdeborgen ved Andersrud i Skoger.

Lærer *J. Wang*, Sparbu: Kart over Mære Landbruksskoles eiendom.

Skoleelev *Oiv. O. Hansen*, Trondhjem: Et gammelt jernlås funnet under Kjøbmandsgt. 3.

Skolebestyrer *E. Musum*, Trondhjem: Karter over gravplassene på Hegstad og Lund i Verdalen.

Litterat *H. Mathiesen*, Ranheim: «Norrønafolket»s domkirkenummer, m. m.

Skogforvalter *M. P. Moen*, Vuku: Fotografi av den største av «Olavsstenene» i Indalsskogen, Vuku.

Statsgeolog *J. Rekstad*, Kristiania: 14 fotografier av huler og strandlinjer i Nord-Norge.

Edvart Kjøsen, Ler: Fotografi av innskrift ant. fra 18. årh. i Lundadalen, Ler.

Mynt- og Medaljesamlingen.

(Bestyrer: VICTOR RONANDER.)

Ved kjøp og gaver har samlingen i 1923 hatt en tilvekst av 297 nr., hvorav 46 eksemplarer ikke før fantes i samlingen. Blandt de nye numre er 2 gullmynter, 227 sølvmynter, 48 kobber-, bronse-, nikkel-, og aluminiumsmynter, 2 messingjetoner, 1 blymedalje som ved Carl Johans kroning skal være gitt til en soldat ved navn Bye, 1 engelsk jernkors (parodi), 8 østerrikske og russiske pengesedler.

Et myntfund som blev gjort ved grunngravning i Molde, bestående av 218 stykker dansk-norsk sølvmynt fra 1626—1825 (2-, 4-, og 8-skillingstykker), tilsammen 270 gram, blev innløst og utstilles samlet. Fundet kan temmelig sikkert bestemmes. De funne mynter må sannsynligvis være lagt ned i de første år efter 1825.

Blandt innkjøpene er særlig å merke to gullmynter, en dansk dukat fra 1792 og en spansk gullmynt fra 1786, samt den svenske billedhugger Miles bronsemedalje i anledning av Gustav Wasajubileet 1923.

Samlingen har i 1923 mottatt gaver fra følgende:

Ingeniør L. Schmidtnielsen, Trondhjem.
Musiker Carlo Wigum, Trondhjem.
Fru P. M. Roel, Trondhjem.
Skuespiller Oscar Heggelund, Trondhjem.
Avdelingschef F. Woldby, Trondhjem.
Hr. Arne Falk Johansen, Trondhjem.
Hr. Erveret Andersen, Trondhjem.
Stasjonsbetjent Petter Hindrum, Skatval.
Doktor Støren, Meldalen.
To unevnte givere, ved lektor Joh. E. Brodahl. og ved vaktmester Nielsen, Trondhjem.

Den botaniske samling.

(Bestyrer: Dr. Henrik Printz).

Kryptogamherbariet har i løpet av aaret mottat som gave fra doktor Kristian Kindt, Trondhjem, en meget stor samling lichener av den avdøde botaniker overlæge Kindts herbarium. Gaven omfatter 56 fascicler med over 1000 nummere, hvorav flere tidligere ikke var representeret i selskapets samlinger. Fanerogamherbariet er forøket med gaver fra forstander H. Hall, sekretær S. Skaun, biblioteksassistent V. Ronander, musiksersjant Andersen, lærer Nyjordet og student Gunnar Brodal.

Det økonomiske tryk hviler tungt paa selskapets botaniske samlinger; mangel paa rum og arbeidshjælp gjør sig stadig mere følelig. Naar undtages algesamlingen og endel av moserne, er Videnskapsselskapets botaniske samlinger praktisk talt utilgjængelige, nedpakket i kasser og stuvet bort — det meste sogar i uopklæbet stand. En række henvendelser om utlaan av materiale til videnskabelig bruk — baade fra ind- og utland — har man av denne grund desværre ikke kunnet imøtekomme. Det er høist beklagelig at en av landets største offentlige plantesamlinger — og det til og med den ældste i sit slags her tillands — paa denne maate skal bli liggende utilgjængelig og forringes i værdi aar efter aar. Den botaniske avdeling er nu den eneste av selskapets større samlinger hvortil der ikke er knyttet fast manuel hjælp, og det høist utilstrækkelige annuum — kr. 800.00 — tillater ikke at der av dette kan anvendes noget til leilighetsvis assistance, hvilket forøvrig under de nuværende forhold ogsaa meget lite vilde forslaa. Jeg vil forøvrig nævne at samlingen staar i taknemmelighetsgjæld til lærer Nyjordet, som en tid uten godtgjørelse har været behjælpelig med den fortsatte opklæbning av Normans herbarium.

Med stipendium fra Universitetet har samlingens bestyrer en stor del av aaret — fra mars til september — opholdt sig i Italien, Schweiz og Tyskland for at studere botanik.

Zoologisk samling.

1. samlingsbestyrer: O. NORDGAARD (fugler, fisker og evertebrater).
2. —„— C. DONS (pattedyr, krybdyr, padder samt evertebrater).

Fuglesamlingen. Fra hr. JOHAN YTTERMOEN på Sauøy i Froan fikk vi i begynnelsen av januar 1923 tilsendt en Spitsberggås, *Anser brachyrhynchus* BAIL. Det var en hun, skutt ²/₁ 1923 på Sauøy. Av denne på Spitsbergen rugende gås som kun passerer Trøndelag under trekket, eier samlingen følgende eksemplarer:

Anser brachyrhynchus BAIL., kjønsubestemt, Hitra, 1871.
——«—— ♂, Jonsvatn, ³⁰/₁₀ 1881.
——«—— ♀, Jonsvatn, ³⁰/₁₀ 1881.
——«—— ♂, Jervan ved Jonsvatn, ⁴/₁₀ 1892.
——«—— ♀ var., Sauøy, Froan, ²/₁ 1923.

En lappmeise, *Parus cinctus* BOD., fikk vi som gave fra skogforvalter ERLING ØVERLAND, Steinkjer. Fuglen var skutt i Verdal ⁸/₂ 1923. Denne art er tallrik i Finmark, men er forholdsvis sjelden observert på de sydligere fjelle. I sin oversikt over Dovrefjells fuglefauna meddeler SCHAANNING at lappmeisen første gang blev påvist på Dovre i 1832 av professor ESMARK som iakttok flere småflokker mellem Fokstua og Dombås. Ifølge COLLETT skal arten være sett en høst ved Steinkjer, men først nu får vi et handgripelig bevis for artens optreden i Nord-Trøndelag.

En lattermåse, *Larus ridibundus* LIN. ♂, blev skutt i Levangerelven ⁹/₈ 1923 av skogforvalter HEIMBECK som skjenket den til samlingen. Hr. H. meddeler at han også i 1922 så et eksemplar av denne art ved Levanger, og våren 1923 iakttok skogforvalteren en lattermåse ved Steinkjer.

En smalnebbet svømmesneppe, *Phalaropus hyperboreus* LIN. ♂, blev skutt ved Sauøy, Froan, ⁵/₉ 1923 av hr. ALBERT G. MOEN. Hodet var sønderskutt så fuglen ikke kunde stoppes, men skinnet blev opbevaret.

I en skrivelse av ²⁸/₈ 1923 meddeler ekspeditør CHR. JOHANSEN, Namsos, at de ville skogduer, *Columba oenas* LIN., i de senere år er blitt forholdsvis almindelig i Namdalen, hvor de før ikke var iakttatt.

En eiendommelig farvevarietet av krake, *Corvus cornix* LIN., blev skutt $^{15}/_{11}$ 1923 i Mo, Rana. Den blev gitt til samlingen av herredsagronom J. ALTERHAUG. Likeledes fikk samlingen som gave av hr. OYOLF HENRIKSEN GUTVIK en ung hun av sneugle, også kalt «lemengris», *Nyctea scandiaca* LIN. ♀, skutt pa Austra i Ytre Namdal.

En sortkravet toplom, *Colymbus auritus* LIN. ♂, blev skutt i Dolmsundet pa Hitra $^{15}/_{12}$ 1923, og en havimmer, *Gavia immer* BRÜNN ♀, blev skutt pa samme lokalitet $^{16}/_{12}$ 1923. Begge disse lommer blev skjenket til samlingen av ingenior HERM. FJELDBERG.

F i s k e s a m l i n g e n. En solvuer, *Sparus centrodontus* DE LA ROCHE ♀, fisket pa snore i de siste dager av januar 1923 ved Hokholm i Namdal av ekspeditor Chr. Johansen som legerte fisken til vor samling. Fiskens totallengde 41 cm. Der var små egg i ovariene. I mavesekken av en torsk fisket utenfor den biologiske stasjon $^{13}/_{1}$ 1923 fantes 10 strandkrabber, *Carcinus mænas* LIN., og en halvfordøiet fisk. En havlamprett, *Petromyzon marinus* LIN., fiskedes ved Nordbuan Froan, $^{5}/_{5}$ 1923 av hr. J. BLOSTRUP. Den var fastsuget til en storsei.

Hr. TORLEIF HOFF, Trondhjem, fikk i Storvatnet, Rissa, $^{29}/_{5}$ 1923 en orret, i hvis mavesekk fantes 3 eksemplarer av smastingsild, *Gasterosteus pungitius* LIN. (l. 34—41 mm.). Denne arts utbredelse i Trondhjemstraktene er litet kjent. COLLETT opgir at arten er observert i Langvatn i Fla og i bekker på Inneroy. I sin fortegnelse over «Trondhjemsfjordens fiskar» skriver dr. G. SWENANDER (p. 5): «I museet finnes ei ett enda exemplar af den samma från Trondhjemsfjorden eller trakten deromkring.» Småstingsildens forekomst i Storvatn var således noget av en overraskelse.

Omkring midten av juni 1923 sendte hr. ANDERS REFSNES, Stjorna, adskillige småfisk som var tatt ut av mavesekken på storsei, fisket ved Hysnes (Hasselviken) $^{13}/_{6}$ 1923. Der var ialt 13 stykker hvorav de 12 var temmelig jevnstor (11—12,5 cm.). De viste sig a være lakseunger med de for utvandringsdrakten karakteristiske sideflekker. Den 13. var temmelig meget fordøiet sa det var vanskelig a avgjore om det var laks eller sjoorret, men da storrelsen var 11,5 cm. er der en mulighet for at det kunde være sjoorret. Hr. Refsnes oplyste senere at der i sei fanget 1. juni og 20. juni også fantes adskillige unger av lignende sort, hvorav hovedmassen utvilsomt har været laksunger. Juni maned er formentlig en viktig, kanskje den viktigste utvandringsmaned for laksungerne. I juli 1923 undersoktes maveinnholdet av storsei som var fisket utenfor Trondhjemsfjordens munding. Der fantes da ingen laksunger i ventriklene, men derimot sild, sil og planktonkrebs (*Meganyctiphanes norvegica*) i mengde.

En stor, *Acipenser sturio* Lin., fangedes $^{18}/_{7}$ 1923 i laksnot ved

utløpet av Aelven i Heim. Det var en han, l. 1,41 m., med litet utviklede melkesekker og tom ventrikel. Fisken sendtes av hr. JOHAN HELLANDSJØ som gave fra laksnotens eier, hr. HILMAR BELSVIK.

Den 11/7 1923 fiskedes av hr. SVERRE VOLLAN i Trælvik, Brønnøysund, på orretgarn en sjøkaruss, *Ctenolabrus rupestris* LIN., totallengde 16,5 cm. Ifølge C. DONS (Tromsø Mus. Årsh. 43, nr. 6, p. 27) er Ørnes på Helgeland artens temporære nordgrense.

Den 17/7 1923 fangedes ved Sorgjeslingene en fløifiskhan, *Callionymus lyra* LIN. ♂, i parringsdrakt. Meddeleren, hr. HAAKON HANSEN, antok at det var første gang denne fisk var fanget der. Omkring 1900 var Trondhjemsfjord den da kjente nordgrense for fløifisken. I 1919 kunde nordgrensen flyttes til Bjugn og Sauøy i Froan, og i 1923 kunde således artens forekomst henimot nordgrensen av Nord-Trøndelag konstateres. Endelig kan nu også fløifisken opføres for Nordlands fylke. I juni 1923 fangedes nemlig 3 hanner av *Callionymus* ved Vevelstad på Helgeland. De blev oss tilsendt fra hr. EDVARD HAVNØ som gave fra hr. kjøpmann S. BOGEN. Den 27/9 1923 sendte hr. ALFRED VAADE samlingen som gave en fløifiskhan, l. 23 cm., fisket på Nordøyvagen, Dønna. Dermed vet vi med sikkerhet at fløifisken har overskredet den 66. breddegrad, og nærmer sig sterkt polarcirkelen.

En paddetorsk, *Raniceps raninus* LIN., fiskedes 24/8 1923 på sildgarn i Stjørnfjord av hr. KRISTIAN SANDØY som skjenket eksemplaret til samlingen. Det var en han, 20 cm., med små melkesekker. I ventriklen fantes et eksemplar av strandkrabbe, og i tarmen rester av echinodermer. Den 28/11 1923 fikk også samlingen tilsendt fra hr. HERMAN BAKKEN et eksemplar av paddetorsk, l. 21 cm., fra Sauøy i Froan.

En sandkvervvarietet, *Bothus maximus* LIN., var., fiskedes ved Hilskjer, østre Dolmøy, av hr. KRISTIAN JEGTVIG den 27/9 1923. Det var en han, l. 45 cm., med få og små bentorne på øiensiden. På grunn av glatthvarrens sjeldne forekomst på Trøndelagens kyst, er det ikke videre sannsynlig at der på våre bredder optrer hybrider mellem pigghvarr (sandkverv) og glatthvarr.

Som gave fra kjøpmann OLAV B. OLSEN, Namsos, fikk avdelingen tilsendt en dobbeltflyndre av *P. platessa* LIN. med omtrent ensartede farvetegninger på begge sider. Den var optatt 7/10 1923 ved Hokholm i Gravvik av JENS J. BAKKEN. Av sådanne dobbelflyndrer er der i de senere år kommet flere eksemplarer til den zoologiske avdeling.

En liten hornfisk, *Rhamphistoma belone* LIN., innsendtes den 14/11 1923 fra Sauøy, Froan, av hr. INGVALD STØEN. Eksemplaret hadde en totallengde av 15,5 cm. I beretningen for 1922 blev denne fisk for første gang notert for Trondhjemsfjord innenfor Agdenes. Man kjente før etpar eksemplarer fra Stjørnfjord.

Som gave fra kjøpmann Nekolai Dahl i Trondhjem mottok avdelingen den 17/11 1923 en sild med merker på begge sider. Silden var fisket i Åsenfjord, og merkerne hitrører rimeligvis fra berøring med et maskeredskap (garn eller not).

En kulmule, *Merlucius merlucius* Lin., som ved Trondhjemsfjord tildels har været kalt «sølvlyr», fiskedes på håndsnøre den 8/12 1923 ved Ulvøy mellem Hitra og Frøya av B. O. Ulvan, Knarlagsund. Det var en hun, l. 88 cm., med ganske store eggsekker. Denne fisk synes å være temmelig sjelden på Trøndelagskysten.

Den 20/12 1923 sendte hr. Marius Kvande som gave til samlingen en hanlaks som var funnen død i elven ved Kirksæterøren i Hemne. Den hadde en totallengde av 115,5 cm. Jeg sendte nogen av laksens skjell til prof. dr. Knut Dahl, som i brev av 5/1 1924 skrev: «Ad laks ♂ 115.5 cm. Kirksæterøren, 20/12 1923. Har levet 3 à 4 år som unge i elven. Utvandret. Tilbragt 3 vintre i havet. Gytt i høst for første og siste gang.»

Den 15. oktober 1923 fant en gutt, Gunnar Grydeland, i fjæren på Tiendeholmen ved Namsos en fisk som folk der på stedet ikke hadde sett maken til. Fisken blev av ekspeditør Chr. Johansen, Namsos, sendt til videnskapsselskapet. Jeg fant efterhånden ut at det måtte være en art av slekten *Paralepis* Risso (= *Sudis* Rafinesque) av laksesildenes familje. Av denne slekt kjennes bare 2 eksemplarer fra Norges kyst. Det ene er omtalt av professor Collett fra Sørøy i Vestfinmark. Det annet av James Grieg fra fiskeværet Veiholmen nordenfor Smøla. Begge disse er henført til arten *Paralepis Krøyeri* Lütken. Jeg har grunn til å anta at Namsoseksemplaret ikke er denne art, men at det må regnes til *Paralepis borealis* Reinhardt. I så fall er arten ikke alene sjelden hos oss, men den er helt ny for Norges fauna. En nærmere redegjørelse vil med det første bli levert i selskapets skrifter.

Fjordundersøkelser. Den 19/6 og 20/6 1923 gjorde «Gunnerus» ekskursjoner henholdsvis til Rødberg og Tautra med lærerhøiskolens elever. Konservator C. Dons demonstrerte viktige typer i det innsamlede materiale.

I juli 1923 foretok bestyreren sammen med konservator Dons en rekke bunnundersøkelser ved Ørland, Garten, Storfosen, Leksa, Fjellværøy, o.s.v. Vi undersøkte mange korallbakker eller uerstøer samt seigrunner. Der samledes adskillig zoologisk materiale, og der blev tatt prøver til studium av havbunnens geologi.

I siste del av juli og begynnelsen av august deltok den danske zoolog dr. Th. Mortensen i ekskursjonene med «Gunnerus». Herved blev den danske echinodermspecialist satt istand til å løse flere spørsmål angående fjordens echinodermer. En utredning av enkelte av disse spørsmål ved dr. M. er trykt i vort selskaps skrifter for 1923. Den 14. september 1923 foretok Dons og bestyreren

en zoologisk ekskursjon med 20 lærere og lærerinner fra Trondhjems folkeskole efter anmodning av lærerlagets formann, hr. JON FLONES. Herunder fikk man anledning til å demonstrere sjødyr av forskjellige grupper med sin naturlige form og farve.

Blandt innkomne gaver til belysning av dyrelivet i nutid og fortid kan nevnes:

En sjøfjer, *Pennatula aculeata* DAN. et KOREN, fra Geitastrand, ca. 100 m., 12/9 1923. Lærer J. R. OFSTAD leg.

Fossil lodde, *Mallotus villosus* MÜLL., fra Kviknan i Orkland, hr. PAUL KVIKNE leg.

Diverse hvalben fra Flatanger funnet under nylandtaking i en leirmæl på garden Sitter, ca. 15 meter over havet, i juni 1923. Hr. EMIL OLSEN SITTER leg.

Sommeren 1923 innsendte disponent A. WICKLUND til selskapet en svart porøs masse med en vekt på 0.6 kg. Klumpen viste sig å flyte i ferskvann og må være pimpsten som i en fjern fortid er drevet i land under en høiere vannstand. Den var funnen i 1922 i et lag matjord i Nesna ved Ranenfjord, ca. 17 m. o. h. Fund av pimpsten i forskjellige høider over havet kjennes fra mange steder i det nordlige Norge. Slike fund tjener som indikatorer for havets strømme i fjerne tider. Blandt merkelige strømanvisere i nutiden kan nevnes ryggskallene av blekksprutter (*Sepia*). Sommeren 1923 var det påfaldende hvormeget der drev iland av *Sepia*-skaller ved landets nordlige kyster. Jeg har i denne sak fått meddelelse og materiale fra overlærer OLA RAKSTANG (Levanger), HERMAN GAUSTAD (Titran) ved Dagspostens redaksjon, INGV. B. LINDSETH (Flatanger), GUNNAR ULSTAD (Trondhjem), PETER PEDERSEN (Asvær, Helgeland), frk. PENNY PAULSEN TENVALL (Brasøy, Alstahaug), EDVARD HAVNØ (Rødøy). Det er hensigten å gi nærmere oplysninger om disse fund.

P a t t e d y r s a m l i n g e n. Denne avdeling har i det forløpne år kun erholdt liten tilvekst. I det store og hele er samlingene av pattedyr fra Trøndelagen nokså fullstendige, hvor enkelte arter er rett fyldig representert. Dette gjelder vesentlig de større pattedyr.

For de mindre arters vedkommende kunde det imidlertid være ønskelig å få tilveiebragt et større materiale, såvel for utstillings- som for skinnsamlingen, så at man kunde ha materiale fra forskjellige deler av Trøndelagen til nærmere belysning av artenes utbredelse. Særlig vilde dette være ønskelig for smågnagernes, flaggermusenes og insekteternes vedkommende.

Av tilveksten kan her nevnes:

En delvis albinotisk m u s (*Mus musculus* LIN.) blev innsendt fra Beitstaden (gave fra gårdbr. AGE MELHUS). Det var en liten

unge, gråbrun på hodet og på kroppens bakerste parti, forøvrig ganske hvit.

Endel eksemplarer av gråsidemus (*Euotomys rufocanus* Sundev.) samt alm. spissmus (*Sorex araneus* Lin.) fra Orm-

Fig. 1. Krone av hjort. Jordfund fra Herfjord. Ca. ½ nat. st.

setvatnet i Verran (gave fra kjøpm. N. Klinge, Trondhjem). Av gråsidemusen, som er en arktisk art hvis utbredelse i Sydnorge er meget sporadisk, har vi i samlingene tidligere et par fra Rissa. Eksemplarene fra Verran opbevares på sprit, da de ikke var brukbare for utstopning.

Av større pattedyr har museet kjøpt en ung steinkobbe (*Phoca vitulina* Lin.) fra Ørlandet; den er preparert for skinnsamlingen. Til avdelingen er der også innkommet en subfossil krone av et hjortehorn (*Cervus elaphus* Lin.) funnet ved grøftning i en myr på garden Herfjord, Refsnes i Fosen, ca. 1 m. under overflaten. Av fund som kan belyse hjortens forhistoriske utbredelse er der forholdsvis få, og dette nye fund danner derfor en verdifull tilvekst til vårt kjennskap hertil.

Dette horn (fig. 1) har været ganske stort; den bevarte krone har således oprindelig hatt ikke mindre enn 5 takker; den ene av disse spisser er imidlertid avbrukket. Hornets stamme er brukket like under kronen. På takkene finnes riper som vel skriver sig fra et eller annet redskap; dyret har derfor muligens været felt av mennesker, og hornkronen er da formodentlig funnet på sekundært leiested, men er antagelig ikke transportert reit langt fra fangststedet.

Endel subfossile tenner av hest (*Equus caballus* Lin.) jordfund fra Røsøy, en ubebodd holme i nærheten av Rødøy, funnet 1 dm. under overflaten (gave fra hr. Edv. Havnø). Den nevnte holme har visstnok engang været benyttet til havnegang; fundet er derfor sannsynligvis ikke synderlig gammelt, men dog ikke uten interesse.

I samlingene er der forøvrig ikke foretatt større forandringer. Det kan imidlertid nevnes at vi har måttet skride til oppussning av staurhynningen (*Orcinus orca* Lin.). Denne store rovhval, spekkhuggeren som den også kalles — den er ca. 5 m. lang, — var fanget ved Tautra 27. mai 1878. I årenes løp var endel av malingen skrellet av, idet endel gammelt fettstoff som formodentlig ikke var blitt helt fjernet fra skinnet da dyret første gang blev preparert, hadde bevirket at malingen flaknet av. Hvalen er nu blitt grundig renset og malt påny.

Evertebratsamlingen. Her kan nevnes at en tidligere innkommet, overordentlig stor sjøfjær (*Pavonaria finmarchica* M. Sars), opfisket ved Munkholmen, nu er montert i utstillingssamlingen. Dette eksemplar måler godt og vel 1.8 m. og er ett av de største i sitt slags.

I samme skap er foreløbig også opstillet et annet stort glass, nemlig med et vakkert eksemplar av en nemertin, kjempeslimormen (*Lineus longissimus* Gunnerus), opfisket med «Gunnerus» ute ved Fjellværøy. Dyret måler i fiksert tilstand ca. 2 m.

Samlingene av lavere sjødyr har forøvrig vesentlig fått sin tilvekst fra «Gunnerus»' tokter, særlig fra korallbakkene utenfor fjorden. Blandt dette materiale kan spec. nevnes en meget sjelden hydroide, *Monocoryne gigantea* (Bonnevie) Broch., ennvidere en

eiendommelig rordannende borsteorm, *Terebella artifex* M. Sars, samt et eksemplar av den overordentlig sjeldne slangearmstjerne *Ophiophrixus spinosus* Storm, den storste av alle våre slangestjerner.

Endelig kan nevnes en helt ny dyreform, *Metafolliculina Nordgardi*, n. gen. & sp., et karaffeldyr (infusjonsdyr) som utelukkende holder til på en bestemt kreps, en fiskebjorn (*Rocinela dannoniensis* Leach). Det interessante dyr — som fester sine hus til krepsens fotter og på denne maten lar sig transportere omkring — vil bli særskilt beskrevet og avbildet i selskapets Skrifter.

Om «Gunnerus»' turer er der levert en populær beretning i «Dagsposten» (nr. 103, 109 og 121 for 1924).

De dyregrupper som vi særlig legger an på å samle et fyldig materiale av, er mosdyr (bryozoer), blotdyr (mollusker), plantedyr (hydroider), pigghuder (echinodermer), samt enkelte krepsdyr (decapoder og isopoder) som tenkes benyttet til faunistiske studier. Ennvidere blir der gjort innsamling av strandens dyreliv, likeledes i faunistisk oiemed.

Av eldre materiale er en samling ormer fra Borgenfjorden gjennemgått og bestemt av hr. lic. E. Rehman, Upsala.

Endel echinodermer, deriblandt et usedvanlig vakkert eksemplar av den overordentlig sjeldne slangestjerne *Amphiura Griegi* Mortensen, er bestemt av Dr. Th. Mortensen.

Ennvidere bor nevnes en smukk serie av balaner (Rur) utpreparert og montert som sammenligningsmateriale ved systematiske detaljstudier, skjenket av Dr. Hj. Broch som har gjennemgått våre samlinger av cirripedier.

Evertebratsamlingene er forovrig i årets lop blitt gjennemgått og delvis nymontert, da særlig endel eldre materiale har været utsatt for å torke inn; det volder nemlig alltid vanskelighet å få gjort glassene tilstrekkelig lufttette så de kan holde sig i en lengere årrekke.

Mineralsamlingen.

(Bestyrer: C. Schulz).

I 1923 er følgende gaver indkommet:

Fra tekniker Michalsen: Malmprøver fra Bogen (Ofoten), Kiruna, Melkedalen.

Fra ingeniørkemiker Hans Lillejord: Olivinsten, Tafjord, Søndmør.

Fra Martin Handberg, Børsa: Kvartskrystaller fra veiskjæring ved gaarden Klokkervik mellem Buviken og Børsa.

Fra dr. ing. Chr. Norberg Schulz: Druse av flusspat, Cumberland, og granatkrystaller (i fast fjeld) fra Trollaveien ved Trondhjem.

Fra direktør Ths. Norberg Schulz: Krystaller av svovlkis (terninger) utvitret av kalksten ved nedre Nævervand (Glomfjord).

Fra Trondhjems tekniske mellemskoles nedlagte kemiske fagavdeling: Mineraler og ertser fra norske forekomster.

Fra en ukjendt giver er indkommet et større haandstykke med arsenkis fra Ellervold sæter, Laanke, Stjørdalen.

Hos mineralhandler Olaf Kvelle (Skien) er indkjøpt:

Ægirin, Aarøen.
Homilit, Stoksund.
Analcim, Barkevik.
Krystaller (4) av rutil, Bamble.

Fra Nord-Norge er jevnlig indsendt til bestemmelse forskjellige prøver av bergarter, ertsprøver og mineraler, uten at noget av særlig interesse er paatruffet.

Biblioteket.

(Bibliotekar dr. J. D. Landmark).

Boksamlingen er i 1923 forøket med 1744 bind. Tilveksten er fordelt som nedenstående tabell viser. I siste rubrikk er samtidig utlånet angitt.

	Tilvekst			Utlaan
	Ved kjøp	Ved gave el. bytte	Tilsammen	
	Bind	Bind	Bind	Bind
Skrifter av naturvidensk. innhold.	42	307	349	407
Skrifter av historisk innhold	135	484	619	1270
Skrifter av blandet innhold	6	193	199	100
Skrifter i andre fag	3	574	577	461
Sum	186	1558	1744	2238
Karter	0	32	32	6
Prospekter og portrætter	0	1	1	5
Manuskripter	0	7	7	18
Musikalier......................	0	100	100	9

Til Universitetsbiblioteket har været utlånt 4 bind, 3 manuskripter og 6 karter; til Riksarkivet 23 breve og 3 diplomer; til benyttelse i Hønefoss Sparebank 7 manuskripter; til Det Kongelige Bibliotek i Kjøbenhavn 23 bind og 1 manuskript; til Rigsarkivet i Kjøbenhavn 4 manuskripter.

Fra Universitetsbiblioteket har været hitlånt 6 bind og en samling avisutklipp på 7 bind.

Ved årets utgang har biblioteket mottatt 56 tidsskrifter i betalt abonnement, nemlig 14 naturvidenskabelige, 29 historisk-arkeologiske, 8 biblioteksskrifter, 4 av blandet innhold og 1 i andre fag. Av løpende subskripsjonsverker er mottatt 15. Derav er 5 naturvidenskabelige, 8 historiske og arkeologiske og 2 i andre fag.

Som assistent ved biblioteket ansatte direksjonen fra 1. oktober student (med latinartium) Ingolv Hunnes, f. 1898. Til posten hadde meldt sig 29 ansokere. Den tidligere assistent hr. Victor Ronander har som pensjonist vedblitt med sitt bokhistoriske arbeide ved biblioteket.

I årets lop har storre omflytninger funnet sted, således at all medisinsk litteratur er innsatt på loftsrummet, mens den kunsthistoriske avdeling m. m. er flyttet op i værelset innenfor den Hammerske samling. Herved har man opnadd nogen yderligere utvidelsesplass for de skrifter, som innkommer gjennem bytteforbindelse. Avdelingen for norsk statistikk er helt omordnet, og de forskjellige rekker av eldre statistiske publikasjoner forsynet med særskilte pappbind og nummerbetegnelse overensstemmende med Centralbyråets Fortegnelse av 1889.

Katalogisering av dr. Hagens bryologiske samling er påbegynt. En fullstendig kortkatalog over bibliotekets utenlandske tidsskrifter og periodiske selskapspublikasjoner er utarbeidet og tilsendt Universitetsbiblioteket som materiale for bidrag til eventuell felleskatalog fra landets samtlige videnskabelige biblioteker.

Biblioteket har også dette år mottatt Revue des deux Mondes fra justitiarius Beichmann. Fra avdode foged i Orkedalen Peter Motzfeldt har biblioteket gjennem hans brorson ingenior Arthur Motzfeldt mottatt en verdifull samling vesentlig av historisk litteratur i nordiske og utenlandske sprog, spesielt fransk. Hermed fulgte også en samling efterlatte breve, hvoriblandt særlig bør fremheves en korrespondanse fra tidligere statsråd Ketil Motzfeldt. Fra dr. med. Lyder Borthen har biblioteket ved skrivelse til direksjonen av 31. oktober 1923 mottatt en særdeles verdifull gave, nemlig hele hans store og velordnede brevsamling, 64 brevpakker i oktav, 7 kopiboker i kvart og 13 brevesker likeså i kvart. Til samlingen horer et ekeskrin forsynet med giverens navneskilt. Den er anlagt særlig som bidrag til Trondhjems kunst- og kulturhistorie og inneholder således de breve, som fra kunstnere er sendt dr. Borthen i egenskap av formann i Trondhjems kunstforening, dessuten også en rekke breve fra videnskapsmenn; blandt disse ma særlig fremheves korrespondanse fra sekretæren for Videnskabsselskabet i Kristiania, professor Axel Johannessen. Ved siden herav inneholder samlingen også en flerhet av private venskapsbreve såvel fra innenlandske som utenlandske korrespondenter. Angående benyttelsen gjelder følgende bestemmelse:

«Dr. Borthens brevsamling er overdraget Videnskabsselskabets Bibliotek på den betingelse, at de enkelte breve eller samlingen som helhet ikke offentliggjores for 40 — firti — år efter giverens død. Dog skal dr. Borthens born til enhver tid ha fuld adgang til at benytte brevsamlingen.»

Anførselen med denne bestemmelse finnes innklebet foran i Copibog Nr. 1 av dr. Borthens samling, Mskr. Nr. 570 a in quarto.

Fra ypperstepresten for den buddhistiske religion i Siam har biblioteket mottat verket Athakata Phra Sutanthapidok, en kommentar til buddhismens kanoniske skrifter, tilsammen 13 bind, skrevet i sproget pali.

Den tschekoslovakiske republiks legasjon har oversendt fra Undervisningsministeriet i Praha en serie geografiske og historiske skrifter på fransk og engelsk til belysning av den tschekiske og slovakiske kultur. Denne gave var så meget mer velkommen som biblioteket i høi grad savnet litteratur angående de slaviske nasjoner i det tidligere Habsburgske monarki.

Bibliotekets åpningstid har været alle hverdage fra kl. 10 til 2½ og 5 til 7½. Lørdag efterm. holdes lukket.

Gaver til biblioteket

er mottatt fra følgende institusjoner: Begravelsesforeningen for den norske kirkes prester. Carlsberglaboratoriets Bestyrelse, Kbh., Carnegie Endowment for International Peace, Washington, Eksamenskommissionen for den høiere lærerprøve. Finansdepartementet. Fiskeridirektøren i Bergen. Fiskeridirektøren i Kbh., Foreningen til fremme av fiskeriet i Kristianiafjorden, Foreningen til dyrenes beskyttelse i Trhj., Fylkesmannen i Nordtrøndelag, Fylkesmannen i Sørtrøndelag, Fællesorganisationen Folkets Hus, Generalstabens litografiska anstalt, Sth., Historielaget for Orkdølafylket, Inntrøndelagens skogselskap, Inspektøren for ferskvannsfiskeriene, Kirkedepartementet, Københavns Kommunestyrelse, Kommissionen for Havundersøgelser, Kbh., Kgl. statistiska centralbyrån, Sth., Komiteen for Kap York Stationen Thule, Kbh., Kysthospitalet ved Fredriksvern, Landbruksdepartementet, Landbruksdirektøren, Landsforeningen for naturfredning i Norge, Medicinaldirektøren, Medicinske selskap, Kra., Meteorologiska centralanstalten i Sth., Namdalens skogselskap, Den nordenfjeldske kreditbank, Nordenfjeldske kunstindustrimuseum, Nordtrøndelag historielag, Nordtrøndelag landbruksselskap, Nordtrøndelag skogselskap, Norske lægeforening, Norske melkeproducenters landsforening, Norske nationalforening mot tuberkulosen, Oplands fylkessykehus, Privatbanken i Trhj., Retsmedicinske kommission, Riksforsikringsanstalten, Romsdals sogelag, Skogdirektøren, Selskapet Ny Jord, Kra., Socialdepartementet, Stortingets kontor, Sør-Trøndelag landbruksskole, Skjetlein, Trhj's arbeiderforening, Trhj's borgerlige realskole, Trhj's elektricitetsverk, Trhj's fagskole for haandverk og industri, Trhj's fiskeriselskap, Trhj's folkeregister og statistiske kontor, Trhj's forsorgsforening, Trhj's magistrat, Trhj's maskinistskole, Trhj's sjømannsforening, Trhj's sjømannsskole, Trhj's skoleinspektør, Trhj's sparebank, Trhj's sporvei, Trhj's sykehus, Trhj's tekniske aftenskole, Trhj's tekniske mellemskole, Trhj's turistforening, Trøndernes arbeidersamfund, Undervisningsministeriet i Kbh., Universitetets oldsaksamling, Universitetsbiblioteket, Utenriksdepartementet, Vasdragsdirekto-

ren. Vinterlandbruksskolen i Kra. — Fra følgende aviser og tidsskrifter: Arbeidets Ret, Dagsposten, Dovre, Fjeldljom, Fosens Blad, Helgelands Blad, Hyrden, Høgskulebladet, Indtrøndelagen, Lofotposten, Lokomotivmandstidende, The Nation, New York, Nasjonalbladet, Navigatoren, Nidaros, Nordenfjeldsk Tidende, Nordre Trondhjems Amtstidende, Norges Utenrikshandel, Norsk Kunngjørelsestidende, Norsk Lovtidende, Norsk Magazin for Lægevidenskaben, «Nu», Ny Tid, Ofotens Tidende, Orkladalens Arbeiderblad, St. Olaf, Sociale Meddelelser, Statistisk Maanedsskrift, Stjørdalens Blad, Sverre, Sør-Trøndelag, Sørtrøndelag Socialdemokrat, Tegn og Tale, Tidsskrift for den Norske Lægeforening, Thinglæsningstidende for Trhj., Trhj. Adresseavis, Trhj. Domkirkes Menighetsblad, Trøndelag Social-Demokrat, Trøndersk Musikblad, Under Dusken. — Fra følgende private: H. Aschehoug & Co., Kra.; Konsul Chr. Anton Bachke, Trhj.; Justitiarius Beichmann, Trhj.; Professor dr. Richard Birkeland, Kra.; Dr. med. Lyder Borthen, Trhj.; Docent dr. Hjalmar Broch, Kra.; Lektor Joh. E. Brodahl, Trhj.; Biskop P. W. K. Bøckman, Kra.; Frøken Aagaat Daae, Trhj.; Konservator C. Dons, Trhj.; Frøkenerne Due, Lillegården, Trhj.; Bibliotekar H. Ehrencron-Müller, Kbh.; Mr. P. H. Evjen, Hayfield, Minn., U. S. A.; Pastor A. Fjellbu, Trhj.; Prof. Rev. Frank Gavin, Nashotah, Wisconsin; Politimester L. K. Grundt, Orkanger; Oddvar Grønlie, Trhj.; Amanuensis Gustaf Hallström, Sth.; Stipendiat Idar Handagard, Porsgrund; Professor Torleif Hannaas, Bergen; Overlæge Alexander Holst, Trhj.; Ingeniør Dr. Maurice Lecat, Gand; Overlærer Benjamin Lie, Trhj.; Overretssakfører Asbj. Lindboe, Trhj.; Lektor Wilh. Lund, Trhj.; Hospitalsprest N. Magelsen, Trhj.; Historikeren Henr. Mathiesen, Ranheim; Professor Dr. G. Mittag-Leffler, Sth.; Ingeniør Arthur Motzfeldt, Trhj.; Postbud K. Nålsund, Trhj.; Bibliotekar Dr. Lauritz Nielsen, Kbh.; Konservator O. Nordgard, Trhj.; Konservator Th. Petersen, Trhj.; Konservator Dr. H. Printz, Trhj.; Rektor J. K. Qvigstad, Tromsø; Bogholder O. Reimers, Trhj.; Hans Reynolds, Porsgrund; Sogneprest G. Selmer, Siljan, Skien; Posteksneditør Olaus Schmidt, Trhj.; Professor Dr. S. Schmidt-Nielsen, Trhj.; Fiskeriintendant L. Schmidtnielsen, Trhj.; Frøken Valentine Smith, Trhj.; Store Norske Spitsbergen Kulkompani; Distriktslæge E. Støren, Meldal; Prof. Sem Sæland, Kra.; Redaksjonssekretær S. Udby, Trhj.; Direktør Dr. Fr. B. Wallem, Trhj.; Bibliotekar Gunnar Wetterberg, Lund.

Fra følgende institusjoner er bøker mottatt ved bytte:

Aas.
Norges Landbrukshøiskole.
Adelaide.
Royal Society of South Australia.
Amsterdam.
Koninklijke Akademie van Wetenschappen.
Basel.
Naturforschende Gesellschaft.
Bergen.
Bergens Museum.
Selskapet for de norske Fiskeriers Fremme.
Berkeley.
University of California.
Berlin.
Arbeitsgemeinschaft deutscher Naturforscher.
Deutscher Seefischerei-Verein.
Geodätisches Institut.
Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie u. Urgeschichte.
Gesellschaft für Erdkunde.
Preuss. Akademie der Wissenschaften.
Preuss. meteorologisches Institut.
Bielefeld.
Naturwissenschaftlicher Verein.
Bonn.
Verein für Altertumsfreunde.
Naturhistorisches Verein der preuss. Rheinlande und Westfalens.
Bordeaux.
Société Linnéenne de Bordeaux.
Boston.
American Academy of Art and Science.
The Boston Society of Natural History.
Bremen.
Naturwissenschaftlicher Verein zu Bremen.

Brisbane.
Queensland Museum.
Bruxelles.
Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux Arts de Belgique.
Observatoire Royal de Belgique.
Société Royale de Botanique de Belgique.
Société Royale Zoologique et Malacologique de Belgique.
Brünn.
Faculté des Sciences de l'Université Massaryk.
Budapest.
Magyar Botanikai Lapok.
Ungarisches Nationalmuseum.
Ungarisches Ornithologisches Centrale.
Buenos Aires.
Muceo Nacional de Historia Natural.
Calcutta.
Indian Museum, Natural History Section.
Cambridge.
Cambridge Antiquarian Society.
Cambridge (Mass.).
Peabody Museum of Archaeology and Ethnology, Harvard University.
Cape of Good Hope.
Royal Observatory.
Cardiff.
Cardiff Naturalists' Society.
Chicago.
Academy of Sciences.
Cincinnati, Ohio.
Lloyd Library.
Cleveland.
Nela Research Laboratory.
Colombo, Ceylon.
Colombo Museum.
Colorado.
Colorado College.
Cordoba, Argentina.
Academia Nacional de ciencias.
Cullercoats, Northumberland.
Dove Marine Laboratory.
Danzig.
Naturforschende Gesellschaft.
Dijon.
Académie des Sciences.

Drammen.
Drammens Museumsforening.
Dublin.
Royal Irish Academy.
Royal Dublin Society.
Royal Society of Antiquaries of Ireland.
Edinburgh.
Fishery Board of Scotland.
Royal Society of Edinburgh.
Society of Antiquaries of Scotland.
Firenze.
Societá Italiana d'Antropologia e Etnologia.
Frankfurt a. M.
Senkenbergische naturforschende Gesellschaft.
Gefle.
Gestriklands kulturhistoriska förening.
Grenoble.
Académie Delphinale.
Greenwich.
Royal Observatory.
Greifswald.
Geographische Gesellschaft.
Naturwissenschaftlicher Verein für Neuvorpommern und Rügen.
Grubberholm, Vallø.
Nordiske Jordbrugsforskeres Forening.
Göteborg.
Göteborgs Museum.
Göteborgs kungl. Vetenskaps- och Vitterhetssamhälle.
Göttingen.
Kgl. Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen.
Halifax, Nova Scotia.
Nova Scotian Institute of Science.
Hamburg.
Die Hamburgischen wissenschaftlichen Anstalten.
Harlem.
Fondation de P. Teyler van der Hulst.
Société Hollandaise des Sciences à Harlem.
Helsingfors.
Finska Fornminnesföreningen.
Finska Forstsamfundet.
Finska Historiska Samfundet.
Finska Vetenskapssocieteten.
Fiskeriföreningen i Finland.
Geografiska Sällskapet.
Geologiska Kommissionen i Finland.

Havforskningsinstitutet.
Societas pro fauna et flora Fennica.
Société Finno-Ougrienne.

Hobart.
The Royal Society of Tasmania.

Indianopolis.
Indiana Academy of Science.

Jönköping.
Norra Smålands Fornminnesförening.

Karlsruhe.
Der Naturwissenschaftliche Verein in Karlsruhe.

Kiel.
Kommission zur wissenschaftlichen Untersuchung der Meere in Kiel und der Biologischen Anstalt auf Helgoland.

Kjøbenhavn.
Commissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland.
Conseil permanent international pour l'exploration de la mer.
Danmarks geologiske Undersøgelse.
Danske meteorol. Institut.
Kommissionen for Havundersøgelser.
Det kgl. danske geografiske Selskab.
Det kgl. danske Videnskabers Selskab.
Det kgl. nordiske Oldskriftselskab.
Rigsarkivet.
Universitetets zoologiske Museum.
Universitets Biblioteket.

Königsberg.
Altertumsgesellschaft Prussia.

Kristiania.
Deichmanske Bibliotek.
Foreningen for norsk Folkemuseum.
Foreningen til norske Fortidsmindesmerkers Bevaring.
Den geofysiske Kommission.
Det kgl. Selskab for Norges Vel.
Mineralogisk-geol. Museum.
Norges geografiske Opmaaling.
Norges geologiske Undersøkelse.
Det norske meteorologiske Institut.
Det norske Myrselskap.
Det norske Nobelinstitut.
Redaksjonen av «Syn og Segn».
Riksarkivet.
Det statistiske Centralbureau.
Det zoologiske Museum.

Universitetsbiblioteket.
Videnskapsselskapet.

Lawrence, Kansas.
The University of Kansas.

Leiden.
Rijks Herbarium.

Leipzig.
Gesellschaft für Erdkunde.
Sächsische Akademie der Wissenschaften.

Liége.
Société Royale des Sciences.

Lindenberg.
Preussisches aeronautisches Observatorium.

Liverpool.
The University of Liverpool. Institute of Archaeology.

London.
British Archaeological Association.
Linnean Society.
The Royal Anthropological Institute of Great Britain and Ireland.
Royal Society.
Society of Antiquaries of London.
The Viking Society for Northern Research.

Lund.
K. Humanistiska Vetenskapssamfundet.
Redaktionen af Botaniska Notiser.
Universitetet.

Lübeck.
Verein für Lübeckische Geschichte.

Malmö.
Malmö Museum.

Manchester.
The Manchester Museum.
Literary and Philosophical Society.

Manila.
Department of the Interior. Bureau of Science.

Massachusetts.
Tufts College.

Melbourne.
The Royal Society of Victoria.

Mexico.
Instituto geologico de Mexico.

Missoula.
University of Montana.

New Haven.
Yale University.

N e w Y o r k.
Botanical Garden.
Torrey Botanical Club.
O t t a w a.
Department of the Naval Service.
Field Naturalists Club.
P a r i s.
Académie des sciences.
Musée Guimet.
Société Zoologique.
P i e t e r m a r i t z b u r g.
Natal Museum.
P o r t i c i.
Laboratorio di Zoologia.
P o s e n.
Deutsche Gesellsch. für Kunst und Wissensch.
Historische Gesellschaft für Posen.
Poznanskie Towarystwo (Gesellschaft der Freunde der Wissenschaften).
P r a g.
Deutscher naturwissensch.-medizinischer Verein «Lotos».
R i g a.
Naturforscherverein.
R o m.
Reale Accademia nazionale dei Lincei.
R o s t o c k.
Naturforschende Gesellschaft.
R o t t e r d a m.
Nederlandsche Dierkundige Vereeniging.
S a n F r a n c i s c o.
California Academy of Sciences.
S t. L o u i s, M o.
Academy of Sciences.
Missouri Botanical Garden.
S t. P a u l, M i n n.
Agricultural Station.
S a o P a u l o, B r a s i l i a.
Museu Paulista.
S c h w e r i n.
Verein für mecklenburgische Geschichte u. Altertumskunde.
S e a t t l e.
Puget Sound Biological Station.
S k i e n.
Fylkesmuseet for Telemarken og Grenland.
S t o c k h o l m.
Entomologiska Föreningen.

Geologiska Föreningen.
Kungl. Sjökartverket.
Kungl. Svenska Vetenskapsakademien.
Kungl. Vitterhets-, Historie- og Antikvitetsakademien.
Nordiska Museet.
Statens meteorologisk-hydrografiska Anstalt.
Statens Skogförsöksanstalt.
Statistiska Centralbyrån.
Stockholms Högskola.
Svenska botaniska Föreningen.
Svenska Sällskapet för Anthropologi och Geografi.
Sveriges geologiska Undersökning.

Stuttgart.
Verein für vaterländ. Naturkunde in Württemberg.

Sydney.
The Linnean Society of New South Wales.

Tartu (Dorpat).
Universitas Dorpatensis.

Tokyo.
National Research Council.
The Tokyo Botanical Society. Imp. University.

Toronto.
The Canadian Institute.
University.

Tübingen.
Universitätsbibliothek.

Uppsala.
K. Humanistiska Vetenskapssamfundet.
Svenska Jägareförbundet.
Universitetet.
Upplands Fornminnesförening.

Urbana, Illinois.
University of Illinois.

Warschau.
Musée polonais d'Histoire Naturelle.
Société des Sciences.

Washington.
Department of Agriculture.
Department of Commerce.
Library of Congress.
National Academy of Sciences.
Smithsonian Institution, Bureau of Ethnology.
U. S. Geological Survey.
U. S. Coast and Geodetic Survey.
U. S. National Museum.
U. S. Naval Observatory.

W i e n.
Zoologisch-botanische Gesellschaft.
Naturhistorisches Museum.
Zentralanstalt für Meteorologie und Erdmagnetismus.
Z ü r i c h.
Die Antiquarische Gesellschaft.
Gesellschaft für Urgeschichte.
Naturforschende Gesellschaft.
Zentralbibliothek.
Ö r e b r o.
Örebro Läns Museum.
Ö s t e r s u n d.
Föreningen «Heimbygda».
Å b o.
Åbo Akademi.
Åbo Stads historiska Museum.

Medlemmer ved utgangen av 1923

av

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum).

Æresmedlem:

LYSHOLM, BJARNE, dr. philos., læge (medlem fra 1894), utnevnt til æresmedlem 13. februar 1917.

Livsvarige medlemmer utnevnt av Selskapets direksjon:

NUMMEDAL, ANDERS, lektor ved Kristiansund offentlige høiere almenskole, utn. 11. april 1911.

SAXLUND, HANS OLAUS, sogneprest, Romedal, Hedemarken, utn. 11. april 1911.

WILLE, JOHAN NORDAL, dr. philos., professor i botanikk, Kristiania, utn. 24. oktober 1911 (medlem fra 1901).

DAHL, OVE, konservator ved Universitetets Botaniske Museum, utn. 24. oktober 1911 (medlem fra 1893).

ØYEN, PETER ANNÆUS, konservator ved Universitetets Palæontologiske Museum, utn. 24. oktober 1911.

ISACHSEN, GUNERIUS INGVALD, major, Asker, utn. 15. februar 1916.

KOREN, KRISTIAN, riksarkivar, Kristiania, utn. 13. februar 1917 (medlem fra 1892).

DAHL, KNUT, dr. philos., professor ved Norges Landbrukshøiskole, Aas, utn. 14. februar 1918 (medlem fra 1898).

SWENANDER, GUSTAF, dr. philos., fiskeriintendent, Lund, utn. 14. februar 1918 (medlem fra 1901).

HALLSTRØM, GUSTAF, dr. philos., Stockholm (Statens Historiska Musäum), utn. 14. februar 1918.

BERG, ANDREAS, bankchef, Nordenfjeldske Kreditbank, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1891).

JENSSEN, HARALD, bryggerieier, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1891).

KLINGENBERG, HALFDAN FREDRIK, grosserer, fhv. vicekonsul for Rusland, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1886).

HALSE, DYRE, grosserer, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1917).

Lykke, Ivar, grosserer, fhv. vicekonsul for Rusland, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1909)

Heiberg, Axel, konsul, Høvik, utn. 20. december 1918.

Hansen, Laura, frøken, Trondhjem, utn. 20. december 1918.

Jenssen, Anton, konsul for det Tyske Rike, Trondhjem, utn. 12. juni 1920 (medlem fra 1877).

Broch, Hjalmar, dr. philos., docent i zoologi ved Universitetet i Kristiania, bestyrer av Universitetets biologiske station, Drøbak, utnevnt 12. juni 1920 (medlem fra 1910).

Kaldhol, H., landbrukslærer, Vikebugt, Molde, utn. 6. december 1921.

Huitfeldt-Kaas, Hartvig, stipendiat, Kristiania, utn. 6 december 1921.

Seem, Hans, fanejunker, Grong, utn. 27. februar 1923.

Beichmann, F., justitiarius i overretten, Trondhjem, utn. 6 december 1923 (medlem fra 1899).

Borthen, Lyder, dr. med., Trondhjem, utn. 6. december 1923 (medlem fra 1877).

Johannessen, Axel, dr. med., professor i medicin, Kristiania, utnevnt 6. december 1923.

Sæland, Sem, professor i fysikk ved Universitetet i Kristiania, utnevnt 6. december 1923 (medlem fra 1913).

Medlemmer bosatt i Trondhjem, optatt før utgangen av 1903.

Alstad, Olaf, arkitekt .... (optatt 1882)
Arentz, Eyvind, tannlæge .... (— 1902)
Arentz, G. O. landbruksingeniør .... (— 1897)
Arnfinsen, Alex., læge .... (— 1900)
Bachke, Arild, konsul for Nederlandene .... (— 1899)
Bachke, Halvard, høiesteretsadvokat .... (— 1890)
Bang, J. S., læge, sanitetskaptein .... (— 1900)
Bauck, Hans, borgermester .... (— 1891)
Bauck, Henrik, overretssakfører .... (— 1899)
Bergersen, Bernhard, fhv. overretsassessor .... (— 1879)
Birkeland, Gunnar, grosserer .... (— 1898)
Brodahl, A., læge .... (— 1902)
Brun, A., bokhandler .... (— 1882)
Bruun, Fritz, pelsvarehandler .... (— 1899)
Bruun, Johan, overretssakfører, bankchef (Trondhjems Realkreditbank) .... (— 1896)
Bryn, Halfdan, læge .... (— 1892)
Bryn, Kristian, bankdirektør (administrerende direktør for Trondhjems Sparebank) .... (— 1899)
Brænne, Bernhard, fabrikkeier, fhv. statsraad .... (— 1899)
Bøckman, Marius, fhv. stadsfysikus .... (— 1877)

Christophersen, Axel, tannlæge .... (optatt 1902)
Collin-Hansen, Carl, overretssakfører .... (— 1896)
Erichsen, Hans læge .... (— 1896)
Erichsen, Ole, konditor og fabrikkeier .... (— 1898)
Føyn, Anton Christian, skolebestyrer, Trondhjems borgerlige Realskole .... (— 1897)
Garstad, John, driftsbestyrer ved T.hjems Elektricitetsverk (— 1903)
Goltermann, C., grosserer .... (— 1882)
Gundersen, Carl, lektor ved Trondhjems Katedralskole, Videnskapsselskapets sekretær .... (— 1896)
Gunstensen, Jens Emanuel, fhv. professor i bygningsingeniørfag ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1892)
Håkonson-Hansen, M. K., overlærer ved Bispehaugens folkeskole .... (— 1894)
Hansen, Peter, fabrikkeier............................ (— 1900)
Hartmann, Jacob Jonathan Aars, lektor ved Trondhjems Katedralskole .... (— 1897)
Helgerud, Gabriel, kjøbmann .... (— 1899)
Holst, Alexander, overlæge, bestyrer av Tr.hjems sykehus (— 1894)
Hægstad, L. O., kjøbmann .... (— 1899)
Johanssen, Hans J., rektor ved Tr.hjems Katedralskole .. (— 1897)
Juel, Olai, lektor ved Trondhjesm Katedralskole .... (— 1897)
Jürgens, H. I., ingeniør .... (— 1895)
Kindt, Olaf, læge .... (— 1879)
Kjeldsberg, Francis, kjøbmann, vicekonsul for Storbritannien og Irland .... (— 1899)
Klingenberg, Ingvar, konsularagent for Frankrike, vicekonsul for Brasilien .... (— 1899)
Knoff, Albr., dispachør .... (— 1882)
von Krogh, Carl Adolf Riis, distriktschef .... (— 1894)
Lindeman, Torvald, dr. philos, professor i teknisk-uorganisk kemi ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1898)
Lyng, Johannes, fhv. skolebestyrer .... (— 1875)
Løcke, Christian Thrond, institutbestyrer (Trondhjems offentlige skole for døve) .... (— 1902)
Løcke, Henrik, byfoged .... (— 1900)
Moe, Jacob, overingeniør .... (— 1898)
Motzfeldt, Arthur, ingeniør .... (— 1896)
Møller, Henrik, ciselør .... (— 1894)
Nissen-Dreier, Hans, oberstløitnant .... (— 1895)
Nissen, Hartvig, major .... (— 1899)
Nordgård, Ole, konservator, bestyrer av Videnskapsselska-

pets zoologiske samlinger, bestyrer av Trondhjems biologiske station ....(optatt 1902)
Olsen, Oscar, læge ....(— 1895)
Ottesen, Otto, tannlæge ....(— 1902)
Ouren, Henrik, læge, stadsfysikus ....(— 1900)
Pedersen, Johan Peter, lektor ved Trondhjems Katedralskole ....(— 1894)
Petersen, Theodor, konservator, bestyrer av Videnskapsselskapets oldsaksamling ....(— 1901)
Rambech, A., ingeniør ....(— 1901)
Refsaas, Jørgen, statsarkivar ....(— 1902)
Richter, Olaf, statsadvokat ....(— 1903)
Ronander, Victor, kapelmester, assistent ved Videnskapsselskapets bibliotek ....(— 1902)
Schløsser-Møller, K., agent ....(— 1899)
Schmidtnielsen, L., ingeniør ....(— 1891)
Schulerud, Peter Ludvig Andreas, fhv. lektor ved Trondhjems Katedralskole ....(— 1893)
Schulz, Carl, direktør ved Trondhjems Tekniske Mellemskole, bestyrer av Videnskapsselskapets mineralsamling (— 1878)
Schytte, Paul Emil,, kaptein ....(— 1893)
Schoyen, Karl, lektor ved Trondhjems Katedralskole ....(— 1892)
Smedal, Olaf, overretssakfører ....(— 1900)
Solberg, Erik, dr. philos., bestyrer av den kemiske kontrolstation i Trondhjem ....(— 1901)
Sommerfelt, Axel, lektor ved Trondhjems Katedralskole ..(— 1892)
Sæthre, Th., læge ....(— 1899)
Sættem, Olaf, grosserer ....(— 1899)
Thams, Christian Marius, generalkonsul for Belgien......(— 1897)
Thaulow, Christian, grosserer ....(— 1894)
Thaulow, Lauritz, grosserer ....(— 1900)
Thomassen-Overvik, Bernt, skoledirektør i Nidaros bispedomme ....(— 1896)
Vangen, N., cand. theol., lærer ved Trondhjems borgerlige Realskole ....(— 1903)
Wideroe, Emil, læge ....(— 1895)
Widerøe, Johan Sofus, læge, direktør ved Rotvold sinnssykeasyl ....(— 1896)
Wideroe, M. E., baker ....(— 1899)
Wille, Fredrik, oberstløitnant ....(— 1888)

Utenbys medlemmer optatt før utgangen av 1903.
(De fleste av disse tidligere bosatt i Trondhjem, flyttet fra byen).

Berg, J., assessor, Kristiania .... (optatt 1874)
Bomhoff, K., fhv. direktør for Norges Bank, Kristiania (— 1874)
Bugge, Martin, fhv. overlærer ved Trondhjems Katedralskole, Horten .... (— 1879)
Broch, H. H., læge (bosatt i Danmark) .... (— 1884)
Bryn, Knut, direktør .... (— 1884)
Brøgger, Waldemar, fhv. professor, Kristiania .... (— —)
Berntsen, M., rektor ved Kongsgaards skole, Stavanger.. (— 1897)

Drewsen, Viggo, dr. philos. (bosatt i Amerika) .... (— 1884)
Dietrichson, Olaf, generalmajor, Kristianssand .... (— 1891)
Dedichen, Henrik, overlæge, Østre Aker .... (— 1895)
Dahll, Peter, konsul, Molde .... (— 1896)
Drolsum, A. C., fhv. universitetsbibliotekar, Kristiania.... (— 1897)
Dahl, Alf, prest .... (— 1903)

Eriksen, A. Holbæk, grosserer, Kristiania .... (— 1891)
Eriksen, Anton, politimester, Bergen .... (— 1898)
Evensen, H. E., læge, direktør for Gaustad sinnssykeasyl (— 1902)

Fleischer, Hans, lektor ved Frogner kommunale høiere almenskole, Kristiania .... (— 1892)

Hiortdahl, Th., professor, Kristiania .... (— 1888)
Hjort, Johan, dr. philos., professor, Kristiania .... (— 1901)

Isaachsen, D., justerdirektør, Kristiania .... (— 1892)

Jenssen, Kristian, fhv. statsadvokat, Kristiania .... (— 1896)
Jenssen, Nikolai, fhv. banksekretær, Kristiania .... (— 1896)

Knudtzon, H. P. K., fhv. sorenskriver, auktionsforvalter, Kristiania .... (— 1894)
Krefting, Peter, fhv. major i ingeniørvaabnet, Kristiania (— 1896)

Lorck, Karl, cand, jur., Kristiania .... (— 1878)
Larsen, Amund, dr. philos., Kristiania .... (— 1880)
Løberg, J., overlæge, Drøbak.......................... (— 1892)
Lund, Joakim, fhv. oberst, Kristiania .... (— 1900)

Monsen, Georg, sogneprest, Kolbu, Toten .... (— 1888)
Møinichen, Th., politimester, Arendal .... (— 1908)

Nansen, Fridthjof, dr. philos., professor, Kristiania ......(optatt 1900)
Nicolaissen, O. M., bestyrer av Tromsø Museums oldsaksamling ....(— 1898)

Ording, J. F., oberst, chef for Nordre Haalogalands regim. (— 1903)

Quigstad, I. K., rektor ved Tromsø offentlige lærerskole, fhv. statsraad, Tromsø ....(— 1898)

Sars, G. O., professor, Kristiania ....(— 1870)
Sejersted, J., generalmajor............................(— 1874)
Stabell, G., cand. philos., skolebestyrer, Stjørdal ....(— 1879)
Sporck, A., generalmajor, Kristiania ....(— 1890)
Stabell, Hannibal, sogneprest, Vang (Hamar bispedømme) (— 1893)
Schultz, Andreas, læge, Slemdal ....(— 1893)
Smith, I. Riddervold, sorenskriver, Orkedalen ....(— 1893)
Støren, E., læge, Meldalen ....(— 1895)
Svensen, Sven, skoleinspektør, Drammen ....(— 1900)
Sønderaal, K., fhv. bankchef (bosatt i Danmark) ....(— 1899)

Tandberg, G., fhv. landbruksdirektør, Kristiania ....(— 1884)
Thiis, Jens, direktør for Statens Kunstmuseum, Kristiania (— 1897)
Thorsen, H., læge, Kristiania ....(— 1900)

Wessel, A. B., oberstløitnant, Kristiania ....(— 1883)
Werring, C. O., fhv. apoteker, Moss ....(— 1891)

Medlemmer som er innmeldt efter forandringen av Videnskapsselskapets statutter 6. novbr. 1903 (stadfestet ved kgl. resolusjon av 13. febr. 1904).

a) *Medlemmer som har betalt 100 kr. en gang for alle:*

*Baumann, Hans Adolf Victor, kommandørkaptein ....(innmeldt 1917)
*Bentzen, Chr. F., bryggerimester ....(— 1917)
*Berg, Sverre, vicekonsul for Portugal ....(— 1917)
*Boe Carsten, kaptein ....(— 1917)
*Brodtkorb, Chr., læge ....(— 1918)
*Brun, Frithjof, bokhandler....(medlem fra 1906, livsvarig fra 1917)
*Brænne, Trygve, fabrikkbestyrer ....(innmeldt 1917)
*Buch, Axel, grosserer ....(medlem fra 1906, livsvarig fra 1918)
*Buzzi, Johs. A., grosserer ....(innmeldt 1917)
*Bøgh, Vilhelm, overretssakfører ....(— 1917)

*Christie, Sara, frk. ....(— 1918)

*Dahl, Einar, overretssakfører .... (innmeldt 1917)
*Digre, Einar, brukseier .... (— 1918)

*Finne, Carl, grosserer .... (— 1911)
*Flock, Hans Jensen Blom, justitiarius .... (— 1917)

*Garmo, Johan, direktør .... (— 1917)
*Gellein, Fredrik, grosserer .... (— 1917)
*Grønning, Emil, grosserer .... (— 1917)

*Halseth, Adolf, grosserer .... (medlem fra 1899, livsvarig fra 1917)
*Halvorsen, Abraham, brandchef .... (innmeldt 1917)
*Hansen, H. M., disponent .... (— 1917)
*Havig Jørgen, politifullmektig, assessor .... (— 1917)
*Hirsch, Chr., læge .... (— 1917)
*Høeg, Arne, ingeniør .... (— 1917)

*Janssen, Einar, disponent, ... (— 1917)
*Jenssen, Erling, cand. jur., grosserer .... (— 1919)
*Jenssen, P. O., grosserer .... (— 1917)
*Kierulf, O., disponent .... (— 1918)
*Klingenberg, Odd, fylkesmann, statsraad .... (— 1917)
*Krum, R., overretssakfører, krigsadvokat
(medlem fra 1917, livsvarig fra 1918)
*Kvenild, Birger, grosserer .... (innmeldt 1911)

*Lieskar, Morten, agent .... (— 1917)
*Lindboe, Ørnulf, borgermester .... (— 1917)
*Lykke, Birger, læge .... (— 1917)

*Matheson, Birger, kjøbmann .... (— 1917)
*Matheson, Christian, kjøbmann .... (— 1917)
*Melandsø, Idar, cand. oecon. .... (— 1920)
*Moe, Andreas, kjøbmann, vicekonsul for Spanien .... (— 1917)

*Olsen, Hj. Jul., revisor .... (— 1917)

*Piene, C. Chr., fabrikkeier .... (— 1917)
*Piene, Frantz, direktør .... (— 1917)

*Rasch Nielsen, Hilmar, ingeniør .... (— 1917)
*Riesterer, Célestin, sogneprest for den romersk-katolske menighet, Kristiansand .... (— 1918)

*Storm, Cathinca, frøken ....(innmeldt 1917)
*Storm, Thora, frøken ....(— 1917)
*Swensson, Sven, kjøbmann ....(— 1917)
*Swensson, Wilhelm, kjøbmann ....(— 1917)

*Wedøe, Hj., distriktslæge, Norderhov pr. Hønefoss
(innmeldt 1916, livsvarig fra 1919)
*Wefring, Niels, grosserer ....(— 1917)

*Aas, Arne, politifullmektig ......(medlem fra 1921, livsvarig fra 1922)

*Jahr, Torstein, bibliotekar, Library of Congress,
Washington, U. S. A. ....(innmeldt 1905)

b) *Medlemmer som betaler aarskontingent.*

Anker Andersen, I., kjøbmann ....(innmeldt 1917)
Arneberg, Jan Haaversen, direktør for Trondhjems
fagskole for håndverk og industri ....(— 1922)
Aune, Peder O., fotograf........................(— 1917)

Bachke, Chr. Anker, konsul for Belgien ....(— 1909)
Bachke, Halvard L., grosserer ....(— 1913)
Bachke, O. A., bergingeniør ....(— 1917)
Bennett, A., direktør (Bennett's Reisebureau) ....(— 1917)
Berg, Trygve, læge ....(— 1912)
Bergersen, Olav, marinekaptein ....(— 1922)
Bjørge, Johan Halvor Bryn, lektor ved Trondhjems
Katedralskole ....(— 1917)
Bjørnstad, Einar, ingeniør ....(— 1917)
Blom, Chr., høiesteretsadvokat, dispachør, assessor ..(— 1917)
Bonnevie, Oscar, kaptein ....(— 1917)
Bothner, Harald, fhv. stiftamtmann ....(— 1917)
Bragstad, O. S., professor i elektroteknik ved Norges
Tekniske Høiskole ....(— 1910)
Breien, Sverre, disponent ....(— 1917)
Brekke, Reidar, direktør for Trondhjems Forsikrings-
selskab ....(— 1917)
Brodahl, J. E., lektor ved Trondhjems kommunale
middelskole ....(— 1919)
Brodtkorb, Tobias, ingeniør ....(— 1917)
Bryn, Karl, postmester ....(— 1914)

Brønner, Alf, disponent ....(innmeldt 1917)
Bugge, Andreas, professor i husbygningslære ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1917)
Bøckman, Erasmus Dietrichson, assessor ....(— 1917)
Bøckman, Peter Wilhelm Kreydahl, biskop............(— 1917)

Cappelen, Chr., overlæge ....(— 1917)
Cappelen, Johan, overretssakfører ....(— 1917)
Carstens, Carl Wilhelm, cand. min., dr., assistent i mineralogi og geologi ved Norges Tekniske Høiskole....(— 1917)
Castberg, Tycho, prost, sogneprest i Strinda ....(— 1917)
Christensen, Joh., stadskonduktør ....(— 1917)
Christensen, Niels, ingeniør ....(— 1917)
Christensen, Sverre, murmester ....(— 1917)
Christie, Hartvig, lektor ved Trondhjems Katedralskole (— 1915)
Claussen, Andreas, høiesteretsadvokat ....(— 1917)

Daae, Aagaat, frøken, fhv. bibliotekar ....(— 1915)
Daae, Hans, skattefoged ....(— 1917)
Dons, Carl, konservator, 2nen samlingsbestyrer ved Videnskapsselskapets zoologiske samlinger ....(— 1920)
Duus, Frits, cand. jur., redaktør, «Tr.hjems Adresseavis» (— 1918)

Eckhoff, M., fabrikkeier ....(— 1917)
Eidsvaag, Edvard, overvraker ....(— 1907)

Falkanger, Thor, grosserer ....(— 1917)
Finberg, Carl, pianist ....(— 1917)
Flood, Jørgen Wright, apoteker (Nordstjernen) ......(— 1916)
Fosse, Christian August, ekspeditør for Vesteraalens Dampskibsselskab, vicekonsul for Argentina ....(— 1917)
Frost, Herman, ingeniør ....(— 1917)

Gogstad, O. B., driftsingeniør, Trolla Bruk ....(— 1917)
Grilstad, Olaf, kjøbmann ....(— 1917)
Grønning, Arne, ingeniør ....(— 1917)
Gudde, Trygve, overretssakfører ....(— 1918)

Haanes, Johannes, major ....(— 1917)
Hagen, Sverre, kaptein ....(— 1917)
Hall, Hans, forstander ved Thomas Angells Stiftelser ..(— 1910)
Hanssen, Hans, grosserer ....(— 1917)
Hanssen, Karl M., grosserer ....(— 1917)

Harbitz, Georg Prahl, lektor ved T.hjems Katedralskole (innmeldt 1906)
Harboe, E., ingeniør (— 1921)
Harmens, Hugo, læge (— 1917)
Haukaas, Per, politiadjutant (— 1918)
Hegge, Fridtjov, lagmann (— 1919)
Heggstad, Olaf, professor i vannbygning ved Norges Tekniske Hoiskole (— 1917)
Heje, Kolbjørn, professor i vei- og jernbanebygning ved Norges Tekniske Høiskole (— 1917)
Henmo, E. Næsvold, ingeniør (— 1917)
Henmo, Olav, overlærer ved Trondhjems folkeskole (— 1917)
Hilfling-Rasmussen, Fr., fotograf (— 1917)
Hjelte, Claus, arkitekt (— 1917)
Hjorthøy, Magda, frk., lærerinne ved Trondhjems borgerlige Realskole (— 1917)
Hoel, Mikael Ivar, lektor ved Tr.hjems Katedralskole (— 1913)
Hoel, Trygve, cand. oecon. (— 1917)
Holmsen, Fin, overlæge ved Trondhjems Sykehus (— 1909)
Holmsen, H. B., direktør (— 1917)
Holst, Einar, bankchef (— 1917)
Huitfeldt, Henrik, kontorchef (Nordenfjeldske Dampskibsselskab) (— 1917)
Husby, John, kjøbmann (— 1917)

Ingvaldsen, Ingvald, telegrafkasserer (— 1912)

Jelstrup, Hans Nikolai Krenkel, politimester (— 1911)
Jenssen, Jens Sigurd Martin, oberst (— 1921)
Johannsen, W. R., kjøbmann (— 1917)
Jørgensen, E. M., lærer (— 1921)

Kavli, Wilhelm, aktiemegler (— 1917)
Kindt, Alfred, kjøbmann (— 1917)
Klemetsen, Chr., disponent (— 1917)
Klinge, Nicolay, kjøbmann (— 1917)
Klingenberg, Olaf, høiesteretsadvokat (— 1917)
Knudtzon, Yngvar, ingeniør (— 1917)

Landmark, Johan Daniel, dr. philos., Videnskapsselselskapets bibliotekar (— 1915)
Lange, Karl Lous, major i feltartilleriet (— 1917)
Larsen, Karen, frue (— 1918)
Lie, Magnus, cand. philos (— 1920)

Lindeman, Kristian, organist ved Tr.hjems Domkirke	innmeldt	1917
Lund, K., ingeniør	—	1916
Lund, M. Bonsach, major	—	1919
Lund, Per, høiesteretsadvokat	—	1917
Lund, Wilhelm Kristen Severin Hammer, lektor ved Trondhjems Ketedralskole	—	1914
Lutz, Reinholdt, dr. ing., professor i maskinelementer og oljemaskiner ved Norges Tekniske Høiskole	—	1917
Matheson, Job E. B., avdelingsingeniør	—	1917
Meyer, Johan, professor i ornament- og formlære og norsk bygningskunst ved Norges Tekniske Høiskole	—	1917
Moe, Vilhelm, overretssakfører	—	1917
Moxness, Arne, fabrikkeier	—	1917
Mørch, Hans Ramm, professor i skibsbygning ved Norges Tekniske Høiskole	—	1917
Nielsen, Isidor, fabrikkeier	—	1917
Nissen, August, apoteker, Svaneapoteket	—	1917
Noodt, Nicolay, kontorchef	—	1917
Nordhagen, Olaf, arkitekt, professor i bygningskunst ved Norges Tekniske Høiskole	—	1911
Nossum, Arne, agent	—	1917
Osness, Johan, arkitekt	—	1917
Ottesen, Jacob Aall, sogneprest, Ilen	—	1917
Pedersen, Sverre, professor i bygningskunst ved Norges Tekniske Høiskole	—	1917
Perleff, Morten, overretssakfører	—	1917
Printz, Henrik, dr. philos., bestyrer av Videnskapsselskapets botaniske samling	—	1913
Qvam, Ingulf, lektor ved Trondhjems Katedralskole	—	1911
Ribsskog, O. K., skoleinspektør for T.hjems folkeskoler	—	1917
Riiber, Claus Nissen, dr. philos., professor i organisk kemi ved Norges Tekniske Høiskole	—	1917
Rüsing, Eliot Sofus, distriktslæge i Strinda	—	1917
Ryjord, Nils, arkitekt	—	1912
Rynning, Rolf, overretssakfører	—	1917
Ryssdal, Olav, lektor ved Trondhjems Katedralskole	—	1914
Rønning, Johan, disponent	—	1917

Schmidt, Olaus, postekspeditør .... (innmeldt 1920)
Schmidt-Nielsen, S., professor i kemi ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1915)
Schytte-Berg, Hagbart, arkitekt .... (— 1917)
Skirstad, Otto, overretssakfører .... (— 1917)
Sommerschield, Ludvig, kjøbmann, fhv. konsul for Østerrike-Ungarn .... (— 1917)
Stabell, Gunnar, arkitekt .... (— 1917)
Stabell, Harald K., arkitekt, professor ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1917)
Stang, Lars, apoteker (Elgesæter apotek) .... (— 1918)
Stene, Aksel, lærer .... (— 1920)
Storm, Astfrid, frøken .... (— 1917)
Svanholm, Martin Luther, domprovst .... (— 1917)
Sæther, Jakob, apoteker (Ilens apotek) .... (— 1917)
Tessem, Harald, ekstraordinær assessor ved Trondhjems overrett .... (— 1917)
Thesen, Trygve, stadsingeniør .... (— 1917)
Thilesen-Lund, Aagot, frue, lektor ved Trondhjems Katedralskole .... (— 1917)
Thune, Nils, assessor .... (— 1917)
Vogt, Johan Herman Lie, dr. philos., professor i mineralogi, geologi og metalurgi ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1912)
Wallem, Fredrik B., dr. philos., direktør for Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum .... (— 1920)
Watzinger, Adolf, dr., professor i maskinlære ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1910)
Wedo, Andr. B., overretssakfører .... (— 1917)
Wildhagen, Carl Eugen, overretsassessor .... (— 1917)
Wildhagen, J. C., kontorchef .... (— 1917)
Wilhelmsen, Franz, grosserer .... (— 1917)
Wolmar, Henrik, læge .... (— 1917)
Zachariassen, Z., direktør for Norske Alliance .... (— 1918)

c) *Utenbys betalende medlemmer:*

Berntsen, Bernt, læge, Levanger .... (innmeldt 1919)
Bjørlykke, Knut Olai, dr. philos., professor ved Norges Tekniske Landbrukshøiskole, Aas .... (— 1910)
Bock, Gustav Reginald, distriktslæge, Vestnæs .... (— 1919)
Dahler, Christen Larsen, sogneprest, Stadsbygd .... (— 1922)

Ebbel, Sven, major, Hønefoss ....(innmeldt 1918)
Fonahn, Adolf, dr. philos, docent, Kristiania ....(— 1920)
Glimme, Kristofer, cand. real., docent ved Sjøkrigsskolen, Horten ....(— 1911)
Hammer, K. V., arkivar, Kristiania ....(— 1919)
Handagard, Idar, dr. phil., Kristiania ....(— 1921)
Havnø, Edv. J., fisker, Rodø ....(— 1916)
Kolsrud, Olaf, professor i kirkehistorie, Kristiania ......(— 1914)
Kreutz, Richard, residerende kapellan, Orkedalen ....(— 1919)
Lund, Johan Grøn, direktør for Kristiania fag- og forskoler, Kristiania ....(— 1906)
Moe, Peder Torvaldsen, rektor ved Bodø offentlige høiere almenskole ....(— 1916)
Preuthun, skogforvalter, Molde ....(— 1921)
Rise, Ola J., gaardbruker, Opdal ....(— 1921)
Soot-Ryen, Tron, konservator, Tromsø ....(— 1914)
Tharaldsen, F., ingeniør, Kristiania ....(— 1909)
Thomassen, Th., direktør for brandforsikringsselskapet Norge, Drammen ....(— 1917)
Vestrum, Arne, lektor, Levanger ....(— 1912)
Kjerskow-Agersborg, dr. phil., professor, University of Wyoming, Lazanne, Wyoming, U. S. A. ....(— 1917)
Schlesch, Hans, cand., pharm., Seydisfjord, Island....(— 1918)

DET KONGELIGE NORSKE

VIDENSKABERS SELSKABS

AARSBERETNING

FOR

1924

AKTIETRYKKERIET I TRONDHJEM
1925

Minnetavle ved Pave Hadrian IV's sarkofag i Peterskirkens krypt i Rom.

Efter initiativ av direktør *Kr. J. Dehli* i Genua stillet Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum) sig våren 1924 som donator av en minnetavle — en marmortavle med latinsk innskrift, som skulde reises ved pave HADRIAN IV's sarkofag i Peterskirkens krypt (Grotte Vaticane) i Rom, til minne om pave Hadrians (NICOLAUS BREAKSPEARS) fortjenester av Norge.

Nicolaus Breakspears minne er i særlig grad knyttet til Trondhjem derved at han som pavelig legat i 1152 opretttet Trondhjems erkebispestol.

NICOLAUS BREAKSPEAR, som var født i England, var ved sine fremragende evner fra små kår steget til de høieste verdigheter i kirken, og blev som kardinal og biskop av Albano (sydøst for Rom) i 1152 av pave EUGENIUS III sendt til de tre nordiske riker som Romerkirkens ambassadør med uinnskrenket fullmakt («legatus de latere»). I Norge gjorde han sig høit fortjent paa forskjellig vis. Ved sin dygtighet som fredsmegler fikk han bilagt tvisten mellem Harald Gilles sønner, som på den tid var Norges konger. Ved oprettelsen av erkebispestolen i Nidaros gjorde han Norge til selvstendig kirkeprovins, og løste vort lands kirke fra avhengigheten av fremmed styre. Han fik oprettet en ny bispestol på Hamar, den femte i Norge, og skal efter tradisjonen ha medvirket til opførelsen av Hamar domkirke, ved å sende italienske håndverkere og kunstnere til Norge efter sin tilbakekomst til Rom. Han ordnet kirkens administrasjon ved å stifte domkapitler ved alle Norges katedralkirker og ved å fastsette tidsmessige regler for utnevnelse av kirkens embedsmenn, biskoper og sogneprester. Ved sine forordninger øvet han stor indflydelse på geistlighetens liv og folkets seder. Det var ham som først søkte å virkeliggjøre kravet om den norske geistlighets coelibat. Han omorganiserte kirkens rettsvesen, og han har også sannsynligvis innført reformer i den kristelige folkeundervisning og i den kirkelige kalender. Ved fremsynte lovendringer la han grunnen til

Pave Hadrian IV
(efter mosaikbillede).

kirkens rikdom. I overensstemmelse med Romerkirkens tradisjoner som samfundsfredens verner fikk han satt igjennem en kraftig begrensning av den farlige skikk å bære våpen i kjøpstedene. Hos det norske folk vant Nicolaus Breakspear en for en fremmed enestående popularitet, hvorom kongesagaene med Heimskringsla i spissen avlegger et utvetydig vidnesbyrd. I lange tider levde minnet om «den gode kardinal» i vårt land.

Kort efter tilbakekomsten fra sin nordiske reise blev kardinal Nicolaus Breakspear enstemmig valgt til pave og antok navnet Hadrian iv. Under sit pontifikat, som varte i fem år (1154—1159), tok han sig alltid med den varmeste velvilje av nordmenn som i denne tid besøkte Rom.

Ideen om minnetavlen var vakt av vår landsmann direktør *Kr. J. Dehli*, bosatt som forretningsmann i Genua. Tankens gjennemførelse skyldes også først og fremst hans varme interesse, hans energi, og hans liberalitet. Han førte alle nødvendige forhandlinger med de kirkelige autoriteter i Rom og betalte alle omkostninger ved hugningen av minnetavlen[1]).

Planen blev straks bifalt av St. Peterskirkens erkeprest, Hs. Eminence kardinal *Merry del Val*.

Saken blev i særlig grad fremmet ved støtte av Monsignore *Giuseppe Cascioli*, professor, kansler og bygningsarkivar ved St. Peterskirken og «espettore regio dei monumenti», som med stor beredvillighet stillet sin innflytelse til rådighet og stod bi ved redaksjonen av innskriften.

De historiske oplysninger blev bragt til veie av *Oluf Kolsrud*, professor i kirkehistorie ved Universitetet i Kristiania (Oslo). Professor Kolsrud gav det avgjørende utkast til innskriften og førte, på Videnskapsselskapets vegne, de nødvendige forhandlinger med Kirke- og Undervisningsdepartementet og med Utenriksdepartementet.

[1]) Kr. J. Dehlis kjærlighet til fedrelandet og dets historiske minner har ved flere leiligheter gitt sig talende utslag. Det er således hans utrettelige interesse som vi også skylder den nylig fornyede minnesten over erkebiskop Olav Trondsson i San Agostinokirken i Rom, avsløret på 450 årsdagen efter erkebiskopens død, 25. november 1924. Ved denne leilighet var den norske regjering representert av Norges sendemann i Rom, minister *K. Irgens*, og Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum) av pavelig kammerherre *Peter F. Dahll*.

Tavlens donator var det italienske „Ministero delle Belle Arti" ved „R. Sopraintendenza ai Monumenti del Lazio e degli Abruzzi" under ledelse av professor *Antonio Muñoz*.

Minnetavlen blev, efter samråd med professor Kolsrud, tegnet av professor *Olaf Nordhagen*, som utførte arbeidet uten godtgjørelse. Stenhuggerarbeidet blev utført i Vatikanets stenhuggeri under ledelse av den vatikanske «scarpellino» sign. *Medici*.

Tavlens størrelse blev fastsatt til m. 1.10 × 0.75. Den er smykket med: 1) Trondhjems Domkirkes våben; 2) Norges våben; 3) Trondhjems byvåben; 4) Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs segl. De gipsmodeller hvorefter våbenskjoldene senere blev hugget i Rom, blev utført i Trondhjem av to av Domkirkens arbeidere, italieneren *Alessandro Santi* og nordmannen *Tore Skjørstad*.

I december 1924 sendte Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab gjennem Utenriksdepartementet to kunstnerisk utstyrte adresser på latin, som av Videnskapsselskapets representant ved høitideligheten, pavelig kammerherre konsul *Peter F. Dahll*, skulde overrekkes, den ene til Pave Pius XI, den annen til Hs. Eminence kardinal Merry del Val[1]).

Minnetavlen bærer følgende latinske tekst, som også i det vesentlige er optatt i de to adresser:

Hadrianus IV. P. M.
Qui Nicolaus Breakspear Anglus
Cum esset Card. ep.us Albanensis
Leg. de Latere in Norvegiam missus
An. Dni MCLII
Contentione inter reges pacata
Et archiespiscopatu in civit. Nidaros const.
Illius etiam terrae gentem
Christiana lege ac disciplinis ecclesiast.
Studiose imbuit
Ad Petri vero Cathedram evectus
Norvegenses
Ad limina Apostolorum peregrinantes
Tutavit
Eosque paterno fovit amore.
Ne tot beneficiorum memoria excidat
Reg. Soc. Norvegica Scient. Nidarosiens. P.
An. Sal. MCMXXIV
DCCCC a conversione Norvegens. ad fidem
Per S. Olavum regem et martyrem.

[1]) Adressene var skrevet på skinn av arkitekt *Gunnar Stabell*, og innbundet i elegant rødt bind av bokbinder *Fr. Paasche*.

HADRIANVS IV. P. O. M.
QVI NICOLAVS BREAKSPEAR ANGLVS
CVM ESSET CARD. EPVS. ALBANENSIS
LEG. DE LATERE IN NORVEGIAM MISSVS
AN. DNI. MCLII
CONTENTIONE INTER REGES PACATA
ET ARCHIEPISCOPATV IN CIVIT. NIDAROS CONST.
ILLIVS ETIAM TERRAE GENTEM
CHRISTIANA LEGE AC DISCIPLINIS ECCLESIAST.
STVDIOSE IMBVIT
AD PETRI VERO CATHEDRAM EVECTVS
NORVEGENSES
AD LIMINA APOSTOLORVM PEREGRINANTES
TVTAVIT
EOSQVE PATERNO FOVIT AMORE
NE TOT BENEFICIORVM MEMORIA EXCIDAT
REG. SOC. NORVEGICA SCIENT. NIDROSIENS. P.
AN SAL. MCMXXIV
DCCCC A CONVERSIONE NORVEGENS. AD FIDEM
PER S. OLAVVM REGEM ET MARTYREM

Minnetavlen ved Pave Hadrian IV's sarkofag.

Ornamenter over og under minnetavlen.
(Frise med 3 våpenskjold øverst, og
Videnskabernes segl nederst.)

Selskapets adresse til pave Pius XI lyder således:

Sanctissimo in Christo Patri DOMINO PIO XI Divina Providentia Sanctae Romanae et Universalis Ecclesiae Summo Pontifici Regia Societas Norvegica Scientiarum Nidrosiensis Reverentiam et Devotionem Debitam.

Officium est pium, res a majoribus gestas mentibus memoribus reminisci, memoriamque eorum veneratione prosequentes posteris prodere.

Hoc ipso anno Norvegenses, in recordationem Ecclesiae Christianae apud nos fundatae, post novem saecula peracta, piis animis sollemnia celebravimus.

Nam anno Domini MXXIV SANCTUS OLAVUS, rex Norvegiae eius nominis secundus, et GRIMKELLUS episcopus a rege cum aliis praedicatoribus verbi Dei de Anglia adductus,
— quod iam diu habebant propositum nuntii apostolici in terra nostra Evangelicam veritatem disseminantes, assecuti, —
— ad vetustissimam Norvegiae ecclesiam ab OLAVO REGE PRIMO in Moster insula exstructam synodo convocata —
— in usum et in gratiam Vikingorum gentis ad id tempus tam rudis et ferocis, tum autem ad fidem conversae, primas Ecclesiasticas leges ad condicionem patriae accommodatas constituerunt, quae deinde in comitiis omnium regionum populi ipsius voluntate sunt sanctae.

Operi clarissimorum virorum studio et labore feliciter incepto, Norvegensibus saeculo insequenti petentibus, summam imposuit manum auctoritate Ecclesiae Romanae NICOLAUS BREAKSPEAR Anglus, —
— qui cum esset cardinalis episcopus Albanensis ab EUGENIO PAPA TERTIO, praedecessore Sanctitatis Vestrae, legatus de latere in Norvegiam missus, —
— anno Domini MCLII, contentione inter reges pacata et archiepiscopatu in civitate Nidrosia — vulgo Nidaros vel Trondhjem sive apud exteros Drontheim dicta — tunc capite regni Norvegiae constituto, —
— huius etiam terrae gentes Christiana lege et disciplinis ecclesiasticis imbuit, —
— qui etiam ad Petri Cathedram sub nomine HADRIANI QUARTI evectus Norvegenses ad limina apostolorum peregrinantes benigne tutavit eosque paterno fovit amore.

Ne tot beneficiorum memoria excidat, haec nostra Regia Societas Norvegica Scientiarum Nidrosiensis — permittente Eminentissimo Domino *Raphaeli Merry del Val*, Sanctae Romanae Ecclesiae Tituli Sanctae Praxedis Presbytero Cardinale, ejusdem Basilicae Principis Apostolorum Archipresbytero —
— monumentum lapideum inscriptione et insignibus ornatum, — ecclesiae quondam metropolitanae Nidrosiensis — regni Norvegiae — civitatis Nidrosiae — societatis nostrae — juxta sarcophagum HADRIANI PAPAE QUARTI in Crypta Basilicae Vaticanae in Urbe posuimus.

Quod monumentum auctoribus sociis nostris — sumptu *Christiani Dehli,* mercatoris Norvegensis Jauuae commorantis, —
— secundum descriptionem ab *Olavo Nordhagen,* professore Scholae Polytechnicae et architecto Ecclesiae Cathedralis Nidrosiensis, elaboratam —
— consilio adjuvante *Olavo Kolsrud,* professore historiae ecclesiasticae Universitatis Regiae Fredericianae in urbe Christiania nunc vero Oslo nuncupata —
— nec non auxilio professoris *Josephi Cascioli,* beneficiarii et cancellarii Basilicae Vaticanae et archivistae reverendae Fabricae Sancti Petri, —
— per lapiscidas Vaticanos confectum est.

Quae omnia Sanctitati Vestrae per virum illustrem, *Petrum Fredericum Dahll,* cubicularium Sanctitatis Vestrae, consulem regnorum Daniae et Angliae in Molde civitate Norvegiae, membrum societatis nostrae, latorem prasentium, testificata esse volumus.

Nomine Regiae Societatis Norvegicae Scientiarum Nidrosiensis, ob potestatem monumenti ponendi tam benigne datam gratias maximas agimus. Magnae nobis est laetitiae, quod pietatis illa significatione manifestare licuit venerationem qua urbem aeternam, per omnium saeculorum memoriam viventem, colimus et veremur.

Datum Nidrosiae (Trondhjem) mense Novembri anni Domini MCMXXIV.

Axel Sommerfelt,
præses.

ab epistulis
Carl Gundersen.

Adressen oversatt på norsk:

Til Hans Hellighet Pave PIUS XI, ved det guddommelige forsyn ypppersteprest for den Hellige Romerske Katolske Kirke sender Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab i Trondhjem sin ærbødige hilsen.

Det er en hellig pligt, i taknemmelighet å ihukomme våre fedres gjerning, i ærbødighet å verne om deres minne, og gi det i arv til efterslekten.

I dette år, 1924, har vi nordmenn høitidelig feiret minnet om grunnleggelsen av den kristne kirke i vårt land for 900 år siden.

I året 1024 efter Kristi fødsel hadde Norges konge Hellig Olav (Olav den annen) og hans biskop Grimkell, en missionsbiskop som kongen hadde bragt med sig fra England tillikemed flere andre forkynnere av Guds ord, nådd målet for de apostoliske sendebuds arbeide med å sprede evangeliets sannhetsfrø i vårt land På et ting en synode) ved Norges eldste kirke, som kong Olav den første (Olav Tryggvason) hadde reist på øen Moster, blev da den første kirkelov — tillempet efter fedrelandets forhold — utferdiget for det nykristnede, før så ville og kamplystne vi-

kingefolk. Og straks efter blev loven vedtatt av folket selv på alle landskapers ting.

Det verk som med slikt hell var grunnlagt ved de berømmelige menns iver og virksomhet, blev, efter nordmennenes begjæring, i det følgende århundre fullført av en utsending fra den Romerske Kirke, engelskmannen Nicolaus Breakspear, kardinal og biskop av Albano, der i året 1152 av Deres Hellighets forgjænger pave Eugenius III blev sendt til Norge som fullmektig apostolisk sendemann. Under sit ophold i vårt land stiftet han fred mellem Norges konger, han oprettet erkebispestolen i Nidaros (eller Trondhjem, av utlendinger almindelig kalt Drontheim), som dengang var rikets hovedstad, og han lærte vårt lands folk kristen lov og kirkelig orden. Da han senere blev ophøiet på pavestolen under navn av Hadrian iv, var han alltid den nådige beskytter av de nordmenn som drog på pilgrimsferd til apostlenes terskler, og viste dem en fars varme velvilje.

Forat ikke minnet om alle disse fortjenester skal dø, har vårt selskap — Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab i Trondhjem — med tillatelse av Hans Eminence kardinal Raphael Merry Del Val, prest ved Sancta Praxedes's sognekirke, erkeprest ved Peterskirken — stillet en minnetavle av marmor ved pave Hadrian iv's sarkofag i Sankt Peterskirkens krypt i Rom. Minnetavlen bærer innskrift på latin og er smykket med fire våbenskjold: 1) Trondhjems Domkirkes, tidligere vårt lands hovedkirkes, våben; 2) Kongeriket Norges våben; 3) Trondhjems byvåben; 4) Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs merke.

Minnestenen skylder fornemmelig enkelte av vårt selskaps medlemmer sin tilblivelse.

Omkostningene er båret av Kristian Dehli, av fødsel nordmann, bosatt som forretningsmann i Genua.

Tegningen er utført av Olaf Nordhagen, professor ved Norges Tekniske Høiskole og ledende arkitekt ved Trondhjems Domkirke.

Oluf Kolsrud, professor i kirkehistorie ved det Kongelige Fredriks Universitet i Kristiania (som for fremtiden bærer navnet Oslo) har støttet med innsiktsfulle og verdifulle råd.

Betydningsfull hjelp har været ydet av professor Giuseppe Cascioli, beneficiarius og kansler ved den vatikanske Basilika og bygningsarkivar ved Sankt Peterskirken.

Tavlen er uthugget av Vatikanets stenhuggere.

Alt dette vil Deres Hellighet få stadfestet av overbringeren av dette brev, medlem av vårt selskap Peter F. Dahll, kammerherre hos Deres Hellighet, konsul for Danmark og England i byen Molde i Norge.

På Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs vegne frembærer vi en ærbødig takk for den nådig givne tillatelse til å opstille minnestenen. Det er os en stor glede, ved dette erkjendtlighetstegn å kunne legge

for dagen vår ærbødighet og vår beundring for den evige stad som lever i alle tiders minne.

Trondhjem i november 1924.

Axel Sommerfelt,
præses.

Carl Gundersen
sekretær.

Adressen til Hs. Eminence kardinal Merry del Val hadde omtrent samme innhold og var innledet med følgende hilsen:

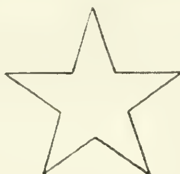
Reverendissimo et Eminentissimo Domino DOMINO RAPHAELI MERRY DEL VAL Sanctae Romanae Ecclesiae Tituli Sanctae Praxedis Presbytero Cardinali Basilicae Principis Apostolorum in Urbe Archipresbytero Regia Societas Norvegica Scientiarum Nidrosiensis Salutem et Reverentiam Debitam.

Til Hans Eminence RAPHAEL MERRY DEL VAL, kardinal i den Hellige Romerske Kirke, prest ved Sancta Praxedes's sognekirke, erkeprest ved apostelen Peters Basilica i Rom, sender Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab i Trondhjem sin ærbødige hilsen.

Fra først av var det planen, at høitideligheten til minne om den mann som fullendte den norske kirkes organisasjon og således satte kronen på Olav Haraldssons verk, skulde finne sted i 1924, i tilslutning til de store kirkelige minnefester som tidligere var blitt feiret i samme og de nærmest foregående år. Efter de store Olsokfester i Gudbrandsdalen 1921 og i Valdres og på Voss 1923 fulgte i juli 1924 ved landets eldste kirke på øen Moster i Sunnhordland det største av disse jubileer, til minne om avslutningen av Hellig Olavs kristningsverk og utferdigelsen av den første kirkelov i vårt land for 900 år siden.

På grunn av forskjellige forhold måtte imidlertid minnehøitideligheten til ære for pave Hadrian IV utsettes til året 1925, og kardinal *Merry del Val* fastsatte som dagen for ceremonien fredag 6. februar.

Som innledning til avsløringshøitideligheten blev der fredag 6. februar 1925 kl. 10 formiddag — i nærvær av omtrent 60 personer — holdt messe ved St. Olavs alter i kirken San Carlo al Corso ved dr. *K. Kjelstrup,* sogneprest ved den katolske menighet på Hamar, som, efter særskilt tillatelse, i en tale på norsk gav et billede av Nicolaus Breakspears betydning for den norske kirke og nasjonens liv. Koret fra kirken San Agustino sang en del av den gamle Olavshymne.

Sanctissimo in Christo Patri
Domino PIO XI
Divina Providentia
Sanctae Romanae et Universalis Ecclesiae
Summo Pontifici
Regia Societas Norvegica Scientiarum Nidrosiensis
Reverentiam et Devotionem Debitam.

Officium est pium, res a majoribus gestas mentibus memoribus reminisci memoriamque eorum veneratione prosequentes posteris prodere.

Hoc ipso anno Norvegenses, in recordationem Ecclesiae Christianae apud nos fundatae post novem saecula peracta piis animis sollemnia celebravimus.

Facsimile av Videnskapsselskapets adresse til Pave Pius XI. 1.

Nam anno Domini MXX[illegible] Sanctus Olavus rex Norvegiae eius nominis secundus, et Grimkellus episcopus a rege cum aliis praedicatoribus verbi Dei de Anglia ad fructum, quod iam diu habebant propositum nuntii apostolici in terra nostra Evangelicam veritatem disseminantes, assecuti ad vetustissimam Norvegiae ecclesiam ab Olavo rege primo in Moster insula exstructam synodo convocata, in usum et in gratiam Vikingorum gentis ad id tempus tam rudis et ferocis, tum autem ad fidem conversae, primas leges Ecclesiasticas ad conditionem patriae accommodatas constituerunt, quae deinde in comitiis omnium regionum populi ipsius voluntate sunt sanctae.

Operi clarissimorum virorum studio et labore feliciter incepto Norvegensibus saeculo insequenti petentibus, summam imposuit manum auctoritate Ecclesiae Romanae Nicolaus Breakspear Anglus qui cum esset cardinalis episcopus Albanensis ab Eugenio Tertio Summo Pontifice legatus de latere in Norvegiam missus anno Domini MCLII contentione inter reges pacata et archiepiscopatu in civitate Nidrosia ✦ vico Nidaros vel Trondhjem sive apud exteros Drontheim dicta ✦ constituto, huius etiam terrae gentes Christiana lege et disciplinis ecclesiasticis imbuit, qui etiam ad Petri Cathedram sub nomine Hadriani Quarti evectus, Norvegenses ad limina apostolorum peregrinantes benigne tutavit eosque paterno fovit amore.

Ne tot beneficiorum memoria excidat, haec nostra

Facsimile av Videnskapsselskapets adresse til Pave Pius XI. 2.

Regia Societas Norvegica Scientiarum Nidrosiensis permittente Eminentissimo Domino **Raphaeli Merry del Val** Sanctae Romanae Ecclesiae Tituli Sanctae Praxedis Presbytero Cardinale, ejusdem Basilicae Principis Apostolorum Archipresbytero monumentum lapideum inscriptione et insignibus ornatum ecclesiae quondam metropolitanae Nidrosiensis regni Norvegiae, civitatis Nidrosiae, societatis nostrae, juxta sarcophagum Hadriani Papae Quarti in Crypta Basilicae Vaticanae in Urbe posuimus.

Quod monumentum auctoribus sociis nostris sumptu Christiani Dehli, mercatoris Norvegensis Januae commorantis,
secundum descriptionem ab Olavo Nordhagen, professore Scholae Polytechnicae et Architecto Ecclesiae Cathedralis Nidrosiensis elaboratam,
consilio adjuvante Olavo Kolsrud, professore historiae ecclesiasticae Universitatis Regiae Fredericianae in urbe Christiania, nunc vero Oslo nuncupata,
nec non auxilio professoris Josephi Cascioli, beneficiarii et cancellarii Basilicae Vaticanae et archivistae reverendae Fabricae Sancti Petri,
per lapiscidas Vaticanos confectum est.

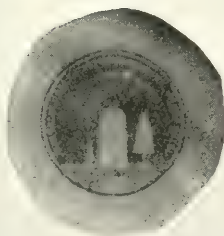
Quae omnia Sanctitati Vestrae per virum illustrem, Petrum Fredericum Dahll, cubicularium Sanctitatis Vestrae consulem regnorum Daniae et Angliae in Molde civitate Norvegiae, membrum societatis nostrae, latorem praesentium testificata esse volumus.

Facsimile av Videnskapsselskapets adresse til Pave Pius XI. 3.

In Nomine Regiae Societatis Norvegicae Scientiarum Nidrosiensis, ob potestatem monumenti ponendi tam benigne datam gratias maximas agimus. Magnae nobis est laetitiae quod pietatis illa significatione manifestare licuit venerationem qua urbem aeternam, per omnium saeculorum memoriam viventem, colimus et veremur.

Datum Nidrosiae (Trondhjem) mense Novembri anni Domini MCMXXIV.

Axel Sommerfelt

ab epistulis
Carl Gundersen

Facsimile av Videnskapsselskapets adresse til Pave Pius XI. 4.

Ved ceremonien i St. Peterskirkens krypt (Grotte Vaticane) kl. 12 møtte kardinalene *Merry del Val*, St. Peterskirkens erkeprest, *Granito Pegnatelli di Belmonte*, biskop av Albano, samme bispesete som Nicolaus Breakspear hadde i sin tid, *Van Rossum*, øverste leder av den katolske kirke i Norge, og *Gasquet*, den eneste engelske kardinal som bor i Rom. Likeledes en rekke høiere geistlige, blandt dem Monsignore *Pellizzo*, titulær erkebiskop og «economo segretario» i St. Peterskirken, som ved sin elskverdighet hadde ydet verdifull bistand til tankens realisasjon. Sammen med Monsignore *Cascioli* hadde han ført tilsyn med minnetavlens utførelse.

Videre var tilstede et større antall norske som opholdt sig i Rom. Sendemennene for Norge, Danmark, og Sverige var tilstede som privatmenn og hadde av den fungerende ceremonimester, Monsignore *Canali*, fått anvist plass i første rekke.

Den norske regjering var representert av pavelig kabinettskammerherre godseier *Christopher Paus*. Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs representanter var pavelig kammerherre *Peter F. Dahll* (konsul i Molde for Danmark og England), direktør *Kr. J. Dehli*, og Monsignore *Giuseppe Cascioli*.

Ceremonien begynte med tale av regjeringens representant, kabinettskammerherre Paus, hvorpå minnetavlen blev avsløret ved siden av pave Hadrian IV's sarkofag[1]).

Derefter holdt kammerherre Dahll sin tale og overrakte Hs. Eminence kardinal Merry del Val Videnskapsselskaets adresse.

Høitideligheten sluttet med tale av kardinal Merry del Val.

Alle tre taler blev holdt på fransk.

Direktør Dehli overrakte kardinalen et illustrert hefte, hvor han på italiensk hadde gitt en fremstilling av sakens historie. Fremstillingen var bygget som en tale, som imidlertid blev innstillet da det var ønskelig at ceremonien ikke varte for lenge i de lave hvelv med knapp ventilasjon.

Kabinettskammerherre *Paus*'s tale:

Au nom du Gouvernement de Sa Majesté le Roi de Norvège, qui m'a fait l'honneur de me confier le mandat spécial de le représenter en cette occasion solennelle, je prie Son Eminence Illustrissime et Révérendissime, le Cardinal Merry del Val, archiprêtre de la Basilique de Saint Pierre, qui, avec sa bienvieillance habituelle, a voulu bien autoriser l'inauguration de cette plaque commémorative, posée sur l'initiative des

[1]) I 1921 skjenket Kr. J. Dehli Trondhjems Domkirke en opmåling av pave Hadrian IV's sarkofag (utført av arkitekt Sven Kristenson), og gipsavstøpninger av sarkofagens skulpturdetaljer.

Norvégiens près du sarcophage vénéré d'Adrien IV, d'agréer les hommages et les remerciements de mon Gouvernement et des Norvégiens.

C'est sous le règne du roi Olave II que fut construite en 1024 la première église. Par ses œuvres et son martyre en 1030, it est le vrai apôtre du christianisme dans notre pays, aussi a-t-il été choisi comme le Patron de Norvège.

A cette époque le peuple Norvégien était bien préparé à recevoir les bienfaits du christianisme. Les moeurs guerrières ne l'avaient point empêché d'atteindre un haut degré de civilisation, car les expéditions des vikings n'avaient pas été exclusivement des luttes et des guerres contre les peuples de l'Occident, mais aussi des voyages pacifiques de commerçants qui les avaient mis en contact permanent avec les peuples déjà christianisés de l'Angleterre, de l'Irlande, des Flandres, et de la France.

Aussi la vraie foi, dès qu'elle fut implantée, gagna-t-elle très vite la masse du peuple et à la mort d'Olave II les doctrines de l'Eglise Catholique étaient répandues dans toute la Norvège, et lorsque le Cardinal Nicolaus, évèque d'Albano, vint dans le pays, il établit un archevêché à Nidaros, aujourd'hui Trondhjem.

Cet archidiocèse était très vaste et comprenait non seulement les diocèses de la Norvège, mais aussi ceux des îles d'Orkney et des Hébrides et de l'île de Man, et ceux de Feroë, d'Islande et de Groenland.

La memoire du Grand Cardinal, devenu plus tard Adrien IV, est toujours restée vénérée et chère à la tradition historique de la Norvège, et c'est pour l'attester, que cette inscription commémorative rappelle une page de nos vieilles Sagas du moyen âge.

Le Gouvernement, que je représente ici, voit avec une grande, satisfaction l'érection dans la Ville Eternelle et dans les cryptes Vaticanes de ce monument rappelant la fondation de la Province ecclésiastique Norvégienne, et c'est avec des sentiments de profonde vénération que j'ai l'honneur de me présenter à Votre Eminence Illustrissime et Révérendissime qui a bien voulu honorer de Sa Présence notre cérémonie, pour Lui réitérer les sincères hommages de mon Gouvernement.

Kammerherre *Dahlls* tale:

Au nom de la Société Royale Norvégienne des Sciences à Trondhjem et de concert avec mes collègues, M. Dehli et M. Cascioli, qui, dans cette solennité, représentent avec moi notre société, j'ose prier Votre Eminence de vouloir bien recevoir-, en qualité d'archiprêtre de la Basilique du Prince des Apôtres, une plaque de marbre, qu'en commemoration du Pape Adrien IV, a désiré placer près du tombeau de ce grand Pontife notre Société.

Nous prions Votre Eminence de daigner agréer le profond respect de notre Société et ses remerciements sincères pour la permission qui

Pave Hadrian IV's sarkofag i Grotte Vaticane.

Billede fra avsløringshøitideligheten:
Den norske regjerings representant, kabinettskammerherre *Paus*, og Videnskapsselskapets representanter, monsignor *Cascioli*, kammerherre *Dahll*, og direktør *Dehli*.

lui a été si gracieusement donnée d'élever le monument dans ce lieu saint

En remerciant Votre Eminence de ce qu'Elle a bien voulu honorer de Sa haute présence cette solennité, je lui demande la permission de rappeler brièvement les faits historiques qui ont engagé notre Société à célébrer de cette manière la commémoration du Pape Adrien IV.

L'ancien peuple de la Norvège — il y a neuf cents ans — était bien connu parmi les nations d'Europe. En effet, le nom des Normands — à cause de leur férocité et de leur courage belliqueux — était la terreur des habitants des pays paisibles qu'affligeaient de guerre et de dévastation les vikings de Norvège.

Dans la brève période d'une seule génération nos ancêtres ont abandonné leur vieille religion païenne et ont embrassé l'Evangile, convertis à la foi par les soins de deux rois de la dynastie nationale du pays, Olave Trygvason et Olave Haraldsson, anciens vikings l'un et l'autre, mais qui avaient été convaincus, pendant leurs expéditions aventureuses, de la vérité du doux message de Jésus-Christ, et qui, de retour à la patrie, avaient amené des missionnaires chrétiens de l'Angleterre.

La vraie foi, dès qu'elle fut implantée, gagna très vite la masse du peuple. L'oeuvre si heureusement commencée par le Roi Olave Saint a été poursuivie par ses successeurs. Et pendant le siècle de paix intérieure qui suit la période de la mission, les fruits bienfaisants de la culture chrétienne apparaissent graduellement partout dans la vie de la nation, et influencent les moeurs, les études, la poésie, l'architecture, la politique. Vers l'an 1080 le roi Olave III, surnommé le paisible, a établi les premiers évêchés et a fondé des églises cathédrales — oeuvre organisatoire qu'ont poursuivie ses successeurs. Au commencement du douzième siècle sont élevés les premiers monastères de Norvège. Ce pays était encore de ce temps là partie de la jurisdiction d'un archevèque étranger, — de celui de Hambourg, de celui de Brême, ou enfin de celui de Lund.

Mais bientôt se fait sentir avec force le désir de voir accomplie l'organisation de l'Église et de lui donner les droits qui corréspondent à son caractère de maîtresse religieuse et morale de la nation.

Cette oeuvre si ardemment désirée par les Norvégiens a été accomplie par Nicolaus Breakspear dont nous avons devant nous le sarcophage.

C'est à Nicolaus Breakspear, fils de la même nation qui avait donné à la Norvège les missionaires du christianisme — homme qui n'était pas de haute naissance, mais illustre par son zèle vraiment réformateur — qu'a été confiée la charge de réorganiser l'Eglise et de pacifier les nations de toute la province métropolitaine des pays scandinaves. Il faut nous borner, à cette occasion, à considérer la place qu'il tient dans l'histoire de Norvège.

Nicolaus Breakspear — en 1146 nommé par le Pape Eugène III Cardinal évêque d'Albano — a été envoyé en 1152 par le même Souverain

Pontife, qui appréciait beaucoup et estimait haut son honnêteté et son intelligence, comme legatus de latere aux pays du Nord, «afin de prêcher «en Norvège l'Evangile de la Vie, et afin de tâcher de gagner les âmes «des habitants pour l'honneur de Dieu Tout-Puissant».

À la Cathédrale de Nidaros, où reposaient les restes de Saint Olave, il a établi un siège archiépiscopal, qui existait jusqu'à l'an 1537, et il a investi du pallium, qu'il avait apporté du tombeau de Saint Pierre, le nouveau archevêque Jon Birgerson, jusque-là évêque de Stavanger. Puis il a constitué une province métropolitaine Norvégienne, tout indépendante de l'archevêque de Lund, et qui se composait de onze diocèses, dont cinq étaient ceux de Norvège, deux étaient en Islande, et le reste étaient les diocèses de Groenland, des îles Féroé, des Orcades et des Hébrides, colonies occupées par les Norvégiéns à l'âge des vikings.

Dans les cathédrales, le cardinal légat a fait établir des chapitres de chanoines. Il a réglé l'élection des évêques et le patronage des églises paroissiales, aussi bien que la jurisdiction ecclésiastique et le célibat, il a dû aussi fixer le calendrier des fêtes et organiser l'instruction religieuse du peuple Il s'est efforcé d'améliorer, de différentes manières, les moeurs des hommes. Spécialement il a défendu à tout le monde, sauf la suite du roi très limitée, de porter les armes dans les villes.

Ayant quitté la Norvège, où il a été embrassé de la sympathie et de la profonde vénération de tous, il a poursuivi et réussi à remplir, malgré de graves obstacles, sa mission pareillement en Suède et en Danemark.

Les historiens de Norvège du XIIIe siècle, dont l'illustre Snorre Sturlason est le plus éminent, sont tous d'accord à assurer que, de tous les étrangers qui ont visité notre pays, aucun n'a été tellement vénéré par tout le monde, aucun n'a tellement influencé le peuple comme le cardinal légat Nicolas.

Les Norvégiens, qui l'ont surnommé le Bon, ont vénéré pendant tout le moyen âge sa mémoire, et l'ont regardé après sa mort comme saint.

Ces dernières années on a célébré dans différentes parts de la Norvège, à l'anniversaire de la mort de Saint Olave, des fêtes commémoratives. Récemment, le peuple Norvégien, le roi aussi bien que les paysans, ont fait revivre — en célébrant en 1924 une fête commémorative à l'île de Moster — le souvenir de l'introduction du Christianisme et de la fondation dans notre pays de l'Eglise Chrétienne.

En commémoration de ces évènements de si grande importance nationale la Société Royale Norvégienne des Sciences a voulu honorer d'une manière visible et durante le grand Pontife qui a mis le comble à l'œuvre du roi Olave Haraldsson, de manière à faire revivre, dans la Cité Eternelle elle-même, la mémoire des bienfaits qu'a rendus à notre nation, dans une importante période de sa vie, le Bon Cardinal.

La Direction de notre Société m'a chargé de présenter à Votre

Eminence cette lettre — et une lettre conforme adressée à Sa Sainteté le Pape — rendant compte, l'une et l'autre, de l'idée et de l'exécution du monument, et donnant un bref aperçu des faits historiques, dont la Société a voulu, par ce monument, perpétuer la mémoire.

Hs. Eminence kardinal *Merry del Vals* tale:

Eminences, Messeigneurs, Messieurs. Il m'est particulièrement agréable d'avoir pu présider à cette réunion dans la crypte de la Basilique de Saint Pierre, pour inaugurer l'épitaphe commémorative que *La Société Royale Norvégienne des Sciences* a voulu placer suprès du tombeau de Nicolas Breakspear le Pape Adrien IV de vénérée mémoire.

Je suis heureux et honoré de voir ici en cette occasion l'Éminentissime Granito di Belmonte, digne successeur du Cardinal Breakspear sur le siége suburbicaire d'Albano, — l'Éminentissime Van Rossum, préfet de la Sainte Congrégation de la Propagande, qui a donné tant de témoignages de son zèle pour la propagation de la foi catholique dans les pays Scandinaves, — l'Éminentissime Gasquet, bibliothécaire de la Sainte Église Romaine et l'illustre historien de l'Église Catholique en Angleterre. Nous sommes aussi honorés par la présence d'un représentant du Gouvernement Norvégien et de beaucoup d'autres personnages distingués de différentes nations, qui se trouvent dans cette assemblée. C'est dans ce cadre, sous les voûtes bénies de cette crypte, où reposent les précieuses reliques du Prince des Apôtres, et en ce jour anniversaire de l'élection de Notre Saint Père le Pape Pie XI qu'on a évoqué le souvenir des grands services rendus à l'Église et à la Norvège par un éminent Pontife du moyen âge. Tout cet ensemble reflète d'une façon frappante l'unité et l'universalité de l'Église Catholique, et il me semble opportun de le relever.

Anglais de naissance, moine en France, évêque en Italie d'un diocèse Romain, légat ensuite et apôtre en Scandinavie, vénéré en Norvège au point d'être presque considéré comme Norvégien, — Nicolas Breakspear a été élevé au Suprême Pontificat, où il plane audessus des nationalités à une hauteur où toutes ces nationalités se trouvent réunies et également aimées sous le regard bienveillant du Père Commun des fidèles. Pasteur zélé de son troupeau, gardien vigilant de la foi, défenseur intrépide de la liberté de l'Église — tel fut le Pape Adrien IV, tels furent et seront toujours les Successeurs de Pierre sur le Siége Apostolique.

Nous vous remercions, Messieurs, d'avoir fait naître cette occasion de le signaler, et en relisant cette inscription nos prières monteront vers le ciel pour la prospérité de la Norvège et des Pays Scandinaves.

Nous demanderons à Dieu de dissiper les préjugés engendrés par la tourmente déchainée au XVIe Siècle qui a détruit tant de grandes et belles choses. Nous exprimons le voeu que ces nobles nations revivent

leurs traditions glorieuses qui puisaient leur force et leur beauté dans la foi que le Siège Apostolique a conservée intacte et enseigne aujourd'hui comme alors à travers le monde.

Le Chapitre de Saint Pierre que j'ai l'honneur de représenter, accepte la charge de garder soigneusement cette inscription que vous avez placée auprès du tombeau du Pontife Adrien IV, et se réjouit avec *La Société Royale Norvégienne des Sciences* de l'initiative qu'elle a prise et dignement couronnée.

Direktør *Kr. J. Dehlis* adresse:

Eminenza Eccellentissima,
Reverendissimi Monsignori,
Signori, Signore.

Abbiamo sentito or ora dalla bocca del precedente oratore un riassunto della Storia di Norvegia sino all' ambasciata del Cardinale Nicola. Questa relazione mette in rilievo la parte importante di questo Legato Pontificio nella nostra storia.

Davanti a questa tomba del Papa Adriano IV, amico dei Norvegesi, la storia medioevale della mia Patria rivive: La notte della Saga come dice Bjoernstjerne Bjoernson, nel nostro Inno Nazionale, «cala sulla nostra terra con sogni rivelatori».

Già per la grandiosità del sarcofago antico, rimane attirata l'attenzione sopra questo monumento anche dagli ignari della storia del Papa, le cui spoglie sono qui racchiuse.

Questo caratteristico sarcofago forma come un anello fra l'antichità pagana e la nostra Roma cristiana.

Le Grotte Vaticane sono conosciute nel mondo intero e nondimeno molte persone visitando S. Pietro ignorano che sotto la Basilica Bramantesca esistono tesori inestimabili di storia ed arte accumulati da secoli.

Questo vetusto monumento ci parla con lingua latinamente chiara a chi sa ascoltare. Io, che ho l'onore di parlare avanti a questo illustre uditorio, non sono uno scienziato, al più sono uno studioso, ma ebbi la fortuna di essere guidato da Maestri d'ingegno come Mons. Prof. Cascioli, che mi hanno infuso un profondo culto delle Grotte Vaticane.

Mentre vediamo i Mausolei dei più grandi Imperatori Romani in rovine, la Tomba davanti a noi fu sempre lasciata in pace durante i secoli.

Il ricordo del Legato Cardinale Nicola e della sua opera in Norvegia non è mai svanito fra il nostro popolo. Il nostro grande Storiografo del secolo XIII, Snorre Sturlason, vi dedica una pagina intera nella sua Saga «Heimskringla», la famosa cronaca dei Re Norvegesi, un vero libro popolare che è stato letto dal nostro popolo durante i secoli passati come lo è anche oggidì. Perciò il ricordo del Cardinale Nicola fu sempre vivo in Norvegia. A Roma invece la sua missione in Norvegia è stata dimen,

ticata per molto tempo, e pochi erano i Norvegesi che sapevano che alla Tomba di Papa Adriano IV nella Cripta di S. Pietro, un grande ricordo storico della loro Patria poteva essere rievocato.

Spesso si vede sulla tomba di questo Papa un fiore portato come omaggio da compatriotti inglesi e, d'ora in poi, certo ci vedranno altri fiori, offerta dei Norvegesi in ricordo del Papa che fu il grande amico nostro.

La Società donatrice: R. Società Norvegese di Scienze di Trondhjem, rappresentata qui da tre soci, è lieta di aver potuto contribuire a mettere un ricordo in commemorazione del Papa Adriano IV.

In nome di questa Società ringrazio Monsignore Prof. Cascioli per il suo inestimabile aiuto; mando un saluto di ricordo al Prof. di Storia Ecclesiastica all'Università di Oslo, dott. Oluf Kolsrud, che da anni studia a Roma, esumando tesori per la Storia della Norvegia dall'archivio Vaticano, aperto mercè liberalità dei Papi agli studiosi del mondo intero; mando un saluto all'architetto dirigente i lavori di restauro del Duomo di Nidaros, disegnatore della presente lapide, sig. Olaf Nordhagen, secondo il tracciato del Prof. Kolsrud.

L'iscrizione venne redatta in elegante latino dallo stesso Mons. Cascioli.

Tutti i Norvegesi aspettano ansiosamente il giorno in cui la venerabile Cattedrale Metropolitana di Norvegia, monumento storico anche del «Buon Cardinale», sotto la sapiente direzione del Prof. Nordhagen risorgerà nel suo antico splendore.

Esprimo la mia ammirazione per la Chiesa apportatrice di Pace, per quei Legati e Nunzi Apostolici che, come il Cardinale Nicola, da secoli vanno nei paesi più remoti, portando opera di civiltà, parole di pace e di conforto.

Soltanto la Storia ci dirà un giorno quanto ha fatto la Chiesa durante la guerra mondiale per porre fine all'effusione di sangue e per ristabilire la pace.

Sento in ultimo il dovere di rendere grazie vivissime, anche a nome della Regia Società Norvegese di Scienze di Trondhjem, a sua Eminenza Rev. il Cardinale Merry del Val per l'interesse speciale che ha preso affinchè si ponesse in queste Grotte Vaticane un perenne ricordo al Pontefice Adriano IV, nonchè al Reverend.mo Capitolo Vaticano che lo prenderà benevolmente in consegna.

Dagen for avsløringshøitideligheten — torsdag 5. februar kl. 12 — blev Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs tre representanter mottatt i audiens hos Hs. Hellighet Pave *Pius XI*. Kammerherre *Dahll* holdt en kort tale på fransk og overrakte Videnskapsselskapets adresse. Paven leste den og uttalte sin tilfredshet med både innhold og utstyr.

Videnskapsselskapets præses fikk i mars 1925 følgende skrivelse fra pavens statssekretær kardinal *Gasparri:*

Dal Vaticano 3. Martii 1925.

Perillustri Viro
Axel Sommerfelt,
Regiae Societatis Norvegicae Scientiarum Nidrosiensis Praesidi
Nidrosiam.

Perillustris Vir.

Nono exeunte saeculo ex quo Norvegia, auctoribus quidem S. Olav Rege vestro invicto et Grimkello Episcopo, Christianam fidem amplexa est, opportunum sane consilium inivit Regia Societas Norvegica Scientiarum Nidrosiensis memoriam Hadriani IV Summi Pontificis recolendi, lapideum videlicet monumentum in Crypta Basilicae Vaticanae juxta ejus sarcophagum ponendo. Valde enim contulit vir clarissimus, cum Apostolicam Legationem apud vos gerens, tum Pontificatus apicem consecutus, ad pacem Norvegiae populis suadendam et ad humanioris vitae cultum, religione duce, inibi constabiliendum. Merito igitur Augustus Pontifex opus vestrum dilaudat, in quo tantopere elucet gratus animus vester erga Decessorem suum, qui quidem, sicut ceteri Romani Pontifices, id unum contendit ut ad omnia prosperitatis incrementa universos populos pro viribus adduceret.

Quapropter Beatissimus Pater tibi singulisque Regiae istius Societatis sodalibus grates agens de humanissimo litterarum officio, ac de re vobis vehementer gratulatus, id a coelestium munerum Datore precatur ut dilectam Norvegensium gentem omnibus modis fortunare velit.

Quae tibi referens, occasione libenter utor existimationis maximae in te meae sensa profitendi, quibus sum et permanere gaudeo tibi

Addictissimus
D. Card. Gasparri.

Oversettelse til norsk:

Vatikanet 3. mars 1925.

Hr. Axel Sommerfelt,
Præses for Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab,
i Trondhjem.

Høistærede.

Ved utgangen av det niende hundreår efterat Norge — under ledelse av eders uforlignelige konge Hellig Olav og biskop Grimkell — antok den kristne tro, har Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab i Trondhjem, helt i minneårets ånd, besluttet å gjenoplive minnet om pave Hadrian IV ved å reise en minnesten ved hans sarkofag i Peterskirkens krypt.

Rik innsats gjorde jo denne store mann — både som pavestolens utsending i eders land og senere da han hadde fått pavekronen — til å fremme fred blandt Norges folk og til å skape fasthet for høiere kultur og religionens herredømme i eders land.

Hans Hellighet Paven finner at selskapet fortjener den største ros for sin gjerning, hvori han ser et lysende vidnesbyrd om taknemmelighet likeoverfor en forgjenger på pavestolen, som — lik alle Romas paver — ene og alene har hatt for øie å føre alle folk frem i all lykkes vekst.

Den Hellige Fader takker Dem og hvert enkelt medlem av det ærede Kongelige Selskab for den elegante klassiske adresse — ønsker av hjertet tillykke med det som I har gjort, — og ber alle himmelske gavers giver at han vil skjenke det elskede norske folk sin nåde i alle måter.

Som overbringer av denne hilsen, griper jeg gjerne anledningen til å be Dem motta forsikringen om min hengivenhet og høiaktelse nu og i all fremtid.

Deres
D. Cardinal Gasparri.

Fortegnelse over avisartikler o. s. v. angående de to minnehøitidligheter i Rom 25. november 1924 og 6. februar 1924.

Artikler om Olaf Throndsson.

a) Oluf Kolsrud. Erkebiskop Olav Throndsson av Nidaros.
«Nidaros» 22. november 1924 nr. 276.
«Den 17de Mai» 24. og 25. novbr. 1924 nr. 274 og 275.
«Tidens Tegn» 25. novbr 1924 nr. 276.
«St. Olav» 6. og 13. febr. 1925 nr. 6 og 7. s. 43—45, 53—55.
«Norvegia Sacra» 1924 s. 19—34.
På italiensk i «Bulletino della Associazione Archeologica Romana», direttore: Antonio Muñoz, anno XV, n. 2. febbraio 1925.

b) Skildringer fra høitideligheten 25. november 1924.
«Dagbladet» 3. december 1924 nr. 282. (Paul Gjesdal).
«Nationen» 3. december 1924 nr. 283. Anders Fjelstad, upptrykt i «St. Olav» 12. december 1924 nr. 50, s. 397—8.
«La Croix» (Paris) 10. december 1924.
L'Osservatore Romano».

c) Minnetale av K. Kjelstrup:
«St. Olav» 19. december 1924 nr. 51—52, s. 406—7.

Om Hadrian IV.

a) Kommuniké fra det Kgl. Norske Videnskabers Selskab.
«Nidaros» 6. februar 1925 nr. 30, bill. av frisen.
«Trondhjems Adresseavis» 6. februar 1925 nr. 30, do.
«Tidens Tegn» 6. februar 1925 nr. 31, m. billede av H.s sarkofag i Peterskirkens krypte, medaljonmosaikportræt av H. i S. Paolo fuori le mura, og 7. februar 1925 tegning av tavlen efter blaakopi av Nordhagens tegning og fotografi av gipsmodellen til frisen.
«Aftenposten» 6. februar 1925 nr. 66, m. bill. av sarkofagen.
«Dagbladet» 6. februar 1925 nr. 31, m. bill. av medaljonen.
«Nationen» 6. februar 1925 nr. 31, m, medaljonen.
«Morgenbladet» 6. februar 1925 nr. 41.
»Den 17de Mai» 6. februar 1925 nr. 31.
«St. Olav» 13. februar 1925 nr. 7, s. 49—50, m. bill. av tavlen efter «Tidens Tegn».

b) Telegrammer fra Rom:
«Morgenbladet» 7. februar 1925 nr. 47.
«Aftenposten» 7. februar 1925 nr. 68.

c) Fantasi-tegning fra avsløringen av minnetavlen 6. februar 1925:
«The Illustrated London News» 21. february 1925 nr. 4479 s. 305.
«Aftenposten» 24. februar 1925 nr. 100.
«St. Olav» 6. mars 1925 nr. 10, s. 77.

d) Fotografi av de 4 representanter:
L'Illustrazione Italiana (Milano) 15. febbraio 1925 n. 7, s. 148.

e) Fot. av sarkofagen m. 4 lys foran, og de 4 kardinaler m. fl.:
Il pellegrino, settimanale illustrato dell'anno santo, anno I, 12. febbraio 1925, n. 1. s. 8—9.

f) Om minnehøitideligheten 6. februar 1925.

«Tidens Tegn» 12. februar 1925 nr. 36, av korrespondent (Jonas Schanche Jonasen), med fot. av tavlen. Referert i «St. Olav» 20. februar 1925 nr. 8 s. 57—59.
«Bergens Tidende» 21. februar 1925, nr. 44, av Jonas Schanche Jonasen.
«Stavanger Aftenblad» 21. febr. 1925 nr. 44 av Jonas Schanche Jonasen.
«Nidaros» 23. februar 1925 nr. 44 av Jonas Schanche Jonasen.
«Nationen» 14. februar 1925 nr. 38 av Anders Fjelstad, optrykt i «St. Olav» 27. februar 1925 nr. 9, s. 69—70.
«Morgenbladet» 13. februar 1925 nr. 49 av Dagmar Engelhart.
«Nord-Trøndelag» 21. februar 1925 nr: 22.
«Morgenposten» 14. februar 1925 nr. 38 av dr. O. C. L. Vangensten.
«Trondhjems Adresseavis» 24. februar 1925 nr. 45 (av Carl Gundersen.)
«Nidaros» 14. mars 1925 nr. 61 om kammerherre Dahlls besøk i Videnskapsselskapet 13. mars.
K. Kjelstrups tale i S. Carlo al Corso 6. febr. 1925.
«St. Olav» 20. februar 1925 nr. 8, s. 60—61.

Il giornale d'Italia 7. febbraio 1925 quarta edizione n. 33
Il messaggero 7 febbraio 1925.
L'Italie (Roma) 7 février 1925 n. 38.
L'Osservatore Romano 8. febbraio 1925 n. 32.
La Stampa (Torino) 7. febbraio 1925 mattino n. 83.
Il Meridiano (Roma) 9. febbraio 1925 n. 6.
Il Popolo d'Italia 7. febbraio 1925.
Corriere d'Italia (Roma) 7. febbraio 1925.
Italia (Milano) 7. febbraio 1925.
La Civiltà Cattolica 21. febbraio 1925, anno 76, 1925, vol. I, s. 369—372, qvaderno 1792.

Direksjonens årsberetning for 1924.

For budgetterminen 1924—1925 hadde Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum) ansøkt om et statsbidrag av 60,000 kr., og av de kommunale kinematografers overskudd for 1923 var der andratt om et tilskudd av i alt 35,000 kr., hvorav 25,000 kr. til årets drift. I sine andragender fremholdt direksjonen inntrengende hvor vanskelig Selskapet hadde været stillet i de senere år, og hvorledes enhver reduksjon av offentlige og kommunale bidrag vilde øke vanskelighetene. Så vell statsbidrag som kommunalt tilskudd blev imidlertid betydelig reducert, så Selskapet i det siste år har hatt å arbeide under ennu knappere kår enn før.

Ved Stortingets beslutning av 10. mai 1924 blev der, på de vanlige betingelser, bevilget Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum) et statsbidrag av *40,000* kr.

Av Trondhjems kommunale kinematografers overskudd fra 1923 fikk Selskapet som tilskudd til årets drift *15,000* kr.

Trondhjems Sparebank bevilget til Selskapets driftsutgifter det vanlige bidrag *4000* kr., — dessuten rentefrihet av lån mot pant i Videnskapsselskapets bygninger (pantobligasjon 50,700 kr.), — og ekstraordinært *2000* kr. som bidrag til trykningsomkostninger for nødvendige publikasjoner (årsberetning og meddelelse om Oldsaksamlingens tilvekst).

Fra Hs. Maj. Kongen fikk Selskapet det vanlige bidrag *400* kr.

Av Den Grevelige Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelses overskudd for 1923 tilfalt der Videnskapsselskapet kr. *3629.76*.

Av rentene av Videnskapsselskapets legater og fonds (i alt ca. 30,000 kr.) stod der til rådighet for årets driftsomkostninger noget over *20,000* kr.

Inntekten av utleid tomt beløp sig til *2600* kr. Medlemskontingenten beløp sig til omkring *1100* kr.

Direksjonens forslag til budgett for året 1924 blev vedtatt av Selskapets generalforsamling 3. mars 1924 med en balanse av kr. 109,175.00.

Fra Aktieselskapet Freia Chocolade Fabrik i Kristiania fikk Selskapet i juli 1924 som gave *1000* kr. til ny økning av *Freias fond*.

Den i desember opnevnte komité har i årets løp arbeidet med spørsmålet om statutter for Selskapet efter den eventuelle om-

organisasjon. Ved årets utgang var der utarbeidet forslag til fellesstatutter for Selskapets eventuelle to avdelinger, og fastsatt nødvendige endringer i de gamle statutter, som ellers i det vesentlige skal gjelde for den avdeling som fortsetter Selskapets museumsvirksomhet. Statutter for Selskapets nye avdeling er, efter komitéens opfordring, blitt utarbeidet av de i Trondhjem bosatte medlemmer av Kristiania Videnskapsselskap (Oslo Videnskapsakademi).

Forslagene i sin endelige form blir forelagt for Selskapets generalforsamling høsten 1925.

Videnskapsselskapets *Skrifter* for 1923 og 1924 blir utgitt som ett bind, og vil inneholde følgende publikasjoner:

1923 (som også meddelt i forrige årsberetning):

1. Signe und Sigval Schmidt-Nielsen Beiträge zur Kenntnis des osmotischen Druckes der Fische.
2. Th. Petersen Oversikt over Videnskapsselskapets Oldsaksamlings tilvekst i 1923 av saker eldre enn Reformationen.
3. Dr. Th. Mortensen. Observations on some Echinoderms from the Trondhjem Fjord.
4. O. Nordgård. Paralepis borealis Reinh. (A new fish for the Norwegian fauna).

1924:

1. C. Dons. Metafolliculina Nordgardi n. gen., n. spec.
2. O. Nordgård. Bryozoa from Iceland.
3. Th. Petersen. Oversikt over Videnskapsselskapets Oldsaksamlings tilvekst i 1924 av saker eldre enn Reformationen.
4. H. Kaldhol. Bidrag til Møre fylkes kvartærgeologi. III. Strandlinjeforskyvninger under den eldre del av stenalderen.

Den betydelige reduksjon av offentlige og kommunale tilskudd har tvunget Selskapet til den største begrensning med hensyn til publikasjoner. Den planlagte trykning av rendriftsinspektør Kristian Nissens utgave av *Knud Leems beskrivelse av Finmarken* måtte utsettes, da Selskapet for tiden savnet midler til å sette arbeidet i gang.

Om Videnskapsselskapets *samlinger* og deres virksomhet foreligger der i det følgende innberetninger fra samlingenes bestyrere.

Den store nedgang i inntekt har selvfølgelig virket hemmende også for samlingenes utvikling.

På grunn av de knappe vilkår Selskapet måtte arbeide under, tilbød direktør Schulz Selskapet inntil videre å bestyre Selskapets

mineralogisk-geologiske samling uten godtgjørelse, og gav samtidig også avkall på sin lønn som samlingsbestyrer for siste halvår 1923.

Videnskapsselskapets bibliotekar, dr. JOH. D. LANDMARK, fikk i oktober 1924 permission til fire ukers studieophold i Kristiania, da han hadde fått stipendium til å ta del i de kurser som blev satt i gang av Instituttet for Sammenlignende Kulturforskning.

Ved skrivelse av 6. juni 1924 fra det Akademiske Kollegium, Kristiania, fikk Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum) anmodning om å la sig representere i en eventuell nasjonalkomité for Norge til fremme av det intellektuelle samarbeide mellem folkene. Tanken var reist av den internasjonale komité for intellektuelt samarbeide som er tilknyttet Nasjonenes Forbund. Det Akademiske Kollegium, som hadde erklært sig villig til å søke planen fremmet, hadde straks selv opnevnt to representanter, og besluttet å rette anmodning til vårt lands mest fremskutte institusjoner i oplysningsarbeidet om å støtte saken på samme måte. Som representant for Videnskapsselskapet i den eventuelle nasjonalkomité valgte direksjonen dr. JOHAN D. LANDMARK.

Efter andragende av 7. januar 1924 fra Nordenfjeldske Kunstindustrimuseums direktør, dr. FREDRIK B. WALLEM, blev der fra Videnskapsselskapets myntsamling utlånt en del mynter og medaljer til en utstilling i Kunstindustrimuseet til belysning av stilutviklingen i medaljekunst fra renæssancen til nutiden.

Fra Vardø sogneprest kom der i januar 1924 forespørsel om der var anledning til å få tilbake en predikestol og et alterskap som tidligere hadde tilhørt Vardø gamle kirke, men som i 1870 av Vardø kommune var blitt overdratt til Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Oldsaksamling. Der var nu vakt interesse for å samle så meget som mulig av gammelt kirkeinventar til kirkens utsmykning. Oldsaksamlingens bestyrer fant at andragendet ikke kunde imøtekommes for alterskapets vedkommende, da dette skriver sig fra middelalderen og derfor må opbevares som museumsgjenstand. For predikestolens vedkommende stillet saken sig kanskje litt anderledes, da den er efterreformatorisk og således ikke vil virke avstikkende. Det blev forøvrig oplyst at begge gjenstande er overdratt Videnskapsselskapets Oldsaksamling som gaver, og samlingens bestyrer fikk anmodning om å innhente nærmere oplysning før der blev fattet endelig beslutning.

Med skrivelse av 21. mai 1924 sendte høiesterettsadvokat FOLKVARD BUGGE, Kristiania, en del dokumenter som han hadde funnet blandt sin far høiesterettsadvokat K. L. Bugges papirer, da han tenkte sig at de kunde være av interesse for Selskapet. Dokumen-

tene vedkommer en komité av 1873 som skulde foreslå endringer i Selskapets statutter.

I juni 1924 blev det besluttet å anskaffe fem slukningsapparater, hvorav to til Videnskapsselskaets bibliotek, to til museets midthall, og ett til sydfløiens 2nen etasje.

Efter henstilling av stadsfysikus Ouren som innskjerper forpliktelsen til å skaffe ethvert bolighus i Trondhjem rikelig tilgang på rent vann, er der innlagt vannledning med vannstenderkum og avløp fra denne i Kalvskindsgaten 1 a. Efter stadsingeniørens overslag beløp omkostningene sig til 550 kr.

I selskapets generalforsamling 28. oktober 1924 blev konservator O. Nordgård gjenvalgt som Selskapets vicepræses. Til medlemmer av direksjonen blev likeledes gjenvalgt de to som efter tur trätte ut, doktor Halfdan Bryn og bankchef Johan Bruun.

Til revisorer blev gjenvalgt lektor O. Juel og direktør for Trondhjems fagskole J. H. Arneberg.

I henhold til statuttenes § 7 utnevnte direksjonen 10. november 1924 til livsvarige medlemmer av Selskapet agent Kristian J. Dehli, Genova, og professor Giuseppe Cascioli, beneficiario e cancelliere della Basilica Vaticana, archivista della reverenda fabrica di San Pietro, regio espettore dei monumenti, Roma. Dehli har ivrig virket for norske interesser i Italia. Minnetavlen til ære for pave Hadrian IV skyldes først og fremst hans initiativ. Ved sin innflytelse og sin verdifulle bistand var Monsignore Cascioli hans fornemste støtte.

Av Selskapets livsvarige medlemmer døde i året 1924 dr. philos. Johan Nordahl Wille, professor i botanikk ved Universitetet i Kristiania (f. 28. oktober 1858, d. 4. februar 1924), — og dr. med. Lyder Must Borthen, læge i Trondhjem (f. 4. mai 1849, d. 7. desember 1924). Professor Wille var medlem av Videnskapsselskapet fra 1901 og blev utnevnt til livsvarig medlem 24. oktober 1911. Dr. med. Borthen var medlem av Videnskapsselskapet fra 1877 og blev utnevnt til livsvarig medlem 6. desember 1923.

Av Selskapets eldre utenbys medlemmer døde 1. februar 1924 Olaus Martens Nicolaissen, bestyrer av Tromsø Museums historisk-antikvariske avdeling (f. 1846, optatt som medlem av Videnskapsselskapet januar 1898).

Ved årets utgang hadde Videnskapsselskapet 293 betalende medlemmer. 51 hadde betalt 100 kr. en gang for alle. 242 medlemmer betalte årskontingent. Av dem var 79 optatt før utgangen av 1903. Av de øvrige 163 (innmeldt efter endringen av Videnskapsselskapets statutter stadfestet ved kongelig resolusjon av 13. februar 1904) var 21 utenbys. Antallet av utenbys medlemmer

som var optatt for 1903 (av disse har de fleste tidligere været bosatt i Trondhjem) beløp sig ved utgangen av 1924 til 47. Endelig hadde Selskapet ett æresmedlem og 26 livsvarige medlemmer som er utnevnt av Selskapets direksjon.

Videnskapsselskapets kapitalformue beløp sig ved utgangen av 1924 til kr. 576,524.96. Hertil kommer forskuddsfondet, rektor Lossius og hustrus legat, 5000 kroner, som fremdeles er tatt til inntekt i kasseregnskapet, og båtbygningsfondet (dr. Lysholms gave 10,000 kr. og grosserer Dyre Halses gave 1000 kr.), som er stillet til rådighet for Trondhjems Biologiske Stasjon.

Med hensyn til Videnskapsselskapets inntekter og utgifter i 1924 og status for Selskapets legater og fonds henvises til omstående utdrag av regnskapene.

I direksjonen for
Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum)
Trondhjem i september 1924.

Axel Sommerfelt. O. Nordgard. Halfdan Bryn. Johan Bruun.

Andr. Berg. C. N. Riiber. Francis Kjeldsberg.

Carl Gundersen.

Utdrag

av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs (Trondhjems Museums) regnskap for 1924.

Inntekt:

1. Beholdning fra 1923:			
a. Restanser:			
1. Dyrtidstillegg	300.00		
2. Renter	1,056.66		
3. Medlemskontingent	720.00		
4. Tomteleie	2,000.00		
5. Husleie	8.00		
		4,084.66	
b. Innestaende i Trondhjems Sparebank (kasseregnskapet)		2,924.13	
c. Innestaende i Forretningsbanken (Kvenilds gave)		5,492.53	
d. Kassebeholdning		3,039.90	
			15,541.22
2. Hs. Maj. Kongens bidrag			400.00
3. Statskassens bidrag:			
2. halvår 1923—1924		26,500.00	
1. halvår 1924—1925		20,000.00	
			46,500.00
4. Trondhjems Sparebanks bidrag:			
a. Ordinært driftstilskudd		4,000.00	
b. Rentefrihet av pantelån (kr. 50,700.00)		3,549.00	
c. Ekstraordinært bidrag til trykningsomkostninger		2,000.00	
			9,549.00
5. Bidrag fra de kommunale kinematografers overskudd			15,000.00
6. Renter i 1924:			
a. 2/3 av Hammers legats utbytte		5,391.33	
b. 5/6 av Poulssons legats utbytte		1,655.33	
Overf. kr.		7,046.66	86,990.22

Overf. kr.	7,046.66	86,990.22
c. Aas og hustrus legats utbytte	654.71	
d. Benneches legats utbytte	924.22	
e. 5/6 av Jenssens legats utbytte	1,145.83	
f. 1/3 av Lundgreens legats utbytte	1,082.40	
g. 4/5 av Det Trondhjemske Gavefonds utbytte	1,244.48	
h. 4/5 av Froknerne Kristine og Laura Hansens legats utbytte	1,167.05	
i. 4/5 av Lotterifondets utbytte	6,409.86	
k. 4/5 av Freias fonds utbytte	363.83	
l. Videnskapsselskapets byggefond	1,654.11	
m. Batbygningsfondet (dr. Lysholms og grosserer Dyre Halses gaver)	605.00	
n. Av kasseregnskapets bok i Trondhjems Sparebank	1,072.15	
o. Av Kvenilds gave innestående i Forretningsbanken	283.36	
		23,653.66
7. Utbytte av den Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse		3,629.76
8. Medlemskontingent:		
79 medlemmer à 4 kr.	316.00	
164 medlemmer à 5 kr.	820.00	
		1,136.00
9. Inntekt av utleie av tomt		2,600.00
10. Entré		273.06
11. Leieinntekt av Kalvskindsgaten 1 a		432.00
12. Salg av Skrifter		143.80
13. Pakhusleie		211.00
14. Gaver:		
Fra Freia Chocolade Fabrik	1,000.00	
Fra direktør Schulz	400.00	
		1,400.00
15. Innbetalt for litet tilbakeholdt pensjonsinnskudd..		175.00
16. Nytt veksellån (Aktietrykkeriets tratte)		1,457.55
		Kr. 122,102.05

Utgift:

1. Lonninger:			
a. Oldsaksamlingens bestyrer (anc. fra 1900)		9,000.00	
b. 1ste bestyrer av de zoologiske samlinger (anc. 1891)		9,000.00	
c. 2nen bestyrer av de zoologiske samlinger (anc. 1909)		8,000.00	
d. Botanisk samlings bestyrer (anc. 1/9 1913)		7,500.00	
e. Bibliotekaren (anc. 1/7 1911)		8,000.00	
f. Bibliotekassistent		3,300.00	
g. Myntsamlingens bestyrer		800.00	
h. Mineralsamlingens bestyrer			
i. Oldsaksamlingens preparant (anc. 1/7 1921)		2,900.00	
k. Preparant ved de zoologiske samlinger (anc. 1/2 1923)		2,600.00	
l. Vaktmesteren (anc. 8/5 1913)		3,800.00	
m. Kassereren		1,200.00	
n. Sekretæren		1,200.00	
o. Revisorene		100.00	
			57,400.00
2. V. Ronander for ekstraarbeide ved biblioteket			1,178.00
3. Pensjon: Fhv. vaktmester Nielsen			500.00
4. Samlingene:			
a. Oldsaksamlingen:			
1. Samlingens ordinære drift	4,036.17		
2. Til undersokelser	1,500.00		
		5,536.17	
b. Myntsamlingen		405.51	
c. De zologiske samlinger:			
1. Samlingenes ordinære drift	837.41		
2. Til undersokelser	400.00		
		1,237.41	
d. Den botaniske samling:			
1. Samlingens ordinære drift	801.32		
2. Kontorgodtgjorelse for bestyreren	640.00		
3. Til undersokelser	500.00		
		1,941.32	
e. Biblioteket		4,233.98	
f. Mineralsamlingen		1.10	
			13,355.49
		Overf. kr.	72,433.49

		Overf. kr.	72,433.49
5. Utgivelse av Skrifter			3,685.11
6. Renter av pantelån i Videnskapsselskapets bygninger			5,256.93
7. Lys og brensel			5.149.35
8. Vedlikehold av bygningene			1,025.72
9. Utgifter ved Kalvskindsgaten 1 a			605.40
10. Opsyn i samlingene			1,263.00
11. Renhold			1,132.00
12. Telefon			1,464.00
13. Tilfeldige utgifter			2,662.34
14. Diskonto			4,024.26
15. Skatter			1,302.48
16. Tilbakebetalt pensjonsinnskudd (bibliotekassistent)			82.50
17. Overført til Selskapets legater og fonds:			
a. Det Trondhjemske Gavefond		400.00	
b. Freias fond		1,000.00	
c. Videnskapsselskapets byggefond		1,654.11	
			3,054.11
18. Rentefrihet for Trondhjems Biologiske Stasjon			605.00
19. Avdrag på løpende veksler			9,779.50
20. Beholdning:			
a. Restanser:			
1. Renter	707.58		
2. Tomteleie	600.00		
3. Medlemskontingent	615.00		
		1,922.58	
b. Innestående i Trondhjems Sparebank (kasseregnskapets bok)		121.28	
c. Innestående i Forretningsbanken (Kvenilds gave)		5,775.89	
d. Kassebeholdning		757.11	
			8,576.86
			Kr. 122,102.05

Oversikt

over status for Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs (Trondhjems Museums) legater og fonds pr. 31 december 1924.

1. Hammers legat:		
Beholdning fra 1923	149,415.72	
Av rentene i 1924 (kr. 8,086.99) oplagt ⅓	2,695.66	
		152,111.38
2. Poulssons legat:		
Beholdning fra 1923	36,402.48	
Av rentene i 1924 (kr. 1,986.40) oplagt 1/6	331.07	
		36,733.55
3. Aas og hustrus legat		12,000.00
4. Benneches legat (H. A. Benneches stipendiefond)..		20,000.00
5. a. Konsul Anton Mathias Jenssens legat		25,000.00
b. Jenssens legats akkumulasjonsfond:		
Beholdning fra 1923	4,921.89	
Renter i 1924	274.05	
Av hovedlegatets renter i 1924 (kr. 1,375.00) overfort 1/6	229.17	
		5,425.11
6. Det Trondhjemske Gavefond:		
Beholdning fra 1923	28,705.25	
Gave fra Hans Seem, Grong (aktie i Norges Bank)	100.00	
Gave fra direktør Schulz	400.00	
Av rentene i 1924 (kr. 1,555.60) oplagt 1/5	311.12	
		29,516.37
7. a. Grosserer Johan Fredrik Roshauw Lundgreens legat		60,000.00
b. Lundgreens legats akkumulasjonsfond:		
Beholdning fra 1923	9,243.63	
Renter i 1924	488.95	
Av hovedlegatets renter i 1924 (kr. 3,247.21) overfort ⅔	2,164.81	
		11,897.39
	Overf. kr.	352,683.80

		Overf. kr.	352,683.80
8.	a. Frk. Kristine og Laura Hansens legat		25,000.00
	b. Frk. Kristine og Laura Hansens legats akkumulasjonsfond:		
	Beholdning i 1923	1,618.79	
	Renter i 1924	82.34	
	Av hovedlegatets renter i 1924 (kr. 1,458.81) overført 1/5	291.76	
			1,992.89
9.	Videnskapsselskapets byggefond:		
	Beholdning fra 1923	31,904.53	
	Renter i 1924	1,654.11	
			33,558.64
10.	a. Lotterifondet		150,220.00
	b. Lotterifondets akkumulasjonsfond:		
	Beholdning fra 1923	2,570.99	
	Renter i 1924	127.12	
	Av hovedlegatets renter i 1924 (kr. 8,012.32) overført 1/5	1,602..46	
			4,300.57
11.	Freias fond:		
	Beholdning fra 1923	7,678.11	
	Gave fra Freia Chocolade Fabrik juli 1924	1,000.00	
	Av rentene i 1924 (kr. 454.78) oplagt 1/5. .	90.95	
			8,769.06
		Tilsammen kr.	576,524.96
	Hertil kommer:		
12.	Rektor Lossius og hustrus fond (Forskudsfondet) som har tilgode av Selskapets kasse		5,000.00
13.	Båtbygningsfondet (rentefritt lån til Trondhjems Biologiske Stasjon):		
	a. Dr. Bjarne Lysholms gave	10,000.00	
	b. Grosserer Dyre Halses gave	1,000.00	
			11,000.00
			Kr. 16,000.00

Videnskapsselskapets status ved utgangen av 1924.

Aktiva:

A. *Faste eiendomme:*
1. Erling Skakkes gate 47 b, tidligere taksert til kr. 255,000.00, ny takst 530,000.00
Erling Skakkes gate 47 c, tidligere taksert til kr. 120,000.00, ny takst 289,000.00
Dessuten et betydelig tomtareal, som for nærværende utleies til lagring av materialier til Trondhjems Cementstøperi og til arkitekt Kunig.
2. Kalvskindsgaten 1 a 30,000.00

B. *Legater og fonds* 576,524.96

C. Hertil kommer Selskapets betydelige samlinger og bibliotek.

Passiva:

A. *Pantegjeld* pr. 31. desember 1924:
1. Til Trondhjems Sparebank (Erling Skakkes gate 47 b og c) 50,700.00
2. Til fru Klem (Kalvskindsgaten 1 a) 10,000.00
3. Til frk. Reidun Hansen (Kalvskindsgaten 1 a).. 10,000.00
4. Til Hammers legat 5,000.00
5. Til Hammers legat 4,235.00

Tilsammen kr. 79,935.00

B. *Løpende veksler* pr. 31. desember 1924 .... kr. 50,700.00

31. desember 1923 beløp de løpende veksler sig til Kr. 59021.95. I løpet av 1924 kom hertil nytt vekssellån (tratte fra Aktietrykkeriet i Trondhjem) kr. 1457.55 — hvorimot der i avdrag er blitt betalt kr. 9779.50.

Oldsaksamlingen 1924.

(Bestyrer: TH. PETERSEN).

Oldsaksamlingen har i 1924 hatt en tilvekst av 208 nummere (katal.nr. 12817—13024), hvorav enkelte omfatter usedvanlig store, samlede fund.

Av disse faller 123 nummere på stenalderen. Som vanlig har Romsdalens kystdistrikter, navnlig Aukra og Frena, ydet et betydelig antall fund fra denne periode. Til et eldre avsnitt av stenalderen hører således et større flintfund som av *A. Nummedal* er fremgravet på lokaliteten Futviken under Eikrem, Aukra. Det omfatter bl. a. en kjerneøks, eneggede pilespisser, mikrolitiske skjerper i benharpuner, et antall av minst 40 skrapere, m. m. Fundplassens høide over havet er målt til vel 21 m., mens tapesnivået er 16 m. Til eldre stenalder kan også henføres en flerhet av en større rekke fund som Nummedal sammen med lærerne *H. Kaldhol* og *F. H. Anfindsen* har fremdraget ved Gjermundnes og bruket Leikarnes, navnlig ved lokaliteten Saltkjelviken, i Vestnes. Også blandt disse fund foreligger der eneggede pilespisser og små eneggede mikrolitspisser. Enkelte av fundene viser vannslitt flint og skriver sig fra nivåer, som ligger lavere enn tapesgrensen; det er derfor sannsynlig, at de må være eldre enn tapessenkningen; tapeshøiden ved Gjermundnes er ifølge Nummedal 21 m. Til en noget senere tid hører et fund, som er innsendt som gave fra gbr. *Ola L. Legernes*, fra et nivå av 11,2 m.; det omfatter bl. a. også en slepen grønstenøks av «Vestlandstype». Fra en nærliggende lokalitet på Hjellvik i Vågstrand, Veøy, er som gave fra gbr. *Erik O. Hjelvik* innsendt en vannslitt, skivespalterlignende øks av grønsten, som visstnok kan dateres til et eldre avsnitt av stenalderen.

Fra stenalderens yngre periode kan nevnes en rekke nye fund fra Aukra, som alle er innsendt av gbr. *Jonas Eikrem*. Således fortsatte fund fra de tidligere kjente lokaliteter på Eikrem med inventar av helt eller delvis slepne Nøstvetøkser, skrapere, flekker, borespisser, samt så sene typer som hjerteformede pilespisser. Av særlig interesse er et votiv- eller depotfund av vakre flintskiver, som er gjort på Jonas Eikrems eiendom. Av denne art fund, som tilhører et sent avsnitt av stenalderen, kjen-

nes der nu et betydelig antall i Romsdalen. Fra Blomsnes, et bruk av Riksfjord, Aukra, er innkommen en slepen, tveregget og buttnakket oks av sandsten. Den fantes i en torvmyr i en dybde av ca. 1 m. i loddrett stilling ved en storre furufot; under oksen var der atter igjen ca. 1 m. brenntorv. Fra Fredheim, et annet bruk av Riksfjord, er innsendt en slepen, spissnakket tverroks av sandsten og en samling tildels ganske store, skarpkantede spaltestykker av flint, som alt er funnet ved jordbrytning, og som må skrive sig fra en boplass, da man i en dybde av ca. 0,7 m. også støtte på et ildsted; høiden o. h. er opgitt til ca. 18 m.

Flere nye fund kan noteres fra Frena pgd., vesentlig fra tidligere kjente lokaliteter. Et nytt trekk i stenalderkulturen herute byr tre diminutive, slepne og tverreggede meisler av skifer, den minste kun 3 cm. l. og 1,2 cm. bred over eggen; de to av disse er funnet på Kjorsvik, den tredje på den nærliggende gard Stavik, hvorfra der er innsendt flere fund av flint- og skifersaker. Fra Kjorsvik foreligger også et godt eksemplar av en liten kjerneoks av flint med spisstovalt tverrsnitt. Fra en tredje gard herute, Engelsetet, kan nevnes en hjerteformet pilespiss av flint. Fra Tornes—Havnnes-grenden lengere inne er der innkommet færre fund enn vanlig. Et enkelt av disse, fra bruket Skarhaug av Tornes, er av særlig interesse. Det er et sikkert boplassfund og omfatter bl. a. en tosidig, delvis slepen grønstensoks, en meisel av den såkalte Gullrumtype, bruddstk. av et kollehode av typen R. 16, 8 flintskrapere, dele av slipestene m. m. Stykkene fantes innleiret i et virkelig kulturlag av sort, kullblandet jord, og høiden o. h. er av konservator nivellert til 13,5 m. Nye fund er også innkommet fra Solbakken, et bruk av Loset ved Frenfjorden. — Endelig kan nevnes et vakkert eksemplar av en typisk trinnoks med utsvunget egg, funnet på Nerås i Vestnes og innsendt tillikemed en spissnakket, tosidig oks m. m. av museets tillitsmann gbr. *Johan Tautra* som gave fra gbr. *Iver A. Nerås*. Trinnokser av almindelig, sydskandinavisk type er meget sjelden i den nordenfjelske, og den her foreliggende særform er ikke tidligere med sikkerhet påvist.

Fra Nordmøre er der i det forløpne år innkommet flere fund enn vanlig. Til eldre stenalder kan henføres nye fund fra boplassen på Aulset i Straumsnes, bestående bl. a. av kjerneokser, skivespaltere, eneggede pilespisser m. m., alt av flint. Stedet blev besøkt av konservator, der samtidig foretok et par mindre prøvegravninger. Flintene er innleiret i et kullholdig kulturlag, og boplassen er situeret på en terrasse ca. 300 m. fra sjøen (Svanavågen) og med avfall både mot s.v. og s.o. Mot nord er stedet beskyttet ved en nu skogbevokset berghøide. Høiden o. h. bestemtes ved barometermåling til 38 m. Under tapessenkningens

maksimum, og til denne tid kan visstnok boplassen dateres, må en fortsettelse av Vågstrømmen fra Halsefjorden være nådd helt inn til foten av den sydøstre skråning nedenfor terrassen, og boplassen har således ligget på et eid med lett adgang til sjøen på to sider, en av stenalderens boplassfolk meget yndet terrengsituation. Der er utsikt til at her under fortsatt opdyrkning vil kunne gjøres nye fund. Fra den nærliggende gård Langsethjellen i Straumsnes er der innkommet som gave fra gbr. *Jon A. Langset* to flintskrapere, hvorav en kjerneskraper funnet under nydyrkning i samme nivå omtrent som Aulsetplassen; mulig tilhører også disse eldre stenalder. Til et yngre avsnitt av stenalderen må henføres en slipesten funnet på Langsethagen og skjenket av gbr. *Nils J. Ulset*. Fra Eikrem, en gård litt lengere inne, ved innløpet til Tingvollfjorden, er innkommen som gave fra gbr. *Oluf Eikrem* en megalitisk pilespiss eller snarere en liten kastespydspiss av flint og et bruddstk. av et slepet, hakkeformet redskap av en chokoladebrun, finkornet og hård stenart, som viser sig at ha været et nøiaktig motstykke til et større, hittil unikt bruddstk. antagelig fra Bakvåg i Aukra. Denne redskapsform synes at vise slektskap med den finsk-baltiske kulturkrets (cfr. Hackman-Heikel: Vorgesch. Altertümer aus Finnland, Pl. 18, Fig. 8).

Fra den gamle fundplass ved gartneriet »Roligheten» i Kristiansund har *A. Nummedal* innsendt en ny samling flinter av meget gammel karakter. Her finner vi bl. a. de såkalte gravstikker («burins») i flere varianter, mikrolitspisser av Tardenoisientype, m. m. — En særlig interesse knytter der sig til en stor skiferspiss som er fisket op med garn fra 25 favnes dyp i Arvågsfjorden i Aure. Til spissens sider hefter der ringformede kalkavsondringer av små sjødyr (Spirorbis og Foraminifera). Dette fund bestyrker i høi grad den antagelse, at disse større skiferspisser («spydspisser») har været benyttet også som harpuner særlig kanskje til veiding av sel. Såvidt vites er dette den første skiferspiss som er fisket op fra sjødypet. Derimot er det ikke så sjelden at man får op senkestene eller fiskesøkk av sten; disse er da gjerne bedekket med skaller av sjødyr. Spissen er gjennem Kristiansunds Museum skjenket av gbr. *Ivar F. Fevelen.* Gjennem samme museum er også innsendt som gave fra fabrikkeier *Knut J. Arno* et på Arnøy i Edøy funnet stenredskap av dobbeltkonisk form, hvorav der tidligere forelå enkelte eksemplarer i museet, men hvis bestemmelse hittil har været tvilsom. Både dette eksemplar, og et lignende som i 1923 innkom fra Foss i Meldalen, viser imidlertid slitmerker i begge de spisse ender, som gjør det sannsynlig at vi har at gjøre med et støtredskap, som dog neppe har været skjeftet.

Fra Sørtrøndelag er der i 1924 innkommet usedvanlig

mange stenaldersfund, både fra kystdistriktene og de indre bygder. Av særlig lokal interesse er to fund fra N o r d - F r ø y a, nemlig en båtformet øks funnet på M å ø y (Mauøy) nord for Frøyas fastland, en av de øier som danner den søndre fortsettelse av Froans øigard. Dette er det første fund fra stenalderen som kjennes fra det ytterste arkipelag utenfor Trondhjemsfjorden. Hvorvidt det her dreier sig om en virkelig bosetning, eller om øksen er efterlatt av folk som har ligget herute på veide og hatt sine faste bosteder på Stor-Frøya, hvor man har funnet kulturminner allerede fra den eldre stenalder, er det ennu for tidlig at danne sig nogen mening om. Øksen er skjenket av fisker *John Iversen*, Måøy. Det annet fund er gjort noget lenger inne, men også utenfor Frøyas fastland, på en holme J a m n o n g e n utfor Nord-Dyrøy. Det er en pilespiss av skifer som blev funnet i en torvmyr i en dybde av ca. 1,25 m. Gjennem gbr. *Hans Grønskag*, Sistrand, er stykket innsendt som gave fra finneren hr. *Lars I. Sæteren*. I denne forbindelse kan også nevnes en flintklump av størrelse som et barnehode, som er blitt opfisket fra ca. 20 favnes dyp noget sydøst for K u n n a, en av øiene i Froan; stykket er dekket av krittskorpe og tett besatt med skaller av serpulider (rørormer). Fundet er av interesse som bidrag til belysning av flintens naturlige forekomst i det nordenfjelske Norge. Fra R e k s a i Fillan, H i t r a, er innkommen en skafthulløks funnet sammen med endel dyreben; det er dog tvilsomt om disse siste har noget med øksen at gjøre. Endel nye fund fra de gamle flintplasser på N o r d s k j ø r i B j ø r n ø r er innsendt av hr. *Mathias A. Lothe*. Fra H o l a n, nordligst i samme prestegjeld, ved grensen mot Flatanger og ikke langt fra de bekjente boplasser i Bolefjorden, er innkommen en vakker pilespiss av skifer; denne lokalitet er ny. Fra B j ø r k a n i B j ø r n ø r, likeledes en ny lokalitet, men i nærheten av bekjente fundplasser i Stokksund, er innkommen en ufullstendig, slepen hulmeisel av lerskifer.

Av betydelig interesse er et samlet fund av 164 tynne skiver og spaner av god, grå flint, tildels med påsittende krittskorpe og maskje hugget av en eneste blokk. Det er gjort på gården G j e i l v o l l s torvland (Valkubrandmyren) på Ørlandet, tett ved en kuppelsten på myrens bunn. Dette fund, som er skjenket museet av dets tillitsmann gbr. *Per J. Gjelvold*, må sikkert opfattes som et votiv- eller depotfund, snarest visstnok det første. Som foran nevnt kjennes der i det nordenfjelske nu ikke få fund av denne art, fra Bjørnør og ned til Romsdalen, næsten alltid fra myrer og alltid av utvalgt flint; de kan neppe forklares som annet enn votivfund. Et utvilsomt votivfund, men av noget annen karakter, er innkommet fra G r ø n n i n g i S t a d s b y g d e n. Det er 5 vakre skjeformede skrapere av flint, nærmest av formen Montelius, Min-

nen, 567. De fantes på bunnen av en myr stående rett op og ned i undergrunnens leire, kant i kant ved siden av hverandre, således at de dannet en krets. Den brede ende vendte ned, grepet op, og spalteflaterne var innadvendt, således at de tilhugne, hvelvede sider vendte ut. Myren er her ca. 1 m. dyp, men der skal dog tidligere være tatt torv fra stedet. Fundet blev rapporteret og innsendt av museets tillitsmann stykkjunker *Chr. Brovold*, som også har skaffet de nærmere fundoplysninger til veie. Fra boplassene på Selnes i Lensviken, på den annen side av fjorden, har gbr. *Johan Selnes* innsendt nye fund av flint og kvarts.

Årets tilvekst har også bragt et stenalderfund fra Strinda, hvad der ellers hører til de største sjeldenheter. Det er en skafthulløks av rhombisk form med bikonisk skafthull, funnet på gården Troen («Angelltroen») i en åker i bakkeskråningen op mot Dragvoll. Det er i denne forbindelse av interesse, at der i museet opbevares et stykke av en spydspiss av skifer, som skal være funnet i nærheten av nabogården Granåsen.

Av den øvrige tilvekst fra stenalderen i Sørtrøndelag kan særlig fremheves 4 fund fra Gaulas dalføre. Det ene er et stort hammer- eller kollehode av typen R. 45 med skaftfure funnet oppe på Rogstadseteren i Støren under gravning til en vannledning ute på setervollen. Finnestedet ligger ifølge rektangelkartet 465 m. o. h. Der er tydelige slitmerker i begge ender efter stykkets bruk som hammer. Eksemplaret er det største og tyngste av denne redskapstype som ennu kjennes i det nordenfjelske, og veier 2,5 kg. Stykket er innsendt som gave fra nu avdøde gbr. *Ole E. Rogstad* gjennem gbr. *Steffen Rogstad*. — Det annet fund er fra Bones likeledes i Støren og består av en liten rhombisk skafthulløks nærmest av typen Montelius, Minnen, 333, cfr. G. Ekholm: Studier i Upplands bebyggelseshistorie I, fig. 81. Det foreliggende stykke er dog betydelig tynnere enn typeeksemplaret og viser i så henseende nærmere slektskap med den „finske" form Montelius, Minnen, 397. Skafthullet er bikonisk, hvad der ellers ikke pleier at være tilfellet med de skandinaviske rhombeøkser. Formen er ny i nordenfjelsk stenalder og slutter sig i type og skafthullboring nærmest til en gruppe rhombiske køller (økser) med plane sider, rett avskaret nakke og bikonisk skafthull, og kan opstilles som det hittil kjente yngste ledd i en serie, som synes at ha utviklet sig fra de store, rhombiske køller med spiss eller avrundet nakke under påvirkning av øksformer som R. 30 og 32. Den karakteristiske, innbuede utformning av nakkepartiet turde skyldes sideinnflydelse fra former som R. 37. Også i finsk stenalder gjenfinner man et lignende forhold. Øksen er en gave fra *Oskar Lein Bonesmo*, som har funnet den i en rydningsrøis ca. 1 km. oppe i utmarken, ganske nær hovedveien. — De to øvrige fund fra Gauldalen hører til den inter-

essante og viktige gruppe som man kan sammenfatte under kategorien fjellfund[1]). Det ene er en ufullstendig pilespiss av skifer funnet av gbr. *Esten J. Nordaune* ca. 500 m. n.o. for Stor-Bellingsjøen under Bukkhammerfjellet i Holtalen. Det annet er en kastespydspiss av skifer funnet på seteren Laurensvollen i Røros pgd., mellem Risjøen og Aursundsjøen og skjenket av finneren gbr. *Per P. Skott* i Brekkebygden. Stykket er 19 cm. l. og likesom pilespissen fra Holtalen åpenbart et tapt jaktredskap. Bladet er usedvanlig tynnt, men har en kraftig lengdeutformning, som i sin svungne kontur minner om bronsealderens elegante linjeføring. Fort med en øvet hånd må spydets gjennemslagskraft ha været betydelig. Formen, som svarer nøiaktig til Montelius, Minnen, 515, fra Nerike, er noget særegen og utvilsomt meget sen, og det er visstnok meget mulig at denne type hører hjemme innen rammen av sydskandinavisk bronsealder. Der kjennes nu ikke så få stenalderfund fra traktene omkring Aursundsjøen, hvor der antagelig allerede fra den senere stenalder av har sittet en stationær befolkning.

Innen Nordtrøndelag er de i det forløpne år innkomne fund fra Innherredsbygdene påfallende få. Kun fra Stjørdalen kan her nevnes enkelte fund, som alle er innsendt av museets tillitsmann gbr. *Einar Hermstad*. Således er der på Vestre Bjørgen i Nedre Stjørdalen funnet en liten hammer eller skafthulløks av sten, som er skjenket museet av baneformann *Rikard Andersen*. Fra den nærliggende gård Lille-Eidum i Lånke er der som gave fra gbr. *Peder Lilleeidum* innsendt et ufullstendig kollehode av sten av typen R. 46. Finnestedet ligger kun ca. 175 m. fra det sted, hvor der tidligere i gruset i et skiferbrudd er funnet en stenhakke. Fra Island vestre i Hegra er der som gave fra gbr. *Peter Gressel* innkommen en ufullstendig, diminutiv skafthulløks. En slipesten av stenalders form funnet på Husbyna vestre, likeledes i Hegra, er skjenket av gbr. *Johan Moen*.

Den større del av fundene fra dette fylke skriver sig fra Ytre Namdalen, hvis kystdistrikter i det hele tatt er rike på kulturminner fra stenalderen. Således er der fra det gamle finnested Bolestrand i Flatanger innkommet et nytt flintfund, og fra en helt ny lokalitet, en vik vel en halv kilometer nord for gården, en enegget skiferkniv. Fra Brandsmo, likeledes i Flatanger, er innkommet som gave fra gbr. *Jørgen Brandsmo* et fund av skifersaker, og fra Dalebotnet, noget lengere nord, skriver

[1] Cfr. en artikelserie av konservator »Høifjeldsjagt i oldtiden«, »Trondhjems Adresseavis« 19-22/9 1924.

sig et bruddstykke av en megalitisk flintdolk, som i hel tilstand maa ha representeret et stort og vakkert hugget eksemplar. De to siste fund er innsendt av museets tillitsmann lærer *Sam. Fuglaar.* — Av fundene fra F o s n e s pgd. kan nevnes en ufullstendig skiferkniv og en pilespiss av skifer fra garden M o r k, innsendt som gave fra fanejunker *J. Mork.* Fra den like overfor Mork liggende gard B u - v i k er der innkommen en pilespiss av skifer, skjenket av *Simon Buvik.* Disse fund har en særlig interesse ved at det er de første stenalderfund som kjennes fra den del av Fosnes pgd., som ligger paa fastlandet, ved sørsiden av Namsenfjorden. Fra den store øi O t t e r ø y paa nordsiden av Namsenfjorden kan fremheves to fund, nemlig et vakkert eksemplar av en slepen, tykknakket øks av stenart funnet paa garden E n g e s v i k og skjenket av lærer *Johannes Ekker,* samt en pilespiss av skifer fra F i n n a n g e r, hvor der ogsaa tidligere er gjort fund av skifersaker. Endelig kan nevnes et bruddstk. av en megalitisk flintdolk funnet paa garden S t r ø m - m e n paa E l v l a n d e t, en annen av de store øier i arkipelaget nord for Namsenfjorden, og skjenket museet av *Thomas Strøm,* Namsøs. Fra nabogarden J o n v i k innkom der i 1923 en ufullstendig hakke av sten, det første kjente stenalderfund fra Elvlandet.

Den største og i visse henseender betydningsfulleste fundmengde fra stenalderen er imidlertid i 1924 leveret fra museets nordlige distrikter, fra H e l g e l a n d. Saaledes er inventaret fra de i 1923 av *Edv. J. Havnø* opdagede store boplasser paa V i k a - F l o a, V e g a, H e s t u n i V e v e l s t a d, og B r a s t a d paa M i n d l a n d i T j ø t t a nu katalogiseret inn, og særlig viser fundene fra Hestun sig aa være meget rike, likesom de ogsaa byr nye former saavel i flint som skifer. Ogsaa paa en rekke andre lokaliteter, særlig innen Tjøtta pgd., har det lykkes Havnø at paavise nye fundplasser. Saaledes paa H a m n i Vevelstad, paa garden V e v e l s t a d s grunn, mellem V e v e l s t a d og F o r v i k og paa garden B r o d - l o s, likeledes i Vevelstad. De fleste av disse fundplasser maa opfattes som virkelige boplasser, og enkelte av dem ser ut til at være meget rikholdige. Alle disse fund er nærmere beskrevne i aarets tilvekstfortegnelse. Ogsaa paa andre lokaliteter paa M i n d l a n d er der gjort lignende fund. Fra B r a s t a d er dessuten innkommen en skafthulløks funnet i nærheten av garden, som ligger paa øens vestside. Ogsaa paa en stor mengde nye lokaliteter paa V e g a har Havnø gjort fund av stenalders kulturminner, vesentlig bestaaende av flintavfall og enklere redskaper av flint. Fra garden F l o a er innkommen en hulmeisel av skifer skjenket av gbr. *Oskar O. Floa.*

Av den øvrige tilvekst fra stenalderen i *Helgeland* kan særlig fremheves et større skiferfund fra garden I m ø y s e t e r paa I m ø y i B i n d a l e n. Det bestaar av 3 tildels ufullstendige kniver,

et bruddstk. av en spydspiss, samt 4 pilespisser. Fundet er utvilsomt et boplassfund, og lokaliteten er ny. Fra Å r s a n d, likeledes i Bindalen, har gbr. *Martin Aarsand* innsendt som gave en enegget skiferkniv funnet under nylandsbrytning på en terrassekant ovenfor sjøen. Fra V e f s n, hvorfra man ennu kun kjenner forholdsvis få minner fra stenalderen, er også innkommet et nytt fund, nemlig en spydspiss av skifer, innsendt av gbr. *Johan Bo.* Endelig kan nevnes endel nye fund, såvel av skifer som flint, fra boplassene på bruket F r y d e n l u n d av M y k l e b u s t a d i N e s n a, fremdraget under fortsatt nylandsbrytning og innsendt av *Helge Nilsen Kalås*, der også har leveret en kartskisse over dyrkningsfeltet. —

Også b r o n s e a l d e r e n har i 1924 mottatt tilvekst, idet der er innkommet 2 nye fund fra denne periode. Det ene er en bronsecelt funnet på E i k r e m i A u k r a under jordbrytning, på bunnen av en myr og i en høide o. h. av ca. 7 m. Stykket slutter sig i sin hovedform til Montelius, Minnen 992 ff. fra periode III; dog betegner orneringen en variation. Til typen kan også sammenlignes J. Hampel: Alterthümer der Bronzezeit in Ungarn, 2. Aufl., Pl. XCVIII, og celten kunde maskje tenkes at være av ungarsk oprindelse. Fundet er innsendt av gbr. *Jonas Eikrem.* — Det annet fund skriver sig fra R e n n s t e i n (bruket T i l f r e d s h e t) i S k o g n og består av en stor halsring av bronse, nøiaktig av form og størrelse som R. 128, Montelius, Minnen 1461, periode VI. Ringen er innsendt av gbr. *Johan Gilstad* og kom for dagen under harving over tomten av en tidligere fjernet røis, idet den heftet sig på en av harvtindene. Det ser derfor ut til, at det her dreier sig om et gravfund, og da der finnes andre røiser på dette sted, vil en nærmere undersøkelse av disse være påkrevet.

Tilveksten fra e l d r e j e r n a l d e r omfatter 10 nummere. Herav kan fremheves en beltesten og to kvartsbryner skjenket av lærer *O. Nilsen* ved distriktslæge *E. Støren* og funnet på B e r b u i O r k e d a l e n. Denne gard ligger høit oppe i lien på den vestre side av elven, en knapp mil nedenfor Svinsås i Meldalen, hvor vi har den bekjente gravplass, og fundet er gjort i en aker, hvor man under pløiningen også skal ha iakttatt kull og brent sten. Det er derfor nokså sannsynlig, at vi også her har med en gravplass at gjøre, mulig av samme karakter som ved Svinsås. Fra K j e l b e r g n e s, et bruk av F l o r a s t o r e i H e g r a, er innkommet som gave fra gbr. *Ole Kjelbergnes* et kvartsbryne av vanlig eldre jernalders form, og et annet kvartsbryne er funnet på S o l s t a d (nytt navn), et bruk av H e g r a prestegård, og skjenket av kvartermester *O. Flåum.* Et tredje kvartsbryne, fra A u r s t a d i H e n n i n g, er innsendt som gave fra gbr. *Karl Aurstad.*

Fra B ø r ø y (matrikelens Børgøy), en part av S t o r b o r g i

Frol, er innkommet et gravfund fra eldre folkevandringstid. Det består av en liten korsformet bronsespenne, et knivblad og et ufullstendig, spannformet lerkar, samt endel skjelettrester av menneske. Graven var skaret ned i jorden og innesluttet i et ca. 2 m. langt, hellesatt gravrum. Den kan dateres til første halvdel av det 6. årh. På samme jordstykke er tidligere funnet en skalspenne fra yngre folkevandringstid. I skogen ovenfor dette opdyrkede jordstykke, ved foten av Borgsåsen, finnes endel røiser, hvorav en enkelt er blitt undersøkt av konservator (cfr. «Nord-Trøndelag» 3. juli 1924). Fundet er skjenket av gbr. *Johannes Borgsø.* — Endelig kan nevnes et fund fra bruket Einmoen av Hov på øen Lokta i Nesna pgd., bestående av stkr. av et sverd og et kileformet økseblad. Fundet kan dateres til en senere del av eldre folkevandringstid. Fra Hov kjennes tidligere fund fra yngre folkevandringstid og vikingetiden.

22 nummere tilhører den yngre jernalder, heri også innbefattet den yngre folkevandringstid (ca. 600—800 e. Kr.). Av tilveksten fra Romsdalen kan her nevnes et større gravfund fra yngre folkevandringstid gjort under nylandsbrytning på garden Kavli i Hen s., Grytten, bestående av et enegget sverd, økseblad, spydspiss, celt, ljåblad og sigdblad, bitselmunnbit m. m. Av særlig interesse er spydspissen, som er bredbladet med grunt innrissede elliptiske linjer rundt falen og representerer et eldre stadium av vikingetypen R. 517. Graven er en brandgrav visstnok fra 8. årh. og har været dekket av en liten røis. Også tidligere er der på denne gård gjort fund fra samme tidsperiode. — Under et veianlegg fra Andalsnes langs sydsiden av Isfjorden har man straks innenfor Rauma Mølle på garden Nes's grunn, Grytten, i ringe avstand fra hverandre støtt på 3 graver, hvorav den eldste tilhører den eldre del av yngre folkev., de øvrige to vikingetiden. Samtlige graver synes at ha været skjelettgraver og åpenbart anbragt under flat mark, da der ikke vites at ha været hauger eller røiser på dette sted, som aldrig har været opdyrket. Gravplassen ligger like ved sjøen og efter konservators måling kun 3—4 m. o. h., hvilket interessante faktum viser at der ennu så langt inn i Romsdalen praktisk talt ingen landhevning har funnet sted i de siste 1300 år.

Fra Nordmøre er i det forløpne år ingen fund innkommet fra yngre jernalder. Fra Sørtrøndelag derimot kan nevnes 2 gravfund fra Klebu. Det ene av disse er gjort på By (prestegården). På flaten nedenfor kirken er der en større og ikke tidligere omtalt gravsamling, ialt minst 23 runde og avlange hauger. En gammel ferdselsvei, hvorav der ennu kan sees spor, har trukket sig tvers gjennem plassen. En større, skogbevokset del av gravplassen er blitt utparcellert til et småbruk, og ved at utjevne en av

haugene støtte man på en grav, som senere blev undersøkt av konservator. Graven, en skjelettgrav fra vikingetiden, inneholdt et økseblad, en remspenne og et remendebeslag av bronse, det siste med eiendommelig ornering, samt en kniv; av skaftet var den øvre ende ennu bevaret, og denne var formet som et dyrehode med kraftig kjeft og nedad bøiede munnviker. Øinene var markeret ved to bronsestifter, og det er oksyden fra disse som har kunnet konservere treet gjennem et så langt tidsrum. Skulptur i tre fra oldtiden hører til de ting, man ellers sjelden finner bevaret. Et annet fund, fra nabogarden Halset, skriver sig efter de mottatte oplysninger visstnok fra samme gravplass. En pilespiss funnet på bruket Løkken av Lo i Opdal er skjenket av gbr. *Paul S. Loe*, og en annen pilespiss funnet på Fossan i Tydalen, visstnok fra yngre folkevandr., er innsendt som gave fra ordfører *Jon Næsvold*. Fra Stenbro i Haukås sidedal i Soknedalen, en bygd hvorfra der ellers kjennes få minner fra oldtiden, er innkommen en kastespydspiss. En glassperle, efter mottatte oplysninger visstnok en rest av et gravutstyr, er innsendt fra Tysdal i Bjørnør som gave fra gbr. *Jens Berg*.

Av fundene fra Nordtrøndelag kan fremheves en spydspiss funnet på Almo i Skjelstadmarken, Hegra, og skjenket av gbr. *Paul Flormo*. En annen spydspiss funnet for flere år siden på Romma (Romo), Leksdalen i Lånke, er skjenket av sanitetskaptein *J. S. Bang*. Den kom for dagen på en eiendommelig måte under artilleriets skarpskytning og synes at skrive sig fra en av et projektil oprotet brandgrav. — Under anlegget av Sunnan—Grongbanen har man på Vinje (prestegarden), Snåsa, støtt på en brandgrav, av hvis innhold dog kun er i behold en saks og en glassperle. Ved samme anlegg blev på garden Valdskra i Grong utjevnet en forøvrig tidligere i midten helt utkastet gravhaug, i hvis ytterkant man nu fant 2 spydspisser, som er innsendt som gave fra anleggsstyret. Efter avtale på stedet med konservator førte ingeniør *K. Skjenneberg* velvilligst tilsyn med utgravningen. Fra Veiemsmoen, en terrasse ovenfor garden Veiem i Grong, er gjennem museets tillitsmann fanejunker *H. Seem* innsendt et vakkert, bredbladet økseblad fra yngre vikingetid, skjenket av fhv. gbr. *Jørgen O. Strand*. Ennvidere kan nevnes en armbøile av bronse, mulig fra yngre folkevandr., innkommet fra Ramstad i Vikna. Fund fra yngre jernalder er også gjort på Hanemo på Namdalseidet i 4 små hauger, hvis utjevning blev tillatt av hensyn til jordens utnyttelse. Utgravningen blev velvilligst tilsett av hr. *Christoffer Elden*, hvis beretning er vedlagt arkivet. Der er ennu to, noget større hauger igjen på denne gravplass, og disse vil forhåbentlig kunne bevares.

På middelalder og efterreformatorisk tid faller

13 nummere. Av disse kan nevnes en gammel postveske med Carl Johans kronede monogram og merket «Roraas 1818». Den blev funnet under oprydning på Kommunens (tidligere konsul Anton Jenssens) brygge Kjøbmannsgt. 27 og er en gave fra Trondhjems Ingeniørkontor.

Resten av tilveksten, 38 nummere, omfatter mindre daterbare saker som fiskesøkk av sten, vevlodd, handtenshjul m. m. Innen denne gruppe kan fremheves et ufullstendig fiskesøkk av den avlange, rullestenformede type med omgående lengdefure, funnet for lengere tid siden i gruset under centraltarnet i Trondhjems Domkirke, da man rensket op likkjelderen i anledning av at tverrskibet skulde innredes til menighetskirke. Det turde være grunn til at anta at dette stykke skriver sig fra en eldre tid enn middelalderen. Under Trondhjems Havnevesens mudring i Lamofjæren blev der funnet et vadbein av en meget primitiv type bestående av et på undersiden planglattet leggben ant. av svin og forsynet med et hull i hver ende, hvorigjennem stykket ved plugger har været festet til batripen; på den hvelvede overside sees dype, tildels litt skrå furer efter snoret. Vadbein av samme type er tidligere funnet på en ant. middelaldersk boplass på Blomsøy i Alstahaug, Helg., og et noget lignende ekspl. innkom i 1924 fra Daløy i Sør-Frøya som funnet ved kjeldergravning. Fra gbr. *Edvard Kvande*, Surnadal, har man mottatt som gave en gammel, i den fremre ende tilspisset trespade og apenbart tildannet med en jernøks, funnet vel 1 m. dypt i en myr på Mauset i Ranes. Fra Halmøy i Flatanger er innkommen en stor vevskje av hvalben funnet i en val i en stenur, som i almindelighet er overflødd og kun ved stor fjære faller tørr; sjøvannet har tæret meget på stykkets overflate.

Som en frukt av konservators opfordring i distriktene til at være opmerksom på fund av slagger fra den gamle myrmalmsmeltning er der innkommet flere sådanne slaggprøver, og gbr. *P. A. Flottum*, Singsås, har skjenket en luppe av blasterjern funnet under en berghelle, hvor stykket apenbart med hensikt er blitt lagt til opbevaring. Særlig i Soknedalen har museets tillitsmann *Olaf O. Solberg* vist stor interesse for denne sak ved at opspore flere lokaliteter, hvor der må ha foregått smeltning av myrmalm («jernvinna»). Lignende fund er gjort i Hesjedalen i Ålen av en annen av våre interesserte tillitsmenn, gbr. *P. O. Myhren*. Der foreligger nu et ganske betydelig materiale fra det nordenfjelske Norge til belysning av denne sikkert eldgamle industri. (Cfr. Th. Petersen: Minder om jernblasteren i Trøndelagen, Trondhjems Adresseavis 11.—14. oktober 1921).

Gjennem endel av distriktslæge i Måløy, Nordfjord, *E. Strand* innsendte prøver av lin og hamp(?) funnet for flere år tilbake i Ro-

tesmomyren under Rotesmo, Overhalla, synes der at kastes lys over betydningen av dette gardsnavn, som hittil ikke har været forklaret. Distriktslægen meddeler nemlig at der ut i denne myr stikker sig en liten skogbevokset dal (grov), som heter Hamptjønnodden. Det kan derfor antas at der hvor myren nu er, har det engang været et tjønn, som de brukte at røite hamp og lin i. Røiteren (reytir) må ha bodd på Rotesmo (**Reytismór*). Efterhanden grodde imidlertid tjønnet igjen og blev til myr, som vokset sig høiere enn odden, så denne blev en dal med avløp for myrvannet. Det er visstnok ikke usannsynlig at gardnavnet Rotesmo, som første gang nevnes 1590 i formen Rodissmou, kan forklares i den av hr. *Strand* anydede retning.

Konservator har i det forløpne år foretatt reiseundersøkelser delvis i forbindelse med gravninger i en flerhet av de til museumsdistriktet hørende bygder, fra Romsdalen til Helgeland. Reisene blev først avsluttet ved vinterens inntreden, og med hensyn til de herunder utførte gravundersøkelser henvises til Samlingens Tilvekstfortegnelse for 1924, hvor der i forbindelse med fundene er gitt resuméer av gravningsberetningen. Av disse undersøkelser kan særlig fremheves utgravningen av en boplass fra eldre folkevandr. eller mulig yngre romersk jernalder på Grilstad på Frosta. Dette fund frembyr flere interessante sider. Således kan merkes de masser av muslingskaller, hvoriblandt også østers, hvormed boplassen var opfyllt. Dette viser hvilken betydningsfull rolle muslingene har spillet i husholdningen ennu så langt ned i tiden som i eldre jernalder. Dette er også nylig bekreftet ved gjentagne fund av muslingskaller i graver fra denne tid. Knokkelmaterialet er velvilligst bestemt av professor dr. *Aug. Brinkmann*, Bergen. Det består emtrent utelukkende av tamdyr (okse, hest, får, svin), og karakteriseres av dr. Brinkmann således: «Fundet er interessant ved den totale mangel av ville pattedyr og fugl (kun et fragment); det er så vidt jeg vet et av de eldste fund vi hittil har havt av denne karakter, ellers er det jo stadig jakten + litt husdyrhold som karakteriserer fundene».

I Nordmøre foretokes som foran nevnt en foreløbig undersøkelse av boplassen på Aulset i Straumsnes i forbindelse med en befaring av endel av prestegjeldet; under sitt ophold her holdt konservator på opfordring et godt besøkt foredrag i forsamlingshuset på Øydegard om Nordmørs eldste bosetningshistorie med særlig henblikk på fundet fra Aulset, som blev demonstrert for tilhørerne.

På Borøy i Frol undersøktes en gravrøis som viste sig at inneholde en brandgrav innesluttet i et litet hellesatt gravrum. Dessverre fantes blandt de brente ben ingen rester av gravutstyr, som kunde datere fundet. Yngre enn fra eldre folkevandringstid

kan dog graven efter anleggets karakter ikke være, men den kunde nok tenkes at skrive sig fra bronsealderen. I graven fantes dessuten et betydelig antall skaller av *Mytilus edulis* (blaskjell), som ma ha været nedlagt i graven i frisk tilstand uten at ha været med på likbålet.

Arets siste gravundersokelse fant sted mellem gardene Formo og Formofoss i Grong, hvor man under jernbaneanlegget i en skjæring inne i skogen hadde stott pa to veltede bautastener, delvis dekket av lyng og skogfall og omgitt av omhyggelig lagte rekker av kuppelsten. Da man meget snart blev klar over, at det her dreiet sig om oldtidsminner, blev arbeidet pa dette sted straks stoppet og melding sendt Videnskapsselskapets Oldsaksamling. Ved undersokelsen viste det sig at man hadde med et dobbelt gravanlegg at gjore, situeret pa en naturlig, hauglignende rabb. Det bestod av 2 bautastener, den ene henimot 4 m. lang, den annen noget mindre, hver sten omgitt av en dobbelt ring av mindre kuppelsten. I nærheten av hver bautasten fantes et litet kulllag, men kun det ene inneholdt bevarte rester av brente ben. Graven med den storste bautasten er den forst anlagte, mens den annen ma være litt yngre. Som et eiendommelig trekk kan nevnes at ringene omkring den mindre bautasten grep inn i ringene om den storre. Dette tyder pa en indre forbindelse mellem de to graver. Man kan visstnok med grunn gjette pa at gravene representerer mann og hustru. Der gjordes intet fund som sikkert kan datere disse graver, men det kan av flere grunner antas at de skriver sig fra yngre jernalder. Da hele dette vakre gravanlegg la midt i jernbaneskjæringen, er det ved velvillig bistand av jernbanens ingeniorer blitt flyttet og opstillet med gjenreiste bautastener pa en nærliggende liten hoide, hvorfra det er synlig bade fra jernbanen og veien. Et kart over gravanlegget for flytningen er utarbeidet og innsendt av anleggsstyret. Jeg onsker her at fremheve den verdifulle assistance som blev ydet under dette arbeide savel av ingeniorer som anleggsarbeidere under ledelse av avdelingsingenior *Moe*. (Cfr. T.hjems Adr. 19. novbr. 1924).

De i min beretning 1923 omtalte store boplasser pa Vika-Floa, Vega, og Brastad i Tjøtta er i 1924 blitt kartlagt ved stud. ing. *A. Mysen* og konservator. Til at bekoste dette arbeide har man mottatt bidrag av grosserer *A. Meyer*, Mo i Ranen, og kjobmann *Ulrik Qvale*, Kvaloy, Bronnoy. Den storste av boplassene, på Hestun i Vevelstad, Tjøtta, vil bli kartlagt i 1925; til bestridelse av utgiftene hermed har Nansenfondet bevilget kr. 600.00.

En stor del av de praktiske arbeider i marken har ogsa iar været konsentrert om helleristningene. Ristningene pa Evenhus, Frosta, har gjennemgatt en fornyet undersokelse, hvorved en-

kelte detaljer har kunnet beriktiges. Hermed skulde undersokelsen av denne ristningsgruppe forhabentlig nu være avsluttet; tilbake står at ta gipsavstopninger av endel interessante og viktige detaljer. Forovrig har helleristningsarbeidet iår likesom ifjor funnet sted i Hegra og Nedre Stjordalen. Man var begunstiget av et heldig vær, og det lyktes at få gode fotografier og kopier av de 3 ristninger på Fordal (Hegra), hvorav den ene er helt ny og består av en mengde hestefigurer gruppert om en spiral, ganske som på en tidligere kjent ristning, ennvidere av ristningene på Leirfall (Hegra), hvorav den ene blev opdaget 1924 av lensmannsbetjent *Einar Nielsen*, fremdeles av ristningene på Bjorngard (Hegra), hvor der nu kan utskilles hele 7 ristningsgrupper, den siste funnet i 1924 av kirkesanger *Moe*. Av storste interesse er de to nederste, store ristningsgrupper, hvorav den ene blev opdaget 1923 av gbr. *Mads Dalsaune*. Her moter vi for forste gang i Nordens eldhistorie skibsfigurer med sideror. En ny, mindre ristning er funnet på garden Hegras grunn. Endelig blev der foretatt en forelobig undersokelse av ristningskomplekset på Ystines i Nedre Stjordalen, hvor museets tillitsmann i Hegra, gbr. *Einar Hermstad* har blottlagt nye, meget viktige partier. Med kopieringen av denne ristning hadde man planlagt at begynne helleristningsarbeidet 1925, og dernæst akter man at gå over til Skatvalristningene, hvor nye fund er gjort av gbr. *Oliver Alstad*. En publikation av det hele ristningsmateriale er under forberedelse.

Også en annen, viktig gruppe av de nordenfjelske oldtidsminner, bygdeborgene, hvorav ennu kun 2, nemlig befestningene på Hoov i Selbu og Klingerhaugen i Rora, foreligger tilfredsstillende kartlagt, vilde det være onskelig kunde bli gjort til gjenstand for nærmere undersokelse med en samlet publikation for oie. Det har dog ennu ikke lykkes at erholde de fornodne midler til at påbegynne en systematisk opmaling.

I 1924 utkom konservators publikation av fundene fra Vahaugen i Meldalen, utgitt med bidrag av Borrefondet og Trondhjems Sparebank som no. IV i serien «Norske Oldfund. Avhandlinger utgitt av Universitetets Oldsaksamling ved A. W. Brøgger».

I et festskrift til professor dr. *Eugen Mogk*, Leipzig, har konservator i et bidrag Zwei neugefundene Kultobjekte aus der älteren Eisenzeit behandlet de phalliske kultstene fra Rokke, Skatval, og Berg, Nedre Stjordalen.

Man har heller ikke iår for alvor kunnet påbegynne den hoist påkrevede omordning av samlingene, da konservators tid har været for sterkt optatt med lopende, uopsettelig arbeide.

Folgende har i det forlopne år tilstillet samlingen gaver:
Gårdbruker *Oskar O. Floa*, Vega: Hulmeisel av skifer.

Gårdbruker *Carl G. Holmberg*, Skotnes, Gravvik: En til fiskesokk omdannet tilhuggersten.
Gardbruker *Paul Flormo*, Hegra: Spydspiss fra yngre jernalder f. på Almo i Hegra.
Gårdbruker *Ole Kjelbergnes*, Hegra: Kvartsbryne.
Gardbruker *Olav Overkil*, Hegra: Handtenshjul, knivskaft av ben.
Gårdbruker *Jon Hembre*, Hegra: Litet hengebryne (hengesmykke?) av sten.
Fisker *John Iversen*, Mauoy, Froya: Batformet oks av sten.
Bryggearbeider *Ole Rognhaug*, Trondhjem: Karde fra ca. 1700 og et gammelt økseblad.
Gardbruker *Ivar F. Fevelen*, Aure: Spydspiss av skifer opfisket i Arvagsfjorden.
Ekspeditor *O. P. Nordli*, Trondhjem: Et gammelt jernlas.
Gårdbruker *Jonas Eikrem*, Aukra: Boplassfund fra stenalderen, votivfund av 6 flintskiver, celt fra bronsealderen.
Gardbruker *Ole H. Sporsem*, Aukra: Retoucheret spaltestk. av flint.
Lærer *Johannes Ekker*, Engesvik, Fosnes: Tykknakket stenoks.
Gardbruker *Margidon Herfjord*, Bjornor: Menneskelige skjelettrester, maskje fra en lappegrav.
Gardbruker *P. A. Flottum*, Singsas: Luppe av jern fra myrmalmsmeltning.
Gardbruker *Erik O. Hjelvik*, Vagstrand, Veoy: Oks av gronsten.
Fanejunker *J. Mork*, Fosnes: Kniv og pilespiss av skifer.
Gardbruker *Ola L. Legernes*, Vestnes: Stenoks, diverse flintfund.
Baneformann *Rikard Andersen*, Bjorgen, Stjordalen: Skafthullhammer av sten.
Gardbruker *Rolf A. Sæther*, Surnadal: Bryne av kvartsitisk skifer.
Gardbruker *Steffen Rogstad*, Storen: Vevlodd, kvartsitbryne.
Konservator *A. Nummedal*, Oslo: En samling forskjellige flintfund fra Gjermundnes og Leikarnes, Vestnes, Futviken i Aukra og Roligheten, Kristiansund.
Smabruker *Johs. Borgso*, Frol: Gravfund fra eldre folkevandringstid. Fiskesokk av sten.
Gårdbruker *Johs. J. Moen*, Surnadal: 4 kvartsitbryner.
Gardbruker *Robert Finanger*, Fosnes: Pilespiss av skifer.
Gårdbruker *Peder Lilleeidum*, Lanke: Ufullst. køllehode av sten med skafthull.
Gardbruker *Johan Selnes*, Lensviken: Boplassfund av flint og kvarts.
Trondhjems Byingeniorkontor: Postveske merket «Roraas 1818».
Lærer *H. Kaldhol*, Gjermundnes, Vestnes: Diverse flintfund.
Lærer *H. F. Anfindsen*, Gjermundnes, Vestnes: Diverse flintfund.
Gårdbruker *Karl Aurstad*, Henning: Kvartsbryne.
Ordforer *Jon Næsvold*, Fossan, Tydalen: Pilespiss fra y. jernalder.

Lærer *Hansen*, Opdal: Kvartsbryne f. på gården Gisinger.
Gardbruker *Olaf Berset*, Næverholt, Stangvik: Vevlodd.
Gardbruker *Ole Reinert*, Hamnes, Fosnes: Slaggprøve fra myrmalmsmeltning.
Snekker *Paul Mossing*, Åsen: Slaggprøve fra myrmalmsmeltning f. ved Skjelstadseteren.
Vognmann *Edv. Enoksen*, Trondhjem: Handkvernsten fra Nedre Baklandet 21.
Olaf O. Solberg, Soknedalen: Slaggprøve fra myrmalmsmeltning f. ved Bordalseteren.
Gardbruker *Per J. Gjelvold*, Ørlandet: Votivfund av 164 flintskiver.
Gardbruker *Nils J. Ulset*, Langsethagen, Straumsnes: Slipesten fra stenalderen.
Fabrikkeier *Knut J. Arno*, Edøy: Slagsten(?) av dobbeltkonisk form.
Gardbruker *Oluf Eikrem*, Straumsnes: Pilespiss av flint, stykke av en hakke(?) av sten.
Kristian Ødegård, Straumsnes: Slipesten ant. fra stenalderen.
Gårdbruker *Jon A. Langset*, Straumsnes: Flintfund.
Gårdbruker *Martin Årsand*, Bindalen: Skiferkniv.
Lærer *O. Nilsen*, Berbu, Orkedalen: Beltesten, 2 kvartsbryner.
Gardbruker *Iver A. Nerås*, Vestnes: 2 stenøkser, et jordfunnet bryne.
Oskar Leiv Bonesmo, Støren: Skafthulløks av sten.
Sanitetskaptein *J. S. Bang*, Trondhjem: Spydspiss fra yngre jernalder f. på Rømma (Rømo), Leksdalen, Stjørd.
Gardbruker *Edv. Kvande*, Surnadal: Myrfunnet spade av tre.
Gardbruker *Per P. Skott*, Brekken: Spydspiss av skifer f. på Laurensvollen, Røros pgd.
Fhv. gardbruker *Jørgen O. Strand*, Veiem, Grong: Økseblad fra y. j.
Gardbruker *John J. Strand*, Veiem, Grong: Vevlodd, handtenshjul, spillebrikke av brent ler, 3 bryner, f. i en gammel hustomt.
Gardbruker *Ole E. Rogstad*, Støren: Hammer av sten med skaftfure.
Thomas Strøm, Namsos: Ufullst. flintdolk f. på Strømmen, Fosnes. Fiskesøkk av sten fra Bjørkan, Vemundvik.
Småbruker *Martin Einan*, Rissa: Fiskesøkk av sten.
Handelsbetjent *Anders Aune*, Trondhjem: Gammelt veggur, oldankar, gammelt messingbeslag.
Mathias A. Lothe, Nordskjør, Bjørnør: Diverse flintfund.
Gardbruker *Jens By*, Tysdal, Bjørnør: Glassperle fra jernalderen.
Gardbruker *S. H. Donali*, Opdal: Økseblad ant. eldre middelalder.
Fhv. ornamenthugger *Karl Myhre*, Trondhjem: Fiskesøkk av sten f. under Domkirkens centraltårn.

Lars Iversen Sæteren, Frøya: Pilespiss av skifer f. på Jamnongen, Frøya.

Gardbruker *Joh. Moen*, Husbyna, Hegra: Slipesten av kvarts mulig fra stenalderen.

Kvartermester *O. Flaum*, Solstad, Hegra: Kvartsbryne.

Gardbruker *Peter Gresset*, Island, Hegra: Ufullst. skafthulloks av sten.

Gardbruker *Jørgen Brandsmo*, Flatanger: Ufullst. skiferkniv, stk. av emne(?) til en lign.

Torleiv Fuglaar, Hilstad, Flatanger: 3 fiskesøkk av sten.

Trondhjems Havneingeniørkontor: Vadbein av primitiv form funnet ved mudring i Lamofjæren.

Lagmann *F. Hegge*, Trondhjem: Lyngs kart over Stiklestad, Verdalen, av 1794.

Maler *Oskar Jervan*, Trondhjem: Ufullst. hellebardblad fra Sundalen, Åsen.

Gardbruker *Johs. Melhus*, Overhalla: Glassperle fra y. j.

Sunnan—Grongbanens anleggsstyre: 2 spydspisser fra y. j. f. på Valdskra, Grong. — Kart over gravene mellem Formo og Formofoss, Grong.

Mynt- og Medaljesamlingen.

(Bestyrer: Victor Ronander.)

I 1924 har samlingen ved kjøp og gaver hatt en tilvekst av 540 nr., hvorav 190 eksemplarer ikke før fantes i samlingen. Blandt de nye numre er 1 gullmynt, 358 sølvmynter, 99 kobber-, bronse-, nikkel-, og aluminiumsmynter, 17 messingjetoner, 3 sølvmedaljer, 10 bronse- og tinnmedaljer, 52 pengesedler.

Et myntfund som blev gjort av nogen militære ved en utmarsj på Gevingsåsen, bestående av 296 stykker (derav 288 sølvmynter) blev innløst og utstillet som et samlet fund. Med undtagelse av to tyske mynter bestod hele fundet av dansk-norsk småmynt fra 1778—1870.

Ved kjøp på etatsrad E. Glückstads auksjon i Kjøbenhavn fikk samlingen 23 stykker norske middelalderske mynter fra ca. 1155 til 1387.

Til Nordenfjeldske Kunstindustrimuseums medaljeutstilling var utlånt 546 gull-, sølv-, bronse- og tinnmedaljer.

Samlingen har i 1924 mottatt gaver fra følgende:

Generalmajor A. Overgård, Trondhjem (testamentarisk gave).
Avdelingschef F. Woldby, Trondhjem.
Disponent Idar Melandsø, Trondhjem.
Hr. F. Sivertsen, Trondhjem.
Hr. Albin Bylund, Steinkjer.
Dr. med. Trygve Berg, Trondhjem.
Dr. Printz, Trondhjem.
Hr. O. Reimers, Trondhjem.
Agent A. F. Weisert, Oslo.
Kontorchef I. Lankelinsky, Trondhjem.
Hr. Fritz Düwel, Trondhjem.
Konservator O. Nordgård, Trondhjem.
Fru kammerherreinne F. Holm, Paris.
Kongsberg Myntverk, Kongsberg.
Lektor A. Sommerfelt, Trondhjem.
Doktor Storen, Meldalen.
Vaktmester Julius Bo, Trondhjem.
Kjøbmann A. Djonne, Trondhjem.
Nissens Arbeidshus, Trondhjem.
Fru Rosa Fewkes, Trondhjem.
Dr. med Lyder Borthens arvinger, Trondhjem.
Musiker Carlo Wigum, Trondhjem.

Den botaniske samling.

(Bestyrer: Dr. H. Printz).

Denne samling arbeider fremdeles under de samme vanskeligheter som tidligere, og såvel de økonomiske kår som plassforholdene gir ingen adgang til planmessige forøkelser av herbariene. Det tidligere av dr. I. Hagen benyttede og senere til opbevaring av mossamlingen anvendte rum — som er det eneste der har stått til den botaniske samlings rådighet i selskapets bygning — har i de senere år samtidig også været brukt til kassererkontor.

I årets beretning må først og fremst nevnes at statsgeolog J. Rekstad som gave har overdraget til Videnskapsselskapet sin vakre og rikholdige plantesamling. Denne består av forskjellige innen- og utenlandske planter, både høiere planter og kryptogamer. Av norsk materiale skal nevnes 280 forskjellige arter lav, 90 levermoser, 410 bladmoser, 70 karkryptogamer, 10 nøkenfrøede, 370 enfrøbladede og 1260 arter tofrøbladede. Dertil kommer omtrent 400 utenlandske plantearter. Altsammen er meget smukt preparert og nøiaktig etikettert. Da dette materiale for den største del skriver sig fra landsdele hvorfra selskapet før kun har været meget sparsomt forsynt, betyr statsgeolog Rekstads gave en meget verdifull forøkelse av våre botaniske samlinger. Ennvidere har dr. B. Lynge, Oslo, oversendt endel lichener, og fra samlingens mangeårige korrespondent pastor Bjørn Elle, Vangaindrano, Madagaskar, er innsendt ytterligere prøver av Madagaskars ferskvanns- og luftalger. Edv. J. Havnø har innsendt forskjellige dele av et villepletre fra Eidem, Vega, Helgeland. Endel høiere og lavere planter er også innkommet ved bestyrerens undersøkelser i årets løp.

Av mossamlingen er følgende slekter utlånt til lektor E. Jørgensen, Bergens Museum: *Riccia, Clevea, Peltolepis, Neesiella, Lunularia, Chomiocarpon, Conocephalus, Marchantia, Diplophyllum, Scapania, Cololejennia, Kantia* og *Calypogeia.*

I årets løp har bestyreren avsluttet sin bearbeidelse av Trondhjemsfjordens algeflora med særlig hensyn til de forskjellige arters dybdegrenser, periodisitet, årlige tilvekstforhold o.s.v., og den herom skrevne beretning er blitt belønnet med Kongens gullmedalje. Det er meget beklagelig at selskapets økonomi nu ikke til-

later trykningen av en savidt omfangsrik avhandling, og denne vil derfor bli utgitt av Videnskapsakademiet i Oslo. Efter avdøde professor N. Wille er bestyreren optatt som redaktør og medarbeider i det store klassiske samleverk: Engler & Prantl, Die Natürlichen Pflanzenfamilien, der utgis av Wilhelm Engelmann i Leipzig. Heri er der overdratt bestyreren utarbeidelsen av Bd. III omfattende Chlorophyceene (inkl. *Conjugatae*, *Heterocontae* og *Charophyta*).

Zoologisk samling.

1. samlingsbestyrer: O. NORDGARD (fugler, fisker og evertebrater).
2. — » — C. DONS (pattedyr, krypdyr og padder samt evertebrater.

F u g l e s a m l i n g e n. Den 5/1 1924 skjøt montør BERGER (Skogn kommunale elektricitetsverk) en krake med adskillige hvite fjær i vingene. Hr. Berger sa denne fugl første gang ca. 3 uker før jul. Derefter saes den ikke før 1. nyttarsdag, og siden iakttokes den i flere dager sammen med andre kraker i nærheten av Skogn meieri. Den var noget mere sky enn de andre kraker. Den 5/1 blev den skutt i flukten ca. 100 m. fra Skogn jernbanestasjon og sendt til den zoologiske samling som gave.

En musvak, *Buteo buteo*, LIN. ♀, blev skutt i Egge herred ved Steinkjer 11/1 1914 av hr. GUSTAV GRANHUS, Steinkjer. I mavesekken fantes en gnaverunderkjeve, som professor BRINKMANN i Bergen betegnet som tilhørende et gammelt ekorn.

En ringgas, *Branta bernicla*, LIN. ♂, blev skutt ved Beian, Ørland, 3/2 1924. Gave til avdelingen av fisker KNUT HEGGE. Der fins i samlingen 7 eksemplarer av ringgas. Samtlige er hunner. Ordentlige tids- og stedsopgaver har man for eksemplarene fra Smøla (5/10 1903), Froan (25/6 1912), Froan (16/2 1922) og Beian (3/2 1924). Førstnevnte ma regnes til høsttrekket, og den annen til vartrekket, mens februareksemplarene fra Beian og Froan rimeligvis må ha været overvintrende.

En fjelljo, *Stercorarius longicaudus* VIEILL ♂, fantes 7/9 1924 halvdød i fjæren ved Mo i Rana. Gave av telegrafbud K. SKRESLET. Ifølge oplysninger av hr. Skreslet var der lemen ved Ranafjord baade i 1922 og særlig i 1923. Det er sannsynligvis lemenene som har lokket fjelljoen til havkysten.

Av en vilthandler i Trondhjem kjøptes i oktober 1924 en gul varietet av orhøne som omkring mitten av maneden var fanget ved Kvesmenes i Lyngen. En tretaet spette, *Picoides tridactylus* LIN. ♂, blev skutt 22/10 1924 ved Austerongen i Selbu. Gave av preparant MOGÅRD.

Den 22/11 1924 skjøt hr. JOHAN YTTERMOEN en kløfthalet stormsvale, *Oceanodroma leucorhoa* VIEILL ♂, ved Sauøy, Froan. Den store stormsvale, som hekker pa St. Kilda ved Hebriderne og på

Island, fanges sjelden ved vore kyster. I vort museum har vi nu 3 eksemplarer: Et individ fra Ilsviken ved Trondhjem (desember 1885), en han fanget på kajen i Thamshavn $^{2}/_{10}$ 1911, og ovennevnte han fra Sauøy ($^{22}/_{11}$ 1924). Den $^{1}/_{12}$ 1924 blev også skutt en han av klofthalet stormsvale på Strindfjorden av hr. JOHANNES HAGEN, som gav den til museet. Fuglen hadde imidlertid ligget i bunnen av båten, og var så tilsølet at den ikke kunde stoppes. På eksemplaret fra Ilsviken er ikke kjønnet angitt, men de 3 andre her omhandlede individer var hanner. Det ser således ut til at også blandt fuglene er det særlig hannene som er langveisfarere.

En eiendommelig varietet av krake blev skutt $^{30}/_{11}$ 1924 ved Alstad i Mosviken av hr. FREDRIK KOPPEN jun. Nebbet var usedvanlig stort med sterkt krummet overnebb. Gave til museet.

Der er i samlingen inngått flere andre fugler, men her medtas bare de arter som er særlig bemerkelsesverdige, enten på grunn av sin sjeldenhet, eller ved små avvikelser fra normalformen, eller også ved den omstendighet at arten er skjenket til museet.

Eggsamlingen. Bokbinder PETER THEODOR HOLST GRUBBE, Snippen, Byåsen ved Trondhjem, skjenket i november 1924 museet en større kolleksjon av norske og utenlandske egg. Derved fik museets eggsamling en verdifull komplettering. Eggsamlingen er vistnok ikke tilgjengelig for publikum, men den benyttes nu og da av zoologer.

Fiskesamlingen. En liten perlemorfisk, *Argyropelecus olfersii*, CUV., l. 5,5 cm., fantes omkring midten av januar i nærheten av Rødøy, og skjenkedes til museet av hr. EDVARD HAVNØ.

En skolest, *Coryphænoides rupestris* GUNN. ♂, l. 85 cm., fanget i Stjørdalsfjord [illegible]/$_{1}$ 1924, sendtes som gave til samlingen av hr. MARTIN MOE.

En havlamprett, *Petromyzon marinus* LIN., l. 65 cm., fangedes [illegible]/$_{1}$ 1924 ca. 1 km. i nord for fiskeværet Kya i Nordfrøya av hr. MARTIN VOLDVIK. Den hadde suget sig fast til en skrei og spist like til benet.

Den [illegible]/$_{1}$ 1924 fiskedes på småfiskgarn ved Jossund en varietet av sandkverv, *Bothus maximus* LIN. var. Kropsformen lignet sandkverven, men der var få pigger på oversiden. Eksemplaret var en ♀, l. 75 cm., maksimalbredden mellem finnebremmene 62 cm., bredden uten finnene 48 cm. Velutviklede rognsekker, men rognen var fast. Gave til museet av handelsmann H. SVED. Sandkverven er vistnok iakttatt helt op til Vestfinnmark, men dens optreden nordenfor Trondhjemsfjord er temmelig sporadisk.

Det er derfor av interesse å notere de forekomster som man får høre om. Ifølge opgave fra hr. D. IVERSEN UTNES, Hemnesberget, fanget han 2/5 1924 i Utskorpen i Hemnes en sandkverv, l. 68 cm., br. 53 cm., vekt 8 kg. Det var en rognfyllt hun, og rognen var næsten moden. En varietet av sandkverv fiskedes 15/6 1924 i laksnot på ytre side av Leksa. Det var en han. Totall. 60 cm., maksimalbredde uten finnene 40 cm. En nærmere beskrivelse av denne varietet skal senere bli gitt. Den blev sendt til museet som gave fra Leksa lakselag ved hr. HJALMAR BERG, Leksa.

En knurr (trøndsk: ryt) fiskedes på krok i Hommelvik 1/1 1924. Totall. 19 cm. Knurren forekommer i fjorden helt til Steinkjer, men kann ingensteds sies å være almindelig. Det her omtalte eksemplar er gave fra hr. LUDVIG FJESETH som meddelte at denne fisk ikke tidligere var sett i Hommelvik.

En sjelden fisk på Trondhjems bredde er blåstålen, *Labrus mixtus* LIN. ♂. Et eksemplar av denne art fik museet 26/1 1924 av hr. disponent HANSEN (fabrikken Konserv, Trondhjem). Denne blåstål var fanget inderst i Moldefjord sammen med sild.

Den 26/7 1924 fisket OLE KOLSTAD, Elda, ved innløpet av Ølvatn, ca. 3 timers gang vest for Namdalseid, en ørret av en høist besynderlig farve. Det var en hunfisk av 22.5 cm lengde. Den var lysegul på hodet og siderne, ryggen nærmest citrongul. Finnene var også gule med en sort bord i den bakerste kant, men fettfinnen var helt gulfarvet. Den mørke bord var især utpreget i halefinnen med et blålig farveskjær (blåsort). Buken var hvit. Øinene blå. Langs sidelinjen var der på begge sider en hel del 1—2 millimeter store blodrøde flekker. Fiskens form var normal. Ventriklen var fullstoppet med insekter og insektlarver. Denne eiendommelige ørret blev skjenket til samlingen av hr. Ole Kolstad.

Fra firmaet BALDERSHEIM & CO. A/S, Trondhjem, erholdt museet som gave en havlamprett, *Petromyzon marinus* LIN. Nevnte firma hadde i 1923 utrustet et par kuttere til fiske i Davisstredet. Motorkutter «Ameta», fører SVERRE FOSS fra Ålesund, seilte fra Godthåp i begynnelsen av august, og omkring 10. august da kutteren var på høide med kap Farvel kom der 3 ormlignende fisker og suget sig fast i skibssiden. Stuerten ombord knep den ene av fiskene som senere blev avlevert til vort museum. Det viste sig å være en havlamprett. Nevnte fisk forekommer fra Afrikas vestkyst til Finmark, og ved Nordamerikas østkyst, men såvidt vites har den ikke før været observert ved Grønland. Det er kjent at havlampretten suger sig fast foruten til mindre fisk også til brugde, hval, fartøier og drivved. Både brugdeskinn, hvalhud, og særlig skibssider og tømmerstokker skulde være

temmelig motstandsdygtige mot dens utsugning. Man kunde næsten fristes til å tro at den tildels suger sig fast for transportens skyld.

Handelsmann RAMSVIK i Rakvag, Stjørna, sendte i desember 1924 en sjelden fisk til den zoologiske samling. Det var en sølvkveite, *Trachypterus arcticus* BRÜNN., fanget 19/12 1924 i sildenot pa Rakvagen i Stjørna av notmann EILERT BEDIN. Det var en han med totallengde 1,53 m. Nærmere beskrivelse senere. Sølvkveiten er ingen hverdagsfisk. Siden 1906 har jeg hatt anledning til a undersøke sølvkveiter fra følgende steder på den nærliggende kyststrekning:

1/9 1906. Geitastrand.
3/2 1916. Heggåsen i Dolmsund, Hitra.
5/11 1917. Solsemvågen på Leka.
22/3 1921. Botnvåg på Fjellværøy, Hitra.
19/12 1924. Rakvag i Stjorna.

Blandt innkomne gaver skall ogsa nevnes en panserulk, *Agonus cataphractus* LIN., fisket pa garn i Vefsenfjord i april 1924. Senderen var hr. HALFDAN B. SØFTING, Halsøy, Vefsn.

Fjordundersøkelser. Den 22/5 og 23/5 1924 gjorde vi ekskursjon med studerende ved Norges lærerhøiskole. Konservator C. DONS demonstrerte typiske dyreformer fra forskjellige dyp og fra forskjellig bunn. I juni og juli blev der foretatt en hel del ekskursjoner til lokaliteter innen Trondhjemsfjordens omrade. I disse deltok foruten DONS de svenske zoologer dr. BERTIL HANSTROM og frue fra Landskrona samt dr. EINAR WESTBLAD, Gøteborg. Foruten det nodvendiga studiemateriale til de ved den biologiske stasjon arbeidende zoologer, innsamledes også verdifullt materiale for vore egne undersokelser. I slutten av juli 1924 foretok C. DONS og jeg, samt overlærer OLA RAKSTANG fra Levanger lærerskole, en undersokelsesferd til Sør-Trøndelag og Nordmøres kyststrok og fjorder. Pa strekningen Tyrhaug til Laksavik i Trondhjemsleden fo-egikk da et lonnende rækefiske. En mann fra Koppervik ved navn TORNES var efter sigende den første som begynte a drive ræketral pa dette felt. Senere var der flere som slog sig pa denne fangst. Sammen med rækene fik man ogsa endel uer. Vor opgave var a undersøke bunnfaunan dels ved traling, dels ved a sikre sig ventrikkelinnholdet i de fangede fisk. Det var særlig flyndreartene man la an pa. Der blev likeledes foretatt en hel del bunnundersøkelser i farvannet mellem Hitra og Smøla. I begynnelsen av oktober foretok vi en ekskursjon til Borgenfjord og Beitstadfjord for a samle oplysninger om flyndrene, og da især guldflyndren,

som er av den største interesse av hensyn til utklekningsvirksomheten ved den biologiske stasjon.

Diverse. Fisker Isak Olsen Lausnes drog $^{30}/_{3}$ 1924 under linefiske utenfor Villa i Flatanger op en særdeles vakker sjøfjer, *Pennatula grandis* Ehrenberg. Vedkommende skrev at gjenstanden hadde liv da den kom op av sjøen, ti den beveget bladene. Totallengde 61,5 cm.

En «sjøpinnsvinkonge», *Cidaris cidaris* Lin., blev tatt ved Sklinna i juni 1924 av en kveitefisker fra Flatanger. En gutt bragte dyret til sin lærer, Samuel Fuglaar, som sendte det som gave til vor samling.

Under gravning av en brønn i begynnelsen av september 1924, $1^1/_2$ km. fra Hoplaelven i Åsen, antagelig 20—25 m. o. h., fantes en hel del skaller av knivskjell, *Solen ensis* Lin. Gave fra kjøpmann Anton Naavik. Ved utgravning av byggetomten for Moholt transformatorstasjon på Strinda i juli 1924 avdekkedes leir med en mengde bruddstykker av meget tynde muslingskaller. Et par prøver av dette leir blev av arkitekt Theodor Brekke sendt til den zoologiske avdeling med den oplysning at prøvene var tatt i en høide av ca. 120 m. over normal vannstand. Skjellbruddstykkene viste sig å være rester av en arktisk musling, *Pecten grønlandicus* Sow., hvilket viser at leiret er avsatt i et koldt hav.

Den $^{2}/_{5}$ 1924 fangedes i laksenot ved Brekstad, Ørland, en blekssprut som skjenkedes til museet av ekspeditør Hovde. Den viste sig å være en han av *Loligo forbesi* Steenstr.

Av zoologisk materiale som har været utlånt kann nevnes en liten samling sjøpung (Ascidier) som dr. fru A. Ärnbäbk Christie-Linde ved Riksmuseum i Stockholm har hatt til sammenligning. Dr. Nils Odhner ved nevnte Riksmuseum har hatt en kolleksjon av snegler (*Nudibranchia*) til bearbeidelse og vil senere levere en redegjørelse i Selskapets skrifter.

Selv har jeg hatt til gjennemsyn en samling bryozoer fra Island ifølge opfordring fra hr. Bjarni Sæmundsson ved museet i Reykjavik. Fortegnelse over de funne arter er levert i V. S. S. 1924, Nr. 2.

Pattedyrsamlingen. Til denne avdeling er det i det forløpne år innkommet 2 *snemus* (*Mustela nivalis* LIN.). Den ene var i overgangsdrakt ennu så sent som 29/5 1924, fanget på Moholt i Strinda (gave fra musikfurer O. ANDERSSEN). Den annen var i full sommerdrakt, fanget bare et par dager senere, nemlig 1/6 1924, denne sisste blev tatt av katten på gården Fjermstad (gave fra hr. ARNE FJERMSTAD). Til tross for at vinteren var mild og med lite sne har altså den ene av snemusene beholdt sin vinterdrakt usedvanlig lenge.

Fra Vingvagen hvalfangerstasjon har vi fått et ganske lite foster av *finnhval* (*Balænoptera physalus* LIN.). Fosteret var tatt ut av en 69 fot lang hval, skutt i midten av mars 1924. Det hadde en lengde av 21 1/2 cm. og var således litet og nyanlagt (gave fra direktør FALKENBERG, Oslo).

Fra hr. ASBJØNN VÅGAN blev der sendt inn en rund klump funnet utenfor fjøset. Det var en harball av *ku* — dannet ved at kuen slikker i sig hår som i dyrets mave klistrer sig ihop, og blir eltet til større eller mindre kuler.

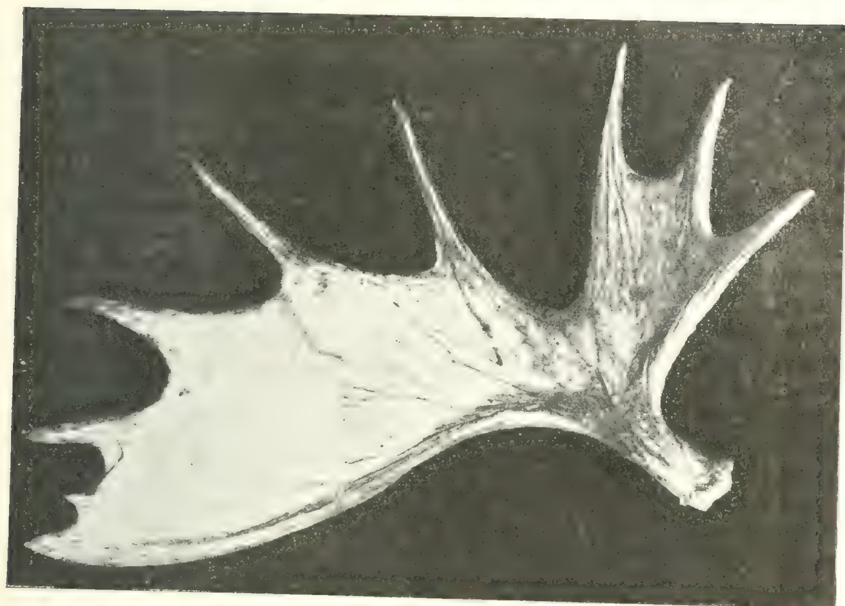
Gjennem stadsdyrlæge LAUKVIK har vi fra Trondhjems slaktehus mottatt som gave skaller av *ku* og *kvige* samt *geit*. Disse er preparert og innlemmet i skjelettsamlingen. Med tiden vil denne samling forhåpentlig kunne kompletteres også med andre husdyrkranier for å kunne tjene som sammenligningsmateriale, noget som der av og til blir spørsmål efter. Vi fikk f. eks. sendt inn til undersøkelse en kjeve som antokes å være av en ulovlig skutt elg, men som viste sig å ha tilhørt en kvige.

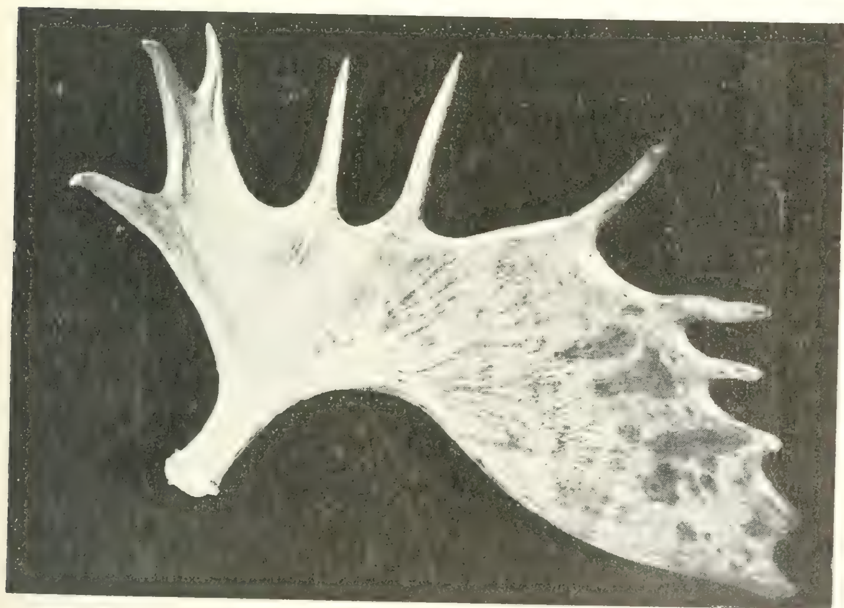
Fra hr. ROBERT FOSS, Horg, blev der innsendt endel tenner funnet i en myr på gården Horg. Tennene viste sig å være av en hest. De behøver imidlertid ikke være synderlig gamle.

På en auksjon er innkjøpt 3 skaller av *hjort* (*Cervus elaphus* LIN.) skutt på Hittra. De to av hornkronene, en 4- og en 6-ender er uforholdsmessig små, mens den 3de, en 5-ender er kraftig utviklet. Av kroner av hjort fra Hittra har vi nu en ganske bra samling. Hittra-hjorten har for det meste nokså små kroner og er derfor på en måte en særmerket hjortestamme.

Til samlingen av *elghorn* (*Alces alces* LIN.) har vi fra preparant MOGARD som gave mottatt et par usedvanlig store horn, funnet i Moslett-marken i Selbu 1924. De har efter all sannsynlighet tilhørt en gammel, stor elg — «storoksen» kalt — som hadde tilhold der, men som døde vinteren 1923—24. Hornene var felt og lå knapt hundre meter fra hverandre. Det høire horn har 11, det venstre 9 spisser, tilsammen altså 20, et tall som i det hele tatt må betegnes som sjelden stort.

Professor COLLETT omtaler i «Norges Pattedyr» endel store elghorn fra Trøndelag, hvorav de fleste skriver sig fra Namdalen

Horn av elg, „storoksen“ i Selbu

og Gauldalen. Enkelte av de felte horn har hatt optil 17 a 18 spisser; men i et sa stort antall spisser er gjerne flere nærmest bare missdannelser eller ganske ubetydelige utvekster. Det største av de elghorn som COLLETT omtaler, og som han betegner som muligens det største i Skandinavien, er et venstrehorn, funnet ved Salsvatnet i Namdalen 1885. Det hadde 16 spisser.

De 2 her nevnte horn av storoksen i Selbu er bare fa cm. mindre i utstrekning, men derimot ikke på langt nær sa massive som Salsvatnhornet. De ma dog betegnes som noget av det største en kan finne blandt våre skogers hornkroner.

Til sammenligning opføres her endel mål av Salsvatnhornet og Selbuhornene:

	Salsvatn-hornet (efter COLLETT)	Storoksen fra Selbu	
		Høire horn	Venstre horn
Største lengde mellem spissene...	79¼ cm.	77 cm.	75 cm
— — av fjelen (u. spisser)	68½ »	66 »	65 »
— bredde fra rosenkransen av	65 »	56 »	61 »
— — av fjelen	31½ »	24½ »	21½ »
Lengde av største spiss	ca. 19 »	20 »	18½ »
Stangens diameter................	6 »	5 »	4¾ »
Hornets vekt.....................	5,75 kg.	3,94 kg.	3 94 kg.

Fra Malvik blev der sendt inn endel benrester funnet av hr. KRISTIAN GRAV, Aunet. Fundet blev gjort i et leirtak like syd for gardens hus. Benrestene blev fra først av antatt å være menneskeben, hvorefter det blev anmeldt til stedets lensmann. Senere foretok oldsaksamlingens bestyrer, konservator PETERSEN, en nærmere undersøkelse av finnestedet. Benene blev derefter oversendt den zoologiske avdeling.

Skjelettrestene — kraniet mangler — lå i blåleir med skjell ca. 2,20 m. under jordens overflate under et tykt lag av grus og sandleir. I blåleiret fantes skaller av følgende sjødyr, nemlig av muslinger: *Mya truncata* («Griseskjell»), *Saxicava pholadis, Macoma calcaria,* en snegl, *Buccinum undatum* («buhund») samt en rur *Balanus balanus.*

Finnestedet, Aunet, ligger meget høit — ca. 120 m. o. h. Fundet er derfor av adskillig interesse og benrestene representerer et tillegg til vor kvartærzoologi. De tilhører en stor *sel* — efter knoklenes størrelse et dyr mellem 2 og 3 m.s lengde — og sannsynligvis er det ben av *havert* (*Halichoerus grypus* FABR. «Grasel»). Endelig artsbestemt vil de først bli senere nar det forhapentlig lykkes a få supplert vort sammenligningsmateriale med skjelett av denne selart.

Gråselen eller haverten har nu for tiden sine sydligste yngleplasser ute ved Froan og Halten. Denne store og eiendommelige sel er sterkt på retur og fins ved var kyst meget sporadisk med kun få årvisse holdeplasser utenfor Helgeland samt muligens i Tromsø yttre skjærgård og i nærheten av Nordkapp. Den er imidlertid sa sterkt reducert at det kan bli tale om å la den fredes.

De andre store selarter er ennu sjeldnere. Av *blåsel* (*Erignathus barbatus* ERXL. «storkobbe») gjestes vor kyst kun rent leilighetsvis. Således er der i de siste 10 år skutt 2 ekspl. (yngre individer) i Skilbotn ved Brønnøy hvor de hadde fulgt efter en sildestim samt 1 ved Grimsøy i Vega (meddelt av kobbejegeren JOHAN TORGNESVIK, Brønnøy).

Av *Klappmyss* (*Cystophora cristata* ERXL.) er der neppe iakttatt noget eksemplar siden det som i 1908 blev skutt ved Hittra.

Av *Hvalross* (*Odobænus rosmarus* LIN.) blev der 26/1 1904 skutt et ekspl. i Bindalen (nu i Videnskapsselskapets samling). Av denne art blev der i 1904 eller 1905 også iakttatt et individ pa Steinsøy i Smøla. Dyret blev patruffet pa land hvor det la i utmarken sammen med kreaturene; da der kom folk til, blev det skremt og svømte over Ramsøyfjorden; det blev senere funnet i en bergkløft hvor det hadde rent sig fast og var blitt hengende efter tennene; det er sannsynligvis den siste hvalross som er iakttatt ved våre kyster (meddelt av skipper SANDVIK, Lesund).

E v e r t e b r a t s a m l i n g e n. Denne avdelings tilvekst skjer vesentlig ved det materiale som blir samlet under ekskursjonene med «Gunnerus». Som tidligere legger vi an på å samle et rikelig materiale av de dyregrupper vi selv arbeider med som da bl. a. tar sikte på å utrede de enkelte dyreformers utbredelse dels i fjorden, dels i øigaren.

Blandt materialet kan nevnes endel sjeldnere former som er karakteristiske for skjærgardsfaunaen, sasom en begermanet, *Halyclystus octoradiatus*, endel decapoder, f. eks. langfotkrabben *Inachus dorsettensis* o. fl., av pigghuder den lille smale sjøpølsen *Cucumaria elongata* og en liten sjøpinnsvinform *Echinus acutus* var. *norvegicus*,, en hel del mollusker, såsom bustsneglen, *Chiton fascicularis*, og de sjeldnere muslinger *Arca tetragona*, *Trivia arctica* o. fl. — disse arter nevnt ifleng.

Samtidig samler jeg også materiale til studiet av strandens dyresamfund. Vistnok er dyrelivet i fjæren noget ensartet, men det byr allikevel på endel interesse, især når man sammenligner dyrelivet ute ved havskjærene med fjordenes Her kan således nevnes en ganske stor koloni av et brakvannsmosdyr, *Electra fossaria* HINCKS, ca. 1 1/2 dm. bred, funnet inne i Beit-

stadfjorden. Likeledes en meget sjelden hydroide, *Rhizogeton nudus*, beskrevet av dr. BROCH fra Spitsbergen. Jeg har tidligere kun funnet den ved Bjarkøy i Vågsfjorden. Siste sommer fantes den på tang og stein både ved Veiholmen ytterst på Smøla og ved Aure inne i øifjorden.

I det innsamlede materiale, såvel av årets fangst som i eldre materiale har jeg funnet etpar nye ciliater (infusjonsdyr); de vil senere bli beskrevet i Selskapets skrifter.

Av gaver til denne avdeling skal nevnes: En leddorm, *Nereis pelagica* fra Spitsbergen (gave fra stiger OLE HOLTEN). Ennvidere prøve av lungeorm fra ku, *Strongylus filaria* (fra stadsdyrlæge LAUKVIK). En bokstavhummer, *Nephrops norvegicus* fisket ute ved Kvænvær $^{20}/_{9}$ 1924. (Gave fra L. O. HEGSTAD). Endelig en stor nattsommerfugl, dødningehodet, *Acherontia atropos* (gave fra OLA KJOSEN, Leir st.).

Ennvidere kan nevnes at endel materiale har været utlånt i studieøiemed. Således endel echinodermer til museumsinspektør dr. TH. MORTENSEN, Kjøbenhavn, samt etpar misdannelser blandt pigghuder (sjøpinnsvin) til prof. KOEHLER, Lyon. Dette materiale er levert tilbake.

Som i forrige berettning nevnt har samlingene av cirripedier vært utlånt til docent, dr. HJ. BROCH, Oslo. Dette materiale er returnert, bestemt og bearbeidet. Samtidig har doktoren skjenket oss en typesamling av overordentlig stor verdi, idet de forskjellige arter er preparert så at det med lethet kan benyttes til sammenligningsmateriale, hvilket bl. a. vil ha sin store betydning ved bestemmelse av subfossilt materiale.

Biblioteket.

(Bibliotekar: Dr. Joh. D. Landmark).

Boksamlingen er i 1924 forøket med 2631 bind. Tilveksten er fordelt som nedenstående tabell viser. I siste rubrikk er samtidig utlånet angitt:

	Tilvekst			Utlån
	Ved kjøp	Ved gave el. bytte	Tilsammen	
	Bind	Bind	Bind	Bind
Skrifter av naturvidensk. innhold	1507	263	1770	400
Skrifter av historisk innhold	89	219	308	1350
Skrifter av blandet innhold	4	323	327	90
Skrifter i andre fag	7	219	226	230
Sum	1607	1024	2631	2070
Karter	0	25	25	0
Prospekter og portretter	0	9	9	0
Manuskripter	0	58	58	29
Musikalier......................	0	75	75	0

Til Universitetsbiblioteket har været utlant 8 bind og 25 manuskripter; til Riksarkivet 16 bind og 1 manuskript; til Statsarkivet i Oslo 1 manuskript; til Høifjellskommisjonen 1 manuskript; til Det kgl. Bibliotek i Kjøbenhavn 6 bind og 1 manuskript.

Fra Universitetsbiblioteket har været hitlånt 10 bind, og av Studentersamfundets arkiv 17 nr. Fra Bergens Museums bibliotek 1 manuskript; fra Det danske Rigsarkiv 4 manuskripter; fra Uppsala Universitetets bibliotek 1 bind.

Ved årets utgang har biblioteket mottatt 55 tidsskrifter i betalt abonnement, nemlig 28 historisk-arkeologiske, 15 naturvidenskabelige, 7 biblioteksskrifter, 4 av blandet innhold og 1 i andre fag.

Av løpende subskripsjonsverker er mottatt 16. Derav er 10 historisk-arkeologiske, 4 naturvidenskabelige og 2 av blandet innhold.

Som assistent ved biblioteket har fungert hr. student Ingolv Hunnes.

I årets løp er der optatt katalog over doktor Hagens bryologiske boksamling, som utgjør ialt 1476 nr. Denne samling er foreløbig opstillet for sig i værelset innenfor Hammers rum. Som følge av de senere års tilvekst får bibliotekets alfabetiske kortkatalog ikke lenger tilstrekkelig plass i ekspedisjonsrummet, og en nyanskaffet halvpart av katalogeskene har derfor måttet opstilles i en reol i bokmagasinet.

Gjennemgåelse og delvis nyordning til omkatalogisering av manuskriptsamlingen er påbegynt, likesom der er utarbeidet en alfabetisk kortkatalog over hele samlingen, såvel over selskapets oprinnelige manuskriter som over Hammers og Boecks, ialt 1882 nr. Dette register omfatter både personer, stedsnavn, og de sakbetegnelser som omhandles i manuskripttitlene. Et par manuskripter er forsynet med en gjengivelse i maskinskrevet avskrift.

Boksamlingens kirkehistoriske og juridiske avdelinger er omordnet, hvad der særlig var påkrevet med hensyn til tidsskriftenes og lovsamlingenes opstilling. I den historiske boksamling har avdelingene for Island, Færøene og Grønnland måttet anbringes på galleriet. Finnland og Tsjekoslovakiet er utskilt som egne stater med selvstendig avdeling og signatur, Finnland «Lo» og Tsjekoslovakiet «Lw». Den tidligere avdeling for Schleswig-Holstein er ophevet og således fordelt, at skrifter om hertugdømmet Schleswig — som helhet — er opstillet under Danmark, hvis sproget eller tendensen er dansk, og under Tyskland, hvis sproget eller tendensen er tysk.

Det tidligere arkiv- og lagerrum på loftet over leseværelset er opryddet. Arkivet er overført til det brandfri hvelv, så rummet i sin helhet kan utnyttes alene til lageret av selskapets skrifter, som legges ordnet kronologisk efter utgivelsesåret.

Fra den svenske opdagelsesreisende dr. Sven Hedin har biblioteket mottatt en særlig verdifull gave, nemlig hans berømte arbeider over indre Asias geografi, det store verk *Southern Tibet*, Vol. 1–9 med tilhørende plancher og atlas, samt hans bok om *Ostpersien* og dessuten bearbeidelsen av hans *kinesiske håndskriftfund*, utgitt av den tyske sprogforsker August Conrady.

Biblioteket har også dette år mottatt Revue des deux Mondes fra justitiarius Beichmann. Hr. disponent Idar Melandsø har gitt biblioteket en samling bøker hovedsakelig av historisk innhold; redaksjonssekretær S. Udbye en samling musikalier og musikkteoretiske skrifter. Hr. Oddvar Grønlie har velvillig ydet biblioteket den tjeneste å avskrive Neumanns «Antikvariske lystvandringer i Trøndelagen», mskr. nr. 5 b i Bergens Museums handskriftsamling. Denne avskrift utgjør hos oss mskr. nr. 219 oktav. Ved

testamentarisk bestemmelse av musikklærer Johannes Sandberg mottok biblioteket til manuskriptsamlingen en rekke breve, sendt ham fra bekjente musikere i inn- og utland, dessuten en samling bøker, særlig av musikteoretisk innhold. Ved velvilje av firmaet Waldemar Janssen kom biblioteket i besiddelse av en ganske interessant samling eldre noteskrifter, hvorav de fleste oprinnelig har tilhørt den bekjente Johan Daniel Berlin (1711—1787), organist og oberbrandmester m. m. Heriblandt finnes nogen av ham selv komponerte symfonier, samt minst 50 orkesterstykker. Til samlingen hører også en del yngre musikkstykker, som har tilhørt dels stadsmusikant Andreas Berg (1788—1844), dels kapellmester F. Arnstadt. Meget tyder på at de nevnte ting stadig har været holdt samlet. Disse musikksamlinger er gjennemgått av fhv. assistent Victor Ronander, som fremdeles fortsetter sine bokhistoriske undersøkelser for biblioteket.

Utlånet og lesesværelset har i det forløpne år været åpent for publikum alle hverdager kl. 10—½3 og 5—½8 undtagen lørdag eftermiddag. I juli—august holdtes åpent om formiddagen kl. 10—½3. I begynnelsen av august var biblioteket helt lukket en uke for årsrengjøring.

Bibliotekaren hadde i oktober måned tre ukers permisjon til et studieophold i Oslo ved Instituttet for sammenlignende kulturforskning. Herunder gjennemgikk han Universitetsbibliotekets samling av eldre utenlandske dubletter, som dog viste sig vesentlig å bestå av bøker, som Videnskapsselskapet også eier. Imidlertid fikk man ved velvillig bistand av overbibliotekaren og Universitetsbibliotekets øvrige tjenestemenn senere hitsendt den samling av dubletter som ved gjennemgåelsen var blitt utvalgt for biblioteket her i Trondhjem.

Bibliotekets bytteforbindelser utgjør ialt 362, herav 2 nye i 1924: The New York Public Library, New York, og Askov Højskoles Bibliotek, Askov, Danmark.

Gaver til biblioteket.

er mottatt fra følgende institusjoner: Carlsberglaboratoriets Bestyrelse, Kbh.; Carnegie Endowment for International Peace, Washington; E. C. Dahls Stiftelse; Eksamenskommisjonen for den høiere lærerprøve; Finansdepartementet; Fiskeridirektøren i Bergen; Fiskeridirektøren i Kbh.; Foreningen til fremme av fiskeriet i Oslofjorden; Foreningen til dyrenes beskyttelse i Trhj.; Fylkesmannen i Nordtrøndelag; Fylkesmannen i Sørtrøndelag; Fellesorganisasjonen Folkets Hus; Generalstabens litografiske anstalt, Sth.; Historielaget for Orkdølafylket; Inntrøndelagens skogselskap; Inspektøren for ferskvannsfiskeriene; Kirkedepartementet; Københavns Kommunebestyrelse; Kommissionen for Havundersøgelser, Kbh.; Kgl. statistiska centralbyrån, Sth.; Komiteen for Kap York Stationen Thule, Kbh.; Kysthospitalet ved Fredriksvern; Landbruksdepartementet; Landbruksdirektøren; Landsforeningen for naturfredning i Norge; Medicinaldirektøren; Medicinske selskap, Oslo; Meteorologiska centralanstalten i Sth.; Namdalens skogselskap; Den Nordenfjeldske Kreditbank; Nordenfjeldske kunstindustrimuseum; Nordtrøndelag historielag; Nordtrøndelag landbruksselskap; Nordtrøndelag skogselskap; Den norske lægeforening; Norske melkeprodusenters landsforening; Norske nationalforening mot tuberkulosen; Privatbanken i Trhj.; Retsmedicinske kommisjon; Riksforsikringsanstalten; Romsdals sogelag; Skogdirektøren; Selskapet Ny Jord, Oslo; Socialdepartementet; Statens landbrukskjemiske kontrollstasjon, Oslo; Stortingets kontor; Sørtrøndelag landbruksskole, Skjetlein; Trhj.s arbeiderforening; Trhj.s borgerlige realskole; Trhj.s elektrisitetsverk; Trhj.s fagskole for håndverk og industri; Trhj.s fiskeriselskap; Trhj.s folkeregister og statistiske kontor; Trhj.s kristelige forening for unge menn; Trhj.s magistrat; Trhj.s maskinistskole; Trhj.s sjømannsforening; Trhj.s sjømannsskole; Trhj.s skoleinspektør; Trhj.s sparebank; Trhj.s sporvei; Trhj.s sykehus; Trhj.s tekniske aftenskole; Trhj.s tekniske mellemskole; Trhj.s turistforening; Trønderlaget; Trøndernes arbeidersamfund; Undervisningsministeriet i Kbh.; Universitetets oldsaksamling; Universitetsbiblioteket; Utenriksdepartementet; Vasdragsdirektøren; Vinterlandbruksskolen, Oslo. — Fra følgende aviser og tidsskrifter: Arbeider-Avisen, Arbeidets Ret, Dagsposten, Dovre, Fjeldljom, Fosens Blad, Frostingen, Helgelands

Blad, Hyrden, Høgskulebladet, Indtrøndelagen, Lofotposten, Lokomotivmandstidende, The Nation New York, Nasjonalbladet, Navigatøren, Nidaros, Nord-Trøndelag, Nordisk Trykkeritidende, Nordre Trondhjems Amtstidende, Norges Utenrikshandel, Norsk Kunngjørelsestidende, Norsk Lovtidende, Norsk Magazin for Lægevidenskaben «Nu», Ny Tid, Ofotens Tidende, Orkladalens Arbeiderblad, St. Olaf, Sociale Meddelelser, Statistisk Maanedsskrift, Stjørdalens Blad, Stjørdalingen, Sør-Trøndelag, Tegn og Tale, Tidsskrift for den Norske Lægeforening, Thinglæsningstidende for Trondhjem, Trondhjems Adresseavis, Trondhjems Domkirkes Menighetsblad, Trøndelag Social-Demokrat, Trøndersk Musikblad, Under Dusken. — Fra følgende private: H. Aschehoug & Co., Oslo; Justitiarius Beichmann, Trhj.; Dr. med. Lyder Borthens arvinger, Trhj.; Docent dr. Hjalmar Broch, Oslo; Lektor Joh. E. Brodahl, Trhj.; Doktor H. Bryn, Trhj.; Prof. dr. A. W. Brøgger, Oslo; Dr. Hj. Christensen, Førde; Fullmektig Amandus Christiansen, Trhj.; Bibliotekar H. Ehrencron-Müller, Kbh.; Pastor A. Fjellbu, Trhj.; Mr. R. L. Fremners arvinger, Glasgow; Oddvar Grønlie, Trhj.; Stipendiat Idar Handagard, Porsgrund; Professor Torleiv Hannås, Bergen; Forstander Hall, Trhj.; Overlæge Alexander Holst, Trhj.; Prof. Dr. Olaf Holtedahl, Oslo; Mr. Georg I. Hom, Urbana, U. S. A.; Lektor E. Jørgensen, Bergen; Grosserer Birger Kvenild, Trhj.; Overretssakfører Asbj. Lindboe, Trhj.; Prof. Dr. H. Logeman, Gent; Lektor Wilh. Lund, Trhj.; Hospitalsprest N. Magelsen, Trhj.; Historikeren Henr. Mathiesen, Ranheim; Disponent Idar Melandsø, Trhj.; Prof. dr. G. Mittag-Leffler, Sth.; Bibliotekar dr. Lauritz Nielsen, Kbh.; Konservator O. Nordgård, Trhj.; Konservator Th. Petersen, Trhj.; Konservator dr. H. Printz, Trhj.; Rektor J. K. Qvigstad, Tromsø; Bokholder O. Reimers, Trhj.; Hans Reynolds, Porsgrund; Statsadvokat Richter, Trhj.; Ingeniør Helge Sandberg; Dr. O. M. Sandvik, Oslo; Posteksneditør Olaus Schmidt, Trhj.; Prof. dr. S. Schmidt-Nielsen, Trhj.; Fiskeriintendant L. Schmidtnielsen, Trhj.; Advokat Arthur Skjelderup, Oslo; Universitetsstipendiat Alf Sommerfelt, Oslo; Distriktslæge E. Støren, Meldal; Direktør Carl Schulz, Trhj.; Redaksjonssekretær S. Udbye, Trhj.; Direktør Dr. Fr. B. Wallem, Trhj.; Musiker Carlo Wigum, Trhj.

Fra følgende institusjoner er bøker mottatt ved bytte:

Aas.
Norges Landbrukshøiskole.
Adelaide.
Royal Society of South Australia.
Amsterdam.
Koninklijke Akademie van Wetenschappen.
Basel.
Naturforschende Gesellschaft.
Bergen.
Bergens Museum.
Selskapet for de norske Fiskeriers Fremme.
Bergens offentlige Bibliotek.
Berlin.
Deutscher Seefischerei-Verein.
Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie u. Urgeschichte.
Gesellschaft für Erdkunde.
Preuss. Akademie der Wissenschaften.
Preuss. meteorologisches Institut.
Zoologisches Museum.
Bern.
Historisches Museum.
Bordeaux.
Société Linnéenne de Bordeaux.
Boston.
American Academy of Art and Science.
The Boston Society of Natural History.
Breslau.
Schlesischer Altertumsverein.
Bruxelles.
Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux Arts de Belgique.
Société Royale de Botanique de Belgique.
Société Royale Zoologique et Malacologique de Belgique.
Brünn.
Faculté des Sciences de l'Université Massaryk.

Budapest.
Magyar Botanikai Lapok.
Ungarisches Nationalmuseum.
Ungarisches Ornithologisches Institut.
Buenos Aires.
Museo Nacional de Historia Natural.
Calcutta.
Indian Museum, Natural History Section.
Cambridge.
Cambridge Antiquarian Society.
Cambridge (Mass.).
Peabody Museum of Archaeology and Ethnology, Harvard University.
Cape of Good Hope.
Royal Observatory.
Chicago.
Academy of Science.
Cincinnati, Ohio.
Cincinnati Museum Association.
Colombo, Ceylon.
Colombo Museum.
Cordoba, Argentina.
Academia Nacional de ciencias.
Cullercoats, Northumberland.
Dove Marine Laboratory.
Danzig.
Naturforschende Gesellschaft.
Dijon.
Académie des Sciences.
Drammen.
Drammens Museumsforening.
Dublin.
Royal Irish Academy.
Royal Dublin Society.
Royal Society of Antiquaries of Ireland.
Edinburgh.
Royal Society of Edinburgh.
Society of Antiquaries of Scotland.
Frankfort, Kentucky.
Kentucky Geological Survey.
Frankfurt a. M.
Senckenbergische naturforschende Gesellschaft.
Gefle.
Gestriklands kulturhistoriska förening.

Geneva.
League of Nations.
Giessen.
Oberhessische Gesellschaft für Natur- und Heilkunde.
Greenwich.
Royal Observatory.
Grenoble.
Académie Delphinale.
Grubberholm, Vallo.
Nordiske Jordbrugsforskeres Forening.
Göteborg.
Göteborgs Museum.
Göteborgs kungl. Vetenskaps- og Vitterhetssamhälle.
Göteborg botaniska Trädgård.
Gøttingen.
Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen.
Halifax, Nova Scotia.
Nova Scotian Institute of Science.
Harlem.
Fondation de P. Teyler van der Hulst.
Société Hollandaise des Sciences à Harlem.
Heidelberg.
Gesellschaft der Freunde der Universität.
Helsingfors.
Finska Fornminnesföreningen.
Finska Forstsamfundet.
Finska Historiska Samfundet.
Finska Vetenskapssocieteten.
Fiskeriföreningen i Finland.
Geografiska Sällskapet.
Geologiska Kommissionen i Finland.
Havforskningsinstitutet.
Societas pro fauna et flora Fennica.
Société Finno-Ougrienne.
Universitetet.
Hobart.
The Royal Society of Tasmania.
Indianopolis.
Indiana Academy of Science.
Jönköping.
Norra Smålands Fornminnesförening.
Kiel.
Kommission zur wissenschaftlichen Untersuchung der Meere in Kiel und der Biologischen Anstalt auf Helgoland.

Kjøbenhavn.
Commissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland.
Conseil permanent international pour l'exploration de la mer.
Kommissionen for Havundersøgelser.
Det kgl. danske geografiske Selskab.
Det kgl. danske Videnskabers Selskab.
Det kgl. nordiske Oldskriftselskab.
Den danske biologiske Station.
Den naturhistoriske Forening.
Universitetets zoologiske Museum.
Universitets Biblioteket.
Königsberg.
Altertumsgesellschaft Prussia.
Physikalisch-oekonomische Gesellschaft.
La Plata.
Dirección General de Estadistica.
Lawrence, Kansas.
The University of Kansas.
Leipzig.
Sächsische Akademie der Wissenschaften.
Liverpool.
The University of Liverpool. Institute of Library.
London.
Linnean Society.
The Royal Anthropological Institute of Great Britain and Ireland.
Royal Society.
Society of Antiquaries of London.
Lund.
Redaktionen af Botaniska Notiser.
Universitetet.
Manchester.
The Manchester Museum.
Literary and Philosophical Society.
Manila.
Department of the Interior. Bureau of Science.
Massachusetts.
Tufts College.
Melbourne.
The Royal Society of Victoria.
Mexico.
Instituto geologico de Mexico.
München.
Bayerische Akademie der Wissenschaften.

Die Ornithologische Gesellschaft in Bayern.

New Haven.

Yale University.

Connecticut Academy of Arts and Sciences.

New York.

Botanical Garden.

Torrey Botanical Club.

The American Geographical Society of New York.

The New York Public Library.

Nürnberg.

Naturhistorische Gesellschaft.

Oslo (Kristiania).

Deichmanske Bibliotek.

Foreningen for norsk Folkemuseum.

Den geofysiske Kommisjon.

Oslo Kunstindustrimuseum.

Mineralogisk-geol. Museum.

Norges geografiske Opmåling.

Norges geologiske Undersøkelse.

Det norske meteorologiske Institut.

Det norske Myrselskap.

Det norske Nobelinstitut.

Redaksjonen av «Syn og Segn».

Riksarkivet.

Det kgl. Selskab for Norges Vel.

Det statistiske centralbyrå.

Det zoologiske Museum.

Universitetsbiblioteket.

Videnskapsselskapet.

Ottawa.

Department of the Naval Service.

Department of Mines.

The Royal Society of Canada.

Paris.

Musée National d'Histoire Naturelle.

Musée Guimet.

Société Zoologique.

Société d'Anthropologie de Paris.

Philadelphia, Pa.

Academy of Natural Sciences.

American Philosophical Society.

Pisa.

Sociéta Toscana di scienza naturali.

Pittsburg.

The Carnegie Museum.

Plymouth.
Marine Biological Association.
Posen.
Historische Gesellschaft für Posen.
Poznanskie Towarystwo (Gesellschaft der Freunde der Wissenschaften).
Prag.
Ceské Akademie.
Riga.
Naturforscherverein.
Gesellschaft für Geschichte und Altertumskunde.
Rom.
Reale Accademia nazionale dei Lincei.
San Francisco.
California Academy of Sciences.
St. Andrews.
The Biological Board of Canada.
St. Louis, Mo.
Academy of Sciences.
Missouri Botanical Garden.
St. Paul, Minn.
Agricultural Station.
Seattle.
Puget Sound Biological Station.
Stavanger.
Norsk-britisk Forening.
Stockholm.
Entomologiska Föreningen.
Geologiska Föreningen.
Kungl. Sjökartverket.
Kungl. Svenska Vetenskapsakademien.
Kungl. Vitterhets-, Historie- och Antikvitetsakademien.
Nordiska Museet.
Statens meteorologisk-hydrografiska Anstalt.
Statens Skogförsöksanstalt.
Stockholms Högskola.
Svenska botaniska Föreningen.
Svenska Fornminnesföreningen.
Svenska Sällskapet för Anthropologi och Geografi.
Sveriges geologiska Undersökning.
Strängnäs.
Södermanlands Fornminnesförening.
Sydney.
The Linnean Society of New South Wales.

Tartu (Dorpat).
Universitas Dorpatensis.
Tokyo.
Imperial Agricultural Experiment Station.
The Tokyo Botanical Society. Imp. University.
Toronto.
The Canadian Institute.
University.
Tromso.
Tromso Museum.
Tübingen.
Württembergische Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften.
Uppsala.
Svenska Jägareförbundet.
Universitetet.
Upplands Fornminnesförening.
Urbana, Illinois.
University of Illinois.
Warschau.
Musée polonais d'Histoire Naturelle.
Société des Sciences.
Washington.
Department of Agriculture.
Department of Commerce.
Library of Congress.
National Academy of Sciences.
Smithsonian Institution, Bureau of Ethnology.
U. S. Geological Survey.
U. S. Coast and Geodetic Survey.
U. S. National Museum.
U. S. Naval Observatory.
Wien.
Zoologisch-botanische Gesellschaft.
Naturhistorisches Museum.
Zentralanstalt für Meteorologie und Erdmagnetismus.
Zürich.
Die Antiquarische Gesellschaft.
Gesellschaft für Urgeschichte.
Naturforschende Gesellschaft.
Zentralbibliothek.
Abo.
Abo Akademi.

Medlemmer ved utgangen av 1924

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum).

Æresmedlem:

Lysholm, Bjarne, dr. philos., læge (medlem fra 1894), utnevnt til æresmedlem 13. februar 1917.

Livsvarige medlemmer utnevnt av Selskapets direksjon:

Nummedal, Anders, lektor ved Kristiansund offentlige høiere almenskole, utn. 11. april 1911.

Saxlund, Hans Olaus, sogneprest, Romedal, Hedemarken, utn. 11. april 1911.

Dahl, Ove, konservator ved Universitetets Botaniske Museum utn. 24. oktober 1911 (medlem fra 1893).

Øyen, Peter Annæus, konservator ved Universitetets Palæontologiske Museum, utn. 24. oktober 1911.

Isachsen, Gunerius Ingvald, major, Asker, utn. 15. februar 1916.

Koren, Kristian, riksarkivar, Oslo, utn. 13. februar 1917 (medlem fra 1892).

Dahl, Knut, dr. philos., professor ved Norges Landbrukshøiskole, Aas, utn. 14. februar 1918 (medlem fra 1898).

Swenander, Gustaf, dr. philos., fiskeriintendent, Lund, utn. 14. februar 1918 (medlem fra 1901).

Hallstrøm, Gustaf, dr. philos., Stockholm (Statens Historiska Musäum), utn. 14. februar 1918.

Berg, Andreas, bankchef, Nordenfjeldske Kreditbank, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1891).

Jenssen, Harald, bryggerieier, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1891).

Klingenberg, Halfdan Fredrik, grosserer, fhv. vicekonsul for Rusland, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1886).

Halse, Dyre, grosserer, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1917).

Lykke, Ivar, grosserer, fhv. vicekonsul for Rusland, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1909).

Heiberg, Axel, konsul, Høvik, utn. 20. december 1918.

Hansen, Laura, frøken, Trondhjem, utn. 20. december 1918.

JENSSEN, ANTON, konsul for det Tyske Rike, Trondhjem, utn. 12. juni 1920 (medlem fra 1877).

BROCH, HJALMAR dr. philos., docent i zoologi ved Universitetet i Oslo, bestyrer av Universitetets biologiske station, Drøbak, utnevnt 12. juni 1920 (medlem fra 1910).

KALDHOL, H., landbrukslærer, Vikebugt, Molde, utn. 6. december 1921.

HUITFELDT-KAAS, HARTVIG, stipendiat, Oslo, utn. 6 december 1921.

SEEM, HANS, fanejunker, Grong, utn. 27. februar 1923.

BEICHMANN, F., justitiarius i overretten, Trondhjem, utn. 6 december 1923 (medlem fra 1899).

JOHANNESSEN, AXEL, dr. med., professor i medicin, Oslo, utnevnt 6. december 1923.

SÆLAND, SEM, professor i fysikk ved Universitetet i Oslo, utnevnt 6 december 1923 (medlem fra 1913).

DEHLI, KRISTIAN J., agent, Genova, utnevnt 10. november 1924.

CASCIOLI, GIUSEPPE, beneficiario e cancelliere della Basilica Vaticana, archivista della reverenda fabrica di San Pietro, regio espettore dei monumenti, Roma, utnevnt 10. november 1924.

Medlemmer bosatt i Trondhjem, optatt før utgangen av 1903.

Alstad, Olaf, arkitekt ....(optatt 1882)
Arentz, Eyvind, tannlæge ....(— 1902)
Arentz, G. O. landbruksingeniør ....(— 1897)
Arnfinsen, Alex., læge ....(— 1900)
Bachke, Arild, konsul for Nederlandene ....(— 1899)
Bachke, Halvard, høiesteretsadvokat ....(— 1890)
Bang, J. S., læge, sanitetskaptein ....(— 1900)
Bauck, Hans, borgermester ....(— 1891)
Bauck, Henrik, overretssakfører ....(— 1899)
Bergersen, Bernhard, fhv. overretsassessor ....(— 1879)
Birkeland, Gunnar, grosserer ....(— 1898)
Brodahl, A., læge ....(— 1902)
Brun, A., bokhandler ....(— 1882)
Bruun, Fritz, pelsvarehandler ....(— 1899)
Bruun, Johan, overretssakfører, bankchef (Trondhjems Realkreditbank) ....(— 1896)
Bryn, Halfdan, læge ....(— 1892)
Bryn, Kristian, bankdirektør (administrerende direktør for Trondhjems Sparebank) ....(— 1899)
Brænne, Bernhard, fabrikkeier, fhv. statsraad ....(— 1899)
Bøckman, Marius, fhv. stadsfysikus ....(— 1877)
Christophersen, Axel, tannlæge ....(— 1902)
Collin-Hansen, Carl, overretssakfører ....(— 1896)

Erichsen, Hans, læge .... (optatt 1896)
Erichsen, Ole, konditor og fabrikkeier .... (— 1898)
Føyn, Anton Christian, skolebestyrer, Trondhjems borgerlige Realskole .... (— 1897)
Garstad, John, driftsbestyrer ved T.hjems Elektricitetsverk (— 1903)
Goltermann, C., grosserer .... (— 1882)
Gundersen, Carl, lektor ved Trondhjems Katedralskole, Videnskapsselskapets sekretær .... (— 1896)
Håkonson-Hansen, M. K., overlærer ved Bispehaugens folkeskole .... (— 1894)
Hansen, Peter, fabrikkeier............................ (— 1900)
Hartmann, Jacob Jonathan Aars, lektor ved Trondhjems Katedralskole .... (— 1897)
Helgerud, Gabriel, kjøbmann .... (— 1899)
Holst, Alexander, overlæge, bestyrer av Tr.hjems sykehus (— 1894)
Hægstad, L. O., kjøbmann .... (— 1899)
Johanssen, Hans J., rektor ved Tr.hjems Katedralskole ..(— 1897)
Juel, Olai, lektor ved Trondhjems Katedralskole ....(— 1897)
Jürgens, H. I., ingeniør ....(— 1895)
Kindt, Olaf, læge .... (— 1879)
Kjeldsberg, Francis, kjøbmann, vicekonsul for Storbritannien og Irland .... (— 1899)
Klingenberg, Ingvar, konsularagent for Frankrike, vicekonsul for Brasilien ....(— 1899)
Knoff, Albr., dispachør .... (— 1882)
von Krogh, Carl Adolf Riis, distriktschef ....(— 1894)
Lindeman, Torvald, dr. philos, professor i teknisk-uorganisk kemi ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1898)
Lyng, Johannes, fhv. skolebestyrer ....(— 1875)
Løcke, Christian Thrond, institutbestyrer (Trondhjems offentlige skole for døve) .... (— 1902)
Løcke, Henrik, byfoged ....(— 1900)
Moe, Jacob, overingeniør ....(— 1898)
Motzfeldt, Arthur, ingeniør ....(— 1896)
Møller, Henrik, ciselør ....(— 1894)
Nissen-Dreier, Hans, oberstløitnant .... (— 1895)
Nissen, Hartvig, major .... (— 1899)
Nordgård, Ole, konservator, bestyrer av Videnskapsselskapets zoologiske samlinger, bestyrer av Trondhjems biologiske stasjon .... (— 1902)
Olsen, Oscar, læge ....(— 1895)
Ottesen, Otto, tannlæge ....(— 1902)
Ouren, Henrik, læge, stadsfysikus ....(— 1900)

Pedersen, Johan Peter, lektor ved Trondhjems Katedralskole ....(optatt 1894)
Petersen, Theodor, konservator, bestyrer av Videnskapsselskapets oldsaksamling ....(— 1901)
Rambech, A., ingeniør ....(— 1901)
Refsaas, Jørgen, statsarkivar ....(— 1902)
Richter, Olaf, statsadvokat ....(— 1903)
Ronander, Victor, kapelmester, assistent ved Videnskapsselskapets bibliotek ....(— 1902)
Schløsser-Møller, K., agent ....(— 1899)
Schmidtnielsen, L., ingeniør ....(— 1891)
Schulerud, Peter Ludvig Andreas, fhv. lektor ved Trondhjems Katedralskole ....(— 1893)
Schulz, Carl. direktør ved Trondhjems Tekniske Mellemskole, bestyrer av Videnskapsselskapets mineralsamling (— 1878)
Schytte, Paul Emil,, kaptein ....(— 1893)
Schøyen, Karl, lektor ved Trondhjems Katedralskole ....(— 1892)
Smedal, Olaf, overretssakfører ....(— 1900)
Solberg, Erik, dr. philos., bestyrer av den kemiske kontrolstation i Trondhjem ....(— 1901)
Sommerfelt, Axel, lektor ved Trondhjems Katedralskole ..(— 1892)
Sæthre, Th., læge ....(— 1899)
Sættem, Olaf, grosserer ....(— 1899)
Thams, Christian Marius, generalkonsul for Belgien......(— 1897)
Thaulow, Christian, grosserer ....(— 1894)
Thaulow, Lauritz, grosserer ....(— 1900)
Thomassen-Overvik, Bernt, skoledirektør i Nidaros bispedømme ....(— 1896)
Vangen, N., cand. theol., lærer ved Trondhjems borgerlige Realskole ....(— 1903)
Widerøe, Emil, læge ....(— 1895)
Widerøe, Johan Sofus, læge, direktør ved Rotvold sinnssykeasyl ....(— 1896)
Widerøe, M. E., baker ....(— 1899)

Utenbys medlemmer optatt før utgangen av 1903.

(De fleste av disse tidligere bosatt i Trondhjem, flyttet fra byen).

Berg, J., assessor, Oslo ....(optatt 1874)
Bomhoff, K., fhv. direktør for Norges Bank, Oslo ....(— 1874)
Bugge, Martin, fhv. overlærer ved Trondhjems Katedralskole, Horten ....(— 1879)
Broch, H. H., læge (bosatt i Danmark) ....(— 1884)
Bryn, Knut, direktør ....(— 1884)

Brøgger, Waldemar, fhv. professor, Oslo ....(optatt 1893)
Berntsen, M., rektor ved Kongsgaards skole, Stavanger..(— 1897)

Drewsen, Viggo, dr. philos. (bosatt i Amerika) ....(— 1884)
Dietrichson, Olaf, generalmajor, Kristianssand ....(— 1891)
Dedichen, Henrik, overlæge, Østre Aker ....(— 1895)
Dahll, Peter, konsul, Molde ....(— 1896)
Drolsum, A., fhv. universitetsbibliotekar, Oslo ....(— 1897)
Dahl, Alf, prest, Bergen ....(— 1903)

Eriksen, A. Holbæk, grosserer, Oslo ....(— 1891)
Eriksen, Anton, politimester, Bergen ....(— 1898)
Evensen, H. E., læge, direktør for Gaustad sinnssykeasyl (— 1902)

Fleischer, Hans, lektor ved Frogner kommunale
høiere almenskole, Oslo ....(— 1892)

Hiortdal, Th., professor, Oslo ....(— 1888)
Hjort, Johan, dr. philos., professor, Oslo ....(— 1901)

Isaachsen, D., justerdirektør, Oslo ....(— 1892)

Jenssen, Kristian, fhv. statsadvokat, Oslo ....(— 1896)
Jenssen, Nikolai, fhv. banksekretær, Oslo ....(— 1896)

Knudtzon, H. P. K., fhv. sorenskriver, auktionsforvalter,
Oslo ....(— 1894)
Krefting, Peter, fhv. major i ingeniorvabenet, Oslo ......(— 1896)

Larsen, Amund, dr. philos., Oslo ....(— 1880)
Lorck, Karl, cand. jur., Oslo ....(— 1878)
Løberg, J., overlæge, Drøbak...........................(— 1892)

Monsen, Georg, sogneprest, Kolbu, Toten ....(— 1888)
Møinichen, Th., politimester, Arendal ....(— 1908)

Nansen, Fridtjof, dr. philos., professor, Oslo ....(— 1900)

Ording, J. F., oberst, chef for Nordre Haalogalands regim. (— 1903)

Quigstad, I. K., rektor ved Tromsø offentlige lærerskole,
fhv. statsraad, Tromsø ....(— 1898)

Sars, G. O., professor, Oslo ....(— 1870)
Sejersted, J., generalmajor, Oslo ....(— 1874)
Stabell, G., cand. philos., skolebestyrer, Stjørdal ...... (— 1879)

Spørck, A., generalmajor, Oslo ....(optatt 1890)
Stabell, Hannibal, sogneprest, Vang (Hamar bispedømme) (— 1893)
Schultz, Andreas, læge, Slemdal ....(— 1893)
Smith, I. Riddervold, sorenskriver, Orkedalen ....(— 1893)
Støren, E., læge, Meldalen ....(— 1895)
Svensen, Sven, skoleinspektør, Drammen ....(— 1900)
Sønderaal, K., fhv. bankchef (bosatt i Danmark) ....(— 1899)

Tandberg, G., fhv. landbruksdirektør, Oslo ....(— 1884)
Thiis, Jens, direktør for Statens Kunstmuseum, Oslo ....(— 1897)
Thorsen, H., læge, Oslo ....(— 1900)

Wessel, A. B., oberstløitnant, Oslo ....(— 1883)
Werring, C. O., fhv. apoteker, Moss ....(— 1891)

Medlemmer som er innmeldt efter forandringen av Videnskapsselskapets statutter 6. novbr. 1903 (stadfestet ved kgl. resolusjon av 13. febr. 1904).

a) *Medlemmer som har betalt 100 kr. en gang for alle:*

*Baumann, Hans Adolf Victor, kommandørkaptein ....(innmeldt 1917)
*Bentzen, Chr. F., bryggerimester ....(— 1917)
*Berg, Sverre, vicekonsul for Portugal ....(— 1917)
*Boe Carsten, kaptein ....(— 1917)
*Brodtkorb, Chr., læge ....(— 1918)
*Brun, Frithjof, bokhandler....(medlem fra 1906, livsvarig fra 1917)
*Brænne, Trygve, fabrikkbestyrer ....(innmeldt 1917)
*Buch, Axel, grosserer ....(medlem fra 1906, livsvarig fra 1918)
*Buzzi, Johs. A., grosserer ....(innmeldt 1917)
*Bøgh, Vilhelm, overretssakfører ....(— 1917)

*Christie, Sara, frk. ....(— 1918)

*Dahl, Einar, overretssakfører ....(— 1917)
*Digre, Einar, brukseier ....(— 1918)

*Finne, Carl, grosserer ....(— 1911)

*Flock, Hans Jensen Blom, justitiarius.................(— 1917)

*Garmo, Johan, direktør ....(— 1917)
*Gellein, Fredrik, grosserer ....(— 1917)
*Grønning, Emil, grosserer ....(— 1917)

*Halseth, Adolf, grosserer ....(medlem fra 1899, livsvarig fra 1917)
*Halvorsen, Abraham, brandchef ....(innmeldt 1917)
*Hansen, H. M., disponent ....(— 1917)

*Havig, Jørgen, politifullmektig, assessor ....(innmeldt 1917)
*Hirsch, Chr., læge ....(— 1917)
*Høeg, Arne, ingeniør ....(— 1917)

*Janssen, Einar, disponent, ...(— 1917)
*Jenssen, Erling, cand. jur., grosserer ....(— 1919)
*Jenssen, P. O., grosserer ....(— 1917)

*Kierulf, O., disponent ....(— 1918)
*Klingenberg, Odd, fylkesmann, statsraad ....(— 1917)
*Krum, R., sorenskriver ....(medlem fra 1917, livsvarig fra 1918)
*Kvenild, Birger, grosserer ....(innmeldt 1911)

*Lieskar, Morten, agent ....(— 1917)
*Lindboe, Ørnulf, borgermester ....(— 1917)
*Lykke, Birger, læge ....(— 1917)

*Matheson, Birger, kjøbmann ....(— 1917)
*Matheson, Christian, kjøbmann ....(— 1917)
*Melandsø, Idar, cand. oecon. ....(— 1920)
*Moe, Andreas, kjøbmann, vicekonsul for Spanien ....(— 1917)

*Olsen, Hj. Jul., revisor ....(— 1917)

*Piene, C. Chr., fabrikkeier ....(— 1917)
*Piene, Frantz, direktør ....(— 1917)

*Rasch Nielsen, Hilmar, ingeniør ....(— 1917)
*Riesterer, Célestin, sogneprest for den romersk-katolske menighet, Kristiansand ....(— 1918)

*Storm, Cathinka, frøken ....(— 1917)
*Storm, Thora, frøken ....(— 1917)
*Swensson, Sven, kjøbmann ....(— 1917)
*Swensson, Wilhelm, kjøbmann ....(— 1917)

*Wedøe, Hj., distriktslæge, Norderhov pr. Hønefoss
(innmeldt 1916, livsvarig fra 1919)
*Wefring, Niels, grosserer ....(innmeldt 1917)

*Aas, Arne, politifullmektig ......(medlem fra 1921, livsvarig fra 1922)

*Jahr, Torstein, bibliotekar, Library of Congress, Washington, U. S. A. ....(innmeldt 1905)

b) *Medlemmer som betaler årskontingent.*

Anker Andersen, I., kjøbmann ....(innmeldt 1917)
Arneberg, Jan Haaversen, direktør for Trondhjems fagskole for håndverk og industri ....(— 1922)
Aune, Peder O., fotograf............................(— 1917)

Bachke, Chr. Anker, konsul for Belgien ....(— 1909)
Bachke, Halvard L., grosserer ....(— 1913)
Bachke, O. A., bergingeniør ....(— 1917)
Bennett, A., direktør (Bennett's Reisebureau) ....(— 1917)
Berg, Trygve, læge ....(— 1912)
Bergersen, Olav, marinekaptein ....(— 1922)
Bergsgård, Arne, docent, Norges lærerhøiskole ....(— 1924)
Bjørge, Johan Halvor Bryn, lektor ved Trondhjems Katedralskole ....(— 1917)
Bjørnstad, Einar, ingeniør ....(— 1917)
Blom, Chr., høiesteretsadvokat, dispachør, assessor ..(— 1917)
Bonnevie, Oscar, kaptein ....(— 1917)
Bragstad, O. S., professor i elektroteknik ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1910)
Breien, Sverre, disponent ....(— 1917)
Brekke, Reidar, direktør for Trondhjems Forsikringsselskab ....(— 1917)
Brodahl, J. E., lektor ved Trondhjems kommunale middelskole ....(— 1919)
Brodtkorb, Tobias, ingeniør ....(— 1917)
Brodtkorb, Thoralf, ingeniør ....(— 1924)
Brønner, Alf, disponent ....(— 1917)
Bugge, Andreas, professor i husbygningslære ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1917)
Bøckman, Erasmus Dietrichson, assessor ....(— 1917)

Cappelen, Chr., overlæge ....(— 1917)
Cappelen, Johan, overretssakfører ....(— 1917)
Carstens, Carl Wilhelm, cand. min., dr., docent i mineralogi og geologi ved Norges Tekniske Høiskole....(— 1917)
Castberg, Tycho, prost, sogneprest i Strinda ....(— 1917)
Christensen, Joh., stadskonduktør ....(— 1917)
Christensen, Niels, ingeniør ....(— 1917)
Christensen, Sverre, murmester ....(— 1917)
Christie, Hartvig, lektor ved Trondhjems Katedralskole (— 1915)
Claussen, Andreas, høiesteretsadvokat ....(— 1917)

Daae, Aagaat, frøken, fhv. bibliotekar ....(— 1915)
Daae, Hans, skattefoged ....(— 1917)

Dahl, Carl, ingeniør .... (innmeldt 1924)
Dons, Carl, konservator, 2nen samlingsbestyrer ved
Videnskapsselskapets zoologiske samlinger .... (— 1920)

Eckhoff, M., fabrikkeier .... (— 1917)
Eidsvaag, Edvard, overvraker .... (— 1907)

Falkanger, Thor, grosserer .... (— 1917)
Finberg, Carl, pianist .... (— 1917)
Flood, Jørgen Wright, apoteker (Nordstjernen) ...... (— 1916)
Fosse, Christian August, ekspeditør for Vesteraalens
Dampskibsselskab, vicekonsul for Argentina .... (— 1917)
Frost, Herman, ingeniør .... (— 1917)

Gleditsch, Jens Gran, dr. theol., biskop .... (— 1924)
Gogstad, O. B., driftsingeniør, Trolla Bruk .... (— 1917)
Grilstad, Olaf, kjøbmann .... (— 1917)
Grønning, Arne, ingeniør .... (— 1917)
Gudde, Trygve, overretssakfører .... (— 1918)

Haanes, Johannes, major .... (— 1917)
Hagen, Sverre, kaptein .... (— 1917)
Hall, Hans, forstander ved Thomas Angells Stiftelser .. (— 1910)
Hanssen, Hans, grosserer .... (— 1917)
Hanssen, Karl M., grosserer .... (— 1917)
Harbitz, Georg Prahl, lektor ved T.hjems Katedralskole (— 1906)
Harboe, E., ingeniør .... (— 1921)
Harmens, Hugo, læge .... (— 1917)
Haukaas, Per, assessor .... (— 1918)
Hegge, Fridtjov, lagmann .... (— 1919)
Heggstad, Olaf, professor i vannbygning ved Norges
Tekniske Høiskole .... (— 1917)
Heje, Kolbjørn, professor i vei- og jernbanebygning
ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1917)
Henmo, E. Næsvold, ingeniør .... (— 1917)
Henmo, Olav, overlærer ved Trondhjems folkeskole .. (— 1917)
Hilfling-Rasmussen, Fr., fotograf .... (— 1917)
Hjelte, Claus, arkitekt .... (— 1917)
Hjorthøy, Magda, frk., lærerinne ved Trondhjems borgerlige Realskole .... (— 1917)
Hoel, Mikael Ivar, lektor ved Tr.hjems Katedralskole (— 1913)
Holmsen, Fin, overlæge ved Trondhjems Sykehus .... (— 1909)
Holmsen, H. B., direktør .... (— 1917)
Holst, Einar, bankchef .... (— 1917)

Huitfeldt, Henrik, kontorchef (Nordenfjeldske Dampskibsselskab) .... innmeldt 1917)
Husby, John, kjøbmann ....(— 1917)

Ingvaldsen, Ingvald, telegrafkasserer ....(— 1912)
Iversen, Ragnvald, dr., professor, Norges Lærerhøiskole (— 1924)

Jelstrup, Hans Nikolai Krenkel, politimester ....(— 1911)
Jenssen, Jens Sigurd Martin, oberst ....(— 1921)
Johannsen, W. R., kjøbmann ....(— 1917)
Jørgensen, E. M., lærer ....(— 1921)

Kavli, Wilhelm, aktiemegler ....(— 1917)
Kindt, Alfred, kjøbmann ....(— 1917)
Klemetsen, Chr., disponent ....(— 1917)
Klinge, Nicolay, kjøbmann ....(— 1917)
Klingenberg, Olaf, høiesteretsadvokat ....(— 1917)
Knudtzon, Yngvar, ingeniør ....(— 1917)

Landmark, Johan Daniel, dr. philos., Videnskapsselselskapets bibliotekar ....(— 1915)
Lange, Karl Lous, major i feltartilleriet ....(— 1917)
Lie, Magnus, cand. philos ....(— 1920)
Lindeman, Kristian, organist ved Tr.hjems Domkirke..(— 1917)
Lund, K., ingeniør ....(— 1916)
Lund, M. Bonsach, major ....(— 1919)
Lund, Per, høiesteretsadvokat ....(— 1917)
Lund, Wilhelm Kristen Severin Hammer, lektor ved Trondhjems Ketedralskole ....(— 1914)
Lutz, Reinholdt, dr. ing., professor i maskinelementer og oljemaskiner ved Norges Tekniske Høiskole .....(— 1917)

Matheson, Job E. B., avdelingsingeniør ....(— 1917)
Meyer, Johan, professor i ornament- og formlære og norsk bygningskunst ved Norges Tekniske Høiskole (— 1917)
Michelet, Edvard, provisor, Apoteket St. Olaf ....(— 1923)
Moe, Vilhelm, overretssakfører ....(— 1917)
Moxness, Arne, fabrikkeier ....(— 1917)
Mørch, Hans Ramm, professor i skibsbygning ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1917)

Nielsen, Isidor, fabrikkeier ....(— 1917)
Nissen, August, apoteker, Svaneapoteket ....(— 1917)
Noodt, Nicolay, kontorchef ....(— 1917)

Nordhagen, Olaf, arkitekt, professor i bygningskunst ved Norges Tekniske Høiskole ....(innmeldt 1911)
Nossum, Arne, agent ....(— 1917)

Osness, Johan, arkitekt ....(— 1917)
Ottesen, Jacob Aall, sogneprest, Ilen ....(— 1917)

Pedersen, Sverre, professor i bygningskunst ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1917)
Perleff, Morten, overretssakfører ....(— 1917)
Printz, Henrik, dr. philos., bestyrer av Videnskapsselskapets botaniske samling ....(— 1913)

Qvam, Ingulf, lektor ved Trondhjems Katedralskole ..(— 1911)

Ribsskog, O. K., skoleinspektør for T.hjems folkeskoler (— 1917)
Riiber, Claus Nissen, dr. philos., professor i organisk kemi ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1917)
Rüsing, Eliot Sofus, distriktslæge i Strinda ....(— 1917)
Ryjord, Nils, arkitekt ....(— 1912)
Rynning, Rolf, overretssakfører ....(— 1917)
Ryssdal, Olav, lektor ved Trondhjems Katedralskole ..(— 1914)
Rønning, Johan, disponent ....(— 1917)

Schmidt, Olaus, postekspeditor ....(— 1920)
Schmidt-Nielsen, S., professor i kemi ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1915)
Schytte-Berg, Hagbart, arkitekt ....(— 1917)
Skirstad, Otto, overretssakfører ....(— 1917)
Sommerschield, Ludvig, kjøbmann, fhv. konsul for Østerrike-Ungarn ....(— 1917)
Stabell, Gunnar, arkitekt ....(— 1917)
Stabell, Harald K., arkitekt, professor ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1917)
Stang, Lars, apoteker (Elgesæter apotek) ....(— 1918)
Stene, Aksel, lærer ....(— 1920)
Storm, Astfrid, frøken ....(— 1917)
Svanholm, Martin Luther, domprovst ....(— 1917)
Sæther, Jakob, apoteker (Ilens apotek) ....(— 1917)

Tessem, Harald, ekstraordinær assessor ved Trondhjems overrett ....(— 1917)
Thesen, Trygve, stadsingeniør ....(— 1917)
Thilesen-Lund, Aagot, frue, lektor ved Trondhjems Katedralskole ....(— 1917)
Thune, Nils, assessor ....(— 1917)

Vogt, Johan Herman Lie, dr. philos., professor i mineralogi, geologi og metalurgi ved Norges Tekniske Høiskole ....(innmeldt 1912)
Wallem, Fredrik B., dr. philos., direktør for Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum ....(— 1920)
Watzinger, Adolf, dr., professor i maskinlære ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1910)
Wedø, Andr. B., overretssakfører ....(— 1917)
Wildhagen, Carl Eugen, overretsassessor ....(— 1917)
Wildhagen, J. C., kontorchef ....(— 1917)
Wilhelmsen, Franz, grosserer ....(— 1917)
Wolmar, Henrik, læge ....(— 1917)
Zachariassen, Z., direktør for Norske Alliance ....(— 1918)
Aasness, Ottar, ingeniør ....(— 1924)

c) *Utenbys betalende medlemmer:*

Berntsen, Bernt, læge, Levanger ....(innmeldt 1919)
Bjørlykke, Knut Olai, dr. philos., professor ved Norges Tekniske Landbrukshøiskole, Aas ....(— 1910)
Bock, Gustav Reginald, distriktslæge, Vestnæs ....(— 1919)
Bodtker, Eyv., dr. philos., professor i kemi, Oslo ......(— 1924)
Dahler, Christen Larsen, sogneprest, Stadsbygd ....(— 1922)
Ebbel, Sven, major, Honefoss ....(— 1918)
Fonahn, Adolf, dr. philos., docent, Oslo ....(— 1920)
Gleditsch, Ellen, dr. philos., docent, Oslo ....(— 1924)
Glimme, Kristofer, cand. real., docent ved Sjøkrigsskolen, Horten ....(— 1911)
Hammer, K. V., arkivar, Oslo ....(— 1919)
Handagard, Ivar, dr. philos., Oslo ....(— 1921)
Havno, Edv. J., fisker, Rødo ....(— 1916)
Kolsrud, Oluf, professor i kirkehistorie, Oslo ....(— 1914)
Kreutz, Richard, residerende kapellan, Orkedalen ....(— 1919)
Moe, Peder Torvaldsen, rektor ved Bodo offentlige hoiere almenskole ....(— 1916)
Preuthun, skogforvalter, Molde ....(— 1921)
Rise, Ola J., gaardbruker, Opdal ....(— 1921)
Soot-Ryen, Tron, konservator, Tromso ....(— 1914)
Thomassen, Th., direktør for brandforsikringsselskapet Norge, Drammen ....(— 1917)
Vestrum, Arne, lektor, Levanger ....(— 1912)
Kjerskow-Agersborg, dr. phil., professor, University of Wyoming, Lazanne, Wyoming, U. S. A. ....(— 1917)
Schlesch, Hans, cand. pharm., Kjobenhavn, Danmark (— 1918)

DET KONGELIGE NORSKE

VIDENSKABERS SELSKABS

ARSBERETNING

FOR

1925

AKTIETRYKKERIET I TRONDHJEM
1926

Direksjonens årsberetning for 1925.

For budgetterminen 1925—1926 blev der ved Stortingets beslutning av 20. mars 1925 på de vanlige betingelser bevilget Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum) et statsbidrag av *40,000* kr.

Av Trondhjems kommunale kinematografers overskudd fra 1924 fikk Selskapet som tilskudd til årets drift *18,000* kr.

Trondhjems Sparebank bevilget til Selskapets driftsutgifter det vanlige bidrag *4000* kr., — dessuten rentefrihet av lån mot pant i Videnskapsselskapets bygninger (pantobligasjon 50,700 kr.) — og, likesom det foregående år, ekstraordinært *2000* kr. som bidrag til trykningsomkostninger for nødvendige publikasjoner (årsberetning og meddelelse om Oldsaksamlingens tilvekst).

Fra Hs. Maj. Kongen fikk selskapet det vanlige bidrag *400* kr.

Av Den Grevelige Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelses overskudd for 1924 tilfalt der Selskapet kr. *4058.08*.

Av rentene av Selskapets legater og fonds (i alt noget over 30,000 kr.) stod der til rådighet for årets driftsomkostninger noget over *20,000* kr.

Inntekten av utleid tomt beløp sig til *2700* kr. Medlemskontingenten beløp sig til omkring *1100* kr.

Direksjonens forslag til budgett for året 1925 blev vedtatt av Selskapets generalforsamling 3. mars 1925 med en balanse av kr. *103,184.50*.

Fra Aktieselskapet Freia Chocolade Fabrik i Oslo fikk Selskapet i april 1925 som gave *1500* kr. til ny økning av *Freias fond*.

Fra forstandere i Trondhjems Sparebank fikk Selskapets Oldsaksamling som gave kr. *836.33*.

For generalforsamlingen 27. oktober 1925 forelå det ferdige forslag til statutter for det omorganiserte selskap. Efter mosjon fra de to i forrige årsberetning nevnte komitéer, var spørsmålet om Selskapets eventuelle to avdelingers navn blitt avgjort av årets første generalforsamling 3. mars 1925. Det var her blitt vedtatt at den nye avdeling skulde bære navnet *«Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab»*, — og at den avdeling som skulde fortsette Selskapets

[1] I september 1925 sendte Den Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelses direksjon Videnskapsselskapet en fremstilling av Stiftelsens historie utarbeidet av dr. Eiler Nyström.

museumsvirksomhet, skulde kalles «*Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab. Museet*».

Selskapets direksjon fremla for generalforsamlingen 27. oktober 1925:

1. Forslag til fellesstatutter for de to avdelinger av «*Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab i Trondhjem*», utarbeidet av den i december 1923 opnevnte femmannskomité (rektor Sommerfelt, bankchef Bruun, doktor Bryn, professor Riiber og bibliotekar dr. Landmark).
2. Forslag til statutter for den nye avdeling (*«Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab»*), utarbeidet av de atte (8)[1] i december 1923 her i Trondhjem boende medlemmer av Det Norske Videnskapsakademi i Oslo som tillike var medlemmer av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum).
3. Statutter for «*Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab. Museet*», i det vesentlige de hittil gjeldende statutter for det gamle selskap, med de modifikasjoner som femmannskomitèen har funnet nødvendige, og med en del formelle endringer foreslått av selskapets præses og sekretær og vedtatt av direksjonen 18. september 1925.

Forslagene blev referert og derefter av direksjonen oversendt femmannskomiteen til ny behandling i henhold til Selskapets gamle statutter § 20, for så å forelegges for ny generalforsamling.

I december 1925 blev der opnevnt en komite på 7 mann til drøftelse av prinsipper for fremgangsmåten ved valg av grunnstamme i Selskapets nye avdeling.

Videnskapsselskapets *Skrifter* for 1925 og 1926 vil bli utgitt som ett bind. For 1925 er trykt følgende publikasjoner:

1. O. Nordgard. Trondhjems Biologiske Stasjon 1900—1925. Meddelelse fra Trondhjems Biologiske Stasjon nr. 21. Trykt for midler skjenket av Trondhjems Brendevinssamlags Legat.
2. G. O. Sars. Description of Scolicemorpha Insignis G. O. Sars.
3. Th. Petersen. Oversikt over Videnskapsselskapets Oldsaksamlings tilvekst i 1925 av saker eldre enn Reformasjonen.
4. Dr. Johan D. Landmark. Fortolkninger til *Søren Kierkegaards* Ungdomshistorie. Trykt ved bekostning av den Letterstedtske Forenings norske avdeling.

[1] De åtte var dr. med. Lyder Borthen, doktor Halfdan Bryn, tre professorer ved Norges Tekniske Høiskole — professorene C. N. Riiber, S Schmidt-Nielsen, Joh. H. L. Vogt, — professor ved Norges Lærerhøiskole Ragnvald Iversen, — og konservatorene O. Nordgård og Th. Petersen. Efter dr. Borthens død i december 1924 blev Selskapets præses, daværende lektor Axel Sommerfelt, tilkalt som suppleant.

Om Selskapets *samlinger* og deres virksomhet foreligger der i det følgende innberetninger fra samlingenes bestyrere.

Direktør Carl Schulz har i 1925, som i de to foregående år, bestyret Selskapets mineralogisk-geologiske samling uten godtgjørelse.

Dr. Henrik Printz blev i august 1925 utnevnt til professor i botanikk ved Norges Landbrukshøiskole, Aas, og fratrådte ved årets slutning stillingen som konservator og bestyrer av Videnskapsselskapets Botaniske Samling, som han hadde innehatt siden 1. september 1913.

I den ledige stilling blev, ved direksjonens beslutning av 8. december 1925, fra begynnelsen av 1926 å regne, ansatt cand. real. Ove Arbo Høeg, konservator ved Universitetets Palæontologiske Museum, Oslo, siden 1. april 1924. Konservator Høeg er født i Larvik 1898, tok examen artium 1917, og fullførte i 1923 matematisk-naturvidenskabelig embedseksamen med hovedfag botanikk og bifag zoologi, palæontologi og kjemi, med hovedkarakter Udmerket godt (1.41). Ansettelsen blev 14. december 1925 godkjent av Kirke- og Undervisningsdepartementet.

Oldsaksamlingens bestyrer, konservator Theodor Petersen, deltok i juli 1925 i et nordisk arkeologmøte i Helsingfors. Selskapet bevilget et bidrag av 700 kr. til reiseutgifter.

Til *Bergens Museums* hundreårsjubileum 25. april 1925 møtte konservator O. Nordgaard som Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs (Trondhjems Museums) representant, og overbragte lykønskningsadresse fra Selskapet.

Selskapet sendte 3. juli 1925 lykkønskning til *Trondhjems Biologiske Stasjons* 25-års-jubileum.

I direksjonens møte 7. mai 1925 blev der tilstått bibliotekets bestyrer, dr. Joh. D. Landmark, nogen tids permission.

Fra 1. september 1925 fratrådte sersjant og student Ingolv Olsen Hunnes sin stilling som assistent ved Videnskapsselskapets bibliotek, da han var blitt optatt som elev ved Statens tannlægeinstitutt. Ingolv Hunnes hadde virket som assistent ved biblioteket fra 1. oktober 1923.

Direksjonen besluttet foreløbig å besette stillingen for ett år, og ansatte — med godkjennelse av fylkesmannen i Sørtrøndelag fylke — midlertidig fra 1. november 1925 til 1. november 1926 — frk.

ANNE AMDAHL som assistent ved Selskapets bibliotek. Frøken Anne Amdahl er født 1904 og tok eksamen artium 1924. Efter å ha arbeidet høsten 1924 ved Norges Tekniske Høiskoles bibliotek og våren 1925 ved Trondhjems Folkebibliotek, virket hun under ledigheten i september og oktober 1925 som vikar ved Videnskapsselskapets bibliotek.

Ved opstillingen av Selskapets budgett for 1925 vedtok generalforsamlingen å tilstå anticipasjon av alderstillegg for preparantene HERBERT FEWKES og JOHAN MOGÅRD. Begge er ansatt med godkjennelse av fylkesmannen i Sørtrøndelag fylke, med grunnlønn 2600 kr. og 4 alderstillegg à 300 kr. (hvert 3dje år). Herbert Fewkes, preparant ved Selskapets oldsaksamling (ansatt 1. juli 1921), fikk på grunn av fremskreden alder og fremragende dyktighet, med fylkesmannens godkjennelse, 1ste alderstillegg allerede efter et års tjeneste. 2net alderstillegg, som skulde tilfalle ham 1. juli 1925, hadde Selskapet nu, for å gi ham litt bedre vilkår, funnet å burde tilstå ham fra 1. januar 1925. Av samme grunn fant Selskapet at det alderstillegg som Johan Mogård, preparant ved de zoologiske samlinger (ansatt 1. februar 1923), skulde ha krav på fra februar 1926, burde bli ham tilstått fra begynnelsen av året 1925. Begge beslutninger blev godkjent av fylkesmannen ved skrivelse av 22. mai 1925.

I årsberetningen for 1924 (utgitt i september 1925) er der gjort utførlig rede for tanken om å innvie en minnetavle i Rom til ære for Pave Hadrian IV (Nicolaus Breakspear), og for Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs del i tankens gjennemførelse. I samme årsberetning er der også gitt en skildring av innvielseshøitideligheten i St. Peterskirkens krypt (Grotte Vaticane) i Rom 6. februar 1925. Pavelig kammerherre P. F. DAHLL, konsul i Molde, som ved høitideligheten var Videnskapsselskapets representant, besøkte på hjemreisen Selskapets direksjon 13. mars 1925, og gav rapport om de forberedende arbeider i Rom, om selve ceremonien, og om vårt Selskaps representanters audiens hos Paven. Kabinettskammerherre Dahll, som tidligere hadde sendt fotografier fra høitideligheten, forærte ved sitt besøk Selskapets direksjon et par illustrerte italienske aviser («Il Meridiano» (Roma) for 9. februar 1925, og «L'Illustrazione Italiana» (Milano) for 15. februar 1925) med festberetning og billeder, — og dessuten et par aktstykker som var knyttet til begivenheten.

Skrivelse av 3. mars 1925 fra Pavens sekretær, kardinal GASPARRI, til Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs (Trondhjems Museums) Præses er referert i forrige årsberetning.

I tilslutning til minnehoitideligheten kom der i slutten av mars 1925 en anerkjennende skrivelse fra erkebiskoppen i Upsala, dr. NATHAN SØDERBLOM.

Direktør KR. DEHLI, Genova, sendte straks efter som gave til Selskapet en del eksemplarer av et elegant utstyret illustrert hefte med den italienske adresse som han ved innvielseshoitideligheten overrakte kardinal MERRY DEL VAL («Per l'Inaugurazione della Lapide Commemorativa al Papa Hadriano IV nelle Grotte Vaticane».)[1]

Fra Domkirkens arkitektkontor fikk Selskapet oversendt en blåkopi av professor NORDHAGENS utkast til minnetavlen.

Til kaptein C. TISELIUS, Goteborg, som til illustrasjon i et arbeide om «Bohusläns gamla adliga gods og sätesgardar» onsket et facsimile fra 1546 av lensherren Christoffer Galdes navnetrekk, som ifolge Diplomatarium Norvegicum (XI nr. 668) skulde finnes i Selskapets manuskriptsamling, blev der i april 1925 sendt et fotografi av det dokument som nevnes i diplomatariet.

Til en utstilling våren 1925 av den norske portrettmaler *Peder Andersen Nordmands* arbeider, fikk Norsk Folkemuseum, Bygdoy, av Videnskapsselskapet (Hammersamlingen) utlant to portretter: 1) Sogneprest til Gran Jens Hansson Holth. 2) Karen Andersdatter Hammer.

I januar 1925 kom der fra Folkenes Forbunds komite til fremme av intellektuelt samarbeide meddelelse om at publikasjoner som er bestemt til å skjenkes til videnskabelige institusjoner i Ungarn, vil bli mottatt og sendt til adressaten av Ungarns legasjoner i de forskjellige land.

Med skrivelse av 17. januar 1925 oversendte Kirke- og Undervisningsdepartementet avtrykk av Statsrevisjonens antegnelser til regnskapet for 1921—1922 vedkommende Videnskapsselskapene i Kristiania og Trondhjem. I antegnelsene hevdes det at alle institusjoner som nyter statsbidrag, er regnskapspliktige ligeoverfor Staten, så det forutsettes at Statsrevisjonen ved nærmere henven-

[1] Fra Kr. Dehli kom der i juli meddelelse om at der, i juni 1925 (altså snart efter høitideligheten i Rom), var blitt feiret en minnefest med avsløring av minnesmerke også på Nicolaus Breakspears fødested i England, en liten landsby i Herfordshire. Dehli hadde sendt lykkønskning til stedets øvrighet og hadde fått takkeskrivelse (av 1. oktober 1925) fra en av landsbyens øvrighetspersoner, R. Overy, adr. Abbots Langley, Watford, Herts.

delse må få sig oversendt også disse institusjoners regnskap til endelig revisjon.

Efter forhandling om spørsmålet mellem Selskapets Præses og Statsrevisjonens ekspedisjonschef, besluttet Selskapets direksjon at Selskapet skulde efterkomme Statsrevisjonens ønske.

I september 1925 innsendte Selskapets direksjon andragende til Statens Lotterikomite om bevilgning av det eventuelt utvidede Pengelotteris overskudd, således at hver av det omorganiserte Selskaps to avdelinger blev støttet med et bidrag av 100.000 kr., som for den nye avdeling vilde tjene som grunnfond, og for den avdelings vedkommende som fortsetter Selskapets museumsvirksomhet, vilde øke det tidligere bevilgede Lotterifond.

I Selskapets generalforsamling 27. oktober 1925 blev rektor Axel Sommerfelt gjenvalgt som præses. Til medlem av direksjonen blev likeledes gjenvalgt konsul Francis Kjeldsberg.

Til revisorer gjenvalgte generalforsamlingen lektor ved Trondhjems Katedralskole O. Juel og direktør for Trondhjems fagskole J. H. Arneberg.

Kirke- og Undervisningsdepartementet opnevnte i december 1925 til medlemmer av direksjonen for årene 1926 og 1927 professor ved Norges Tekniske Høiskole dr. C. N. Riiber og justitiarius i overretten F. Beichmann. Bankchef Andr. Berg, som hadde været statens representant i direksjonen siden 1910, hadde bedt sig fritatt for gjenvalg.

I henhold til statuttenes § 7 utnevnte direksjonen 17. februar 1925 til livsvarig medlem av Selskapet dr. philos. Sven Anders af Hedin, Stockholm.

Til livsvarige medlemmer blev for fortjenester av Selskapets Oldsaksamling utnevnt tre av samlingens tillitsmenn, gårdbrukerne Jonas Eikrem, Aukra (Romsdal), Johan Tautra, Tautra (Romsdal), og Oliver Alstad, Skatval, — og for fortjenstfullt lokalhistorisk arbeide litterat Henrik Mathiesen, Fagrabrekka, Ranheim.

I møte 7. mai 1925 utnevnte direksjonen administrerende direktør for Aktieselskapet Freia Chocolade Fabrik, Oslo, Johan Throne Holst, til livsvarig medlem av Selskapet.

Av selskapets livsvarige medlemmer døde i august 1925 frøken Laura Hansen. Hun oprettet våren 1918 *Frøknerne Kristine og Laura Hansens Legat*, og blev utnevnt til livsvarig medlem av Selskapet 20. december s. a.

Ved årets utgang hadde Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum) *283* betalende medlemmer. *49* medlemmer hadde betalt 100 kr. en gang for alle. *234* betalte årskontingent. Av disse var *75* optatt før utgangen av 1903. Av de øvrige *159* var *21* utenbys. Antallet av utenbys medlemmer som var optatt før utgangen av 1903 (av disse har de fleste tidligere vært bosatt i Trondhjem) beløp sig ved utgangen av 1925 til *42*. Endelig hadde Selskapet ett æresmedlem og *31* livsvarige medlemmer som er utnevnt av Selskapets direksjon.

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs (Trondhjems Museums) kapitalformue beløp sig ved utgangen av 1925 til kr. 588.060.61. Hertil kommer forskuddsfondet, rektor Lossius og hustrus legat, 500 kr., som fremdeles er tatt til inntekt i kasseregnskapet, og Bathygningsfondet (dr. Lysholms gave 10.000 kr. og grosserer Dyre Halses gave 1000 kr.) som er stillet til rådighet som rentefritt lån for Trondhjems Biologiske Stasjon.

Med hensyn til Selskapets inntekter og utgifter i 1925, status for Selskapets legater og fonds, og status for Selskapets aktiva og passiva, henvises til omstående utdrag av regnskapene.

I direksjonen for
Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab. Museet.
Trondhjem i juli 1926.

Axel Sommerfelt. O. Nordgard. Halfdan Bryn. Johan Bruun.
Francis Kjeldsberg. C. N. Riiber. Beichmann.

Carl Gundersen.

Utdrag

av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs (Trondhjems Museums) regnskap for 1925

Inntekt:

1. Beholdning fra 1924:			
a. Restanser:			
1. Renter	707.58		
2. Tomteleie	600.00		
3. Medlemskontingent	615.00		
		1,922.58	
b. Innestående i Trondhjems Sparebank (kasseregnskapets bok)		121.28	
c. Innestående i Forretningsbanken (Kvenilds gave)		5,775.89	
d. Kassebeholdning		757.11	
			8,576.86
2. Hs. Maj. Kongens bidrag			400.00
3. Statskassens bidrag:			
2net halvår 1924—1925		20,000.00	
1ste halvår 1925—1926		20,000.00	
			40,000.00
4. Trondhjems Sparebanks bidrag:			
a. Ordinært driftstilskudd		4,000.00	
b. Rentefrihet av pantelan (kr. 50,700.00)		3,295.50	
c. Ekstraordinært bidrag til trykningsomkostninger		2,000.00	
			9,295.50
5. Bidrag fra de kommunale kinematografers overskudd			18,000.00
6. Renter i 1925:			
a. 2/3 av Hammers legats utbytte		5,431.13	
b. 5/6 av Poulsons legats utbytte		1,570.37	
c. Aas og hustrus legats utbytte		646.42	
d. Benneches legats utbytte		897.08	
e. 5/6 av Jenssens legats utbytte		1,349.91	
f. 1/3 av Lundgreens legats utbytte		1,209.85	
Overf. kr.		11,104.76	76,272.36

Overf. kr.	11,104.76	76,272.36
g. 4/5 av Det Trondhjemske Gavefonds utbytte	1,290.67	
h. 4/5 av Froknerne Kristine og Laura Hansens legats utbytte	1,108.18	
i. 4/5 av Lotterifondets utbytte	6,408.02	
k. 4/5 av Freias fonds utbytte	377.53	
l. Videnskapsselskapets byggefond	1,679.95	
m. Båtbygningsfondet (dr. Lysholms og grosserer Dyre Halses gaver)	605.00	
n. Av kasseregnskapets bok i Trondhjems Sparebank	335.92	
o. Av Kvenilds gave innestående i Forretningsbanken	232.89	
		23,142.92
7. Utbytte av Den Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse		4,058.08
8. Inntekt av utleie av tomt		2,600.00
9. Medlemskontingent:		
74 medlemmer à 4 kr.	296.00	
163 medlemmer à 5 kr.	815.00	
		1,111.00
10. Entré		220.85
11. Leieinntekt av Kalvskindsgaten 1 a		451.00
12. Salg av Skrifter		4.50
13. Pakhusleie		14.00
14. Gaver:		
Fra Freia Chocolade Fabrik	1,500.00	
Fra forstandere i Trondhjems Sparebank	836.33	
		2,336.33
15. Tilfeldige inntekter:		
Rentesrente v/ overretssakforer Moe	4.02	
Myntsamlingen solgt to medaljer	17.50	
—«— solgt to medaljer	20.00	
Gave til myntsamlingen fra kjøbmann Djonne	17.00	
Kreditnota fra fotograf Schrøder	1.30	
Fra kaptein Bergersen for reproduksjon av en planche	21.53	
		81.35
16. Innbetalt for litet tilbakeholdt pensjonsinnskudd		175.00
17. Tilbakeholdt, men ikke innbetalt pensjonsinnskudd		154.60
		Kr. 110,621.99

Utgift:

1. Lønninger:			
a. Oldsaksamlingens bestyrer (anc. fra 1900)		9,000.00	
b. 1ste bestyrer av de zoologiske samlinger (anc. 1891)		9,000.00	
c. 2nen bestyrer av de zoologiske samlinger (anc. 1909)		7.500.00	
d. Botanisk samlings bestyrer (anc. 1/9 1913)		7,666.67	
e. Bibliotekaren (anc. 1/7 1911)		8,000.00	
f. Bibliotekassistent		3,300.00	
g. Myntsamlingens bestyrer		800.00	
h. Mineralsamlingens bestyrer		«	
i. Oldsaksamlingens preparant (anc. 1/7 1921)		3,200.00	
k. Preparant ved de zoologiske samlinger (anc. 1/2 1923)		2,900.00	
l. Vaktmesteren (anc. 8/5 1913)		3,993.76	
m. Kassereren		1,200.00	
n. Sekretæren		1,200.00	
o. Revisorene		100.00	
			57,860.43
2. V. Ronander for ekstraarbeide ved Biblioteket			1,178.00
3. Pensjon: Fhv. vaktmester Nielsen			500.00
4. Samlingene:			
a. Oldsaksamlingen:			
1. Samlingens ordinære drift	2,906.03		
2. Til undersøkelser	1,491.40		
3. Betalt av Kvenilds gave	901.93		
		5,299.36	
b. Myntsamlingen		261.80	
c. De zoologiske samlinger:			
1. Samlingenes ordinære drift	1,051.63		
2. Til undersøkelser	1,400.00		
		2,451.63	
d. Den botaniske samling:			
1. Samlingens ordinære drift	810.35		
2. Til undersøkelser	500.00		
3. Kontorgodtgjørelse for bestyreren	640.00		
		1,950.35	
e. Biblioteket		4,978.15	
	Overf. kr.	14,941.29	59,538.43

		Overf. kr. 14,941.29	59,538.43
f. Mineralsamlingen		195.91	
			15,137.20
5. Utgivelse av Skrifter			1,039.41
6. Renter av pantelån i Videnskapsselskapets bygninger			5,003.43
7. Lys og brensel			4,671.94
8. Vedlikehold av bygningene			1,298.66
9. Utgifter ved Kalvskindsgaten 1 a			703.35
10. Opsyn i samlingene			1,266.00
11. Renhold			1,062.00
12. Telefon			1,469.00
13. Diskonto			3,138.82
14. Skatter			1,302.48
15. Tilfeldige utgifter			1,996.42
16. Rentefrihet for Trondhjems Biologiske Stasjon			605.00
17. Avdrag på løpende veksler			2,400.00
18. Overført til Selskapets legater og fonds:			
a. Freias fond		1,500.00	
b. Videnskapsselskapets byggefond		1,679.95	
			3,179.95
19. Beholdning:			
a. Restanser:			
1. Renter	680.83		
2. Tomteleie	300.00		
3. Medlemskontingent	705.00		
		1,685.83	
b. Innestående i Trondhjems Sparebank (kasseregnskapets bok)		7.20	
c. Innestående i Forretningsbanken (Kvenilds gave)		5,106.85	
d. Kassebeholdning		10.02	
			6,809.90
			Kr. 110,621.99

Oversikt

over status for Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs (Trondhjems Museums) legater og fonds pr. 31. december 1925.

1. Hammers legat:		
Beholdning fra 1924	152,111.38	
Av rentene i 1925 (kr. 8,146.70) oplagt $^{1}/_{3}$	2,715.57	
		154,826.95
2. Poulsons legat:		
Beholdning fra 1924	36,733.55	
Av rentene i 1925 (kr. 1,884.44) oplagt $^{1}/_{6}$	314.07	
		37,047.62
3. Aas og hustrus legat		12,000.00
(Rentene, kr. 646.42, er i sin helhet overført til kasseregnskapet)		
4. Benneches legat (H. A. Benneches stipendiefond)..		20,000.00
(Rentene, kr. 897.08, er i sin helhet overført til kasseregnskapet)		
5. a. Konsul Anton Mathias Jenssens legat:		
Beholdning pr. 31. december 1924	25,000.00	
Overført fra konsul A. M. Jenssens legats akkumulasjonsfond	5,000.00	
		30,000.00
b. Konsul Anton Mathias Jenssens legats akkumulasjonsfond:		
Beholdning pr. 31. december 1924 .... 5,425.11		
Renter i 1925 .... 154.09		
Tilsammen 5,579.20		
Herav er overført til hovedlegatet: (5000 kr. + renter av et bankinnskudd) 5,134.89. Rest	444.31	
Av hovedlegatets renter i 1925 (kr. 1,619.89) overført $^{1}/_{6}$	269.98	
		714.29
		Overf. kr. 254,588.86

	Overf. kr.	254,588.86
6. Det Trondhjemske Gavefond:		
Beholdning fra 1924	29,516.37	
Av rentene i 1925 (kr. 1,613.33) oplagt 1/5	322.66	
		29,839.03
7. a. Grosserer Johan Fredrik Roshauw Lundgreens legat:		
Beholdning fra 1924	60,000.00	
Overfort fra Lundgreens legats akkumulasjonsfond	10,000.00	
		70,000.00
b. Lundgreens legats akkumulasjonsfond:		
Beholdning fra 1924 ...... 11,897.39		
Renter i 1925 .... 251.83		
Tilsammen 12.149.22		
Herav er overfort til hovedlegatet: (10,000 kr. + renter av et bankinnskudd) 10,179.25. Rest	1,969.97	
Av hovedlegatets renter i 1925 (kr. 3,629.57) overfort 2/3	2,419.72	
		4,389.69
8. a. Frk. Kristine og Laura Hansens legat		25,000.00
b. Frk. Kristine og Laura Hansens legats akkumulasjonsfond:		
Beholdning fra 1924	1,992.89	
Renter i 1925	79.57	
Av hovedlegatets renter i 1925 (kr. 1,385.23) overført 1/5	277.05	
		2,349.51
9. Videnskapsselskapets byggefond:		
Beholdning fra 1924	33,558.64	
Renter i 1925	1.679.95	
		35.238.59
10. a. Lotterifondet		150,220.00
b. Lotterifondets akkumulasjonsfond:		
Beholdning fra 1924	4,300.57	
Renter i 1925	168.92	
Av hovedlegatets renter i 1925 (kr. 8,010.02) overført 1/5	1,602.00	
		6,071.49
11. Freias fond:		
Beholdning fra 1924	8,769.06	
Overf. kr.	8,769.06	577,697.17

Overf. kr.	8,769.06	577,697.17
Gave fra Freia Chocolade Fabrik 1925..	1,500.00	
Av rentene i 1925 (kr. 471.91) oplagt 1/5..	94.38	
		10,363.44
Tilsammen kr.		588,060.61

Hertil kommer:

12. Rektor Lossius og hustrus fond (Forskuddsfondet) som har tilgode av Selskapets kasse		5,000.00
13. Båtbygningsfondet (rentefritt lån til Trondhjems Biologiske Stasjon):		
a. Dr. Bjarne Lysholms gave	10,000.00	
b. Grosserer Dyre Halses gave	1,000.00	
		11,000.00
Kr.		16,000.00

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs (Trondhjems Museums) status pr. 31. december 1925.

Aktiva:

A. *Faste eiendomme:*

1. a. Erling Skakkes gate 47 b, tidligere taksert til kr. 255,000.00, — ny takst 530,000.00

b. Erling Skakkes gate 47 c, tidligere taksert til kr. 120,000.00, — ny takst 289,000.00

Dessuten et betydelig tomteareal, som for nærværende utleies til lagring av materialer til Trondhjems Cementstoperi og til arkitekt Kunig.

2. Kalvskindsgaten 1 a 30,000.00

B. *Legater og fonds* 588,060.61

Dessuten Rektor Lossius og hustrus fond som har tilgode av Selskapets kasse 5,000.00

og Bathygningsfondet (rentefritt lån til Trondhjems Biologiske Stasjon) 11,000.00

16,000.00

C. Hertil kommer Selskapets betydelige *samlinger* og *bibliotek*.

Passiva:

A. *Pantegjeld* pr. 31. december 1925:

1. Til Trondhjems Sparebank (Erling Skakkes gate 47 b og c 50,700.00
2. Til fru Klem (Kalvskindsgaten 1 a)............ 10,000.00
3. Til frk. Reidun Hansen (Kalvskindsgaten 1 a) .. 10,000.00
4. Til Hammers legat............................ 5,000.00
5. Til Hammers legat............................ 4,235.00

Tilsammen kr. 79.935.00

B. *Løpende veksler* pr. 31. december 1925 .... kr. 48,300.00

31. december 1924 beløp de løpende veksler sig til kr. 50,700.00. I løpet av 1925 er der i avdrag betalt kr. 2,400.00.

Oldsaksamlingen.

(Bestyrer: TH. PETERSEN).

Oldsaksamlingen har i 1925 hatt en tilvekst av 226 nummere (katal. nr. 13025—13250)[1].

Av disse faller 122 nummere på stenalderen. En større kontingent av fundene fra denne periode er som vanlig avgitt av Romsdalen, navnlig de ytre kystdistrikter Aukra og Frena. Fra de kjente lokaliteter på Eikrem, Aukra, gjøres der således under jorddyrkningen fremdeles nye fund, uten at dog disse for det siste års vedk. har gitt noget nytt bidrag til disse boplassers karakteristikk; en bladformet pilespiss av flint fra bruket Nordli bekrefter, at denne den lavest liggende av de herv. boplasser (6–12 m. o. h.) går meget langt ned i tiden, antagelig helt ned i bronsealderen. Andre fund derimot har en betydelig eldre karakter, med et kulturinnhold som ligger bakenfor det yngre avsnitt av nordisk stenalder. Det er således tilfellet med et flintfund fra en ny lokalitet, i utmark tilhørende bruket Løken av Seter, Aukra. Om dette fund, som også inneholdt to «gravstikker» (burins), en eldgammel redskapsform som nu begynner at tiltrekke sig stadig større opmerksomhet i flintfundene herute ved kysten, skriver gardbruker *Jonas Eikrem:* «Stedet ligger noget over 20 m. o. h. og ca. 150 m. fra sjøen, syd for Jektholmen. Her må i sin tid ha været en prektig havn, men nu er det nesten tørt. Flintstykkene var spredt i et dike langs nordkanten av en bergrygg». Eldre karakter har også to andre fund fra Aukra, begge fra nye lokaliteter, det ene fra garden Rød, det annet fra Indre Hallhaug, et bruk av Sporsem; i det siste foreligger også en gravstikke. Av sen karakter er derimot et fund fra Kjerkerem, et bruk av Riksfjord, hvori bl. a. foreligger to kollehoder med skaftfure av typen R. 15 samt en pilespiss av flint av typen R. 79 med innbuet basis, dessuten en liten rundskraper av flint og stykker av plateformede slipestener. Det er visstnok grunn til at anta, at fundene tilhører ett og samme boplassinventar, hvis alder ved pilespissen kan bestemmes til slutten av stenalderen eller mulig eldre bronsealder. Enn-

[1] I det følgende vil som vanlig kun de mere betydningsfulle fund bli omtalt. Forøvrig henvises til den trykte Tilvekstfortegnelse for 1925.

videre kan nevnes et større depot — eller mulig votivfund av grove spaltestykker av flint, hvorav dog enkelte viser tildannelse og kantretouch, fra bruket Hjertvikrem av Hjertvik. Flintene, hvorav kun prøver er innsendt, fantes liggende samlet opunder en meget stor, jordfast sten, i en dybde av ca. 0.4 m. Fundet har en særlig interesse ved at det viser en eldre karakter enn vanlig ved fund av denne art her nordenfjells.

Hvad der hittil er omtalt, skriver sig fra den fundrike øi Gossa og er innsendt av museets tillitsmann gardbruker *Jonas Eikrem*. Også fra Otterøy er der innkommet enkelte fund. Således kan nevnes en buttnakket rettøks med rundt tversnitt fra garden Jenset og endel nye fund fra den tidligere kjente boplass på Heggdalstrand, som med vanlig omhu er opsamlet og innsendt av den for museets virksomhet interesserte *Knut Heggdalstrand*. En del nye flintfund er også innkommet fra Heggdalsvik fra det samme terreng hvor der i sin tid er gjort en rekke flintfund, og hvor man også har funnet en bronseøks (T. 8928) fra per. I. Disse boplasser har været situeret i den øvre del av en fra sjøen innbuet senkning i terrenget, som under boplasstiden må ha dannet en vik og frembudt en god og lun havn. Den samme terrengsituation foreligger også ved en nærliggende, ny lokalitet, Klauset store (br.no. 1), hvor der under jorddyrkning er funnet to tynnbladede tverrøkser av grønsten, en del spaltestykker av flint, samt stykker av plateformede slipestener. Fundplassen ligger ikke langt fra sjøen og ovenfor en senkning i terrenget, som allerede ved en høiere havstand av 6 m. har dannet en liten vik nedenfor boplassen, som nu ligger 12 m. o. h. Det vil visstnok ved en nærmere gjennemgåelse av de lokale forhold ved boplassene vise sig at en flerhet av dem er motiveret på samme måte. Det er således i utpreget grad tilfellet ved Eikremplassene.

Også fra en tredje av de større øier i Aukra, nemlig Mien, er der i år innkommet flere fund, alle fra Bjørneremgardene, således en usedvanlig tynnbladet spydspiss av skifer av noget eiendommelig, åpenbart sen form, samt en halvmaneformet flintsag, skrapere m. m. Nede ved sjøen, dels i fjæren og dels i nedre akerkant, tett ovenfor nøstene, opsamles der små porcellensaktige, vannslitte spaltestykker av flint, små flekker tilsynelatende med retouch i kantene, «flekkeblokker» m. m. Flere av disse stykker gjør inntrykk av at være virkelige artefakter og ikke blot formet av naturen, en mulighet som man alltid må ha for øie, når det gjelder flinter som ikke med sikkerhet lar sig innordne i bestemte formgrupper. Hvis vi har at gjøre med en virkelig flintplass, turde denne være meget gammel, maskje eldre enn tapessenkningens maksimum. Endelig kan nevnes et nytt votivfund fra Tautra bestående av en skjeformet skraper, en vakker flekkekniv og 8 skiver

og brede flekker, alt av den ved disse fund vanlige, gode flint. Fundet blev gjort i kanten av den samme lille myr hvor der tidligere er gjort to lignende fund. Vi har her åpenbart at gjøre med votivgaver, som er nedlagt ved bredden av et litet tjønn, som senere er gjengrodd. Dette fund tillikemed flere av de fund som er gjort på Otterøy, er innsendt av museets tillitsmann gbr. *Johan Tautra.*

Fra de kjente lokaliteter i Ytre Frena, således fra Kjørsvik, Stavik, Tornes og Havnnes, vedblir fundene at strømme inn. Noget særlig nytt frembyr dog ikke det i 1925 fremkomne. En vakker spydspiss av skifer fra Stavik av typen Montelius, Minnen, 515, kan nevnes.

Av det fra Nordmøre innkomne materiale kan fremheves en rekke nye fund fra Aulset i Straumsnes, fremkommet ved fortsatt nybrytning. De bekrefter karakteren av denne boplasses elde, således foreligger der to «kjernehøvler», hvorav den ene dessuten viser skjerping av den for gravstikken typiske karakter, samt to velformede, eneggede pilespisser. Som det yngste stykke kan man visstnok opfatte en fint huggen, spissnakket, tosidig og tverregget flintøks med tynnt, spisstovalt tverrsnitt. Skjønt inventaret i sin helhet viser eldre nordisk stenalders kulturinnhold, turde dog bosetningen strekke sig ned i yngre stenalder. En ny boplass fra yngre stenalder med det vanlige inventar av flint, skifer og grønsten er opdaget på Fuglvåg midtre på Tustna, Halsa. Plassen skal ligge ca. 20 m. o. h.; et par litt usikre eneggede pilespisser trekker den mulig op i tiden. Fundet vil bli nærmere undersøkt. En skafthulløks av typen R. 32 er innkommen fra Hagen, likeledes på Tustna. Fra Sæmundset i Foldfjorden, Aure, er innkommet en ufullstendig pilespiss av skifer funnet i en hule i gardens nærhet. Også dette fund vil bli nærmere undersøkt. En liten flintdolk av sen type er innsendt fra Almhjell i Sundalen, og under et veianlegg har man på Gjøra, likeledes i Sundalen, funnet en liten meisel av sort stenart i nærheten av endel knokler; der foreligger her mulig et gravfund. Knoklene er sendt professor Aug. Brinkmann, Bergen, til bestemmelse.

Et usedvanlig stort antall fund fra stenalderen er også i det forløpne år innkommet fra Sørtrøndelag, særlig da fra Fosendistriktene, og av disse kommer igjen Hitra i første rekke. Blandt de viktigste kan nevnes en nyfunnen, meget rikholdig og visstnok meget gammel flintplass på Skaget i Fillan. Den er opdaget av fisker *Kr. K. O. Skaget* og ligger oppe i utmarken, ca. 6—700 m. fra sjøen og i betydelig høide over havet. Av boplassinventaret kan fremholdes et par tverreggede spaltere, åpenbart økssskjerper, minst to gravstikker, en trekantet, enegget mikrolitspiss, en mikrolitisk flekkekniv («lame à dos rabattu»), det minste eksemplar som er funnet her i landet, to andre flekkekniver, hvorav den ene

er nebbeformet (»à bec de perroquet»), et større antall skrapere m. m. Med hensyn til kulturinnholdet peker denne boplass endog bakenfor Maglemosetid. Den er ennu ikke nærmere undersøkt. Fra samme gard S k a g e t er også innkommet flere skiferspisser, hvorav de to er av meget store dimensjoner, men de er funnet på andre og lavere liggende lokaliteter enn flintene. Samtlige fund fra S k a g e t er skjenket av *Kr. K. O. Skaget.* Fra S a n d v i k e n, et bruk av A n s n e s i F i l l a n, er gjennem forstkandidat *Karl L. Mørkved* innkommet ti mere eller mindre defekte spisser av skifer, alle funnet i en liten torvmyr i nærheten av husene. Det dreier sig også her utvilsomt om en boplass, men av en yngre karakter. Fra et annet bruk av A n s n e s, nemlig L a n g f j æ r n e s e t, er innkommen en skafthulloks av typen R. 37, fra H j e r t a s, en tidligere plass under S a n d s t a d, en slepen, tykknakket rettoks av sten, og fra R e k s a (br. no. 4) en ufullstendig, enegget skiferkniv funnet omtrent på samme sted som skafthulloksen T. 12860; begge de sistnevnte lokaliteter ligger også i F i l l a n. Fra N o r d s k a g e t i S ø r - F r ø y a er innsendt som gave fra *Ottar O. Nordskag* en ufullstendig tveegget dolk av skifer.

Av fund fra den ytre del av Trondhjemsfjorden kan nevnes en skafthulloks fra K r a k n e s i Rissa, funnet litt over undergrunnen i en dyp torvmyr og skjenket av gbr. *Karl Moe*, og en tykknakket flintoks med hulegg samt en slagsten av typen med en grube på hver side, funnet på B r o v o l l, en plass under Reinsklostret, R i s s a. Fra S e l n e s i S t j ø r n er innsendt som gave fra gbr. *Ove Hagen* en spydspiss av skifer, og fra gbr. *Jacob H. Lund*, Vik, Ørl., har man mottatt som gave en flekkekniv av flint funnet oppe på Eidsberget under garden E i d i S t j ø r n. Fra O t t a r s b u y t r e, br. no. 5 av Ø s t r a t, Ørl., er innkommet to flintdolker av eldre type funnet under sådanne forhold at det åpenbart må dreie sig om et votivfund. Fra B r a n d v i k i B j u g n er innsendt en pilespiss av skifer funnet under torvtaking på Brandvikgardsmyren, et par km. nord for garden. Som et gravfund må man visstnok opfatte en tykknakket oks av sten funnet i et grustak på S u n d s e t i J o s s u n d; den er skjenket av gbr. *John K. Jossund.* Fra den gamle fundplass på L a u v s t r a n d i S t o k k s u n d er iår innkommet en ufullstendig skiferkniv. Fra O s e n, B j ø r n ø r, er to fund innsendt av lensmann *A. Eian;* det ene er en flintdolk av typen R. 65 funnet under pløining noget nedenfor kirken, og det annet en ufullstendig dolk av skifer funnet nær garden S t r a n d s innmark under oparbeidelse av vei gjennem Høvikskaret.

Av de meget fåtallige fund fra Sørtrøndelags indre bygder skal kun nevnes et enkelt, nemlig en pilespiss av skifer av den slanke form R. 88 funnet på en sandet »fjellrye» mellem Stenfjellet og Forellsjøen, sydligst i Sørtrøndelag fylke, nær grensen mot Hed-

mark. Finnestedet ligger ved en litet trafikert fjellovergang mellem Singsås og Os. Vi har altså at gjøre med et av de meget sjeldne »høifjellsfund» av skiferpiler. Spissen er innsendt av hr. *T. A. Talsnes*, Singsås.

De fleste fund fra Nordtrøndelag skriver sig fra kystdistriktene. Fremheves kan et kollehode av sten av den flate, brede type med bikonisk skafthull, tillikemed et par flintskrapere funnet på den bekjente boplass på Bolestrand i Flatanger, kollehodet i et nybrott i den øvre del av fundplassen. Fra Odden, et bruk av Torstad i Nærøy, er innkommet en ufullstendig spydspiss av skifer, og fra Ryem i Vikna en spydspiss av skifer av tynn, rhombisk form, eiendommelig ved at den er gjennemboret i den bakre ende. En spydspiss av skifer av typen R. 86 er funnet på Horvereid i Kolvereid. Fra Skei på Leka har gbr. *P. A. Furre* innsendt som gave to tykknakkede økser av sten funnet under sådanne forhold at man kunde tenke på et votivfund. Fra Innherredsbygdene er som vanlig stenaldersfundene meget få. Der kan nevnes et kollehode av sten med skaftfure av typen R. 45 fra Rykke i Skatval og en tykknakket øks av stenart fra Moen i Henning.

Når Helgeland i fundfrekvens nu er kommen på rekke endog med Romsdalen, skyldes dette først og fremst *Edv. J. Havnøs* interesserte arbeide i dette distrikt, og en større del av årets tilvekst fra stenalderen i denne landsdel er en frukt av hans undersøkelser. Således har han innsendt fund overveiende av flint fra flere nye lokaliteter på Vega likesom også fra den gamle Vika—Floa-plass, ennvidere fra nye og gamle fundplasser langs østsiden av Vevelstadsundet i Tjøtta, fra øiene Hugla, Lokta og Handnesøy. Et boplassfund fra garden Hugla inneholder foruten flintredskaper også et stykke av en skiferkniv med strekornamenter, et litet bruddstykke av et lerkar av sterkt asbestblandet masse, samt stykker av et kar av klebersten. På en lokalitet på garden Vevelstad i Tjøtta opsamledes foruten endel spaltestykker av flint også små bruddstykker av kar av klebersten samt fire små tynne bronsestykker, hvorav de to mulig kunde tenkes at være av et knivblad. Av enkeltfund kan nevnes en hulslepen, megalitisk tverrøks av skifer fra Stavsmarken på Vega, det halvrunde, spadeformede endestykke av et hengesmykke av skifer fra en boplass på lokaliteten Lysdalsmoen på Somhau i Vik, samt en spydspiss av skifer fra en tidligere kjent skiferfundplass på Dyngeset likeledes i Vik. Fra lokaliteten Risåsen på Vevelstad i Tjøtta skriver sig et litet halvmaneformet, tynnt redskap av flint med skarp spalteegg og en rett, tverretoucheret rygg, det første redskap av denne form fra det nordenfjellske. Nye, tildels meget interessante fund er gjort på de store bo-

plasser på Brastad (Mælan) på Mindland og Hestun på Hamnøy i Tjøtta, de siste under den kartlegning som fant sted i 1925; de vil finnes nærmere beskrevet i Tilvekstfortegnelsen. Omfattende nye fund er gjort på den betydelige boplass på bruket Frydenlund av Myklebostad i Sjona, Nesna; særlig fortjener her at fremheves de usedvanlig store eksemplarer av bredbladede skiferkniver. Fra en plass under Myklebustad er innkommet to skiferkniver av noget usedvanlige former.

Bronsealderen har i 1925 intet nytt fund at opvise, når bortsees fra stenredskaper som visse skafthulløkser, kollehoder med skaftfure, m. m., som nok kan falle innenfor dette tidsavsnitt. Som gave fra Tromsø Museum har man mottatt en celt av bronse (Tr. 778, Ab. 1886, s. 130), som skal være funnet i Skatval, og oprindelig skal ha tilhørt folk som fra det trondhjemske flyttet over til Målselvdalen tidlig i det 19. årh.

Tilveksten fra eldre jernalder omfatter 12 nummere. Herav kan fremheves et gravfund maskje fra romersk jernalder bestående av en spydspiss og et økseblad, som i 1914 blev gjort på Monge, Kors s., Gryten, Romsd., under jernbaneanlegget. Senere kom sakene til Brødløs i Vevelstad, Helg., hvor de blev erhvervet av Edv. J. Havnø. Av et gravfund fra Klauset nedre, Otterøy, Romsd., er bevaret en beltesten og et ovalt fiskesøkk med omgående lengdefure. Dette adskiller sig fra stenalderens tallrike søkk derved at furen er dyp og trekantet, mens denne på stenalderens boplassøkk gjerne er ganske lett innknakket. Fra Nordmør er ingen eldre jernalders fund innkommet. Av fundene fra Sørtrøndelag kan nevnes et gravfund fra Aunet i Buviken gjort under et veianlegg ved Hovekleivene ved nordenden av Anøyen og bestående av et tveegget sverd og to spydspisser, en skjelettgrav fra den tidligere del av eldre folkevandringstid. Dette fund blev reddet for museet av dets tillitsmann i Nedre Gauldalen *Edw. Kjøsen*. Et stykke av en beltesten er funnet oppe i Rennebu på garden Ytterhus; fund fra denne periode så langt op i våre dalbygder er alltid av viktighet; stykket blev innsendt som gave fra småbruker *Mikkel Flatlid* ved lærer *Inge Krokan*. Fra Nordtrøndelag kan fremheves en spydspiss fra Rannem i Henning skjenket av ordfører *Fridtjof Rannem* samt et kvartsbryne funnet på garden Langmark likeledes i Henning og skjenket av gbr. *Sverre Moen*. Dette er det tredje fund fra eldre jernalder fra denne noget avsidesliggende gard inne i skogen nær elven (Figga). Men da denne del av elven er bekjent for sit gode laksefiske, har vi vel her motivet for denne gamle bosetning på et ellers noget usedvanlig sted. Også i Hegra er der gjort fund fra eldre jernalder, således en beltesten i en gravhaug på bruket Skogly av Hemre; den er skjenket av baneformann

Amund Lien ved kirkesanger J. A. Moe. Fra Helgeland er innkommet en ufullstendig skal av klebersten av denne periodes form funnet på Glein i Dønnes liggende hvelvet i lerholdig grus på bunnen av en myr.

34 nummere tilhører den yngre jernalder. Av denne periodes tilvekst fra Romsdalen kan nevnes et vikingetids gravfund fra Vollset i Voll bestående av et tveegget sverd, spydspiss, økseblad og sigdblad. Fundet blev gjort i en røis og skriver sig visstnok fra en brandgrav. Et annet røisfund, likeledes fra vikingetiden (10. årh.) og bestående av tveegget sverd, økseblad, bitselmunnbit, gryte av klebersten, er gjort på selve garden Voll; dette er likeledes en brandgrav, og det bekrefter sig herved at likbrenning har holdt sig med seighet i de indre dele av Romsdalen. Fra en skjelettgrav derimot skriver sig et enegget sverd funnet på Nesstranda under Nes, Grytten, under det samme veianlegg langs Isfjordens sydside, innenfor «Rauma Mølle», hvorved der tidligere er gjort tre gravfund, dels fra vikingetiden og dels fra yngre folkevandr. Også dette fund tør nærmest bli at datere til sistnevnte periode, og nettop i denne tid er skjelettbegravelsen trått sterkt i forgrunnen. Påfallende er disse graves ringe høide o. h., kun ca. 4 m. Dette viser at landhevningen herinne må ha været minimal siden vikingetiden. De samme iakttagelser har man forøvrig gjort andre steder, således ved de gravfund som er innkommet fra Flemma i Tingvoll, Nordm., og som av konservator er beskrevet i en særskilt avhandling i Nordmør Historielags Årsskr. 1925.[1] Disse gravfund, hvorav det ene representerer en skjelettgrav fra 9. årh. og det annet en brandgrav fra 10. årh., frembyr flere interessante sider, som i nevnte skrift er nærmere behandlet. Her kan særskilt nevnes, at sverdet fra den yngre grav bærer vapensmedens navn *Ingerih*, og at dette navn er frankisk og ifølge velvillig meddelelse fra professor Magnus Olsen hittil kun har været kjent fra et gammel frankisk stedsnavn Ingerihesheim. I samme grav foreligger også et ildstål av en her i landet meget sjelden form, hvis oprindelse må søkes i den finsk-baltiske kulturkrets. Av de yngre jernalders fund fra Nordmøre kan forøvrig kun nevnes tre glassperler fra en liten røis på Enset i Straumsnes, innsendt ved museets tillitsmann gbr. *Nils I. Ødegaard.*

Et forholdsvis større antall fund fra yngre jernalder er iår innkommet fra Sørtrøndelag. Således kan nevnes et gravfund fra bruket Bakken av Fevåg i Stjørn, hvori også foreligger to skalspenner av typen R. 647. Fra Tarnes i Åfjorden er innsendt en ringnål av bronse funnet under jordarbeide på et sted hvor der tidligere har været en del gravhauger. Fra Gorset i

[1] Th. Petersen: Gravfundene på Flemma i Tingvoll.

Opdal har man gjennem gbr. *Esten Gorseth* mottatt som gave to større bruddstykker av en enskallet skalspenne av en noget usedvanlig type. Et tveegget sverd åpenbart fra en brandgrav er innkommet fra Mærk i Rennebu som gave fra husmann *Trond Sæter,* og fra Forset i Singsås er innsendt et tveegget sverd og en spydspiss. Av særlig interesse er et gravfund fra Bostad i Malvik bestående av to ovale spenner med eiendommelig ornering. Fundet representerer en kvinnelig skjelettgrav fra eldre vikingetid og er skjenket av gbr. *John O. Bostad.* Endelig kan nevnes inventar fra en hustomt på Furen, Gjeitastrand, som vanlig bestående av vevlodd, stykker av klebersténs gryter, fiskesøkk av stén m. m., men viktig ved at der på det ene vevlodd er risset to runetegn, som ifølge Magnus Olsen nærmest tør henføres til vikingetid. Fundet er skjenket av lærer *Gabriel Sletvold.*

Av fundene fra Nordtrøndelag kan særlig fremheves en liten skalspenne fra Holmli i Vuku av den gamle type med dekor som et liggende, firefotet dyr med opunder kroppen trukne, fremadvendte føtter. Stykket som er interessant både ved sin type og ved sin lokalitet, er skjenket av gbr. *Johs. Holmli* ved museets tillitsmann i Vuku lærer *P. Brønstad.* Fra bruket Sorli av samme gård Holmli er innkommet et økseblad, skjenket av gbr. *Martin Sorli.* Et annet økseblad er innsendt fra Hallem i Verdalen som gave fra kirkesanger *J. Dahl.* Det er funnet i et grustak nedenfor den bekjente gravplass, hvor det må være falt ned fra en av de av K. Rygh i Ab. 1870, s. 18 omtalte grave (XVI—XVII, no. 15—17 på det i 1921 utarbeidede kart). Dette fund er av interesse, som det bestyrker den på K. Ryghs utgravningsresultater byggede antagelse, at den høiere liggende, vestlige del av denne gravplass udelukkende tilhører eldre jernalder, mens der på det lavere liggende, østlige parti også finnes grave fra y. j. Antagelig tilhører de fleste av gravene her (no. 1—35) denne periode; herpå tyder også deres karakter. En større spydspiss er funnet på Utgård i Stod og skjenket av gbr. *Elisæus Ystad,* og fra Hammer i Skage, Namd., er en lignende spydspiss innsendt som gave fra gbr. *Johs. Øvereng.*

Fra Helgeland kan nevnes et interessant gravfund fra Alsøy i Nesna bestående av to skalspenner av type R. 652, en bronsenål med polyedrisk hode, glassperler, handtenshjul, en plate av hvalben («strykebrett»), m. m. Fundet representerer en kvinnelig skjelettgrav, visstnok en båtgrav, fra ca. 900 eller første halvdel av 10. årh. Godseier *Karl Gidtske,* Husby, har velvilligst været museet behjelpelig med at skaffe de fornødne oplysninger om fundforholdene.

På middelalder og efterreformatorisk tid faller 26 nummere. Av disse kan nevnes en liten solje av sølv, med en inn-

skrift i runer, som kan leses *Margret a mek*, d. e. Margrete eier mig. Soljen likesom innskriften turde henføres til siste halvdel av 14. årh. Den er funnet for lengere tid siden på H e l b o s t a d, N a m d a l s e i d e t, og deponeret av Sakshaug Folkemuseum. Som et «høifjellsfund» kan betraktes en pilespiss av jern av en form som utvilsomt er yngre enn vikingetiden. Den er funnet på V a s - b e k k h ø g d a, ca. 1 km. rett tilfjells fra gardene Flottans og Talsnes's setre i F o r d a l e n, S i n g s å s, og skjenket av gbr. *Per H. Kosberg*. Et økseblad av en eiendommelig form, antagelig fra 1600-tallet, er funnet på V a r h u s i H e s j e d a l e n, Å l e n, og skjenket av gbr. *Ingebr. O. Vaarhus*. Fra K j e r r i n g v o l l, en gård lengere oppe i dalen, er innkommet to pilespisser, hvorav den ene mulig kan dateres til vikingetiden. De er gaver fra gbr. *Johs. H. Kjerringvoll* og *Ole J. Kjerringvoll*. Fra garden B l o på M i e n i A u k r a skriver sig et meget rikholdig hustomtfund med vanlig inventar, visstnok også fra 1600-tallet; det er skjenket av gbr. *Karl Blo*. Endelig kan nevnes en liten brennevinsdunk laget av *Hans Jonsen Sundan*, mens han i oktober 1814 var utkommandert på feltvakt i Brekken, og skjenket av hans sønnesøn gbr. *Erling E. Sundrønningen*, Ålen.

Resten av tilveksten, 31 nummere, omfatter mindre daterbare saker som fiskesøkk av sten, vevlodd, håndtenshjul m. m. Innen denne gruppe kan fremheves et cylinderformet fiskesøkk av sten opfisket med torskegarn på fiskegrunnen L a n d m e b a k k e n, A u k r a, på 60 favnes dyp. Fra Ø r v i k på O t t e r ø y i A u k r a er innkommen en avlang, nesten båtformet lampe (kole) av sten, en form som i den senere tid ofte er truffet i Romsdalen, og som efter et fund som blev gjort i 1926, mulig kan gå helt tilbake til stenalderen. En viss interesse knytter der sig til et tomtefund av vevlodd m. m. fra L i l l e - F j e s e t i S i n g s å s, gjort under opdyrkning av et engstykke K l e t t e n på østsiden og nokså høit over Gaulelven, omtrent rett overfor Singsås nuv. kirke. Det er ikke usannsynlig, at den forsvundne, i Aslak Bolts jordebok s. 47 nevnte gård K l e t t kan ha ligget her.

Som resultat av sine med stor interesse drevne undersøkelser om den gamle myrjernsindustri («jarnvinna») i øvre Gauldalen har hr. formann *Chr. Lodgaard* innsendt en rekke slaggprøver fra forskjellige lokaliteter i S i n g s å s og H o l t å l e n. Sammenholdt med tidligere oplysninger og fund (cfr. Oldsaksaml. beretn. 1921, s. 11) kan det hermed ansees godtgjort, at denne industri har været drevet i utstrakt grad i de øvre bygder i Gauldalen, sikkert ikke bare til bruk ved gårdsdriften og jakten, men også til eksport.

Årets tilvekst omfatter også en del fund fra grunngravninger i T r o n d h j e m s by. Således kan nevnes to små krukker av brunglasert lertøi, brott av trebenete lerpotter, av lerfat fra 1700-tallet,

av forskjellig krustøi, av vinglass, en vinflaske, skjev og undersetsig, fra en apenbart i en av brandene på 1600-tallet (1681?) innstyrtet vinkjeller, et garnsenke m. m., alt opsamlet under grunngravningen til den nye Metodistkirke i K r a m b o d g t. 6. Kulturlaget var her ikke særlig dypt og syntes merkelig nok ikke at gå ned i middelalder. De fornødne opmålinger og nivellements blev utført av arkitekt *Cl. Hjelte*, likesom der også blev tatt flere fotografier. Et par småsaker fra efterreformatorisk tid blev funnet under M u n k e g a t e n 6 (Underofficersskolen), ved en gravning som blev foretatt til utvidelse av kjelleren. Undergrunnen viste sig herunder at bestå av et ca. 2.3 m. tykt leirlag hvilende på sandgrunn. Herover var en ca. 0.5 m. tykk opfylling visstnok fra en nyere tid, hvori et knivskaft av ben samt endel dyreben og annet avfall var innleiret. I den nordøstlige del av det utgravede parti var opfyllingen dypere og gikk ned til ca. 2.1 m. under gatelegemet. Den bestod her for det meste av brandgrus blandet med stkr. av hollandsk mursten. Det så ut til at være en gjenfyllt kjeller, som kunde følges et litet stykke ut i gatelegemet, så langt der blev gravet. Gulvet lot til at være brolagt med rød mursten. Gravningen under vestenden av den nye B a k k e b r o, som dog innskrenket sig til to parallele grøfter, blev fulgt med opmerksomhet, og alle iakttagelser inntegnet av hr. formann *Haug*, likesom der også blev tatt en del fotografier. Av løse gjenstander fantes i opfyllingen kun nogen brott av trebenete lerpotter, av lertøi fra 1700-tallet, av rhinsk krustøi, krittpiper m. m.

Endelig kan nevnes en meget interessant samling amuletter fra Madagaskar skjenket av missionær frk. *Frida Høyem*.

I mars 1925 blev gipsavstøpningen av den bekjente helleristningsren ved B o l a i S t o d opstillet i samlingen. Den har fått en udmerket plass på den første trappeavsats rett mot museets hovedinngang og gir et fortrinlig billede av denne Nordens vakreste dyreristning. Den vellykkede avstøpning er utført av ornamenthugger i domkirken *A. Santi* og bekostet av venner av museet innen Trondhjems Sparebanks forstanderskap.

Ved velvillig imøtekommenhet fra Tromsø Museum er 6 i dette museum opbevarte gjenstande fra det nordenfjellske Norge og søndre Helgeland blitt utskiftet med gjenstande fra Nord-Norge i det herværende museum.

Konservator har i det forløpne år foretatt reiseundersøkelser delvis i forbindelse med gravninger i en flerhet av de til museumsdistriktet hørende bygder. Om en gravundersøkelse på N e r l a n d i V i s t d a l e n, R o m s d., er der gitt en nærmere meddelelse i «Årsskrift at Romsdals Sogelag» 1925.[1] Undersøkelserne i den ytre

[1] Th. Petersen: Et hedensk kultcentrum i Vistdalen.

del av Romsdalen innskrenket sig denne gang til Mien, Otterøy og Tautra. I Nordmøre blev arbeidet koncentrert særlig om Tingvoll pgd. En befaring av H e i m i H e m n e førte til opdagelsen av et betydelig antall hittil ukjente oldtidsminner. I Ålen blev bl. a. sidedalen H e s j e d a l e n gjennemgått under ledsagelse av museets interesserte tillitsmann gbr. *P. Myhren*, men der kunde dog ikke påvises helt sikre spor av bosetning i den hedenske oldtid. Gårdnavnene taler dog for at sådan må ha funnet sted iallfall i den nedre del av dalen. Undersøkelser i Innherredsbygdene førte til opdagelse av tre hittil ukjente bygdeborger, nemlig på R a t å s e n ved gården V e n s e t i S k o g n s M a r k a b y g d, på S t e i n s v e t t a ved S t e i n e i V u k u og på K o r p d a l s h ø g d a ved T a n e m i S p a r b u. Disse bygdeborger, som alle bør kartlegges, er foreløbig beskrevne av konservator i en lengere artikel i «Nord-Trøndelag»s julenummer 1925.

Med bidrag av Nansenfondet er den tredje av de store stenalders boplasser i Helgeland, nemlig på H e s t u n i T j ø t t a, blitt kartlagt ved stud. ing. *A. Mysen* og konservator. Tilstede var også på anmodning geologen dr. *O. Grønlie*, Tromsø, samt boplassens opdager hr. *Edv. J. Havnø*. I fellesskap besøkte de også boplassen på M i n d l a n d, T j ø t t a, der tillikemed boplassen på V i k a-F l o a, V e g a, blev kartlagt i 1924. Om disse boplasser gå konservator en nærmere meddelelse i et foredrag i Det norske arkæologiske Samfund i Oslo. Samtidig kartlagdes også boplassen på F r y d e n l u n d av M y k l e b o s t a d i S j o n a, Nesna, likesom der også blev tatt nivellements av andre stenalders fundsteder i trakten.

Med bidrag av Oldsaksamlingen har også *Edv. J. Havnø* som foran nevnt foretatt reiseundersøkelser navnlig i B r ø n n ø y og den søndre del av T j ø t t a prestegjeld. Frukten av disse undersøkelser er bl. a. opdagelsen av en mengde flintplasser og andre boplasser i søndre Helgeland, likesom registreringen i høi grad har utvidet vårt kjennskap til de faste oldtidsminner. I det hele er der gjennem de senere års undersøkelser skaffet tilveie et rikt materiale til Helgelands eldste bosetningshistorie.

Ved undersøkelsen av en gravrøis på F l e m m a i T i n g v o l l har lektor *O. Yderstad*, Kristiansund, med stor velvilje ydet museet en udmerket assistanse.

Under befaringen av Hesjedalen holdt konservator på anmodning et foredrag for lærere og bygdefolk i øvre Gauldalen. Tre foredrag blev holdt under lærerkurset på Bakketun i Verdalen 12.–13. august 1925, ett foredrag under lærermøtet på Mære i Sparbu 29. august, likesom arkæologiske foredrag er holdt under Fedrelandslagets festmøte i Trondhjem 7. juni, i Bondeungdomslaget, samt i det kommunistiske ungdomslag, Trondhjem. Et vesentlig formål

med disse foredrag har været at fremme det historiske samarbeide mellem by og bygd.

Ved bidrag av Videnskapsselskapet kunde konservator delta i det nordiske arkæologmøte i Helsingfors 2.—5. juli 1925, hvor han holdt et foredrag om «Nye fund fra den nordenfjellske Norges helleristningsområde».

For at studere prepareringsmetoder opholdt preparant *Herb. Fewkes* sig på Oldsaksamlingens bekostning i november og december ved Universitetets Oldsaksamling.

For den støtte de har ydet museet og den arkæologiske forskning, hver i sin bygd, har Direktionen i henhold til Selskapets statutter § 7 utnevnt tre av Oldsaksamlingens tillitsmenn, gbr. *Jonas Eikrem*, Aukra (Romsdal), gbr. *Johan Tautra*, Tautra (Romsdal), og gbr. *Oliver Alstad*, Skatval, til livsvarige medlemmer av Selskapet.[1] Likeså er literat *Henrik Mathiesen* utnevnt til livsvarig medlem på grunn av fortjenstfullt lokalhistorisk arbeide og fortjenester av Videnskapsselskapets Oldsaksamling.

Heller ikke i år har man for alvor kunnet påbegynne den høist påkrevede omordning av samlingene, da konservators tid fremdeles har været for sterkt optatt med løpende, uopsettelig arbeide. Man er dog kommen så langt at man har fått avpanelt og delvis montert et magasinrum på loftet, hvor man nu er i ferd med at innordne stenalderens magasinerte fund. Utgiftene ved dette magasinrum er bestridt av rentene av Birger Kvenilds gave.

Følgende har i det forløpne år tilstillet samlingen gaver:

Gårdbruker *Karl Moe*, Kraknes, Rissa: Skafthulløks ov sten.
Gårdbruker *Esten Gorseth*, Opdal: Stykke av skalspenne av bronse.
Fru *Eleonora Lunkan*, Sparbu: Middelaldersk økseblad.
Gårdbruker *Sivert E. Todal*, Aure: 2 flintflekker.
Gårdbruker *Ove Hagen*, Selnes, Stjørn: Spydspiss av skifer, 2 håndtenshjul av klebersten.
Gårdbruker *Johan Rian*, Børsa: Økseblad fra yngre jernalder.
Gårdbruker *Ivar Flaa*, Alvundeid: Stykke av kleberstens gryte, jordfunnet bryne.
Gårdbruker *Jonas Eikrem*, Aukra: Boplassfund av flint og skifer.
Gårdbruker *Alfr. Johansen*, Dyngeset, Vik, Helg.: Spydspiss av skifer.
Tromsø Museum: Bronseøks fra Skatval.
Gårdbruker *Ole Aas*, Frena: Middelaldersk økseblad, 2 bryner.
Gårdbruker *Johs. Overeng*, Skage, Namd.: Spydspiss fra y. j.
Gårdbruker *Hans I. Moan*, Alen: Økseblad fra y. j.

[1] Efter den nye ordning: av „*Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab. Museet*“.

Gardbruker *Johs. H. Kjerringvold*, Alen: Pilespiss av jern.
Gardbrukerson *Ole J. Kjerringvold*, Alen: Pilespiss av jern.
Edv. J. Havno, Rodoy: Diverse flint- og skiferfund fra Helgeland.
Smabruker *Mikkel Flatlid*, Rennebu: Ufullstendig beltesten.
Gardbruker *John K. Jossund*, Afjord: Oks av sten, kvartsbryne, stk. av gryte av klebersten, m. m.
Gardbruker *Ingebr. O. Vaarhus*, Alen: Okseblad ant. fra 1600-tallet.
Arbeider *John J. Boneng*, Alen: Skiferkniv fra Raen, Byneset.
Gardbruker *Ole O. Tamlag*, Holtålen: 3 vevlodd m. m.
Gardbruker *P. A. Furre*, Skei, Leka: 2 okser av sten.
Gardbruker *Jacob H. Lund*, Orlandet: Flintflekke funnet på Eidsberget.
Gardbruker *Nils Reberg*, Fagerhaug, Opdal: Stk. av spydspiss ant. fra e. j.
Fhv. vaktmester *A. Nielsen*, Trondhjem: Jernbeslag til en gammel kiste.
Gardbruker *Tomas K. Hegdal*, Otteroy, Aukra: 3 bryner av kvartsitisk skifer.
Nationalmuseet, Helsingfors: Prover av stenalders keramikk fra Kaukola, Karelen.
Gardbruker *Elisæus Ystad*, Utgard, Stod: Spydspiss fra y. j.
Gardbruker *Fridtjof Rannem*, Sparbu: Spydspiss fra e. j., ufullst. sverd fra y. j.
Kirkesanger *J. Dahl*, Verdalen: Okseblad fra y. j. fra Hallem, Verd.
Lærer *Arne Magerøy*, Elnesvag, Frena: Jordfunnet stk. av en solje av solv.
Gardbruker *Peter O. Molslett*, Afjord: Kvartsbryne, bryne av kvartsit. skifer, stenredskap av uviss bestemmelse.
Kommandersersjant *J. E. Lovmo*, Klungset, Nærøy: Stk. av korsformet bronsespenne.
Gardbruker *Sverre Moen*, Henning: Kvartsbryne.
Gardbrukerson *Olaf Skjolberg*, Jossund, Afjord: Stk. av skiferkniv.
Gardbruker *Steffen Rogstad*, Storen: Hestesko av eldre form, funnet i en myr.
Oline Rogstad, Storen: Vevlodd.
Gårdbruker *Halvor P. Orset*, Otteroy, Aukra: Slagsten.
Olaf O. Solberg, Soknedalen: Brikkeformet marleik funnet på Froset, Soknedal.
Gardbruker *Joh. P. Folvik*, Stjordal: Fiskesokk av sten, et gammelt klokkelodd av sten.
Gårdbruker *Martin Sorli*, Vuku: Økseblad fra y. j.
Gårdbruker *Iver M. Bjornerem*, Mien, Aukra: Pilespiss av skifer, fiskesokk av sten, flintfund m. m.
Gårdbruker *Peter Staven*, Kvernoy, Flatanger: Ufullst. pilespiss av skifer.

Gardbruker *Lars N. Landro*, Lensviken: Stk. av gryte av klebersten.
Banevokter *Bernt Flottum*, Singsås: Bryne av kvartsit. skifer.
Gårdbruker *Ole A. Svanem*, Hemne: Flintfund.
Ottar O. Nordskag, Frøya: Ufullst. spydspiss av skifer.
Gårdbruker *Ole Lyngen*, Singsås: 2 vevlodd.
Gardbruker *John M. Fla*, Havdalslokken, Rennebu: Okseblad fra y. j.
Gardbruker *P. Havdal*, Lanke: Glassperle fra y. (?) j., en flintflekke.
Gardbruker *P. J. Hembre*, Hegra: Handtenshjul av sten.
Gårdbruker *E. Wedul*, Mariendal, Hegra: Kvartsbryne.
Gårdbruker *Sivert P. Sorte*, Lånke: Celt fra y. j.
Husmann *Trond Sæter*, Mærk, Rennebu: Sverd fra y. j.
Byfogedfullmektig *Ole Petersen*, Trondhjem: En liten bismer, en hagelpung.
Godseier *Ebbe C. Horneman*, Rissa: Endel jordfunne knokler.
Fisker *Kr. K. O. Skaget*, Fillan, Hitra: Flintfund fra eldre nord. stenalder, spydspiss av skifer.
Baneformann *Amund Lien*, Hegra: Beltesten.
Lærer *Gabriel Sletvold*, Furen, Gjeitastrand: Vevlodd med runeinnskrift, 2 fiskesokk av sten m. m.
Gardbruker *Per H. Kosberg*, Singsås: Stk. av gryte av klebersten.
Gardbruker *Haldo Sandrod*, Singsås: Bryne av kvartsit. skifer.
Gardbruker *Johan L. Floan*, Skatval: Jordfunnet perle av agat, garnsenke av brent ler.
Gardbruker *Johs. Holmli*, Vuku: Skalspenne fra y. folkevandr.
Gardbruker *Nils Hongsro*, Storen: Bryne av kvartsit. skifer.
Gardbruker *Karl Blo*, Mien, Aukra: Fiskesokk av sten, vevlodd, bryner, keramikkstkr. m. m. fra en hustomt fra 1600-tallet.
Gardbruker *John O. Bostad*, Malvik: Okseblad, 3 bronsespenner fra y. j., kvartsbryne.
Gardbruker *Herm. Heimsnes*, Foldereid: Glassperle ant. fra y. j.
Gardbruker *R. Strugstad*, Oksvoll, Sparbu: Glassperle fra y. j., bryne.
Gardbruker *Erling E. Sundronningen*, Aalen: Brennevinsdunk fra 1814, dreiet bolle av bjerk.
Gardbruker *Paul H. Huse*, Harøy, Aukra: Myrfunnet redskap av tre av uviss bestemmelse.
Missionær frk. *Frida Hogem*: En samling amuletter fra Madagaskar.
Lærer *H. Kaldhol*, Gjermundnes, Romsd.: En samling flintfund.
Lærer *F. H. Anfindsen*, Gjermundnes, Romsd.: En samling flintfund.
Gårdbruker *Ole Hegdal*, Tautra, Romsd.: Vevlodd.

Gardbruker *Ole Hjelseng*, Stjord.: Jordfunnet bryne.

Formann *Chr. Lodgaard*, Singsas: 2 fotografier av en gravhaug(?) på Hindsverk, Singsås.

Oberstloitn. *Fr. Willes* dodsbo: Et rokokko bord, en messingmorter.

Smabruker *Gundersen*, By, Klebu: En jordfunnen hestesko av eldre form.

Slaggprover fra utvinning av myrjern fra en rekke lokaliteter i Singsas og Holtalen, innsendt som gave fra formann *Chr. Lodgård*, smabruker *H. Droivold*, sagbruksbestyrer *A. Singsaasbak*, banevokter *P. Halseth*, småbruker *P. O. Sandrød*, gårdbruker *Per H. Kosberg*, gårdbruker *P. H. Hinsverk*, *Olaf Prytz*, *John Trøan*, redaktør *P. P. Foros*, Roros.

Mynt- og medaljesamlingen.

(Bestyrer: Victor Ronander

I 1925 har samlingen ved kjøp og gaver hatt en tilvekst av 409 nr., hvorav 282 eksemplarer ikke før fantes i samlingen. De nye numre er 26 sølvmynter, 65 kobber-, bronse-, nikkel- og aluminiumsmynter, 4 jetoner, 4 sølvmedaljer, 20 bronse- og tinnmedaljer, 28 Meisnerporcellæn-mynter og medaljer samt 135 pengesedler. Av de innkomne gaver må særlig nevnes to meget smukke bronsemedaljer fra Finnlands Beskickning i Oslo. Begge medaljer er utført av professor Emil Wickström. Den latinske og finske omskrift lyder i oversettelse: På den ene medalje: Finnland har ved egen lov frigjort sig den 7. december år 1917». På den annen medalje: «Finnlands fri statsforfatning fastsattes ved lov den 17. juli 1919».

Samlingen har dessuten fått Norsk Husflids Venners medalje, utført av professor Stabell.

I løpet av året 1925 er en omordning av norske mynter og medaljer fullført. Myntene er alle fremlagt i kronologisk orden og med betegnelse for hvert år, og gir således en lett oversikt over alle Norges mynter fra Harald Hardråde til nutiden av Selskapets nokså betydelige samling.

Ved revisjon og undersøkelser om Norges mynter er der gjort flere interessante opdagelser. Blandt annet er der av den såkalte «Reisedaler» som blev preget i sølv til Kronprinsens (den senere kong Fredrik den 6tes) reise i 1788, også funnet et eksemplar i gull. Begge var gaver fra Kronprinsen. I Selskapets gamle direksjonsprotokoll meldes 6. mars 1789 som innkommet fra hofmarskalk Bülow en «Reisedaler af Sølv 1788», med underretning om at Kronprinsens portrett nu var ferdig og skulde sendes. 6. september 1791 fremla biskop Schønheyder som gave fra Kronprinsen en gullpenge med hans reisedalers stempel «til Erindring af hans Nærværelse i Selskabet i 1788». Det finnes ikke nevnt i nogen av de mange danske myntkataloger som kjennes, at «Reisedaleren» også er preget i gull. Oslo Universitets Myntsamling oplyser at der kjennes to andre eksemplarer, men begge tynnere. Vårt Selskaps eksemplar er derimot dobbelt så tykt og veier 68,3 gram, og må betraktes som unikum.

Samme år, 1791, besluttet Selskapets direksjon å la forferdige en liten »Dragkiste» til å opbevare Selskapets myntsamling. Det er formodentlig den samme lille jernbeslåtte trekiste (58 × 38 cm. bred, 38 cm. høi), med to solide jernlåser, som senere er blit benyttet og som fremdeles brukes til opbevaring av Selskapets premiemedaljer.

Pengeseddelsamlingen er ordnet og stukket ind i kartonblade som opbevares i dertil forferdigede kapsler og er katalogiserte:

Samlingen har i 1925 mottatt gaver fra følgende:

Dircks, Trondhjem.
Universitetets Myntkabinett, Oslo.
Norsk Husflids Venners direksjon, Trondhjem.
Statsadvokat O. Richter, Trondhjem.
Ingeniør Schmidtnielsen, Trondhjem.
Kjøpmann A. Djønne, Trondhjem.
Gårdbruker Kristoffer Haugen, Mosvik.
Trondhjems Polytekniske Forenings bestyrelse.
Sadelmaker Carl Alstad, Trondhjem.
Musiker Carlo Wigum, Trondhjem.
Statsarkivar Refsaas, Trondhjem.
Fru A. Wold, Trondhjem.
Gårdbruker Oliver Alstad, Skatval.
Finnlands Beskickning, Oslo.
Rektor A. Sommerfelt, Trondhjem.
Fru Caspara Heggelund, Trondhjem.
Den Kongelige Mynt, Kongsberg.
Byfogedfullmektig Ole Petersen, Trondhjem.
Edvard Wælde, Trondhjem.
Missionær frk. Frida Høyem, Trondhjem.
Klokker Ingebrigt Qvam og hustrus dødsbo, Trondhjem.
Johannes Bragstad, Marienborg, Trondhjem.
Trøndelagens Kaninavlsforenings bestyrelse, Trondhjem.
Kaptein C. Boe, Trondhjem.
Konservator O. Nordgård, Trondhjem.
Student, Carl Bendixen, Trondhjem.
Sorenskriver H. P. K. Knudtzon, Oslo.

Den botaniske samling.

Ved Ove Høeg.

(Bestyrer: Dr. H. Printz).

I årets løp har samlingen ikke fått nogen vesentlige forøkelser. Heller ikke har plassforholdene tillatt nogen endring i opstillingen eller ordningen av herbariene. Ved bestyreren dr. Printz' avreise ved årets slutning blev algesamlingen foreløbig anbragt i den zoologiske avdelings rum.

Av mosherbariet har endel *Hepaticae* været utlånt til lektor E. Jørgensen, Bergen, til revisjon samtidig med bearbeidelsen av Universitetets norske samling av denne gruppe.

Fra dr. Henning Petersen, København, er returnert det norske materiale av *Ceramium* som tidligere (1922) var blitt sendt til revisjon.

Bestyreren har i årets løp fortsatt det store arbeide med Bd. III, *Conjugatae, Chlorophyceae, Charophyta*, i 2. utgave av Engler & Prantl: Die natürlichen Pflanzenfamilien.

Fra nyttår 1925—26 er bestyrer dr. Henrik Printz utnevnt til professor i botanikk ved Norges Landbrukshøiskole, Ås. Som hans efterfølger har direksjonen ansatt cand. real. Ove Arbo Høeg, konservator ved Universitetets Paleontologiske Museum.

Zoologisk samling.

1. samlingsbestyrer: O. Nordgaard (fugler, fisker og evertebrater).
2. — „ — C. Dons (pattedyr, krypdyr og padder samt evertebrater).

Fuglesamlingen. Den $^{11}/_{2}$ 1925 fikk museet en varietet av *Larus glaucus* (blåmase) sendt som gave fra Anders Heggem, Beian.

Den [illegible]/$_{2}$ skjøt distriktslæge J. Landmark en blåkråke, *Corvus frugilegus* ♂, på Tjøtta. Den blev legeret til museet av doktoren.

En storlom, *Gavia arcticus* ♂, blev skutt ved Rørvik på Stadsbygd $^{13}/_{5}$ 1925 av Johan Olsen Rørvik. En brushane, *Machetes pugnax* ♂, blev skutt av en liten gutt med salonrifle $^{10}/_{6}$ 1925 ved Vik, Brekstad på Ørland. Den sendtes til museet som gave fra Jacob H. Lund.

De nevnte fugler er ingen sjeldenheter, men det er derimot tilfelle med storjoen hvorav en 2 à 3 års gammel hun blev skutt ved Sletringen fyr $^{4}/_{8}$ 1925 av preparant Bernhard Hanson fra Kristiansund og overlatt til museet som gave. Av storjo eller havsku, *Stercorarius skua* Brünn., som hekker på Island, Færøyene og Shetlandsøyene, kjennes følgende sikre fund fra vårt land: Helgeland (1816), Særholt i Finmark (i 1850-årene), Biri ved Mjøsen ($^{1}/_{6}$ 1887), Kvaløy ved Tromsø ([illegible]/$_{12}$ 1888), Randøsund ved Kristiansand ($^{19}/_{10}$ 1897) og Lister ($^{13}/_{9}$ 1911). Det syvende eksemplar blev altså skutt ved Sletringen $^{4}/_{8}$ 1925.

I slutningen av august sendtes fra Geitastrand som gave fra Ole Halsen en ung gjøkhun og en spurvehøk.

En myrsnip, *Tringa alpina* ♀, blev sendt til museet fra Sauøy i Froan av Rudolf A. Moen.

Fra Sauøy i Froan fikk vi også av Reidar Larsen tilsendt en polarsvømmesneppe, *Crymophilus fulicarius* ♂ ($^{15}/_{10}$ 1925). Denne fugl ruger på Svalbard og Novaja Semlja og kommer bare enkeltvis på besøk til vårt land. — En rødving, *Turdus iliacus*, fanget ved Kirkseterøra $^{23}/_{10}$ 1925, blev sendt til museet som gave fra Olaf Engen. — Den $^{19}/_{11}$ 1925 blev en lattermase, *Larus ridibundus*, skutt på Sauøy i Froan. Den blev sendt til vår samling av Toralf Yttermoen, Sauøy.

Eggsamlingen. Denne samling er bl. a. blitt forøket med et kull orfuglegg på 12 st. fra Trondhjems bymark (fig. 1).

Det blev skjenket til selskapets museum av Karl Klinge, som skriver følgende om sitt fund:

Fig. 1. Egg i orfuglrede fra Bynesveien, 1925.

«Orfuglredet med 12 egg opdaget jeg på stien til Helkanseter, ca. 150 skritt fra toppen av Sommerseterbakken i Bynesveien. Det lå 2 m. tilvenstre for stien under opgangen. Hønen lå på redet tett innved roten av en furu. Det var Kristi himmelfartsdag den $^{21}/_{5}$ 1925. Speiderpikene hadde øvelser i terrenget der den dag, og forøvrig var trafikken meget stor. Min hund tok stand, og hønen fløi av redet. Redet blev iakttatt de følgende 14 dager uten at hønen var å se. Vi var 4 innviede som til forskjellige tider holdt øie med redet, nemlig H. N. Stabell, Olaf Grilstad, skogvokter Ellevsen, og undertegnede. Den 5. juni tok jeg eggene, og de var da alle friske.

Ærbødigst

Karl Klinge.

Fisksamlingen. En makrellgjedde, *Scombresox saurus*, l. 34 cm., blev funnet i fjæren ved Hofstad i Bjørnør $^{7}/_{1}$ 1925 under en nordvest storm. Den blev sendt som gave til samlingen av ENOK HOPSTAD. I januar 1925 mottok samlingen flere eksemplarer av knurr, *Trigla gurnardus*, således en hun fanget ved Årsandøy, og en annen hun av knurr fra Halten. Den første var gave fra JOH. BREVIK, og den annen fra firma L. O. HEGSTAD, Trondhjem.

En slettvarr tokes på garn i Imsterfjord $^{28}/_{2}$ 1925. Det var en *Bothus rombus* ♂, l. 48,5 cm. Maksimalbredden av kroppen (uten finnene) var 24 cm. Den sendtes som gave til samlingen av kjøpmann PAUL STEENSEN på Asøy i Imsterfjord.

En steinbrosme, *Phycis blennoides* ♀, l. 55 cm., fiskedes på line sammen med skrei $^{2}/_{4}$ 1925 på havet utenfor Titran. Den blev innbragt til museet av NILS BROTTINGSVÅG, Fjellværøy.

En havlamprett, *Petromyzon marinus* ♀, fangedes $^{25}/_{3}$ 1925 ca. $1^{1}/_{2}$ mil NW av Finvær fyr, Froan. Den suget sig fast på siden av fartøiet under farten. Det var en rognfyllt hun, l. 75 cm. Den blev sendt som gave til samlingen av A. GAARDEN, Sauøy.

I begynnelsen av mai fikk museet tilsendt som gave fra ALF SANDØY, Refsneshagen i Stjørna, en fløifiskhan, *Calionymus lyra* ♂, i forplantningsdrakt.

Den 2. juni 1925 blev der ringt op fra Terningen i Verrafjord, Agdenes. En noteier, SIGURD GOSSÉ, meddelte, at der dagen i forveien var kommen en svær fisk i hans kilenot ved Terningen. Både noten og fisken blev bugsert op i fjæren, hvor fisken døde. Den $^{4}/_{6}$ om kvelden gikk «Gunnerus» avsted for å hente fisken, og den $^{5}/_{6}$ kl. 5 em. la motorkutteren til ved 19 kajen i Trondhjem, hvor fisken heisedes op fra «Gunnerus's» dekk og lagdes på en lastebil. Den blev derefter transportert til Videnskapsselskapet og anbragtes på gårdsplassen, hvor den lå til undersøkelse og beskuelse til lørdag $^{6}/_{6}$. Der blev tatt mange fotografier og adskillige mål. Det var en hun av brugde, *Cetorhinus maximus* GUNNERUS, med en totallengde av 8,25 m. En nærmere redegjørelse skal senere leveres.

En stamsild, *Clupea alosa* ♀, fangedes i laksnot $^{16}/_{6}$ 1925 ved Tøndel i Lensvik av OLE TØNDEL. Totallengde 53,5 cm., vekt 1280 gr., velutviklede rognsekker. Samlingsbestyreren blev varslet om dette interessante fund av kjøpmann JOHN JOHANSEN i Trondhjem. — En paddetorsk, *Raniceps raninus* ♂, l. 33 cm., fangedes i trollgarn ved Sauøy, Froan, $^{15}/_{5}$ 1925. Den blev sendt til museet av GUNNAR JOHANSEN NORDBUAN. En steinbrosme, *Phycis blennoides* ♀, l. 61 cm., fiskedes ved Sauøy, Froan, og sendtes til museet av JOHAN YTTERMOEN. Den var tatt med

handsnøre på 125 m. dyp utenfor Froan 17/9. Der var egg i ovariene, men eggene var overordentlig små. En knurr, *Trigla gurnardus* ♂, l. 36 cm., fiskedes ved Sørgjeslingene 4/11 1925. Den hadde halvfordøiet fisk i ventriklen. Fisken sendtes til museet av LIND JENSSEN.

Den 27/11 1925 sendte EINAR GRINDVIK, Rørvik, 2 eggkapsler av hågjel, *Pristiurus catulus*. De var uttatt av mavesekken på taretorsk fisket på line ca. 1 1/2 kvartmil NNO av Vikna, Kvaløy, 1 km. nord av «Skindet».

EINAR OLSEN, Øyvagen, Helgeland, sendte 22/12 1925 til museet en fisk som ingen der på stedet hadde sett maken til. Det viste sig å være en tangnål, *Nerophis æquoreus*. Fra Nordlands kyster og fjorder kjennes få eksemplarer av denne art.

Fjordundersøkelser. På en ekskursjon med lærerhøiskolens elever i slutten av mai 1925 fikk vi i korallbakken ved Røberg op en eggkapsel av sjømus, *Chimæra monstrosa*, med embryo. Dessuten flere eksemplarer av den sjeldne brachiopod *Waldheimia septigera*. Omkring mitten av juni tok vi plankton- og vannprøver på de sedvanlige fjordstasjoner: Beitstadfjord, mellem Frosta og Leksvik, utenfor Digermulen ved Trondhjem, og tvers av Hambara innenfor Selva. I siste halvpart av juni samt i juli og begynnelsen av august blev der foretatt en hel del ekskursjoner med «Gunnerus» til bunnundersøkelser i fjorden. I disse deltok også konservator DONS, amanuensis JOHAN HUUS (Bergen), dr. AUGUSTA ÄRNBÄCK CHRISTIE-LINDE (Stockholm) og frøken HERTHA SIEVERTS (Berlin). — Den [illegible] 1925 gikk «Gunnerus» med deltagerne i den 4. internasjonale plantegeografiske ekskursjon i et antall av ca. 20 til Røberg hvor dr. H. PRINTZ demonstrerte de der voksende alger. I korallbakken ved Røberg gjorde vi også et skrapetrekk som bragte for dagen karakteristiske former av *Lophohelia*bankenes dyresamfund, som vakte stor interesse blandt de tilstedeværende botanikere. Ekskursjonens ledere på norsk territorium var prof. JENS HOLMBOE, prof. R. NORDHAGEN og dr. B. LYNGE. Senere i august var vi på undersøkelsesferd i nogen nabofjorder. Vi besøkte Bjugnfjord hvor vi gjorde flere skrapetrekk fra Bjugnskjæret til Bjugnbotn. På lignende måte undersøktes Valsfjord som ved et smalt eid er adskilt fra Koet. Gjennem Vallersund og Jøssund gikk vi til strømmen som setter Koet i forbindelse med sjøen. Med vår lille motorbåt gikk vi gjennem nevnte strøm inn i Koet og undersøkte det marine dyreliv på forskjellige steder, bl. a. ved Jøssundøy. Herfra gikk vi til Åfjord, hvor vi også kastet med ålevad, og endelig til Stoksund som blev nordgrensen for årets undersøkelser.

Pattedyrsamlingen. Denne avdeling har også i det forløpne år fått tilsendt enkelte gaver:

En dvergspissmus (*Sorex minutus* LIN.) fanget i Egge 21/12 1925 (gave fra skogforvalter ØVERLAND, Steinkjer). Dvergspissmusen er ikke almindelig. Alle opgaver over artens forekomst er derfor av interesse. Den søker undertiden inn i hus hvor den, skjønt den jo ikke er nogen gnaver, lever på en lignende vis som husmusen.

Et mørkfarvet eksemplar av husmusen (*Mus musculus* LIN.) blev fanget i felle på Lerkendal 21/10 1926 (gave fra musikkfurér O. ANDERSSEN, Trondhjem). Dyret hadde en viss likhet med skogmusen (*Mus sylvaticus*), en musart som hittil ikke med sikkerhet er kjent lenger nord enn til Opdal. Det er dog ikke utelukket at skogmusen kan ha bredt sig videre nordover. Det vilde derfor være av stor interesse å få dens utbredelse nærmere belyst. Alle avvikende farvete, langhalete mus som måatte bli fanget, vil vi gjerne ha tilsendt til undersøkelse. Skogmusen lever egentlig i skogene, men det hender ikke så sjelden sydpå at den slår sig ned i hus, hvor den lever ganske som almindelig husmus. Skogmusen er i almindelighet rødbrun med en mørk stripe efter ryggen; den er ganske lys under buken.

Et foster av finnhval (*Balænoptera physalis* LIN.) blev sendt inn fra Vingvågen hvalfangerstasjon, tatt ut av en ca. 21 m. lang

Fig. 2. Foster av finnhval. Nat. størrelse.

hun. Fosterets lengde var 13 cm. (se foto.) målt langs ryggsiden. Det er et av de minste finnhvalfostre som er kjent (gave fra direktør FALKENBERG, Oslo).

Et abnormt horn av elg (*Alces alces* LIN.), funnet ved Jovatnet i Selbu i 1925. Hornet har en lengde av ca. 30 cm. (se tegning). Det er et høirehorn, kantet, noget riflet og krumt uten antydning til spisser (gave fra preparant MOGARD).

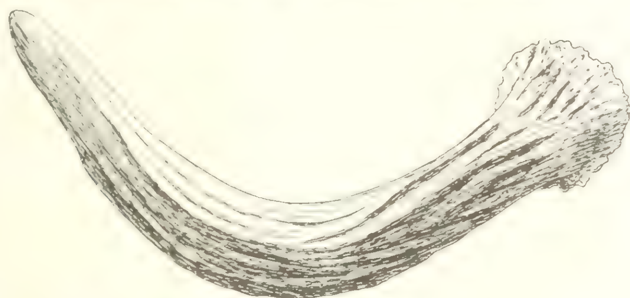

Fig. 3. Abnormt horn av elg.

Av abnorme elghorn eier samlingene flere. Etpar er således omtalt i Selskapets skrifter for 1910 (dr. HJ. BROCH). Det ene

Fig. 4. Skalle av elg med slank-horn.

er en skalle med kulignende horn, rette, opadbøiete og ugrenete; det annet har et forkroblet, fastvokset høirehorn. Dette er misdannelser som visstnok er temmelig sjeldne. Mere almindelig er de såkalte «cervine», hjorthornlignende gevirer (se foto.) — «slankhorn» — som samlingene også eier enkelte stykker av. I enkelte trakter skal denne horntype forekomme i forholdsvis stor utstrekning, men med alle overgangsformer til de normale, brede, skovlformete elghorn.

Krypdyrsamlingen. Til denne avdeling er der innkjøpt et eksemplar av *indisk kvælerslange* som tilhørte et omreisende cirkus. Slangen døde i Trondhjem i de usedvanlig kolde dagene i siste halvdel av juni 1925. — Ellers har hverken denne eller froskesamlingen erholdt nogen tilvekst.

Evertebratsamlingen. Denne avdeling har fått betydelig tilvekst, særlig fra konservatorernes reiser med «Gunnerus», dels i fjorden, dels i øigaren hvor der som vanlig har vært gjort mange interessante iakttagelser og innsamlinger av specielle dyregrupper.

Av gaver til denne avdeling kan nevnes:

En bokstavhummer (*Nephrops norvegicus*), fanget ved Hemnskjel (gave fra Jacob Aunvik, Hemnskjel). Bokstavhummeren er ikke særlig almindelig, men forekommer ute ved kysten mot nord til Lofoten.

En trollkrabbe (*Lithodes maja*) fisket utfor Ravnkloa (gave fra Harald Hansen, Trondhjem). Trollkrabben er forøvrig ganske almindelig i Trondhjemsfjorden.

En krinakrabbe (*Galathea strigosa*) blev $^{25}/_{11}$ 1925 fisket ute ved Sauøy og innsendt til museet av Armann Antonsen, Sauøy. Eksemplaret (se foto) er av maksimalstørrelse; høire klo har vært avrevet, men er regenerert uten å ha nådd full størrelse. Krinakrabben nevnes bl. a. i Christofer Hammers «Fauna norvegica» (1775). Det her nevnte eksemplar er av stor interesse, da krinakrabben er ny for Trøndelags fauna, og finnestedet (Froan) betegner artens nordgrense ved vår kyst.

En annen art av samme slekt, den lille dverghummeren (*Galathea intermedia*) har jeg siste høst tatt utenfor Den biologiske stasjon på ganske grunt vand. Den er ny for fjordens fauna, men går nordover helt til Lofoten.

En edderkopkrabbe (*Macropodia rostrata*) blev av vaktmester Boel tatt $^{11}/_{7}$ 1924 i flyndregarn utenfor stasjonen (se foto.). Den er også ny for fjordens fauna.

Fig. 5. Krinakrabbe (*Galathea strigosa*). Nat. størrelse.

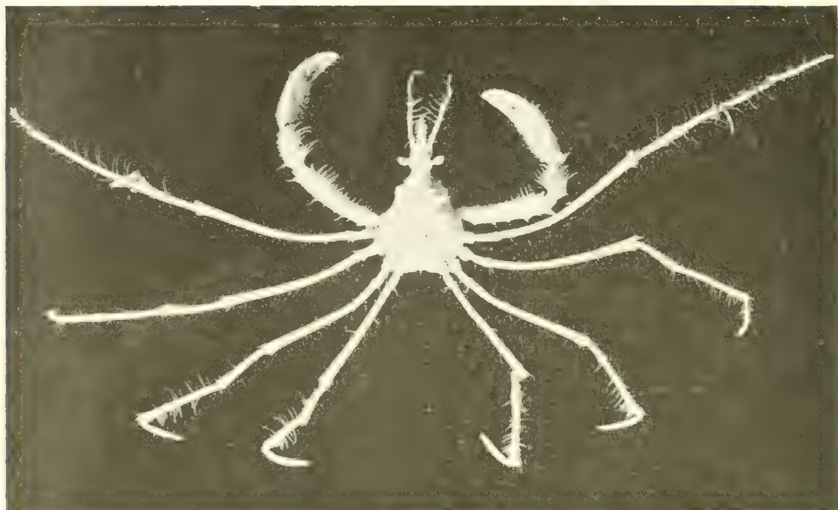

Fig. 6. Edderkopkrabbe (*Macropodia rostrata*). Nat. størrelse.

En hestetaglorm (*Gordius aquaticus*) blev sendt inn av ordfører Ola Dorheim, Surnadal. Hestetaglormen er en tradorm som kan bli optil 8 dm. lang. Som larve snylter den i vanninsekter, som voksen lever den fritt i vannet og kan følge underjordiske vannårer og vannledninger. Den gjør ikke mennesket nogen skade.

Endel stingsild (*Gasterosteus aculeatus*) blev sendt inn av Edv. Kjosen, Gauldal. Fiskene var opsvulmet (se tegning) og inneholdt parasiter. Fiskene var tatt i Langvatnet i Fla. Da der er igler i vatnet, antok folk at fiskene fik snylterne ved å spise iglene, som så skulde fortsette over i ørret når denne slukte

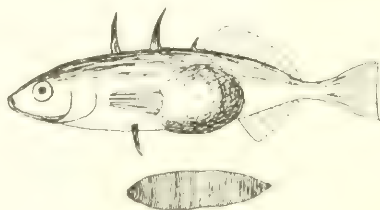

Fig. 7. Stingsild (øverst) inficert med stingsildbendelorm, *Schizocephalus solidus* (nederst). Nat. størr

stingsilden. Det viste sig at det ikke var igler, men unger av en bendelorm, stingsildbendelormen (*Schizocephalus solidus* MÜLL.) Den lever som larve hos stingsilden hvor den blir 2—4 cm. lang (se tegning) med et litet smalt, kløftet hode og et stort antal smale ledd. Bendelormen ligger i stingsildens kropshule som spiles ut så fisken blir ganske deformert. Den videre utvikling foregår hos vadefugler, ikke hos ørret, som nok også kan huse bendelormer, men av en ganske annen art. Stingsildbendelormen er visstnok ny for Norges fauna.

Mineralsamlingen.

(Bestyrer: C. SCHULZ).

I 1925 er en del mineralspecimina fra nyere forekomster blitt innkjøpt hos mineralhandlerne:

Wilh. Maucher, München
Arthur Kiesche, München
C. Wendler, Genf.

Hos norske mineralhandlere er der ikke funnet noget som kunde være av interesse for samlingen.

Av de som gaver og til bestemmelse innsendte mineraler og bergarter har ikke noget vært av vesentlig verdi hverken overhodet eller for samlingen. For gaverne er der blitt takket.

Den avdøde docent ved Norges Tekniske Høiskole CHR. NORBERG SCHULZ tilhørende samling av mineraler og bergarter fra innen- og utenlandske forekomster (flere større kasser) er av hans efterlatte oversendt til Mineralsamlingen foreløbig som depositum. Denne samling vil nu bli gjennemgått.

Man skal ikke undlate igjen å bemerke at selskapets samlinger av mineraler, bergarter, og fossiler, krever større plass enn den som nu er til disposisjon.

Biblioteket.

(Bibliotekar: Dr. Joh. D. Landmark)

Boksamlingen er i 1925 forøket med 1189 bind. Tilveksten er fordelt som nedenstaende tabell viser. I siste rubrikk er samtidig utlånet angitt:

	Tilvekst			Utlån
	Ved kjøp	Ved gave el. bytte	Tilsammen	
	Bind	Bind	Bind	Bind
Skrifter av naturvidensk. innhold.	40	335	375	350
Skrifter av historisk innhold	92	390	482	1250
Skrifter av blandet innhold	5	116	121	90
Skrifter i andre fag	6	205	211	350
Sum	143	1046	1189	2040
Karter	0	20	20	1
Prospekter og portretter	0	3	3	0
Manuskripter	1	21	22	6
Musikalier......................	0	0	0	0

Til Universitetetsbiblioteket i Oslo har været utlånt 18 bind, 3 mskr. og 49 skinnbreve. Til Riksarkivet i Oslo 2 bind, 1 mskr., 1 kart, Hammers saml. No. 3. Til Det kongelige Bibliotek i Kjobenhavn 1 mskr. Til sogneprest G. F. Gunnersen, Lillehammer, har været utlånt bibliotekets avskrift av Schonings manuskript til «Reise gjennem en Deel af Norge» B. 6—7. Til Fiskeridirektorens videnskabelige assistent Bergen 11 bind. Fra Universitetsbiblioteket i Oslo har været hitlånt 35 bind bøker og 5 bind avisutklip. Fra Norsk Folkeminnesamling i Oslo 9 mskr. Fra Bergens Museums Bibliotek 3 bind boker. Fra Det kongelige Bibliotek i Kjobenhavn 1 bind. Fra Universitetsbiblioteket i Uppsala 1 bind. Fra Vetenskapsakademiens Bibliotek i Stockholm 10 bind. Fra Preussische Staatsbibliotek Berlin 1 bind. Ved arets utgang har biblio-

teket mottatt 50 tidsskrifter i betalt abonnement, nemlig 25 historiske og arkeologiske, 13 naturvidenskabelige, 8 bibliotekstidsskrifter, 4 av blandet innhold, og 1 avis. Av løpende subskripsjonsverker er mottatt 22, derav 16 historiske og arkeologiske, 4 naturvidenskabelige, og 2 av blandet innhold.

Som assistent ved biblioteket fungerte i første halvår fremdeles student Ingolf Hunnes. Imidlertid ønsket han å fortsette sine studier, hvorfor han opsa sin stilling ved biblioteket fra 1ste september. I hans sted ansattes ved konstitution bibliotekselev frk. Anne Amdahl, som hadde et aars praktisk utdannelse dels ved folkebiblioteket og dels ved Den tekniske høiskoles bibliotek. Frk. Amdahl har derefter arbeidet som bibliotekets assistent fra 1ste sept. til årets utgang.

I mai måned hadde bibliotekaren tre ukers permission av helbredshensyn til et kurophold i Gudbrandsdalen.

I det forløpne år har ingen større forandringer funnet sted i bibliotekets virksomhet.

Da låntagerne for en stor del er lite øvete folk, viser det sig stadig nødvendig å yde de besøkende i biblioteket eller læseværelset en temmelig inngående veiledning med hensyn til det arbeide som optar dem. Meget ofte må man ikke bare skaffe boken tilveie for låntageren, men man må også delvis lese den for ham. Biblioteket er med rette i publikums bevissthet et slags konversasjonsleksikon, hvorfra man krever oplysning i de mest forskjellige spørsmål, likefra svømmemåten hos de gamle egyptere til bestrebelsene for å skaffe det norske folk en trefarvet nasjonalblomst. Imidlertid vil veiledningen av de besøkende som regel være et fruktbringende arbeide. Dette gjelder likeledes besvarelsen av de forespørsler som rettes til biblioteket fra utenbysboende, som ikke har anledning til selv å anstille undersøkelser i bibliotekets samlinger. Det har vist sig at stortingsarkivar Haffners verk «Innstillinger og Betenkninger fra kongelige og parlamentariske kommisjoner etc. 1814—1924» betegner et vesentlig fremskritt med hensyn til de hjelpemidler som vårt biblioteksvesen i det hele råder over til oplysning for det arbeidende publikum.

Bibliotekets indre virksomhet har vært særlig rettet mot supplerende katalogisering også av den eldre bokmasse. Den alfabetiske seddelkatalog er forsynt med nye henvisningskort og samtidig revidert med hensyn til upersonlige forfattere, således at sedlene vedblivende er ordnet efter de gamle stikkord, men samlet alfabetisk i grupper efter institusjonenes navne. I årenes løp var der ved behandlingen av disse sedler opstått mange inkonsekvenser, som daglig besværliggjorde bruken av katalogen. Pensjonert biblioteksassistent Ronander har arbeidet med istandbringelsen av fullstendig seddelkatalog til den Hammerske boksamling, hvor-

over der fra gammel tid kun har foreligget en lite fyldestgjørende protokollfortegnelse.

I tidsskriftet Trondhjemske Samlinger, Ny Række 4—8 pag. 318—357, har bibliotekaren fra manuskriptsamlingen utgitt en mindre rekke gamle Trondhjemsbreve fra familjen Dunker, i alt 24, skrevne i 1831—1856.

En gjennemgaelse av selskapets eldre arkivsaker har funnet sted med særlig henblikk pa bibliotekets historie. Det første resultat herav foreligger i bibliotekarens avhandling «Om grundleggelsen av Videnskabsselskabets bibliotek i Trondhjem 1766—1780», offentliggjort i Festskriftet til Hjalmar Pettersens 70-årsdag.

Efter bestemmelse av Kirke- og Undervisningsdepartementet har biblioteket fra sognepresten i Hjorundfjord mottatt en gammel samling teologiske bøker som fra ukjent tid gjennem generasjoner har vært tilknyttet Hjorundfjords sogneprestembede som et slags inventarium. Samlingen bestar i sin nuværende tilstand av 63 forskjellige verker. Mange av dem er ilde medfarne, saledes er det ofte tilfellet, at titelbladet er utrevet og bøkerne ellers ukomplette eller skadet på annen vis.

Det ma antagelig være om denne boksamling biskop Pavels skriver i sin dagbok for 15. juli 1820, da han visiterte i Hjorundfjord: «I sacristiet er et lidet bibliothek af tydske og latinske theologiske skrifter, skjænket af en fordums prest i kaldet».

Det har for Videnskabsselskapets bibliotek vært et spørsmal, om ikke denne boksamling er identisk med det bibliotek, som prost Peder Nerem ved sin død i 1783 testamentarisk efterlot selskapet. Dette kan imidlertid ikke være tilfellet, hvorom henvises til nøiere redegjørelse i den omtalte avhandling: Om grunnleggelsen av Videnskabsselskabets bibliotek.

Boksamlingen er nu katalogisert av pensjonert assistent Ronander. Den eldste av disse bøker er Wolfgang Musculus' kommentar til Matthæus's evangelium, trykt i Basel 1544. I alt er der 23 verker fra 1500-årene, 30 fra 1600-årene, 8 fra 1700-årene, og bare et enkelt fra 1823.

Efter navnetrekk a dømme har en del av bøkerne tilhørt tidligere sogneprester i Hjorundfjorden, saledes Jacob Jensen Bantzbil, hvis navn forekommer i to av dem. Han var født i 1671, blev kapellan til Hjorundfjord i 1693, og døde der som sogneprest i 1732. Hans eftermann var Christian Cassubius, sogneprest i Hj.fj. fra 1732—1743, hvis navn er antegnet i tre forskjellige bind. I Lampes bok om Bergens Stifts geistlighet sies der at Cassubius var søn av bokhandler i Bergen Eggert Joel C. fra *Metz i Mecklenburg*. Underlig nok finnes i samlingen fra Hjorundfjord en enkelt bok pa fransk, nemlig av den reformert teologiske forfatter

du Moulin: «Décade de Sermons», trykt i Sedan 1637, der ganske visst må betegnes som et her i landet ytterst sjelden forekommende skrift. Men derfor behøver jo ikke slekten Cassubius å ha hatt nogen nøiere forbindelse med Lothringen eller Frankrike. Hovedmassen av de andre bøker er fra Nordtyskland, deriblandt mange Wittenbergertrykk særlig fra 1500-årene. — Blandt de øvrige navne, som synes å være autografer av bøkernes tidligere eiermenn, bør to anføres, nemlig Rudolph Burremæus, rektor ved Bergens Katedralskole † 1707, og Edvard Edvardsen, konrektor ved Bergens Katedralskole † 1695, den kjente forfatter av «Bergens Beskrivelse».

Også iår har selskapet mottatt en rekke buddhistiske skrifter i pali: Fra fyrsten av Chandaburi (Siam) er innkommet til biblioteket «Visuddhimassa» i tre bind og «Abhidhammatthasangaha & Abhidhammatthavibhavini» i ett bind. Fra enkedronningen av Siam har den siamesiske legasjon oversendt verket «Jatakatthakaha» i ti bind og fra prinsesse Krom Khun Suddhasininadh likeledes skriftet «Milindapanha» i et bind.

Biblioteket har også iår mottatt Revue des deux Mondes fra justitiarius Beichmann.

En omfattende samling gamle almanaker særlig fra 1700-aarene med en rekke innførte optegnelser er innkommet ved Ole Christiansen Holten fra gården Graven i Modalen i Rissa.

Fra familien Meisterlin har biblioteket mottatt en samling noteskrifter, vesentlig fløitemusikalier, som er under katalogisering av pensjonert assistent Ronander.

Fra direksjonen for Den grevelige Hielmstierne-Rosencroneske Stiftelse har biblioteket fått tilsendt Eiler Nyströms store verk om stiftelsens historie fra dens tilblivelse til nutiden.

Utlånet og leseværelset har i det forløpne år været åpent for publikum alle hverdager kr. 10 fm.—2.30 em., mandag til fredag dessuten kl. 5—7.30 em. I juli måned var åpningstiden fra kl. 10 fm. —2.30 em. Fra 1ste til 25de august var biblioteket helt lukket.

Selskapets effektive bytteforbindelser utgjorde ved årets utgang tilsammen 374. I 1925 har biblioteket for første gang siden krigen mottatt publikasjoner fra videnskabelige institutter i Russland. Nye bytteforbindelser er inngått med Hid islenzka Natturufrædisfjelag i Reykjavik; Societas Zool.-Botanica Fennica Vanamo, Helsingfors; University of Michigan, Ann Arbor, Mich.; John Hopkins University, Baltimore, Maryland.

Gaver til biblioteket.

Gaver til biblioteket er iøvrig mottatt fra følgende institusjoner: Arbeidernes økonomiske fellesorganisasjon; British Science Guild, London; Carlsberglaboratoriets Bestyrelse, Kbh.; Carnegie Endowment for International Peace, Wash.; Drammens kommunale sykehus, Drammen; E. C. Dahls stiftelse; Eksamenskommisjonen for lærerskolene, Oslo; Elektrisitetsdirektøren, Oslo; Finansdepartementet; Fiskeridirektøren i Bergen; Fiskeridirektøren i Kbh.; Foreningen til dyrenes beskyttelse i Trhj.; Foreningen til fremme av fiskeriet i Kristianiafjorden, Oslo; Forretningsbanken; Fylkesmannen i Nord-Trøndelag; Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Gauldal historielag; Generalstabens litografiska Anstalt, Sth.; Historielaget for Orkdølafylket; Hovedstyret for Norges Vassdrags- og elektrisitetsvesen; Indtrøndelagens Skogselskap, Steinkj.; Inspektøren for ferskvannsfiskeriene, Oslo; Kirke- og Undervisningsdepartementet; Kjøbenhavns Kommunestyrelse; Kgl. nordiske Oldskriftselskab, Kbh.; Kommissionen for Havundersøgelser, Kbh.; Kungl. statistiska centralbyrån, Sth.; Komiteen for Kap York Stationen Thule, Kbh.; Kunstindustrimuseet i Oslo; Landbruksdepartementet, Landbruksdirektøren, Oslo; Landsforeningen for naturfredning i Norge, Oslo; League of Nations, Genève; Medicinaldirektøren; Medicinske Selskap, Oslo; Meteorologiska centralanstalten i Sth.; Namdalens Skogselskap; Nordenfjeldske Kreditbank; Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum; Nordmør historielag, Kr.sund; Nordtrøndelag historielag, Steinkj.; Nord-Trøndelag landbruksselskap; Norges herredsforbund; Norges Tekniske Høiskole; Norske historiske kildeskriftkommission, Oslo; Norske lægeforening, Oslo; Norske melkeproducenters landsforbund, Oslo; Norske nationalforening mot tuberkulosen; Privatbanken i Trondhjem; Retsmedicinske kommission, Oslo; Riksforsikringsanstalten; Romsdal sogelag, Molde; Selskapet Ny jord, Oslo; «Sildrapen»; Skogdirektøren; Sosialdepartementet; Statens landbrukskjemiske kontrollstasjon, Oslo; Stedsnavneudvalget, Kbh.; Stortingets kontor; Studentersamfundet i Trondhjem; Sør-Trøndelag landbruksselskap; Sør-Trøndelag fylkes landbruksskole på Skjet-

lein; Trhj.s arbeiderforening; Trhj.s elektricitetsverk; Trhj.s fagskole for handverk og industri; Trhj.s fiskeriselskap; Trhj.s folkeregister og statistiske kontor; Trhj.s folkeskole; Trhj.s forsorgsforening; Trhj.s handelsgymnasium; Trhj.s journalistforening; Trhj.s jæger- og fiskerforening; Trhj.s kommunestyre; Trhj.s magistrat; Trhj.s skoleinspektor; Trhj.s sparebank; Trhj.s sporvei; Trhj.s sykehus; Trhj.s tekniske mellemskole; Trhj.s turistforening; Trondernes arbeidersamfund; Undervisningsministeriet i Kbh; Universitetsbiblioteket; Universitetets oldsaksamling; Universitetets sekretariat; Utenriksdepartementet; Vassdragsdirektoren; Vinterlandbruksskolen i Oslo. — Fra folgende aviser og tidsskrifter: Arbeider-Avisen; Arbeidets Ret, Roros; Dagsposten; Dovre, Roros; Fjeldljom, Roros; Fosens Blad, Trhj.; Friheten, Svolvær; Frostingen, Frosta; Helgelands Blad, Sandnessjoen; Hyrden, Trhj.; Hogskulebladet, Svorkmo; Inntrondelagen, Steinkjer; Lofotposten, Svolvær; Lokomotivmands Tidende, Oslo; Nasjonalbladet; The Nation, New York; Navigatoren, Tonsberg; Nidaros; Nordisk Trykkeritidende, Oslo; Nordre Trondhjems Amtstidende, Levanger; Nord-Trondelag, Steinkjer; Norges Utenrikshandel, Oslo; Norsk Kunngjorelsestidende, Oslo; Norsk Lovtidende, Oslo; Norsk Magazin for Lægevidenskaben, Oslo; «Nu», Oslo; Ny Tid; Ofotens Tidende, Narvik; Orkladalens Arbeiderblad, Orkanger; St. Olaf, Oslo; Sociale Meddelelser, Oslo; Statistisk Manedsskrift, Trhj.; Stjordalens Blad, Stjordalen; Stjordalingen, Stjordalen; Sverre, Trhj.; Sor-Trondelag, Orkanger; Tegn og Tale, Svorkmo; Tidsskrift for Den Norske Lægeforening, Oslo; Tinglæsningstidende for Trhj.; Trhj.s Adresseavis; Trhj.s Domkirkes Menighetsblad; Trondelag Social-Demokrat, Trhj.; Trondersk Musikblad, Trhj.; Under Dusken, Trhj. — Fra folgende private: H. Aschehoug & Co., Oslo; Mr. Thom. W. Balch, Philadelphia, U. S. A.; M. Beyle, Hamburg-Fuhlsbüttel; Lektor J. E. Brodahl, Trhj.; F. Bruns Bokhandel, Trhj.; Divisjonslæge H. Bryn, Trhj.; Antonio Cabreira, Lisboa; Pavelig kammerherre Peter F. Dahll, Molde; Direktor Kr. J. Dehli, Genua; Konservator Carl Dons, Trhj.; Fabritius & Sonner, A S, Oslo; Pastor Arne Fjellbu, Trhj.; Mr. S. W. Geiser, Yale i China; Konservator J. Grieg, Bergen; Forstander Hall, Trhj.; Prof. T. Hannaas, Bergen; Apoteker Haakon Hench, Trhj.; Frk. Inga Hofflund, Trhj.; Lektor Holck, Stabekk; Prof. Olaf Holtedahl, Oslo; Prof. Ragnv. Iversen, Trhj.; Prof. Charles Janet, Frankrike; Lektor E. Jorgensen, Bergen; kandidat Magnus Lie, Trhj.; Prof. Thv. Lindeman, Trhj.; Dr. Bjarne Lysholm, Trhj.; Konservator O. Nordgard, Trhj.; Konservator Th. Petersen, Trhj.; Prof. Dr. H. Printz, As; Rektor Quigstad, Tromso; Skolebestyrer Dr. Reitan, Trhj.; Hans Reynolds, Porsgrund; Lektor Ryssdal, Trhj.; Postekspeditor Olaus Schmidt, Trhj.; Ingenior L.

Schmidtnielsen, Trhj.; Prof. Dr. S. Schmidt-Nielsen, Trhj.; Skriv- & Ritboks Aktie-Bolaget, Sth.; Student Helge Solem, Trhj.; Arkivkonsulent G. Tank, Bygdø; Red. Udbye, Trhj.; Hr. Thom. Vetlesen, Oslo; Direktør Dr. F. B. Wallem, Trhj.; Prof. Dr. Wesenberg-Lund, Hillerød, Danmark; Bibliotekar A. M. Wiesener, Bergen; Professor dr. K. A. Wieth-Knudsen, dansk konsul, Trondhjem.

Fra følgende institusjoner er bøker mottatt ved bytte.

Adelaide.
Royal Society of South Australia.
Alexandrowsk.
Biologische Station an der Murmanküste.
Amsterdam.
Koninklijke Akademie van Wetenschappen.
Askov.
Askov Hojskole.
Baltimore.
John Hopkins University.
Bergen.
Bergens Museum.
Selskapet for de norske Fiskeriers Fremme.
Bergens offentlige Bibliotek.
Berkeley.
University of California.
Berlin.
Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie u. Urgeschichte.
Gesellschaft für Erdkunde.
Gesellschaft Naturforschender Freunde zu Berlin.
Preuss. Akademie der Wissenschaften.
Preuss. meteorologisches Institut.
Zoologisches Museum.
Bern.
Historisches Museum.
Bonn.
Naturhistorischer Verein der preussischen Rheinlande und Westfalens.
Verein von Altertumsfreunden im Rheinlande.
Bordeaux.
Société Linnéenne de Bordeaux.
Boston.
American Academy of Art and Science.
Bremen.
Naturwissenschaftlicher Verein zu Bremen.

Breslau.
Schlesische Gesellschaft für vaterländische Kultur.
Brisbane.
Queensland Museum.
Bruxelles.
Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux Arts de Belgique.
Société Royale de Botanique de Belgique.
Société Royale Zoologique et Malacologique de Belgique.
Brünn.
Faculté des Sciences de l'Université Massaryk.
Budapest.
Magyarhoni Földtani Tàrsulat.
Buenos Aires.
Museo Nacional de Historia Natural.
Buffalo.
Buffalo Society of Natural Sciences.
Calcutta.
Indian Museum, Natural History Section.
Cambridge.
Cambridge Antiquarian Society.
Cambridge (Mass.).
Peabody Museum of Archaeology and Ethnology, Harvard University.
Harvard University, Gray Herbarium.
Museum of comparative Zoology at Harvard College.
Cape of Good Hope.
Royal Observatory.
Cardiff.
Cardiff Naturalists' Society.
Cherbourg.
Société nationale des Sciences naturelles et mathématiques de Cherbourg.
Cincinnati, Ohio.
Cincinnati Museum Association.
Lloyd Library.
Cordoba, Argentina.
Academia Nacional de ciencias.
Cullercoats, Northumberland.
Dove Marine Laboratory.
Danzig.
Naturforschende Gesellschaft.
Westpreussischer botanisch-zoologischer Verein.
Dublin.
Royal Irish Academy.

Royal Dublin Society.
Royal Society of Antiquaries of Ireland.
E d i n b u r g h.
Royal Society of Edinburgh.
Society of Antiquaries of Scotland.
E l b e r f e l d.
Naturwissenschaftlicher Verein.
F i r e n z e.
Società Italiana d'Antropologia e Etnologia.
F r a n k f u r t a. M.
Senckenbergische naturforschende Gesellschaft.
G e f l e.
Gestriklands kulturhistoriska förening.
G e n è v e.
League of Nations.
G r e e n w i c h.
Royal Observatory.
G r e i f s w a l d.
Geographische Gesellschaft.
Naturwissenschaftlicher Verein für Neuvorpommern und Rügen.
G r e n o b l e.
Académie Delphinale.
G u b e n.
Niederlausitzer Gesellschaft für Anthropologie und Altertumskunde.
G ö t e b o r g.
Göteborgs Museum.
Göteborgs kungl. Vetenskaps- och Vitterhetssamhälle.
G ö t t i n g e n.
Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen.
H a m b u r g.
Verein für naturwissenschaftliche Unterhaltung.
H a n n o v e r.
Naturhistorische Gesellschaft.
H a r l e m.
Société Hollandaise des Sciences à Harlem.
H e i d e l b e r g.
Gesellschaft der Freunde der Universität.
H e l s i n g f o r s.
Finska Forstsamfundet.
Finska Vetenskapssocieteten.
Fiskeriföreningen i Finland.
Geografiska Sällskapet.
Geologiska Kommissionen i Finland.

Societas pro fauna et flora Fennica.
Societas zoolog.-botanica Fennica Vanamo.
Société Finno-Ougrienne.
Universitetet.

Hobart.
The Royal Society of Tasmania.

Hyderabad.
Nizamiah Observatory.

Kalmar.
Kalmar Läns Fornminnesförening.

Kassel.
Verein für Naturkunde zu Kassel.

Kiel.
Kommission zur wissenschaftlichen Untersuchung der Meere in Kiel und der Biologischen Anstalt auf Helgoland.

Kjøbenhavn.
Carlsberg Laboratoriet.
Conseil permanent international pour l'exploration de la mer.
Dansk botanisk Forening.
Dansk naturhistorisk Forening.
Den danske biologiske Station.
Kommissionen for Havundersogelser.
Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersogelser i Gronland.
Det kgl. danske geografiske Selskab.
Det kgl. danske Rigsarkiv.
Det kgl. danske Videnskabers Selskab.
Det kgl. nordiske Oldskriftselskab.
Nordiske Jordbrugsforskeres Forening.
Universitetets zoologiske Museum.
Universitets Biblioteket.

Königsberg.
Physikalisch-oekonomische Gesellschaft.

Krakow.
Académie des Sciences.

Kyoto.
Imperial University of Kyoto.

La Plata.
Dirección General de Estadistica.

Lawrence, Kansas.
The University of Kansas.

Leiden.
Rijks Herbarium.

Leipzig.
Sächsische Akademie der Wissenschaften.

Leningrad.
Académie des Sciences de Russie.
Liège.
Société royale des Sciences.
Linköping.
Östergötlands Fornminnesförening.
Liverpool.
The University of Liverpool. Institute of Archaeology.
London.
British archaeological Association.
British Museum.
Linnean Society.
The Royal Anthropological Institute of Great Britain and Ireland.
Royal Society.
Society of Antiquaries of London.
Viking Club. Society for northern Research.
Lund.
Redaktionen af Botaniska Notiser.
Lübeck.
Verein für Lübeckische Geschichte und Altertumskunde.
Madison.
Wisconsin Academy of Sciences.
Malmö.
Malmö Museum.
Manchester.
Literary and Philosophical Society.
Manila.
Department of the Interior. Bureau of Science.
Melbourne.
The Royal Society of Victoria.
Mexico.
Instituto geologico de Mexico.
Moskva.
Scientific Institution of Fisheries.
München.
Bayerische Akademie der Wissenschaften.
Die Ornithologische Gesellschaft in Bayern.
Nancy.
Académie de Stanislas.
New Haven.
Connecticut Academy of Arts and Sciences.
Yale University.
New York.
The American Geographical Society of New York.

American Museum of Natural History.
New York Academy of Sciences.
New York botanical Garden.
The New York Public Library.
Torrey Botanical Club.

Nürnberg.
Naturhistorische Gesellschaft.

Oslo.
Deichmanske Bibliotek.
Foreningen for norsk Folkemuseum.
Den geofysiske Kommisjon.
Det kgl. Selskab for Norges Vel.
Norges geologiske Undersøkelse.
Norsk Geologisk Forening.
Det norske meteorologiske Institut.
Det norske Myrselskap.
Det norske Videnskaps-Akademi.
Oslo Kunstindustrimuseum.
Redaksjonen av «Syn og Segn».
Det statistiske centralbyrå.
Universitetsbiblioteket.

Ottawa.
Department of the Naval Service.
Department of Mines.
The Royal Society of Canada.

Padua.
Regia Università degli Studi.

Paris.
Musée National d'Histoire Naturelle.
Société d'Anthropologie de Paris.

Philadelphia, Pa.
Academy of Natural Sciences.
American Philosophical Society.

Pietermaritzburg, Natal.
Natal Museum.

Pittsburg.
The Carnegie Museum.

Plymouth.
Marine Biological Association.

Portici.
Laboratorio di zoologia generale e agraria.

Portland, Maine.
Portland Society of natural History.

Posen.
Historische Gesellschaft für Posen.

Prag.
Ceské Akademié.
Král. Ceská Spolecnost Nauk.
Regensburg.
Naturwissenschaftlicher Verein.
Reykjavik.
Háskóli Islands.
Hid Islenzka Nátturufrædisfjelag.
Riga.
Naturforscherverein.
Rochester.
Rochester Academy of Science.
Rock Island, Ill.
Denkmann Memorial Library, Augustana College.
Roma.
Reale Accademia nazionale dei Lincei.
Rostock.
Verein der Freunde der Naturgeschichte in Mecklenburg.
Rotterdam.
Nederlandsche dierkundige Vereeniging.
San Francisco.
California Academy of Sciences.
St. Andrews.
The Biological Board of Canada.
St. Louis, Mo.
Missouri Botanical Garden.
Seattle.
Puget Sound Biological Station.
Schwerin.
Verein für mecklenburgische Geschichte und Altertumskunde.
Solothurn.
Schweiz. Gesellschaft für Urgeschichte.
Stockholm.
Entomologiska Föreningen.
Geologiska Föreningen.
Kungl. Biblioteket.
Kungl. Svenska Vetenskapsakademien.
Kungl. Vitterhets-, Historie- och Antikvitetsakademien.
Nordiska Museet.
Statens meteorologisk-hydrografiska Anstalt.
Statens Skogförsöksanstalt.
Svenska botaniska Föreningen.
Svenska Sällskapet för Anthropologi och Geografi.
Sveriges geologiska Undersökning.

S t u t t g a r t.
Verein für vaterländ. Naturkunde in Würtemberg.
S y d n e y.
The Linnean Society of New South Wales.
S z e g e d.
Prof. I. Györffy.
T a r t u (D o r p a t).
Universitas Dorpatensis.
T o k y o.
The Tokyo Botanical Society. Imp. University.
T o r o n t o.
The Canadian Institute.
University.
T ü b i n g e n.
Württembergische Gesellschaft für Förderung der Wissenschaften.
U p p s a l a.
Kungl. Humanistiska Vetenskaps-Samfundet.
Svenska Jägareförbundet.
Universitetet.
Upplands Fornminnesförening.
U r b a n a, I l l i n o i s.
University of Illinois.
W a r s c h a u.
Musée polonais d'Histoire Naturelle.
Société des Sciences.
W a s h i n g t o n.
Department of Agriculture.
Department of Commerce. Bureau of Standards.
Department of Commerce U. S. Coast and geodetic Survey.
National Academy of Sciences.
Smithsonian Institution, Bureau of Ethnology.
Smithsonian Institution, U. S. National Museum.
U. S. Geological Survey.
U. S. Naval Observatory.
W i e n.
Naturhistorisches Museum.
Z ü r i c h.
Die Antiquarische Gesellschaft.
Naturforschende Gesellschaft.
Zentralbibliothek.
Å b o.
Åbo Akademi.
Å s.
Norges Landbrukshøiskole.

Medlemmer ved utgangen av 1925

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum).

Æresmedlem:

Lysholm, Bjarne, dr. philos., læge (medlem fra 1894), utnevnt til æresmedlem 13. februar 1917.

Livsvarige medlemmer utnevnt av Selskapets direksjon:

Nummedal, Anders, lektor ved Kristiansund offentlige høiere almenskole, utn. 11. april 1911.

Saxlund, Hans Olaus, sogneprest, Romedal, Hedemarken, utn. 11. april 1911.

Dahl, Ove, konservator ved Universitetets Botaniske Museum, utn. 24. oktober 1911 (medlem fra 1893).

Øyen, Peter Annæus, konservator ved Universitetets Palæontologiske Museum, utn. 24. oktober 1911.

Isachsen, Gunerius Ingvald, major, Asker, utn. 15. februar 1916.

Koren, Kristian, riksarkivar, Oslo, utn. 13. februar 1917 (medlem fra 1892).

Dahl, Knut, dr. philos., professor i fiskeavl ved Norges Landbrukshøiskole, Ås, utn. 14. februar 1918 (medlem fra 1898).

Swenander, Gustaf, dr. philos., fiskeriintendent, Lund, utn. 14. februar 1918 (medlem fra 1901).

Hallström, Gustaf, dr. philos., Stockholm (Statens Historiska Musäum), utn. 14. februar 1918.

Berg, Andreas, bankchef, Nordenfjeldske Kreditbank, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1891).

Jenssen, Harald, bryggerieier, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1891).

Klingenberg, Halfdan Fredrik, grosserer, fhv. vicekonsul for Rusland, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1886).

Halse, Dyre, grosserer, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1917).

Lykke, Ivar, grosserer, fhv. vicekonsul for Rusland, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1909).

Heiberg, Axel, konsul, Høvik, utn. 20. december 1918.

JENSSEN, ANTON, konsul for det Tyske Rike, Trondhjem, utn. 12. juni 1920 (medlem fra 1877).

BROCH, HJALMAR, dr. philos., docent i zoologi ved Universitetet i Oslo, bestyrer av Universitetets biologiske station, Drøbak, utnevnt 12. juni 1920 (medlem fra 1910).

KALDHOL, H., landbrukslærer, Vikebugt, Molde, utn. 6. december 1921.

HUITFELDT-KAAS, HARTVIG, stipendiat, Oslo, utn. 6. december 1921.

SEEM, HANS, fanejunker, Grong, utn. 27. februar 1923.

BEICHMANN, F., justitiarius i overretten, Trondhjem, utn. 6 december 1923 (medlem fra 1899).

JOHANNESSEN, AXEL, dr. med., professor i medicin, Oslo, utnevnt 6. december 1923.

SÆLAND, SEM, professor i fysikk ved Universitetet i Oslo, utnevnt 6. december 1923 (medlem fra 1913).

DEHLI, KRISTIAN J., agent, Genova, utnevnt 10. november 1924.

CASCIOLI, GIUSEPPE, beneficiario e cancelliere della Basilica Vaticana, archivista della reverenda fabrica di San Pietro, regio ispettore dei monumenti, Roma, utnevnt 10. november 1924.

HEDIN, SVEN ANDERS AF, dr. philos., Stockholm, utnevnt 17. februar 1925.

EIKREM, JONAS, gardbruker, Aukra, Romsdal, utnevnt 17. februar 1925.

TAUTRA, JOHAN, gardbruker Tautra, Romsdal, utnevnt 17. februar 1925.

ALSTAD, OLIVER, gardbruker, Skatval, utnevnt 17. februar 1925.

MATHIESEN, HENRIK, litterat, Fagrabrekka, Ranheim, utn. 17. februar 1925.

HOLST, JOHAN THRONE, administrerende direktør for Aktie-Selskabet Freia Chocolade Fabrik, Oslo, utnevnt 7. mai 1925.

Medlemmer bosatt i Trondhjem, optatt før utgangen av 1903.

Alstad, Olaf, arkitekt .... (optatt 1882)
Arentz, Eyvind, tannlæge .... (— 1902)
Arentz, G. O. landbruksingeniør .... (— 1897)
Arnfinsen, Alex., læge .... (— 1900)
Bachke, Arild, konsul for Nederlandene .... (— 1899)
Bang, J. S., læge, sanitetskaptein .... (— 1900)
Bauck, Hans, borgermester .... (— 1891)
Bauck, Henrik, overretssakfører .... (— 1899)
Bergersen, Bernhard, fhv. overretsassessor .... (— 1879)
Birkeland, Gunnar, grosserer .... (— 1898)
Brodahl, A., læge .... (— 1902)
Brun, A., bokhandler .... (— 1882)
Bruun, Johan, overretssakfører, bankchef (Trondhjems Realkreditbank) .... (— 1896)
Bryn, Halfdan, læge .... (— 1892)
Bryn, Kristian, bankdirektør (administrerende direktør for Trondhjems Sparebank) .... (— 1899)

Brænne, Bernhard, fabrikkeier, fhv. statsråd ....(optatt 1899)
Bøckman, Marius, fhv. stadsfysikus ....(— 1877)
Christophersen, Axel, tannlæge ....(— 1902)
Collin-Hansen, Carl, overretssakfører ....(— 1896)
Erichsen, Hans, læge ....(— 1896)
Erichsen, Ole, konditor og fabrikkeier ....(— 1898)
Føyn, Anton Christian, skolebestyrer, Trondhjems borgerlige Realskole ....(— 1897)
Garstad, John, driftsbestyrer ved T.hjems Elektricitetsverk(— 1903)
Goltermann, C., grosserer ....(— 1882)
Gundersen, Carl, lektor ved Trondhjems Katedralskole, Videnskapsselskapets sekretær ....(— 1896)
Håkonson-Hansen, M. K., fhv. overlærer ved Bispehaugens folkeskole ....(— 1894)
Hansen, Peter, fabrikkeier...........................(— 1900)
Hartmann, Jacob Jonathan Aars, lektor ved Trondhjems Katedralskole ....(— 1897)
Helgerud, Gabriel, kjøbmann ....(— 1899)
Holst, Alexander, overlæge, bestyrer av Tr.hjems sykehus (— 1894)
Hagstad, L. O., kjøbmann ....(— 1899)
Johanssen, Hans J., fhv. rektor ved T.hjems Katedralskole (— 1897)
Juel, Olai, lektor ved Trondhjems Katedralskole ....(— 1897)
Jürgens, H. I., ingeniør ....(— 1895)
Kindt, Olaf, læge ....(— 1879)
Kjeldsberg, Francis, kjøbmann, vicekonsul for Storbritannien og Irland ....(— 1899)
Klingenberg, Ingvar, konsularagent for Frankrike, vicekonsul for Brasilien ....(— 1899)
von Krogh, Carl Adolf Riis, distriktschef ....(— 1894)
Lindeman, Torvald, dr. philos, professor i teknisk-uorganisk kjemi ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1898)
Lyng, Johannes, fhv. skolebestyrer ....(— 1875)
Løcke, Christian Thrond, institutbestyrer (Trondhjems offentlige skole for døve) ....(— 1902)
Løcke, Henrik, byfoged ....(— 1900)
Moe, Jacob, overingeniør ....(— 1898)
Motzfeldt, Arthur, ingeniør ....(— 1896)
Møller, Henrik, ciselør ....(— 1894)
Nissen-Dreier, Hans, oberstløitnant ....(— 1895)
Nissen, Hartvig, major ....(— 1899)
Nordgård, Ole, konservator, bestyrer av Videnskapsselskapets zoologiske samlinger, bestyrer av Trondhjems biologiske stasjon ....(— 1902)
Olsen, Oscar, læge ....(— 1895)

Ottesen, Otto, læge .... (optatt 1902)
Ouren, Henrik, læge, stadsfysikus .... (— 1900)
Pedersen, Johan Peter, lektor ved Trondhjems Katedralskole .... (— 1894)
Petersen, Theodor, konservator, bestyrer av Videnskapsselskapets oldsaksamling .... (— 1901)
Rambech, A., ingeniør .... (— 1901)
Refsaas, Jørgen, statsarkivar .... (— 1902)
Richter, Olaf, statsadvokat .... (— 1903)
Ronander, Victor, kapelmester, assistent ved Videnskapsselskapets bibliotek .... (— 1902)
Schløsser-Møller, K., agent .... (— 1899)
Schmidtnielsen, L., ingeniør .... (— 1891)
Schulerud, Peter Ludvig Andreas, fhv. lektor ved Trondhjems Katedralskole .... (— 1893)
Schulz, Carl, direktør ved Trondhjems Tekniske Mellemskole, bestyrer av Videnskapsselskapets mineralsamling (— 1878)
Schøyen, Karl, lektor ved Trondhjems Katedralskole .... (— 1892)
Smedal, Olaf, overretssakfører .... (— 1900)
Solberg, Erik, dr. philos., bestyrer av den kjemiske kontrolstation i Trondhjem .... (— 1901)
Sommerfelt, Axel, rektor ved Trondhjems Katedralskole .. (— 1892)
Sæthre, Th., læge .... (— 1899)
Sættem, Olaf, grosserer .... (— 1899)
Thams, Christian Marius, generalkonsul for Belgien...... (— 1897)
Thaulow, Christian, grosserer .... (— 1894)
Thaulow, Lauritz, grosserer .... (— 1900)
Thomassen-Overvik, Bernt, skoledirektør i Nidaros bispedomme .... (— 1896)
Vangen, N., cand. theol., lærer ved Trondhjems borgerlige Realskole .... (— 1903)
Widerøe, Emil, læge .... (— 1895)
Widerøe, Johan Sofus, læge, direktør ved Rotvold sinnssykeasyl .... (— 1896)
Widerøe, M. E., baker .... (— 1899)

Utenbys medlemmer optatt før utgangen av 1903.

(De fleste av disse tidligere bosatt i Trondhjem, flyttet fra byen).

Berg, J., assessor, Oslo .... (optatt 1874)
Bugge, Martin, fhv. overlærer ved Trondhjems Katedralskole, Horten .... (— 1879)
Broch, H. H., læge (bosatt i Danmark) .... (— 1884)
Bryn, Knut, direktør (A/S Glommens Træsliberi), Oslo .. (— 1884)

Brøgger, Waldemar, fhv. professor, Oslo ....(optatt 1893)
Berntsen, M., rektor ved Kongsgaards skole, Stavanger..(— 1897)

Drewsen, Viggo, dr. philos., New York ....(— 1884)
Dietrichson, Olaf, generalmajor, Kristianssand ....(— 1891)
Dedichen, Henrik, overlæge, Østre Aker ....(— 1895)
Dahll, Peter, pavelig kabinettskammerherre, konsul, Molde (— 1896)
Drolsum, A., fhv. universitetsbibliotekar, Oslo ....(— 1897)
Dahl, Alf, prest, Bergen ....(— 1903)

Eriksen, A. Holbæk, grosserer, Oslo ....(— 1891)
Eriksen, Anton, politimester, Bergen ....(— 1898)
Evensen, H. E., læge, direktør for Gaustad sinnssykeasyl (— 1902)

Fleischer, Hans, lektor ved Frogner kommunale høiere almenskole, Oslo ....(— 1892)

Hiortdal, Th., professor, Oslo ....(— 1888)
Hjort, Johan, dr. philos., professor, Oslo ....(— 1901)

Isaachsen, D., justerdirektør, Oslo ....(— 1892)

Jenssen, Kristian, fhv. statsadvokat, Oslo ....(— 1896)
Jenssen, Nikolai, fhv. banksekretær, Oslo ....(— 1896)

Knudtzon, H. P. K., fhv. sorenskriver, Oslo ....(— 1894)
Krefting, Peter, fhv. major i ingeniørvåbnet, Oslo ....(— 1896)

Larsen, Amund, dr. philos., Oslo ....(— 1880)
Løberg, J., overlæge, Drøbak.........................(— 1892)

Møinichen, Th., politimester, Arendal ....(— 1908)

Nansen, Fridtjof, dr. philos., professor, Oslo ....(— 1900)

Quigstad, I. K., rektor ved Tromsø offentlige lærerskole, fhv. statsraad, Tromsø ....(— 1898)

Sars, G. O., professor, Oslo ....(— 1870)
Sejersted, J., generalmajor, Oslo ....(— 1874)
Stabell, G., cand. philos., skolebestyrer, Stjørdal .... (— 1879)
Spørck, A., generalmajor, Oslo ....(— 1890)
Stabell, Hannibal, sogneprest, Vang (Hamar bispedømme) (— 1893)
Schultz, Andreas, læge, Slemdal ....(— 1893)
Smith, I. Riddervold, sorenskriver, Orkedalen ....(— 1893)

Støren, E., læge, Meldalen ....(optatt 1895)
Svensen, Sven, skoleinspektør, Drammen ....(— 1900)
Sonderaal, K., fhv. bankchef, Rungsted, Danmark ....(— 1899)

Tandberg, G., fhv. landbruksdirektør, Oslo ....(— 1884)
Thiis, Jens, direktør for Statens Kunstmuseum, Oslo ....(— 1897)
Thorsen, H., læge, Oslo ....(— 1900)

Werring, C. O., fhv. apoteker, Moss ....(— 1891)

Medlemmer som er innmeldt efter forandringen av Videnskapsselskapets statutter 6. novbr. 1903 (stadfestet ved kgl. resolusjon av 13. febr. 1904).

a) *Medlemmer som har betalt 100 kr. en gang for alle:*

*Baumann, Hans Adolf Victor, kommandørkaptein ....(innmeldt 1917)
*Bentzen, Chr. F., bryggerimester ....(— 1917)
*Berg, Sverre, vicekonsul for Portugal ....(— 1917)
*Boe Carsten, kaptein ....(— 1917)
*Brodtkorb, Chr., læge ....(— 1918)
*Brun, Frithjof, bokhandler....(medlem fra 1906, livsvarig fra 1917)
*Brænne, Trygve, fabrikkbestyrer ....(innmeldt 1917)
*Buch, Axel, grosserer ....(medlem fra 1906, livsvarig fra 1918)
*Buzzi, Johs. A., grosserer ....(innmeldt 1917)
*Bøgh, Vilhelm, overretssakfører ....(— 1917)

*Christie, Sara, frk. ....(— 1918)

*Dahl, Einar, overrettssakfører ....(— 1917)
*Digre, Einar, brukseier ....(— 1918)

*Finne, Carl, grosserer ....(— 1911)

*Flock, Hans Jensen Blom, justitiarius................(— 1917)

*Garmo, Johan, direktør ....(— 1917)
*Gellein, Fredrik, grosserer ....(— 1917)
*Grønning, Emil, grosserer ....(— 1917)

*Halseth, Adolf, grosserer ....(medlem fra 1899, livsvarig fra 1917)
*Halvorsen, Abraham, brandchef ....(innmeldt 1917)
*Hansen, H. M., disponent ....(— 1917)
*Havig, Jørgen, assessor.............................(— 1917)
*Hirsch, Chr., læge ....(— 1917)
*Høeg, Arne, ingeniør ....(— 1917)

*Janssen, Einar, disponent ....(innmeldt 1917)
*Jenssen, Erling, cand. jur., grosserer ....(— 1919)
*Jenssen, P. O., grosserer ....(— 1917)

*Kierulf, O., disponent ....(— 1918)
*Klingenberg, Odd, fylkesmann ....(— 1917)
*Krum, R., statsadvokat i Møre lagsogn samt Sogn og
Fjordane fylke, adr. Molde ....(medlem fra 1917, livsvarig fra 1918)

*Lieskar, Morten, agent ....(innmedlt 1917)
*Lindboe, Ørnulf, borgermester ....(— 1917)
*Lykke, Birger, læge ....(— 1917)

*Matheson, Birger, kjøbmann ....(— 1917)
*Matheson, Christian, kjøbmann ....(— 1917)
*Melandsø, Idar, cand. oecon. ....(— 1920)
*Moe, Andreas, kjøbmann, vicekonsul for Spanien ....(— 1917)

*Olsen, Hj. Jul., revisor ....(— 1917)

*Piene, C. Chr., fabrikkeier ....(— 1917)

*Rasch Nielsen, Hilmar, ingeniør ....(— 1917)
*Riesterer, Célestin, sogneprest for den romersk-katol-
ske menighet, Kristiansand ....(— 1918)

*Storm, Cathinka, frøken ....(— 1917)
*Storm, Thora, frøken ....(— 1917)
*Swensson, Sven, kjøbmann ....(— 1917)
*Swensson, Wilhelm, kjøbmann ....(— 1917)

*Wedøe, Hj., distriktslæge, Norderhov pr. Hønefoss
(medlem fra 1916, livsvarig fra 1919)
*Wefring, Niels, grosserer ....(innmeldt 1917)

*Aas, Arnt, politimester, Vardø (medlem fra 1921, livsvarig fra 1922)

*Jahr, Torstein, bibliotekar, Library of Congress,
Washington, U. S. A. ....(innmeldt 1905)

b) *Medlemmer som betaler årskontingent.*

Anker Andersen, I., kjøbmann ....(innmeldt 1917)
Arneberg, Jan Haaversen, direktør for Trondhjems
fagskole for handverk og industri ....(— 1922)

Aune, Peder O., fotograf ....(innmeldt 1917)

Bachke, Chr. Anker, konsul for Belgien ....(— 1909)
Bachke, Halvard L., grosserer ....(— 1913)
Bachke, O. A., bergingeniør ....(— 1917)
Bennett, A., direktør (Bennett's Reisebureau) ....(— 1917)
Berg, Trygve, læge ....(— 1912)
Bergersen, Olav, marinekaptein ....(— 1922)
Bergsgård, Arne, docent, Norges lærerhøiskole ....(— 1924)
Bjørge, Johan Halvor Bryn, lektor ved Trondhjems Katedralskole ....(— 1917)
Bjørnstad, Einar, ingeniør ....(— 1917)
Blom, Chr., høiesterettsadvokat, dispachør, assessor ...(— 1917)
Bonnevie, Oscar, kaptein ....(— 1917)
Bragstad, O. S., professor i elektroteknikk ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1910)
Breien, Sverre, disponent ....(— 1917)
Brekke, Reidar, direktør for Trondhjems Forsikringsselskab ....(— 1917)
Brodahl, J. E., lektor ved Trondhjems kommunale middelskole ....(— 1919)
Brodtkorb, Tobias, ingeniør ....(— 1917)
Brodtkorb, Thoralf, ingeniør ....(— 1924)
Brønner, Alf, disponent ....(— 1917)
Bugge, Andreas, professor i husbygningslære ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1917)
Bøckman, Erasmus Dietrichson, assessor ....(— 1917)

Cappelen, Chr., overlæge ....(— 1917)
Cappelen, Johan, overrettssakfører ....(— 1917)
Carstens, Carl Wilhelm, cand. min., dr., docent i mineralogi og geologi ved Norges Tekniske Høiskole....(— 1917)
Castberg, Tycho, prost, sogneprest i Strinda ....(— 1917)
Christensen, Joh., stadskonduktør ....(— 1917)
Christensen, Niels, ingeniør ....(— 1917)
Christensen, Sverre, murmester ....(— 1917)
Christie, Hartvig, lektor ved Trondhjems Katedralskole (— 1915)
Claussen, Andreas, høiesterettsadvokat ....(— 1917)

Daae, Aagaat, frøken, fhv. bibliotekar ....(— 1915)
Daae, Hans, skattefoged ....(— 1917)
Dahl, Carl, ingeniør ....(— 1924)
Dons, Carl, konservator, 2nen samlingsbestyrer ved Videnskapsselskapets zoologiske samlinger ....(— 1920)

Eidsvaag, Edvard, overvraker ....(innmeldt 1907)

Falkanger, Thor, grosserer ....(— 1917)
Finberg, Carl, pianist ....(— 1917)
Flood, Jørgen Wright, apoteker (Nordstjernen) ......(— 1916)
Fosse, Christian August, ekspeditør for Vesteraalens Dampskibsselskab, vicekonsul for Argentina ....(— 1917)
Frost, Herman, ingeniør ....(— 1917)

Gleditsch, Jens Gran, dr. theol., biskop ....(— 1924)
Gogstad, O. B., driftsingeniør, Trolla Bruk ....(— 1917)
Grilstad, Olaf, kjøbmann ....(— 1917)
Grønning, Arne, ingeniør ....(— 1917)
Gudde, Trygve, overrettssakfører ....(— 1918)

Haanes, Johannes, major ....(— 1917)
Hagen, Sverre, kaptein ....(— 1917)
Hall, Hans, forstander ved Thomas Angells Stiftelser ..(— 1910)
Hanssen, Hans, grosserer ....(— 1917)
Hanssen, Karl M., grosserer ....(— 1917)
Harbitz, Georg Prahl, lektor ved T.hjems Katedralskole (— 1906)
Harboe, E., ingeniør ....(— 1921)
Harmens, Hugo, læge ....(— 1917)
Haukaas, Per, assessor ....(— 1918)
Hegge, Fridtjov, lagmann ....(— 1919)
Heggstad, Olaf, professor i vannbygning ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1917)
Heje, Kolbjørn, professor i vei- og jernbanebygning ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1917)
Henie, Hans, dr. philos., lektor ved Trondhjems Katedralskole ....(— 1925)
Hennmo, E. Næsvold, ingeniør ....(— 1917)
Hennmo, Olav, overlærer ved Trondhjems folkeskole ..(— 1917)
Hilfling-Rasmussen, Fr., fotograf ....(— 1917)
Hjelte, Claus, arkitekt ....(— 1917)
Hjorthøy, Magda, frk., lærerinne ved Trondhjems borgerlige Realskole ....(— 1917)
Hoel, Mikael Ivar, lektor ved Tr.hjems Katedralskole (— 1913)
Holmsen, Fin, overlæge ved Trondhjems Sykehus ....(— 1909)
Holmsen, H. B., direktør (T.hjems Mekaniske Verksted) (— 1917)
Holst, Einar, bankchef ....(— 1917)
Huitfeldt, Henrik, kontorchef (Nordenfjeldske Dampskibsselskab ....(— 1917)
Husby, John, kjøbmann ....(— 1917)

Ingvaldsen, Ingvald, telegrafkasserer ....(innmeldt 1912)
Iversen, Ragnvald, dr., professor, Norges Lærerhøiskole (— 1924)

Jelstrup, Hans Nikolai Krenkel, politimester ....(— 1911)
Jenssen, Jens Sigurd Martin, oberst ....(— 1921)
Johannsen, W. R., kjøbmann ....(— 1917)
Jørgensen, E. M., lærer ....(— 1921)

Kavli, Wilhelm, aktiemegler ....(— 1917)
Kindt, Alfred, kjøbmann ....(— 1917)
Klemetsen, Chr., disponent ....(— 1917)
Klinge, Nicolay, kjøbmann ....(— 1917)
Klingenberg, Olaf, høiesterettsadvokat ....(— 1917)
Knudtzon, Yngvar, ingeniør ....(— 1917)

Landmark, Johan Daniel, dr. philos., Videnskapssel-
selskapets bibliotekar ....(— 1915)
Lange, Karl Lous, major i feltartilleriet ....(— 1917)
Lie, Magnus, cand. philos ....(— 1920)
Lindeman, Kristian, organist ved Tr.hjems Domkirke..(— 1917)
Lund, K., ingeniør ....(— 1916)
Lund, M. Bonsach, major ....(— 1919)
Lund, Per, høiesterettsadvokat ....(— 1917)
Lund, Wilhelm Kristen Severin Hammer, lektor ved
Trondhjems Katedralskole 1914
Lutz, Reinholdt, dr. ing., professor i maskinelementer
og oljemaskiner ved Norges Tekniske Høiskole .....(— 1917)

Meyer, Johan, professor i ornament- og formlære og
norsk bygningskunst ved Norges Tekniske Høiskole (— 1917)
Michelet, Edvard, provisor, Apoteket St. Olaf ....(— 1923)
Moe, Vilhelm, overrettssakfører .... — 1917
Moxness, Arne, fabrikkeier ....(— 1917)
Mørch, Hans Ramm, professor i skibsbygning ved
Norges Tekniske Høiskole ....(— 1917)

Nielsen, Isidor, fabrikkeier ....(— 1917)
Nissen, August, apoteker, Svaneapoteket ....(— 1917)
Noodt, Nicolay, kontorchef ....(— 1917)

Osness, Johan, arkitekt ....(— 1917)
Ottesen, Jacob Aall, sogneprest, Ilen ....(— 1917)

Pedersen, Harald Christian, dr. ing., professor i metall-
urgi ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1925)

Pedersen, Sverre, professor i bygningskunst ved Norges Tekniske Høiskole .... (innmeldt 1917)
Perlett, Morten, overrettssakfører .... (— 1917)
Printz, Henrik, dr. philos., bestyrer av Videnskapsselskapets botaniske samling .... (— 1913)

Qvam, Ingulf, lektor ved Trondhjems Katedralskole .. (— 1911)

Ribsskog, O. K., skoleinspektør for T.hjems folkeskoler (— 1917)
Riiber, Claus Nissen, dr. philos., professor i organisk kjemi ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1917)
Rüsing, Eliot Sofus, distriktslæge i Strinda .... (— 1917)
Rynning, Rolf, overrettssakfører .... (— 1917)
Ryssdal, Olav, lektor ved Trondhjems Katedralskole .. (— 1914)
Rønning, Johan, disponent .... (— 1917)

Schmidt, Olaus, postekspeditør .... (— 1920)
Schmidt-Nielsen, S., professor i kjemi ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1915)
Schytte-Berg, Hagbart, arkitekt .... (— 1917)
Skirstad, Otto, overrettssakfører .... (— 1917)
Sommerschield, Ludvig, kjøbmann, fhv. konsul for Østerrike-Ungarn .... (— 1917)
Stabell, Gunnar, arkitekt .... (— 1917)
Stabell, Harald K., arkitekt, professor ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1917)
Stang, Lars, apoteker (Elgesæter apotek) .... (— 1918)
Stene, Aksel, lærer .... (— 1920)
Storm, Astfrid, frøken .... (— 1917)
Svanholm, Martin Luther, domprovst .... (— 1917)
Sæther, Jakob, apoteker (Ilens apotek) .... (— 1917)

Tessem, Harald, ekstraordinær assessor ved Trondhjems overrett .... (— 1917)
Thesen, Trygve, stadsingeniør .... (— 1917)
Thilesen-Lund, Aagot, frue, lektor ved Trondhjems Katedralskole .... (— 1917)

Vogt, Johan Herman Lie, dr. ing., professor i mineralogi, geologi og metallurgi ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1912)
Wallem, Fredrik B., dr. philos., direktør for Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum .... (— 1920)
Watzinger, Adolf, dr., professor i maskinlære ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1910)

Wedø, Andr. B., overrettssakfører .... (innmeldt 1917)
Wildhagen, Carl Eugen, overrettssakfører .... (— 1917)
Wildhagen, J. C., kontorchef .... (— 1917)
Wilhelmsen, Franz, grosserer .... (— 1917)
Wolmar, Henrik, læge .... (— 1917)
Zachariassen, Z., direktør for Norske Alliance .... (— 1918)
Aasness, Ottar, ingeniør .... (— 1924)

c) *Utenbys betalende medlemmer:*

Bjørlykke, Knut Olai, dr. philos., professor i mineralogi og geologi ved Norges Landbrukshøiskole, Ås ...... (innmeldt 1910)
Bock, Gustav Reginald, distriktslæge, Urskog .... (— 1919)
Bødtker, Eyvind, dr. philos, professor i kjemi, Oslo.... (— 1924)
Dahler, Christen Larsen, sogneprest, Stadsbygd .... (— 1922)
Ebbel, Sven, major, Hønefoss .... (— 1918)
Fonahn, Adolf, dr. philos., docent i medicin, Oslo...... (— 1924)
Gleditsch, Ellen, dr. philos., docent i radiokjemi, Oslo.. (— 1924)
Glimme, Kristofer, cand. real., docent ved Sjøkrigsskolen, Horten .... (— 1911)
Hammer, K. V., arkivar, Oslo .... (— 1919)
Handagard, Ivar, dr. philos., Oslo .... (— 1921)
Havnø, Edv. J., fisker, Rødø .... (— 1916)
Kolsrud, Oluf, professor i kirkehistorie, Oslo .... (— 1914)
Kreutz, Richard, residerende kapellan, Orkedalen .... (— 1919)
Moe, Peder Torvaldsen, rektor ved Bodø offentlige høiere almenskole .... (— 1916)
Olaussen, Einar, telegrafbestyrer, Brønnøysund........ (— 1925)
Rise, Ola J., gaardbruker, Opdal .... (— 1921)
Soot-Ryen, Tron, konservator, Tromsø .... (— 1914)
Thomassen, Th., direktør for brandforsikringsselskapet Norge, Drammen .... (— 1917)
Vestrum, Arne, lektor, Levanger .... (— 1912)
Kjerskow-Agersborg, dr. phil., professor, University of Wyoming, Lazanne, Wyoming, U. S. A. .... (— 1917)
Schlesch, Hans, cand. pharm., Kjøbenhavn, Danmark (— 1918)

I årsberetningen for 1924 er der, især i beretningen om minnetavlen ved pave Hadrian IV's sarkofag, enkelte trykkfeil, således:

Side 4, lin. 23: espettore — les: ispettore (likeså s. 32 og s. 84).
« 4, lin. 38: *K. Irgens* — les *J. Irgens.*
« 7 under illustrasjonen står: Videnskabernes segl — les: Videnskapsselskapets segl.
9, lin. 2: Jauuae — les Januae.
« 16, lin. 3: *Pegnatelli* — les *Pignatelli.*
« 16, note 1, lin. 1: 1921 — les: 1920.
23, siste linje: dimen, — les: dimen- (bindestrek).
« 27, lin. 2: 6. februar 1924 — les: 1925.
« 33, lin. 16: september 1924 — les: 1925.

I medlemsfortegnelsen:

Side 89: Krum, R., sorenskriver — les: statsadvokat.
« 93: Thune, Nils, assessor — les: sorenskriver.

DET KONGELIGE NORSKE VIDENSKABERS SELSKAB
MUSEET

ÅRSBERETNING

FOR

1926

AKTIETRYKKERIET I TRONDHJEM
1927

Direktionens årsberetning for 1926.

På ekstraordinær generalforsamling 27. januar 1926 vedtokes det på generalforsamling 27. oktober 1925 fremlagte forslag til statutter for Videnskapsselskapet efter omorganisationen (cfr. Direktionens Årsb. 1925, s. 4). De vedtatte statutter omfatter: A. Fellesstatutter. B. Statutter for »Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab». C. Statutter for »Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab. Museet». Disse statutter blev stadfestet ved Kgl. Resol. av 26. mars 1926, og samtidig blev resolveret, at de ved Kgl. Resol. av 29. juli 1874 godkjente statutter med senere forandringer ophæves.

Anliggender som vedkommer begge avdelinger, behandles av et »Fellesutvalg». Til Muséavdelingens representanter i dette fellesutvalg er ved siden av dens præses, som efter statuttenes A. § 4, er selvskrevet medlem, f. t. rektor A. Sommerfelt, valgt bankchef Johan Bruun, og som dennes varamann justitiarius F. Beichmann.

Spørsmålet om en felles utgivelse av Skrifter (utgitt i fellesskap av »Videnskapsselskapet» og »Museet») er blitt behandlet av en dertil nedsatt komite bestående av biskop dr. J. Gleditsch, bibliotekar dr. J. D. Landmark, konservator O. Nordgård og professor dr. S. Schmidt-Nielsen. Et av komiteen fremsatt forslag blev med nogen endring vedtatt av begge avdelinger. Det vil finnes gjengitt som bilag nedenfor.

Med hensyn til den financielle økonomi bestemmer statuttenes C. § 4, at Museets midler skal bestå av alle de eiendommer fonds og øvrige inntektskilder, som nu tilhører Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum), heri også innbefattet den medlemskontingent som Selskapet hittil har hatt.

For budgetterminen 1926—1927 blev der ved Stortingets beslutning av 29. mai 1926 på de vanlige betingelser bevilget Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab i Trondhjem et statsbidrag av kr. 35,000.00.

Av Trondhjems kommunale kinematografers overskudd fra 1925 fikk Museet som tilskudd til årets drift kr. 27,000.00.

Trondhjems Sparebank bevilget til Museets driftsutgifter det

vanlige bidrag kr. 4000.00, dessuten rentefrihet av lån mot pant i Videnskapsselskapets bygninger (pantobligation kr. 50,700.00) og, likesom det foregående år, ekstraordinært kr. 2000.00 som bidrag til trykningsomkostninger for nødvendige publikationer (årsberetning og meddelelse om Oldsaksamlingens tilvekst).

Fra Hs. Maj. Kongen fikk Museet det vanlige bidrag kr. 400.00.

Av Den Grevelige Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelses overskudd for 1925 tilfalt der Museet kr. 3431.91.

Av rentene av Selskapets legater og fonds stod der til rådighet for årets driftsomkostninger kr. 23,792.31.

Inntekten av utleid tomt beløp sig til kr. 2600.00. Medlemskontingenten utgjorde kr. 1058.00.

Fra Statens Pengelotteri har man mottatt et bidrag av kr. 25,000.00[1]).

Aktieselskapet Freia Chocolade Fabrik i Oslo har i 1926 skjenket Museet kr. 1000.00 til ny økning av «Freias fond».

Trondhjems biologiske Station har ydet kr. 5229.52 til trykning av stationens 25-års beretning og andre skrifter av zoologisk innhold.

Fra Levanger og Skogns Sparebank har Museets Oldsaksamling mottatt kr. 200.00 til kartlegning av bygdeborgen på Ratåsen i Skogn.

Til innfrielse av løpende veksler har man i 1926 optatt et pantelån i Trondhjems Sparebank på kr. 50,000.00 mot pant i Selskapets bygning.

De Museet tilhørende obligationer i Norsk 6 % Statslån av 1921 på tilsammen kr. 55,000.00, som blev opsagt til innfrielse pr. 1. oktober 1926, er ombyttet med tilsvarende obligationer i det nye 5½ % lån.

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab, Museets, kapitalformue beløp sig ved utgangen av 1926 til kr. 613,940.00. Hertil kommer forskuddsfondet, rektor Lossius og hustrus legat, kr. 5000.00, som fremdeles er tatt til inntekt i kasseregnskapet, og Båtbygningsfondet (dr. Lysholms gave kr. 10,000.00 og grosserer Dyre Halses gave kr. 1000.00), som er stillet til rådighet som rentefritt lån for Trondhjems biologiske Station. På den annen side var vekselkontoen ved utgangen av 1926 kr. 88,217.86.

Direktionens forslag til budgett for 1926 blev vedtatt av generalforsamlingen 26. februar 1926 med en balance av kr. 100,736.50.

Med hensyn til inntekter og utgifter i 1926, status for legater og fonds, og status for aktiva og passiva, henvises forøvrig til nedenstående utdrag av regnskapene.

[1]) Lotteriet bevilget i sin helhet kr. 50,000.00 som blev delt mellem Selskapets 2 avdelinger.

På grunn av sykdom måtte Selskapets sekretær siden 1913, lektor Carl Gundersen, i december søke permission for at legge sig inn på en klinikk i Oslo. Men han kom dessverre ikke mere tilbake, idet han onsdag den 19. januar 1927 avgikk ved døden. En nekrolog over lektor Gundersen vil bli meddelt i Direktionens beretning for dette år.

Under 17. oktober 1926 har Kirkedepartementet opnevnt professorene dr. Harald Pedersen og dr. S. Schmidt-Nielsen som varamenn henholdsvis for professor dr. C. N. Riiber og justitiarius F. Beichmann i deres egenskap av medlemmer av direktionen for Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet. Opnevnelsen gjelder til utgangen av 1927.

På generalforsamling 9. november 1926 gjenvalgtes som medlemmer av direktionen konservator O. Nordgård og bankchef J. Bruun, den første som visepræses. Som nytt medlem efter fhv. divisionslæge dr. H. Bryn, som hadde frabedt sig gjenvalg, valgtes fhv. direktør C. Schulz.

Til revisorer gjenvalgtes lektor ved Trondhjems Katedralskole O. Juel og direktør for Trondhjems Fagskole J. H. Arneberg.

Til medlem av styret for den humanistiske avdeling i Statens videnskabelige Forskningsfond av 1919 er for tidsrummet 1. juli 1926 til 30. juni 1929 valgt konservator Th. Petersen med bibliotekar dr. Joh. D. Landmark som varamann.

Konservator Ove A. Høeg hadde tjenestefrihet fra 1. april til 15. august 1926 til en studiereise til Tyskland og Østerrike.

Konservator Th. Petersen hadde tjenestefrihet september 1926 for at følge professor Magnus Olsens forelesninger over navneforskning ved Instituttet for sammenlignende Kulturforskning og delta i de dertil knyttede øvelser.

Frk. Anna Amdal, der siden 1. novbr. 1925 har været midlertidig ansatt ved Selskapets bibliotek, er fra 1. novbr. 1926 blitt fast ansatt i samme stilling.

Til livsvarig medlem av Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet, er under 16. decbr. 1926 utnevnt professor ved Norges Landbrukshøiskole, Ås, dr. Henrik Printz.

Av Selskapets livsvarige medlemmer avgikk professor, dr. med. Axel Johannessen ved døden 2. mars 1926. Han blev utnevnt til livsvarig medlem 9. decbr. 1923. Den 7. decbr. 1926 døde Selskapets livsvarige medlem, sogneprest til Romedal Hans Olaus Saxlund. Sogneprest Saxlund blev utnevnt til livsvarig medlem 11. april 1911 og var da sogneprest i Aukra, Romsdalen, et embede som han beklædte mellem årene 1903—1916, da han blev forflyttet til Rome-

dal. Sogneprest Saxlund var av de prester, som ved siden av sin geistlige gjerning også dyrket videnskabelige interesser. Disse gikk særlig i historisk retning og ga sig et naturlig utslag i en varm interesse for oldtidsminnene innen det prestegjeld hvor han virket. Han var Videnskapsselskapets Oldsaksamling en udmerket medarbeider, og når Aukra er så fyldig representeret i Museet, skyldes dette i første rekke sogneprest Saxlund. Han foretok også selvstendige undersøkelser, og har fremlagt resultatene av disse i et par avhandlinger i Selskapets Skrifter. For Museet var Saxlunds fraflytning fra Aukra et betydelig tap. Men hans virksomhet i dette prestegjeld har satt sig spor i den interesse for oldfundene og forståelse av deres betydning for den videnskabelige forskning, som fremdeles hersker blandt befolkningen og gjør Aukra prestegjeld så lett at arbeide i for arkæologen.

For at drøfte de nærmere grenser mellem byens større, historiske museer og det samarbeide som naturlig bør finne sted mellem disse, blev der efter innbydelse av Trondhjems Sparebank i egenskap av bevilgende myndighet den 8. novbr. 1926 holdt et møte i bankens lokale av representanter for disse institutioner under præsidium av adm. direktør KRISTIAN BRYN. For Videnskapsselskapets Museum møtte præses, rektor A. SOMMERFELT, direktionens medlem bankchef J. BRUUN, samt konservator TH. PETERSEN. Dessuten var Nordenfjellske Kunstindustrimuseum, Folkemuseet for Trondhjem og Trøndelag samt Trondhjems historiske Forening representeret. Der syntes gjennemgående at være enighet om, at hvert av disse museer har sitt bestemt avgrensede område med sin bestemte opgave, og at det neppe kunde siges, at noget museum grep inn i et annets interessesfære. Således har Videnskapsselskapets Museums historiske avdeling koncentreret sig om det forhistoriske og middelalderske tidsrum, hvor Museet har sin hovedopgave, om sin avdeling for kirkeinventar samt sin byavdeling, hvor de middelalderske og efterreformatoriske byfund utgjør en ypperlig grunnstamme, og som, når plassen i en forhåbentlig ikke fjern fremtid vil tillate det, bør utvikles videre til et Trondhjems Bymuseum, idet man forutsetter tilslutning av Trondhjems historiske Forenings samlinger, av Theatermuseet og forhåbentlig også av Trondhjems Sjøfartsmuseum. Derimot har en planmessig utvikling av en folkemuseumsavdeling av forskjellige grunne været betraktet som liggende utenfor Museets opgave, navnlig efterat denne side av trøndersk kulturhistorie er tatt op av et eget museum, nemlig Folkemuseet for Trondhjem og Trøndelag. Rene folkemuseumsgjenstande er derfor i de senere år ikke blitt innkjøpt av Videnskapsselskapet. På den annen side kunde der nok være grunn til et mere intimt samarbeide mellem de forskjellige

museer, og av direktør dr. Fr. B. Wallem blev der i så henseende pekt på oprettelsen av et lokalt kulturminneråd.

På grunn av de sterkt begrensede midler som har kunnet anvendes til trykning av Selskapets Skrifter, vil disse for 1925 og 1926 bli utgitt i ett bind. Dette var ved årets utgang ennu ikke avsluttet. I årets løp blev følgende avhandlinger ferdigtrykt:

1. Carl Dons: *Pholas candida* Lin. Ny for Norges Fauna.
2. Nils Hj. Odhner: Nudibranchs and Lamellarids from the Trondhjem Fjord. (1 pl. and 24 text-figures).

Ved årets utgang hadde Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab, Museet, 345 medlemmer. Av dise var 1 æresmedlem og 30 livsvarige medlemmer utnevnt av direktionen. Antallet av utenbys medlemmer som var optatt ved innvalg efter den eldre ordning før utgangen av 1903 (av disse har de fleste tidligere været bosatt i Trondhjem) beløp sig til 42. 272 medlemmer var betalende. Derav hadde 49 betalt 100 kr. én gang for alle., 223 medlemmer betalte årskontingent. Derav var 68 optatt før utgangen av 1903. De øvrige 155 var innmeldt efter 1903; herav var 24 utenbys.

I Direktionen for

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab, Museet.

Trondhjem i oktober 1927.

Axel Sommerfelt. O. Nordgard. F. Beichmann. Johan Bruun.

Francis Kjeldsberg. C. N. Riiber. C. Schulz.

Th. Petersen.

Bestemmelser for det omorganiserte Selskaps utgivelse av Skrifter.

1. Man anser at «Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Skrifter» bør være en felles publikation, som det utad ligger megen vekt på at gjøre fyldig og representativ. Derimot anser man tiden ennu ikke inne til at foreta nogen opdeling av Skriftene efter fag.

Skriftene redigeres av «Videnskapsselskapets» Generalsekretær, for de arbeiders vedkommende som «Museet» ønsker trykt i Skriftene, i samarbeide med en av «Museet» opnevnt tillitsmann, som bærer ansvaret for de arbeider «Museet» bekoster. Saker hvorom Generalsekretæren og nevnte tillitsmann ikke blir enige, forelegges «Fellesutvalget» til avgjørelse.

«Museet» bærer selv utgiftene ved trykning av de arbeider det ønsker trykt i Skriftene, herunder andel av heftning og omslag.

2. De enkelte avhandlinger i Skriftene gis løpenummer innen hvert bind, i almindelighet eftersom de antas til trykning. På titelbladet angis kun arbeidets titel, forfatter samt løpenummer. For de i «Videnskapsselskapet» fremlagte arbeider anføres på baksiden av titelbladet at de er fremlagt. For særtryks vedkommende er der intet til hinder for at titelbladet gis påtrykk om at arbeidet er «Meddelelse fra ....».

3. Forandring i Skriftenes format og utstyr må godkjennes av «Fellesutvalget».

4. Biblioteket fungerer som hittil som byttekontor og bestrider de hermed forbundne utgifter. For de ved nye bytteforbindelser bevirkede utgifter skal der treffes særlig avtale under hensyntagen til de institutioner som matte ha fordelen av disse.

5. Størrelsen av oplaget for Skriftene i sin helhet fastsettes til enhver tid av «Fellesutvalget». Det forutsettes for de nærmeste år at være 1000 eksemplarer.

Hver av to institutioner erholder 160 eksemplarer av Skriftene til sin rådighet. Resten av oplaget forvaltes av «Byttekontoret» (punkt 4).

Efter de givne oplysninger forutsetter man at der på grunn av nyordningen vil bli bruk for ca. 120 nye bytteforbindelser.

6. «Videnskapsselskapets» forhandlinger sidestilles som bytteforbindelse med Skriftene. For frittstående publikationer må der i tilfelle treffes særlig avtale.

7. For salg av Skriftene antar «Fellesutvalget» en bokhandler som kommissionær. Inntekt av Skriftene tilfaller Byttekontoret, mens inntekt av særtrykk tilfaller den avdeling som har bekostet trykningen.

8. Av de ved bytte erholdte publikationer deponeres rene serier og frittstående skrifter av fagene matematik, fysik, kjemi, meteorologi, økonomisk geologi og ingeniørvidenskap ved Norges Tekniske Høiskoles Bibliotek i den utstrekning den har interesse derav.

9. Inngaelse av bytteforbindelser avgjøres av Fellesutvalget . Korrespondancen om at træ i bytteforbindelse besørges av Videnskapsselskapets» Generalsekretær.

Fortegnelse over bytteforbindelser utgis i tilfelle av Fellesutvalget i tilknytning til dettes årsberetning.

Den nye ordning med Skriftene trær i kraft 1. januar 1927.

Utdrag
av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs regnskap for 1926.

Inntekt:

1. Beholdning fra 1925:			
a. Restanser:			
1. Renter	680.83		
2. Tomteleie	300.00		
3. Medlemskontingent	705.00		
		1,685.83	
b. Innestående i Trondhjems Sparebank (kasseregnskapets bok)		7.20	
c. Innestående i Forretningsbanken (Kvenilds gave)		5,106.85	
d. Kassabeholdning		10.02	
			6,809.90
2. Hs. Maj. Kongens bidrag			400.00
3. Statskassens bidrag:			
2net halvår 1925—1926		20,000.00	
1ste halvår 1926—1927		17,500.00	
			37,500.00
4. Trondhjems Sparebanks bidrag:			
a. Ordinært driftstilskudd		4,000.00	
b. Rentefrihet av pantelån		3,042.00	
c. Ekstraordinært bidrag til trykningsomkostninger		2,000.00	
			9,042.00
5. Bidrag fra de kommunale kinematografers overskudd			27,000.00
6. Renter i 1926:			
a. ⅔ av Hammers legats utbytte		5,678.57	
b. ⅚ av Poulsons legats utbytte		1,654.72	
c. Aas og hustrus legats utbytte		644.92	
d. Benneches legats utbytte		893.24	
e. ⅚ av Jenssens legats utbytte		1,329.78	
Overf. kr.		10,201.23	80,751.90

	Overf. kr.	10,201.23	80.751.90
f.	4/5 av Det Trondhjems Gavefonds utbytte	1,299.64	
g.	⅓ av Lundgreens legats utbytte	1,241.66	
h.	4/5 av Lotterifondets utbytte	6,509.78	
i.	4/5 av Froknerne Kristine og Laura Hansens legats utbytte	1,180.27	
k.	4/5 av Freias fonds utbytte	486.94	
l.	Videnskapsselskapets byggefond	1,793.71	
m.	Båtbygningsfondet (dr. Lysholms og grosserer Dyre Halsés gaver)	605.00	
n.	Av kasseregnskapets bok i Trondhjems Sparebank	275.66	
o.	Av Kvenilds gave innestående i Forretningsbanken	198.42	
			23,792.31
7.	Utbytte av Den Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse		3.131.91
8.	Inntekt av utleie av tomt		2,600.00
9.	Medlemskontingent:		
	72 medlemmer à 4 kr.	288.00	
	154 medlemmer à 5 kr.	770.00	
			1,058.00
10.	Entré		207.53
11.	Leieinntekt av Kalvskindsgaten 1 a		566.00
12.	Salg av Skrifter		105.35
13.	Pakkhusleie		88.50
14.	Gaver:		
	Fra Statens Pengelotteri	25,000.00	
	Fra Freia Chocolade Fabrik	1,000.00	
	Fra Trondhjems biologiske stasjon til trykning	5,229.52	
			31,229.52
15.	Kursdifference ved ombytning av Statsobligasjon..		825.00
16.	Pantelån i Trondhjems Sparebank		50,000.00
17.	Vekselllån (Aktietrykkeriets tratte)		4,117.86
18.	Innbetalt for litet tilbakeholdt pensjonsinnskudd ..		196.20
19.	Tilbakeholdt, men ikke innbetalt pensjonsinnskudd		55.00
		Kr.	199,025.08

Utgifter:

1.	Lønninger:		
a.	Oldsaksamlingens bestyrer (anc. fra 1900)	9,000.00	
	Overf. kr.	9,000.00	

Overf. kr.		9,000.00	
b. 1ste bestyrer av de zoologiske samlinger (anc. 1891)		9,000.00	
c. 2nen bestyrer av de zoologiske samlinger (anc. 1909)		7,500.00	
d. Botanisk samlings bestyrer (anc. $^1/_7$ 1920)		6,208.33	
e. Bibliotekaren (anc. $^1/_7$ 1911)		8,250.00	
f. Myntsamlingens bestyrer		800.00	
g. Bibliotekassistent		3,300.00	
h. Oldsaksamlingens preparant (anc. $^1/_7$ 1921)		3,200.00	
i. Zoologiske samlingers preparant (anc. $^1/_2$ 1923)		2,900.00	
k. Vaktmesteren (anc. $^8/_5$ 1913)		4,100.00	
l. Sekretæren		1,200.00	
m. Kassereren		1,200.00	
n. Revisorerne		100.00	
			56,758.33
2. V. Ronander for ekstraarbeide ved Biblioteket			1,178.00
3. Pensjon til fhv. vaktmester Nielen			500.00
4. Samlingene:			
a. Oldsaksamlingen:			
1. Den ordinære drift	3,445.31		
2. Til undersøkelser	1,471.55		
		4,916.86	
b. Myntsamlingen		293.86	
c. De zoologiske samlinger:			
1. Den ordinære drift	1,102.08		
2. Til undersøkelser	1,400.00		
		2,502.08	
d. Den botaniske samling:			
1. Den ordinære drift	796.31		
2. Kontorgodtgjørelse for bestyreren	586.67		
3. Til undersøkelser	500.00		
		1,882.98	
e. Biblioteket		5,133.58	
f. Mineralsamlingen		248.36	
			14,977.72
5. Utgivelse av Skrifter:			
Bekostet av Trondhjems Biologiske Stasjon		5,229.52	
Overf. kr.		5,229.52	73,414.05

	Overf. kr.		5,229.52	73,414.05
	Bekostet av Trondhjems Sparebank		2,000.00	
	Bekostet av Videnskapsselskapet. Museet..		6,664.06	
			————	13,893.58
6.	Renter av pantelån			6,135.35
7.	Lys og brensel			6,986.86
8.	Vedlikehold av bygningene			1,162.72
9.	Utgifter ved Kalvskindsgaten 1 a			306.34
10.	Opsyn i samlingene			1,269.00
11.	Renhold			1,024.00
12.	Telefon			1,465.75
13.	Diskonto			540.26
14.	Skatter			1,029.77
15.	Tilfeldige utgifter			2,715.75
16.	Innfridde veksler			48,300.00
17.	Avdrag på en veksel			117.86
18.	Rentefrihet for Trondhjems Biologiske Stasjon....			605.00
19.	Overført til Selskapets legater og fonds:			
	a. Lotterifondet		25,750.00	
	b. Freias fond		1,075.00	
	c. Byggefondet		1,793.71	
			— —	28,618.71
20.	Utbetalt pensjonsinnskudd			154.60
21.	Beholdning:			
	a. Restanser:			
	1. Renter	631.33		
	2. Tomteleie	600.00		
	3. Medlemskontingent	481.00		
	4. Husleie	8.00		
		————	1,720.33	
	b. Innestående i Trondhjems Sparebank (kasseregnskapets bok)		1,872.06	
	c. Innestående i Forretningsbanken (Kvenilds gave)		5,305.27	
	d. Kassebeholdning		2,387.82	
			————	11,285.48
			Kr.	199,025.08

Oversikt

over status for Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs legater og fonds pr. 31. december 1926.

1. Hammers legat:		
Beholdning fra 1925	154,826.95	
Av rentene i 1926 (kr. 8,517.85) oplagt ⅓	2,839.28	
		157,666.23
2. Poulsons legat:		
Beholdning fra 1925	37,047.62	
Av rentene i 1926 (kr. 1,985.66) oplagt 1/6	330.94	
		37,378.56
3. Aas og hustrus legat		12,000.00
(Rentene, kr. 644.92, er i sin helhet overført til kasseregnskapet).		
4. Benneches legat (H. A. Benneches stipendiefond)..		20,000.00
(Rentene, kr. 893.23, er i sin helhet overfort til kasseregnskapet).		
5. a. Konsul Anthon Mathias Jenssens legat		30,000.00
b. Konsul Anton Mathias Jensens legats akkumulasjonsfond:		
Beholdning fra 1925	714.29	
Renter i 1926	17.65	
Av hovedlegatets renter i 1926 (kr. 1,595.74) overfort 1/6	265.96	
		997.90
6. Det Trondhjemske Gavefond:		
Beholdning fra 1925	29,839.03	
Av rentene i 1926 (kr. 1,624.55) oplagt 1/5	324.91	
		30,163.94
7. a. Grosserer Johan Fredrik Roshauw Lundgreens legat		70,000.00
b. Lundgreens legats akkumulasjonsfond:		
Beholdning fra 1925	4,389.69	
Renter i 1926	191.51	
Overf. kr.	4,581.20	358,206.63

Overf. kr.	4,581.20	358,206.63
Av hovedlegatets renter i 1926 (kr. 3,725.00) overført ⅔	2,483.34	
		7,064.54
8. a. Frk. Kristine og Laura Hansens legat		25,000.00
b. Frk. Kristine og Laura Hansens legats akkumulasjonsfond:		
Beholdning fra 1925	2,349.51	
Renter i 1926	90.58	
Av hovedlegatets renter i 1926 (kr. 1,475.34) overført 1/5	295.07	
		2,735.16
9. Videnskapsselskapets byggefond:		
Beholdning fra 1925	35,238.59	
Renter i 1926	1,793.71	
		37,032.30
10. a. Lotterifondet:		
Beholdning fra 1925	150,220.00	
Mottatt fra Statens Pengelotteri	25,000.00	
Kursdif. ved ombytning av Statsobligasjonene	750.00	
		175,970.00
b. Lotterifondets akkumulasjonsfond:		
Beholdning fra 1925	6,071.49	
Renter i 1926	232.44	
Av hovedlegatets renter i 1926 (kr. 8,137.22) overført 1/5	1,627.44	
		7,931.37
11. Freias fond:		
Beholdning fra 1925	10,363.44	
Gave fra Freia Chocolade Fabrik	1,000.00	
Kursdiff. v/ ombytning av Statsobligasjon	75.00	
Av rentene i 1926 (kr. 608.68) oplagt 1/5..	121.74	
		11,560.18
Tilsammen kr.		613,940.00
Hertil kommer:		
12. Rektor Lossius og hustrus fond (Forskuddsfondet), som har tilgode av Selskapets kasse		5,000.00
13. Batbygningsfondet (rentefritt lån til Trondhjems Biologiske Stasjon):		
a. Dr. Bjarne Lysholms gave	10,000.00	
b. Grosserer Dyre Halses gave	1,000.00	
		11,000.00
		Kr. 16,000.00

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs status pr. 31. december 1926.

Aktiva:

A. Faste eiendomme:		
1. a. Erling Skakkes gate 47 b, tidligere taksert til kr. 255,000.00, ny takst		530,000.00
b. Erling Skakkes gate 47 c, tidligere taksert til kr. 120,000.00, ny takst		289,000.00
Dessuten et betydelig tomteareal, som for nærværende utleies til lagring av materialer til T.hjems Cementstoperi og til arkitekt Kunig.		
2. Kalvskindsgaten 1 a		30,000.00
B. Legater og fonds		613,940.00
Dessuten Rektor Lossius og hustrus fond, som har tilgode av Selskapets kasse	5,000.00	
og Båtbygningsfondet (rentefritt lån til Trondhjems Biologiske Stasjon)	11,000.00	
		16,000.00

C. Hertil kommer Selskapets betydelige samlinger og bibliotek.

Passiva:

A. Pantegjeld pr. 31. december 1926:	
1. Til Trondhjems Sparebank (Erling Skakkes gate 47 b og c)	100,700.00
2. Til fru Klem (Kalvskindsgaten 1 a)	10,000.00
3. Til frk. Reidun Hansen (Kalvskindsgaten 1 a)	10,000.00
4. Til Hammers legat	5,000.00
5. Til Hammers legat	4,235.00
Tilsammen kr.	129,935.00

B. Løpende veksler pr. 31. december 1926:			
Løpende veksler pr. 31. december 1925		48,300.00	
Ny veksel		4,117.86	
		52,417.86	
Innfridde veksler	48,300.00		
Avdrag på en veksel	117.86		
		48,417.86	
			4,000.00

Oldsaksamlingen.

(Bestyrer: Th. Petersen).

Oldsaksamlingen har i 1926 hatt en tilvekst av 225 nummere (13251—13474).

Av disse faller 135 nummere på stenalderen, og en flerhet av dem omfatter som vanlig større, samlede fund. Likesom tidligere har også i år Romsdalen, navnlig da de ytre kystdistrikter Aukra og Fræna, avgitt den største kontingent av fundene fra denne periode, i alt 61 nummere. En fremskutt plass innen Aukra inntar Gossa, hvor der navnlig i Eikremgrenden fremdeles gjøres betydelige fund, som gjennem Museets livsvarige medlem gårdbruker *Jonas Eikrem* samtlige blir tatt vare på, så de kommer forskningen til nytte. Av de i årets løp innkomne Eikremfund kan fremheves en typisk, kjølformet skraper fra den store boplass på Jonas Eikrems eiendom, hvad der tyder på at denne redskapsform går ned i yngre stenalder. Boplassområdet strekker sig også inn på naboeiendommen, Toge Eikrems gård, hvorfra der foreligger nye fund av flint og skifer av vanlig karakter, hvoriblandt kan merkes en hjerteformet pilespiss av flint. Fra en annen lokalitet er der innkommen en typisk kjerneøks av flint, og ikke langt derfra blev funnet et typisk eksemplar av en stor, spissnakket trinnøks, en redskapsform som er sjelden i det nordenfjellske. Nye fund foreligger også fra den lavest liggende av disse boplasse, på bruket Nordli, deriblandt også en liten hjerteformet flintspiss. En ny boplass av samme karakter og antagelig fra samme tid som Eikremplassen er opdaget på bruket Hogsnes av Eikrem. Den har i 1926 avgitt bl. a. en serie økser av stenart av forholdsvis sene boplasstyper (cfr. Allanenget) samt en mengde større og mindre bruddstykker av plateformede slipesten; dessuten foreligger skrapere m. m. av flint og pilespisser av skifer; en enkelt pilespiss er også av asbest. På bruket Nautneshalsen av Riksfjord er funnet en skjeformet flintskraper og en liten lampe (kole) av klebersten. Efter fundforholdene kan det være

grunn til at anta at begge gjenstande er samtidige. Av små jordfunne lamper av klebersten av en avlang, næsten båtformet type er der i de siste år innkommen flere navnlig fra Aukra, og det synes ikke utenkelig at de kan gå forholdsvis langt tilbake i forhistorisk tid, mulig helt til stenalderen. De vilde i tilfelle være de eldste lamper som kjennes her i landet. I Frankrike er de funnet av brent ler helt fra palæolitisk tid. En rekke fund er innkommen fra Bjørnerem på Mien, deriblandt nye, bladformede typer av pilespisser av skifer i forbindelse med flintsaker fra en ny boplasslokalitet. Fra Haukebø på fastlandet i Aukra pgd. foreligger også et boplassfund fra en ny lokalitet nede ved Haukebøbukten; det inneholder foruten en liten buttnakket tverrøks m. m. også et bruddstk. av bladet til en megalitisk flintdolk. Fra Frena foreligger en rekke nye fund fra de tidligere kjente lokaliteter. Således fra Skarhaug av Tornes, hvorfra bl. a. er innkommen en spissnakket tverrøks av boplasstype, eneggede pilespisser samt en sterkt opskjerpet flintdolk av typen med kvadratisk grep. Nye fund av vanlig karakter er også innsendt fra Kjørsvik- og Stavikgrenden. En ny boplass er opdaget på bruket Gjerdet av Kalsvik i Bud pgd.; den har bl. a. levert eneggede pilespisser. På en annen lokalitet på samme bruk er funnet en vakker, spissnakket hulmeisel av sort stenart. Fra Vestnes pgd. kan merkes en liten, tykknakket flintøks funnet på garden Nerås. I 1926 er også innkatalogiseret de av hr. landbrukslærer *H. Kaldhol* i hans skrift «Bidrag til Møre fylkes kvartærgeologi» III (VSS. 1924, no. 4) beskrevne, tallrike flintfund fra Gjermundnes i Vestnes tillikemed hans kollega landbrukslærer *F. H. Anfindsens* fund fra samme lokalitet. Om disse, visstnok tildels meget viktige fund henvises til den trykte katalogbeskrivelse, idet dog bemerkes, at konservator for en vesentlig del ikke har kunnet slutte sig til hr. Kaldhols bestemmelse av flintene og de herpå byggede vidtrekkende konklusjoner. En meget høitliggende (66 m. o. h.) flintplass er av sergent *Olav Sandnes* opdaget oppe i lien ovenfor Sandnes ytre, Holm s., Veøy pgd. De flinter som er funnet her, er av en karakter som tyder på eldre stenalders kultur. Det er den østligste fundplass av denne art som kjennes i Romsdalen. Endelig kan nevnes en av hr. Kaldhol innsendt flekkekniv av flint med skraperegg, funnet på Overås i Eikisdalen i Nesset pgd.

Fra Nordmør er der i 1926 innkommet forholdsvis litet. Flintfund foreligger fra to nye lokaliteter, nemlig Årsund i Straumsnes og Todal i Aure; den siste forekomst synes at være meget lovende og inneholder bl. a. også en liten skivespalter. Nye fund av samme karakter som tidligere er dessuten innkommen fra boplassen på Fuglvåg, Tustna. Fra Kattem

i Rindalen kan nevnes en vakker flekkekniv av flint av den nebbformede type innsendt som gave fra gbr. *Peder Kattem* ved Museets tillitsmann lærer *Eilert Mo.* Fundet representerer det første sikre fund fra stenalderen i Rindalen. Ennvidere kan fremheves to store skafthullokser, den ene funnet på Bergem i Tingvoll, den annen på Gjersvoll i Alvundeidet og skjenket av gbr. *Ivar Bakken,* som har ledsaget innsendelsen med utførlige fundoplysninger og en kartskisse. Endelig kan nevnes et sjelden litet dolkeblad av flint f. på Bårset i Foldfjorden, Aure, og skjenket av gbr. *O. K. Bårdset.*

Et usedvanlig stort antall fund, fra hele 42 lokaliteter, fremviser Sørtrøndelag, derav ikke få fra de indre dalfører. Fra tidligere kjente lokaliteter og delvis også nye innerst i Hemnefjorden og ved Røvatnet har således lærer *Elias Mo* innsendt en rekke nye fund, der likesom de tidligere alle er opsamlet av hans elever. Fundene fra 1926 frembyr særlig interesse, idet de viser former som ikke tidligere er kjent herinnefra. Således kan nevnes en skivespalter, en gravstikke (burin), en kjølskraper og en mikrolitisk, nebbformet kniv. Det synes således som om disse fundplasse går adskillig langt tilbake i tiden, og at de eldste av dem åpenbart representerer et eldre stenalders kulturtrin. Høiden over havet er også for fleres vedk. ganske betydelig. En undersøkelse av de stratigrafiske forhold fremstiller sig derfor som en meget nærliggende opgave. (Cfr. T.hjems Adr. 2. juli 1926). Fra Skaget i Fillan, Hitra, er der gjennem Museets interesserte tillitsmann, fisker *Kristen K. O. Skaget,* innkommet nye fund, særlig fra to lokaliteter, nemlig en lavtliggende (16 m. o. h.) ved Rauhammerbekken og en høitliggende (37—50 m. o. h.) i Veakaret. Den første har levert skifer- og flintsaker, senkestene m. m., fra den siste foreligger kun flint, tildels av meget gammel karakter, deribl. mikrolitiske flekkeknive, gravstikker m. m. En vakker, enegget skiferkniv av noget usedvanlig form er innkommen fra Vikan i Fillan som gave fra gbr. *Harald E. Vikan.* På Abelvik i Agdenes er erhvervet en uferdig skafthulløks, som på en udmerket måte illustrerer den ved disse økser anvendte boreteknikk. Et godt eksemplar av en skiferspiss er innsendt fra Ophaug, Ørl., som gave fra gbr. *Jakob Rostad.* En skafthulløks av en i Trøndelagen sjelden type (Montelius, Minnen, 366) er funnet på bruket Haugen av Gjølja, Stjørn. Av hr. *Mathias A. Lethe* er innsendt nye fund fra boplassene på Nordskjør i Roan, Bjørnør, og fra Sydskjør i Stokksund er innkommen en myrfunnen skiferspiss som gave fra gbr. *Kristoffer J. Sydskjør.*

Årets tilvekst fra stenalderen kan også fremvise fund fra Trondhjems by. Det ene er en spydspiss av skifer f. i på-

kjørt opfylling i nærheten av villa «E l v e r h ø i» på Øen. Denne opfylling skriver sig utvilsomt fra bygrunnen, men det nærmere sted kan ikke påvises, så fundets betydning dessverre er betinget. Det annet er en slipesten av sandsten med konkave slipeflater på begge sider, funnet ved kjellergravning under S t r i n d v e i e n 1 5, ved foten av Høwmarken. Det ser ut til at der heroppe er et gammelt boplassfelt. Således blev der i 1920 ved Chr. Monsens gt. 5 funnet et stykke av en megalitisk flintdolk og fra «Solsethaug», en part av Bakkaunet, kjennes en slipesten av samme type som fra Strindveien 15.

Et stykke av en megalitisk flintdolk er også innkommen fra B e r g på B y n e s e t, og på R i a n (Nerrian), B ø r s a, er f. en liten flintdolk av eldre type. De øvrige fund fra Sørtrøndelag er for en vesentlig del fra den øvre del av G a u l d a l e n, hvor en sterkt voksende lokalhistorisk interesse også har gitt sig utslag i en øket opmerksomhet for jordfund fra oldtiden. Der er aldri tidligere i et enkelt år innkommet så mange oldfund fra et enkelt av de nordenfjellske dalfører som fra Gauldalen i 1926, som nu trær betydelig sterkere frem i det forhistoriske relief (cfr. «Nidaros» 9. okt. 1926). Av disse fund kan fremheves en vakker spydspiss av skifer fra G r ø n l i i Å l e n, det første kjente fund fra stenalderens kultur i denne bygd, en bladformet pilespiss av kvarts fra R e i t s t ø a i S i n g s å s, to kollehoder med bikonisk skafthull, det ene fra A n s h u s h a u g e n i S o k n e d a l e n, det annet — et usedvanlig godt eksemplar — fra Y s e t i H o l t å l e n, samt et kollehode med skaftfure fra D r o v v o l l i samme bygd.

Kun få stenalderfund er derimot innkommet fra N o r d t r ø n d e l a g. Et enkelt av disse er imidlertid av meget stor interesse. Det er et skiferredskap fra H a u s t l a n d, F l a t a n g e r, med en fint tannet egg og av en form som gjør det i høi grad sannsynlig at vi her har en efterligning i skifer av en benharpun av typen Montelius, Minnen, 52. Mindre rimelig er det at opfatte det unike stykke som en sag med formell tilknytning til visse broncesage. Det interessante redskap er tillikemed flere andre fund fra Flatanger innsendt av Museets tillitsmann kirkesanger *Sam. Fuglaar.* Fra H a u g på L e k a kan nevnes en samling flinter, deribl. 4 skrapere, fra en hittil ukjent flintplass, som efter de lokale forhold visstnok må være av betydelig elde. Blandt den rekke av oldfund som er gjort under jernbaneanlegget i Namdalen, er også en ufullstendig skiferkniv fra Ø y e m i G r o n g av typen med to små, togrenede knopper i hver kant ved overgangen mellem grep og blad. Endelig kan fremheves en spissnakket øks med skaftfure funnet på R u n g s t a d i E g g e og skjenket av gbr. *Per Sneve.*

Likesom tidligere er der også i år innkommet et betydelig an-

tall fund fra Helgeland. Av stor interesse er den mengde av redskaper både av flint og andre stenarter som blev opsamlet på Hestun i Vevelstad, Tjøtta pgd., under kartlegningen 1925 av den store, berv. boplass, samt likeledes fra Brastad-Myklebostad på Mindland, Tjøtta, under den samtidige gjennemgåelse av den store boplass på lokaliteten «Melan». Alle disse fund er i det forløpne år blitt katalogiseret. Nye fund er også innkommen fra den i 1925 kartlagde boplass på Frydenlund av Myklebostad i Sjona, deriblandt en vakker rundskraper av kvarts. En rekke fund er innbragt av *Edv. J. Havnø* efter en undersøkelsesreise i Helgeland foretatt med bidrag av Oldsaksamlingen, således fra boplassene på Brødløs og Vevelstad i Vevelstad; fra en av boplassene på sistnevnte gårds grunn foreligger bl. a. 5 tildels høieggede skrapere. Blandt Havnøs fund kan også nevnes en kjerneøks av flint av meget gammel type fra Grøttem i Vik, en tykknakket, slepen grønstensøks fra Holand samt en noget atypisk øks fra Jarmannen, begge i Vik. Nye fund er også innkommen fra skifer-flintboplassen på Imøy i Bindalen. En skiferspydspiss er funnet på Naustviken av Fagervik, Nesna, under forhold som kan tyde på at vi også her har at gjøre med en boplass. Et godt eksemplar av en spydspiss av skifer er innkommen fra Skavoll på Lauvøy, Tjøtta, og fra Groven i Velfjorden foreligger en skafthulløks av typen R. 32.

Helt sikre fund fra broncealderen er ikke innkommen i 1925. Det er dog meget stor sannsynlighet for at et gravfund fra Melem i Jøssund omfattende bruddstykker av et lerkar samt menneskelige skjelettrester fra et større, stensatt gravkammer tilhører denne periode. Likeledes er det mulig at den ndf. nevnte gullfingerring fra Brumoen, Fosnes, kan dateres til broncealder. Man må også regne med, at endel av de fund som efter sitt materiale blir henført til stenalderen, i virkeligheten faller innenfor broncealderens kronologiske ramme.

Tilveksten fra eldre jernalder omfatter kun 10 nummere, deriblandt ingen fra Romsdalen. Fra Nordmør derimot er innkommen to ufullstendige kar av klebersten, et større og et mindre, begge av typen R. 379, funnet på Opdøl i Alvundeid under et veianlegg; hvorvidt det her dreier sig om grave eller en boplass, har ikke med sikkerhet kunnet avgjøres. Fundet er en gave fra gbr. *Eystein Opdøl*. Fra Sørtrøndelag kan nevnes et økseblad fra Mosand i Støren, skjenket av arbeider *Iver O. Refseth*. Fra Størens hovedbygd kjentes tidligere kun 4 fund fra eldre jernalder fordelt på 3 lokaliteter. Under nylandsbrytning på bruket (Spranget) av Furen, Gjeitastrand,

har man støtt på en hel del ildsteder i forbindelse med fund av kvartsbryner, slipestener m. m. Vi har her åpenbart at gjøre med en boplass (hustomter?) fra en eldre periode av jernalderen. Fundene er skjenket av småbruker *Lars Almli*. De fleste fund fra perioden er kommen fra Nordtrøndelag. Fra den romerske jernalder er endel stykker av små bensaker, deriblandt av en pilespiss av typen R. 214, fra en ødelagt brandgrav på Berg i Vinne, Værdal. Fra Tjønsøy, Vikna, foreligger en spydspiss av Kragehultype, og fra Dolvik på Halmøy, Flatanger, er innkommen en beltesten funnet ikke langt fra de hellere, hvorfra der gjennem A. Nummedal kjennes kulturrester visstnok fra et eldre avsnitt av jernalderen. Fremdeles kan nevnes en myrfunnet gullfingerring fra bruket Brumoen av Otterøy, Fosnes, av en form som mulig kan tilhøre eldre jernalder, men kanskje snarere henviser til broncealderen. Finnestedet ligger ikke langt fra Heidøy i Namsenfjord, hvorfra man har den bekjente, store spydspiss fra yngre broncealder. Under et veianlegg blev der på Valdskrå i Grong gjort et interessant fund av en beltesten samt en bredbladet spydspiss med tange, av ganske samme form som Shetelig, VJG., fig. 370. Graven kan dateres til det 6. årh., og fundet blev gjennem Museets livsvarige medlem og mangeårige tillitsmann fanejunker *Hans Seem* skjenket av veiarbeidslaget ved formann *Conr. Ystgaard*. Endelig kan nevnes et fund av mere enn almindelig lokal interesse. Det er et kvartsbryne av typisk eldre jernalders form fra Kveli i Nordli funnet ikke særlig langt fra det sted, hvor man i 1919 i en gravhaug på Kvebrenna fant en beltesten, det første kjente eldre jernalders kulturminne i denne fjellbygd.

Fra Helgeland kan fremheves en ringspenne av bronce fra bruket Jarmunnen av Vik, Vik pgd., av en eiendommelig form med rektangulært fremspring og nålen anbragt under en tvergående bjelke. Spennen kan antagelig dateres til 500-tallet og må henge organisk sammen med beslektede typer fra Uppland og Norrland. Fundet er meget viktig og representerer et nytt ledd i beviset for en eldgammel forbindelse mellem Hålogaland og Mellemsverige.

35 nummere tilhører den yngre jernalder. Heller ikke fra denne periode er der innkommen fund fra Romsdalen. Fra Nordmør kan nevnes restene av inventaret fra to gravrøiser på Flemma i Tingvoll, som på Museets anmodning velvilligst blev undersøkt av lektor *O. Ylerstad*, Kristiansund. Fundene er behandlet av konservator i en liten opsats i Nordmøre Historielags årsskr. 1926.

Av fundene fra Sørtrøndelag kan særlig fremheves et

bruddstykke av en ryggknappspenne av forgylt bronce fra Bjørkan i Stokksund, Bjørnør, av noget eldre type med dyreornamenter i stil II, ennvidere en skalspenne fra Holtan, Soknedalen, skjenket av gbr. *Anders E. Holte*, et okseblad av typen R. 561 fra Mule, Byneset, skjenket av gbr. *Lars O. Mule*, samt en spydspiss fra bruket Rebba av Havdal, Rennebu, gave fra gbr. *Even O. Havdal* ved lærer *A. Sunde*.

De fleste fund fra denne periode er iar innkommen fra Nordtrøndelag, særlig da Innherredsbygdene og Namdalen. Av disse kan merkes et gravfund fra Hegstad øvre, Sparbu, inneholdende det vanlige sett av vapen, deriblandt en eiendommelig skjoldbule av en form, som hører hjemme på De brittiske Øer; også sverdet må være av fremmed oprinnelse. Fra Smolan, Sparbu, er som gave fra gbr. *Lars Daling* innsendt inventaret fra to grave, en manns- og en kvinnegrav, funnet i en røis; av det kvinnelige utstyr kan nevnes 68 glassperler. Rester av et gravfund fra yngre folkevandringstid fra Rungstad i Egge er skjenket av gbr. *Per Sneve*. Fremdeles kan nevnes et fund fra en båtgrav på Rykke, Skatval, undersøkt under tilsyn av gardbr. *Oliver Alstad*. Et gravfund fra Skarland, Høylandet, Grong, er innsendt som gave fra gbr. *Ole P. Skarland* ved *Arnulf Skarland*. Gjennem anleggsstyret for Namsos—Grongbanen er innkommen flere fund, som er gjort under jernbanearbeidet, nemlig på Fossli, Engstad, Lilleberge og Bjørken. Fra sistnevnte gård i Grong er også innsendt som gave fra gardbr. *Martin Bjerken* et økseblad av eldre skjeggoksform.

Den yngre jernalders tilvekst fra Helgeland omfatter 8 nummere, vesentlig enkeltfunne vapen. Et eiendommelig, kløftet og kileformet redskap av hvalben med et innritset ornamentdyr på den ene side er innkommen fra Somhovd i Vik; dets bestemmelse har ennu ikke kunnet fastslåes.

På middelalder og efterreformatorisk tid faller 16 nummere. Herav kan fremheves et par trondhjemske byfund, nemlig en noget ufullstendig calixformet lampe (saltkar?) av klebersten funnet i Bakke gårds have og mulig oprinnelig skrivende sig fra klostrets inventar, samt endel gjenstande deriblandt et stykke av en middelaldersk broncenøkkel, en liten Kristusfigur av bly og to signeter, de siste ant. fra 1700-tallet, funnet ved Lamobekken i opfylning fra bygrunnen. Fra kjøpmann *P. J. Skancke*, Røros, er innsendt en pilespiss av jern funnet på den høitliggende Torstensvoll i Røros pgd. Pilespissen minner ved sin form meget om en spiss fra lappegraven ved Mosjøen i Tydalen. Fra gbr. *Ole O. Heggem*, Rindalen, har man mottatt et godt eksemplar av en feldberederkniv funnet ved tomtegraving under en

gammel stuebygning. Der kommer ikke sjelden inn til Museet jordfunne, gamle kanonkuler. En sådan er iår funnet på Eivinsholmen ute på Froan og innbragt som gave fra fisker *Jørgen J. Nordbuan.* Disse kanonkuler må visstnok som oftest opfattes som saltknusere. Gjennem formann *Chr. Lodgard,* Singsås, er innsendt en rekke efterreformatoriske saker fra Singsås og Holtålen, deriblandt et par gode eksemplarer av lystre. Endelig kan nevnes, at Bergens Museums oldsaksamling har deponeret to middelalderske gravstene fra Sakshaug kirke.

Resten av tilveksten, 27 nummere, omfatter mindre daterbare saker som fiskesøkk av sten, vevlodd, handtenshjul m. m. Til forhistorisk tid og neppe senere enn eldre jernalder må dateres restene av en treskål funnet på bunnen av en myr på Sund i Stamnes, Alstahaug pgd.; den er skjenket av gbr. *Elias Eriksen* ved redaktør *Kr. Forfang,* Sandnessjøen. Fra gbr. *Anton T. Brodreskift,* Stadsbygden, er innsendt som gave et cylinderformet, i endene tilspisset redskap av hård, chokoladebrun stenart av en type som tidligere kjentes fra et par fund fra Romsdalen. Disse redskapers bestemmelse er uviss, mulig har de været brukt som malspikere, hvortil de må ha været meget skikket. Heller ikke alderen kan fastsettes, men efter fundforholdene går de visst meget langt tilbake i tiden. Et litet, tildannet og gjennemboret stykke kleberstein, mulig en phallisk amulett, er innkommen fra Valset i Alvundeid og skjenket av gbr. *P. E. Walseth.* Endelig kan nevnes at også iår har Museets interesserte tillitsmann *Chr. Lodgard* innsendt slaggprøver fra myrjernvinna fra en rekke lokaliteter i Singsås. Denne gamle industri må ha været drevet i betydelig utstrekning i øvre Gauldalen.

Konservator har i det forløpne år som vanlig foretatt reiseundersøkelser delvis i forbindelse med gravninger i en flerhet av de til museumsdistriktet hørende bygder. Således undersøktes den foran nevnte, gamle flintplass på Sandnes i Veøy. Likeledes boplassene på Skaget i Fillan, Hitra. I Agdenes herred er flere av de gamle, stenalders fundplasse besøkt og nivellert, likesom hele Leksa blev gjennemgått. De nyfunne bergmalinger ved Gjøljavatnet i Stjørn, som blev anmeldt til Museet av utskiftningsassistent *J. Strand* og senere av statsgeolog *Thorolf Vogt,* er blitt gjennemgått og kopieret. Om disse malinger og deres betydning holdt konservator et foredrag i Videnskapsselskapets fellesmøte 6. decbr. 1926. Ennvidere er foretatt undersøkelser i Meldalen, Stadsbygden og Strinda; i sistnevnte bygd blev der utgravet en brandgrav eller mulig en grue, som ved grunngravning til et hus på Berg prestegårds grunn var funnet meget dypt nede i guslaget. I Nordtrøndelag er den i forrige be-

retning omtalte bygdeborg på Ratåsen i Skogns markabygd blitt kartlagt ved ingeniør *Morten Sundnes* med assistance av konservator. Til dette arbeide hadde man mottatt et bidrag av Levanger og Skogns Sparebank på kr. 200.00. Samtidig kartlagdes også den store gravplass på Huseby i Åsen. Undersøkelser er også foretatt i Lanke, Frosta, Sparbu og Grong. En nyopdaget bygdeborg på Mannatinden like under Steinstinden på Leka er besiktiget og fotograferet. Anmeldelse om denne hittil ukjente bygdeborg blev innsendt av lærer *K. Audne*. I Helgeland har konservator bl. a. besøkt Brønnøysund i anledning de huleundersøkelser som ordfører, telegrafbestyrer *E. Olaussen* har foretatt på byens grunn. Av hr. Olaussen har Museet også mottatt som gave et kart over Brønnøysunds byområde, hvor samtlige, kjente oldtidsminner, bl. a. et stort antall gravrøiser, er innlagt.

Med bidrag av oldsaksamlingen har *Edv. J. Havnø* fortsatt sine registreringsundersøkelser i Helgeland. Disse har iår koncentrert sig om Brønnøy og Bindalen, likesom den ytre side av Alsenøien blev gjennemgått fra Sandnessjøen til Markvoll, den siste strekning særlig med oldsakførende flyvesandfelter for øie, i likhet med boplassene på Vega og i Tjøtta. Befaringen var dog fruktesløs. Herom skriver hr. Havnø: Her er en mengde flyvesand og sandfall, visstnok likeså meget som på Hestun, men her sees dog ikke én flintbit, ikke ett spaltestykke av kvartsit eller skifer». Det er åpenbart at denne kyststrekning har ligget for utsatt for været. Derimot er det vel ikke tvil om at boplasser finnes langs øens innerside. Et betydelig antall gravhauger og røiser blev noteret i Bindalen, et prestegjeld hvor man tidligere kun kjente få oldtidsminner. En fortegnelse over samtlige gravrøiser på Brønnøysunds område blev optatt sammen med telegrafbestyrer Olaussen.

Stud. philol. *Brage Irgens Larsen* har foretatt undersøkelser i Støren, Soknedalen og Rennebu samt i Verran og Selen kapellsogn i Malm, Beitstaden. I Selen lyktes det ikke at påvise helt sikre minner fra den hedenske oldtid, så det ser næsten ut til at denne fjellbygd ikke har fått fastboende befolkning før efter hedendommen; oldfund kjennes ikke herfra. På Melem i Jossund, Åfjord, undersøktes den foran under broncealderens tilvekst omtalte grav.

Om lektor *O. Yderstads* undersøkelse av to gravrøiser på Flemma i Tingvoll er talt foran under yngre jernalders tilvekst fra Nordmøre. Utgravningen blev foretatt ved frivillig arbeide av Flemma Ungdomslag.

Efter anmodning av konservator blev en gravhaug på Eng-

stad, Overhalla, som vilde bli delvis berørt av jernbaneanlegget, undersøkt av anleggets folk under ledelse av ingeniør *Skjenneberg*. Resultatet var fundet av en kvinnelig båtgrav fra vikingetiden. Plantegninger og beretning er innsendt til arkivet.

Under landmålingsøvelser i Steinkjers omegn med studenter fra Den tekniske Høiskole har professor *T. H. Eika* på konservators anmodning latt kartlegge en gravplass på Lo i Sparbu, like nede ved Figgas utløp, ennvidere de betydelige gravplasse på Egge og Hegge i Egge herred samt nivellert og kartlagt den gamle boplass på Vattabakken ved Steinkjer. Dennes nøiaktige beliggenhet var gått av minne, men ved hr. *Ola Fives* iherdige undersøkelser er denne nu blitt fastslått. Med tilslutning av konservator arbeider hr. *Five* på at få reist en minnesten på dette sted.

Der er blitt innsendt andragende til Sparbu herredsstyre om et bidrag til kartlegning av bygdeborgen på Tanem og den store gravplass mellem Skei og Oksvoll. Dessverre fant man av budgettmessige hensyn ikke at kunne innvilge andragendet, som imidlertid blev oversendt til ungdomslagene, som nu arbeider med at reise de fornødne midler.

Av Instituttet for sammenlignende Kulturforskning blev der gitt konservator anledning til i september at følge professor dr. Magnus Olsens forelesninger over norske stedsnavn og delta i de hertil knyttede kollokvier.

Konservator har gjennem pressen søkt at holde publikum à jour med de viktigste nyerhvervelser innen museumsdistriktet for på denne måte å vekke forståelse og interesse. Resultatet er en stedse økende fundmengde, og det er grunn til at tro at ikke særlig meget materiale nu lenger går tapt. Den sterkt voksende lokalhistoriske interesse og det stadig økende antall bygdemuseer, som i sig selv er et gledelig vidnesbyrd om en voksende forståelse av de bygdehistoriske traditioners kulturelle og nationale verdi, har dog bevirket, at der om ennu ikke så ofte, så dog adskillige gange kommer til syne en motvilje mot at sende jordfunne oldsaker ut av bygden til centralmuseet, idet man har ønsket at disse saker skal opbevares i bygdemuseet. En sådan decentralisering av et viktig historisk materiale, som kun kan behandles av fagmenn, vil dog være i høi grad hemmende, for ikke at si drepende for vår oldforskning, og vil i første instans gå ut over bygdene selv. I forståelsen herav har da også Staten ved lov av 13. juli 1905 bestemt, at fund av denne art skal samles i de større, fagmessig ledede centralmuseer. Der har innen museumsområdet i den senere tid funnet sted enkelte sådanne sammenstøt mellem bygdehensyn og høiere, nationale hensyn, men kun sjelden har det hittil været nødven-

dig at bringe loven til anvendelse. Det beste middel til at jevne ut disse motsetninger og skape en høiere forståelse av den sak det her gjelder, er gjennem oplysning, dels ved foredrag, dels gjennem pressen og ved særlige skrifter, f. eks. i bygdebøkerne. Også Oldsaksamlingens tilvekstfortegnelser, som studeres med stor interesse utover bygdene, hvor de sendes til Museets tillitsmenn og til dem som har innsendt eller bevirket innsendt oldfund, gjør her god nytte.

Konservator har i 1926 foruten Tilvekstfortegnelsen for 1925, som på 63 sider omfatter 209 nummere, publiceret en på oldfundene bygget arkæologisk oversikt over Skogns eldste bosætningshistorie, trykt i bd. 1 av Arne Vestrum: Skogns historie. I Nordmøre Historielags årsskr. 1926 er utgitt «Nye gravfund på Flemma i Tingvoll». Av kongressberetningen fra arkæologmøtet i Helsingfors 1925 er utkommen som særtrykk konservators foredrag om «Nye fund fra det nordenfjellske Norges helleristningsområde». Det foran nevnte foredrag om Bergmalingene ved Gjøljavatnet er i sin helhet trykt i «Nidaros» 7.—8. decbr. 1926. Dessuten kan nevnes en rekke notiser og artikler i den nordenfjellske presse.

Man har i det forløpne år påbegynt prepareringen av malingen på Museets samling av kirkeinventar efter den metode som preparant *H. Fewkes* hadde anledning til at sette sig inn i under et studieophold ved Universitetets Oldsaksamling i 1925. Dette arbeide er et ledd i forberedelsene til samlingens forestående omordning, idet disse saker tidligere ikke lot sig flytte uten at malingen tok skade. Forøvrig har det heller ikke i det forløpne år været mulig at faa tid til større omordningsarbeider. Et magasinrum er imidlertid nu blitt opsatt på loftet og delvis monteret, og her har man da med velvillig assistance av stud. *B. Irgens Larsen* været beskjeftiget med at bringe den store samling av stenalders boplassfund i en for studium lett tilgjengelig stand. Forøvrig er arbeidet med Museet nu blitt så overveldende, at det ikke lenger lar sig overkomme av en enkelt, fagutdannet funktionær. Særlig lider de stadig økende arbeider i marken herunder, likesom ordningsarbeidet som nevnt står helt i stampe. På denne måte kan det ikke lenger gå. Efter konservators opfatning er oprettelsen av en 2.konservatorstilling nu blitt absolutt påkrevet, og der bør optakes et kraftig arbeide for at få en sådan stilling etablert. Den nye konservators opgave må bli å bestyre middelaldersamlingen, den efterreformatoriske samling og Trondhjemsavdelingen samt også assistere ved den forhistoriske avdeling.

I den siste del av året er assistance ved kontoret ydet av student frk. *Clara Baadsnes*.

På andragende fra Støren Menighetsråd er Støren kirkes

gamle dapsstol av tre, som siden 1902 har været opbevaret i Museet, nu deponeret i kirken, efterat den på kirkens bekostning er blitt forsiktig restaureret av kunstmaler *O. Teien* og for snekkerarbeidets vedkommende av vaktmester *B. Kroglund.*

Følgende har i det forløpne år tilstillet samlingen gaver:
Gårdbruker *Johan Groven*, Velfjord: Skafthulløks av sten.
Gårdbruker *O. K. Bårdset*, Foldfjorden, Aure: Flintdolk.
Gårdbruker *Kristoffer S. Sydskjer*, Bjørnør: Pilespiss av skifer.
Helge Kalas, Myklebostad, Sjona: Skraper og 2 pilespisser av kvarts.
Arbeider *Hilmar Hansen*, Alvundeid: Bryne av kvartsit. skifer.
Landbrukslærer *H. Kaldhol*, Gjermundnes: Fund fra flintplasse.
Landbrukslærer *F. H. Anfindsen*, Gjermundnes: Fund fra flintplasse.
Gårdbruker *Ole L. Leikarnes*, Vestnes: Fund fra flintplass.
Konservator *A. Nummedal*, Oslo: Fund fra flintplass på Skalhavn, Vagstrand.
Gårdbruker *Hj. Rødal*, Brønnøy: Ufullst. spydspiss fra y. j.
Arbeider *Iver O. Refseth*, Støren: Økseblad fra e. j. fra Mosand, Støren.
Forretningsfører *J. Hellandsjø*, Hemne: Knokkelprøver fra en hule.
Gårdbruker *P. Kattem*, Rindalen: Flintkniv.
Distriktslæge *E. Støren*, Meldalen: Ufullst. spydspiss fra y. j. fra Kjærstad, Meldalen.
Ordfører *O. Jullum*, Lånke: Jordf. vevlodd, bryner m. m.
Sergent *O. Sandnes*, Veøy: Flintfund fra eldre stenalder.
Gårdbruker *Lars O. Mule*, Byneset: Økseblad fra y. j.
Herredskasserer *I. Tillerås*, Singsås: En gammel skospenne.
Gårdbruker *Peder T. Kirkvold*, Singsås: Svijern, gammelt økseblad.
Gårdbruker *Ole O. Heggen*, Rindalen: Jordf. feldberederkniv.
Gårdbruker *Kr. Øye*, Hemne: To fiskesøkk av sten fra Vitsø.
Gårdbruker *John Øye*, Hemne: Flintfund fra Bukta.
Kirkesanger *Elias Mo*, Hemne: Flintfund fra forskjellige lokaliteter ved Hemnefjorden og Rovatnet, ops. av skoleelever.
Stykkjunker *Chr. Brevold*, Stadsbygden: En gammel dumbjelle, stenredskap av ukjent bestemmelse.
Gårdbruker *Anton T. Brodreskift*, Stadsbygden: Malspiker(?) av sten.
Gårdbruker *Elias Brodreskift*, Stadsbygden: Handtenshjul av klebersten.
Gårdbruker *Oskar Alstad*, Rykke, Skatval: Økseblad fra y. j.
Gårdbruker *Konrad Alstad*, Rykke, Skatval: Stykke av kleberstens gryte.

Gårdbruker *Ole H. Drægseth*, Skatval: Flintskive.
Gardbruker *Chr. Wilmansoien*, Singsas: En gammel lakslyster.
Arbeider *Jorgen Hagen*, Singsas: Jordf. plogskjær mulig fra y. j.
Jernbanearbeider *Ole Basmo*, jun., Singsas: Jordf. bitselmunnbit.
Småbruker *Per Berg*, Bjorgen: Et gammelt lysterjern.
Gardbruker *Per Eriksen*, Sund, Alstahaug: Myrfunne rester av en treskål fra forhistorisk tid.
Formann *Conr. Ystgaard:* Spydspiss og beltesten fra Valdskra. Grong.
Gardbrukerne *Thomas* og *John Leksen*, Nord-Leksa, Agdenes: Fiskesokk av sten.
Gardbruker *Arnulf Skarland*, Hovl., Grong: Gravfund fra y. j.
Kjopmann *P. J. Skancke*, Roros: Pilespiss av jern fra Torstenvollen.
Gardbruker *Joh. A. Myklebost*, Mindland, Tjotta: Skiferspiss.
Gardbruker *Jorgen Bang*, Mindland, Tjotta: Spaltestk. av flint.
Mathias A. Lothe, Nordskjor, Bjornor: Fund fra flintplasse.
Gardbruker *J. Rostad*, Ophaug, Orl.: Pilespiss av skifer.
Sortrond. Veivesen ved ingenior *M. Helsing:* Ufullst. spydspiss fra y. j.
Gardbruker *Jacob H. Lund*, Vik, Orl.: Ufullst. spydspiss fra y. j.
Gardbruker *P. Gresseth*, Hegra: Stopeform til knapper m. m.
Gardbruker *Anders E. Holte*, Soknedalen: Skalspenne av bronce.
Gardbruker *Markus Imoy*, Bindalen: Skifer-flintfund fra en boplass.
Harald Gladsø, Flatanger: Slipesten mulig fra e. j.
Gardbruker *J. Brandsmo*, Flatanger: Emne til skiferkniv.
Lærer *Sigurd Halmoy*, Flatanger: Slipesten, stk. av meiselformet skiferredskap.
Billedhugger *B. Berthils*, Trælnes, Bronnoy: Gravfund fra y. j.
Gardbruker *Even O. Havdal*, Rennebu: Spydspiss fra y. j.
Gårdbruker *Steffen O. Rogstad*, Storen: Slaggprove fra myrjernvinna fra Tømmerås, Storen.
Gårdbruker *H. P. Krikvold*, Singsas: Pengepung av skinn fra 1779.
Gårdbruker *Lars I. Tommeraas*, Storen: Handtenshjul av sten.
Fisker *Kristen Kr. O. Skaget*, Fillan, Hitra: Flint-skiferfund fra boplasse.
Gårdbruker *Harald E. Vikan*, Fillan, Hitra: Skiferkniv.
Gardbruker *I. Bakken*, Gjersvoll, Alvundeid: Skafthulloks av sten.
Gardbruker *Ellef Bjerken*, Stjord.: Gravfund fra y. j.
Småbruker *Lals Almli*, Furen, Gjeitastrand: Kvartsbryner, slipestene m. m. fra e. j.s boplass.
Olav I. Tilleraas, Singsas: Senke eller vevlodd av sten.
Gårdbruker *L. Daling*, Smolan, Sparbu: Gravfund fra y. j.

Utskiftningsassistent J. *Strand:* Fiskesokk av sten, handtenshjul, vevlodd fra Tennel, Lensviken.

Gardbruker *Eystein Opdol*, Alvundeid: To ufullst. karr av klebersten fra e. j.

Namsos—Grongbanens 2. avdeling ved avdelingsingenior *K. Romstad:* Gravfund fra y. j. samt spydspiss av jern fra Engstad, Overh., enegget sverd fra Lilleberge, Overh., enegget sverd fra Bjorken, Grong, ufullst. skiferkniv fra Oyem, Grong, sko av jern til en isbild fra Fossli, Overh.

Gårdbruker *S. Todal*, Aure: Fund fra flintplass.

Gardbruker *P. E. Walseth*, Alvundeid: Hengesmykke(?) av klebersten.

Gardbruker *Tron Eikrem*, Aukra: Flintskive.

Gardbruker *Jonas Eikrem*, Aukra: Kjerneoks av flint, m. m.

Gardbruker *Per Sneve*, Rungstad, Egge: Stenoks med skaftfure, gravfund fra y. j.

Gardbruker *Martin Bjerken*, Grong: Okseblad fra y. j.

Gardbruker *John L. Floan*, Skatval: Diverse fund fra gammel hustomt.

Fisker *Jorgen J. Nordbuan*, Froan: Kanonkule (saltknuser?) f. på Eivinsholmen, Froan.

Frk. *A. Müllers* dodsbo, T.hjem: Ufullst. lampe (saltkar?) av klebersten f. i Bakke gårds have.

Slaggprover fra myrjernsvinna fra diverse lokaliteter i Singsas, inns. som gave fra formann *Chr. Lodgard, Hans Almas*, jun., kobberslager *P. J. Aunoien*, gbr. *Chr. Digre, Anders Dragåsoien*, karmann *Nils Engen, Lars* og *Olaf Gravrok*, banevokter *E. Hindsverksronning*, gbr. *Bernt Hovstad*, gbr. *O. Lyngen*, gbr. *A. Lovrod*, smabruker *N. Reiten, O. Reiten*.

Gårdbruker *O. Lyngen*, Bjorgen: Jordf., gl. hestesko.

Ole Stenmo, Holtålen: Jordf. hein.

Gardbruker *A. Mjonesaune*, Hemne: En del flintklumper med spalteflater.

Gardbruker *J. T. Fjesel*, Bjorgen: Stk. av gryte av klebersten.

Ordforer *E. Olaussen*, Bronnoysund: Kart over Bronnoysunds faste oldtidslevninger.

Herredsingenioren i Strinda: Kart over Strinda, optegn. 1921.

Mynt- og medaljesamlingen.

(Bestyrer: VICTOR RONANDER)

I 1926 har samlingen ved kjøp, bytte og gaver hatt en tilvekst av 1015 nummere, hvorav 906 nummere ikke tidligere fantes i Museet.

I denne tilvekst er der 5 gullmynter, 255 sølvmynter, 669 kobber-, bronce-, nikkel- og aluminiumsmynter, 12 jetonger, 3 sølvmedaljer, 10 bronce- og tinnmedaljer samt 61 pengesedler.

Av de ved bytte innkomne gullmynter kan særlig nevnes en engelsk double crown 1653, en svensk Gustav II Adolf dukat 1633 preget for Osnabrück, samt en schlesisk dukat preget for Liegnitz Brieg 1659.

Ved kjøp er erhvervet en hollandsk broncemedalje slått over kampen på Bergens våg 1665.

Det store myntfund fra Sand i Verdalen er blitt suppleret med 8 nyfunne mynter. Herav er 2 angelsaksiske Æthelred II (978–1016) mynter, 1 irsk Sihtric III (989–1029) mynt, 4 av de vanlige, tyske Adelheiddenarer, samt 1 bøhmisk denar preget for Jaromir Dux (1003–1014/15), Praga. Denne siste er meget sjelden og sees på Helbings auktion 13. mai 1907 at være betalt med 33 mark.

Gaver er i 1926 mottatt fra følgende:

Agent K. N. Schlosser Møller (†), T.hjem.
Frk. G. Kjelsberg, T.hjem.
Student C. Bendixen, T.hjem.
Student Kopytoff, Oslo.
Fru Soltykoff, Holmenkollen pr. Oslo.
Fru bibliotekar Landmark, T.hjem.
Gårdbruker Arne Lillevestre, For i Stod.
Vaktmester O. Selsbak, T.hjem.
Musiker Kiøsnes, T.hjem.
Håkon Olsen, Berlevåg.
Gårdbruker Christofer Haugen, Mosviken.
Fhv. vaktmester A. Nielsen, T.hjem.

Lektor Wilh. Lund, T.hjem.
Fru Olga Topp, T.hjem.
Sangerfestkomiteen i Bergen ved grosserer Erling Jenssen, T.hjem.
Nordlands Fylkesutstillings komite, Bodø.
Musiker Carlo Wigum, T.hjem.
Rektor A. Sommerfelt, T.hjem.
Assistent ved Universitetets Myntkabinett O. Chr. Bjornstad, Oslo.
Kasserer J. M. Svendsen, T.hjem.
Frk. Hveding, T.hjem.
Trondhjems Handverk- og Industriforenings direktion.
Numismatiska Föreningen, Stockh.
Gardbruker Oliver Alstad, Skatval.
Preparant J. Mogård, T.hjem.

Den botaniske samling.

(Bestyrer: O. A. Höeg).

Herbariene har i årets løp fått anselige forøkelser av forskjellig verdi.

Konservator har gjort innsamlinger av karplanter på forskjellige steder, især av strandfloraen omkring Larvik. 176 arter er blitt innlemmet i herbariene; 255 ark er dubletter, og de er lagt tilside som byttemateriale. — Av utenlandske planter er der blitt samlet ialt 311 ark blomster- og bregneplanter i Italien, vesentlig ved Rovigno d'Istria, og omkring Wien; på de samme steder og omkring München blev der samlet lav, især av slekten *Pertusaria* og videre 110 ark (t. d. dubletter) av alger ved Rovigno. Av fossile alger blev der samlet endel fossil *Lithothamnion* ved München og ved Wien, det siste sted også triassiske dasycladacéer.

Bytte. I begynnelsen av året kom der en henvendelse fra Sign. Lorenzo Montale, Monterosso al Mare, Italia, med tilbud om bytte. Resultatet av den innledede bytteforbindelse er foreløbig to sendinger, inneholdende 251 ark italienske karplanter; de er meget vakkert preparert og så rikelig oplagt at endel overflødige eksemplarer er tatt ut for å sendes til andre norske museer. Dessuten kom der 9 moser og 36 lav, derav 9 *Pertusarier*. Til gjengjeld er der foreløbig blitt avsendt vel 200 norske arter. — Lektor, Dr. Hj. Møller, Riksmuseet, Stockholm, har foreslått et bytte av moser, og der er blitt sendt ham en liten dublettsamling av 1 *Coscinodon*, 26 *Grimmia*, 15 *Rhacomitrium*. — Bytteforbindelse er også etablert med dosent Dr. H. Buch, Helsingfors, og 36 dubletter av *Scapania* er avsendt.

Av gaver er Fall's samling den betydeligste. Lærer A. Fall samlet i en lang årrekke, fra ca. 1885 til ca. 1915, planter i sin hjembygd Romedal, ved siden av at han dyrket sine mange andre interesser. Ved hans død blev hans herbarium tilbudt museet som gave av hans niece, frøken Beret Eriksfaldet gjennem distriktslæge Cl. Bryhni, Heimdal. Det er særdeles omfattende og gir sikkert et nogenlunde fullstendig billede av floraen i Romedal. Eksempla-

rene er beklageligvis ikke eitketterte, men man skal med full sikkerhet kunne gå ut fra at alle er samlet i denne bygd.

Idet den nye konservator tiltrådte, har museet mottatt hans herbarium. Det omfatter ca. 600 arter blomsterplanter, mest samlet i Vestfold i tiden til 1918, samt adskillig lav, samlet dels av ham selv, dels av eldre norske lichenologer. Særlig er slektene *Pertusaria* og *Phlyctis* rikt representert, med adskillige hundrede eksemplarer, t. d. utenlandske. Dessuten finnes et mindre antall epifytiske mos og alger.

Distriktslæge E. Støren, Meldal, har innsendt prøver og fotografier av en ener med hengende grener. — Fra forstander Hall er innkommet en kvist av *Pseudotsuga taxifolia (P. Douglasii)* med to modne kongler med frø; deres spireevne er dog ikke prøvet. Treet står ved Nidaro Sagbruk som en rest efter en utstilling i 1902; det har båret kongler før, men de synes ikke å ha hatt ordentlige frø. Efter meddelelse fra skoginspektør Aaeng har dette treslag satt frø i Bymarken tidligere. — Musikkfurer O. Anderssen har overlatt Museet flere planter, bl. a. *Lathyrus montanus* samlet i Howmarka 6. juni 1926. Efter de trykte kilder har denne art hatt sin hittil kjente nordgrense ved Hustadvika med et enkelt finnested på Læka. I Howmarka fantes den på et sterkt begrenset felt, men i betydelig tall. — Gårdbruker Jon Enli, Budalen, har innsendt to eksemplarer av «skarsetrota», *Gentiana purpurea*. Angående denne art kan henvises til den utførlige omtale i årsberetningen for 1922. — Overlærer Joh. Dyring har skjenket Museet en *Equisetum trachyodon* fra Glåmos 1926.

Dr. A. Vatova, assistent ved den biologiske stasjon, Rovigno, har overlatt Museet 68 adriatiske alger, vakkert preparert og nøiaktig bestemt, samt 27 ark blomsterplanter; blandt disse finnes *Draba nemoralis* Ehrh. fra Val di Susa, Piemonte, *Arceuthobium Oxycedri* Bieb. snyltende på *Juniperus*, *Pedicularis Friderici Augusti* Tomm. fra Monte Tajano, Istria (endemisk), m. m.

Tilveksten fordeler sig på følgende måte på de forskjellige plantegrupper: Norske blomsterplanter anslagsvis minst 1500, utenlandske 589. Moser ca. 50 norske, 9 utenlandske. Lav: Adskillige hundrede norske og utenlandske. Alger: Nogen norske luftalger og 178 middelhavsalger.

Utlån. Lektor E. Jørgensen, Bergens Museum, har hatt tillåns betydelige deler av levermos-herbariet. Dermed er i hovedsaken hele Museets materiale av denne gruppe blitt revidert av ham, og der står bare spredte rester tilbake før det hele er gjennemgått. — Fra Dr. Hj. Møller, Stockholm, er det utlånte norske materiale av *Mnium* kommet tilbake. Efter anmodning er det norske og øvrige europeiske materiale av *Coscinodon*, *Grimmia* og

Rhacomitrium sendt ham til gjennemgaelse. — Dosent Dr. H. Buch, Helsingfors, har lant et stort antall sjeldnere arter av *Bryum* samt slektene *Diplophyllum* og *Scapania*.

Museumsarbeide. Algesamlingen, som ved flytningen (se forr. beretning) var kommet i nogen uorden, er blitt ordnet igjen, med slekter og arter i alfabetisk rekkefolge innen de fire store hovedgrupper. — Der er pabegynt en ordning av lavsamlingen; men dette arbeide gar langsomt frem, dels fordi der i det store materiale (Normans og Kindts herbarier, en stor samling fra Botanisk Museum, Oslo, de nyeste forokelser m. m.) er så mange eksemplarer som ma legges i kapsler og forsynes med paskrift. Samlingen skal ordnes i en norsk, en europeisk og en eksotisk avdeling med slekter og arter i alfabetisk rekkefolge, likesom mos- og algesamlingene.

I lopet av hosten blev en del av de nye utenlandske blomsterplanter opklebet. Det er en uomgjengelig nodvendighet at fanerogamherbariet blir opklebet, skal det kunne være til nytte, istedenfor a ga tilgrunne som det ellers gjor. Men det vil koste meget av både tid og papir.

Med de plassforhold som den botaniske samling befinner sig under er det nodvendig at plantene anbringes i esker, bade av hensyn til orden og forsvarlig opbevaring. Der er forelobig blitt anskaffet 40 solide pappesker beregnet pa det vanlige herbarieformat, ca. 46.5×29 cm, og 15 cm hoie. Med denne forholdsvis store hoide blir plassen best utnyttet, og eskene passer inn i de allerede forhåndenværende skap. Der er anskaffet endel kartonomslag, og til lavsamlingen er der skåret op og brettet adskillige hundrede kapsler av jernkardus. Av andre anskaffelser til den botaniske avdeling kan nevnes en skrivemaskin.

Konservator hadde permisjon hele våren for å gjore en studiereise utenlands med bidrag fra Gustav Bruuns legat. — I arets lop har han utgitt: 1) A New Plantbearing Horizon in the Marine Ludlow of Ringerike, by Ove Arbo Hoeg and Johan Kiær (Avh. utg. av d. Norske Vid. Ak. Oslo 1926 No. 1) — 2) Fossil Plants, in Th. Iversen: Hopen (Res. Norske Statsunderstottede Spitsb.eksp. Bd. I, No. 10, p. 32—33).

Zoologisk samling.

1. samlingsbestyrer: O. NORDGÅRD (fugler, fisker og evertebrater).
2. —»— C. DONS (pattedyr, krypdyr og padder samt evertebrater).

Fuglesamlingen. Kongeørnen begynner nu å bli så sjelden at det næsten ma kalles opsiktsvekkende når det kommer et eksemplar til museet. I januar 1926 fikk vi tilsendt en stor hun av landørn fra Hitra. Den 8. januar var nemlig MARTIN SNÆRING og hans sønn ASBJØRN på vedhugst i skogen. Plutselig hørte de noen stygge skrik. Karene som hadde med sig haglgevær sprang i den retning hvorfra skrikene hørtes. Da de kom til en skogli, kalt Kroplien, tilhørende garden Øverdal, så de en ørn sitte pa ryggen av en stor hjortkalv. Ørnen skrek og flakset med vingene, men kalven sprang og søkte å skubbe rytteren av sig mot trærne. Mennene nærmet sig til en avstand av ca. 15 m., og da ørnen fikk se dem slet den sig løs fra kalven, og hoppet og flakset bortover marken for å komme sig tilværs. Da den var ifærd med a lette sig, fikk den et hagelskudd som bragte den til marken igjen, og nok et haglskudd gjorde ende pa dens liv. Hjortkalven forsvant i skogen og berget livet dennegang. Martin Snæring skrev at ørnen hadde dræpt 2 hjortkalver før om vinteren. Ørnen er nok en hjortedreper. Det er neppe tilfeldig at mange landørne i museets fuglesamling er fra Hitra. Fangsttiderne for disse er følgende: $^{15}/_{3}$ 1904, $^{15}/_{2}$ 1905, $^{28}/_{12}$ 1905 og $^{8}/_{1}$ 1926. Det ser ut til at kongeørnen passer på å besøke Hitra på den tid da den har erfaring for at hjortkalvene er av passende størrelse.

Av grastrupedykker, *Colymbus griseigena* BODD., blev et eksemplar (♂) skutt ved Garten $^{21}/_{1}$ 1926. Av denne art som ruger i Syd-Sverige og Danmark, er der pavist ikke sa få individer på Trøndelagskysten.

Den $^{25}/_{1}$ 1926 blev pa Dyrøy, Frøya, skutt en han av ringgås, *Bernicla bernicla* LIN. ♂. Det er en høiarktisk fugl som besøker vår kyst under trekket.

En sandsvale, *Clivicola riparia* LIN. ♀ jun., blev skutt den $^{12}/_{8}$ 1926 pa Strinda gard, For i Stod. Eksemplaret avvek fra

den almindelige type ved å være hvit av farve. Gave til samlingen av stikkningsformann A. Ovesen.

En jagtfalkhun, *Falco gyrfalco* Lin. ♀, blev fanget i saks på Beian den $^{6}/_{9}$ 1926. Eksemplaret skjenkedes til museets samlinger av hr. A. R. Slang i Trondhjems Sparebank.

Den 23. september 1926 hendte det merkelige tilfelle at preparant Mogard fanget en ung tiur i Kalvskinnsparken likeoverfor musébygningen. Fangen sattes i frihet i Bymarka den følgende dags kvell.

Den $^{19}/_{9}$ 1926 skjøt stiger Ole Halsen en tyvjo på Rabboren, Geitastrand. Det var *Stercorarius parasiticus* Lin. ♂. Eksemplaret blev av eieren skjenket til museets samlinger.

En rakkelhane blev skutt på Romstad, Høilandet i Namdal, den $^{1}/_{12}$ 1926. Den sendtes som gave til museet av hr. Konrad Romstad. En annen rakkelhane kjøptes litt senere. Den var skutt på Bjørnbet, Geitastrand, den $^{14}/_{12}$ 1926. Diverse andre fugler er erhvervet for samlingen. Her skal bare tilslut nevnes at en alkekonge som blev skutt ved Munkholmen den $^{28}/_{12}$ 1926, skjenkedes til museet av de herrer Dyre Tingstad og Arnold Gisvold.

Fisksamlingen. Den grå knurr *Trigla gurnardus* Lin., er en sjelden fisk ved det nordlige Norges kyster. Ved garden Hauknes, Mo i Rana, fiskedes på garn den $^{20}/_{2}$ 1926 en knurr av 40,5 cm. lengde. Det var en hun med temmelig store eggsekker. Fra Ranafjord har knurren ikke før vært opført. Heller ikke i Trondhjemsfjord synes denne fiskeart å være almindelig. Likeledes sendes fra Fosenkysten til museet eksemplarer av knurr som ikke kjendes av stedets fiskere. Den $^{7}/_{5}$ 1926 fiskedes således på garn mellem Almenningen og været i Roan herred, Bjørnør, en knurr som skjenkedes til museet av Egil Nilsen Almenningen. En annen art som jevnlig innsendes som ukjent er hannen av fløifisk, *Callionymus lyra* Lin. ♂. Fra kysten norden for Trondhjemsfjords munding kjennes også yderst få iakttagelser av denne fisk. Den $^{2}/_{10}$ 1926 fiskedes på line ved Løktøya i Dønnes en fløifiskhan som innsendtes til museet. Ingen der på stedet hadde sett maken. Det kan nu betraktes som sikkert at fløifisken har overskredet den 66. breddegrad.

En prikkfisk, *Maurolicus mülleri* Gmel., fantes den $^{12}/_{1}$ 1926 i flodmålet ved gården Børja, innerst i Storbørja i Velfjord. Totallengde 55 mm. Det er en pelagisk fisk som ikke så ofte forekommer ved kysten eller i fjordene. Eksemplaret skjenkedes til museet av hr. Åksel Høivik, Storbørja.

En interessant forøkelse av Trøndelags fiskefauna kan dennegang noteres. Den $^{3}/_{6}$ 1926 fikk Guttorm Refsnes i laksnot

ved Refsneshagen i Stjørna en tunge av den ekte sort, *Solea solea* LIN. Det var en han med totallengde 49,2 cm (fig. 1). Øiensidens farve mørkegrå med svart flekk på brystfinnen og noen få svarte flekker langs sidelinjen. Den ekte tunge opgies å være iakttatt ved Bergen bare en enkelt gang, og nordenfor Bergen vites den hittil ikke observert. Artens pludselige tilsynekomst i Stjørnfjord må derfor sies å være merkelig.

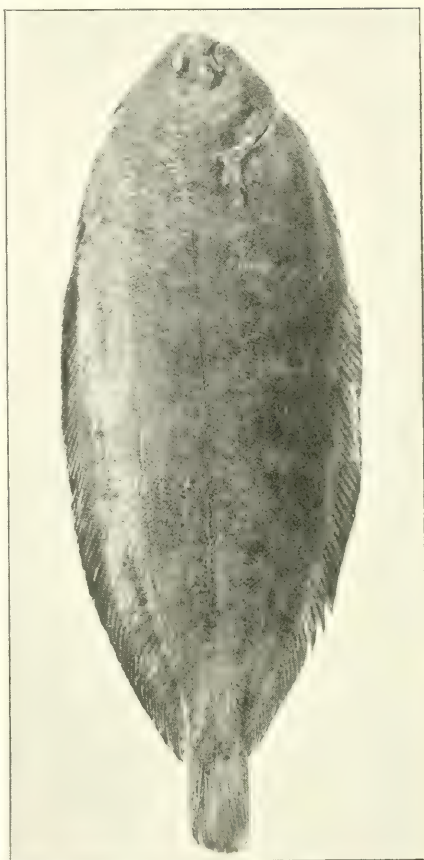

Fig. 1. *Solea solea* ♂, fra Refsneshagen, Stjørna. 3/6 1926.

Fjordundersøkelser. Den 16/3 1926 gjorde vi med «Gunnerus» en ekskursjon for å tilveiebringe for prof. dr. AUG. BRINKMANN fra Bergen studiemateriale av en slimorm (nemertin) som lever i *Ascidia oblonga*. Professor Brinkmann deltok selv i denne ekskursjon og den nye botaniske konservator OVE ARBO HØEG var for første gang med på en tur i Trondhjemsfjord. Det lyktes å skaffe professoren det ønskede materiale. I juni 1926 blev «Gunnerus» satt på slipp til Veritas besiktigelse og puss. Prøvetur for kompasskorreksjon, etc. blev foretatt 30/6. I juli måned blev der i regelen gjort 3 ekskursjoner for hver uke, og en mengde verdifullt materiale braktes i hus. I disse ekskursjoner deltok foruten konservator C. DONS og stasjonens bestyrer tillike 2 engelske zoologer, nemlig dr. M. C. YONGE, assistent ved den biologiske stasjon i Plymouth, og mr. N. T. BERRILL fra University College, London.

I begynnelsen av august besøkte vi forskjellige sildfjorde. En finsk zoolog, cand. SVEN SEGERSTRÅLE, var med pa denne tur. I Stjørnfjord tok vi plankton og malte temperaturen fra overflaten ned mot bunnen. Likelede besøktes Bjugnfjord, hvorfra

vi gikk til Vallersund og videre til Stoksund og Skjørafjord. På flere steder foretokes bunnundersøkelser. Temperaturen maltes og ateforekomster i de forskjellige dyp undersøktes. Et skrapekast på Frohavet 3 kvartmil VSV av Størskjærløkta ved Linesøy på et dyp av 300—350 m. bragte særdeles interessante resultater. En nærmere redegjørelse for fund og fangst skal senere bli gjort når det innsamlede materiale er ordentlig bearbeidet. I den siste tredjedel av august deltok en japaner, prof. dr. I. Ameniya fra Tokyo Imperial University sammen med Sven Segerstrale i våre utferder. Og i september gjorde vi en tur til Kristianssund, hvor der på forskjellige steder undersøktes forekomst av flyndre, osv.

Faunahistorien. Gjennem hr. Martin Moe fra Stjørdal har vi fått adskillige organiske rester fra leirtakene ved Tangen teglverk. Bogstavhummeren, *Nephrops norvegicus*, kunde for første gang demonstreres som kvartærfossil for vårt land fra Tangen teglverk. Rester av taskekrabbe. *Cancer pagurus*, er for adskillige år siden funnet i Stjørdal, og i de senere år er karakteriske dele av denne art halet frem av det leir hvori den i gammeltiden blev begravet. I nutiden er forekomst av taskekrabbe i selve Trondhjemsfjord en stor sjeldenhet. Det eneste eksempel jeg vet om er, at i oktober 1911 fiskedes en taskekrabbe på garn ved Geitastrand. Men på flaket nordenfor Garten har jeg sett flere eksemplarer av denne krabbeart bli fanget i garn. En annen mann som har bragt adskillige kvartærfossiler til samlingen er musikkfurer O. Anderssen. Ved de mange gravninger i jorden som er foretatt ved Norges tekniske høiskole har hr. Anderssen benyttet anledningen til å samle forskjellige ting, særlig moluskskaller. For disse og lignende fund vil der også senere bli levert en fullstendig redegjørelsr. Fra jernbaneskjæringer fikk vi i 1926 tilsendt et par interessante fund. Den 25/6 1916 fantes i Guldsmedvikskjæringen ved Ranaelvens utløp skjelettdeler av en fisk ca. 27 m. dypt nede i en morene, hvis topp ligger 42 m. over middelvannstand. Fiskeskjelettet blev innsendt av ingeniør A. Kjeldset som også medsendte profil over skjæringen. Senere mottok vi rester av en arktisk sjøstjerne fra et leirlag i nevnte skjæring, samt skjell fra et sandlag i skjæringen. Der var *Cyprina islandica*, *Cardium echinatum*, *Mya truncata* og rør av boremusling *Teredo* . Ennvidere forekom et skall av *Panopea norvegica* som hadde den anselige lengde av 9,3 cm. G. O. Sars opgav maksimalstørrelsen av arktiske individer av denne art til 6 cm. Da bestemmelser av fiskeskjeletter krever særlige anatomiske kunnskaper og et stort sammenligningsmateriale så jeg mig nødt til å sende Guldsmedvikskjelettet til professor Brinkmann i Bergen.

Et annet fiskeskjelett fantes den $^{3}/_{8}$ 1926 under gravning i jernbaneanleggets skjæring på Hønhaugen ved Namsens utløp. Det var begravet i leir omkring 1,7 m. under jordoverflaten, og ca. 13 m. over nuværende havstand. Skjelettet blev innsendt av ingeniør C. TH. APENES som også leverte profil av fund stedet.

De to avdelingsingeniører Kjeldset og Apenes fortjener stor takk for den omtanke og omsorg de har utvist for disse fund. De er i full overensstemmelse med overingeniøren HOLFELDT LUND, som sterkt har fremhevet betydningen av at jernbanens folk under sin gravning i jorden tar vare på ting som muligens kan være av kulturhistorisk eller faunahistorisk interesse.

Fiskeskjellet fra Hønhaugen har jeg forsøkt å bestemme, og er kommen til det resultat at det tilhører en uer, *Sebastes marinus*. Beviset herfor skal jeg forsøke å levere på et annet sted.

Pattedyrsamlingen. Bjerkemusen (*Sicista subtilis* PALL.) har hittil ikke vært representert i samlingene. Det er bare 20 år siden denne interessante dyreform blev påvist i Norge (COL.). Den holder til i krattskogene i strekningen Jotunheimen—Dovre

Fig. 2. Gruppe av Bjerkemus.

—Trollheimen hvor den øverst i skogbandet fører en lite bemerket tilværelse. Bjerkemusen må betraktes som en relict fra en tidligere periode. Den er omtrent utdød i Vesteuropa (foruten i Norge påvist i Jylland) og hører hjemme i Østeuropa og Sydsibirien. For endel år siden fik museet 2 eksemplarer av den lille, eiendommelige overordentlig langhalete gnager (fig. 2). De er tatt i Reisfjellet i Meldal (gave fra lærer KROG). Meldalen er det nordligste sted hvor bjerkemusen hittil er observert i Norge. Det ene eksemplar er utstoppet i sovestilling i sit «rede» med halen slynget rundt kroppen — det annet på en gren i klatrestilling.

Av vond (jordrotte), *Microtus amphibius* L. blev her sendt inn en mørkfarvet, omtrent kulsvart farvevarietet fanget i Tydalen $^{19}/_{8}$ 26 (gave fra PEDER GRÆSLIE, Stuedal). Vonden er utbredt over hele landet. Melanotiske individer er imidlertid ikke almindelige. Eksemplaret fra Tydalen opbevares på sprit da det ikke lot sig utstoppe.

Et pinnsvin (*Erinaceus europæus* L.) er innsendt fra Støren, fanget i juli 1926 (gave fra O. STEN, Lodgardstrø, Melhus). Pinnsvinet er innført i Trøndelag, visstnok på flere steder til forskjellig tid. I 1879 blev således etpar individer tat like syd for Trondhjem. Når denne stamme er sat ut vites ikke. Den har imidlertid holdt sig og formodentlig også bredt sig en del. Således blev pinnsvin i 1897 funnet ved Jonsvatnet og ifjor så jeg et eksemplar i selve byen. Iar er det altså også konstatert ved Støren og det ligger nær å anta at det skriver sig fra Trondhjemsstammen, som imidlertid optrær meget sporadisk. Størst utbredelse har pinnsvinet i Stjørdalen hvor det blev innført i slutten av 1880-arene — antagelig i 1888 — da et pinnsvinpar blev sat ut i Bjørdalen. Derfra har pinnsvinet bredt sig på forholdsvis kort tid og forekommer nu i hele dalføret helt op til Meråker (sml. Th. Soelberg i «T. Adr.» $^{1}/_{7}$ 1923). Fra Stjørdalen har det også bredt sig til Selbu og Åsen. Det 3die sted hvor pinnsvinet er innført i Trøndelag er Hitra hvor det blev sat ut etpar i 1914.

Til samlingen er der også kjøpt inn skindet av en usedvanlig stor rødræv (*Canis vulpes* L.) fanget i novbr. 1925 på Otterøy i Namsen. Dyrets totallengde var 127 cm., derav halen 41 cm. Eksemplaret som senere vil bli utstoppet representerer en usedvanlig farvevariasjon med hvitharet rygg og svarte og hvite poter.

Til samlingen av horn er kjøpt 2 elghorn (*Alces alces* L.) av noget avvikende typer. Ennvidere er der innlemmet en skalle av en elg med omtrent helt atrofierte horn, idet begge hornene var forkrøblet og ikke mere enn omkr. 5 cm. lange, skjønt de

har tilhørt et eksemplar som antagelig har vært omkr. 4 år gammelt (gave fra preparant Mogård).

Av hjort (*Cervus elaphus* L.) er kjøpt en kjeve med en bortskutt tann. Kjeven har regenerert og blit sterkt fortykket på det skadede sted.

Som gave er efter avdøde konsul H. F. Klingenberg mottatt en samling horn, nemlig av 4 rensdyr og 4 hjorter. Tilveksten av horn er magasinert.

Av hjort fra forhistorisk tid er sendt inn den øvre del av en hjortekrone, funnet i jorden på garden Åsmundvåg, ca. 90 cm. under overflaten (gave fra Ole Meland, Melandsjø i Hitra). Kronen har tilhørt et horn av ganske kraftige dimensjoner (fig. 3). Stykket er vel 1/2 m. langt og 5 cm. i diameter like over bruddet. Det har 3 spisser, hvorav den største er 25 cm. lang. Avstanden mellem de 3 spissene er 17, 23 og 26 cm..

Krypdyr- og paddesamlingen har mottat en unge av småsalamanderen (*Triton punctatus* Latr.) (gave fra Olav Sandmark, Trondhjem). Arten er ikke synderlig almindelig nordenfjells, men påvist enkelte steder til henimot grensen av Nordland.

Evertebratsamlingen. Det vesentligste av tilvekst til denne avdeling får vi fra «Gunnerus» tokter. Enkelte sjødyr blir også leilighetsvis sendt inn fra fiskere som får dem på line eller garn.

Av ascidier (sjøpunger) har vi også iår samlet endel. Dette materiale er sendt til en specialist til bearbeidelse, nemlig fru Ärnbäck Christie-Linde, Stockholm, som nylig har beskrevet 2 nye arter fra materialet fra Trondhjemsfjorden, *Styela nidrosiensis* og *Rhopalæa norvegica*.. Av det tidligere bestemte ascidiemateriale har en enkelt art vært utlånt til amanuensis Joh. Huus, Bergen.

Av crustaceer (krepsdyr) har prof. G. O. Sars beskrevet en ny og eiendommelig omformet parasitisk copepode (småkreps) *Scolecimorpha insignis* som snylter hos en ascidie. Av sommerens innsamlinger kan merkes et usedvanlig rikholdig materiale av langfingerkrepsen (*Munida rugosa*) som vi i almindelighet bare får enkelte eksemplarer av, men som vi siste sommer fanget i et antal av ca. 200 i et eneste traltrekk på Frohavet utfor Linesøy. Dette materiale vil bli bearbeidet sammen med museets øvrige decapoder som jeg samler med en faunistisk oversikt for øie.

Til edderkopsamlingen er der innsendt etpar banan-

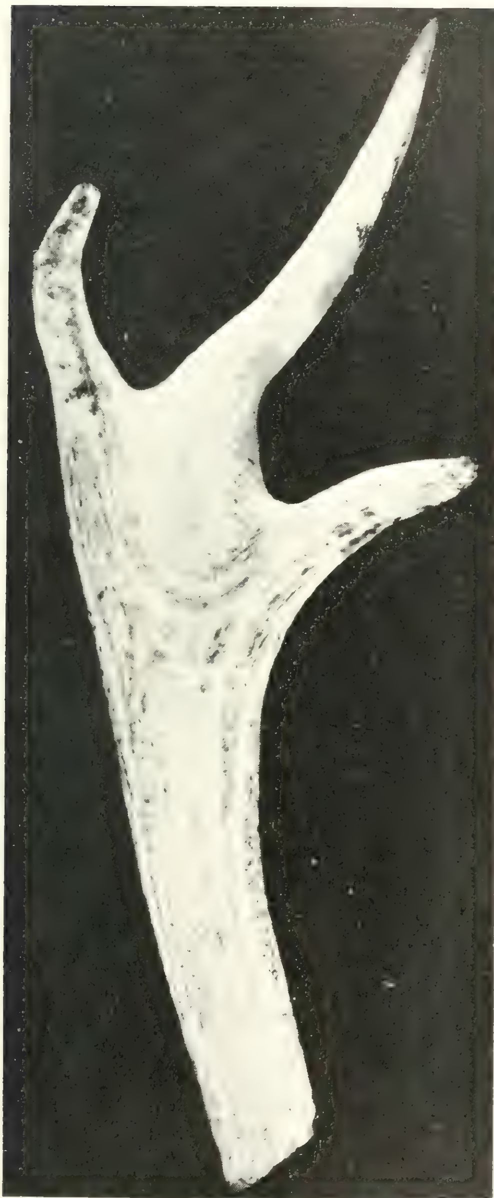

Fig. 3. Krone av hjort. Jordfund fra Hitra.
ca. 1/3 nat. størrelse.

edderkopper som var fulgt med en bananlast fra Jamaica og som underveis hadde fått klekket ut et kuld unger (gave fra A S Banan).

Av mollusker (bløtdyr) er der som vanlig samlet til et faunistisk materiale til NORDGÅRDS undersøkelser over denne gruppe. I dette materiale er adskillig sjeldne arter. Av dette materiale har endel chitonider vært utlant til cand. BERGENHAYN, Stockholm, samt til Dr. C. M. STEENBERG, Kjøbenhavn. Museets nudibranchier (nakne havsnegler) er blitt bearbeidet av dr. N. ODHNER, Stockholm, som har påvist en hel del arter av stor interesse, såsom de nordamerikanske artene *Heterodoris robusta* og *Lamellaria pellucida* som er nye for Norges fauna. Ennvidere *Doto cuspidata* og *Onchidorus asper* som er nye for Trondhjemsfjorden. De er omtalt av ham i siste bind av selskapets skrifter.

Det mest overraskende molluskfund var ellers påvisningen av levende eksemplarer av leirboremuslingen (*Pholas candida* L.) fra Malvik (fig. 4) en musling som man trodde var utdød ved

Fig. 4. Leirboremusling. Malvik. Nat. størr.

våre kyster i en forhistorisk periode. Av andre boremuslinger kan nevnes treboremuslingen (*Xylophaga dorsalis*) fra treavfall mellem Lademoen og Munkholmen samt peleorm (*Teredo norvegica*) fra en gammel bryggestolpe fra Beian. Stolpen er utvendig avgnaget av pelekreps (*Limnoria lignorum*) og gjennemboret av adskillige store huller av peleormen. Et stykke (fig. 5) er utstillet i samlingene. Et borehull (rør) på omtr. 1/2 meters lengde er utpreparert for å vise dyrets arbeide i treverket.

Av echinodermer (pigghuder) er også samlet adskillig til belysning av denne dyregruppes utbredelse i og utenfor fjorden. Blandt materialet kan nevnes etpar sjeldne sjøstjerner, f. eks.

Fig. 5. Bryggestolpe med gnag av pelekreps og gjennemboret av peleorm. 1/4 nat st.

Diplopteraster multipes fra Røbergbakken, tidligere bare tatt et enkelt sted i fjorden, samt *Luidia Sarsi*. Av sjeldnere sjøpølser kan nevnes svømmepølsen (*Stichopus natans*) og glasspølsen (*Myriotrochus vitreus*) som også bare finnes leilighetsvis. Enn-

videre er der lagret endel dublettmateriale av forskjellige størrelsestrinn av medusasjernen (*Gorgonocephalus caput-medusæ*).

Av ormer er også endel innsamlet. Her tar vi imidlertid de mere sjeldne som foreløbig magasineres. Her kan nevnes at jeg i Stokksund har funnet en liten spiralorm (*Spirorbis vitreus*) som er ny for Norges fauna. Den har et glassaktig rør og har hittil vært oversett. Den har ellers en meget vidstrakt utbredelse såvel i Ishavet som i Atlanterhavet og vil sannsynligvis vise sig å finnes overalt ved vor kyst. Ennvidere kan nevnes at der er samlet et rikholdig materiale av andre kalkrørormer, således snirkelormen (*Pomatoceros triqueter*) som jeg har benyttet til studier over denne arts alder og vekst. Særlig instruktiv er f. eks. en stor stein fisket op ved Ørlandet med flyndrenot under «Gunnerus» flyndrefiske i febr. 1926 (fig. 6). Her kan også nevnes en samling parasitter, mest ormer, fra makrellstørje (gave fra BERNHARD HANSON, Kristiansund) samt en prøve av bendelorm fra ørret (fra bokholder STULER, Trondhjem), antagelig

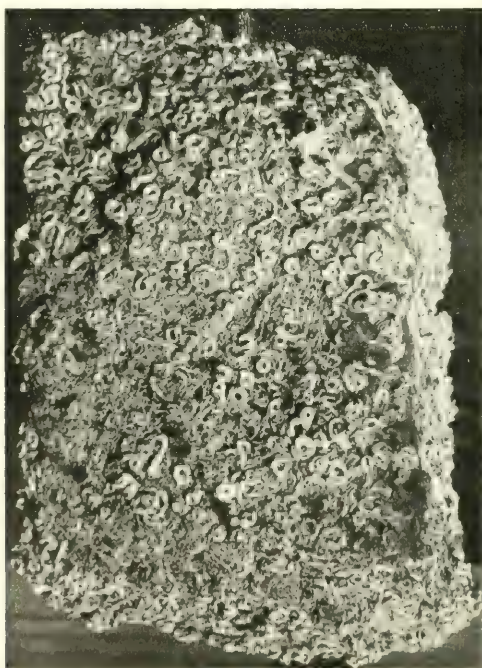

Fig. 6. Stein overgrodd med snirkelormer.
1/3 nat. størr.

ungdomsstadier av gjeddebendelormen (*Dibothriocephalus latus*) hvis utbredelse i norske sjøer ennu er forholdsvis lite kjent.

Av bryozoer (mosdyr) er der som vanlig samlet et stort materiale, som dels opbevares på sprit, dels tørket som skorper på stein, skjell etc. Dette materiale danner en fortsettelse av NORDGÅRDS undersøkelse over mosdyrfaunaen ved vor kyst. Det vil senere bli bearbeidet for selskapets skrifter.

Av polypdyr (cølenterater) er der også samlet endel, særlig er der blandt koralldyrene funnet enkelte vakre eksemplarer. Av 8-tallskoraller kan nevnes endel kolonier av den forholdsvis sjeldne kjøttkorallen (*Anthomastes purpureus*) fra Røbergbakken og Munkholmbakken. En rikholdig samling av fingerkorallen (*Alcyonium digitatum*) er medbragt fra Vallersund. På dypet mellem Munkholmen og Tautra fisket vi med tral en stor sjøfjær (*Pavonaria finmarkica*). Et ennu større eksemplar av arten blev senere, i sept., sendt inn til museet (gave fra JOHAN STEEN, Trondhjem). Sistnevnte eksemplar er 140 cm. langt. Det er museets næststørste; tidligere har vi nemlig fra samme

Fig. 7. Flatrose. Nat. størr.

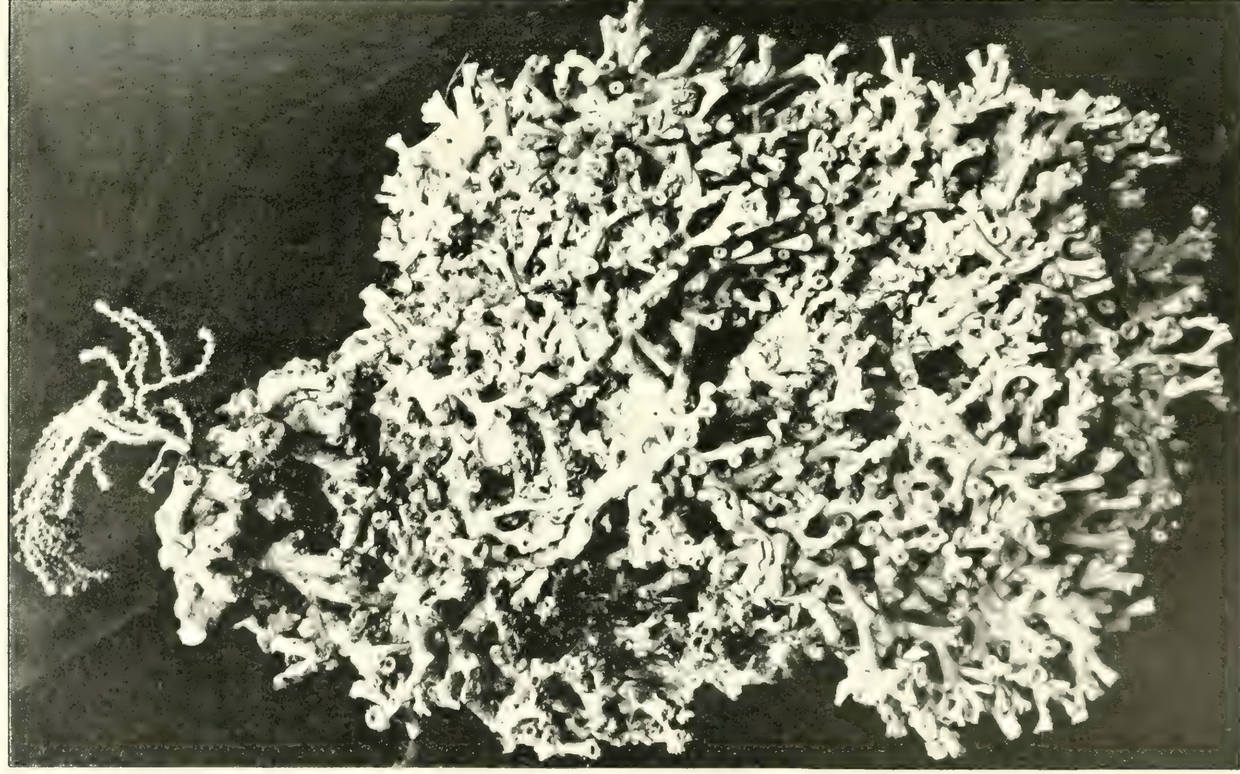

Fig. 8. Steinkorall (*Lophohelia prolifera*) Røberg. 45 cm. lang koloni. 1/3 nat st.

sted et eksemplar pa 180 cm. lengde. Det er det største som er kjent av den art.

Av 6-talls-koraller kan nevnes at der med Gunnerus ogsa iår er tatt etpar eksemplarer av den meget sjeldne flatrosen *Ptychodactis patula* (Appelløf). Denne sjørose blev første gang funnet av Nordgård i Skarnsundet. Av sommerens eksemplarer var det ene lillafarvet, det annet hvitt (fig. 7). Den hører hjemme i korallsamfundet.

Et usedvanlig stort ekspl. av en slimkorall (*Polycerianthus multicapitatus*) med et nesten $^1/_2$ meter langt leir-slimrør blev tatt op fra dypet utfor Munkholmen. Eksemplaret var desverre blitt ødelagt. Av steinkorall (*Lophohelia prolifera*) tok vi ved Røberg et usedvanlig vakkert stykke. Det måler 45 cm i lengde og er for tiden samlingens største (fig. 8) av denne art. Korallbakken ved Røberg er fra gamle dage kjent som en utmerket lokalitet.

Av maneter foretas ialmindelighet ingen specielle innsamlinger. Vaktmester Roel fant ivar, $^{15}/_{3}$, en kompassmanet (*Octocanna funeraria*) (fig 9) som er ny for fjorden. Den blev tatt i overflaten, mens den ellers hører hjemme pa dypere vann

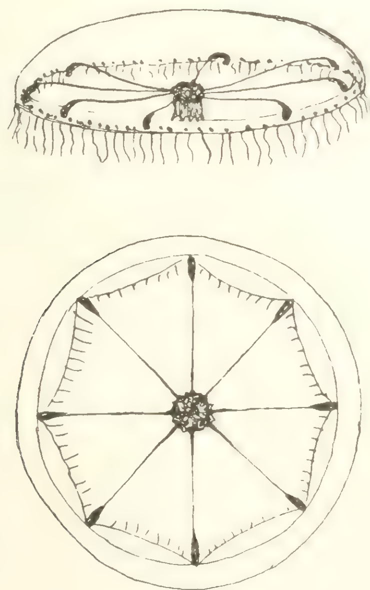

Fig. 9. Kompasmaneten (*Octocanna funeraria*).
Nat. størrelse.

hvor vi også fant den senere på sommeren. Innsig av slike sydlige planktonorganismer er naturligvis av adskillig interesse.

Av svamper blir også bare tatt vare på sjeldnere arter. Således blev der ved Røberg funnet en eiendommelig hornsvamp og på Frohavet en glassvamp som sannsynligvis er nye for faunaen. De er sendt til nærmere undersøkelse til professor HENTSCHEL, Hamburg.

Under reisene med «Gunnerus» gjør jeg også innsamlinger av dyrelivet i fjæren. Her har jeg også siste sommer funnet adskillig av interesse, hvorav må fremhæves en rikholdig samling av mosdyr.

Av arbeider har jeg i det forløpne år trykt:

Pholas candida. D. kgl. N. Vidensk. Selsk. skr.

Notes on Hydroids. Tromsø Mus. skr.

Om vekst og voksemåte hos *Pomatoceros triqueter.* Nyt Magazin for Naturvid.

Ennvidere har jeg i Tromsø Mus. Årsh. utgitt et efterlatt arbeide av SPARRE SCHNEIDER om Tromsøsundets amphiphoder.

I manuskript foreligger:

Neue und wenig bekannte Protozoen, samt Notes on Protozoans.

Disse arbeider omhandler endel nye arter og arter som er ufullkommen kjent.

Mineralsamlingen.

(Bestyrer: C. SCHULZ.)

Til Mineralsamlingen er i 1926 indkommen som Gaver:

Fra Konservator C. Dons: Konglomerat fra Edøy.
« Isak Langøien: Konglomerat fra Aadals Bruk.
« Den islandske Handels Societet, Kjøbenhavn: 7 Spaltestykker islandsk Dobbeltspat fra Eikifjord.
« Kjøbenhavns Universitets mineralogiske Musæum:
Eudialit fra Kangerdluarsik,
Anigmalit fra Kangerdluarsik,
Stenstrupit fra Kangerdluarsik,
Ægirin fra Narnarsuk,
Lievrit fra Siosarsuit,
Narsarsukit fra Narnarsuk,
Elpidit fra Narnarsuk,
Ortit fra Avigait.
Samtlige Forekomster paa Grønland.
« Fabriken «Øresund», Kjøbenhavn: 2 Stkr. Kryolit fra Ivigtut.
« Kabinetskammerherre P. F. Dahll: Guld fra Australien.
« Norges Tekniske Høiskoles geologiske Institut: Cummingtonit fra Dybingsdalen, Snarum, og fra Saude, Ryfylke, Blomstrandin fra Rasvaag, Hitterø, samt Mikroklin fra Kragerø.
« Universitetets mineralogisk-geologiske Museum, Oslo: 1 Stykker Albit, krystallisert, fra Skarvebergbugten, Seiland.

Hos Lektor C. F. Lohne, Kragerø, er indkjøbt forskjellige Mineraler fra sydnorske Findesteder: Kragerø, Moland, Iveland, Hitterø og Eydehavn.

En Samling — ca. 150 — typiske Bergarter fra begge Trøndelagsfylker og fra Nord-Norge, indsamlet gjennem en længere Aarrække av Mineralsamlingens Bestyrer er overladt til Museet. Af Mangel paa Plads er den blit magasinert.

Biblioteket.

(Bibliotekar: Dr. Joh. D. Landmark).

Boksamlingen er i 1926 forøket med 2525 bind. Tilveksten er fordelt som nedenstaende tabell viser. I siste rubrikk er samtidig utlanet angitt.

	Tilvekst			Utlån
	Ved kjøp	Ved gave el. bytte	Tilsammen	
	Bind	Bind	Bind	Bind
Skrifter av naturvidensk. innhold.	45	571	616	480
Skrifter av historisk innhold.....	103	662	765	1308
Skrifter av blandet innhold......	6	1037	1043	73
Skrifter i andre fag.............	5	96	101	253
Sum	159	2366	2525	2084
Karter.........................	0	23	23	0
Prospekter og portretter.........	0	33	33	0
Manuskripter...................	0	9	9	9
Musikalier......................	0	0	0	0

Til Universitetsbiblioteket i Oslo har vært utlant 6 bind, 7 mskr. og 18 diplomer. Til Riksarkivet i Oslo 3 bind, 6 diplomer, 1 mskr. og 23 breve. Til Universitetets botaniske laboratorium 5 bind. Til Stavanger Museum 1 mskr. Til Det kongelige Bibliotek i Kbh. 1 bind. Fra Universitetsbiblioteket i Oslo har vært hitlant 35 bind, 1 mskr. Fra Bergens Museums Bibliotek 3 mskr. Ved årets utgang har biblioteket mottatt 46 tidsskrifter i betalt abonnement, nemlig 10 naturvidenskabelige, 23 historiske og arkeologiske, 4 av blandet innhold, 8 for bok- og biblioteksvesen, 1 rettsvidenskabelig, dessuten 1 avis. Av løpende subskripsjonsverker er mottatt 26, derav 7 naturvidenskabelige, 17 historiske og arkeologiske, og 2 av blan-

det innhold. Den samlede kartbestand utgjør i alt 767 nummere. Antallet av manuskripter er 1932, derav utgjør Hammers samling 155 nummere som en egen avdeling for sig og Bing-Bucks genealogiske notater 41 nummere. Av de tidsskrifter, som biblioteket vedblivende mottar, innkommer tilsammen 52 innenlandske, derav 8 som gave, 15 betalte og 29 i bytte. Av tilsammen 429 utenlandske erholdes 3 som gave, 25 som betalte og 401 ved bytteforbindelse.

Den fungerende assistent, frk. Anne Amdahl, hvis foreløbige ansettelsestid utløp 31te okt., blev i møte av direksjonen den 28de okt. fast ansatt som bibliotekets assistent fra 1ste nov. 1926.

I det forløpne år er bibliotekets avdeling for innkommende bytteskrifter underkastet en inngående revisjon, og man har ved gjentagne henvendelser til de forskjellige, særlig de utenlandske bytteforbindelser, søkt å utfylle de lakuner, som kunde finnes i bibliotekets tidligere mottagne serier. Virkningene av denne revisjon viser sig i den usedvanlig sterke forøkelse av tallet særlig på de blandede skrifter, som i årets løp er innkomne til biblioteket. I tilslutning til denne revisjon er opsatt en ny fortegnelse over samtlige de publikasjoner som biblioteket i året 1926 erholder ved de bestående bytteforbindelser. Denne fortegnelse finnes anført i det følgende.

Fra inneværende år er statuttene av 27de jan. og 26de mars 1926 de gjeldende love for Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab i Trondhjem. Blandt de nye bestemmelser av vesentlig betydning også for biblioteket må særlig merkes følgende passus av § 4 i statuttene for »Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab. Museet«, hvorunder biblioteket sorterer: »Museets midler består av alle de eiendommer, fonds og øvrige inntektskilder som nu tilhører Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab (Trondhjems Museum) ......

Omkatalogiseringen av den Hammerske boksamling er fortsatt, likeledes forarbeidene til en ny hovedkatalog over manuskriptsamlingen og gjennemgåelsen av selskapets eldre arkivsaker under særlig hensyn til bibliotekets forhold. I dagbladet »Nidaros« for 1ste og 8de mai 1926 har bibliotekaren gitt en oversikt over Videnskapsselskapets historie fra dets stiftelse til henimot våre dage.

Ifølge direksjonens beslutning av 27de sept. var bibliotekaren medlem av den komite, som efter selskapets reorganisasjon avgav innstilling om den fremtidige ordning med utgivelsen av skrifter, byttekontor etc., hvorom henvises til direksjonens foranstående årsberetning.

Biblioteket har også iår mottatt Revue des deux Mondes som gave fra justitiarius Beichmann.

Fra prost N. F. C. B. Skaars arvinger har biblioteket mottatt hans far biskop J. N. Skaars efterlatte manuskripter, vesentlig prekener, vielses- og begravelsestaler, ordinasjonstaler o. m. Disse manuskripter er utarbeidet med stor omhu og nøiaktig datert, sa-

ledes at de har betydelig kirkehistorisk interesse, idet de omfatter tidsrummet helt fra 1857 til 1904.

Utlånet og leseværelset har i det forløpne år vært åpent alle hverdage kl. 10 fm.—2.30 em., mandag til fredag dessuten kl. 5—7.30 em. I ferietiden fra 1ste juli til 25de aug. var biblioteket ikke åpent efter kl. 2.30 em. Fra 24de juli til 11te august var biblioteket helt lukket, og hovedrengjøring fant sted.

Gaver til biblioteket.

Gaver til biblioteket er mottatt fra følgende institusjoner, firmaer og myndigheter: Aktiebryggeriet, Trhj.; Bestyrelsen for »Det nationalhistoriske Museum» på Frederiksborg, Danmark; Carlsberglaboratoriets Bestyrelse, Kbh.; Carnegie Endowment for International Peace, Washington; Danske Konsulat, Trhj.; Danske Sprog- og Litteraturselskab, Kbh.; E. C. Dahls Stiftelse; Eksamenskommisjonen for lærerskolene, Oslo; Elektrisitetsdirektøren, Oslo; F. Bruns Forlagsbokhandel, Trhj.; Finansdepartementet; Fiskeridirektøren i Bergen; Fiskeridirektøren i Kbh.; Fondation de P. Teyler van der Hulst à Harlem; Foreningen til dyrenes beskyttelse i Trhj.; Foreningen til fremme av fiskeriet i Kra.fjorden, Oslo; Forretningsbanken, Trhj.; Fylkesmannen i Nord-Trøndelag; Fylkesmannen i Sør-Trøndelag; Gauldal Historielag; Generalstabens litografiska Anstalt, Sth.; H. Aschehoug & Co.s Forlag, Oslo; Havnedirektøren, Oslo; Historielaget for Orkdølafylket; Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen, Oslo; Indtrøndelagens Skogselskap; Inspektøren for ferskvannsfiskeriene, Oslo; Kirke- og Undervisningsdepartementet; Kjøbenhavns Kommunestyrelse; Kommissionen for Havundersøgelser, Kbh.; Koralbokkomiteen ved Dr. O. M. Sandvik, Oslo; Kungl. statistiska Centralbyrån, Sth.; Kunstindustrimuseet i Oslo; Kvindelige Velgeres Landsforbund, Oslo; Landbruksdepartementet; Landbruksdirektøren, Oslo; Landsforeningen for naturfredning i Norge, Oslo; League of Nations, Genève; Manx Museum, Isle of Man; Medisinaldirektøren, Oslo; Medicinske Selskap, Oslo; Meteorologiska Centralanstalten i Sth.; Namdalens Skogselskap; Narviks Formandskap; Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum; Nordmør Historielag; Nord-Trøndelags Landbruksselskap; Norges Herredsforbund, Trhj.; Norges tekniske Høiskole; Norske historiske Kildeskriftskommission, Oslo; Norske Lægeforening, Oslo; Norske Melkeproducenters Landsforbund, Oslo; Norske Nationalforening mot Tuberkulosen, Oslo; Reklameklubben i Trhj.; Retsmedicinske Kommission, Oslo; Riksforsikringsanstalten, Oslo; Selskapet Ny Jord, Oslo; »Sildrapen», Trhj.; Skogdirektøren, Oslo; Socialdepartementet; Statens landbruksskje-

miske Kontrollstasjon, Oslo; Statsbiblioteket i Aarhus; Stedsnavneudvalget, Kbh.; Steenske Forlag, Oslo; Stortingets kontor; Sør-Trøndelag Landbruksselskap; Sør-Trøndelags Landbruksskole, Skjetlein; Trhj.s Arbeiderforening; Trhj.s Elektricitetsverk; Trhj.s Fagskole for Håndverk og Industri; Trhj.s Fiskeriselskap; Trhj.s Kommunestyre; Trhj.s Magistrat; Trhj.s Skoleinspektør; Trhj.s Sparebank; Trhj.s Sporvei; Trhj.s Stadsfysicus; Trhj.s Sykehus; Trhj.s Turistforening; Trøndelagens Skogselskap; Trøndernes Arbeidersamfund; Undervisningsministeriet i Kbh.; Universitetets kjemiske Laboratorium, avd. B., Oslo; Universitetets Oldsaksamling; Universitetets Sekretariat; Universitetsbiblioteket; Utenriksdepartementet; Vassdragsdirektøren, Oslo; Verlag M. Schäfer, Köln; Vinterlandbruksskolen, Oslo; Zoologiske Museum, Oslo.

Fra følgende aviser og tidsskrifter: Arbeider-Avisen; Arbeidets Ret, Røros; Dagsposten; Dovre, Røros; Fjeldljom, Røros; Fosens Blad, Trhj.; Friheten, Svolvær; Frostingen, Frosta; Helgelands Blad, Sandnessjøen; Hyrden, Trhj.; Høgskulebladet, Svorkmo; Inntrøndelagen, Steinkjer; Lofotposten, Svolvær; Lokomotivmands Tidende, Oslo; Nasjonalbladet, Trhj.; The Nation, New York; Navigatoren, Tønsberg; Nidaros; Nordisk Trykkeritidende. Oslo; Nordre Trondhjems Amtstidende, Levanger; Nord-Trøndelag, Steinkjer; Norges Utenrikshandel, Oslo; Norsk Kunngjørelsestidende, Oslo; Norsk Lovtidende, Oslo; Norsk Magazin for Lægevidenskaben, Oslo; «Nu», Oslo; Ny Tid; Ofotens Tidende, Narvik; Orkladalens Arbeiderblad, Orkanger; St. Olaf, Oslo; Sociale Meddelelser, Oslo; Stjørdalens Blad, Stjørdalen; Stjørdalingen, Stjørdalen; Sverre, Trhj.; Sør-Trøndelag, Orkanger; Tegn og Tale, Svorkmo; Tidsskrift for Den norske Lægeforening, Oslo; Tinglæsningstidende, Trhj.; Trhj.s Adresseavis; Trhj.s Domkirkes Menighetsblad; Trøndelag Social-Demokrat; Trøndersk Musikblad, Trhj.; Under Dusken, Trhj.

Fra følgende private: Farmaceut Th. B. Aagaard, Oslo; Sri Ananda Acharya, Ingridsæter, Alvdal st.; Overlæge K. A. Andresen, Reitgjerdet; Privatdozent Dr. phil. Walter A. Berendsohn, Hamburg; Dosent A. Bergsgard; Hr. Olaf Bjerke, Rognes; Divisjonslæge H. Bryn; Docent dr. C. W. Carstens; Læge Bertram Danelius; Konservator C. Dons; Ingeniør Øyvind Eng, Bergen; Fru Rektor Fasting; Resid. kap. Arne Fjellbu; Lods P. Gaustad; Biskop Dr. theol. J. Gleditsch; Konservator J. Grieg, Bergen; Hr. Oddvar Grønlie; Lektor Carl Gundersen; Sogneprest F. G. Gunnersen, Lillehammer; Sogneprest Birger Hall; Hr. Joh. Ludv. Hanger, Falsens gt. 5; Lagmann Fridtjof Hegge; Fængselsprest A. Hvals familie; Prof. Ragnv. Iversen; Frk. Hilda Johnsen, Sandgt. 29; Landbrukskandidat Olav Klokk, Ås; Direktør Joh. G. Lund; Prof. Alex. Luther, Helsingfors; Dr. Bjarne Lysholm; Frk. Liska Michelet;

Konservator O. Nordgard; Mr. Raymond Pearl, Baltimore, Maryland; Konservator Th. Petersen; Prof. Dr. H. Printz, Ås; Rektor J. K. Qvigstad, Tromsø; Forfatteren Hans Reynolds, Porsgrund; Bankassistent Kyrre Rosvold; Vaktmester Johan Ro; Ligningssekretær Hjalmar Salthammer; Farmaceut Bjarne Samdahl, Oslo; Lektor Dr. phil. O. M. Sandvig, Oslo; Dr. theol. Kristian Schjelderup; Postfullmektig Olaus Schmidt; Prof. Dr. Schmidt-Nielsen; Konsul E. Sem, Fredrikshald; Konsul Ludv. Sommerschield; Prof. Embrik Strand, Riga; Distriktslæge E. Støren, Meldal; Dr. S. P. L. Sørensen, Carlsberg Laboratoriet, Kbh.; Sekretær S. Udbye; Direktør Dr. F. B. Wallem; Prof. Dr. Wesenberg-Lund, Hillerød, Danmark; Bibliotekar A. M. Wiesener, Bergen; Byfoged A. S. Wollebæk, Drammen; Fru Lea Wyller, Stabekk. — Enkefru Gudfrid Hirsch, f. Berg, Trhj., har foræret et album med fotografier, som har tilhørt avdøde overlærer Momme Carstens.

Fortegnelse over samtlige bytteskrifter i 1926.

(Av de med * merkede er nummere innkommet i årets løp. ** betyr gave).

*Aarbog for Københavns Universitet, Kommunitet og den Polytekniske Læreanstalt. Kbh. 4°.
Aarbok. Norsk britisk forening. Stavanger.
*Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. Kgl. nord. Oldskrift-Selskab. Kbh.
*Aarsberetning. Bergens Museum. Bergen.
*Aarsberetning for det Kongelige Bibliotek. Kbh.
Aarsberetning. Foreningen til norske fortidsmindesmærkers bevaring. Oslo.
Aarsberetning. Selskapet for de norske fiskeriers fremme. Bergen.
*Aarsberetning. Trondhjems fiskeriselskab. T.hjem.
*Aarsberetning vedk. Norges fiskerier; utg. av Fiskeridirektøren. Bergen.
Aarskatalog. Statsbiblioteket i Aarhus. Aarh.
Aarsskrift. Fylkesmuseet for Telemarken og Grenland. Skien.
*Abhandlungen der Bayerschen Akademie der Wissenschaften. Münch. 4°.
Abhandlungen der Naturhistorischen Gesellschaft zu Nürnberg. Nürnberg.
*Abhandlungen der Preussischen Akademie der Wissenschaften. Berl. 4°.
*Abhandlungen hg. vom Naturwissenschaftlichen Verein zu Bremen. Bremen.
Abhandlungen und Bericht des Vereins für Naturkunde zu Cassel. Cassel.
Abstract-Bulletin of Nela research laboratory, Cleveland. Chicago.
*Accessionskatalog. Sveriges off. bibliotek. Sth.
Acta Academiae Aboensis. Åbo.
Acta botanica fennica. Societas pro fauna et flora fennica. Hels.f.
Acta et commentationes Universitatis Dorpatensis. Dorpat.
*Acta forestalia Fennica. Helsingf. 4°.
Acta Horti Bergiani. Meddelanden från Kungl. vetenskaps-akademiens trädgård Bergielund. Sth. 4°.

*Acta Horti botanici Universitatis Latviensis. Riga.
**Acta mathematica. Sth. 4°.
Acta Societatis pro fauna et flora Fennica. Helsingf.
*Acta Universitatis Lundensis. Lund.
*Actes de la Société linnéenne de Bordeaux. Bordeaux.
Agrogeologiska kartor. Geologiska kommissionen i Finland. Helsingf.
Agrogeologiska meddelanden. Geologiska kommissionen i Finland. Helsingf.
*Allgemeiner Bericht und Chronik der in Österreich beobachteten Erdbeben. Wien.
*American ephemeris and nautical almanac. Wash.
Anales del Instituto geológico de México. México.
Anales del Museo nacional de historia natural de Buenos Aires. Buenos Aires.
*Annalen des Naturhistorischen Museums in Wien. Wien.
*Annales de la Société royale zoologique de Belgique. Brux.
*Annales historico-naturales Musei nationalis Hungarici. Budap.
*Annales Societatis zoolog.-botanicæ fennicæ Vanamo. Helsingf.
*Annales zoologici Musei Polonici historiae naturalis. Warszawa.
*Annals of archaeology and anthropology. Liverp. 4°.
Annals of the Astrophysical observatory of the Smithsonian institution. Wash. 4°.
*Annals of the Carnegie museum. Pittsb.
*Annals of the Missouri botanical garden. St. Louis. 4°.
*Annals of the Natal museum, Pietermaritzburg. London.
Annals of the New York academy of sciences. N. York.
*Annuaire de l'Académie royale des sciences, des lettres et des beaux-arts de Belgique. Brux.
Annuaire météorologique. Institut royal météorologique de Belgique. Brux.
*Annual report. Carnegie museum. Pittsb.
*Annual report. Cincinnati museum association. Cincinnati.
*Annual report of the Board of regents of the Smithsonian institution. Wash.
*Annual report of the Bureau of american ethnology to the secretary of the Smithsonian institution. Wash. 4°.
*Annual report of the director of the Museum of comparative zoology at Harvard college. Cambr., Mass.
*Annual report of the director of the United States geological survey. (Department of the interior). Wash.
*Annual report of the director, United States coast and geodetic survey. (Department of commerce). Wash.
Annual report of the Fishery board for Scotland. Edinb.
*Annual report of the Naval observatory. Wash.

Annual report of the Yorkshire philosophical society. York.
Annuario della R. Università degli studi di Padova. Padova. 4°.
Antikvarisk tidskrift för Sverige. Sth.
*Antiquaries journal. Lond.
*Anzeiger des Germanischen Nationalmuseums. Nürnb.
*Aquila. Madártani folyóirat. Budapest.
*Arbeiten des Naturforscher-Vereins zu Riga. Riga.
*Árbók Háskóla Islands. Reykjav. 4°.
Archaeologia or Miscellaneous tracts relating to antiquity. Oxf. 4°.
*Archiv des Vereins der Freunde der Naturgeschichte in Mecklenburg. Rostock.
*Archives néerlandaises des sciences exactes et naturelles. Société hollandaise des sciences à Harlem. (Harlem) La Haye.
Archivio per l'antropologia e la etnologia. Società italiana d'antropologia e etnologia. Firenze.
*Arkiv för zoologi. Sth.
*Arkiv för kemi, mineralogi och geologi. Sth.
*Arkiv för matematik, astronomi och fysik. Sth.
**Arkiv för nordisk filologi. Lund.
*Arkiv för zoologi. Sth.
*Askov Lærlinge. Aarsskrift. Kbh.
*Astronomical results from observations made at the Royal observatory, Greenwich. Lond. 4°.
*Atti della R. Accademia nazionale dei Lincei. Roma. 4°.
Atti della Società toscana di scienze naturali. Pisa.
Augustana library publications. Rock Island.
*Avhandlinger utg. av det Norske videnskaps-akademi. Oslo.
*Baltische Studien, hg. von der Gesellschaft für pommersche Geschichte und Altertumskunde. Stettin.
Beiträge zur Kryptogamenflora der Schweiz. Bern.
*Beretning om det Kgl. selskap for Norges vels virksomhet. Oslo.
Beretning om Drammens museumsforenings virksomhet. Drammen.
Beretning om Kristiania kunstindustrimuseums virksomhet. Oslo.
*Beretning til Landbrugsministeriet fra den Danske biologiske Station. Kbh. 4°.
*Bergens museums aarbok. Bergen.
Bergens museums skrifter. Bergen.
*Bericht der Oberhessischen Gesellschaft für Natur- und Heilkunde zu Giessen. Giessen.
*Bericht der Senckenbergischen naturforschenden Gesellschaft in Frankfurt am Main. Frankf. a. M.
Bericht des Naturwissenschaftlichen Vereins für Bielefeld und Umgegend. Bielef.

*Bericht des Westpreussischen botanisch-zoologischen Vereins. Danzig.
Berichte des Naturwissenschaftlichen Vereins zu Regensburg. Regensb.
*Berichte über die Verhandlungen der Sächsischen Akademie der Wissenschaften zu Leipzig. Lpz.
*Berättelse. Stockholms högskola. Sth.
Bibliographical contributions from the Lloyd library. Cincinnati.
Bidrag till Åbo stads historia. Åbo.
*Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk. Utg. af Finska vetenskapssocieteten. Helsingf.
*Bidrag till Södermanlands äldre kulturhistoria. Strängnäs.
*Biologiske Meddelelser, udg. af det Kgl. danske Videnskabernes Selskab. Kbh.
Bokfortegnelse. Deichmanske bibliotek. Oslo.
*Boletin de la Academia nacional de ciencias en Córdoba. (Republica Argentina). Córdoba.
*Boletin. Instituto geológico de México. México. 4°.
Bollettino del Laboratorio di zoologia generale e agraria della R. scuola superiore d'agricoltura in Portici. Portici.
*Bollettino dell' Orto botanico della R. università di Napoli. Napoli.
*Bonner Jahrbücher. Bonn. 4°.
*Botanical magazine. Tokyo.
*Botanisk Tidsskrift. Kbh.
*Botaniska notiser. Lund.
*Bulletin. Académie royale de Belgique. Brux.
*Bulletin de l'Académie delphinale. Grenoble.
*Bulletin de l'Académie des sciences de Russie. Leningrad. 4°.
*Bulletin de la Commission géologique de Finlande. Helsingf.
*Bulletin de la Société d'Anthropologie de Bruxelles. Bruxelles.
*Bulletin de la Société royale de botanique de Belgique. Brux.
Bulletin de la Société zoologique de France. Paris.
*Bulletin du Muséum national d'histoire naturelle. Paris.
*Bulletin. Geological survey. (Canada department of mines). Ottawa.
*Bulletin hydrographique. Conseil permanent international pour l'exploration de la mer. Cph. 4°.
*Bulletin international. Académie des sciences de l'empereur François Joseph. Prague.
*Bulletin international de l'Académie polonaise des sciences et des lettres. Cracovie.
*Bulletin mensuel de l'Observatoire météorologique de l'Université d'Upsala. Ups. 4°.
*Bulletin. Minnesota Geological Survey. University of Minnesota. Minneapolis.

Bulletin. Natural history survey. Chicago academy of sciences. Chicago.
*Bulletin of the American museum of natural history. N. York.
*Bulletin of the Biological board of Canada. St. Andrews. Ottawa.
Bulletin of the Buffalo society of natural sciences. Buffalo.
*Bulletin of the Geological institution of the University of Upsala. Upps.
Bulletin of the Imperial agricultural experiment station in Japan. Nishigahara, Tokyo.
*Bulletin of the Lloyd library of botany, pharmacy and materia medica. Cincinnati.
*Bulletin of the Museum of comparative zoölogy at Harvard college. Cambr., Mass.
*Bulletin of the New York botanical garden. N. York.
*Bulletin of the New York public library. N. York.
*Bulletin of the Torrey botanical club. N. York.
*Bulletin of the University of Minnesota. Minnesota school of mines. Experiment station. Minneapolis.
*Bulletin. Smithsonian institution. Bureau of american ethnology. Wash.
*Bulletin. Smithsonian institution. United States national museum. Wash.
*Bulletin statistique des pèches maritimes des pays du nord de l'Europe. Conseil permanent international pour l'exploratior de la mer. Cph. 4°.
*Bulletin. United States geological survey. (Department of the interior). Wash.
*Bulletin. University of California. College of agriculture. Berkeley.
*Bulletin. University of Minnesota. Agricultural experiment station. St. Paul.
*Bulletins et mémoires de la Société d'anthropologie. Paris.
Colorado college publication. Colorado Springs, Colorado.
Commentationes biologicae. Societas scientiarum fennica. Helsingf.
Commenationes humanarum litterarum. Societas scientiarum fennica. Helsingf.
*Commentationes physico-mathematicae. Societas scientiarum fennica. Helsingf.
**Comptes rendus hebdomadaires des séances de l'Académie des sciences. Paris. 4°.
Comptes rendus des séances de la Société des sciences de Varsovie. Warszawa.
*Contributions from the Gray Herbarium of Harvard University. Cambr., Mass.
Contributions from the Kentucky geological survey. Frankf.

Contributions from the Museum of comparative zoölogy of Harvard college. Cambr., Mass.
Contributions from the United States national herbarium. Smithsonian institution. United States national museum. Wash.
*Contributions to the Canadian biology. Toronto.
*Danmarks geologiske Undersøgelse. Kbh.
*Dansk botanisk Arkiv. Kbh.
*Deutsche wissenschaftliche Zeitschrift für Polen. Historische Gesellschaft für die Provinz Posen. Posen.
**Droit d'auteur. Organe officiel du Bureau de l'Union internationale pour la protection des oeuvres littéraires et artistiques. Berne. 4°.
*Entomologisk tidskrift. Upps.
*Fataburen. Kulturhist. tidskrift. Nordiska museet. Sth.
*Fennia. Societas geographica Fenniae. Helsingf.
*Filosofiske Meddelelser, udg. af det Kgl. danske Videnskabernes Selskab. Kbh.
Finska fornminnesföreningens protokoll. Helsingf.
*Finska fornminnesföreningens tidskrift. Helsingf.
*Finskt museum. Finska fornminnesföreningen. Helsingf.
*Fiskeritidskrift för Finland. Helsingf.
*Flygblad. Statens skogförsöksanstalt. Sth.
*Forelesninger. Kgl. Frederiks universitet. Oslo.
Forhandlinger i Videnskapsselskapet i Kristiania. Kra.
*Fornvännen. Meddelanden från K. vitterhets, historie och antikvitetsakademien. Sth.
*Fornvårdaren. «Heimbygdas» tidskrift I. Östersund.
*Földtani közlöny. (Geologische Mitteilungen). Budapest.
*Geofysiske publikasjoner, utg. av det Norske videnskaps-akademi i Oslo. Oslo.
*Geografisk Tidsskrift. Kbh.
*Geographical review. N. York.
*Geologiska föreningens i Stockholm förhandlingar. Sth.
Geotekniska meddelanden. Geologiska kommissionen i Finland. Helsingf.
Glasnik. Naučni časopis za prirodne nauke. Societas scientiarum naturalium Croatica. Zagreb.
**Globen. Meddelanden utg. av Generalstabens litografiska anstalt, Stockholm. Sth. 4°.
*Göteborgs högskolas årsskrift. Göteb.
*Göteborgs kungl. vetenskaps- och vitterhetssamhälles handlingar. Göteb.
*Havforskningsinstitutets skrift. Helsingf.
Helsingfors universitetsbiblioteks skrifter. Helsingf.
*Historiallinen arkisto. Finska historiska samfundet. Helsingf.

*Historicky archiv. České akademie. V Praze.
Historische Monatsblätter für Posen. Posen.
**Historiske Meddelelser om København. Kbh.
*Historisk-filosofiske Meddelelser, udg. af det Kgl. danske Videnskabernes Selskab. Kbh.
Hävd och Hembygd. Svenska fornminnesföreningens årsskr. Sth.
*Illinois biological monographs. Urbana. 4°.
*Jaarboek van de Koninkl. akademie van wetenschappen gevestigd te Amsterdam. Amst.
*Jahrbuch der Bayerischen Akademie der Wissenschaften. Münch.
*Jahrbuch des Bernischen Historischen Museums in Bern. Bern.
*Jahrbuch des Norwegischen meteorologischen Instituts. Oslo.
Jahrbuch des Städtischen Museums für Völkerkunde zu Leipzig. Lpz.
Jahrbücher der Zentralanstalt für Meteorologie und Geodynamik. Wien. 4°.
*Jahrbücher des Vereins für mecklenburgische Geschichte und Altertumskunde. Schwerin.
*Jahresbericht der Geographischen Gesellschaft Greifswald. Greifsw.
Jahresbericht der Naturhistorischen Gesellschaft zu Hannover. Hann.
Jahresbericht der Naturhistorischen Gesellschaft zu Nürnberg. Nürnb.
Jahres-Bericht der Schlessischen Gesellschaft für vaterländische Cultur. Breslau.
*Jahresbericht der Schweizerischen Gesellschaft für Urgeschichte. Aarau.
*Jahresbericht des Sächsischen Altertumsvereins. Dresden.
*Jahresbericht des Vereins für Naturwissenschaft zu Braunschweig. Braunschw.
*Jahresbericht. Naturwissenschaftlicher Verein zu Osnabrück. Osnabr.
Jahresberichte des Naturwissenschaftlichen Vereins in Elberfeld. Elberf.
*Jahreshefte des Vereins für vaterländische Naturkunde zu Württemberg. Stuttg.
*Japanese journal of zoology. National research council of Japan. Tokyo.
John Hopkins hospital reports. Baltimore.
*Journal de la Société Finno-ougrienne. Helsingf.
*Journal of the British archaeological association. Lond.
*Journal of the Linnean society. Lond.
*Journal of the Marine biological association of the United Kingdom. Plymouth.

*Journal of the Royal society of antiquaries of Ireland. Dublin.
*Jämten. «Heimbygdas» tidskrift II. Östersund.
*Katalog over Erhvervelser af nyere udenl. Litteratur ved Statens off. Biblioteker. Kbh.
*Kgl. danske Videnskabernes Selskabs Skrifter. Kbh. 4°.
*Kgl. Frederiks universitets årsberetning. Oslo.
Korrespondenzblatt des Naturforscher-Vereins zu Riga. Riga.
Kungl. bibliotekets årsberättelse. Sth.
Kungl. svenska vetenskapsakademiens handlingar. Sth.
*Kungl. svenska vetenskapsakademiens årsbok. Sth.
*Kungl. vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens handlingar. Sth.
*Leopoldina. Amtliches Organ der Leopoldinisch-Carolinischen deutschen Akademie der Naturforscher. Halle. 4°.
*List of the Linnean society of London. Lond.
List of the members of the Cambridge antiquarian society. Cambr.
*Magyar botanikai lapok. Budapest.
*Man. A monthly record of anthropological science. Lond. 4°.
*Mathematisk-fysiske Meddelelser, udg. af det Kgl. danske Videnskabernes Selskab. Kbh.
*Meddelanden af Societas pro fauna et flora Fennica. Helsingf.
Meddelanden av Geografiska föreningen i Finland. Helsingf.
*Meddelanden av Gestriklands kulturhistoriska förening. Gefle.
Meddelanden från föreningen Örebro läns museum. Örebro.
*Meddelanden från Göteborgs botaniska trädgård. Göteborg.
*Meddelanden från Kalmar läns fornminnesförening. Kalmar.
*Meddelanden från Kungl. vetenskapsakademiens Nobelinstitut. Sth.
*Meddelanden från Norra Smålands fornminnesförening. Jönköp.
*Meddelanden från Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt. Sth. 4°.
*Meddelanden från Statens skogförsöksanstalt. Sth.
*Meddelanden från Östergötlands fornminnes- och museiförening. Linköp.
Meddelelser angaaende de højere Almenskoler i Danmark. Kbh. 4°.
**Meddelelser fra Carlsberg Laboratoriet. Kbh.
Meddelelser fra det Danske Rigsarkiv. Kbh.
*Meddelelser fra det Norske myrselskap. Oslo.
Meddelelser fra det Zoologiske museum. Kra.
Meddelelser fra Kommissionen for Havundersøgelser. Kbh. 4°.
*Meddelelser og boklister. Bergens offentlige Bibliotek. Bergen.
*Meddelelser om Grønland. Kbh. 4°.
*Mededeelingen der Koninklijke akademie van wetenschappen. Amsterdam.

*Mededeelingen van 's-Rijks herbarium, Leiden. Leiden.
*Meldinger fra Norges landbrukshoiskole, As. Oslo.
*Memoir. Geological survey. (Canada department of mines). Ottawa.
Mémoires de l'Académie de Stanislas. Nancy.
*Mémoires de l'Académie des sciences, arts et belles-lettres de Dijon. Dijon.
*Mémoires de la Société Finno-ougrienne. Helsingf.
Mémoires de la Société nationale des sciences naturelles et mathématiques de Cherbourg. Cherbourg.
Mémoires de la Société royale des sciences de Bohème. Prague.
*Mémoires de la Société royale des sciences de Liège. Brux.
*Memoirs and proceedings of the Manchester literary and philosophical society. Manch.
Memoirs of the Boston society of natural history. Boston. 4°.
*Memoirs of the Carnegie museum. Pittsb.
*Memoirs of the College of science. Kyoto imperial university. Kyoto.
Memoirs of the Connecticut academy of arts and sciences. N. Haven. 4°.
Memoirs of the Gray Herbarium of Harvard University. Cambr., Mass.
Memoirs of the Indian museum. Calcutta.
*Memoirs of the Queensland museum. Brisbane.
*Memorie della R. Accademia nazionale dei Lincei. Roma. 4°.
*Mineral resources of the United States. United States geological survey. (Department of the interior). Wash.
Mitteilungen aus dem Museum für hamburgische Geschichte. Hamburg.
*Mitteilungen aus dem Museum für Völkerkunde in Hamburg. Hamburg.
Mitteilungen aus dem Naturwissenschaftlichen Verein für Neuvorpommern und Rügen in Greifswald. Greifsw.
*Mitteilungen aus dem Zoologischen Museum in Berlin. Berl. 4°.
*Mitteilungen aus dem Zoologischen Staatsinstitut und zoologischen Museum in Hamburg. Hamburg.
*Mitteilungen aus der livländischen Geschichte, hg. von der Gesellschaft für Geschichte und Altertumskunde zu Riga. Riga.
*Mitteilungen der Antiquarischen Gesellschaft in Zürich. Zürich. 4°.
Mitteilungen der Gesellschaft für Erdkunde zu Leipzig. Lpz.
*Mitteilungen des Deutschen Seefischerei-Verein. Berl.
*Mitteilungen des Sächsich-thüringischen Vereins für Erdkunde. Halle a. S.

Mitteilungen des Vereins für lübeckische Geschichte und Altertumskunde. Lüb.

*Monatsblätter der Gesellschaft für pommersche Geschichte und Altertumskunde. Stettin.

Monographs of the United States geological survey. (Department of the interior). Wash. 4°.

*Mycological notes. Lloyd library and museum. Cincinnati.

*Månedsopgaver over vareomsetningen med utlandet, utg. av det Statistiske centralbyrå. Oslo.

*Nachrichten von der Königlichen Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen. Berl.

**Nation. A weekly journal devoted to politics, literature, science, drama, music, art, finance. N. York. 4°.

*Nedboriakttagelser i Norge; utg. av det Norske meteorologiske institut. Oslo.

*Neue Heidelberger Jahrbücher, hg. von der Gesellschaft der Freunde der Universität und vom Historisch-philosophischen Verein in Heidelberg. Heidelberg.

*Neues Archiv für sächsische Geschichte und Altertumskunde. Dresden.

*Neujahrsblatt, hg. von der Zentralbibliothek Zürich. Zürich.

*Niederlausitzer Mitteilungen. Zeitschrift der Niederlausitzer Gesellschaft für Anthropologie und Altertumskunde. Guben.

*Nordisk Jordbrugsforskning. Kbh.

*Norges geologiske undersokelse. Oslo.

*Norges offisielle statistikk, utg. av det Statistiske centralbyrå. Oslo.

*Norsk fiskeritidende, utg. av Selskapet for de norske fiskeriers fremme. Bergen.

*Norsk Folkemuseum. Beretning om virksomheten. Oslo.

*Norsk geografisk tidsskrift, utg. av det Norske geografiske selskab. Oslo.

*Norsk geologisk tidsskrift, utg. av Norsk geologisk forening. Oslo.

Norske geografiske selskabs aarbok. Oslo.

*Norske los, utg. av Norges sjokartverk. Oslo.

*Norske meteorologiske institusjoners arberetning. Oslo.

*Notes from the Manchester museum. Manch.

Nova acta Regiae societatis scientiarum Upsaliensis. Ups. 4°.

Novoceská knihovna. V Praze.

*Observations météorologiques à Abisko. Abisko naturvetenskapliga station. Sth. 4°.

*Occasional papers of the Boston society of natural history. Boston.

Old-lore series of Orkney, Shetland, Caithness, and Sutherland. Printed for the Viking club. Lond.

*Oversigt over det Kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger. Kbh.
*Oversigt over Videnskapsselskapets moter. Oslo.
*Papers and proceedings of the Royal society of Tasmania. Hobart.
*Papers. Peabody museum of American archaeology and ethnology of Harvard university. Cambr., Mass.
*Philippine journal of science. Manila.
*Philosophical transactions of the Royal society of London. Lond. 4°.
Prace komisji historycznej. Poznanskie towarzystwo przyjaciól nauk. Poznan.
*Prix Nobel. Sth.
Proceedings and transactions of the Nova Scotia institute of science. Halifax, Nova Scotia.
*Proceedings and transactions of the Royal society of Canada. Ottawa.
*Proceedings of the Academy of natural sciences of Philadelphia. Philad.
*Proceedings of the American philosophical society. Philad.
*Proceedings of the Boston society of natural history. Boston.
*Proceedings of the California academy of sciences. San Francisco.
*Proceedings of the Cambridge antiquarian society. Cambr.
*Proceedings of the Indiana academy of science. Indianapolis.
*Proceedings of the Linnean society of London. Lond.
*Proceedings of the Linnean society of New South Wales. Sydney.
*Proceedings of the National academy of sciences of the United States of America. Wash.
*Proceedings of the Orkney antiquarian society. Kirkwall. 4°.
*Proceedings of the Portland society of natural history. Portland.
Proceedings of the Rochester academy of science. Rochester, N. Y.
*Proceedings of the Royal irish academy. Dublin. 4°.
*Proceedings of the Royal society of Edinburgh. Edinb.
*Proceedings of the Royal society of London. Lond.
*Proceedings of the Royal society of Victoria. Melbourne.
*Proceedings of the section of sciences. Koninklijke akademie van wetenschappen te Amsterdam. Amsterdam.
*Proceedings of the Society of antiquaries of London. Lond.
*Proceedings of the Society of antiquaries of Scotland. Edinb. 4°.
*Proceedings of the United States national museum. Smithsonian institution. Wash.
*Professional paper. United States geological survey. (Department of the interior). Wash. 4°.
Publications. Cambridge antiquarian society. Cambr.
*Publications de circonstance. Conseil permanent international pour l'exploration de la mer. Cph.

Publications de l'Institut Nobel norvégien. Oslo.
*Publications. Puget sound biological marine station of the University of Washington. Wash.
*Rapports et procès-verbaux des réunions. Conseil permanent international pour l'exploration de la mer. Cph. 4°.
*Record. University of California. Berkeley.
Records of the Indian museum. A journal of indian zoology. Calcutta.
*Redogörelse för Helsingfors universitet. Helsingf.
*Redogörelse för Kulturhistoriska föreningens för Södra Sverige verksamhet. Lund. 4°.
Redogörelse för Malmö museum. Malmö. 4°.
*Report. Dove marine laboratory, Cullercoats, Northumberland. Newcastle-on-Tyne.
*Report of His Majesty's Astronomer at the Cape of Good Hope. Lond. 4°.
*Report of the Bureau of science. Manila.
*Report of the Department of mines. Ottawa.
Report of the Librarian. Library of Congress. Wash.
*Report of the Manchester museum, Owens college. Manch.
*Report of the United States national museum. Wash.
Report on the zoological survey of India. Calcutta. 4°.
*Reports. Colombo museum. Colombo.
Reports of Scientific institution of fisheries. Moskva.
*Research publications of the University of Minnesota. Minneapl.
*Results of the photoheliographic observations made at the Royal observatory, Greenwich. Lond. 4°.
Revista do Museu Paulista. Sao Paulo.
Revue archéologique polonaise. Poznan.
**Revue des deux mondes. Paris.
*Ritaukaskrá landsbókasafnsins. Reykjav. 4°.
Roczniki Poznanskiego towarzystwa przyjaciol nauk. Poznan.
*Rozpravy Ceské akademie ved a umení. V Praze. 4°.
*Saga-book of the Viking society. Lond.
Salmon fisheries report. Fishery board for Scotland. Edinb.
*Samlingar utg. af Svenska fornskrift-sällskapet. Sth. 8° & 4°.
*Sbírka pramenuv ku poznání literárního zivota v Cechách, na Morave a v Slezsku. V Praze. 4°.
Sborník filologicky. Vydává 3. trida Ceské akademie ved a umení. V Praze.
Schlesische Jahrbücher für Geistes- und Naturwissenschaften. Breslau.
*Schriften der Naturforschenden Gesellschaft in Danzig. Danzig.
Schriften der Physikalisch-ökonomischen Gesellschaft zu Königsberg. Lpz. 4°.

Schriften des Naturwissenschaftlichen Vereins für Schleswig-Holstein. Kiel.
*Science bulletin. Kansas university. (Bulletin of the University of Kansas). Lawrence.
*Scientific investigations of the Fishery board for Scotland. Edinb.
*Scientific proceedings of the Royal Dublin society. Dublin. 4°.
Sitzungsberichte der Altertumsgesellschaft Prussia. Königsb.
*Sitzungsberichte der Bayerischen Akademie der Wissenschaften zu München. Münch.
Sitzungsberichte der Gesellschaft für Geschichte und Altertumskunde zu Riga. Riga.
*Sitzungsberichte der Gesellschaft naturforschender Freunde zu Berlin. Berlin.
*Sitzungsberichte der Preussischen Akademie der Wissenschaften. Berl. 4°.
*Sitzungsberichte hg. vom Naturhistorischen Verein der preussischen Rheinlande und Westfalens. Bonn.
Skrifter, utg. af Kungl. humanistiska vetenskaps-samfundet i Uppsala. Upps.
*Skrifter, utg. av Humanistiska vetenskapssamfundet i Lund. Lund.
*Skrifter, utg. av det Norske videnskaps-akademi. Oslo.
Skyrsla um hid Islenska nátturufrædisfjelag. Reykjav.
Staroceská knihovna. V Praze.
*Statistisk årbok for kongeriket Norge. Oslo.
*Statistisk årsbok för Sverige. Sth.
Statistiska meddelanden. Sth.
*Statistiske meddelelser, utg. av det Statistiske centralbyra. Oslo.
Stavanger museums aarshefte. Stavanger.
*Studies from the biological stations. Biological board of Canada. St. Andrews.
*Summary report. Geological survey. (Canada department of mines). Ottawa.
*Svensk botanisk tidskrift. Sth.
*Svenska jägareförbundets tidskrift. Upps.
*Svenska landsmål och svenskt folkliv. Sth.
*Sveriges geologiska undersökning. Sth. 8° & 4°.
*Sveriges officiella statistik. Sth. 8° & 4°.
*Syn og Segn. Tidskrift utg. av det Norske samlaget — Landsmaalslaget. Oslo.
Technical paper. University of California, College of agriculture. Berkeley.
*Terra. Geografiska föreningens tidskrift. Helsingf.
*Tidsskrift for det norske landbruk. Utg. av det Kgl. selskap for Norges vel. Oslo.

*Tijdschrift der Nederlandsche dierkundige vereeniging. Leiden.
*Transactions and proceedings of the Royal society of South Australia. Adelaide.
Transactions of the Academy of science of St. Louis. St. Louis.
Transactions of the Cardiff naturalists' society. Cardiff.
*Transactions of the Connecticut academy of arts and sciences. N. Haven.
Transactions of the Glasgow archaeological society. Glagow. 4°.
*Transactions of the Linnean society of London. Lond. 4°.
*Transactions of the Royal Canadian institute. Toronto.
*Transactions of the Royal society of Edinburgh. Edinb. 4°.
Transactions of the Wisconsin academy of sciences, arts and letters. Madison.
Travaux de la Section de géodésie de l'Union géodésique et géophysique internationale. Paris. 4°.
Travaux de la Station biologique de Murman de la Société des naturalistes de Leningrad. Leningrad.
*Tromsø museums årsberetning. Tromso.
*Tromso museums årshefter. Tromso.
*Tübinger naturwissenschaftliche Abhandlungen. Württembergische Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaft. Tüb.
Tufts college studies. Medford, Mass.
*Undersokelser over jordbrukets driftsforhold. Utg. av det Kgl. selskap for Norges vel. Oslo.
*Universitetsbibliotekets årbok. Oslo.
*Universitetsbibliotekets årsberetning. Oslo.
*Universitets- og skoleannaler. Oslo.
*University of California chronicle. Berkeley.
*University of California publications. Berkeley. 4°.
*University of Toronto studies. Toronto. 4°.
*Upplands fornminnesförenings tidskrift. Upps.
*Uppsala universitets årsskrift. Upps.
Uppsala universitetsbiblioteks årsberättelse. Upps.
*Verhandelingen der Koninkl. akademie van wetenschappen. Amst. 4°.
*Verhandlungen der Naturforschenden Gesellschaft in Basel. Basel.
*Verhandlungen der Ornithologischen Gesellschaft in Bayern. München.
*Verhandlungen der Zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien. Wien.
*Verhandlungen des Naturhistorischen Vereins der preussischen Rheinlande und Westfalens. Bonn.
Verhandlungen des Naturwissenschaftlichen Vereins in Karlsruhe. Karlsruhe.

Verhandlungen des Vereins für naturwissenschaftliche Unterhaltung. Hamb.
*Veröffentlichungen des Preussischen meteorologischen Instituts. Berl. 4°.
Veröffentlichungen des städtischen Museums für Völkerkunde zu Leipzig. Lpz.
*Verslag van de gewone vergaderingen der wis- en natuurkundige afdeeling. Koninklijke akademie van wetenschappen te Amsterdam. Amsterdam.
*Videnskabelige Meddelelser fra Dansk naturhistorisk Forening i Kobenhavn. Kbh.
*Vierteljahrsschrift der Naturforschenden Gesellschaft. Zürich.
*Vyrocni zpráva. Královské ceské spolecnosti nauk. V Praze.
*Västergötlands fornminnesförenings tidskrift. Skara.
*Water-supply paper. United States geological survey. (Department of the interior). Wash.
*Wissenschaftliche Meeresuntersuchungen, hg. von der Kommission zur wissenschaftlichen Untersuchung der deutschen Meere in Kiel und der Biologischen Anstalt auf Helgoland. Kiel. 4°.
Wissenschaftliche Veröffentlichungen der Gesellschaft für Erdkunde zu Leipzig. Lpz.
*Year book. Academy of natural sciences. Philadelphia.
*Year book. Carnegie endowment for international peace. Wash. 4°.
Year-book of the Viking society for northern research. Lond.
*Yearbook. United States department of agriculture. Wash.
*Ymer. Tidskrift utg. av Svenska sällskapet för antropologi och geografi. Sth.
*Zeitschrift der Gesellschaft für Erdkunde zu Berlin. Berl. 4°.
Zeitschrift der naturwissenschaftlichen Abteilung der Deutschen Gesellschaft für Kunst und Wissenschaft. Posen.
*Zeitschrift des Vereins für lübeckische Geschichte und Altertumskunde. Lübeck.
*Zeitschrift für Ethnologie. Berl.
Zoologica. Scientific contributions of the New York zoological society. N. York.
Zoological society bulletin. N. York. 4°.
Zoologiska bidrag från Uppsala. Upps.
*Zoopathologica. N. York.
*Årbok. Norske videnskaps-akademi. Oslo.
Årsberetning. Bergens offentlige bibliotek. Bergen.
*Årsberetning. Deichmanske bibliotek. Oslo.
*Årsberättelse. Kungl. humanistiska vetenskapssamfundet i Lund. Lund.

*Årsbok. Societas scientiarum fennica. Helsingf.
*Årsbok. Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt. Sth. 4°.
*Årsmelding fra Noregs landbrukshogskule. Oslo.
Årstryck. Göteborgs museum. Göteborg.

Medlemmer ved utgangen av 1926

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab

Museet.

Æresmedlem:

Lysholm, Bjarne, dr. philos., læge (medlem fra 1894), utnevnt til æresmedlem 13. februar 1917.

Livsvarige medlemmer utnevnt av Selskapets direktion:

Nummedal, Anders, konservator ved universitetets oldsaksamling, utn. 11. april 1911.

Dahl, Ove, konservator ved Universitetets Botaniske Museum utn. 24. oktober 1911 (medlem fra 1893).

Øyen, Peter Annæus, konservator ved Universitetets Palæontologiske Museum, utn. 24. oktober 1911.

Isachsen, Gunerius Ingvald, major, Asker, utn. 15. februar 1916.

Koren, Kristian, riksarkivar, Oslo, utn. 13. februar 1917 (medlem fra 1892).

Dahl, Knut, dr. philos., professor i fiskeavl ved Norges Landbrukshøiskole, Ås, utn. 14. februar 1918 (medlem fra 1898).

Swenander, Gustaf, dr. philos., fiskeriintendent, Lund, utn. 14. februar 1918 (medlem fra 1901).

Hallström, Gustaf, dr. philos., Stockholm (Statens Historiska Museum), utn. 14. februar 1918.

Berg, Andreas, bankchef, Nordenfjeldske Kreditbank, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1891).

Jenssen, Harald, bryggerieier, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1891).

Klingenberg, Halfdan Fredrik, grosserer, fhv. vicekonsul for Rusland, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1886).

Halse, Dyre, grosserer, Trondhjem, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1917).

Lykke, Ivar, statsminister, utn. 20. december 1918 (medlem fra 1909).

Heiberg, Axel, konsul, Høvik, utn. 20. december 1918.

Jenssen, Anton, konsul for det Tyske Rike, Trondhjem, utn. 12. juni 1920 (medlem fra 1877).

BROCH, HJALMAR, dr. philos., docent i zoologi ved Universitetet i Oslo, bestyrer av Universitetets biologiske station, Drøbak, utnevnt 12. juni 1920 (medlem fra 1910).

KALDHOL, H., landbrukslærer, Vikebugt, Molde, utn. 6. december 1921.

HUITFELDT-KAAS, HARTVIG, stipendiat, Oslo, utn. 6. december 1921.

SEEM, HANS, fanejunker, Grong, utn. 27. februar 1923.

BEICHMANN, F., justitiarius i overretten, Trondhjem, utn. 6. december 1923 (medlem fra 1899).

SÆLAND, SEM, professor i fysikk ved Universitetet i Oslo, utnevnt 6. december 1923 (medlem fra 1913).

DEHLI, KRISTIAN J., agent, Genova, utnevnt 10. november 1924.

CASCIOLI, GIUSEPPE, beneficiario e cancelliere della Basilica Vaticana, archivista della reverenda fabrica di San Pietro, regio ispettore dei monumenti, Roma, utnevnt 10. november 1924.

HEDIN, SVEN ANDERS AF, dr. philos., Stockholm, utnevnt 17. februar 1925.

EIKREM, JONAS, gardbruker, Aukra, Romsdal, utnevnt 17. februar 1925.

TAUTRA, JOHAN, gardbruker Tautra, Romsdal, utnevnt 17. februar 1925.

ALSTAD, OLIVER, gardbruker, Skatval, utnevnt 17. februar 1925.

MATHIESEN, HENRIK, litterat, Fagrabrekka, Ranheim, utn. 17. februar 1925.

HOLST, JOHAN THRONE, administrerende direktør for Aktie-Selskabet Freia Chocolade Fabrik, Oslo, utnevnt 7. mai 1925.

PRINTZ, HENRIK, dr. philos., professor i botanik ved Norges Landbrukshøiskole, Aas, utn. 16. december 1926 (medlem fra 1913).

Medlemmer bosatt i Trondhjem, optatt før utgangen av 1903.

Alstad, Olaf, arkitekt ....(optatt 1882)
Arentz, G. O. landbruksingeniør ....(— 1897)
Arnfinsen, Alex., læge ....(— 1900)
Bachke, Arild, konsul for Nederlandene ....(— 1899)
Bang, J. S., fylkeslæge ....(— 1900)
Bauck, Henrik, overrettssakfører ....(— 1899)
Bergersen, Bernhard, fhv. overrettsassessor ....(— 1879)
Birkeland, Gunnar, grosserer ....(— 1898)
Brodahl, A., læge ....(— 1902)
Brun, A., bokhandler ....(— 1882)
Bruun, Johan, bankchef (Trondhjems Realkreditbank) ..(— 1896)
Bryn, Halfdan, læge ....(— 1892)
Bryn, Kristian, administrerende direktør for Trondhjems Sparebank ....(— 1899)
Brænne, Bernhard, fabrikkeier, fhv. statsråd ....(— 1899)
Bøckman, Marius, fhv. stadsfysikus ....(— 1877)
Christophersen, Axel, tannlæge ....(— 1902)
Collin-Hansen, Carl, overrettssakfører ....(— 1896)
Erichsen, Hans, læge ....(— 1896)

Erichsen, Ole, konditor og fabrikkeier .... (optatt 1898)
Føyn, Anton Christian, skolebestyrer, Trondhjems borgerlige Realskole .... (— 1897)
Garstad, John, driftsbestyrer ved T.hjems Elektricitetsverk (— 1903)
Goltermann, C., grosserer .... (— 1882)
Gundersen, Carl, lektor ved Trondhjems Katedralskole, Videnskapsselskapets sekretær .... (— 1896)
Håkonson-Hansen, M. K., fhv. overlærer ved Bispehaugens folkeskole .... (— 1894)
Hansen, Peter, fabrikkeier .... (— 1900)
Hartmann, Jacob Jonathan Aars, lektor ved Trondhjems Katedralskole .... (— 1897)
Helgerud, Gabriel, kjøpmann .... — 1899)
Holst, Alexander, overlæge, bestyrer av Tr.hjems sykehus (— 1894)
Hægstad, L. O., kjøpmann .... (— 1899)
Johanssen, Hans J., fhv. rektor ved T.hjems Katedralskole (— 1897)
Juel, Olai, lektor ved Trondhjems Katedralskole .... (— 1897)
Jürgens, H. I., ingeniør .... (— 1895)
Kindt, Olaf, læge .... (— 1879)
Kjeldsberg, Francis, kjøpmann, vicekonsul for Storbritannien og Irland .... (— 1899)
Klingenberg, Ingvar, konsularagent for Frankrike, vicekonsul for Brasilien .... (— 1899)
von Krogh, Carl Adolf Riis, fhv. distriktschef .... (— 1894)
Lindeman, Torvald, dr. philos, professor i teknisk-uorganisk kjemi ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1898)
Lyng, Johannes, fhv. skolebestyrer .... (— 1875)
Løcke, Christian Throna, institutbestyrer (Trondhjems offentlige skole for døve) .... (— 1902)
Løcke, Henrik, byfoged .... (— 1900)
Moe, Jacob, overingeniør .... (— 1898)
Motzfeldt, Arthur, ingeniør .... (— 1896)
Nissen-Dreier, Hans, oberstløitnant .... (— 1895)
Nissen, Hartvig, major .... (— 1899)
Nordgård, Ole, konservator, bestyrer av Videnskapsselskapets zoologiske samlinger, bestyrer av Trondhjems biologiske stasjon .... (— 1902)
Olsen, Oscar, læge .... (— 1895)
Ottesen, Otto, læge .... (— 1902)
Ouren, Henrik, læge, stadsfysikus .... (— 1900)
Petersen, Theodor, konservator, bestyrer av Videnskapsselskapets oldsaksamling .... (— 1901)
Rambech, A., ingeniør .... (— 1901)
Refsaas, Jørgen, fhv. statsarkivar .... (— 1902)

Ronander, Victor, kapellmester, assistent ved Videnskapsselskapets bibliotek ....(optatt 1902)
Schløsser-Møller, K., agent ....(— 1899)
Schmidtnielsen, L., ingeniør ....(— 1891)
Schulerud, Peter Ludvig Andreas, fhv. lektor ved Trondhjems Katedralskole ....(— 1893)
Schulz, Carl, fhv. direktør ved T.hjems Tekniske Mellemskole, bestyrer av Videnskapsselskapets mineralsamling (— 1878)
Smedal, Olaf, overrettssakfører ....(— 1900)
Solberg, Erik, dr. philos., bestyrer av den kjemiske kontrollstation i Trondhjem ....(— 1901)
Sommerfelt, Axel, rektor ved Trondhjems Katedralskole ..(— 1892)
Sæthre, Th., læge ....(— 1899)
Sættem, Olaf, grosserer ....(— 1899)
Thaulow, Christian, grosserer ....(— 1894)
Thaulow, Lauritz, grosserer ....(— 1900)
Thomassen-Overvik, Bernt, skoledirektør i Nidaros bispedømme ....(— 1896)
Vangen, N., cand. theol., lærer ved Trondhjems borgerlige Realskole ....(— 1903)
Widerøe, Emil, læge ....(— 1895)
Widerøe, Johan Sofus, læge, direktør ved Rotvold sinnssykeasyl ....(— 1896)
Widerøe, M. E., baker ....(— 1899)

Utenbys medlemmer optatt før utgangen av 1903.

(De fleste av disse tidligere bosatt i Trondhjem, flyttet fra byen).

Arentz, Eyvind, tannlæge, Nøterøy ....(optatt 1902)

Bugge, Martin, fhv. overlærer ved Trondhjems Katedralskole, Horten ....(— 1879)
Broch, H. H., læge (bosatt i Danmark) ....(— 1884)
Bryn, Knut, direktør (A/S Glommens Træsliberi), Oslo..(— 1884)
Brøgger, Waldemar Christopher, fhv. professor, Oslo....(— 1893)
Berntsen, M., rektor ved Kongsgaards skole, Stavanger..(— 1897)

Drewsen, Viggo, dr. philos., New York ....(— 1884)
Dietrichson, Olaf, generalmajor, Kristianssand ....(— 1891)
Dedichen, Henrik, overlæge, Østre Aker ....(— 1895)
Dahll, Peter F., pavelig kabinettskammerherre, vicekonsul for Danmark og England, Molde ....(— 1896)
Drolsum, A., fhv. universitetsbibliotekar, Oslo ....(— 1897)
Dahl, Alf, prest, Bergen ....(— 1903)

Eriksen, A. Holbæk, grosserer, Oslo ....(optatt 1891)
Eriksen, Anton, politimester, Bergen ....(— 1898)
Evensen, H. E., læge, direktør for Gaustad sinnssykeasyl (— 1902)

Fleischer, Hans, lektor ved Frogner kommunale
høiere almenskole, Oslo ....(— 1892)

Hjort, Johan, dr. philos., professor, Oslo ....(— 1901)

Isaachsen, D., justerdirektør, Oslo ....(— 1892)

Jenssen, Kristian, justissekretær ved Bergens byrett, Bergen (— 1896)
Jenssen, Nikolai, fhv. banksekretær, Oslo ....(— 1896)

Knudtzon, H. P. K., fhv. sorenskriver, Oslo ....(— 1894)
Krefting, Peter, fhv. major i ingeniørvabnet, Oslo ....(— 1896)

Larsen, Amund, dr. philos., Oslo ....(— 1880)
Løberg, J., overlæge, Drøbak.........................(— 1892)

Møinichen, Th., politimester, Arendal ....(— 1908)

Nansen, Fridtjof, dr. philos., professor, Oslo ....(— 1900)

Quigstad, I. K., fhv. rektor ved Tromsø offentlige lærer-
skole, fhv. statsrad, Tromsø ....(— 1898)

Richter, Olav, sorenskriver, Tynset ....(— 1903)

Sars, G. O., professor, Oslo ....(— 1870)
Sejersted, J., generalmajor, Oslo ....(— 1874)
Stabell, G., cand. philos., skolebestyrer, Stjørdal .....(— 1879)
Spørck, A., generalmajor, Oslo ....(— 1890)
Stabell, Hannibal, sogneprest, Vang (Hamar bispedømme) (— 1893)
Schultz, Andreas, læge, Slemdal ....(— 1893)
Smith, I. Riddervold, sorenskriver, Orkdal ....(— 1893)
Støren, E., læge, Meldal ....(— 1895)
Svensen, Sven, skoleinspektør, Drammen ....(— 1900)
Sønderaal, K., fhv. bankchef, Rungsted, Danmark........(— 1899)

Tandberg, G., fhv. landbruksdirektør, Oslo ....(— 1884)
Thams, Christian Marius, minister plénip. for Monaco i
Paris, fhv. generalkonsul ....(— 1897)
Thiis, Jens, direktør for Statens Kunstmuseum, Oslo ....(— 1897)
Thorsen, H., læge, Oslo ....(— 1900)

Werring, C. O., fhv. apoteker, Moss ....(optatt 1891)

Medlemmer som er innmeldt efter forandringen av Videnskapsselskapets statutter 6. novbr. 1903 (stadfestet ved kgl. resolusjon av 13. febr. 1904).

a) *Medlemmer som har betalt 100 kr. en gang for alle:*

*Aas, Arne, politimester, Vardø (medlem fra 1921, livsvarig fra 1922)

*Baumann, Hans Adolf Victor, kommandørkaptein ....(innmeldt 1917)
*Bentzen, Chr. F., bryggerimester ....(— 1917)
*Berg, Sverre, vicekonsul for Portugal ....(— 1917)
*Boe Carsten, kaptein ....(— 1917)
*Brodtkorb, Chr., læge ....(— 1918)
*Brun, Fridthjov, bokhandler.... medlem fra 1906, livsvarig fra 1917)
*Brænne, Trygve, fabrikkbestyrer ....(innmeldt 1917)
*Buch, Axel, grosserer ....(medlem fra 1906, livsvarig fra 1918)
*Buzzi, Johs. A., grosserer ....(innmeldt 1917)
*Bøgh, Vilhelm, overrettssakfører ....(— 1917)

*Christie, Sara, frk. ....(— 1918)

*Dahl, Einar, advokat ....(— 1917)
*Digre, Einar, brukseier ....(— 1918)

*Finne, Carl, grosserer ....(— 1911)

*Flock, Hans Jensen Blom, justitiarius................(— 1917)

*Garmo, Johan, direktør ....(— 1917)
*Gellein, Fredrik, grosserer ....(— 1917)
*Grønning, Emil, grosserer ....(— 1917)

*Halseth, Adolf, grosserer ....(medlem fra 1899, livsvarig fra 1917)
*Halvorsen, Abraham, brandchef ....(innmeldt 1917)
*Hansen, H. M., disponent ....(— 1917)
*Havig, Jørgen, assessor..........................(— 1917)
*Hirsch, Chr., læge ....(— 1917)
*Høeg, Arne, ingeniør ....(— 1917)

*Jahr, Torstein, bibliotekar, Library of Congress,
Washington, U. S. A. ....(— 1905)
*Janssen, Einar, disponent ....(— 1917)
*Jenssen, Erling, cand. jur., grosserer ....(— 1919)
*Jenssen, P. O., grosserer ....(— 1917)

*Kierulf, O., disponent ....(innmeldt 1918)
*Klingenberg, Odd, fylkesmann ....(— 1917)
*Krum, R., statsadvokat i Møre lagsogn samt Sogn og
Fjordane fylke, adr. Molde ....(medlem fra 1917, livsvarig fra 1918)

*Lieskar, Morten, agent ....(innmeldt 1917)
*Lindboe, Ørnulf, borgermester ....(— 1917)
*Lykke, Birger, læge ....(— 1917)

*Matheson, Birger, kjøpmann ....(— 1917)
*Matheson, Christian, kjøpmann ....(— 1917)
*Melandsø, Idar, cand. oecon. ....(— 1920)
*Moe, Andreas, kjøpmann, vicekonsul for Spanien ....(— 1917)

*Olsen, Hj. Jul., revisor ....(— 1917)

*Piene, C. Chr., fabrikkeier ....(— 1917)

*Rasch Nielsen, Hilmar, ingeniør ....(— 1917)
*Riesterer, Célestin, sogneprest for den romersk-katolske menighet, Kristiansand ....(— 1918)

*Storm, Cathinka, frøken ....(— 1917)
*Storm, Thora, frøken ....(— 1917)
*Swensson, Sven, kjøpmann ....(— 1917)
*Swensson, Wilhelm, kjøpmann ....(— 1917)

*Wedøe, Hj., distriktslæge, Norderhov pr. Hønefoss
(medlem fra 1916, livsvarig fra 1919)
*Wefring, Niels, grosserer ....(innmeldt 1917)

b) *Innmeldte medlemmer som betaler årskontingent.*

Anker Andersen, kjøpmann ....(innmeldt 1917)
Arneberg, Jan Haaversen, direktør for Trondhjems
fagskole for håndverk og industri ....(— 1922)
Aune, Peder O., fotograf ....(— 1917)

Bachke, Chr. Anker, konsul for Belgien ....(— 1909)
Bachke, Halvard L., grosserer ....(— 1913)
Bachke, O. A., bergingeniør ....(— 1917)
Bennett, A., direktør (Bennett's Reisebureau) ....(— 1917)
Berg, Trygve, læge ....(— 1912)
Bergersen, Olav, marinekaptein ....(— 1922)

Bergsgard, Arne, docent, Norges lærerhøiskole .... (innmeldt 1924)
Bjørge, Johan Halvor Bryn, lektor ved Trondhjems Katedralskole .... (— 1917)
Bjørnstad, Einar, ingeniør .... (— 1917)
Blom, Chr., høiesterettsadvokat, dispachør, assessor ... (— 1917)
Bonnevie, Oscar, kaptein .... (— 1917)
Bragstad, O. S., professor i elektroteknikk ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1910)
Brekke, Reidar, direktør for Trondhjems Forsikringsselskab .... (— 1917)
Brodahl, J. E., lektor ved Trondhjems kommunale middelskole .... (— 1919)
Brodtkorb, Tobias, ingenior .... (— 1917)
Brodtkorb, Thoralf, ingenior .... (— 1924)
Bronner, Alf, disponent .... (— 1917)
Bugge, Andreas, professor i husbygningslære ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1917)
Bøckman, Erasmus Dietrichson, assessor .... (— 1917)

Cappelen, Chr., overlæge .... (— 1917)
Cappelen, Johan, overrettssakfører .... (— 1917)
Carstens, Carl Wilhelm, cand. min., dr., docent i mineralogi og geologi ved Norges Tekniske Høiskole.... (— 1917)
Castberg, Tycho, prost, sogneprest i Strinda .... (— 1917)
Christensen, Joh., stadskonduktør .... (— 1917)
Christensen, Niels, ingeniør .... (— 1917)
Christensen, Sverre, murmester .... (— 1917)
Christie, Hartvig, lektor ved Trondhjems Katedralskole (— 1915)
Claussen, Andreas, høiesterettsadvokat .... (— 1917)

Daae, Aagaat, frøken, fhv. bibliotekar .... (— 1915)
Daae, Hans, skattefoged .... (— 1917)
Dahl, Carl, ingeniør .... (— 1924)
Dons, Carl, konservator, 2nen samlingsbestyrer ved Videnskapsselskapets zoologiske samlinger .... (— 1920)

Eidsvaag, Edvard, overvraker .... (— 1907)

Falkanger, Thor, grosserer .... (— 1917)
Finberg, Carl, pianist .... (— 1917)
Flood, Jørgen Wright, apoteker (Nordstjernen) ...... (— 1916)
Fosse, Christian August, ekspeditør for Vesteraalens Dampskibsselskab, vicekonsul for Argentina .... (— 1917)
Frost, Herman, ingenior, adm. direktør .... (— 1917)

Gleditsch, Jens Gran, dr. theol., biskop ....(innmeldt 1924)
Gogstad, O. B., driftsingeniør, Trolla Bruk ....(— 1917)
Grilstad, Olaf, kjøpmann ....(— 1917)
Grønning, Arne, ingeniør ....(— 1917)
Gudde, Trygve, høiesterettsadvokat ....(— 1918)

Haanes, Johannes, major ....(— 1917)
Hagen, Sverre, kaptein ....(— 1917)
Hall, Hans, forstander ved Thomas Angells Stiftelser ..(— 1910)
Hanssen, Karl M., grosserer ....(— 1917)
Harbitz, Georg Prahl, lektor ved T.hjems Katedralskole (— 1906)
Harboe, E., ingeniør ....(— 1921)
Harmens, Hugo, læge ....(— 1917)
Haukaas, Per, sorenskriver ....(— 1918)
Heggstad, Olaf, professor i vannbygning ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1917)
Heje, Kolbjørn, professor i vei- og jernbanebygning ved Norges Tekniske Høiskole ....(— 1917)
Henie, Hans, dr. philos., lektor ved Trondhjems Katedralskole ....(— 1925)
Henmo, E. Næsvold, ingeniør ....(— 1917)
Henmo, Olav, overlærer ved Trondhjems folkeskole ..(— 1917)
Hilfling-Rasmussen, Fr., fotograf ....(— 1917)
Hjelte, Claus, arkitekt ....(— 1917)
Hjorthøy, Magda, frk., lærerinne ved Trondhjems borgerlige Realskole ....(— 1917)
Hoel, Mikael Ivar, lektor ved T.hjems Katedralskole (— 1913)
Holmsen, Fin, overlæge ved Trondhjems Sykehus ....(— 1909)
Holmsen, H. B., direktør (T.hjems Mekaniske Verksted) (— 1917)
Holst, Einar, bankchef ....(— 1917)
Huitfeldt, Henrik, kontorchef (Nordenfjeldske Dampskibsselskab) ....(— 1917)
Husby, John, kjøpmann ....(— 1917)
Høeg, Ove A., konservator, bestyrer av Videnskapsselskapets botaniske samling ....(— 1925)
Høst, Gunnar, lektor ved Trondhjems Katedralskole....(— 1925)

Ingvaldsen, Ingvald, telegrafkasserer ....(— 1912)
Iversen, Ragnvald, dr., professor, Norges Lærerhøiskole (— 1924)

Jelstrup, Hans Nikolai Krenkel, politimester ....(— 1911)
Johannsen, W. R., kjøpmann ....(— 1917)
Jørgensen, E. M., lærer ....(— 1921)

Kavli, Wilhelm, aktiemegler .... (innmeldt 1917)
Kindt, Alfred, kjøpmann .... (— 1917)
Klemetsen, Chr., disponent .... (— 1917)
Klinge, Nicolay, kjøpmann .... (— 1917)
Klingenberg, Olaf, høiesterettsadvokat .... (— 1917)
Knudtzon, Yngvar, ingeniør .... (— 1917)

Landmark, Johan Daniel, dr. philos., Videnskapsselselskapets bibliotekar .... (— 1915)
Lange, Karl Lous, major i feltartilleriet .... (— 1917)
Lie, Magnus, cand. philos .... (— 1920)
Lindeman, Kristian, organist ved Tr.hjems Domkirke.. (— 1917)
Lund, K., ingeniør .... (— 1916)
Lund, M. Bonsach, major .... (— 1919)
Lund, Per, borgermester .... (— 1917)
Lund, Wilhelm Kristen Severin Hammer, lektor ved Trondhjems Katedralskole .... (— 1914)
Lutz, Reinholdt, dr. ing., professor i maskinelementer og oljemaskiner ved Norges Tekniske Høiskole ..... (— 1917)

Meyer, Johan, professor i ornament- og formlære og norsk bygningskunst ved Norges Tekniske Høiskole (— 1917)
Moe, Vilhelm, overrettssakfører .... (— 1917)
Moxness, Arne, fabrikkeier .... (— 1917)
Mørch, Hans Ramm, professor i skibsbygning ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1917)

Nielsen, Isidor, fabrikkeier .... (— 1917)
Nissen, August, apoteker, Svaneapoteket .... (— 1917)

Osness, Johan, arkitekt .... (— 1917)
Ottesen, Jacob Aall, sogneprest, Ilen .... (— 1917)

Pedersen, Harald Christian, dr. ing., professor i metallurgi ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1925)
Pedersen, Sverre, professor i bygningskunst ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1917)
Perleff, Morten, overrettssakfører .... (— 1917)

Qvam, Ingulf, lektor ved Trondhjems Katedralskole .. (— 1911)

Ribsskog, O. K., skoleinspektør for T.hjems folkeskoler (— 1917)
Riiber, Claus Nissen, dr. philos., professor i organisk kjemi ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1917)
Rynning, Rolf, overrettssakfører .... (— 1917)

Ryssdal, Olav, lektor ved Trondhjems Katedralskole .. (innmeldt 1914)
Ronning, Johan, disponent .... (— 1917)

Schmidt, Olaus, posteksneditor .... (— 1920)
Schmidt-Nielsen, S., dr. philos., professor i kjemi ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1915)
Skirstad, Otto, overrettssakfører .... (— 1917)
Solberg, Thorvald E., forstmester .... (— 1926)
Sommerschield, Ludvig, kjøpmann, fhv. konsul for Østerrike-Ungarn .... (— 1917)
Stabell, Gunnar, arkitekt .... (— 1917)
Stabell, Harald K., arkitekt, professor ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1917)
Stene, Aksel, lærer .... (— 1920)
Storm, Astfrid, frøken .... (— 1917)
Svanholm, Martin Luther, domprovst .... (— 1917)

Tessem, Harald, ekstraordinær assessor ved Trondhjems overrett .... (— 1917)
Thesen, Trygve, stadsingeniør .... (— 1917)
Thilesen-Lund, Aagot, frue, lektor ved Trondhjems Katedralskole .... (— 1917)

Vogt, Johan Herman Lie, dr. ing., professor i mineralogi, geologi og metallurgi ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1912)
Wallem, Fredrik B., dr. philos., direktør for Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum .... (— 1920)
Watzinger, Adolf, dr., professor i maskinlære ved Norges Tekniske Høiskole .... (— 1910)
Wedø, Andr. B., overrettssakfører .... (— 1917)
Wildhagen, Carl Eugen, overrettsassessor .... (— 1917)
Wildhagen, Fredrik Christian, ekstraord. assessor ved Trondhjems overrett .... (— 1926)
Wildhagen, J. C., kontorchef .... (— 1917)
Wilhelmsen, Franz, grosserer .... (— 1917)
Wolmar, Henrik, læge .... (— 1917)

Zachariassen, Z., direktør for Norske Alliance .... (— 1918)

Aasness, Ottar, ingeniør .... (— 1924)

c) *Utenbys betalende medlemmer:*

Bjørlykke, Knut Olai, dr. philos., professor i mineralogi og geologi ved Norges Landbrukshøiskole, Ås ...... (innmeldt 1910)

Bock, Gustav Reginald, distriktslæge, Urskog ....(innmeldt 1919)
Bødtker, Eyvind, dr. philos, professor i kjemi, Oslo....(— 1924)
Dahler, Christen Larsen, sogneprest, Stadsbygd ....(— 1922)
Ebbel, Sven, major, Honefoss ....(— 1918)
Fonahn, Adolf, dr. philos., docent i medicinens historie, Oslo ....(— 1924)
Gleditsch, Ellen, dr. philos., docent i radiokjemi, Oslo..(— 1924)
Glimme, Kristofer, cand. real., docent ved Sjøkrigsskolen, Horten ....(— 1911)
Hammer, K. V., fhv. forstearkivar, Oslo ....(— 1919)
Handagard, Idar, dr. philos., Oslo ....(— 1921)
Havno, Edv. J., fisker, Rødo ....(— 1916)
Jenssen, Jens S. M., oberst, Stavanger ....(— 1921)
Kolsrud, Oluf, professor i kirkehistorie, Oslo ....(— 1914)
Kreutz, Richard, sogneprest til Dovre ....(— 1919)
Michelet, Edvard Waldemar Juel, apoteker, Nes i Hallingdal ....(— 1923)
Moe, Peder Torvaldsen, rektor ved Arendal offentlige høiere almenskole ....(— 1916)
Olaussen, Einar, telegrafbestyrer, Brønnøysund........(— 1925)
Soot-Ryen, Tron, konservator, Tromsø ....(— 1914)
Stang, Lars, apoteker, Fredrikshald ....(— 1918)
Sæther, Jacob, apoteker, Oslo ....(— 1917)
Thomassen, Th., direktør for brandforsikringsselskapet Norge, Drammen ....(— 1917)
Vestrum, Arne, lektor, Levanger ....(— 1912)
Kjerskow-Agersborg, dr. phil., professor, University of Wyoming, Lazanne, Wyoming, U. S. A. ....(— 1917)
Schlesch, Hans, cand. pharm., Kjøbenhavn, Danmark (— 1918)

